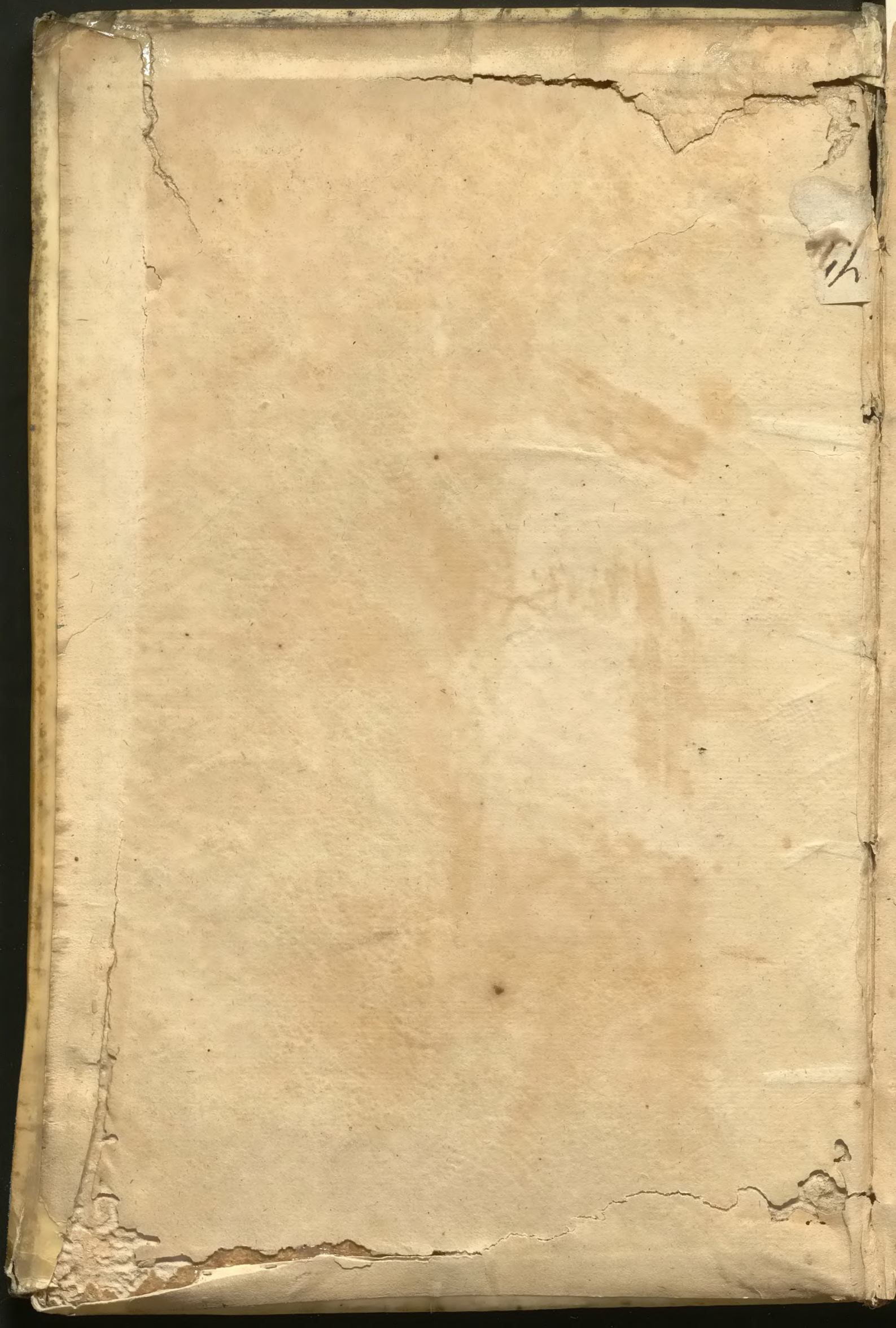

І Р Г В

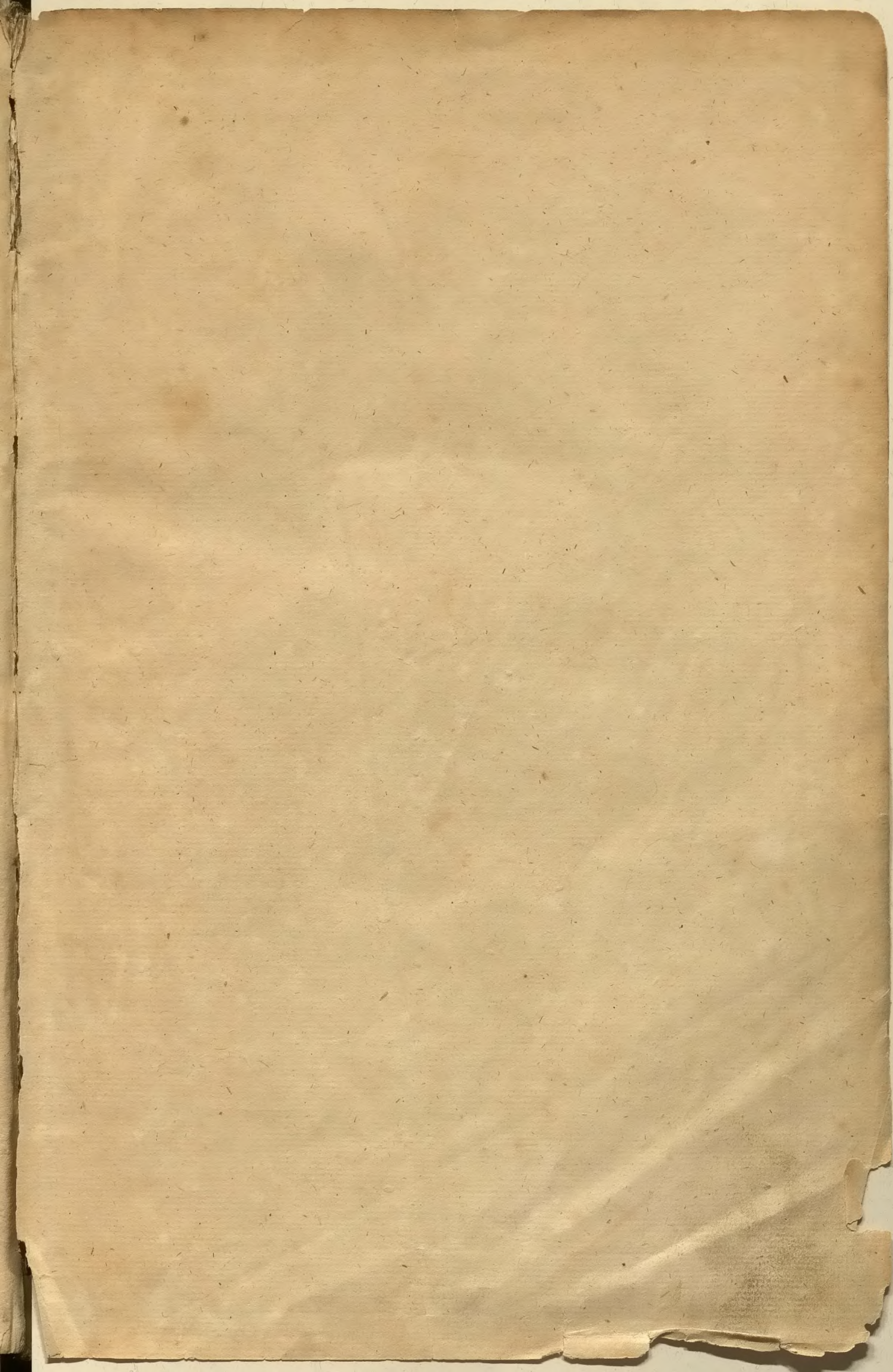

Bibliothek
des
Zentral-Instituts
für
Galizisch-Polnische Landesforschung

Hic liber inter rariores locum tenet. vid. Janotki in cathalogo libro-
rum rariorum Bibliothecae Eclesiasticae pag. 68 ~~legit~~.

ORBIS POLONI TOMI TRES

CRACOVIAE Typis Francisci Cefary.

1612. Dehmann. H. 1612.

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF TORONTO

ORBIS POLONVS.

Splendoribus cæli: Triumphis mundi:
Pulchritudine animantium: Decore aquatiliū:
Naturæ excellentiæ reptiliū,
CONDECORATVS.

IN QVO

ANTIQVA SARMATARVM GENTILITIA,
PER VETVSTÆ NOBILITATIS POLONÆ
INSIGNIA,

Vetera & Noua Indigenatus meritorum præmia & Arma,
specificantur & relucēt.

*Nunc primum, vt Latinitati consecratus, ita claritate &
veritate perspicuus.*

AUTHORE

R. P. Fr. SIMONE OKOLSKI, S. Th. Bacc. Ordinis Prædic.
Prouincia Russiæ, Priore Camer. & Illustriss: Potocij Campiduchoris
Regni, Ordinario Concionatore.

CRACOVIAE,

In Officina Typographica Francisci Cæsarij,
Anno Dñi, 1641.

224028 III

MF

*Illustrate piam, clarissima lumina, Gentem,
Et seruate potens viribus imperium :
Morphne decus vobis, & libertatis honores,
Et firmas reparat posteritatis opes.
Fascia liligero fruges complexa maniplo,
Pectoris in medio dulce tuetur onus.
Tot Victor nobis utinam fortissimus annos
Vinat, quot niveus grana manipulus habet.*

M. Ioan : Cynerski Rachtamouius,
Coll: Maior. Eloq: Profess. Tylicianus.

* Bibliothek
Wrocław

SERENISSIMO & INVICTISSIMO
VLADISLAO IV.
DEI GRATIA
REGI POLONIÆ,

Magno Duci Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Ma-
souiæ, Samogitiæ, Liuaniae, Smolensci, Czerniechouiæ,
&c. &c. necnon Suecorum, Gottorum, Vanda-
lorum Hereditario Regi, Domino
Dno Clementissimo,

VITAM ET FÆLICITATEM.

OB REM Polonum, splendore
politico illustrem, sacratæ
crucis imagine excellentem,
figuris planetarum radiantem,
Martis trophæis speciosum,
Neptuni fauoribus decoratum, Iouis beni-
gnitate affabilem, Mineruæ prudentia luci-
dum, Vestræ S. Reg: M. Serenissimo Polonia-
rum Regi VLADISLAO IV. humilis, & S. R.
M. deuinctus, & deuotus reuerenter offerro,
(2) & de-

& dedico. Nam sicut Sol inter speciosas planetas olympi præ eminentiæ dignitatem retinet & commonstrat: ita Serenissimi Reges in Regno, inter Senatores Regni & Nobiles, summoperè excellunt; imò Corona Regni totius & splendor nobilitatis sunt & fiunt. Hi enim non aliud legibus, moribus, virtute volunt & satagunt, quàm splendorem, honorem, decorem, Regno, Nobilitati, Coronæ. Et sicut video Solem depellere tenebrosam noctem, & nigredine circumuestitum aërem, inducere verò clarum & lucentem in sublunarem sphaeram splendorem; ita in Regno promotione & auctoritate Regia, omnes Archiepiscopi & Primates, Episcopi & Abbates, Palatini, Castelani, & in vniuersum Senatores, toga splendorem, sago claritatem, militari claua & sigillo Regali suam existimationem, deducunt & firmant. Et sicut Sol nedum terræ inferiori lumen amicū impartitur radiis, verum etiam dat lumen lunæ & stellis: ita Serenissimi Reges, ceu pauperem de stercore erigendo, illos tamen, quos ipsis Mars & Pallas, fides in Regem, Rempub. & Regnum persuaferint, in ordinem & Nobilium dignitatem, deducunt.

deducunt & statuunt, confirmant nobiles & reddunt. Et sicut Sol, dum interpositionem orbis lunæ inter se & terram permittit ac patitur, retrahit lunam à terra: ita Serenissimis Regibus, eò quòd gladii acumen & pomi gracilitas in coronatione augurata ipsis defertur, datur omnis auctoritas retrahendi honorem & titulum, atque immutandi signa gentilitia, & omninò, etiam à nobiliter progenitis, tollendi; si videlicet degenerauerint à virtute, & ad vitia contemptibilia declinauerint. Regum namque est auream libertatem tueri, decorem Regni confouere, pacem inuiolatam seruare, coronam virtutum promouere, legum securitatem iurata sanctificare. Et quoniam Orbis hic Polonus, licet modico descriptus calamo, non aliud quàm gentilitia Nobilium, & Arma dignitatis & honoris ipsorum in se continet, quorum scilicet V. Sac. Reg. M. est fidelis tutor & verus Patronus, vtpotè à quo & incrementa sua deferunt & lumina acquirunt, nullum erat conueniens aliis à V. S. R. M. siue in, siue extra existentibus, offerre, dedicare, inscribere. Et quod præcipuum ac singulare est, benignissimum & solennissimum Promo-

✠

torem, Fundatorem, Tutorem, Patronum
Prouinciæ meæ Russiæ Ordinis Prædicato-
rum, (quam vsque ad confinia Moschorum,
Cosacorum, Scytharum, Nouogrodî, Seue-
riæ, Czerniechouię, Smolensci, & in Chodak
munitionem nouiter erectam, tam in pro-
montorium fidei, quàm fidelitatis V. S. R. M.
deduxit & fundauit,) semper & vbique sese
prestitit & effecit. Hunc idcirco Orbem Po-
lonum, cuius Regni V. S. R. M. est supremus
Rex & Parens, humiliter ac demissè, cum sa-
cratæ manus ambasio deferro & dedico. Re-
cipiat benignè, Æqui bonique consulat, Pro-
tectione foueat, Gratia medeatur. Viuat V.
S. R. M. diu incolumis & fælix, virtute comi-
te, superstite fama, meritoria beatitudine.
Camenetiæ in Podolia, vltima Septembr. An-
no 1640.

Sacra & Serenissima Maiest. Vestra

humilis exorator & cliens

*Fr. Simon Okolski, S. Th. Bac.
Prior Camen. Ord: Prædic.*

AD LECTOREM.

Vametsi triplex bonum, quod cuiusdam preoptati finis rationem habeat parens Philosophiæ Aristot. statuerit: verum quia utile, magis ad vulgum diuertit, quam ad Nobiles. Vulgi enim est amicitias utilitate probare: & delectatio magis Epicureos, qui mundum immundum pro termino felicitatis statuunt, concernit; quam vita actu intentione & fine nobiles, ipsum & solum honestum nobilium bonum affero. Et quoniam in hoc Opere nostro Nobilibus deferre honorem intentio est, Lectorem beneuolum in his admonitum esse cupio.

Primò. Cùm virtuti in actu nullum prestat adhibere calcar, dum maius studium gloriæ & virtutis in nobili opere Stemmatur excitare intendo: non iam perfectis virtute, claris nobili actione, meritis propriis parentum merita superantibus, vel æquantibus curam adhibeo. Non enim opus est benè valentibus Medicus, sed illis, quos vel minus diligenter officium nobilis administrare, vel penitus famam gloriosam negligere, vel odiosa conuersatione, & illicitis actibus denigrare contemplor. Bonos enim & vigiles, laus & decus: ineptos & ignauos, correctio & admonitio conuenit. Refero igitur merita parentum & maiorum vobis proficientibus in virtute & fortitudine in laudem, aliis à vobis in exemplum: ineptis verò & ignauis, in verecundiam & confusionem. Armis autem presentibus & decore Nobilium, sicut nec mens est nec fuit, illos qui verè & propriè nobiles progenie ex utroq; parente non fuerunt, nobiles affirmare: ita nec illos laudibus efferre, nec titulis nobilium condecorare desidero. Etsi quomodo inter cognomina & honores nobilium irrepserunt, hoc vel opinioni aliorum scriptorum, quia eos nominarunt tribuendū, vel quia non perspecta origine ipsorum, somniata ab eis signemeta inter nobilium gentilitia & arma ordinarunt. Paruus quidem error in principio, magnus fit in fine. Corrigere verò id quod totus Palatinatus (licet quādaq; non sinistrè in eos acclamauerit) non correxit, non quemlibet iam corrigere decet.

Secundò. Nec dubitandum, quod currentibus annis alii quoq; Nobilium Arma demonstrabunt, hoc tamen verisimile est, quod nullus omnia Nobilium arma assignabit. Tum quia plurimorum familie in Repub. &
Senatu

AD LECTOREM.

Senatu grauiſſima ita iam deceſſerunt, ut eorum nec mentio, nec memoria, nec literæ habeantur. (reuolue Volhiniam in literis, M.D.Lith. in priuilegiis, Palatinatum Chiuuienſem in diſpoſitionibus, &c. & facile comprobabis. Fuerunt, non ſunt. Miramur, non memoramur. Tranſiit cum puluere, puluis. Caſſauit fama ſine fama.) Tum quia ut Sol oritur & occidit: ita Familiæ cadent & reſurgent: ut qui erat Nobilis, fiat plebeius; & qui erat liber, fiat captiuus, & e contra. Dabitur ſtante hoc ſole, & ſuccedentibus in Monarchias virtuti ſpecioſe honos fortitudini heroica præmium, referunt autem iſta iuſtitia ipſa diſtributiua nobilis & ignobilis.

Tertiò. Hoc ſupra alios ſcriptores tibi affero. Correſtiores Stemmatum origines, & Familiarum lineas videbis, & quos alij non nominarunt, reperiēs, guſtu quoq; graciliore maſticabis; nedum ob diuerſos colores emblemata & epitaphia, ſed quia nedum regnum hoc tua præmia & merita ut antè, ſed exteræ quoq; gentes & nationes contemplantur. Cùm enim Latinitati Gentilitia veſtra donata ſunt, iam nobilem Proſapiam veſtram nedum ſapientiſſimi Hiſpani, doctiſſimi Galli, religioſiſſimi Itali, generoſi Poloni, ſolertes Germani, belloſiſſimi Vngari, reuoluent & legent: ſed quicunque maritimi Sueui, Angli, Dani, Scoti, Hollandi, inſuper tota Iliria & Dacia, Regna quoq; Græcorum, Moſchorum, Othomani & Tartarorum, quibus conſinia veſtra, magnus quoq; & heroicus animus cum ſummo in Patriam & Rempub. amore, & cognita ſatis & probata fuit.

Vltimò. Ordinem hunc in lectura obſeruabis, ut primo delineatio ſit Gentilitiorum, tum origo. Iuxta verò ſubſtantiam & qualitatem Armarum diſcurſus applicantur, qui nedum ad legendum amenitatem concilabunt; ſed etiam ad obſervantias ceremoniarum in ſponſalitijs, donorum dedicationes in nuptijs, terminate vite humane in ſepulturis, viam dicendi cõmonſtrabunt. Pro quibus hoc unicum à Te nobiliſſime Lector expectabo, & orabo: Parcas, ſi quid vitij ex prælo animaduerteris. Ignosce, ſi quomodo parcius vel latiùs alicui Familiæ ſeruierim, occaſio enim & approximat, non negligentia hoc effecit. Et qui in omnibus tibi precatur felicia & beata, uti Lectori, Tu quoq; & mihi precare Scriptori. Vale feliciter & æuiternè.

FACULTAS REVIDENDI ET APPROBANDI A. R. P. PROVINCIALIS RVSSIÆ.

FR. Dominicus à Potok Potocki, S. Th. L. Prouincialis Prouinciæ Russ. Ordinis Prædicatorum, Auctoritate Officij nostri damus authoritatem A. RR. PP. Moderatoribus Studij nostri Leopoliensis: Gen. A. R. P. Fr. Thomæ Mosticen, S. Th. Magistro & Regenti. & R. P. Fr. Petro Chlasceui, S. Th. & Studij Gener. Bacc. revidendi libros de Stemmatibus Regni Poloniae, nunc primum per R. P. Simonem Okolski in lucem producendorum. In quorum fidem his manu nostra subscriptis sigillum Officij apponi mandauimus. Datum in Conuentu nostro Laticouien. die 27. Septemb. Anno 1637.

*Fr. Iacobus Dominicus Potocki. qui supra manu propr.
Fr. Stephanus L. Prior Lubart. loca Socij.*

Facultas Adm. R. P. Commissarij Prouinciarum Poloniae & Russiae, & Visitatoris Apost. Ord. Prædicat.

FR. Augustinus de Imola, S. Th. Magister, Prouinciarum Pol. & Russ. Commiss. & Visitator Apostolicus Ordinis Prædicatorum. ORBEM POLONVM, A. R. P. Simon Okolski, S. Th. Bacc. & Prior Camen. Orbi demonstrare intendit, quem cum multo labore delineatum per prælum Typographi expressiorem reddere, ut prudentum oculis manifestius elucescat, contendit; authoritatem nostram qua fungimur adijcere voluit. Quapropter nostra authoritate Vobis Adm. RR. PP. Magistris, Fratri M. Camillo Iasinski, & Fratri M. Hiacynto Miakowski, Prouinciæ nostræ Polonæ committimus, ut huius Orbis inspecturam assumeris, ut nulla eclipsi doctrinæ S. Romanæ Ecclesiæ inuenta, eundem conspectui humano tradatis, manibusque vestris approbetis. Dat. in Conuentu nostro Leop. Sanctissimi Corporis Christi. Die 30 Augusti, Anno 1640.

*Fr. August. qui supra. manu propr.
Registr. folio 2. Fr. Honorius Lect. & Socius.*

APPROBATIO.

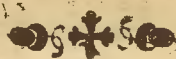
EX mandato Adm. R. P. Prouincialis Iacobi Dominici à Potok Potocki, S. Th. Bac. Ord. Prædic. vidi Opus certè Lectore dignum, intitulatum Orbis Polonus, siue Stemmata Nobilitatis Polonæ, multo labore & sudore, R. P. Simonis Okolski, S. Th. Bac. Ordinis Prædic. conflatum, in quo nihil inuenitur aduersari Fidei Catholicæ ac bonis moribus, imo eisdem incrementa virtutum augeri. Quapropter dignum censui ut prælo mandetur. Dat. in Conuentu Leopoli. SS. Corp. Christi, Ordinis Prædicatorum. Die 20. Iunij. Anno 1638.

Fr. Thomas Mosticen. S. Th. M. & Regens Studij
Generalis, Ord. Prædicat. Prouinciæ Russiae.

))((

APPRO-

APPROBATIO.

EX mandato Adm. R. P. Iacobi Dominici à Potok Potocki, S. Th. Bacc. Prouincialis Russiæ Ordinis Prædicatorum, præsentatus est mihi ad perlegendum nouus & copiosissimus liber Stemmatum Nobilitatis Regni Polonia, R. P. Siuonis Okolskij. S. T. Bac. Ordinis Prædicatorum, immenso labore industriaq; utili exantlatus. Qui cum nihil habeat quod Catholicum & benè moratum Lectorem offendat, eum dignum vt in lucem prodeat approbo. Datum in Conuentu Colomien, Contratæ Pocutia, 10. April. Anno 1638.

Fr. Petrus Chlasceuius S. T. Bac.
Prior Colomien. Ord: Prædic.

Confirmatio Adm. R. P. Commissarii & Visitatoris Apost. Ord: Prædicatorum in Regno Poloniae.

Confirmo vt supra. Ego Fr. Augustinus de Imola, Mag. & Commissarius, ac Visitator Apost. Prouinciarum Poloniae & Russiæ manu propr.

APPROBATIO A. R. P. M. IASINSKI.

EX mandato Adm. R. P. Fr. Augustini de Imola, Apostolici Commissarii ac Visitatoris Prouinciarum Poloniae & Russiæ Ordinis Prædicat. Ego infrascriptus vidi, & accuratè legi Tomum Primum Operis dicti ORBIS POLONVS, summa eruditione refertum, editi ab Adm. R. P. Simone Okolski, S. T. Bac. Prædic. Gen. ac Priore Camen. eiusdem Ordinis. Cùmque in eo nihil quod fidei aut moribus aduersetur repererim, vt iste Orbis sole suo non careat, typis vt mandetur, dignum iudicaui. Datum Cracouia 1. Decembr. Anno 1640.

Fr. Camillus Iasinski, Magister
Ordinis Prædicat. manu prop.

Fr.

FR. HYACINTHVS MIAKOWSKI, S. TH. M
ac Ordinarius in Ecclesia B. M: V. in Circulo Cracouiensi
Cõcionator.

ORbis Poloni Tomum primum Adm. R. P. F. Simonis Okolski, S. Th. Bacc.
vidi, & cum iucunda intellectus mei dulcedine magna ex parte legi. In
quo, dum Author quidquid Orbis vniuersus in hoc Amplissimũ Pol. Regnum
ac eius longè patentes ditiones, honesti ac nobilis perpetuò in flore conser-
uandi intulit, quidquid reciprocè nobilissimum Regnum cum suis Prouinciis
ac Ducatibus Orbi vniuerso gloriæ ac triumphispiritu toga & sago adiecit;
quidquid insuper nobilissimus totius Sarmatici Imperij sanguis, Religionis in
Deum, Reuerentiæ in Ecclesiam, Amoris in Rempub. factis, scriptis, sangui-
ne & obsequio, unquam professus est, deduxit: dignum se præbuit, vt non
solum à Sarmatico, verum etiam à toto Orbe gratam beneuolentiam agnoscat.
Eò vel maxime, quod vnus & primus, sit qui Stemmata Nobilitatis Polonæ ve-
ridica deductione ex materna lingua, eaq; limites Regni vix excedente, in La-
tinam translata omnibus mundi nationibus fecit conspicua. Et reddidisset
gloriosiora, si quod à solis Historicis recepit, ab vnaquaq; nobilissimarum Re-
gni familiarum antiquitatis suæ genealogiæ, meritorum, habere meruisset.
Dum igitur scriptum hoc nihil contra Religionem Catholicam Rom. nihil
contra bonos mores continet, quinimò potentissimi Regni, ac illustrissimæ No-
bilitatis gloriam auget: censui vt prælo ac publico vsui quantocius, & vri-
nam cum reliquis eiusdem Adm. R. P. laboribus exponatur. Dedi Cracouiæ
in cella mea, die 1. Ianuarij Anni 1641.

Idem qui supra manu propr.

Iudicium Fr. IOANNIS CONSTANTINI MORSKI,
S. T. D. Prioris Conuentus Cracoui. SS. Triniattis
Ordinis Prædicatorum.

ASpexi & perspexi Orbem Polonum admirabili eruditione, per eleganti sty-
lo, & singulari ingenio, R. A. P. F. Simonis Okolski Ord: Prædicatorum
eximij Theologi conditum. In quo nihil fidei Catholicæ incongruum, nihil
bonis moribus contrarium, nihil à veritate alienum reperi. Plurima verò ex
quibus nobilitas Polona splendorem referat & profectum. Siquidem in eo fa-
miliarum originem, prosapiarum vetustatem, virorum illustrium gesta heroi-
ca posteritate meritò imitanda, vni cuiq; legenti & diligenter, consideran-
ti conspiciere licebit. Quamobrem dignum iudico quod & mandetur typis,
& omnium terratur manibus, et celebretur linguis. Ita testabar Cracouiæ,
die vltima Decembris, Anni 1640.

Fr. Io. Constantinus Moriski Ord: Prædicat.

CONCILIATIO NOBILISSIMI affectus & fauoris in Auctorem.

Tanta distantia loci, & per diuinam clementiam ac Serenis: Regum benedictionem latitudo florentissimi Regni hoc effecit, vt speciosæ nobilitatis familias ad manus & mentem illicò habere non sit possibile. Quocirca humillimè exoptulo ab Illustrib: Gener: Nobilibus Dominationibus vestris, vt si alicui familiæ, vel origini & meritis non apprimè satisfactum in hoc Tomo Primo fuit, me certiore pro sua innata benignitate velint: edoceant, producant, authenticæ demonstrent, & Gracouiam, Varsauiam, Lublinum, & Leopolum, A. R. P. Prioribus Conuentuum Ordinis Prædicatorum transmittant. Promitto me satisfacturum singulis & omnibus exposcentibus. Et quoniam Tomus alter nunc colligitur, antequam typis committetur, obnixè exoptulo, instruendum litteris & dispositionibus domorū & familiarum non grauentur: Nunc à littera L. prout Stemmatum denominatio idiomatis Polonici dictabit, vsque ad litteram Z. in hoc Tomo Secundo Deo auxiliante continuabimus. Dùm verò, me cum Sacra Religione mea Illustrib: & Gen: Nobilitatibus vestris, in obsequia obtuli, gratia sua humaniùs prosequi velint.

Exoratore perpetuum ante vota suscipientem &
coronantem Deum obtinebunt.

ORBIS POLONI TOMVS I.

ABDANK seu HABDANK.

Haldank

DELINEATIO.

CRoemerus lib. 5. ita delineauit Arma. Insigne hoc, habet lineas iunctas in modum duorum trigonum æqualium, acutos angulos habentium, quorum bases sursum versus patent. Verùm facilius delineanda veniunt. Arma hæc exprimunt litteram latinam maiusculam sursum basis obuersam M, geminatam tamen. Aut V maius, iteratum tamen, & ligatum. Tracturæ sunt albæ, in campo rubeo, super galeam: corona, supra quam, eadem Arma sunt.

Littera M.
Littera V.
geminata
ligata.

A

ORIGO.

O R I G O.

Skuba.

ORiginem Dlugossius, quem cæteri scriptores secuti fuerunt, exprimit. Concessa fuere viro à natura forti robore prædito, cognomine Skuba; quapropter primitus, Skubow vocata. Cum namque fortissimum Alemanæ gentis virum lucta in conspectu Principis superasset, vt Paprocus in Nido refert; ex humili sorte ad nobile subfellium vocatus, miles fortissimus fuit. Assignant nec immeritò Armorum tempora diebus Grachi Monarchæ & fundatoris Cracouiæ. Illud autem inuentum, quo Draco sub arce Cracouiensi intoxicatum fuerat, boue scilicet artificiosè efformato; nitro, resina, sulphure, puluere tormentario impleto, Skubæ huic ascribitur. Sed sunt qui ingeniū Gracho tale ascripserunt. Vnde in *Compendio rerum Pol. sub Gracho.*

Draco per-
gius à Skuba.

Sulphure farcit ouem Gracus, monstro obijcit: illo

Interijt ingens bellua victa eiba.

Demum Anno 1109. (vnde etiam colligere licebit antiquissima in Regno Arma Skubow) mutatum fuit cognomen Armorum in Habdank, occasione Ioannis Skarbek Comitis, à Boleslao Kriuoustio ad Henricum Imperatorem nuntij. Cum enim Cæsar ambitiosè admodum & arroganter ostenderet legatis thesaurum ingentem, hic inquit, Polonos perdomabit. Scarbicus stultam iactantiam Cæsaris notans, annulo, quem digito gestabat, in thesaurum proiecto: Aurum inquit, addamus auro. Scomma intellexit Cæsar, eludendo *Habdanc* dixit, hoc est, Gratias ago. Hinc arma sua Skubow, receperunt cognomen *Habdanc*. O magnanimitatem legati. Ampliora iam tibi debemus quàm Dlugossius notabat. Erant, inquit, illi solertes & viri magni. Maximus tu inde fuisti. Struxerat quondam Nero Palatium ex auro, gemmis, sapphiris, alijsque pretiosis margaritis, cui adinuenerat fornicem crySTALLINAM, in quâ sol, luna, horarum ortus & occasus monstrabantur ait Sueton. Vbi dum semel consultat cum Senatu, quidam Philosophorum aduenit die media cum face lucente dicendo. Lucem luci non addo, sed pudori duco, in tanta Astrorum & Heroum luce, in obscuro pallio, sine luce apparere.

Magnanimitas
legati.
Palatium
Neronis
splendidum.Fax in die ad
Senatum.
Polyb. lib. 9.
cap. 11.

O virum magni animi, vt non immeritò quidam.

Hic tamen attolit mens generosa caput.

Victoria que
fortunatior
est.Ferrum ad
defendendum.

Longè nobiliorem animum nuntij afferro, dum audet aurum in præsentia Cæsaris, committere auro. Commonstrabat enim, nec Regno Poloniæ, & Regi inuictissimo nostro, abfuisse thesauros: nec victoriam fortunatiorem fore, nisi iustitiæ, pietatis ac religionis viribus unitam. Quapropter licet Val. Max. Ciniacam urbem extollerit, quod vno ore legatis M. Bruti suadentibus, vt pecunia data sint liberi sui que iuris

Abdank.

3

iuris, responderint: Ferrum nobis à maioribus relictum quo tueremur ciuitatem, non aurum. Magis tamen Caroli V. dictum efferendum erit, vt in Deo nostro spem reponamus. Non est, inquit, cur timeamus, cum præsidio Dei satis vallati sumus. *Franc. Robertellus Orat: Funebr. habita Bononia.*

à maioribus
relictum, non
aurum.
Dei præsidio
summa fortitudo,

FAVSTVM OMEN ABDANCIIS.

MAGNI

Secretarij Regum & Principum.

Antiqui dum litteras cum notis celebrare coeperunt, magni honoris tunc litteræ erant. Ita M. Manlius lib. 4. Astron.

Hic & scriptor erit felix cui littera verbum est.

*Quique notis linguam superet, cursumque loquentis
Excipiet, longas noua per compendia voces.*

Litterarum
honor.
Littera ver-
bum est,
Scriptores
veloces.

Et tales Romana fælicitas, Scribas Regios, Questorios, Ædilitios, Pontificios, Militares, nec Roma modò, sed & Bizantium læta conspexit. *Europal. lib: de Offic. Aula Constantinopol. pag: 233.* Hoc omen ac tale familiæ vestræ primùm Abdanck præfagit. Est namque littera, & in notam perillustrem versa. Nec tantum Lacedæmonijs littera in Scutis Lambda, vel Messenijs littera Mi, licet in notas versa splendoris ac insignij tulit, quantum littera vestra in notam conuersa fert & tulit, cum & littera sit geminata & in cælum obuersa. Faueant dictis Scarbkouij Magni duces exercituum Regni Scarbimirius, & Sueborius, Faueant graues Archiepiscopi Wloftyburius & Stomouius.

Lambda li-
tera Græca,
Mi littera
Messenijs.

MAXIMI IN REGNO.

Chalcidensis quidam, dum Sillæ adhuc pueri vultum, ingenium, motumq; corporis sæpiùs contemplaretur: Necessè, est ait, hunc fieri magnum virum: & miror quod omnium iam primus non fuerit. *Bruson. lib: 7. cap: 20.* Quis vobis ô Habdancij magnum quid non ominabitur? Me hercule, si quis non ominatur, iam cælum ominatur. Hoc satis concinnè de Armis vestris in Epigram. R.P. Matthias Sarbicius è Societate Iesu, in Chodkieuicij Caroli laudem expressit dicens.

Sylla facies
magnum pro-
tendebat.

Magnus Alexander, Magnus Pompeius habetur,

Magnus habebaris Carole, Magnus Otho.

Scilicet hos magnos, magnificere triumphis,

Te maior magnum Carole palma facit.

Perlege stemma tuum, vincis te, vincis & hostem,

Hic quæ terra legi non putat, astra legunt.

Ominatur
magnum Hab-
dancijs, cæ-
lum.

Chodkieuicij
laus.

*Si dubitas, hoc ipse Deo da stemma legendum
De celo magnum, maximus ille leget.*

Et V. Gregor. Samboritanus in laudem Stanislai Slomowski Archiepisc. Leopoli. ita in stemma vestrum.

*Slomouia,
Domus.*

Sola refert vnam maiuscula littera vocem,

Littera res plures congeminata refert.

Hic domus, hac cuncta repetit Slomouia, signum,

Nam parit egregios, per sua facta viros.

Corpore sunt fortes, animi sunt robore fortes,

Et virtute viri, parta trophæa gerunt.

P A L M A V I R T V T V M.

*Scriptura in
folijs palma.*

M Varro apud Seruium ad lib. 6. Æneid. ait. In folijs palmæ interdum notis, interdum sermonibus scribebant. Cum palma præstantior fieri nequeat, Virtute, Religione, Fama, has litteras & notas in ea scribite; Hercules, Vlysses, Cato, Fabius, Metellus, Annibal. Litteris Romani signa militaria notabant. ut prima littera ex nomine ducis, totum nomen notaret. *Alex. ab Alex. lib: 4. cap: 2.* In his palmis vestris si litteram hanc vestram adnotaueritis, nedum dracones, leones, elephantos notabit, sed & clarè significabit, & feliciter pronuntiabit. Talis fuerat Choienski Ioan. Vice Cancel. Regni, quem Philip. Padniewski Episcop. Crac. in elogijs post Cromerum lib. 5. multis extollit, Vir clarissimus, & admirabili ingenio, excelsa animo, maximo consilio, eruditione & iuris peritia non vulgari. Quod & Cracouiæ Epitaphium exprimit.

*Litteris nota-
bant signa
militaria.*

*Choienski lau-
datur.*

*Padniewski
laudat.*

*Epitaphium
Io. Choien-
ski.*

Mens ego Regis eram summi columenque Senatus,

Idem ope Mercurij, Palladis & Fidei.

Summorum celerem cursum succidit honorum,

Quem dederat virtus, inuida parca mihi.

M A X I M I S C I E N T I A.

*Lineæ sese in
puncto secan-
tes.*

Quam distinctam linearum commonstrauit differentiam Euclydes: at præcipuè linearum tangentium sese in puncto. Hinc enim profluxere differentes anguli, hinc quadraturæ, trigoni, tetragoni, pentagoni, cæterique Mathematicarum differentiarum scopuli. Domus Musarum quam pulchrè aridet vobis doctissimi Habdancij. Ego tamen reginam vobis cui cæteræ subseruiunt scientiæ ominabor. Cadentes lineæ vestræ hæc quatuor registrant.

*Catena vir-
tutum.*

Veritas, Victoria, Virtus, Vita.

Quæ ita sibi inuicem sunt colligata, ut nec catena Homeri vicinius possit.

Quæ

Abdank.

S

Quæ enim est Veritas sine Virtute?

Quæ Virtus sine Veritate?

Quæ Vita sine Victoria?

Quæ Victoria sine Virtute & Vita?

In summa quæcunque media ex his quatuor tanges, extrema concordabunt: & si quæ extrema tetigeris, media respondebunt.

At in vobis

Omnis res iam est in vado, vt Terent. dixit. Hinc de tumulto umbra Psariski Officialis Gnesnen. loquitur. Quæris qua is solertia in consilijs dandis, qua iustitia in causis decidendis, qua benignitate & liberalitate in pauperes fuerit, interroga singulos, rem tibi ex ordine pendent.

S V M M I R E L I G I O N E.

Librum signatum quis leget? Stemma vestrum liber signatus est. *Liber signatus.*
Est enim geminatum V. iteratis vicibus, miris fascijs scriptum,
Quis igitur librum hunc leget? Illum Apocalypseos, legit agnus, istum
leget sapiens. Quomodo? Sapienter.

Vanitas vanitatum & omnia vanitas. Igitur valedicite vanitati. Sit
animis vestris Carol. V. Imperat. sensus, qui abdicatis Imperij sceptris, *Carol. V. sce-*
suo Domino vota reddere elegit, & dies suos precibus consecrauit. *pta deposuit.* Sit
repetita cuiusdam Philosophi morientis, recens vestra in memoria le-
ctio. *Linquo inquit coaxanis, cras coruis, vanaq; vanis.* Eiusmodi vi-
rum ex armis vestris Ioan. Konarski Epitaph Crac. 1580. celebrandum
offert. Dum legirur *Epitaph. I. Konarski de-*
notum.

*Cur sic despectus rigida sub arbore pendes
Tam diram pateris cur bone Christe necem?
Pro me quidem suffers, mea crimina portas,
In cruce tu moreris, ne crucifigar ego.
Omne igitur toto mihi quod contigit in orbe,
Atq; animo iuncto corpore, semper habe.*

LINEA FAMILIÆ ABDANCK.

SKubow primus parens Clenodij miles fortissimus, Anno 999. Michael *Skubow.*
filius eius, Comes maxima dignitatis, cuius filij
I. Lampertus Episcop. Cracouien. Anno 1083. De quo Christoph. Kant-
ski, in vitis Episcop. Cracouien.

Præsulis ob cædem longum pastore carentem
Lampertus prudens accipit inde gregem.
Transtulit in propriam Stanislai ossa Cathedram,
Permotus multis mirificisque modis.

Magnus honor cæsis pro Christi nomine membris
Debetur, quorum vita perennis erit.

Skárbek. II. Michael, à quo & familia Scarbkonom propagata fuit. Notabant familiam suam à Gory seu de Gora.

*Skarbak pius
fundator.*

Ioannes Skarbak Comes à Gora, ad Henricum Imperat. nuntius 1109. Michaël Skarbak de Gora Comes, monasterium Lubineñ. in Maiori Polonia construxit & dotauit Ord. Sancti Benedicti. Anno 1114. Ibidem quiescit. Dlugossius eum singularis deuotionis & zeli, in Deum & Religionem Christianam, dicit.

*Skarbak dux
exercitus Re-
gni.*

Skarbmirium Ducem exercitus Regni, & contra Pomeranos, 1106. Boleslai Kriuousti temporibus, ubi & oculum dextrum in conspectu Regis amisit. Pugnavit & in campo Canino contra Henricum Imperat. Pugnavit & contra Bohemos. Verum dum contra Principes proteruè ac minus fideliter egisset, excacatur (ut ferunt) penitus. & loco cadere coactus. Castellano Cracouieñ. Senatoriam superiorem concessit. Cromerus lib: 5. Et Miechouius lib: 3. Cap: 10.

*Fundator
Skarbak.*

Ruslaus Comes, in cuius monasterium Suleiouiens. exadificatum fundo Casimirus Princeps possessionibus ampliavit. Miechoui lib: 3.

*Skarbak dux
exercituum
Regni.*

Ioan. Skarbak Comes de Gora. Monasterio Pokrzywnicen. à Casimiro fundato, villas aliquot donat, 1186.

*Skarbak: Ar-
chiep. Gnesn.*

Wseborius Skarbak Vladislai II. temporibus Dux exercituum Regni. Cromerus lib: 6.

Wlostyborium Archiep. Gnesn. Cathal. 1279. At confirmationem non recepit, ob Principis affectum duriores Premislai. Quinquennio Archiepiscopo Gnesna tunc caruit.

*Skarbak Ep.
Posnan.*

Petricium Skarbak de Skorzewo. Dlugossius. Episcop. Posnanen. 1265. filium Drogoslai Comitis meminit.

*Skarbak Pal.
Send.
Skarbak Ca-
pel. Calisien.*

Albertum Palat. Sendomir. Cromerus lib: 12. qui à Paganis ex arcu balista transfixus fuit. Anno 1357. Et Dlugossius A. 1488. Nicolaum Castellatum Caillisen. meminit. Skora de Gory.

*Skarbak Gu-
bern. Russia.*

Scarbkonom de Gora priuilegia Ducatus Russiae ruberæ in Castro Leopold. Gubernatorem dicunt Ducatus A. 1436. Cuius posteritas clara in Russia hæc fuit: Petrus Skarbak. Ioan. Skarbak in Saranczuki. maximus militia, summus ingenio vir. Reliquerat filium Petrum & Margaretam filiam, quam in matrimonium Baworowski acceperat. Tertius eorum Germanus æterna memoria clarus Raphaël, qui ex Ostrowska Armorum Leliua prolem acceperat. Soror horum Scarbkonom Iudici terrestri Halicien. Martino Wilczek Tribuno Leopold. in coniugium data fuit.

Konarski.

Konarski Hi Scarbkones sunt. Nam & Gora ex qua originem Scarbkones suam habent, illis cessit. Statua eorum in Maiori Polonia. Ariorum in terra Sendomiren. & sub Vngaria montibus. Magna reputa-
tionis

tionis viros commendat dictum Casimiri Iusti, ut Cromer. refert, quem
 & Comitem Princeps nominat. Non Comitum inquit, iudices, ut pro
 maxilla illata mihi in iniuria miles hic, cuius opera in R. P. aliquando
 mihi erit necessaria, intereat. Ioannem Konárski fuisse nominat
 Papr. Anno 1177.

Ioannes Konárski, Episc. Crac. 1534. Paproc. proponit. Sed Chri-
 stoph. Kantzki ad Annum 1503. assumptum in Episc. & Ducem Seuerien.
 refert. In cuius laudem ita ille:

Konarski E-
 pisc: Crac.
 sedit annos 21

Gymnasium Craci artibus, at splendore Cathedræ

Huc alijsque ornat pluribus aula bonis.

Confectus Patriæ curis, confectus ab annis,

Tomicio, Christi tradit ouile suo:

Vtilitate gregis motus. Quàm tempore nostro

Difficile huic similem quis reperire quæat?

Cedit Episco.
 pat. vtiliter
 & piæ.

Ioannes Konarski Palat. Kalisien. germanus Episc. Cracouien. qui reli-
 quit filios Adamū Episc. Posnaniē. 1574. & Ioan. Castell. Kalisien. 1578.

Ioan: Konar-
 ski, Palat:
 Kalisien.

Hic ex Opalińska Marschalci Regni filia & Generali Maioris Poloniae,
 filiam unicam Annam, postmodum Coniugem Zborowski, Castell. Gne-
 sneń. &c. reliquerat. Cuius pietatem Epitaphium in Zborow dicet.

Ioan: Konar-
 ski, Can. Cra-
 couien.

Ioan. Konarski Præpositus Swietomichalscen. Canonic. Crac. filius Stani-
 slai Konarski, Marte & Pallade clarissimi, cuius Præpositi deuotus ani-
 mus apparet ex Epitaph. Crac. Anno 1580.

Cur sic despectus rigida sub arbore pendes,

Tam diram pateris &c.

Kolaczkowski de Konari, idem est origine & statuorum diuisione cum Kolaczkow-

Konarscijs, per abusum obsecsam sorte fraternam villam Kolaczkouice, ski.

sic nuncupatus. Premislaus de Konari Kolaczkowski Castellanus Ko-
 nariensis in Aula Sigismundi I. multis obsequijs commendatus: tempore
 Sigismundi Augusti pietate & zelo Religionis Catholice seruentissimus,
 pluries ad externos Reges, Principes functus est legationibus, Vbislaus
 de Konari Subcamerarius Calisien. vir doctus & usu loquendi exoticis
 nationibus cognitus fuit. Ab hoc strenui milites & Rothmagistri tan-
 quam ex equo Troiano prodire. Nepotes eius Pacosius & Iacobus supra
 modum candore & amicitia in Maiori Polonia excelluerunt. Nicolaus
 de Konari Kolaczkowski Iacobi filius Castellanus Krziuinensis, Vislensis
 & Pilensis, Capitaneus, Serenissimi olim Regis Poloniae Sigismundi III.
 multis & varijs functionibus maximè sub tempus absentia & expeditio-
 nis ad Regnum Sueticum probè & fideliter commendatus. Serenissimi
 & Victoriosissimi Vladislai IV. Regis Poloniae in prima atate nutritius
 omnibus morum comitate & candore charus & perspectus fuit. Duas
 reliquit filias Constantiam & Cæciliam, Constantia cessit in matrimo-
 nium.

nium Magnifico Stephano à Grudna Grudzinski, Palatinidi Rauensi, Capitaneo Vsten. Pilen. Bolemoiensi. Cæcilia nupsit à Leszno Lesczynski Palatinidi Brzestensi. Stanislaus de Konari Kotackowski Præpositus Calisien. Canonicus Gnesn. Serenissimi Sigismundi III. Secretarius Abbatia Landen. nominatus, strenuam & fidelem sub tempus Moschouitica expeditionis operam Serenissimo protunc Principi Vladislao nunc gloriosissimo Regi Poloniae & Sueciae præstitit. Andreas frater illorum germanus Serenissimæ Constantiæ Austriacæ, Serenissimi olim Sigismundi III. coniugis Reginae Cubicularius. Georgius strenuus miles & in pacificandis ac decidendis amicorum controuersijs felix. Andreas de Konari Pakosy filius, translatus est de Maiori Polonia in Palatinatum Sendomirien. summo vir ingenio scripto pariter & eloquio functus, ob idque Illustrissimo Ianusio Duci in Ostrog, Castellano Cracouiensi. charus fuit: eius opera in difficilimis temporibus Reipub. usus est, scripsit de Arte Militari, liber hic in Archiuo Illustrissimi extare debet. Andreas & Alexander eius filij strenui contra quemuis hostem milites & probati. Andreæ filij quatuor, Alexander, Ioannes, Andreas, Stanislaus. Ioannes in Comitatu Serenissimæ Constantiæ infantis obsequia Camerdimi peragit. Cæteri ad omnia magna nati. Marcus Pakosy patruelis strenuus miles, & in Maiori Polonia terræ suæ Palatinalis varijs factionibus clarus. Filij ipsius Andreas & Albertus, hic hospitalitate & candore paucis secundus, ille multis expeditionibus contra varium Reipub. hostem strenuus miles probatus fuit. Alberti filius Procopius, vir strenuus & ad summa natus. Petrus de Konari Kotackowski, vir pius & religiosus. Filij ipsius Martinus, Petrus, Georgius; omnes strenui milites & rerum agendarum dexteritate prompti. Martinus Æconomus fuit Ducatus Seuerien. Serenissimi Principis Vladislai, & in arce Smolescen. factis cessit. Petri filij quinque, ex Elizabetha de Bnin, procreati; Adamus in Aula Serenissimi Sigismundi III. Regis multum ætatis insumpsit, & strenuus in agendo apparuit. Sigismundus, Ioannes, Petrus seruitio bellico, Stanislaus intenti vitæ suæ tempora finiure. Iacobus de Konari Kotackowski, Canon. Cracouiensi. Sacra Regiæ Maiestatis Secretarius, vir literatus ingenio viuaci, maiorum suorum factis & gestis intentus respondere conabitur.

Choienski Episcopus : Crac.

Choienski in Maiori Polonia in Kalisien. & Posnan. Palat. Ioan. Choienski Cathal. meminit, Anno 1538. Episcop. Crac. Quem nedum Cromerus, sed & Padnieuius Episcop. Crac. summè commendarunt. Eius animum in virtutibus & pio affectu ita aperuit Kantcius.

Epitaphium
Choiensky.

O mihi si plures annos fera parca dedisset,
Et vellent vitæ fata fauere meæ.

Quàm tibi multa forent nostro de nomine, quamque

Affluc-

Afflueres magnis Grachia docta bonis.
Sed quia, quod volui, nequeo; grata accipe mente:
In rebus magnis & voluisse sat est.

Filij ex fratre Episc. Anno 1584. Hieron. Canonic. Crac. & Posnaniens. Et Petrus, qui iuventutem suam in exteris nationibus excolendo, in Caesarea Rudolphi Imperat. Rom. militaria exercitia, summo profectu & effectu deducebat. His temporibus Ducis in Ostrog Vladislai Dominici ductor exercituum contra Kosacos in Starzec Choienksi fuit.

Buczacciorum familia clarior sole. Gabriel Capit. Camenec. 1260. Nicolaus Palat. Podoliae. Georgius & Ioannes a Tartaris interempti. Michael Buczacki Castel. Halicien. & alter Capitan. Sniatinen. de quibus multa praecleara & aeterna memoria dignissima referunt Historici, & praecipue Cromerus lib: 21. 28. 29. Theodorum Gubernatorem Podoliae a Vladislao Rege, meminit lib: 20. & 22. Quos expedita manu in angustiis & impeditis locis adortus multis incommodis affecit, & multos captiuos liberauit.

Buczacki.

Iacobum Episcop. Plocen. & alios plurimos graues ingenio, salutare bello, victores hostium, & procuratores strenuos, regni scripta referunt. Verum Periodum passi caelestium incolae fieri meruerunt. Sic transit gloria mundi. Ut non immerito quidam de morte;

*Vis? non vis, ego iure meo procedere cogor.
Effluxere, annus, mensis, & hora, dies.*

Iazłowieccy de Buczac. Georgius Iazłowiecki 1577. Palat. Russiae, Iazłowiecki. Magnus Dux exercituum regni, Lubacouien. Sniatinen. Czerwonogroden. Capit. Nullus hostium regnum S. Crucis illo prauidente grauitate inuasit; Nec aliquis Magnorum Ducum, tam profundè in hostilem terram exercitum ante ipsum introduxit. At non est cognitum bonum nisi amissum, dum per decessum, magna deuastatio in consinibus Regni per incursiones Tartarorum accessit. Reliquit ex Tartowna Incisoris Regni filia Michaellem Capit. Chmielnicen. auidè parentis vestigia in rebus agendis obseruantem.

Nicolaum Capit. Sniatinen. qui in exteris nationibus eximia indolis specimina collegerat. Demum in patria Iankulium Palat. Valachiae, hostem Russiae & Regni colligauit vinctis, qui iussu Regis Leopoli truncatus fuit. Clarus ubique & illustris. In senatu, grauis sententia; in bello, expeditus auctoritate; domi, humanissimus fuit.

Andream Capit. Czeruonogrod. & Hieronymum, Filias verò, vnā matrimonio Martino Czuryto, alteram Wolscio in Podchayce, Hedwigis verò Belzeccio, dotata, Omnes Clarissimi & Generosi milites, Rothmagistri Generales Duces. Verum lineam hanc Iazłowiecciorum auream, iam Hieronymus terminauit, cum sterilis cum filia Illustrissimi Ducis in

Ostrog Ianussij decessisset. Cuius laudes encomia, Epitaphium in Ecclesia Ord: Prædic. Iazlouecia dicit, & ad speculandum offert.

Białobrzescy in Palat. Sendom. Martinus Episc. Camen. Claræ Tumbæ Abbas, multoties Legatus, ad Confederatos milites, ad Cæsarem Maximilianum ut supersedeat à Regno Pol: & in Vngaria, ad exequias Christoph. Bathorij. Plurimos conscripsit libros ad utilitatem S. Ecclesiæ. In cuius Arma in Agenda sub titulo eius, Colonia A. 1578. impressa hæc leguntur.

*Felix ante alias Vrbes Camenecia, fælix
Podolici populus promptus ad arma soli
Te Białobrzesci meritò est Martine potenti
Præfule, diuini potibus ingenij
Doctrinam, pietas, longè pulcherrima virtus
Splendore exornat, cum grauitate suo.
Iudicium Regis Stephani hic cognoscite, tales
Ille Senatores quod facit esse suos.*

Andreas, quem alij Stanislaum, Białobrzesci Abbas Andreiouiën. Anno 1578. non absimilis fratri Humanitate, Liberalitate, Religione.

Ślunowscy Stanislaus à Sigismundo Rege Episc. Laodiceën. Suffragan. Cracou. vitæ, ætate maturus, eruditione & virtute conspicuus, & in utroq; iure exercitatissimus. Archiepisc. Leopold. De hoc Scrobisouius Canon. Leopold.

Conamine magno

Promouit Cathedræ commoda quæque suæ.

Pękosławscy in Palat. Sendomir. de Pękosławice. Stanislaus cum Georgio Iazłowiecki indefessus miles, postmodum cohortum sub Gedanum Illustr. & Rcuerendiss: D. Episc. Cracouien. Krasinski gubernator strenuus, & à Stephano Rege ad Laternam machinarum bellicarum vigilans custos, animum Regis ita conuertit, ut contra Scythas & Moschum ad Polociam &c. præfectum militiæ elegerit, ac in Filandiam transmiserit, ubi in meritorum præmia, cum certa summa pecuniaria, Marienburg. & Ascaradum collatum sibi privilegio accepit.

Cieklinscy à Cieklin, ex Russia in Poloniam & sub montes Vngariæ translati, in hæc tempora sub papilionibus & in Curia Regis & Ducum, florent, ac gloriæ & famæ domus magnificæ suæ, consulunt. Stanislaus Ciekliński, Vice Capit: Sanocen. Quem ita Crośna Epitaphium, Virtute, fide, sapientia, ac pietate præstantissimus, in Domino obdormiuit Anno 1568. Andreas filius, multarum linguarum peritissimus, Canonicus Cracouien. Episcopis dilectus fuit. Hunc Paproc. vita, ingenio, doctrina, grauitateq; morum Clarissimum refert. Nicolaum Germanum Stanislai Burgrabium Cracouien. referunt. Qui reliquit Florianum Came-
rarium

rarium Palatinatus Sendomir. & Christophorum militia praeclarum. Filius Floriani Ioannes Camerarius, Palat. Sendomir. & Vice Cap. Officij Nouae Ciuit. ex filia Kresij. Alter filius Stanislaus Rothmag. usque ad senium. Et Nicolaus apud Hieremiam Palat. Moldauiae magnus militia. Qui reliquit filios, Dobeslaum Secr. S. R. M. Alexandrum & Ioannem. Alios Cieklinscios in Podolia Laticouia plurima Epitaphia referunt, immortali gloria maxime dignos, Alexandri Iacobi &c. Quorum relicta posteritas gloriosa facta, è tumulis virtute ac fortitudine reuocare & reuiuiscere conabitur.

Warsiccij, in Palat. Lancicieñ. pacis bellicq. gloria illustres, semper floruerunt. Origine à familia Skárbek veniunt, & sicut ille primus in gente sua Ioannes Skárbek de Gord, ob egregium magnanimitatis Polonia in Aula Henrici Imperatoris editum specimen, (dum ingenti per iactantiam ostenso auro, aurum de manu propria detractum addidit) stemmate antiquo, nouum cum gloria, acquisiuit cognomen Habdank. Ita hi à natiua Maiorum suorum non degeneres virtute, dum pretioso nobilitatis auro, ignitum pietatis in Deum & Patriam aurum accumulans, nouis insignitum lemmatibus antiquatum suum stemma exornant. Ex hac Illustri familia velut ex equo Troiano tot tamq. inclyti prosiliunt viri, quorum alios Martis labores continui, alios pacis iucundae tranquillitas, hos zelus Patriae, illos amor fidelitasq. Principum, omnes boni communis utilitas commendat, ut pote qui se non sibi sed Patriae & bonis omnibus natos esse arbitrantur.

Arma eorum gentilitia explicant tres ista tractura, ab imo quidem simul iuncta, sursum verò disiunctim tendentes. Crediderim arma haec, Spartanorum more, triplicis in hac familia generosae ætatis, senum scilicet, iuuenum, ac puerorum symbola gestare: Senes cum gloria canescentes occinunt: Nos quondam fuimus inclyti bello viri: Iuuenes ad virtutem nati & educati inquirunt: Nos iidem modo sumus si velis periculum facere. Pueri innata parentum maturantes virtuti spondent: Nos fortitudine plurimum præstabimus. Quidni præstent? Cum tracturas has Titan Sarmaticus descendere nunquam ascendere semper in posteris intueatur, ut non immerito ex Plauto in Bachide illud ipsis appropriem:

Ite nunc fortes, vbi celsa magni
Ducit exempli via.

Acta Terrestria Lancicieñ. sub anno 1484. mentionem faciunt Stanislai de Wárfzyce, qui Vincentianæ de Lanzenice Palatinissæ Bresteñ. & Capitaneissæ Lancicieñ. quatuor millium aureorum Vngaricalium precio bona hæreditaria obligauit, in eodem Palatinatu consistentia, videlicet Oppidum Skoszewy cum pagis ad il-

Iud spectantibus, nimirum Byſzowy, Kalen, Mieczkowa Wola, Moskiew, Polik, Witkowice, Bendon, Buczek, Ostrow, Parzyce, Czerchow, Modlna, Krzeszow maior & minor, Leznica maior, Bogdancow, Tymienica, Dabrowka maior & minor. Quae bona ab eadem Vincentiana resignata, anno Dñi, 1484. ad Regem Casimirum peruenerunt, uti acta in hanc formam testantur.

Actum in Terminis Terreſtribus Lancicieñ. Feria tertia proxima Conductus Paſchalis, anno Domini, Millesimo, quadringentesimo, octuagesimo quarto.

Veniens Nobilis Stanislaus de Warszzyce, sanus mente & corpore existens, non compulsus nec coactus, nec aliquo deuio errore seductus, sed matura sua ex deliberatione amicorum suorum sano fretus consilio, publice & per expressum recognouit, quia omnia bona sua haereditaria in quatuor millibus florenorum Hungaricalium auri iuxta Acta Castreñ. Lancicieñ. reformatata & inscripta, videlicet Oppidum Skoszewy, necnon villas ad ipsum Oppidum spectantes, hoc est Byſzewy, Kalien, Mieczkowa Wola, Moskiew, Polik, Witkowice, Bendon, Buczek, Ostrow, Parzyce, Czerchow, Modlna, Krzeszow maior & minor, Leznica maior, Bogdancow, Tymienica, Dabrowki maior & minor, cum eorum iure & dominio quod solustenuit & habuit, agris, campis, pratis, pascuis, syluis, borris, gais, rubetis, indagibus, aquis, pilcinis, fluminibus, fluuijs, riuis, stagnis, lacubus, molendinis aquaticis & ventilibus, ac eorum emolumentis & mensuris, Oppidanis, incolis, villarijs, Cmetonibus, Censibus, Obuentionibus, Laboribus, Angarijs, Curijs, praedijs, domibus, Arcis, hortis, & omnibus fructibus seu utilitatibus vniuersis ad dicta bona suprascripta spectantibus quorumlibet nuncupatis, vel in futurum nuncupan. quae ibi nunc sunt vel in futurum fieri possunt, nihil pro se in eisdem bonis excipiendo a Graniciebus ad Granicies Magnificae Vincentianae de Lacznice seu Viazd, Paratinissae Bresten & Lancicieñ. Capitaneissae in quatuor millibus florenorum Hungaricalium auri puri & iusti ponderis inscripsit & inscribit, ratificat & reformat per praesentes, cum effectu per ipsam Magnificam Vincentianam tenen. haben. uti fruen. & possiden. utique ad debitam certam & realem descriptorum Quatuor millium florenorum solutionem. Quae quidem bona suprascripta praefata Magnifica Vincentiana debet tenere a Natiuitate ad Natiuitatem Domini more obligatorio in summa superius expressa & inscripta. Intromissionem debet ei dare in bona suprascripta in duabus septimanis, per ministerialem quem habere poterit sub pena LXX. Marcaru & litteraria. Et hic idem in praesentia iudicij Nobilis Ioannes de Rogozno cum sufficienti procuratorio, tanquam patruus Cienodiatu pro parte Magnificae Vincentianae acceptat eandem suprascriptam obligationem, inscriptionem, ratificationem & reformationem, Praesentibus ibidem Magnificis & Generosis ac Nobilibus Thoma de Sobotha Lancicieñ. Andrea de Wroczynty Brzezineñ. Castellanis, Vladislao de Milonice Pincerna, Ioanne de Wozniki Vexillifero maiore; Ioanni Karwat de Stoki Venatore, Petro de Gay Vexillifero minore, Adamo de Parzynczew Gladifero Lancicieñ. Martino de Krośniowice, Adamo de Wozniki, Alberto de Glandzianowo, Petro de Kamiona, Petro de Golice, & alijs multis circa praemissa fide dignis & honore.

Pietas illorum erga Deum quæ sit, templa & Sacella frequentia Illustribus Warsciciorum sumptibus extructa, & magnifice dotata, omnibus palam faciunt. Cernis hanc egregio opere in Modlna antiqua Warsciciorum possessione extructam Ecclesiam, quam à fundamentis manus illorum erexit. Capella quoq; eidem Ecclesiæ coniuncta illorum impensis stetit, ut communis fieret sepultura Warsciciorum Familiae, quæ villam Miazsa Sośnia dictam pro annuali dote assignatam habet. Præterea Varſauia Virginum Deo dicatarum Ecclesia eiusdem familiae opera extructa est, quam Stanislaus Warszycki Thesaurarius Regni à fundamentis excitauit, dotauit, & propria sepultura nobilitauit. Ostendit Oppidum Brzeżiny, & aliud ad Ecclesiam suam situm Sacellum eiusdem Thesaurarij Regni sumptibus dotatum, in quo soror eius Mariana de Warſyce Laſocka Vexilliferi Lancicien. vxor tumultuata quiescit.

Ex eadem domo oriundus Ioannes Iacobi Warszycki filius, dum Patriam fortiter ab inuasiuis hostium armis tutaretur, acriter dimicando sub Rewel in acie occisus est, mille strenue mortes subiturus pro charissima vniū incolumitate Patriæ. Matthias verò Ensifer Lancicien. ex Rumisewſka tres magnæ expectationis suscepit filios, Ioannem, qui sub Magno Zamoscio cohorti Equitum Præfectus, postmodum caelebs obiit. Epaminondæ ni fallor dictum amplexus, hic enim (ut refert Stobæus ser. 66.) interrogatus, quid nam utilitatis homo caperet innuptus? respondit: Pro Patria mori non dubitare. Hunc sequitur Stanislaus Warszycki eiusdem Matthiæ post Ioannem filius, qui nihil tam affine laudi duxit, quam id, quod acri studio, virtute, ac boni nominis excellentia partum est. Is primum in Aula Serenissimæ Annæ Iagelloniæ cum honore familiae suæ versatus, postea in Aulam Serenissimi Sigismundi III. migravit, cui quam gratosus in vita fuerit, mors illius & funebris solennitas quam ille præsentia sua Regia decorare voluit abundè testatur, quem etiam dum pro recuperando suo hæreditario Regno in Sueciam nauigaret, indiuiduum itineris comitem habuit, cui ille difficillimo tempore in Sueciam magna submisit auxilia. Is eundem Regem magna Equitum hastatorum Peditumq; manu, suis propriis impensis, solo amore in Regem tractus gloriosè iuuit, tam in Expeditionibus contra Moschum factis, quam in formidoloso bello ciuili, quod communiter Rokosz dicitur, dignus certe, ut ab optimo Rege, illud Pyrrhi assertum sibi tribuatur, quod ille Ciuibus suis, Pyrrhum faliciter de bello redeuntem Aquilam salutantibus, respondit: Per vos Aquila sum, quid enim non essem, cum vestris armis subleuer? Functus præterea magna cum laude legatione, ad Ioannem Basilidem magnum Moschouia Ducem. Postmodum ab eodem Rege, in cuius Aula gratosus extitit,

Supremus Regni Thesaurarius designatur, in eo munere, tanta virtutum ac præcipue liberalitatis specimina ostendit, ut omnium in se conuerteret oculos, magnæq; posteritati ad imitationem sui exempla relinqueret: Nam cum ubiq; immoderata militum licentia, sub tempus Confederationis ipsorum grassaretur, & omnia publica vectigalia intercepta, prouentusq; pro mensa Regia instituti imminuti fuissent, ipse aliquot mensibus, propriis fructibus, pro dignitate Regiam Maiestatem sustentauit. Gessit postmodum plurimis in Rempub. meritis & Regiam Maiestatem clarus, Præfecturam Cobrineñ. in Magno Ducatu Lithuania, Varsauien. Osiecen. & Czerscen. Cum vero in dies pene singulos virtuti generosæ de præclare gestis aliquid superadderet, annuentibus omnibus bonis, laboriosum munus Thesaurarij in Palatinat. Podlachia commutauit, sed tam cordatum Senatorem inuida mors, Regno præceps abstulit & toti familiæ de oculis lachrymas excussit. Mortuus est anno 1616. & Varsauiæ in Ecclesia propriis sumptibus extructa, sepultus. Cuius fama nunquam moritura etiam post cineres uiuit.

Tertius Matthiæ Warszycki filius Andreas Succamerarius Sira-dien. vitam quietam, & ab omni ambitione alienam honorificentissimè duxit, contentusq; sorte priuata, Senatoriam dignitatem aliquoties sibi oblatam recusauit, locauit sibi in matrimonium Catharinam de Roksyce, de Armis Pobog, feminam raræ prudentiæ & sanctitatis, de qua illud Ecclesiastici 26. dici potuit: Sicut sol oriens mundo, sic mulieris bonæ species in ornamentum domus suæ, moribus enim ac pietate coniugali inclytam Warszickorum familiam, mirum in modum illustrauit, & prole sanctè educata, veluti auro obrizo, Thesaurum Habdanckorum amplificauit. Frustra o Mater Grachorum Cornelia, ornamenta domus tuæ, filios è schola redeuntes iactabunda præsentas: En Catharina Warszycka, marito suo tres filios, & duas filias gignendo, totam Poloniam in laudes suas conuertit, Adamum Warszycki Aulicum S. R. M. Stanislaum Palatinum Generalem Masouie: qui Magni illius Castellani Crac. Ducis in Zbaraż, neptem & heredem, Ducissam de Wisniewiec in matrimonium accepit, Paulum Castellanium Conaricen. Lancicicen. Quos ne in faciem laudare videar, illud saltem Horatij gratulandum appono.

--- --- Viuite fortes

Fortiaque aduersis opponite pectora rebus.

Præter hæc tria Regni ornamenta, natæ sunt ei & duæ filiæ, quarum natu maior Catharina primum in matrimonium iuncta fuit Illust. Gabrieli Comiti à Tarnow, Generali Capitano Cracou. post mortem huius, Illustri Ioanni Zebrzydowski, Ensifero Regni. Alteram autem minorem natu, iunxit sibi Magnificus Dominus Georgius Kalinowski,

quæ

qua morte immatura è viuis cessit, sepultaq; est Petricouia in Ecclesia Monialium S. Dominici secundi habitus, quā illis mater sua, proprijs sumptibus à fundamentis erexit, & dotauit. Ex eadem Familia superstes manet Alexander Wārſycki, in Wārſyce & Biate heres, optimè versatus in rebus & linguis exoticis vitam adamauit priuatam, liberos ex uxore Walomska reliquit.

Suchodolſcij ex Sendomiriè: Palat: Nicolaus Capit: Księżyn: & Marnau. A Moscbis 1578. obsessus, fortiter hostem repressit, & ereptis tormentis bellicis, victorem se demonstrauit. Kniazium Obolinski, Kniazium Kropodkinia, & alios in captiuitatem recepit. Paucis milite proprijs sumptibus collecto, gloriose de hoste triumphabat.

Lewikowicij, Albertus acierum Ductor, Castrorum Custos & Rector, sub magnis Exercituum Ducibus Zamoyski, Zoltkienski, Koniecpolski, in expeditionibus Vngaricis, Moldauicis fuit, &c. Epitaph: Bari in Podolia.

Rogowſcij in districtu Radomien: Felix Abbas Sieciechouien: Epitaphium ibidem.

Rogouius fælix Abbas hac mole sepultus
Lustra iacet vitæ post duodena suæ,
Quod fuit immortale Pollo stellante receptum est.
Fama etiam in terris non moritura viger.

Ioannes Rogowski, vir Martis & Palladis, Germanus suus Stanislaus, in districtu Chelmenſi sua statua posuit. Nicolaus ex Siedlecka prolem reliquit.

Borzykowſcij in Palat: Siradien: Fridericus Prapostus Steinbergen: in Moravia, vir acer ingenio, & pietate clarus.

Piotraſzewſcij in Palat: Sendomiriè: Erat Ioannes Vicecapit: Ofuicimen: Reipub: in Legationibus proſciuus.

Ankuikowicz in Palat: Cracouiens.

Beszewſcij in Palat: Sendomiriens.

Przezwicſcij ex Palat: Lenczycien: Stanislaus acquisiuerat bona in Palat: Sendomiriè.

Radzanowſcij in districtu Wislicen:

Milkowſcij in Palat: Sendomiriè: Iacobus veteranus miles cum Zamoyski.

Iugoszewſcij in Palat: Sendomiriens.

Klonowſcij in districtu Radomſcen.

Kowalsſcij claris atate & virtute.

Dunikowſcij in Pramyslienſi Terra.

Byſtrzeiowſcij ex Palat: Lublinens.

Plotowie ibidem.

Czarkowſcij ex districtu Drohichen.

Woiewodſcij ex Podlaſcen: Vnus ex eis à Moscbis crudeliter occisus, Vlad: 4. expugnate Smolen.

Mikołajewſcij ex Gneſnen. Szczyionsſcij. Malcewſcij ibidem.

Rogusſcij in Maſonia, & in Russia. Albertus sub Chmielnik S. R. M. Rotbmagiſter, bello ubiq; clarus, reliquit ex Karſnicka filius.

Raimirij in districtu Lukouien.

Chorynſcij in districtu Koſcinen. Symon Chorynski, qui reliquit filios, Iacobum Rotbmagiſtrum famoſiſſimum apud Ludouicū Regem Vngaria, ex tormento bellico à Turcis occisus. Albertum & Ioannem milites, Martinū & Matthiam ex altera uxore. Qui inferuendo alijs conſumpti

Rogoziaſcij in Palat: Sendomiriens.

(ſunt.

Kanicſcij in Maiori Polon: Exornant virtute Familiam.

Skoroſzewſcij ibidem, obſeruant fama lumina.

Oborſki sub Steph: Rege optimus miles ad Kieſſiam, Polociam, Sokoliam &c. ſua namq; Tyrocinia in exteris Regionibus, & Caſaream Maieſtatem exercuit.

Białoſkorſcij in Palat: Plotens. Erat Notarius Campeſtris. Regni & Leopold. Terra, ac ſimul Rotbmagiſter S. R. M.

Wolczek in Chelmenſi Terra, propriè Rokuć, Ioannes miles & eximius Rothmagiſter.

Borzymiſcij in Dobrineń. Terra.

Bielenſcij Aptarunt virtuti animum.

Czelaticcij in Pramyslienſi.

Wazenſcij in Palatinatu Plocenſi.

Dabrowſcij in Palat: Sieradienſi. Bernardus ex Kurpionná reliquit filios quinque.

Magnuſcij venantur æuiternitatem pietate.

Pſariki Albertus Iuris utriuſq; Doct̃or, Canonicus, Vicarius, & Officialis in Spiritualibus Gneſneń. Generalis.

Budziszewſcij Noti Ducibus Exercituum & Regi, in bello, Caſtris, & expeditionibus varijs.

Mlynkowſcij in Maiori Polonia.

Woienkowſcij de Woienki, in Lencicienſi Palat: in diſtrictu Orłouienſi antiqua Familia. Duo Germani Fratres, Sebaſtianus & Ioannes. Sebaſtianus dum ob matrimonium cum Z. borowſka in Podgoria domicilia conſtituit, reliquit filios Gaſparum eximium militem, & locotenentem ſignorum belli Palatini Ruſſia Barenſis Praefecti Gołski, Huic Parens ſortes in Woienki donauerat, ut Acta Biecen: referunt, occiſus à Tartaris, Bari quieſcit. Paulum alterum filium Secr: R. M. eius conſors morum electorum Chriſtina Naropińska, armorum Bylina ex Familia multa reuolutionis ſaeculorum digniſſima, qua nedum militaribus premijs ſingulare nomen in Republica ſibi comparauit, atq; obſequijs in Regno tam in Comitjs Regni, quàm in particularijs atq; Tribunali proſteritati clariſſima gloria memoriam ſtabiliuit, ſed etiam pro affectu in Eccleſiam, optandū nobiliter genitis, ſibi ſuiſq; æuiternè fundauit. Domini namq; Naropiſcij in Vladislauienſi Cathedra ab antiquo erectū Sacellū S. Martini adeò fundarūt, ut hoc tēporis ſucceſſu, nulla ditior celeberriorq; reperiatur. Ita Author Episc: Vladisl: S. T. D. Steph: Damałowicz Cap: 3. Reliquit Stanislaū, & filiā Annam. Sepultus Paulus in Zółkiew, quieſcit in Dño. Echo illius: Viuete mortales vitam perennem.

Ducite dies virtute & gloria.

Filia Sebaſtiani, una Ioannis. Dunin Ruchowſki, altera Kiliani Grzymala Conſors.

Ioannes frater Sebaſtiani, poſt nobiles actus cum Catharina Stańſławſka reliquit Danielelem, Petrum, & filias Eliſabeth Monialem S. Benedic̃ti in Stańiatki, atq; Martham. Habent de illa Acta Pramyslienſia, ubi bona vendit Piotrowſcia conſortis ſua.

Leſzczynſcij de Leſzcki maiore in Palat: Podlachia in diſtrictu Drohicienſi, ubi digniſſima officia Notariatus Terreſtris peragebant. Erat Notarius Plocenſis vnus, & Germanus ſuus ibidem Canonicus, erat quidam Capit: Radzieiouien: & Legatus in Moſchouiam: Papr: in Biberſtein. Ioannes de Parochia Pierlewska, cum Poniatowſka armorum Iunoſa. Reliquit Ioannem cognominatum Gietko. Duas habuit conſortes, vnā Moczyłſka, ex qua ſuſcepit virum doctū, Parochum Sterdinſceń. Nicolaum, & Bartholomeum, alteram Barbaram Woytkenſka, ex qua habuit Albertum militem cum Goſlicki. Hic primā coniugem habuit Eliſabeth Stupecka, alterā Sciborownam armorū Oſtoia. Filij eius Alexander, Petrus, qui in Hungaria obiit in bello.

Andreas miles eximius in Podolia, Conſors illius Ianowſka, filij Valerianus, Ioannes, Iacobus. Haraburdij in M. D. Litb. Nicolaus Caſtell. Mińſcenſis, cui pro benemeritis Swiſtoc, & Oſtrow, à Regibus conceſſa. Filij illius Chriſtophorus Iudex ſtonimenſis ſterilis obiit. Ioannes, Iudex etiam Terra ſtonimen: Aulicus Regia Mageſt: Cuius filij Georgius Aulicus Regius, ad Smolenscum miles cum Sereniſſ: Vladisl: IV. qui ex Zawisbanká M. D. L. reliquit Ianniſſum & Chriſtophorum. Ioannes etiā Aulicus Regius, eius cōſors Sołtanowna. Alexander vltimus Ioannis filius. Erant ad omnia negotia Reipub: tam in toga, quàm in ſago: tam pacis tēpore, quàm neceſſitudine belli ingruente, diſpoſiti proficui & ſolertes. Per illos M. D. Litb. cum Regno plurima libertatis & legum deduxerat decreta & priuilegia. Vnus pro mille ſufficiat Georg: de quo Reimoldus Heideſtein de bello Moſchouitico. Sereniſſ: Rex Steph: miſit Georgium Haraburdam ad Moſchum, qui non aliter inducjs ijs teneri ſe uelle renunciaret, niſi de Liuania conditionem remiſſet, propter quod detentus erat.

Ruſlaus Comes, & alij armorum Abdank, memorantur à Bielfcio, fol: 137.

Michael Comes Abdank Longinus ſub Anno 1113.

ABDANCK SECVNDO.

D E L I N E A T I O.

Simile Stemma præcedenti, sed in hoc differt, quod super galeam est erectus Leo, anterioribus vnguibus placidè Arma Abdanck continens.

O R I G O.

Additionis Origo tam celebris vnde fuerit? Democritus dicit. Magna gaudia, nisi ex facinorum præclarorum spectaculo nascuntur. Ex Prudentia fortitudine, Constantia. Nam nec Prudentia sine Fortitudine præclara elicit, vnde Plato in Phædro. Prudentia & magna vis, natura coniungi solent, nec fortitudo sine prudentia alta molitur, vnde Isocrat. Fortitudo cum prudentia iuuat, sine ipsa verò magis lædit habentes, nec Fortitudo sine Constantia, nec constantia sine fortitudine & prudentia, præclara facinora gerunt, cum hæc ipsa Romanes & in prudentia prudentes, & in fortitudine fortes effecerit, dicente Horat.

*Per damna, per cades, ab ipso
Ducit opes animumq; ferro.*

Refert *Hector Poeta Boet. lib. 2.* Quod Fergusio primo Scotorum in Albione Regi, insigne fuerat, Leo erectus rubēs, aurea facie, cauda verberans

berans terga, vt mos feræ est sese ad pugnam incitantis, generosam significans iracundiam. Mane hoc insigne de hinc Regum Scotiæ. Dum talem additionem considero, Leoninam virtutem in Abdantio, iunctam fortitudini Prudentiæ & Constantiæ suspicor. Et verè ita erat. Carolo Imperatore cum Turcis pugnante, agilis Turca, manuq; strenuus ante conspectum Caroli plurimos curuo gladio decapitabat. Hortatur verbis & donis, vt aggredi fortis insidiator possit: Magnus animo Matthias Machowski de Familia Abdank, ad Cæsarem militiam tractando procedit in medium, & auidum sanguinis hostem hasta adorsus est, ac victum Imperatori reddidit. Gratus officij Imperator, cum aureis donis, & ornatum Leoninum eius insignijs Abdank addidit. Hinc velim perpendita ponderosa D. Bern. verba in Epistolis. Non est vir fortis, cui non crescit animus, in ipsa rerum difficultate. *Et Val: Max: lib: 3.* Æqualiter se in aduersis gerere, quid aliud est, quam seuientem fortunam in adiutorium sui pudore victam, conuertere.

*Vir fortis in
aduersis.*

LINEA FAMILIÆ MACHOWSCIORVM.

Nicolaus Machowski cui addito facta, reliquit ex Dambrowska Barthasarum filium. Hic post iuuenilem ætatem honorificè peractam, & conatus gloriosos militares, copulatus matrimonio, ex Iezowska reliquit Ioannem, Petrum, & Martinum filios, & filiam. Eius Germani erant Stanislaus Abbas Mogilneñ. Nicolaus miles, & Achaicus. In expeditione contra Kosacos, Anno 1637. miles strenuus Machowski fuit.

AICHIGER vel AICHINGER

D E L I N E A T I O.

Sciurus rubens supernè, albus infernè, pedibus anterioribus erectus, in campo aureo. Super galeam & coronam, Sciurus intra duo cornua.

Sciurus.

O R I G O.

EX Germania in Regnum Pol: venisse, constat ex secundo Aichinger, Sigismundo primo regnante, per Zibultum Aichinger, qui in Russia Nobili sanguini per matrimonium coniunctus, claram familiam suam incolis virtute commendavit. Prima tamen Armorum origo, ex Francia Orientali, ut ex Epitaph. Cracoviæ habetur, assumitur.

Aichinger.

F A V S T V M O M E N.

Solertia in rebus agendis.

Stemma vestrum, solertiam in rebus agendis, offert. De qua Eurip. *Et quid vires sine solertia? Periculofissimum impedimentum.* Sciurus enim tranat amnes exiguo ligno pedibus supposito, caudâ pro velo expansam gerens, ut in Collectan. apud Pier.

Solertia in rebus.

*Exiguus tranat ceu flumina magna Sciurus
Res gerimus magnas viribus ingenij.*

Sciurus quomodo aquas tranat.

Quod

Sciurus soler-
tiam signifi-
cat.
Solertia in-
genium lar-
gutii.

16

Orbis Poloni Tom. I.

Quod solertiam eiusque vim significasset, Oppianus narrat. *Qua-
plus obtinet in difficilibus & impeditis, quam vires.* Vnde Paradinus.
Solertiam, ingenij largitorem dixit.

LABOR IN VIRTUTE.

Non temere.

Negotia quo-
modo tractan-
da.

Cura omnia
constant.

Virtutis ima-
go.

NON temere. Hæc verba Cochleæ conantis salebrosum iter
ad excelsum montis, Io: Bapt. Pittonus in Hieroglyph. subscri-
pserat. Sed de Sciuro vestro iocundius eadem suadente Aristot.
3. Ethic. fero. Negotia, inquit, aggredienda cunctanter, sed in su-
sceptis constanter inhærendum. Quod vtrumque Sciurus habet, qui
Castaneam quamvis aspero & spinoso cortice circumdatam, tam diu
laboriosè tractat: donec aperiat & fructu vescatur. Hinc Pinander.
In cura & diligentia omnia consistunt. Stemma igitur vestrum erit o-
men laboris, diligentia, & curæ, in Virtute: vt dicere possitis

Disce puer virtutem ex me, verumq; laborem

Si verè ornari, laudis honore cupis.

Quapropter Q. Smyrneus in Clipei Achillis descriptione lib: 5. Vir-
tutem in celsissimo monte collocat, ad cuius fastigium, non nisi ex-
tremo cum sudore & periculo ingenti peruenire licet, vnde & Silius I-
talicus virtutem sic loquentem introducit

Casti mihi domus, & celso stant colle penates,

Ardua saxoso perducit semita cliuo.

Aspera principio (nec enim mihi fallere mos est)

Prosequitur labor ad nitendum, intrare volenti

PRÆCVSTODITIONES

Ad solertiam prosequendam.

Gloria stu-
dium.
Themistocles
melior ex tro-
phæo Miltiadi.

PLut. in Apoph. Græc. Gloriæ studium, excussit amorem volu-
ptatum. Clauum vt aiunt clauo. Vnde Themistocles compo-
tationem & mulierum otia reiecit, vt Miltiadem triumphantem
ex Barbaris apud Marathonem conspexit, dicens: *Miltiadis trophæum,
non patitur me dormire, neq; cessare.* Sic præibat solertia Aichinger.
Sic sequimini Virum.

AD VIRTUTEM ET LABOREM.

Labor in vir-
tute.
Fenestra ad
vitia.

Vacta cuius
mortuo simi-
la.

PLurimum nocuit Reip. quisquis fenestram vitij aperuit. Plut.
in Lacon. Talis est qui fugit virtutem. Quapropter vituperatur
Seruilius Vacia, Prætorius vir, & diues, qui negotiorum odio ab-
diderat se in villam à Seneca Epist: 51. cum eò præterirens dicebat. *Hic
situs est Vacia.* Subindicans. *Nihil interesse inter mortuum, & inertio*

otio abditum. Concordat Plat. in Laert. lib: 3. Nemo dormiens ulla re dignus est. Ergo in animis habete prudentiam, in lingua silentium, in vultu verecundiam. Et illud Claudiani in Epithalamijs Honorij foribus imprimate.

*Non quisquam fruitur veris odoribus.
Hibleis latebris, nec spoliat fauos,
Si fronti caueat, si timeat rubos,
Armat spina rosas, mella tegunt apes.*

*Nil sine labo-
re.*

LINEA AICHINGERORVM
FAMILIAE.

Zibultus Aichinger, vel vt alij volunt, Aichiger, Sigismundo I. re-
gnante, in Russia & bona tenuit, & statua sua constituerat. Ex Ma-
leckowska Magni gubernatoris filia, reliquerat Zibultum & Georgium. Familia Ai-
chingerorum.
Zibultus erat vir maxime tractabilis, & viuacis ingenij, ac moribus
benè compositis. Bochdano Palat. Moldauia, maxime charus. Geor-
gius verò Stephano Regi adolescens ad obsequia applicatus Principis gra-
tiam diligenter obseruauit, vnde ad Reges & Principes mittebatur. In Vn-
garia cum Risperterowna, matrimonium coluerat. Qui Rispert in Curia
Reginae Isabellae Pedissequam Gaionwska de Armis Rola, (ex qua hanc filiam Gaionwska.
habuit) in connubia impetrauerat. Augustinus Aichinger ex Fratre
Zibulti primi, precipuus miles, & hostium strages. Familia Aichinge-
rorum, vsq; modo in Pokucia reperitur, militiae dedita sub signis militari-
bus Martini Kazanowski, Campiductoris Regni, ac filij ipsius Dominici Kazanowski
Kazanowski, Notarij Generalis Exercituum & Capit. Bohuslauien.

AICHINGER STEMMA

SECUNDVM.

DELINEATIO.

Loco campi est scutum lineis distinctum ad sex campos supernè binos, infernè quadrinos. Primus Campus est rubeus, super quem turris alba, secundus Campus est flauus, super quem Sciurus erectus. Interius verò, Campus primus niger, secundus flauus, tertius rubeus, quartus albus. Desuper verò super Coronam sunt alæ duæ expansæ, leua inferius rubea, superius alba, dextra verò è contra. Inter has vir armatus cum stricto gladio, cuius manubrij pomum aureum est.

VNDE ADDITIO FACTA EST.

DVM Aichinger in Rufsia Familiam suam virtutibus claris clariorem effecisset: accidit vt feruente hoste Scytico, ac depopulante omnia igne & ferro, etiam Augustino Aichingerio litteræ antiquæ Nobilitatis, testimonia & monimenta absumpta sunt. Excurrit igitur ad Imperatorem Rudolphum 2. Augustinus Aichinger. Anno 1577. & de data 2. April. Nobilitatis testimonium, & additionem ad Arma hæc, de Clementia & Maiestate Cæsaris accepit. *Pap. in Stem.* Hinc accipe solem veritatis, ex *Eurip.* de Nobilium domo & loco.

Pecunia

*Pecuniæ quidem domesticæ nos deficiunt,
Nobilitas autem & generositas manent.*

Papè. Nobili Patre nasci.

*Quantam vim habet ac auctoritatem,
Quamuis enim pauper, si qui honesto loco natus est.
Honore tamen afficitur: & animo suo reuoluens
Patris nobilitatem suis moribus proficit.*

O M E N B O N U M

Ornamentum Patriæ.

Mira hæc varietas, tamque armorum pulchritudo, dulce, decorum, admirandumque omen vobis proponunt. Cum Petrus Sabaudia Comitis habitus ad feudum. *Petri Sabaudia Comitis habitus ad feudum.* Latus dextrum aureo torque & auro, sinistrum armis insignioribus & acutioribus adaptauit. Quærit Imperator, quid tam inusitatus vestium habitus modulq; protenderet? Respondit. Aurum gesto in dextra, ad honorandam Maiestatem Imperatoriam, Arma autem læua sustinet, ut contra eiusdem maleuolos ad extremum usque spiritum dimicem. *Camerinus in Meditullio Histor: cap: 6.* Ita vobis omne sit dulce & decorum, pro Patria & Principe, & agere & pati. Hoc namque Stemma vestrum à vobis requirit. Sic enim declinabitis inuidiam vulgi, & insidias odio vos prosequentium cauebitis, *ut dixit Theobulus.* Sic cum potentia mansuetudinem seruabitis, & reuerentia digni eritis ab his, qui in vos inciderint, *ut dicebat Philo.* *Stemmata quid innunt.*

A C A D E M I A G L O R I Æ.

Demetrius Phalerius Ptolomæum Regem hortabatur, ut libros de Regno emeret, ac legeret. Nam de quibus amici Reges admonere non auderent, ea in libris scripta esse. Stemma vestrum ceu quædam Academia & liber, memoria quædam ac virtutis stimulus est. Legito igitur ac memoria complectere hoc primum, *quod Nazianz. in Orat. de Athanas. reliquit.* *Libri Regibus legendi. cur.*

Quod sol est sensibus, id intelligentibus est Deus.

Hinc quidam Pòëtarum.

*Mons omni hoc, nisi sol foueat viduatur honore
Quicquid ages, cassum disperit absq; Deo.*

Absq; Deo omnia nihil.

Legito & hoc secundum quod Cato Uticensis, in Lybiam exercitum ducturus, militibus suis inter alia suggesserit, ut Lucan. lib. 9. *Dux militem animabat.*

— *Serpens, sitis, ardor, arena.*

Dulcia virtuti: gaudet patientia duris,

Latius est quoties magno sibi constat honestum.

*Animi imper-
territi symbo-
lum.*

Quapropter Othoni semper verè magno hieroglyphicon illud gratū & in usu fuit; vbi Aper à canibus venaticis agitatus, summa vi venabulum irruit, quod aut excutere conatur, aut ab illo confici cupit. Signum fortis ac imperterriti animi, & symbolum. *Pet. Angelius Bargaus lib: 4. Cinegetic. obseruauit.* Arripe igitur licet mortem honestam, ne paulò post moriendum tibi sit, sed honestè facere non sit tibi amplius integrum.

L I N E A F A M I L I Æ.

Augustinus *Aichinger*, Eques Franciæ Orientalis à Facha, qui ornatus virtutibus, varias Regiones & hominum mores perlustrauit, linguarum Turcicæ, Græcæ, Latinae, Polonicae, Valachicae peritus. Sed sterilis, Cracouia obiit 1582. Frater Patruelis Georgius ei monumentum posuit.

A L A B A N D A

Seu

A L B A L V N A.

D E L I N E A T I O.

Alabanda

Alba Luna.

Media Luna alba, erectis sursum vtriusque cornibus, intra quam est caput equinum versus cælum ore disposito collo Lunam tangens, coloris nigri, Campus est coloris grisei. Supra galeam verò sunt pennæ Strutionis, alij tres pingunt.

ORIGO.

Mieschonis primi Catholicorum Principum Domini, Episcopus primus Krusviceñ. Lucidus ex Italia, à Summo Pontifice missus, Anno 966. in Regnum Arma hæc intulit. Ita *Bielseius fol: 52.* Páprocius autem in Nido virtutum, militem eo nomine dictum à sua Patria & loco, tempore Boleslai Kriwcusti, ex Carinthia in Regnum cum his armis venisse refert. Sed prior sententia communior videtur.

Episcopus primus in Poloniâ,

OMEN BONVM REGNO.

Propagatio Fidei S.

Phyfico Astrologi proprietates Lunæ contemplantes, pallidam, rubicundam albam, pluuiam flatum, & serenitatem futuram præfagiunt. Cum ergo Luna hæc sit alba, sine periculo, serena dabit. Et sicut Scorpio, Leo, Aries, Taurus, quia supra Lunam eiusque orbem numerantur, & quodam modo quiescunt, ideò non nociua sublunariibus, sed proficua sunt. Ita & hic Equus, quia super Lunam est, proficua & fælicia Regno attulit. Puta cognitionem veri Dei, & fidem Catholicam atque salutarem. Illam scilicet, de qua *Chris. in Symb.* Fides est lumen animæ, ostium vitæ, fundamentum salutis æternæ. De cognitione autem veri Dei, *Hugo de S. Viet. lib: 1. de claustro animæ sic refert & docet.* Sicut nullum est momentum, quo homo non vtatur vel fruatur Dei bonitate & misericordia, sic nullum debet esse momentum, quo eum præsentem non habeat in memoria. Omne enim tempus, in quo de Deo non cogitas, hoc te puta perdidisse. Hinc D. Ludouicus Francor. Rex, docebat Seneschalcum Campaniæ: Quid sit DEVS. Res adeò bona & præstans, vt nihil ea melius præstantiusq; dari, vel cogitari possit. Si ergo Luna & Equus vobis insignia cesserunt, iam omen optimum ex vobis sumendum; nam Luna & Persis est optimum signum, & Equus non postponendum viris indicium. Propagabitis igitur fidem Catholicam & doctrina & fortitudine.

Quod est supra vel sursum lunam, proficuum est.

Fides quid est

Deum semper cogita.

Deus quid est

Sed animet mentes gratia dapias.

VITÆ SANCTIMONIA.

Æuum Ægyptij, pingentes ait *Hierap. Hierog. lib: 1. cap: 1.* Lunam, pingebant, tum quia est æterna, tum quia producit vnà cum Sole, fluxum elementorum æuo conuenientem. Equus verò dicit *Plat. in Phædr.* cupiditates & affectus significat, quæ si rationi obtemperent, bonæ sunt: sin minus, malæ. Dum igitur super lunam equus vel caput eius est, in nobis domitos vel optimos affectus iam suspicari licebit. Sic enim Claudianus in Theod. Panegy.

Luna æquum signat.

Equus signat cupiditates & affectus.

Affectus quisquis mentis moderatur habentis.

Fertur equo domito, qui vagus, ille fero.

*Affectus de-
mini.* Sunt autem habentis mentis, ratio. Nam à ratione domiti & assueti affectus, nec in somnis, nec in morbis aliquid turpe tentant. Sunt quoque habentis mentis cælum, quod profectò stemma vestrum inculcat vobis. Est enim simile Vranoscopi, pisciculo videlicet à Græcis sic dicto, eo quod natura sua semper est cæli speculatrix. Erecta vestra luna, erectos vos docet tollere ad sidera vultus. Non liceat silentio dari Caroli Magni factum. De quo *Crantius lib. 2. Sax. hist. cap. 4.* Wedekindus Saxonum Dux ad fidem Christi conuersus, cum armorum eius insignia quæ in signis militaribus præferebantur pullum equinum haberent atrum: placuit Carolo Magno postquam de tenebris errorum gentilium peruenit in lucem veritatis, vt candidum acciperet. Ita si ad sidera erectos tolletis vultus, conformabitur equinum caput candori lunæ, imò æterno splendebit vbique decore.

*Tollere ad sy-
dera vultus.*

Wedekindus.

*Pullus equi
niger reijcitur
& albus affi-
mitur.*

PRÆCVSTODITIONES AD SAN- ctimoniam assequendam & conseruandam.

*Luna soli pro-
pinqua, minus
habet de lu-
mine.*

Aula vrit.

Astrologorum est aphorismus. *Luna quò propior est Soli, minus ha-
bet de lumine.* Quod dum contemplatur Plinius lib. 2. cap. 9. ait. *Etiam plus fructus atq; dignitatis est ijs, qui procul sunt à magnis Principibus.* Igitur ob sanctimoniam assequendam, proximi estote soli Christo & Deo, & magnam dignitatem adepturi estis. *Quadrat Plutar-
chi de Aula. Accedendum ad aulam vt ad ignem nec propè, nec procul, ne
vraris, affligaris.*

ALTERA PRÆCVSTODITIO.

Alciatus emblemate 164.

Lunarem noctu vt speculum canis inspicit orbem,

Seq; videns alium credit inesse canem,

Et latrat. Sed frustra.

*Canis ad lu-
nam latrat,
lupus ululat.*

*Minister Cbri
si latrat nō
timet.*

En tuus equus iam super lunam. Sperne conuitia, vt luna luporum vlu-
latus & canum latratus. Hinc quidam.

Si quis Christum allatrat, Christi q; ministros,

Index stultitiæ spernitur vsque suæ.

FAMILIA ARMORVM.

Non notatur, si induxit arma Episcopus Kruuicen. sed si miles, aut nepos ex fratre Episcopi aliquis indigena receptus fuit in regno, fieri potest, vt linea deduceretur familiæ. Sed nobis non fuit presentata.

A L A-

A L A M Æ N I.

Alamæni.

D E L I N E A T I O.

Est clipeus in tres partes distinctus. Partitur namque per lineam longam prius, post media pars vna, per lineam diametralem, in hac parte secta, sunt duo globi tormenti bellici, in secunda parte inferius est vnus globus, in integra verò clipei parte, sunt 4 lineæ diametrales curuæ à dextra in leuam, media distantia interposita, vt quasi campos duos efformarent. Super galeam virgo laurea corona ad aurem versus coronata, dextra lauream coronam porrigit.

O R I G O.

Alamæni natione Florentini, multis Regibus in obsequia gratiosè mancipati fuerunt. Aloisius erat præfectus Catharinæ de Medicis Regina Gallia. Eius filius erat maior domus apud Henricum Regem Polonia, alter verò filius, erat Episcopus Madzonen. in Gallia, vir erutus & exemplaris. Referunt Guicciardinus & Machziauell. Dominicus Alamænius in Regnum Polonia Sigismundo Augusto regnante venit, & indigena in Conuentu Lublinen. 1566, die 19 Maij declaratus fuit. Erat postmodum Dapifer Lublinensis & Capitaneus Nouæ Ciuitatis.

MAGNA-

M A G N A N I M I T A S

Alamæniorum.

*Sphæra bellica.**Tonitrua bellica.**Virtutem sequitur gloria.*

Quid hæ spheræ & globi tormenti præfagiunt bellici? Num primū inuentor machinarum bellicarum Alamænius? Minimè. Taliter enim in scuto Argiuorum vel non poneretur, vel frustra poneretur. Erat talis tonitruosi instrumenti vel Amulius, vel Suarcus, vt Fossa Clodia in bello Genuensi An. 1330. acclamauit, inuentor. Alamænius autem idcirco spheras globosque in scuto complectitur, quia, & scuto strenuus miles, & globis inuictus, & ingenio supremus. Hinc Magni Duces Etruriæ de quinque globis insigniorum magni sui Ducatus, ei tria contulerunt, & Serenissimus Rex Poloniæ Sigismundus Augu. Regno ascriptum, dignitatibus Regni, pro virtute, officio, fortitudine, prudenti consilio Alamænium condecorare non dedignatus fuit.

Virtutem enim necessario sequitur gloria. Cic. 1. Tusc. Quamqui adeptus fuerit, vbicunq̃ue erit gentium à nobis diligetur, lib. de nat. deor.

F A V S T V M O M E N.

Fortitudinis.

Fortes ex fortibus.

EXpressum fuisse in vobis illud Horatii quis non animaduertet.

*Fortes creantur fortibus & bonis
Est in iuuentis, est in equis patrum.
Virtus. nec imbellem feroces
Progenerant Aquilæ columbam.*

*Clamor in bello.**Proba boni militis.**Prima vis in bello.*

Recogito Romanos dum classico dato arma inirent. Hi primo in concursu ad excitandum ardorem, alto clamore utebantur, tum signis & armis fremitum strepitumque educebant, qui clamor si non dissonus variusque in echo diffundebatur, satis animorum in milite, & ad certamen & ad victoriam portendebat. Erat enim ceu index voluntatis cuiuscunque & animi. Si verò excitatior, clarior, crebrior ab hoste clamor sublatus in æthera fuerat, quæ pars casura, sine dubio prænotabant.

Non enim parui momenti est prima vis in bello, & congressio militaris. Dempfer. *Antiq. Rom. lib. 10. c. 15.* Idem mihi dicendum de infracta Familia vestra ô Alamæni venit. Placuit enim vobis non suis iam, at hostium diuellere scutum telis, sagittis & globis, quarum hæc vestra insignia vmbrae sunt. In ipso namque limine belli & penu, tam capitibus hostium, quam hostium armis pectora pro scutis opposuistis: vt non mirum sit, quod & Reges Galliæ, & Reges Poloniæ, & Magni Duces Florentiæ tot dignitatibus vos cohonestari vt fuerint dedignati: vt sic vestro decori decor, splendori splendor, & faueat & luceat. Refert Auenti-

uentinus lib. 1. Annal. Boiorum Alemannum Herculem vndecimum Regem German. primumque Boiorum, quod ab insignijs suis, leonis: etiam cognomen haberet. Hinc Gentilitium Regibus & Ducibus Boiorum, alere leones. Est certè modica differentia Alamænij ab Alemanno, sit ergò illorum alere leones, vestrum sit gignere leones, qui & præ sint ceruis, & sint reges animo & fortitudine.

*Alemannus,
Leo dicitur.*

*Leones alunt
Boiorum Re-
ges, cur?*

PRÆCVSTODITIO.

Clc. 5. Tuscul. In virtute satis est præsidij ad benè viuendum, satis etiam ad beatè, satis vt fortiter viuamus etiam vt magno animo, & quidem vt nulla re egeamus, semperque simus inuicti. Sequitur, vt nihil poeniteat, nihil desit, nihil obstet.

*Virtutis quæ
est gloria &
potentia.*

Idem & Basil. Orat. de Gloria. Si gloriam quæris, & cupis superior multis videri, & in rebus mundanis. clarus fieri, sis iustus, temperans, prudens, fortis, & patiens in aduersis pro religione suscipiendis.

LINEA ALAMÆNIORVM.

In origine Armorum diximus. Ille Dominicus notabat hic domus sue excellentiam, hæres in Gawronow. Matrimonium contraxerat cum Sorore Dapiferi Lublinen. Fanuel. Alios qui his Armis hic vterentur, ignoro.

A M A D Æ I.

D E L I N E A T I O.

*Amadai deli-
neatio.*

*Aquila alba
in corona.*

*Aquila tenet
rostrum annu-
lum.*

Aquila alba in corona, rostrum annulum aureum tenet, dissargatis alis & pedibus, sine cauda, super galeam sunt quinque pennae Strutionis, pingitur in campo rubeo. *Bielscius fol. 207.*

O R I G O.

*Sine cauda
aquila. Wla-
dislai Lokie-
tek peregrina-
tio.*

*Amadai Pa-
lat. Vngar.*

*Lokietek Wi-
sliciam oppu-
gnat.*

Wladislaus dictus Lokietek, dum Anno D. 1302. Romam peregrinaretur: siue ob implorandam misericordiam diuinam pro peccatis, siue ut diceret causam Summo Pontifici querelae in Poloniae proceres, qui exulare ipsum electum à multis in Regem suum coegerunt, media Vngaria iter accepit, ubi tam adeundo quam redeundo ex vrbe, à Palatino Vngariae Amadai dicto, lætus & gratus excipiebatur hospitio, à quo postmodum sumptis auxilijs inuasit arcem Pelciscensem prope Wisliciam, qua dedita reliqua loca faciliora deditio- ni fuere. Hinc verisimile habetur nepotem vel cognatos dicti Palatini in regnum Poloniae venisse, à quo & hæc insignia nomen retinent. *Bielscius.* Paproc. in Nido virtutum, Annum 1300 assignat.

ANI-

ANIMADVERSI O AD ARMA.

Quid quæso dicti erit, ut tam insigniter Aquila ornata, & tamen *Cur Aquila sine cauda* fine completo sit decore, cauda? Anne in toto sit similis Aquilæ Regiæ? aut ne excedere videatur Regiam, hoc annulo appenso? At crediderim seriùs, factum ut honor Vngaricus honore Polono in viro adornatus, clarè exprimeretur. Exprimitur quidam coactus Regis in tam insperata hospitalitate Palatini, & nimia. Coactum enim coëgit. Cui namque hospitalitas non est grata? Multis bestiis, venenosisque serpentibus grata fuit. Refert Plutarchus. Aspis ab Ægyptiaco viro tam familiariter superstitione patriæ alita fuerat, ut assidue ad mensam eius ventitaret, quæ cum enixa esset catulos, & vnus filium hospitis enecauit: illa facinore intellecto filium suum morte multauit, ac sibi *Hospitalitas res.* voluntarium exilium perpetuò delegit. Dulci igitur & amœna hospitalitate detentus Rex fuerat, idcirco sine cauda aquila exprimitur, & ne aliquo defectu notetur, Strutionis pennis donatur. *Aspi perimie filium.*

Aut idcirco sine cauda Aquila donata Amadæo, ut illud Pyrrhi Epirotarum Regis in se exprimat & legat. Ille namque ob res gestas & gloriam, cum à militibus suis vocaretur, Aquila, dicebat. Aquila sum, at vestris armis veluti pennis subleuor: pari modo Regia Aquila subleuatus Amadæus fuit. Hinc similis ex parte, sua Aquila, Regiæ, dissimilis ex alia mansit. Id tamen quod est, ex Regia est. *Hospitalitas rem aspi collit.* *Pyrrhi Aquila.*

F A V S T V M O M E N A M A D Æ I S.

F E L I C I T A S.

DVm natus est Alexander Macedo, Aquilæ duæ tota ea die super culmen domus infederunt, omen duplicis Imperij, Europæ Asiæque præferentes. *Pier. Val. in Hierogl. lib. 19. cap. 2.* Dum Aquila Regia & Rex Wladislaus quiescit intra penu aulæ vestræ, quod omen quodque faustum vobis donabo? Felicitatis. Et illius de qua Sophoc. in Antigone. Fortunati sunt quorum vita nil mali gustauit. Aquilæ enim conspectus felicitatem Romanis augurio inducebat. Regum autem oculus liberalitatem amabat, hoc enim præfagit suus iste Aquilæ volatus, sedentem enim Aquilam aues infestare consueuerunt, volantem autem fugiunt, & ut Reginam reuerentur. Hoc aurea corona, hoc annulus aureus, felicitatis scilicet habent indicia. Vnde appositè conueniat vobis, quod in nummo Pyrrhi Regis expressum erat. Erat *Nūmi Pyrrhi Regis.* impressa aquila sub pedibus suis fulmens, continens & calcans: ramis duobus quernis in coronam flexis, cohonestatus cum inscriptione Epirotan. ab altera verò parte, caput vel Epyrotarum Regis vel Iouis. *Aquila fulmen tenet.* *Pier. Val.*

Vera felicitas in quo.

Val. Hierogl. lib. 19. c. 3. Feliciter enim viuentibus hoc necessario inesse imprimis oportet, vt nec ipsi alijs, nec alij ipsis iniuriam inferant. *Euriphan. 9. lib. 1. legum.* Sic namq; veræ felicitatis domini fiunt, de qua *Dio-gen.* Veram felicitatem hanc dicimus quæ facit ut mens & anima in perpetua tranquillitate hilaritateq; collocetur. Refert *Stob. ser. III.*

A L I V D O M E N.

Verum natura sit melior in nobili an ignobili.

Natura optima & nobilis.

DVxit in quæstionem Plato in 1. Alcibid. Vtrum consentaneum sit naturas esse meliores, nobili genere ac ignobili? Sed habet non modicam perplexitatem dicta thesis. Ait *Sophoc. in Tyro.*

Nihil constans aut fidum est homini

Bonus ignobili genere natus, & rursus clare

Aquilis valdè malus.

Filij Nobilium degeneres.

Euripides in Electra. Iam enim vidi hominem generoso parente natum,

Nullius esse pretij.

Seminarium pro nobilibus & ignobilibus.

Carolus Magnus instituerat Seminarium, in quo tenuioris fortunæ adulescentes alebantur; & alterum in quo nobiliores instruerentur. Vbi autem illos præ his ampliorem in studijs progressum fecisse animaduertisset, eos ad dextram segregatos hoc sermone compellabat: Maçti virtute estote filioli, vos manent sacerdotia & dignitates non aspernandæ. Conuersus verò ad alios. Vos, inquit, comperi dicto imperioque nostro inobedientes. Deum testor, nihil penitus commodi honorisque à me ad vos profecturum. *Auent. lib. 4. Annal. Boiorum.*

Plato pro nobilitate.

Lego & aliorum differentes sententias, qui nobilitatem virtuti, non generi ascribendam censuerunt. Verùm *Platonis & Plutarchi* sententia maximè arridet, vt *Stob. Serm. 86.* Manifestum quod in nobili, dicit Plato. Nonne benè nati, si benè etiam educantur, ita demum ad virtutem perueniunt? Necessè est. Et *Plutarchus* pro nobilitate quid? Absurda est *Sophistarum* contra nobilitatem calumnia, qui vulgaria etiam & omnibus notissima non considerant, nempe quod generandæ sobolis gratia generosi canes & equi emantur, ita vitium, olearum optima quæque quærantur semina. Homini autem nil nobilitatem conferre putant. nec credunt latentia quædam semina virtutis, in generatione liberis communicari, vt *Thelemacho Vlysis.* De quo *Homer:* Instillata Patris virtus tibi. *Stob. Serm. 88.*

Plutarch. pro nobilitate.

Maximam itaque ac nobilissimam in vobis naturam ominabor ô clarissimi *Amadæi*; quam. nedum sanguis *Palatinus* ita delicatè nutriuit: verùm & amor regius singulari quadam maiestate & protexit & ornauit. Sit igitur naturæ tam nobili vestræ *Lydij* natura coniuncta. Vt ex illo

Lydij Naturæ.

illo auri, ex vobis nobilis naturæ iudicium, & probando ostendent, & ostentando cæteri probent.

*Nobilis ex se
nobiles animi
præbet.*

PRÆCUSTODITIONES AD
nobilitatem & naturam bonam conseruandam.

Sophocles in Inone:

*Omnia scio quæ nobilem scire conuenit
Tacere ubi opus est, & loqui ubi tutum,
Et videre quæ fas est, & non videre quæ nefas aspici.
Et moderari ventrem.*

*Nobilis con-
ditiones &
scientia.*

Hæc Præcustoditio obiurgationem Socratis non feret, nempe: *Mihi quidem genus dedecori est, tu verò generi.*

*Socratis ob-
iurgatio im-
probi nobilis.*

2. Euripides in Helona.

*Hæc liberis est gloria
Pulcherrima: si quis bonis parentibus natus
Moribus eos similibus referat, & patrisset.*

*Hæres fortu-
na & morum.
Filius paren-
tes in virtute
imitetur.*

Qui enim hæres fortunæ parentum & non laborum & virtutum est; ceu alter Aurelij Imperatoris Commodus filius, degener, ac omnibus incommodus erit.

*Commodus
Aurelij filius
degener.*

LINEA AMADÆORVM
FAMILIÆ.

AMadæus Palatini Vngariæ, filius vel nepos 1300.
Paprocus non inueniebat qui armis nunc uterentur his. Notat tamen Ptaczek in districtu Premisliensi. Suskraienski ibidem. Sed nunc Herbuthorum insignia sumunt.

B A V O R O V I O R V M

D E L I N E A T I O.

*Baworowiorū
sagitta.*

Est sagitta disrupta ab auricula, spiculum ferri à leva parte tenet fractum, in medio sagittæ est crux à framea ablata & sagittæ adiuncta, intra disruptionem sagittæ est figura numeri latinis octavi, super galeam autem sunt pennæ quinq; strutionis. Coloris est aurei, in campo cæruleo.

O R I G O.

Sigismundo regnante, ex Silesia Venceslaus militari arte præcellens ad curiam regalem obsequiorum Regis gratiâ sese contulerat. Magnis sumptibus officia peregit tam in bello quàm in curia. Sed quia bellicis rebus aptissimus erat, & frequens, contulit sibi notarium campestem Rex. In quo celeberrimè & cum omnium applausu, & amore expediebat milites. Hic in officio dum vigil permanet, arcem in Podolia cum oppido Baworow comparavit.

I N V I C T A P O T E N T I A.

Est celebre proverbium: *Quo minime veris piscis erit.* Fractam & disruptam sagittam, quid quæso potentiam & invictam affirmabit? Hæc tria affirmabunt, crux, aurum, & adiuncta figura. Audubine

debisne crucem potentiam inuictam non asserere! Non à fortuna, nec à viribus, sed à Deo & per crucem est omnis victoria. Aurum, dirupta & fracta medetur, & ornat; figura autem index est potentiae infractae. Quid namq; hæc figura numeri octavi significabit? Dicerem quod Octaviani Romanorum felicitatem significat. Ille enim primus Augustus nuncupatus fuit. Augusti estis ex tali nota, nam ducum sanguini iuncti, & ducali sanguine procreandi esse debebatis. Sed quid excellentius de vobis dicam. Numerus septimus antiquis magni momenti fuit, ea enim Centuriones notabantur, sicut Pier Val. adnotauit. Hieroglyph. lib. 37. c. 19. & 20. Numerus verò octauus Christo & Christianis exoptatissimus est. Octo namq; beatitudines & summa perfectio octaua est. Quod in magnifica domo vestra quam florentissime conspicitur. Recogita Ioan. Baworowski virtute & fortitudine, pietate & religione clarissimum. Considera matronas Annam Bucaccio iunctam, & Annam Duci Poryccio in coniugem collatam. Procul & de ultimis finibus pretium eorum, sic potentes sic & inuicti manetis.

Octo Octavianum Augustum meminit.

Signum centurionis numerus septenarius.

Octauus numerus Christo & Christianis celebrimus.

CENTRVM DIVITIARVM.

NOta divitiarum est aurum, sed & auri cum sit certum quoq; pondus, habet & suam notam. Non quidem faciem Cæsaris, nam hæc & super plumbum etiam crescente in immensum Roma efformabatur. Neq; crux pondus auri est, nam tali signo insigniti aurei nummi, minoris valoris quam alii nummi sunt, ac consequenter fortè & ponderis. Pondus certum auri est numerus octauus. Quapropter Rauennæ in marmore insculptum lego antiquitus. Ob memoriam patris sui Dec. VII. Collegij Fabr. M. R. HSCO liberalitate donavit. Hoc est Decurionibus septimi collegij fabrum municipii Rauennatis fester-tia mille nummum. Nota igitur ponderis auri, est numerus octo. Iure meritò vos ô Bauorouii tanto numero notarunt maiores, nam virtus vestra millies notata & explorata est Regi & Regno. Advenienti hosti & cum numerosis copiis ad castra Bauorouiana, millies restitistis, deuantanti & depopulanti agros patrios scissa, millies obfuitis. Centrum gloriæ centrum diuitiarum permanetis. Vnum nobis igitur cauendum venit, ne sub armis sic fractis vestris litera numeralis vertatur in dictionem. Componitur namq; ex duplici litera O, quas quidam Philosophorum conuertit in hanc dictionem obliuio. Cauete igitur ne cum defeceritis à defensione fidei & patriæ, in obliuionem à Deo & Principe decidatis.

LINEA

L I N E A F A M I L I Æ

Baworowsciorum.

Venceslaus in Baworow Notarius Campestris Regni conspicuus virtute
 & fama ex Kolanowska reliquit prolem.

Ioan: filius strenuus militia.

Anna filia Buccaccio in matrimonium data, parens Capit. Barenfis.

Nicolaus Rothmagister ex duçisa in Zbaraz cum Scythis bellator fortuna-
 tissimus, etiam ad Bauorow.

Anna soror Ducis Porycki coniux. Moderni successores Rothmagistri &
 in castris vigiles.

B E L I N A seu B E L I N I I.

D E S C R I P T I O.

Belina. Tres
 soleæ, gladius
 inter soleas.

Manus au-
 rea.

Sunt tres soleæ anterioribus partibus sese contingentes, ita quod
 una sit ad partem dextram, altera ad partem sinistram, tertia autem
 inferius his duabus, quasi utraq; anteriori sua parte sustentans, in-
 ter has est gladius quassatus, soleæ sunt coloris albi, campus coloris glau-
 ci, desuper corona, super quam manus aurea extensa vibrans gladium.

O R I G O.

LONGINVS processit ab Iastrzebcijis seu Accipitris armis. Vnde
 ferè & omnes soleæ processerunt. Refert Paprocius in Nido vir-
 tutum, quod arma hæc primitus à Boleslao Audace concessa fue-
 runt

runt parenti Zelislai, dum cum Ruthenis pugnaret Rex infelicitè, ille namq; peruigil custodes fudit, & nocte hostem inuasit vicitq;e. Quapropter Rex simplicia arma gerenti, soleam sine cruce, addidit soleas duas, & gladium quassatum loco crucis. Verùm circa Annum 1103. Cum Bolelaus Kriuoustius arma contra Swiatopelcium Morauia Principem mouisset, Zelislaum Belina filium dicti Zelislai Præfectum belli elegit, remq; totam ipsi commisit, qui victoria potitus hoc suæ virtutis insigne cum victoria ostendit, manum propriam dextram sibi ablatam. Quapropter Bolelaus insignijs suis armis, manum auream addidit. *Ita Paprocius & Bielseius.* Quocirca vel à dicto Præfecto initia habent hæc arma, vel maximam partem retinent ab illo. Cum & nomen ab ipso retineant.

Zelislau Belina Dux.

Bolelaus auream dat manum.

G E N E R O S I T A S S V M M A M A G N I P R Æ F E C T I.

Timothæus Atheniensium Dux plurimorum victor fuit, sed magis duce fortuna quàm virtute. Vnde pictores dormientem in castris pingebant, fortunam autem supra caput pendentem, & ciuitates quasi in rete quoddam impellentem. *Aelius lib. 14. de Var. Hist.* Virum tenentem hæc arma quisquis inspexerit, meritò sibi vires & fortitudinem, non fortunam vagam ascribendam dicet. Quid enim gladius quassatus? quid soleæ disiectæ? quid manus auro inducta? quid vibratus gladius aliud? quàm animum, vires, fortitudinem clamant? Quondam Romana parens monuit filium ne sibi brevis displiceat gladius dicens. Tu propius ad hostem accede. Et hic fecit quod illa monerat. Soleæ nisi deciderent velocioribus equis insequendo vel aggrediendo hostem, non cadebant in insigne. En iste & die tota bellator, & omni hora victor, iam veras sibi debere soleas, tusos quassatosq;e gladios & Principis Boleslai gratia, & hostium conflictu, dignè iusteq;e testatur.

Timotheus Atheniensium Dux. Victor duce fortuna non virtute.

Gladius brevis pro hoste melior.

Fortis viri intentio.

*Sic omnis
Vincere pro patria vel pulchra occumbere morte*

Fortis amat.

Tales enim cum vos natura formet, magnarum virium vos esse voluit, vt de Martino Brzozouio, qui cum dolio onusto choreas duxit, de vestris Armis refert Paprocius.

Dolium portat & choreas ducit. Brzozouius.

F A M A, F O R T I T V D O, D I V I T I Æ.

Nunquam soleæ minimum prætendunt, quàmetsi è ligno formatæ fuerint. Præmissus Rex Bohæmorum ligneas soleas quibus arans utebatur, in primario templo à suis conseruari & reuereri conspexit, quas nouis Regibus dum diademate ornarentur, præferri solitas.

Solea ligneæ Præmissi.

E

Fulgos.

*Soleæ lignæ
parricidarū.*

*Fama Byli-
norum.*

Fulgos. lib. 3. c. 4. memoriæ tradidit. Erant soleæ lignæ & antiquis Romanis, singularis iustitiæ monumentum, ex præcepto senatus, nam poena horrendo sceleri debita, puta parricidio, fratricidio, &c. erant soleæ lignæ quibus induebantur, in eisq̃ue à senatu in carcerem deducebantur, ut *Cic. ad Heren. lib. 1. Rhet.* fortè ea ratione, ut ait *Adrianus Turnedo lib. 13. aduers. cap. 13.* ne terram communem omnium parentem tactu improbo contaminarent. Has igitur soleas non iam ligneas sed ferreas, gladijs ornatas, fracto & stricto, in manu aurea, vobis debitas, quis non singularis famæ, admirandæ fortitudinis, diuitiarum, honoris, bonique, & memoriam recenset, & omnia deferet? Parati & fuistis & estis, o Bylinij, aut viuere, aut mori fortiter, pro patria, aris, & focis.

P R Æ C V S T O D I T I O.

*Gladius pi-
scis.*

*Ferrum au-
rum partu-
rit.*

*Borislau.
Archiepisc.
Gnesn.*

Gladium piscem inesse mari ait *Maiolius*, qui ferit naues, ne feriat tur cauet, vnde donatur Ioui. Igitur & vestrum erit illud Menandri. Cum quid sanctum agis bonam spem tibi propone, certus quod conatum iustum etiam Deus adiuvat. Qui enim pugnat pro Deo, Ecclesia, Patria, soleæ eius erunt aureæ & gemmeæ, & sicut ferrum Romanis parturiebat aurum, non noua quadam Alchimia, sed virtute militum, qui ferro subiciebant varias prouincias imperio. Ita istæ soleæ, gladij & brachia vobis germen aureum diuitiarum fodinas comparabunt. Hinc *Homerus*: Vnum augurium optimum, pugnandum esse pro patria.

Talem in spiritualibus *Borislau* Archiepiscopum *Gnesn. Auenioni* demortuum refert *Ianicus* sub An. 1311. sub *Benedicto XI. Papa.*

Commoda dum querens patria versatur in aula.

Pontificis curis obrutus occubuit.

Gallia redde virum, patria dignissimus ille est.

Cur habet immeritum mortuus exilium?

LINEA FAMILIARVM BYLINÆ.

Zelisslaus Bylina, *Boleslai Audacis* temporibus 1064.

Zelisslaus filius eius, Dux exercituum Boleslai Kriuoustij temporibus, 1103. *Vide Miechouium* cui additio ad arma facta fuit.

Borisslaus filius eius, 1149. & Iarosslaus, non dissimiles parenti, 1199.

Borisslaus filius Borisslai reliquit plures filios, à quibus hæ familia profluxerunt.

Borisslaus Archiepiscopus Gnesnensis 1307. de quo Cathal. qui pro sacra & negotijs regni ad Summum Pontificem missus fuerat, sed ubi venit Perusium ad Benedictum XI. eo die obiit. Expectando igitur quatuor annis

annis & confirmationem & causarum cum Cruciferis & Episcopo Rigensi decisionem, apud Clementem Quintum. Obijt Auenione 1311.

Belinij in Masouia & sub montibus Vngariæ.

Taranowscy in terra Præmisliensi. Memoratur imprimis Nicodemus à Taranowice. Taranowski Archiepiscopus Haliciensis, ut patet ex sarcophago plumbeo Halicij in quodam templo reperto.

Anno D. 1462. Ioannes Taranowski cognominatus Kraska, Episc. Chelmenfis, de domo Bilinarum. Cum in Sabbatho Paschæ sacris Ordinibus in oppido Krasnostaw celebratis, in Rubieszow Pascha Domini, quod tunc in 11. April. cadebat, & duos dies sequentes incolumis & alacer exegisset, quarto aegritudine correptus Sacramentis omnibus procuratis, & ultima voluntatis dispositione expleta, in Sabbatho ante conductum Paschæ, quæ fuit 17. April. Annis 14. in Episcopatu Chelmenfi exactis apud Komowo vicum sui Episcopatus infirmitate corripitur, qua tandem ingrauescente ex cubiculo in porticum egressus per somnum moritur, & in Ecclesiam suam Chelmensem relatus in ea sepelitur. Vir mansuetus, ingenij pacificus & modestus, obesus corpore & crassus, capite caluus, Ita Dlugossius Tomo 4. Hist. Polonica.

Nicolaus Taranowski Castellanus Haliciensis. Hunc Vladislaus Rex Vngariæ & Polonia in quodam priuilegio vocat familiarem suum, dilectum, & fidelem. Hic fundauit Moscicij prope Præmisliam Monasterium Ordinis S. Dominici, ubi etiam sepeliri voluit.

Andreas Taranowski Pocillator terræ Haliciensis, multoties legatus à Sigismundo Augusto, Henrico, & Stephano Regibus, ad Imperatores, Reges, & Principes. Ad Regem Daniæ tribus vicibus, quem cum Rege Sueciæ feliciter iam stantibus agminibus proruptis ad bellum & frementibus inuicem pacificauit. Ad Regem Sueciæ dum Legatus pergit, glaciale mare triremis confecit, plurimi aquis submersi, ille per glaciem euadens generosè vitam conseruauit. Erat Legatus & ad Holsatiam. Ad Selimum Turcarum Imperatorem ad mare Caspium cum Mahmet Caus. Astrabacium missus remouit exercitum Tartarorum. Iterum ad Selimum pro Bogdano Waiwoda supplex à Rege erat legatus. Et ab Henrico Rege ad Amuratum. In Moscouia aliquot legationes expediuit, præsertim unam difficillimam & periculo plenam, sub tempus electionis Stephani Bathori, à quo iterum in Daniam & Turciam Legatus missus, & ab eodem Stephano pro multis meritis, tum in varijs expeditionibus, tum in legationibus, quas sedecim cum summa laude expediuit, hac in parte nulli in regno Poloniæ secundus, Bratkowice cum villis in districtu Sendomiriensi ad centum annos in domo sua gentilitia donatus est.

Nicolaus Taranowski Canonicus Cracouiensis, germanus Andrea, & hic celebrem reddidit suam familiam sedecim legationibus. Sic Nicolaus

eximia & spectabili sanctitate, multa testimonia suae pietatis Cracouiae reliquit, & praesertim in Confraternitatem Misericordiae. In pauperes munificus adeo ut communiter Pater pauperum vocaretur. Profecto moriens cum nudo nudus luctari potuit, siquidem ante mortem in pauperes totam suam supellectilem distribuit. Sepultus Cracouiae in Ecclesia Cathedrali ad pedes Petri Tilicij Episcopi Cracouiensis, magna opinione apud omnes sanctimoniae relictæ.

Ioannes Taranowski, Stabularius terræ Premisliensis & Capitaneus Medicensis, ex Waczowska duos filios accepit, nimirum Mathiam, qui peragratis exteris nationibus, rediens in patriam prope Patauium Antenoris obiit. Alterum Christophorum, qui ex Grochowska germana Archiepiscopi Leopoliensis, Episcopi Luceorien. Castellani Premislien. & Vice Stabularij Regni, tres filios reliquit. Andream Taranowski Pincernam Leopoliensem, Rothmagistrum pluribus expeditionibus, praesertim in Moscouiam, Liuoniam, Chocimum, ubi praeter alia viriliter gesta, semel irruentem in castra nostra exercitum Turcarum, peditatu suo generose sustinuit, ibique militi praecipuo exercitus Turcici in castra per vim irruenti dexteram amputauit, repetens forsitan illam, quam suus Gentilitius Zelislaus olim bello Morauico amiserat. Bello Pruthenico cum Gustavo ad Ornam primus cum peditatu suo in fossam ciuitatis insiluit, ibique generose dimicans in expugnatione ciuitatis Succis eiectis illam regno restituit. Et dum An. 1637. contra Cosacos rebelles iter pararet, apoplexia tactus, obiit, relicto filio ex Anna Koziconka Germana Dapiferi Wolyniae. Sepultus Moscici apud PP. Dominicanos in sepulchro suorum maiorum. Secundum Stanislaum Tanarowski, qui per septemdecim annos in exteris nationibus commoratus, Romae religionem Societatis Iesu ingressus est. Tertium Achatium Taranowski, Pincernam Sanocensem, qui post varias regiones peragratas publicis functionibus Reipublicae attendit. Ex eadem Grochowska Christophorus reliquit septem filias, quarum quinque Moniales, rarum in Polonia exemplum, ex duabus relictis saeculo, una nupsit Christophoro Sredzinski Pocillatori Halicien. Altera Iosepho Latoszynski de gente Gryphorum Pincernæ Leopoliensi.

Narapinscy in Siradiensi terra, ex quibus Castellanus Siradiensis, in sagæ & toga illustris, 1406.

Ioannes Narapinski Scholasticus Cracouiensis. Epitaphium Cracou. 1543. Et in Cathedra Włoclauiensis. germanos fratres Felicem Decanum, Ioannem Canonicum, Epitaphium refert 1528.

Borzymowscy: Vnius Pincernæ Brestensis Epitaph. & Włoclaui. 1516. In viridi iacet hic ætate vir, qui verè specimen nobilitatis erat. Stephano Rege regnante Rothmagistri pedestres duo in Moschouiam & audaces & animosi fuerant.

Okuniorū Palatin. Rauen. clara & antiqua familia, bello, consilio, pietate.
Porudenski in terra Præmisliensi, magni nominis vir.

Ioannes Porudenski aulicus Stephani Regis, & miles generosus, quæ &
quanta sub Gedano, Polocia, Sokolo, Wielcolucis, Toropcio declarauit for-
titudinis & magnamitatis indicia & specimina declarauerit, Historici
dicant.

Podhoreccy in Palatinatu Belzensi & Lublinensi.

Arnolphus Pocillator in curia Stephani Regis. In Moschouitica expedi-
tione maximus bellator, maximus consultor. Arte, Marte, Ingenio ex-
cellens. In districtu Buscensi Iudex terrestris, & substantia clarus qui-
dam ex illis fuit, cuius proles usq; nunc incolas optimos habet.

Brzozowscy ex Gostinen. districtu: Erat unus ex illis in curia Stephani Re-
gis. educatus Abbas in Czerwiensko.

Martinus frater Abbatis Kaptur nuncupatus. Hic tantarum virium fuit,
ut plenum dolium ceruiciæ humeris sustentaret, choreas cum dolio duce-
ret. Fertur quod ex Iudicijs redeundo Castren. offendisset Palat. Srzenen.
& griseum eius ornatum spreuisset, diceretq;. Quis iste est rusticus. Re-
spondit. Cras tibi referet. Conuocatis igitur vicinis & amicis, turma-
tim iter occupat Palatino. Querit Palatinus. Quæ est gens ista? Re-
spondit. Brzozowski: Ille est hesternus rusticus. Cupit fieri notus suæ
Celsitudini. Tunc masticando nucem Senator, deprecatorias fecit, & do-
nis placatum in curia pro amico resepit. In hominum genere una produ-
xit ex patre & matre vix nos omnes neq; præstantior alius alio natus est.

Ioannes Brzozowski miles strenuus, qui ex Witowska filios reliquit Caspa-
rum Vexiliferum Gostinen. Maiorem domus Ioannis Comitis in Tecin,
qui & Rothmagist. sub Gedanum egit. Alij verò filij Iacobus, Andreas,
Hieronymus ad finem vite expeditionibus intenti, bellis vitam finiebant.
Lydorum equitum confertas disturbabant phalanges.

Gruszczeńscy in Palatinatu Sendomiriensi.

Ioannes aulicus filij Regis Vngar. Ioannis. scripsit librum de officio optimi
commilitonis, quem suus Germanus Valentinus typis obtulit. Optimum
est honesta cuncta nouisse.

Falency: Stanislaus Abbas Czerueuen. Verum Monachum refert Papro-
cius, Si rectè sapias per omnia beatus eris.

Młochowscy in Masouia à Tarczyn.

Gołeniewscy in Palatinatu Craconiensi.

Iaszczołtowscy Petrus in Cuiavia ex Palat. Brestensi.

Skupieńscy in Masouia ad Warszauiam.

Wągrowscy in Masouia.

Łochowscy in Palatinatu Rauenfi.

Szczytniccy in Cuiavia Brestensi.

Wolscy in *Warsaviensi Districtu.*

Groczy de *Rzeczyca* in *Palatinat. Lublinensi.*

Czechowscy in *Wielunensi Districtu.*

Węgierscy in *Palatinat. Kalisiensi.*

Zeligowscy in *Palatinatu Łęczyciensi.*

Jacobus Rothmagister in Filandiam ad Smeltinum, Nouogrodum, ad Rerum in varijs expeditionibus clarus & magnus.

B E Ł T O W I E, S E V S P I C V L A B A L I S T A R V M.

D E L I N E A T I O.

Spicula Balistarum.

SVnt tria spicula alba, in modum stellæ composita, in campo rubeo, pingitur campus ceu scutum.

O R I G O.

Non aliud de origine habetur, nisi quod ex Moravia illata essent in regnum Poloniae. At quoniam talia arma antiquitatem redolent,

Ient, vnde puto Semouiti Principis Poloniæ tempora reuocant, ille enim Anno 888. à Suiatoplugio Morauia Principe bello recuperauerat maximam partem Morauia, quam à Popielo Principe Poloniæ extorserant. Quo tempore & successor Suiatoplugi Suiatoboius coactus est vitam finire in eremo, exosus genti ob S. Methodi persecutionem. Itaque Principatus Morauia in tres partes diuisus, quarum vnam Princeps Poloniæ tenuit, alteram Vngari, tertiam Germaniæ Cæsares, nomen & famam amisit. *Bielscius in Semouitho Piaſti.*

Suiatoplugius Morauia Princeps.

Morauia Principatus diuisus.

MAGNANIMITAS FAMILIÆ.

DEcet signum impressum vbique generosos, & nota egregia magnanimitatis. *Ait Euripides.* Inter cæteros tamen placuit Archileonidæ Brasidæ matris generosus & magnus animus. Hæc cum filium in prælio occubuisse audisset, non aliud quæsiuit, quàm an honestè occubisset? Nuntiant Thraces, apud Lacedæmonios non fuisse nec esse illi parem. Et illa. Ignoratis hospites quales Lacedæmonij? Erat quidem vir bonus Brasida, cæterum Sparta multos habet præstantiores illo. Quod ita Plutarchus miratus est, vt dixerit. Quid quæso in hac muliere miraberis? animine generositatem de morte filij, an modestiam & affectum in patriam, quæ non passa est ita filium prædicare, vt reliquorum Spartanorum gloriæ aliquid decideret. *Plutarch. in Lacon.* Enimuerò qui præsentia Stemmata inspexerit, quid in eis prius mirandum venerit, an antiquitas insigniorum, an fortis animus, an sapiens in rebus progressus. non facile dicet. Multa enim sunt in eis miranda, nullum tamen fatis. Machinæ quibus antiqui vsi fuerant ad oppugnandas & expugnandas vrbes balistas intendo, non iam apparent: at animi inuicti & fortes, eo vsque quod maneant vide. Viros enim bonos non ita vita longa, quàm clara & illustri opus habere, dicebat Plato. Habet in additionibus *Collect. Hierogl. Pier. Val. lib. 6. Tit. Voluptatum vincula.* Quod nobili ex illecebris Veneris liberato, & ad frugem bonam reddito, quis hoc hemistichion subscripserit vnus. Sine pennis non potest scilicet volare. Alter. Et feci & fregi. Sed valeat iam hæc prima intentio imponentis. Vobis tale symbolum ô magnanimi iam subscribendum & magno cum applausu erit. Non enim balistarum perspiculæ sine pennis esse possunt. Possunt autem & facere & frangere, imò fregerunt & fecerunt.

Archileonida. Brasida. Mater querit de filio, an bene occubisset.

Latatur mater quod optime filius occubuit.

Spicula Balistarum.

Viri boni vita.

Adolescenti ad vitam meliorem conuerso symbola.

FAVSTVM OMEN SVCCESSORIBVS
ANIMVS GENEROSVS.

VIdete hæc Balistarum spicula multiplicia. Et dicite amabo. Ab eo ne? vel ad eum? Si ab eo, Epaminondam ipsum dicito, cum quo

Agefilaus. quo dum pugnabat Agefilaus, ita suos Lacedæmonios admonebat. Omis-
Quis foreis missis cæteris, totam vim prælij in vnum Epaminondam intendite. Soli
est. enim cordati sunt & fortes, & victoriæ authores. *Plutarch. in Lacon.*
Leonidas. Si verò ad eum, Leonidam Græcorum Ducem cogitato. Cui cum nuna-
Umbra ex tiatum esset, quod præ iaculis Barbarorum nec Solem videre licebit, re-
surgit. spondit. Quam lepidum erit, cum illis sub umbra pugnare. Quid aliud
his ac tantis armis Mæcenas vester vobis suæ posteritati reliquit? Non
aliud plane, quam singulare Omen generosi animi & affectus. Vnum
igitur admonebo, quod *Horat. serm. lib. 2. sat. 3.* admonebat. Vitanda
Desidia. est vobis improba Syren, Desidia.

P R Æ C V S T O D I T I O N E S.

Stella ex
spiculis.

Superata
tellus quid
donat.

Linea punctū
secantes.

Mars cum
Ioue quid si-
gnant.

- I. **V** Idetisne quod spicula vestra quandam stellam efforment, ac multis vicibus cruces depingunt? Scitote, quod fortis animus est, si cum æquò bonoq; coniunctus fuerit. Vnde concinnè quidam: Superata tellus sydera donat.
2. Cognoscite quomodo vnicum punctum tres lineæ secant? Quid ducetis inde? Ego quidem cogito quod *Hali lib. 8. cap. 24.* de Marte & Ioue reliquerit, vt si iungantur quando in vno signo, erit Rex in periculo, donec transferint 75. dies cum suis noctibus. Constituite igitur vestram familiam quandam legionem inuincibilem, ipsumque Nodum Gorgium & fuisse & esse debere, pro Rege, Libertate, Fide.

L I N E A F A M I L I Æ B E L T O R V M.

C Hochorowsky sub montibus Vngariæ ad Sandeciam.
 Ioannes & Albertus fratres erant, vt Epitaphium Cracouiæ ad
S. Franciscum.
Sniechiowscy ibidem.

Alios Nobiles in tam amplissimo regno plurimos esse puto, quandoquidem sunt antiqua Arma hæc, sed ad notitiam nostram non perueniunt.

BERSZTEN.

DELINEATIO.

SVnt tres rotæ ab aratro, in campo rubco, desuper galea, corona, & pennæ Pauonis. *Berszten rota ab aratro.*

ORIGO.

DEnominatio indicat, ex Germania, vel à confini Regno Silesia in Poloniam venisse; cum viro eiusdem appellationis. Bielscius dum Annum 1563. describit, in quo Ioann: Basilij Moschorum Principis sub Polocia bellum recenset, meminit Rothmagistri Wirzchleiski, qui cum Polonis animosè resistebat hosti, licet demum grauati, certis conditionibus Polocia cesserint, quorum virtutem etiam hostis laudauit, & honori habuit. Habebat ille talia arma, at genere Silesius fuisse dicitur. Verùm alij Germanum dixere. *Wierzchleiski.*

NOBILITAS INSIGNIORVM.

Rotæ magno semper boni præsagio fuerant, cum & Deorum & inferorum, & humanæ & marinæ legantur rotæ. Rotæ, quæ Dijs tribuuntur, octo radijs figurantur, eo quod rerum cælestium motus in octauam sphæram porrigit humana obseruatio. *Pier. Val. hier. lib. 39. cap. 22.* Quæ verò inferis, quatuor radijs compacta finguntur, *Rota Deorū, inferorum, hominum, maris.*

*Fortuna se-
des.*

*Virtus non
repellitur.*

ait Pindarus in Pythijs Ode ad Hier. 2. putarem fore auersionem, con-
uersionem, obstinationem, & iustitiam Dei. Quæ autem hominibus,
sex radijs pingitur, quia tot sunt motus naturæ humanæ, antè, retrò,
dextrorsum, sinistrorsum, sursum, deorsum. Pier. Val. ibidem. Quæ ad
extremum mari aut piscibus, in eo, quatuor distinguuntur radijs, quod
in se piscis stella nuncupatus, qui quatuor radios in capite habet, ex-
pressit. Plin. lib. 9. cap. 4. Has igitur rotas sic terno numero & pluri-
mis radijs figuratas, num dignitatis maioris esse non iudicabimus. Cre-
de mihi, omnis fortuna in sensu habitat Sapientis. Non est quod depri-
mat has rotas, & si quid deprimet, mox auro tinctæ pauonis galeatæ
pennæ eas subleuabunt. Sed optimè Horat. Carm. lib. 3. Ode 2.

*Virtus repulsæ nescia sordida,
Intaminatis fulget honoribus,
Nec sumit aut ponit secures
Arbitrio popularis auræ.*

OMEN FAVSTVM BERSTENIIS.
VIA HONESTA, VTILIS, DELECTABILIS.

*Nummus
Traiani.*

Via Traiana.

*Via Berste-
na.*

*Virtus bono-
rum fons.*

Neruæ Traiani nummus erat, à cuius vna parte ipse pro suggestu
populum alloquitur, cui togatus populus subleuatis in cælum
manibus applaudet, inde in margine Pyramis est, iuxta cuius
Nympha iacet sinistro brachio supra rotam exporrecto, aut sicut in alijs
eiusdem nummis læua ramum frondibus vestitum, dextra curulem ro-
tam iuxta genu tenet cum inscriptione VIA TRAIANA. Dum no-
bilibus Armis vestris ô Berstenij animum flecto, atque hinc & inde ocu-
los per familias vestras dirigo. Viam quandam, Deo & fortuna fauen-
te, appropriatam video, vt acclamare liceat. Via Berstenna. Nam licet
sumat quæque auguria, iamque vaticinetur aliquis vt lubeat, non aliud
eruet, nisi Honestum, Utile, & Delectabile, Patriæ, Amicis, Deo. Omnia
enim ei adsunt bona quem penes est virtus, dicebat Plautus. Quon-
dam hoc Horat. lib. 2. Sermon. Sat. 7.

*In seipso totus tæres atq; rotundus
Externi ne quid valeat per leue morari,
In quem manca ruit semper fortuna.*

ALIUD OMEN BENEFICENTIÆ
ET LABORIS AVGVSTI.

Senec Epist. 44. *Animus facit nobilem: cui ex quacunq; conditione su-
pra fortunam surgere licet.* Equidem aratrum quis non nouit? rotas
quis non vidit? Quisquis est haud etiam nouit, quod qui his fortuna
duce rectè vli fuerint, liberè illad Plutarchi in vita Syll. pronunciabunt.
Nemo

Nemo me amicus in beneficentia, nemo in ferenda iniuria superavit. Sed dicite obsecro, quis aratrum trium rotarum vidit? Si Græcum quid nominabitur? Igitur vel illud Horatij exprimetur.

*Beneficentia.
Aratrum tres
habet rotas.*

Nil sine magno

Vita labore dedit mortalibus.

Vel illud Ouidianum.

Fertilis assiduo si non renouetur aratro,

Nil nisi cum spinis gramen habebit ager.

Aut quid diuinum habebimus. Nam S. Isidor. cum orationi inter rubra, aratrum & iuga intendit, cælitus Angeli aratrum fructuosè trahentes opus perficiebant. At mihi humaniùs dicendum erit, Beneficentiam explicabo. Quæ & Piastrum Regem effecit Polonis. Et Præmissaum commendauit Bohemis, & Bersteinos nobilitauit.

Labor.

Angeli arant.

LINEA FAMILIÆ BERSTENNIORVM.

K Arniowscy in Palat. Sierad. districtu Radomsc. Petrus Subiudex eiusdem terræ, peritus in iure, sanus in consilio, & in iudicijs iustitiæ cultor, Wierchliniski in Silesia Rothmagister Regis, Augusto feliciter regnante ad Polociam contra Moschum, Anno 1563.

At cum antiqua in Regno sint Arma, claros virtute & fortitudine alios de Armis his esse & fuisse non impossibile est, sed antiqui Historici tacuerunt viros, modo in tam amplissimo Regno, quis eisdem utatur, non mihi erat collatum.

B I A L I N A.

Bialina

D E L I N E A T I O.

EST additio ad Accipitrios seu Iastrzebcios. Pingitur Solea sursum versa, intra quam crux, supra crucem verò est missile balistæ,

*Solea intra
quam est mis-
sile balistæ.*

alij sagittam nominant. Supra galeam tres pennæ Strutionis: in campo glauco.

O R I G O.

Sagitta sulphurea & trans.

Regnante Wladislao dicto Lokietek Anno D. 1332. in expeditione contra Magistros Prusiæ facta est talis additio, sub villa sic dicta Bialina, quia ibi vnus militum Regis, inuentiosè elaborato iaculo, pleno sulphure, puluere tormentario, & igne, in hostium castra illud de balista vel arcu explodebat, quæ etiam succendit. Illi cum extinguere conantur, accurrit exercitus Regis, hostes inualit & suppressit. Quapropter Armis lastrzebcijs addita fuit sagitta. *Bielsc. & Paproc.*

C O N S I D E R A T I O P R I M A.

Theodosii crux.

Theodosius Imperator secundus cum offendisset aliquando in palatio crucem in marmore pauimenti, indignum arbitratus vt eo loco crux sita sit, vbi pedibus conculcatur, eleuari imperauit. *dicit P. Diac. Hist. Longob. lib. 3. cap. 6.* Sacra equidem cogitatio. Contemplanti prædicta arma, non deest quod oculos constantis pijque viri moueat, & fortius: nempe crux calcibus equi, equorumque ferramentis introacta. Quæ enim conuentio lucis cum tenebris, crux cum soleis equi? Conueniunt quidem cum balistæ iaculis soleæ, arcus & sagittæ cum iisdem; verum crux in nullo. At velim paululum sistas. Nullo suauius pietas exprimitur, quam cruce sacra, quam quia hic, cui talia insignia primùm fuerant consecrata, virili, forti, pioque animo Regi, debita obseruantia protestatus fuit; obtinuit inde, vt quod vigil miles pro Rege tentauit, hoc idem Rex pro milite expressit.

Solea cur crux.

Crux pietatis signum.

Grachus, vt hic illi foret, hic vt Mutius illi. Horat. l. 2. Ep. 2.

C O N S I D E R A T I O S E C V N D A.

Crux habet primas partes.

VT quid crux sancta, non supra cuspidem & sagittam ceu quandam Pyramidem eleuata cernitur? Id enim primas debet habere partes, quod dignitate primum, nobilissimum, & salutare est? Talis autem est crux, quæ iuxta Damasc. est omnium malorum auersio, omnium bonorum datrix. Sed erat in hoc non aliud quam placitum imponentis, aut fortè vt insignijs lastrzebciiorum potiretur certis additis, vt sagitta seu balistæ missili, certis mutatis vt galearum ornamentis, accipitri, videlicet in pennas Strutionis: quatenus per hoc & Iustitia Regalis, Regis virtus esse non desit, & militis nobilitas, & antiqua appareat, & mutatione clarior fiat. Sed aliò supremi animorum rectoris Dei intentio direxit, nimirum vt & solea ex alma cruce suam virtutem hauriat, & spiculæ balistarum vim sui impetus fortiantur. Hinc dulciter Poëta:

Ventorum aduersis solidatur flatibus arbor,

A cura & precibus mens pia robur habet.

OMEN

O M E N F A V S T V M.
S V M M A S P E S I N D E O.

Theodosio Magno Imperatore signa cum Eugenio Tyranno conferre paranti, cum ordinum ductores praelium differendum, ob copiarum hostilium numerum superante suaderent, dixit: *Abfit, agamus, Exercitui meo Crux praeit, illius copias Hercules ducit.* Irruit, & palmam reportauit. *Niceph. lib. 12. cap. 39.* Idem omen insignia vestra portendunt, dum crux & telum vibrat, & solea firmat, vt quiuis vobis dicere possit inspecta cruce:

Spemq; fidemq; agapemq; tene, fluxa omnia linquens.

Has nihil in tabulas, vlla procella potest.

Quapropter vt faustum omen vos saepius celeriter continuoq; maneat, vobisque faueat; illud D. August. in Ioan. animis recondite & operibus implete. Signum crucis à nobis expellit exterminatorem, si tamen cor nostrum habeat Christum inhabitatorem.

A L I V D O M E N.

I E S V S C H R I S T V S V O B I S C V M.

Magnum diuinæ liberalitatis beneficium, cum homo Deum alloquitur: maius, cum alloquentem audit: maximum, vt vna cum illo sit. In quod suspirabat D. Aug. lib. 7. Conf. dicens: *O aeterna veritas, o vera charitas, & chara aeternitas, tu es Deus meus, vbi suspiro die ac nocte.* Dulcissimum est mehercule illud S. Elizabethæ Panonorum Regis filiae etiam legentibus, quæ cum caelestibus rebus intenta supra se sublata esset, & Iesum in nubibus videret, audiretque. Ego tecum sum. Illa cunctis audientibus respondebat. Ita Domine tu mecum, atque ego tecum. *Conrad. in Conc. de S. Elizabetha.* Idem monendo loquitur, & crux sancta vobis intra soleam hanc & hastile posita. Ego tecum, restat. Tu sis mecum. Eo enim modo & victor hostium, & tutor familiae & triumphator animæ etiam minimus vestrum, iudicabitur.

L I N E A F A M I L I Æ B I A L I N I O R V M.

Wilczek in Palatinatu Cracouiensi.

In alijs quoque Palatinatibus, & præcipue in Masouia plurimi vtuntur his armis, sed cognomina illorum nec ab Historicis notata sunt, nec nobis ob distantiam cognita esse possunt.

Orbis Poloni Tom. I.

B I B E R S T E I N.

D E L I N E A T I O.

Cornua cerui **E**ST cornu cerui rubeum in campo flauo, super galeam verò idem cornu.

O R I G O.

*Origo cornu-
um cerui.*

ORiginem eius ex cognomine viri qui apud Henricum Ducem Polnaniensem, seu maioris Poloniae, Princeps militiae circa Annum 1311 fuerat, Bielscius deducit. Hic enim dum miles & nobilis Henrico rebellauerat, atque Wladislao Lokietkoni sese commiserat, missus Posnaniam fraude cuiusdam eius ingressus est, ubi maxima mala contulerat urbi, tandem victus erat. Ex Germania igitur ad Poloniam transijt, sed primitus ex Heluetijs in Germaniam venerat. Ex huius igitur cognomine, nomen suum sumpserunt dicta Arma nobilitatis. Longinus de familia hac refert, quod in ea Oratores ingenio praediti existimabantur. *Vide Cromer. lib. II.*

O M I N I S B O N I B I B E R S T E I N I S P L E N A P R O N V N C I A T I O.

*Cornua nata
ex quercu.
Cornua in ca-
pite hominis
nata.*

DIcant qui naturas rerum speculantur, quid horum sit mirabilius? An quod truncus querci produxerit via quadam secreta cornua cerui, an quod homo nascatur cornutus capite? Primum temporibus Augusti Regis Poloniae accidit, prout insignia Demborogrem cum

cum nomine dicunt. Alterum habent scriptores ut Maiol. coll. 4. Sed in natura causam inuenire impossibile est. In prodigium versa est hæc tempestas, & potius maleficijs quam natura gaudens, aut quandā vindictam iusti Dei, & non ipsius misericordiam in homine acclamans. Verū cui non natura cornua imponit sed fortuna, honestam rem omnisque boni plenam de ipso pronunciandum erit. Hinc enim & in hæbreo vna eademque dictio, & cornu & coronam denotat. Hinc cornua, dignitatis, potentiae, fortitudinis, authoritatis & Imperij indicia certa com-
monstrāt. Hinc Moyses cornibus insignis effingitur. Hinc capiti Apollinis duodecim cornua, lapillis pretiosis qui splendore caput vniuersū illustrarent, confecta. Hinc Cant. 2. dicitur *Similis est dilectus meus caprea hinnuloque ceruorum*. En cui fortuna, non vero natura cornua dōat quod omen subito, bonumque illi scribant. Hic & mihi plenum omen vobis ô *Bibersteini* nunciare fortuna vestra suggerit. Hæc cornua cerui & ita disposita, vt vnum pro stemmate, alterum pro honoris galea ponatur, fortitudinem vobis afferunt, nam quidam de Achaias cervis reliquit, quod cornua deponant cum volunt, verum castratis nunquā decidunt, sicut si iam deciderint, non renascuntur. Democritus autem ita de forti homine loquitur. *Fortis est non qui hostes modo superat, sed qui voluptatibus superior existit*. Aliqui autem licet civitatibus imperent, mulieribus seruiunt. Aut fortes vos dixerō, quia singulare remedium abigendi serpentes, est ceruini cornu suffitus, ut ait *Micander*. Serpentes autem qui? furiosi, contumaces, implacabiles, vt *Psf: 58. Furor eius sicut aspidis surdæ obturantis aures suas, qui vocem rite quantum libet ex- cantantium non exaudiunt*. Etiam vos hospitales & officiosos asseram. Nam insigniter ramosa cornua cænaculis affiguntur, in quorū ramos hospites & domestici annulos, sudaria, pileos cænaturi aceubaturiq; appendunt. vt *Pier. Val. Hier. lib. 8. Cap. 19. Memorans enim Leonis X. Pontificis dictærium: Principis inquit loco indigni sunt, qui fortunæ mun- ribus benefica manu uti nesciunt. Quare merito suum etiam Proculeium hoc versu Horat. celebrat.*

Cornua à for-
tuna.

Cornu signum
coronæ & Re-
gum.

Cervi cornua
signant forti-
tudinem.

Fortitudo in
quo.

Cornua cerui
significant ho-
spitalitatem
& beneficen-
tiam.

Leonis X. di-
ctærium de hæ-
necio.

*Vivet extento Proculeius ævo,
Notus in Fratres animi Paterni:
Illum aget penna metuente solui
Fama superstes.*

PRÆCVSTODITIO.

Cum cervi nunc deponant nunc assumant cornua, Hieroglyphicum il-
lorum erunt qui ab ignobilitate ad honores euecti, modo ad ignobili-
tatem redacti, vt quidam in Lyricis.

Fortu-

Fortuna volubilitas.

*Fortuna lato saeva negotio &
Ludum insolentem ludere pertinax
Transmutat incertos honores,
Nunc mihi nunc alij benigna.*

Fortuna ad summum venit.

Rectè monuerat quidam Alexand. Farnesium Parmæ ducem, dum Antuerpiam occuparat dicens: Iam Marti valedicito, nam gloria tua ad summum apicem attigit, nam fortuna cum ad summum venit, rotam voluit, summa imis commutat, nunquam diu stat, *Ianson. l. 5. Merc.*

Ut sit una fortuna.

Vt ergo vobis fortuna sit semper vna, ipsaq; mors, fiat dulcis fors, à cerua consilium discite:

*Ore capit patulo rorem vaga cerua cadentem.
Rore riget vobis, torrida cerda Deus.*

LINEA FAMILIÆ BIBERSTHEORVM.

Fridericus Biberstein Comes in Regenslat.

FRidericus Biberstein Comes in Regenslat ex Heluetiis, sicut ex Moneta Silesiana grossorum patet, in quibus scriptum est, Maria Mater Saluatoris, ex alia parte Vlricus Comes in Regenslat 1509. vel Gaspar vel Ernestus.

Ioannes Biberstein Comes.

Ioannes Biberstein Comes Lokietkonis tempore inuaserat Palatinatum Posnanien, cum Bohemo exercitu 1310. Crom. lib. II, Cuius fratres antea per Hermanum Principem Poloniae victoriam Bohemorum captiui cum alijs Germanis Polonicis in Polonia acceperunt 1094.

Kazimirski Petrus.

Kazimirscy in Palat. Crac. Petrus Kazimirski contra Petrum Szuiski Ducem exercitus Moschorum sub Vla expeditus miles 1582. Sed demum captiuus sub Monasterio Pieczaren, cum 163. nobilibus Anno 1564. in seruitutem venit, quem de medio sui postmodum ad Regem cum legato Moschorum miserat, quibus omnia confecit.

Nicolaus Radziewski.

Nicolaus Radziewski frater Petri tam militia quam consilijs clarus.

Stanislaus.

Stanislaus tertius frater non dissimilis opere & virtute. Et Christophorus

Christophorus.

Canonicus in Tarnow. Stephanus & Laurentius praestantes armis & gloria.

in Tarnow.

Kazimirski Episcopus Chionien. Cathedram adificauit & reformauit.

Stephanus & Laurentius.

Iazwieccy in Biecen. terra. Blotiscy milites strenui. Iudex Sadecen. qui-

Kosimirski Episcopus.

dam ex eis praeagnans pietate & iustitia. Sebienscy in Biecen. districtu

Iaswiecki.

& alij plurimi in diuersis districtibus. Bialkowscy ibid.

Blonski.

Sebienski.

B O D V L A.

Bodula

D E L I N E A T I O.

SVnt tria lilia alba, inter duas lineas per longitudinem ductas, quarum una est sub alia; in campo. *Liliatvia.*

Pingitur verò campus in modum scuti.

O R I G O.

ORiginem à quo & unde, scriptores nostri non exprimunt, verum familiæ huius multum mentionem faciunt Bielscius. Sub Bolellao Pudico Anno 1278. Martinus Archiep. Gnesnen. electus qui Bononiæ obiit horum insigniorum, ex Pænitentiario Romano. Fundatio Conuentus Sendomir. Anno 1289. sub Lescone Nigro, Deodatum Bodula. Idem 1283. Pomscibori cum Fratre Nadbor Bodula. Item Paproc. *Bononia sepultus Martinus Archiepiscopus Gnesna.*

F A V S T V M O M E N B O D V L I I S

Flos pudicitæ, Viror Fortitudinis,
Laurea virtutum.

Lilia tam Regius flos, qui sua celsitudine super flores attollitur, qui ex Deæ Iunonis lacte dum Herculem nutriuit in terram prolapso creuit, quem Sacerdotes gentilium candidum Nimphis suis in sacris offerebant dicente in Propertio Terpeia. *Lilia flos Regius.*

G

Sæpe

*Sæpè tulit blandis argentea lilia Nymphis,
Romula ne faciem laderet hasta Taci.*

Tantus inquam flos candidus Regius, Iunonius sacer & triplex, quæ secum Herculis trophæa, quæ Larium Penatumq; folia non ducet, dicet, debebit !

Me hercule

Pulchra suis veluti est volucris Iunonia pennis.

Sic virtus proprio lumine clara nitet.

*Lilia florem
pudicitie si-
gnat.*

Est in nobis flos pudicitiae. Nam lilia sunt inuisa Veneri vt Nicander in Alexipharmacis dixit, quod & Hieron. contra Iouinianum in Cant. Cant. (dum speculatur dum sponsa Christi fratruelem suum inter lilia paicit, quod est inter candidissimos virginum choros) clarè expresit. Quale dictum sic Tibullus versibus expresit.

Castaplacent

*Castaplacent superis pura cum veste venite,
Et manibus puris sumite fontis aquam.*

*S. Vando Vir
causa castita-
tis mulieri.*

Quam Pipini nepos S. Vando à Dagoberto per matrimonium instru-
ctus ita sponsam allocutus. Quæso Deo potius quam mundo seruiamus, vterque vitam monasticam amplexi sunt.

Iphigenia

*Sponsa Chri-
sti.*

Et sancta Iphigenia Virgo à S. Matthæo Apostolo illuminata Ægypti Æthiopum Regis filia, in matrimonium stimulata, dixit: Æterni Regis sponsa sum, nec mihi eo relicto, alteri nubere fas est. Abdias in vita S. Mathæi.

Est in vobis viror Fortitudinis. Vt lib. 6. Æneid.

Si qua fata aspera rumpas.

Tu Marcellus eris: manibus date lilia plenis.

*Lilia virorem
fortitudinem
signant.*

Hinc in nummis Alexand. Pij Aug. Dea liliū dextra protendebat cum inscriptione; Spes Publica. Qualis vobis ô Romani spes? Securitatis Reipub. P. R. Secur. Perp. per fortes Imperatores respondent in alijs nummis. Quibus namque ad propositum benè viuendi aditum confert securitas publica, necesse est vt hi autorem huius boni vt parentem colant, dixit Seneca. Hinc Romani Deam Spem pro fortitudine colunt. Est igitur in vobis viror fortitudinis, spes & fortitudo ipsa. Est spes fortitudinis iucunda nutrix, & illa de qua Nazianzenus in Te-
trastichis.

*Spes fortitu-
dinis.*

*Nec fiderè,
nec desperare
nimis.*

Ne fide multum neue despera nimis

Illud solutos efficit, pessundat hoc.

Hoc corrigens illud tenens, reliquam sine

Liore rectius peragrabis viam.

*Lilia fortitu-
dinis signat.*

*Fortitudo à
natura & e-
st aliorum ani-
morum.*

Est & fortitudo ipsa, nam lilia, insignia fortissimorum sunt Regno-
rum Gallia, & Magni Duc. Etruriæ. Sed vt intimus sermo ad duos per-
tineat. Cum fortitudo à natura debitaq; educatione proueniat animo-
rum,

rum, vt docet Plato in Apologia Socr. hanc seriẽm lineamq; familiæ
vestræ oculis obiectam, sine inuidiæ macula in veritate contempletur
quisque, ac de vobis dicet illud Erinna.

*Certè enim inter omnes
Tu sola fortissimos viros bellatores
Egregiè paris fecundam Cereris
Vt comportes fructum à viris.*

*Virtus emer-
git.*

Lilia virtus

Sed ne cede malis, nam fortia quaq; peribunt.

Est DENIQUE vobis laurea virtutum.

Aduertendum igitur vobis diligentius erit. Quod virtus licet verse-
tur circa difficilia, tamen semper emergit, vt Arist. 2. Ethicor. *Nec ali-
ter fieri potest, quin virtutis sectator plures habeat hostes; sed eò longè illu-
strior euadet.* Vt non sine admiratione Greg. Turon. aduertit, quod lilia
in die S. Seueri festo florere consueuerint. Quocirca quid hoc versu:

*Quamlibet è medijs
Consurgunt lilia spinis.
Sic virtus ipsis crescit
Ouatq; malis.
Poscat igitur lilia Anchises
Quibus donis animam tumulet.*

FAMILIA BODVLIORVM.

A Nno 1283. Lescone Nigro gubernante Pomsciborus Bodula. Et in litte-
ris Conuent. Sendomirien. Anno 1289. Deodatum Bodula idem Lesco
meminit.

Bogoria

B O G O R I A.

D E L I N E A T I O.

*Sagitta fracta.**Pavo.*

Sunt duæ sagittæ fractæ, ita dispositæ, ut vnus spiculum versûs cœlum, alterius versûs terram dirigatur. Albi sunt coloris in campo rubeo. Alij depingunt hoc stemma in quadrata tabula, ac circulo quodam obducto pulchre, sed hoc forte antequam galeis super addita fuerant ita pingebatur. Modo autē super galeam est pavo expansa cauda, ore suo sagittā fractam deferens. Quocirca more aliorum stemmatum & hoc depingendū venit, vide *Bielsc. ad Annum 1341*. In quo possumus & licentiam pictorum arguere, qui non ut debent, sed ut audent, res depingere quandoque solent.

O R I G O.

Bogory pietas

DEnominata sic ex nomine militis dicti, Bogoria qui in bello contra Poloucios pro Boleslao Audace ad Snowskum signa inuicti animi sui hic sagittis duabus detulit, cum sibi in pectus vibratas ostendit Regi, ita *Bielsc. Papr.* ex quibusdam litteris datis cuidam Ecclesiæ S. Crucis Bogorios Anno 1069 meminit, quem aliqui hunc fuisse primum Bogoriam memorant. Longinus humanos fuisse & tractabiles dicit. Quod nec immodicæ est virtutis. Ianicius Iaroslai Bogoriæ quem *Bielscius Skornicium* vocat. Archiep. Gnesnen. qui Ludovicum Vngariæ Regem in Regem Poloniæ consecrauerat Anno 1370 meminit his verbis.

Bogoriam

Bogoriam lapides muri delubra loquuntur.

Et quas pro templis ille reliquit opes.

Fœlix qui potuit famam meruisse perennem

Fœlix qui populi saxaque multa sonant.

Qui ad Archiepiscopatum assumptus erat An. 1341. Ista arma ad unio-
nem Ducat. Litu. cum Regno Polon. Wisigen assumserat, quibus Wolo-
uicy vtuntur in Lituania Macieiowiczowie & alij vt Papr. & Bielscius.

*Volouicy
Macieiowicz-
owie in Litu-
nia his armis
utuntur.*

CONSIDERATIO IN ARMIS
BOGORIORVM.

O Celsissimi animi Bogoria, vt Salamandra inter ignes & flammæ,
ita inter sagittas viuis, & victor viuis. Sagittarios admirandos le-
go. In Tartaria comperti erant vnicum tantum brachium in
pectore habentes, sagittariorum tamen officium perfectissime comple-
uisse, dū alter arcum alter sagittam vibraret emitteret, *Vincent: Hist: lib.*
31. Cap. 16. Alij ita animosè binas sagittas simul mittebant, vt vtrasq; in
metam. Quod militares palestræ Constantinopolitanæ etiam nunc com-
monstrant. Verū nouum modum audio nunc sagittandi? Duæ simul
sagittæ currunt sed vna sursum, altera deorsum, vna è terra in cœlum,
altera è cœlo in terram, vtrarumque tamen Bogoria est meta. Quid
causæ? An cum vibrat homo, vibrat & Deus? vel cum vibrat Deus, vi-
brat & homo? Quid ni. Cum enim Deus sit iustus omnia iuste disponit.
Audi Eccles. 19. Initium necessaria rei vitæ hominum, aqua, ignis, ferrū
sal, lac, panis, mel, vna, oleum, &c. hæc omnia sanctis in bona, impijs &
peccatoribus in mala conuertentur. Iam ergo iaciente hoste sagittam,
voluit eandem iacere & Deus in Bogoriam. Non quidem vt se aduren-
tem è cœlis, & videret & sentiret, ut olim Romani ante pestē inguina-
riam corporali visu discretas quosque ferientes sagittas conspexerant
(hoc enim Iunonia volucris pauo nusquam splendore suo adornasset)
sed vt præstantem animum otius triumphantem haberet in cœlis, pio-
rum enim zelus erga Deum & patriam honesta morte à Dijs recompen-
satur. Quod & gentilium acta testantur Plutarcho narrante, in Cleobis
enim Bitonis factis, cum enim ipsorum mater Cydippe Iunonem ro-
gasset vt optimam rem filijs donaret, eo quod iugum ipsimet subiicisset
matremque ad templum perduxissent, viram statim finierunt. De hoc
etiam Stob. Serm. 120. Hanc profecto pietatem erga Deum & patriā
Bogoriæ pauo hic galeatus exprimit, qui cum gloriam loqui sagittarum
velit, & natura prohibeat, ore tamen blandiri vt cæpit non cessat.

*Inter sagittas
vita.*

*Sagittatores
duo vnius sa-
gitta simul,
duarum sagit-
tarum simul
sagittatores,
sagitta in cœ-
lum & ter-
ram.*

*Sagitta à
Deo & homi-
ne vibrata.*

Sagitta urens.

*Sagitta tri-
umphatrix.*

*Bonum dii bo-
nis, morte bo-
na recompen-
sant.*

F A V S T V M O M E N.

Eraclætarum Sagittarum infractus animus.

*Fractarum
sagittarum in
fractus ani-
mus.*

*Mars telis
gaudet non pe-
riodis.*

*Antonij Sil-
ueria ad Com-
miliones ser-
mo hosse viso.*

VBique opera verbis præstant. Qui arma talia vident, legunt & cito sola opera, & nulla vana verba. Mars etenim ipsis telis & sanguini studet, & non comptis periodis. Habet *Maffæus hist. Indic. lib. II.* Antonium Sylueria Lusitanum Præfectum arcis Diensis, dum conspicatus esset Turcicam classem ad arcem expugnandam aduentare, ad commilitones conuersus in hæc verba prorupit. *En viri tempus nunc acceptam à maioribus gloriam bellicam, debitamq; tum Deo, tum Regi fidem nobis ob oculos ponendi.* Profuit sermo, & vix speratam victoriam reportauit. Cum his intendo Nobilibus armis re ipsa ac opere, non verbis ac voce, facta non dicta. Antonij apicum dogmata in eis lego, disco: ac vestris campis deducere & ominari nec hæfito nec dubito. Vnde de quodam Bogoria in Consilijs lego dictum sermonem.

*Seruire cælo
& patriæ,*

*Seruiui cælo, nec te mea patria liqui,
Arbitror id de me bina sagitta canit.*

A L I V D O M E N

*Cursus vitæ
Bogoriorum.*

Cursus vitæ Bogoriorum.

*Parcarum fi-
lius,*

*Sagitta cur-
sum vitæ no-
tat.*

*Arma tristi-
tia signa.
Pauo latitæ
signum.*

*Tristibus Deo
non deest.*

*Henrici 8. An-
glor. Cathar.*

*uxoris eius de
etum de infor-
tunatis.*

*Wenceslaus
Bohemia Rex*

CUm nil præter sagittas & hæc fractas in insignijs vestris conspicio, cursus vitæ vestræ me hercule vos admonent vt non tam prospera & fælicia, quæ mundus & optio mortalium confingit & optat: quam perplexa magisq; in partem finistram declinata tempora, quasi vobis à fortuna vestra propinata, in mentem securiorem reuocetis. Nam quod Poetarum parce de filio diducto & scisso in cursum vitæ humanæ deduxerunt, hoc ex vestris sagittis & tribus & omnibus fractis in cursum vitæ vestræ deducere nihil obstat. Nam ad nobilitatis vestræ gaudia & arma dum animum flecto, & fractas sagittas video, venit in mentem *Chilonis Æschili in Agamen. Multi gaudia præseferunt nostri similes, & visum vultu inuito vi exprimunt, vt si ei dixeris salue, necessariò ipsum lugere iubes.* Ita vestra arma dant omen cuiusdam tristitiæ, sed hoc delectat, quod lunonia auis illis & astat, & blanditur, vt miro modo instruat omni aduersæ fortunæ vestræ Dei adiutorium non deesse, sed mutare aduersa in prospera, vt verba Psalmi modulari iam vobis liceat: *Cum ipso sum in tribulatione, eripiam eum & glorificabo eum, longitudine dierum replebo eum.* Ita enim Catharinæ Aragoniæ Henric. 8. Anglorum repudiata coniugis, cum aduersa fors sagittas venenatas misit, ei Deus astitit, ut cecinerit: *Infelicibus raro deest consolatio, fortunatis vero plerumq; mens ipsa & ratio.* Sander. Ita & Wenceslaus Bohemiæ Rex, dum è Rege captiuum aduersitas fecit, Deum præsentem sensit, cum quomodo valeat quæsitus respondit: *Nunquam melius! Dum enim omnibus humanis præsidijs vallatus essem, vix de Deo cogitandi*

gitandi dabatur spatium, nunc omnibus illis exutus solum Deum cogito, qui me fat scio inuocantem exaudiet. Æn. Sylui. in hist. Bohem.

De quo & quidam in mente Bogoriæ.

Bina meo radiare vides in stemmate Tela,

Hoc celum, vestram prospicit istud humum.

O quisquis terram, terrenaq; gaudia spectas,

Astra etiam cense conspicienda simul.

*Celum conspi-
ciendum qui
terram conspi-
cit.*

ALIVDOMEN

Cita mors, at demum beata.

*Cita & beata
mors.*

Non esse has sagittas de cupidinis pharetra, quiuis affirmabit, sed neque (licet sint à morte) infelices esse ex tanto antecedente in Bogorijs non negabit: vt non mors, sed potius somnus quidam fratri suo tradens Bogarias, cum Gorgia Leontino diceret. Omnibus quidem est cita mors, vt optime admonuit Abb. Olympius in Præto Spir. Cap. 12. vbicunque sederis dic assidue, peregrinus sum: at non omnibus iam hoc minatur sagittæ. Nam licet omnibus sint suæ sagittæ. Omnia enim perueniunt ad vnâ voraginem diram dixit Simonid: at non omnia beatè: sed illi, vt ait Phocylidis, quorum animos Deus regit. Si verò vobis mortem sagittæ præfagiunt, at beatam Iunonia auis præfagit. Hinc de Illustrissimo & Reuerendissimo Bogoria, Eustachio Wotowicz, Episcopo Wilnensi quidam ominatus non mortem, sed beatam mortem.

*Omnib; mors
cita non omni-
bus beata.*

*Sagitta fra-
cta citâ mor-
tem significat.
Pauo beatam.*

Cerno Wotowicy pulcherrima pignora ceræ

Bina, in diuersas tendere Tela plagas.

Vnum sublimi pergit trans nubila cursu,

In nostris aliud vult habitare plagis.

Hinc habeo magnum Præsul dignissime signum,

Te calis animam, membra dedisse solo.

*Epitaph. Wo-
towicy Episc.
Wilnens.*

PRÆCUSTODITIO TRIPLICE OMNIBUS

GAlieni temporibus Marinus vir genere & virtute illustris pro tribunali vocatus, quod Christianus esset, accepit ad deliberandum horarum trium spatium, quem egressum Theotegnus Cæsar, Palestinæ Episc. secutus. Monstrato Euangelio Christi dixit: Tene & adhæresce Deo. Sic enim ab eo roboratus, quod in opratis est, certo assequeris, missa deliberatio, cucurrit, & moritur. Hæc vnâ præcustoditio vestris omnibus, vim, virtutem & veritatem prorogabit. Tenere & adhærescere Deo.

FAMIL

Bogorj,

FAMILIA BOGORIORVM.

Michael &
Nicolaus Bo-
gorj ComitesStotnicki in
Pal. Sendom.
Martinus Ca-
stell. Zawich-
woſten.Iaroslau Ar-
chiep. Gneſn.Euſtach. Wo-
łowicz Episc.
Witneſ. pri-
mus ex Wolo-
wiciis Sacer-
dos, alter Soc.
Ieſu.Hieron. Cap.
Samogitia.Petrus Euſt.
Marcianus
Wulowicz.
Staſkowski.Iacobus Ca-
nonicus Cra-
cou.

In fundationibus Monasteriorum Montis Calui Sanctæ Crucis & Tre-
mesen. Bogorj Comites nominantur, Michael præcipue Anno 1069. Et
Miechouius lib. 3. Comitem Nicolaum Bogoriam, qui ad Pokrzywnicen.
Monasterium, villas aliquot contulit sub Casimiro Iusto Anno 1186. Et
Nicolaum Bogoriam Cromer. lib. 14. Castell. Zawichwoſten. In Palat.
Sendomir. Scotniccy. Martinus Castell. Zawichwoſten. & Iudex Sen-
domir. Hi Bogorj sunt militia Palladis Iustitiæ exemplaria.

Iaroslau Archiepisc. Gneſn. Cathal. refert Anno 1342. à Benedicto XI,
confirmatum, qui fuit multarum Ecclesiarum Patronus, defensor & fun-
dator. Cui Epitaph. Ianicius scripsit. Bogoriam lapides muri delubra
loquuntur.

Wołowicz Euſtachius Episc. Wilneſ. de quo plurima bona Academia di-
xerant. Primus ex Wołowicijs Sacerdos alter erat Societatis Iesu.

Hieronimus Capitaneus Samogitiæ.

Petrus Succamerarius Trocensis.

Euſtachius Cap. Plotelen. & Vcianen. filius Pauli Theſaurarij Capitanei
Grodnen. Aulicus S. R. M.

Marcianus Wołowicz Aulicus S. R. Maiestatis.

Staſkowski in Palat. Cracou. cum Duce exercituum Tarnowski contra Va-
lachs & Tartaros milites, & directores tormentorum bellicorum, v.
Bielscius lib. 4. Iacobus Canonicus Cracou. Stanislaus ex Minowska fi-
lios sex, quorum Hier. multas regiones vidit, ex Obowska habet posteri-
tatem.

Stanislaus alter ad Połockum Vexillifer apud Magnum Ducem exercitu-
um, dignus laudari à laudato viro.

Ioannes Christophorus Iach. qui præconibus non egent, & filia Mazo-
wiecka Sokotowska Kmicina.

Gwiazdowscy in Palat. Kalisien.

Mokranowscy in eodem Palat.

Podlescy ibidem.

Corſcy in Plocenſi & Betzen. Palat. Erat unus ex illis Notar. Betzen.

Stanislaus Canonicus Cracou. & Plocen. Epitaph. Cracou.

Suscipe terra tuo corpus de corpore sumptum,

Reddere quod valeas viuificante Deo.

Kolanowscy in Russia.

Alios permultos Nobiles & Familias antiquas non
potui adnotare.

D E L I N E A T I O.

Tres cruces albæ, super vicam lineam vel basim, in campo ceruleo, super galeam tres pennæ strutionis, pinguntur ad modum pilauæ. *Tres cruces.*

O R I G O.

Ex ipsa dictione constat, hic in regno acquisita fuisse. At cui, quando vel ex qua occasione concessa fuerint, non est facile colligere. Bielscius eorum meminit sub anno 1587. regnante Wladislaolagel. Etiam refert, quod Russiæ incolis vsui sint. Animaduertendum tamen venit, quod crux salutaris non nisi pro salute animæ, corporis, Reipub. Regis & Patriæ collata fuit. *Cruce salutaris cui cessit in insigne.*

O M E N M A G N V M.

A M O R D E I E T P A T R I Æ.

Est Aphorismus Astrologicus, quod Sol fecit sibi Martem propinquissimum. Ratio est. Quia decet militiæ principem, esse iuxta Regem. Insignia hæc Boycza vel Boyca, ex idiomate proprio, militem strenuum & ad arma instigantem, exprimunt: sed nec insignia virum & authorem armorum exprimentia, socordem volunt. Quid enim sunt tres cruces? Si ante Christi aduentum Atheniensibus oblatae fuissent, illi summum infortunium dixissent. Illorum enim si aliquis infelici morte interierit, tumulus eius cruce adnotabatur, refert Suidas. At post Christum natum & passum, crux sancta, & felicitatis summæ *Amor Dei & Patriæ.* *Sol fecit sibi martem propinquum.* *Boyca quid significat.* *Cruce Atheniensib. infortunium.* *Cruce in sepulchris.*

H

signum

*Crux felici-
tatis signum.
Crux amorē
Dei signat.
Crux signum
Christiani.*

signum, & insigne Regium esse, Constantinus Magnus testatus est. Quid igitur tres cruces? Primò dicendum. Est amor Dei, pietate insignis, quem melius exprimas, dum cruce exprimimus. Hinc S. Theophilus miles & Martyr cruci datus dicebat: *Ecce iam Christianus sum, quia in cruce suspensus. Gratias ago tibi Christe, quia in signo tuo leuari me permisisti.* Surius tom. I. in vita. Secundò dico. Est amor patriæ fortitudine clarus. Hoc docet crux insignijs Bozawola addita. Tertiò dicam. Est honor domus, ærenitate cultus. Hoc referunt Arma Bokijow cruce insignita. Cui igitur Boyea propè Regem vt Mars propè solem, erit crux eius Amorem Dei, amorem patriæ, & honorem domus lucidè referens, vt dicere possit honoratus tot crucibus. Inuenimus in cruce gloriam, est enim crux Dei virtus, & omnium plenitudo virtutum.

Crux est plenitudo virtutum.

DOMVS FORTVNÆ.

*Crux causa
totius beatitudinis.*

*Crux vna
quam saluta-
rit.*

*Oratio humili
Heracli
Imperat.*

S I trinus numerus perfectionem aliquam inducit, certè tres cruces & ita simul iunctæ cuiusdam salutaris fortunæ, perenne hospitium in familia Boyciarum erunt. Crux enim est causa nobis totius beatitudinis, quæ nos à cœcitate liberat, à tenebris reducit, est pacis firmamentum ac donorum largitio. *August. serm. de Parasce.* Lego sæpè sæpius quod in vno crucis signo ampla victoria fuerit. Vnde Singraphæ. *In hoc signo vinces.* In vno quoq; signo crucis fronti impressio pestis fugata, licet fuerint infideles Turcæ. *Baron.* Infirmis tam corpore quam in bello crux salutis causa fuit Regis Nortadum Simbrorum Osualdi. *Beda in Angl. hist. lib. 3. cap. 2.* Si igitur tam salutaris fortunæ erat vna crux, tres cruces, quantæ beatitudinis erunt? Vnum inducere de tribus crucibus vestris cupio. Conspecterat Heraclium Imperat. dum copias duceret contra Persas in *Oratione Gregor. Episc. Pisiden.* & ille efformata cruce corporis prostratione interrogabat, tum dixit:

*Nigrum Imperator nunc indue calceum,
Rubefacias tinctum cruore Persico.*

Conspicio quoq; vos & cruces vestras, & recogitando illud Pythagoricum: *Ne quid nimis.* Dico. Ultra, supra, citra, modum, rem, mensuram, tempora, fortuna, Deus huc euexit, cui tria hæc crucis signa obligauit, vt dignè quidam:

Bonæ bonæ.

*Rectè animis cedunt generosis omnia, Celsæ
Nil menti, atq; viribus ardua nulla, bonis.*

PRÆCVSTODITIO AD VTRVMQVE.

*Legatio pro
bello in terrâ
sanctam.*

Clementis tertij Pontif. Max. in Galliam Legatus Wilhelmus Episc. dum expeditionem in terram sanctam, cum plenaria indulgentia, ac insignijs

in signijs sanctæ crucis prædicat, ea ipsa hora crux apparuit in cælo. *Crux in cælo.*
 Mox omnes cateruatim veniunt ad crucem suscipiendam, & Rex Christianissimus Galliarum cum proceribus regni accepit in signum Christianæ militiæ, crucem rubeam, Rex Angliæ albam, Comes Flandriæ viridem. *Ita Aug. Manno in hist. selecta fol. 252.* Apparuit & vobis triplex crux. Sit igitur in vobis triplici sinceritate, intentionis, affectus, & effectus, alba: Sit in vobis triplici rubedine rubea, amore, feruore, sanguine. Sit triplici viriditate viridis, deuotionis, honoris, famæ. Vel tota sit alba, conscientia: tota rubea, meditatione Christi: tota viridis, iustis operibus. Ita enim & cruce crescetis & perfectiores eritis.

FAMILIA BOYCIORVM.

Boyca. Anno 1387. Bielscius.
 Babinscij. *Hic delitiæ Mars & campus.*

BONAROWA, alias H I-
 B R I D A.

D E L I N E A T I O.

Est lilium vnicum latum campestre, iunctum altero lilio, suis radicibus, vt quasi vnicum videatur. Medietas est albi coloris, altera nigri. *Lilium ex Regno Francia.* Supra galeam est vir in galea, supra quam est idem lilium, ad humeros bellica vexilla gestans. Lilium verò album pingitur in campo nigro, nigrum verò in campo albo *Bielsc: fol. 507.* similia arma habent reges Galliæ, lilia scilicet, sed multiplicata.

Bonarii.

IN regnum Poloniæ ex Niderlandiæ partibus venerunt, vbi Bonarii bona hereditaria ad Landaw retinebant. Concessa verò sunt occasione tali. Rex Galliæ cum vicinis Regibus Scotiæ & Angliæ bellum suscepit, ad cuius castra Bonar fama regi antea notus peruenit. Probat affectum Rex & Rothmagistrum præficit: cui dum fortuna favet, præfecturam super exercitum confert. Arridet fortuna, commissio cum regibus prælio, eorum exercitum fudit, disperfit, occidit, vexilla duo album & nigrum regi attulit. Latus ex victoria Rex & bona confert, & insignia alba & nigra cum lilio regio Franciæ contulit. Supra galeam virum victorem & præfectum efformando. Demum *Ioannes Bonar à Wisenberg* in Poloniam venit & *Casimiro* regi ac successoribus suis *Alberto* & *Alexandro* dilectus fuit. Tempore *Sigismundi* Regis fratres *Iacobum* *Fridericum* & *Andream* in regnum vocavit, regia bona oppignorata redemit & regi restitui, officinam monetariam in regno curavit. *Papri*: & *Miechou*.

A N I M A D V E R S I O

Fortunæ lubricæ.

Fortuna lubrica.

Discendum, lenè.

Nemo felix per omnia.

Amnibus mori.

Vanitas mundi.

Nillus hominum felix est per omnia, dicit *Nicostri*: Quare non inconcinne *Henric*: III. *Franc*: Rex discenti litteras diligenter filio dicebat, *Canta fili mi canta*, sed cum alaudis non cum luscinijs, innuens, dotem unicuique avium datam esse, ut hæc dulcius, sed brevius, hæc longius, at minus iucundè canter. Ita & in floribus, flos odore præstantior celerius cadit. Quapropter & lilium hoc cum sit album mixtum colori nigro, non per omnia vos felices dicit, florere, odorem dare, medicinales esse regi & Regno, fortes contra hostium venena fieri multis debuistis, sed nigra fortuna & in vitam & in sortem vestram citò prospicit, ut non immeritò admiratur *Pythag*. *Iustitiam præstes, tam dictis quam factis. Assuefac ut omnes tuas res cum ratione agas, unum tamen scias. Quod omnibus fato decretum est mori.* Allusit huic antiqua Romana observantia, Rex enim sacrorum apud eos dum in Comitio sacrificia agebat, illis peractis, fuga protinus sese & properanter eripiebat, ait *Dempsterus*. Verè in multis Bonarii erant Reges sacrorum, at peractis sacrificijs, properanti fuga decedunt ut illis accomodari illud *Euripidis* in *Andromeda* possit.

*Hic erat dives, sed abstulit ei Deus opes
Et illorum quondam insignium declinat vita,
Declinat & fortuna, similiter & status ventorum.
In rebus enim humanis
Nihil quicquam est ad finem usque beatum.*

Esto.

ADMONITIO LECTORI.

ESto igitur quisq; cautus, & disce illud, Demosthenis.

Oportet optare bona Deosq; rogare ut ea nobis conferant. Omnia autem humana existimare.

*Cautela ad
conseruandos
demos.*

Et Simonidis dogma in Trenis.

Homo existens nunquam dixeris quid futurum sit. Neq; intuitus virum, quam diu sit victurus. Fit enim citius quam volucris muscæ, status mutatio presentis. Ad vltimum disce Eurip: in Ædip:

Satis magnum regnum est marito liberi & uxor. Æqualem enim calamitatem viri esse iudico liberis priuari, & patria & pecunijs. Vnum enim ex his rogatum vel neglectum, talem in nobis accelerabit periodum.

LINEA FAMILIÆ BONARORVM.

Ioannes Boner seu Bonar apud Sigismundum Regem in magno pratio, & antea apud alios Reges Poloniae habitus. Seuerinus filius eius Castell: Sadecen: ex Betmanowna filios habuit Franciscum Sec: S. R. M. Iacobum qui statua sua in Silesiam transtulit. Ioannem Castell. Biecen: & Magnum Gubernatorem, qui filiam à Tecin in matrimonium habuit, & Stanislaum Capit. Biecen qui Castell. Cracou. filiam Domini Iordani in matrimonium habuit. Sed hi steriles in matrimonijs. Filiam verò Sophiam Ioann. Tirley Palat: & Cap. Cracou. nupsit. Ille Seuerinus Bonar Castell. Sadecen post mortem Betmanowna, ex Koscielecka hos acceperat filios, Seuerinum Capit. Rabstinen: & Bobrzinen. qui habuit in uxorem filiam Castellani Wihnen. & Cancell. M. D. L. Wotowicz. Vir erat magnus in toga & sago, in arte & marte, sterilis tamen, & filium Fridericum, vixit celebs, ait Paprot: nullas molestias dignitatum voluit, sola venatione contentus. Ut referunt alij, quatuor filios reliquit Franciscum & Andream qui celebs vixit. A Francisco ex Kropcanka Adamus Andreas & Seuerinus: Ex Adamo & Bidzinska Ioan: Christoph. Adamus & Martinus qui à Kosacis occisus est. Redierunt quoq; ex Silesia filij Iacobi in Poloniam, Iacobus, qui ex Catharina Zaigliezowna suscepit Zebaldum qui Ordinem de obseruantia S. Francisci professus, Fr. Bonauentura dictus, & Seuerinum ac filias Annam, quam Zagorscio & Lucretiam quam Ioan. Iezierscio Not: terrestri Luceorien. concesserat. Alij non reperiuntur qui his vterentur Armis.

Bonca.

B O N C Z A
S I V E
V N I C O R N V.

D E L I N E A T I O.

E St albus Vnicornis in campo rubeo, super galeam & coronam, medietas Vnicorni in campo.

O R I G O.

D Iuersam originem armorum in regno ponunt. Alij quod cum Clemente Episcopo Kruswicen. Anno 994. venerint, & per fratrem suum familia propagata, fortè à Bonifacio lingua corrupta ex Italico ad Polonismum Bonca dicto. Alij quod cum Archiep. Cracou. Proculpho venerat ex Italia quidam vir nomine Mierzb, An. 996. Bona & possessiones plurimas à Rege ad Czerwiensko habuit, quibus & cognomen suum Boncza ob memoriam loci Italici à quo venerat imposuit. Posteritas sua nuncupata fuit Bonieccij, filij sui duo Canonici Cracou. notabant familiam suam à Wscieklice, Cathalogus Nicolaum & Boguslaum nomine dicit, An. 1061. sub Lamberto Zula, qui solum nobiles Canonicos habere voluit. *Pap. Bielsc. Dlugoffus.*

Miersb.

G E N E R O S I T A S B O N C I O R V M.

*Non compar.
pecunia.*

V T concinnè ita verè Eurip. in Meleagro. *Hec sola pecunijs comparari non possunt, Generositas & Virtus.*

Quocirca Familia hæc insignis non tam Paridis Liram, quàm Achillis hastam cum Magno Alexandro sibi optabat & aptabat. Eorum enim erat cum Lacedæmonijs non inuestigare hostes quòt, sed vbi sint.

Erat

Erant namque illorum alij Polyzeli, alij Callimachi, alij Cynegiri non iam Atheniensium, sed Polonorum. De illis ita refert *Plut. in Pararell.* quod cum contra Darium fuerint ab eis missi, acie iam inter se concurrente, Polyzelus spectrum supra hominem cum vidisset, visum amisit, & tamen cæcus factus, 48. hostes interemit. Calimachus autem, multis vndiq; confixus hastis, mortuus, tamen erectus stabat, Cynegirus autem Persicam nauem detinens, manibus truncatis, dentibus nauem retinebat. Hic in eos Pantelei scripta:

*O irritum laborem & infectum bellum,
Nostro Regi quid dicemus obuiam euntes?
O Rex! Cur me misisti contra mori nescios hostes?
Iacimus non cadunt, vulneramus non metuunt,
Vnus vir spoliavit totum exercitum, in medio autem
Cruenta stetit indomiti Martis imago.
Arbor autem velut, stat ferreis firmata radicibus,
Nec vult cadere. Mox autem veniet intra naues.
Solue o gubernator, hominis mortui euitemus minas.*

De vobis autem quid refert o generosi Boncij. Idem de vobis ac liberè prædicarem, nisi vosmet ipsi, tum vestra prudentia & fortitudine, tum vestra audacia & pietate prædicaretis. Video enim sub his armis Zolkiewskios, video Chmieccios, Sulikowios aliosq; innumeros, re & nomine magnos. Sed horum trium cum virtutem, animum ac pietatem inspicio, amplius dicere quicquam nec scio, nec valeo. Obruit enim eorum grauitas & authoritas ingenium. Quod si ita est quomodo iter ad Fredrones Charleccios, Tomafouios, mihi comparabo: Illud vobis Rinocerotis appropriabo, iuxta Martialis dictum, **RINOCEROS NVNQVAM VICTVS AB HOSTE REDIT.**

*Generosi
Boncij.*

*Rinoceros in-
uictus.*

TRIUMPHATORES HOSTIVM.

Exaltabitur sicut vnicornis cornu meum, *Psal. 91.* cecinit David. Tacite alludit verbis, ad triumphos antiquos, & præcipue ad triumphos, & exaltationem Romanorum & Atheniensium in triumphis. Vbi præter omnes tribus, Pontifices, Senatum, Nobiles obuiam triumphatori euntes, imagines quoq; Deorum obuiam efferebant, simulachra ciuitatum, fluuiorum, montium, triumphatores introducebant. Currus aureos cum insignijs Imperij, equis, ceruis, leonibus demum victis Regibus ductos, ascendebant, ac delinita facie, exaltabantur vt cornu vnicornis. *Alex. ab Alex. Genial, lib. 6. cap. 6.* Aptius animis vestris hæc applicanda veniunt, quibus Vnicornis in gloriam æternam, ac insigne nobilitatis concessum fuit. Vos etenim nedum tri-
umpha-

*Triumpho-
rum.*

umphantores hostium estis, hostium regno & fidei, sed triumphatores & vitiorum. Quapropter de Armis vestris tot in Regno Episcopi, Palatini, Senatores, exercituum præfecti, Iudices terrarum fuerunt, quos scilicet Rex inuictissimus & Respub. Poloniae nouerant, quod in bello apud vos ferrum præstantius fuerat auro, in pace, diuitijs eruditio. Nec magna apud vos fuerat vita, sed bona & cum pietate vita. Hinc ad Illustrissimi Ioan, Demetrii Sulikowski Archiep. Leopold. perpetuam memoriam quidam ad Arma reliquit.

Nobilis ô cornu quadrupes, quo te incitat ardor

In fronte inuicta sydera summa feri

Præclarisq; tuis & raris dotibus Cia

Æternum Lechico commodus esto solo.

Sed inter Neothericos triumphatores Stephanum Chmieleccium, cui licet Bari in propatulo militum hoc solum Epitaphium ponitur: *Stephanus Chmielecki Palat. Chiouien.* Alij tamen laudis gloria permoti, hoc Epitaphium typis mandarunt.

*Chmieleccy
Epitaphium.*

Lassus Viator

Etsi properas, lege,

Etsi legis, propera.

Vixisset Chmeleccius,

Fuisset

Patriæ, Maiestatis, Hostium

Vindex, Vindex, Vindex.

At nunc

Fumus, Heu fumus

Fecit gloriæ eum

Liuiæ, Scythica, Turcica,

Vmbram, Vmbram, Vmbram.

Tantum est Vale. Curre,

Et patriæ voue, Ciues

Bonos & Fortes.

Vo bis igitur Boncij & superstites viri, & cælestes curiæ, vt palmam gloriæ & triumphorum deferunt: ita vos imitari, ac in speculare vitæ, & triumphorum in exemplar deducere, descendentes à vobis magni habebunt.

PRÆCVSTODITIONES.

*Tres virtutes:
nobili obser-
uanda.
Malefici Pla-
neta minus le-
dunt.*

PRima Euripidis. Tres sunt virtutes quas te exercere oportet. Deos colas, & qui te genuerunt parentes, & leges communes. Hæc si feceris, plurimam feres coronam bonæ famæ. Secunda ex Aphorismis Astrolog. Planetæ malefici cum coniunguntur Ioui, minus ledunt.

Ita

Ita heroicus animus cum possit nocere non nocet, Arma enim sunt potentissima hominibus bonis, VIRTUS. Senarius.

LINEA FAMILIÆ BONCICIÆ.

Clemens Italus Natione, Episcopus Krusvicen: Anno 996. Cathalogus. Germanus Episc: qui cum Episc: Crac: Proculso venerat, Mirzb: 988. Hic multa bona concessa habuit ad Czerwiensko, ex possessionibus ad Koztow pertinentibus, ubi & villas fundavit, quas vocauerat Boncza, ex quibus Bonieccij. Reliquerat filios duos, Nicolaum & Boguslaum, Anno 1061. Canon: Crac: qui notabant suam familiam à Wścieklice.

Fredrij Antiqua & meritis clara familia, Boleslaus Casimiri Magni Marschalcus. De quo Historici referunt. Andreas de Plesowice Castell: Haliciensis 1448. Reliquit filium Ioannem Succamerarium Camenecen: in Podolia. Qui reliquit quatuor filios, 1. Ioannem, Palat: Russie, qui ex Cathar: Kierdeiwona de Dunkowice Succamer: Camenec: filia Sigismundi, reliquit quatuor filios & filiam. Reformatio Premisl: 1472. Nomina filiorum, Raphael, Nicolaus, Sigismundus, Franciscus. Filia una Herburti Consors. 2. Andream Palat: Podol: Cap: Camen: heredem in Pockowice, Czycki & Sanoczany, quae bona fratribus Uzerinis Anno 1476. donauit. Consors illius Petri Dersniak, filia Anna. 3. Iacobum, cui Andreas heres in Młodowice, Consors Erasmi Krupek Anna. Filij Stanislaus & Iacobus. 4. Henricum de Nowosielce. Consors Andrea Czuryto, Succamera. Premisl. Filia Catharina. Filij Petrus & Stanislaus, qui Seuerini Herburti filiam in matrimonium adsciuerat 1500. reformatio facta.

Raphael Fredro 1. Ioannis filius, Hares in Krukienice, & Czycki, Derslai Wilczek Succam: Leop: filiam consortem habuit. Sortem in Krukienice: fratri Francisco 1520. donauit. Nicolaus 2. filius, hares in Młodowice, Kłokowice, Popowice. Hic à bonis Młodowski cognominatus. Consors prima, Stanislai Kormaniczki, Subiude: Premisl: filia Catharina ex qua Stanislaum & filias tres. 1. Drochojowskj consors. 2. Marchocj. 3. Krupkj. Filius Nicolai Stanislaus ex Morawska, suscepit quatuor filios & filiam Drohicinskj consortem. Sigismundus tertius filius Ioannis hares in Chodnowice &c. qui postea dicti sunt Chodnowscj. Consors filia Gen: Dni. Venceslai de Panion Anna. Reliquit filium Petrum, cui filius Andreas Aulicus Reg: Legationes in Turciam binas expeduit. Capit: Vstensi remuneratus. Reliquit ex Orzechowska filios. Gasparū, Andream, qui in bellis occubuerunt. Ioannem pace & bello clarum, qui ex Mielecka reliquit Stephanum. Franciscus quartus filius, Ioannes hares in Plesowice. &c. ex filia Stanislai Succam: Premisl: Dersniak Catharina, reliquit Ioan: Georgiū, Stephanum, Stanislaū.

Thomas primi Stanislai ex Nicolao filius sterilis, Petrus secundus filius ex Saporowska, reliquit Ioannem, qui in bello occubuit, & Gasparum, qui ex Dunikowska Subiud: Premisl: filia, reliquit Sigismundū Dapiferum Sanocen. Andreas tertius filius Stanislai, hares in Nowosielce, Tribu: Premisl. Ex Elizabeth Wilzyska filios sex reliquit, & unam filiam. Stanislaum qui in bello Moschou: generose occubuit. Iacobum Maximilianum heredem in Nowosielce, Paklawie, Nadybj. &c. Succamerar: Premisl: Regentem, Cancell: Regni qui plurima dignissima officia Commissionis in bello Prussico, Moschouitico, ad Smolenscum, in tumultu Lisowskiorum expeduit, atq; cum bono profectu Patriæ & Reipublicæ, licet cum periculo quandoq; uite perfecit. Ioannem Heredem in Modlowice, Kormanice, &c. Iudicem Premisl: arte militari, & rebus praeclare gestis clarum. Georgium Dapiferum Premisl: Petrum, qui ad Cecoriam fortiter pugnando occubuit. Nicol: Gabri: Episcop: Bacowien: in Moldauia Praepositum Surazien: Eorum Soror, Sophia Georgio Stano, Capitaneo Sadecensi, Vexillif: Sanocensis consors. Ioannes quartus filius Stanislai, in Truskowic: hares, ex Anna Asmanicka, Martinum Subdapiferum Premisl: qui ex Ianicka suscepit Stanislaū, Ioannem, Christophorū, Nicolaum, & filias Ciechanowskj, Dunikowskj, Prostrinskj consortes, & Valentinum Venatorem Premisl:.

Stanislaus 1. Francisci filius, qui ex Wroblaczynska suscepit Valentinum Tribun: Premisl: & Stanislaum, qui à bonis Morance Moraniecki dictus. Ex Trepinska Castell: Rauen, filia suscepit liberos. Ioannes secundus filius Francisci. Castell: Premisl: qui ex Pakosowna tres filias suscepit,

suscepit, ex Stadnicka verò duos filios, & filiam Zboronſcſij Coniugem. Georgius tertius filius Franciſci, bares in Krakowiec, Tribunus Pramiſl: qui Krakowiecki appellatus, ex Orze. boniſki genuit Martinum, Alexandrum Pincernum Pramiſl: & Stanislaum Tribunalum Pramiſlien: Stephanus quartus filius Franciſci habuit filias quatuor, Adami Stadnicki, Caſtell: Pramiſl: Mieleccſij Czuryto & Korytko Conſortes.

Solikowſcſij: Ioannes Demetrius apud Sigismundum, Auguſtum, Henricum, Stephanum Reges Auſicus & Secretarius, ad Magnos Principes multoties Orator & Legatus, poſtmodum Archiep: Leopold: optimus Paſtor, & Eccl. Parens, in cuius laudē ita Skroſiſowski Canon: Leopold:

Te plebs, templa, ſcholæ, clerus, te clauſtra loquuntur,

Exemplar veræ religionis eras.

Laus tibi ſuccreſcit de multis, inde ſuprema.

Seruiſti Domino, nocte, dieq; tuo.

Solikowſki Decanus Canonicorum Leopoliē: & S. R. M. Secretarius vitæ exemplaris & pietatis cuſtos.

Strzeſzkowſcſij in Palatin: Lubl: Epitaphium Lublini apud Patres de Obſervantia, Stan: ſlaū refert cum offibus parentis & aui de Zochow in Koſyce & Strzeſzkowice haredem Vexill: fer: Lublineh. mortuus Annos habens 33. Heu! moriendum eſt, cum uiuentem plus vita deleſtat.

Sienicciſij in Cbetmen: Terra Antiqua Familia. Borū virtutes Heroica luculenta dāt teſtimonia, Oſmolciſij in Lublin: Palatin: Ioannem diuitijs & honore ampliſſimum referunt. Omnia ſui, ſed nihil expedit. Pereunt cuncta, fama in æternum uiuit.

Zolkiewſcſij Radwan dicti, à Radem wam. vocantur verò Zolkieuſij licet ſint Radwanſij à poſſeſſione in Zolkiew, in Chelmen: Terra, Nobiliſſimo & antiquiſſimo maiorum ſanguine nutuntur. Hos Mars educauit, ſanum conſiliū Reipub: datum in ſenectā & auitermitatem deduxit.

Strzebieccſij in Betzenſi Palatin: in diſtrictu Kraſnoſlaw

Tomaſzewſcy in Palatinatu Lublineh. Iacobus Rothmagiſter Caſimiri Regis vnā cum Matihia Zamoyski, & Nicolao Strzeykowski, Anno 1471.

Iacobus Capitaneus in Teczyn & Morawicā.

Charleſcſij in Lublin: Palatin: Hi veri ſunt Tomaſzewſcy: Ioan: Culina preſectus Regina Bona. Nicolaus in Wolchinia ex Lubicka, reliquit filios 4. filias tres. Ioannes filius eius dilectus filijs S. Caſ. M. in Lingua Latina, Italica, Hiſpanica, Germanica, bene peritus. Simon ſuus Germanus in Curia Regis Gallie Auſicus & miles, ut redijt ad Patriam ad extremū vitæ ad Zamoyscium miles Rothmagiſter. Sebaſtianus & Georgius reliquit Andream N. Patruus horum Vexillifer Kyouiē: ſemper audus maiorū laudis, & nominis, in Aula & in exercitu clariſſimus.

Hieronymus à Charteſ Luceorien: & Canionien: Capitaneus.

Chmieleccſij in Pramiſlienſi Terra, quibus ipſa virtus premium fuit. Stephanus Chmielecki Pallatinus Kionien: cuius merita & laudem quidam in Epitaphio.

Ah lethi aduerſum ſemper virtutibus vncum,

Ille ego præcipiti funere condor humo.

Quem timuere ducem lunatis agmina peltis

Fifus equo celeri cui Scythia luſus erat

Quem magni haredem Rex iuſſerat optimus eſſe

Nominis, heu magni nominis, vmbra cado

Ergo ſpe ceſſi, ſpem alijs ex aſſe relinquo,

Speret qui morſum non timer ingidiæ.

Reliquit filium tyrocinia in Aula Sereniſ. Regis Vlad: 4. virtute colentem,

Bracieiewſcſij in Pramiſlienſi Terra,

Izyccſij in Palatinatu Lublinenſi.

Skorowſcſij ibidem.

Chroſcieiowſcſij in Sendomirien: Palatinatu.

Klonowſcſij ex Rauenſi Terra,

Piorowij in Betzenſi Palatinatu.

Radawieccſij.

Gulincſij eorundem armorum.

Kargowfcij in Mlawensj distr. Szerzenscy in Palat: Crac: Biecen: terr:
Walniewfcij in Mlawensj distr. Sochaccij in Sandom. Pal. Rutkowfcij.
Skocewfcij in Ciechanou. Fælix Canon. Varsauien. & Confess: Regina
Anna, Lucas Fr. Canonicus Poznan: Adamus Fr. reliquit filios Fælicem
Andream Iacobum, Albertus fr. quartus Rosa dictus. Omnes ut pie-
tate, ita animi fortitudine gloriosi.

Pokrzywnicij in Ciechanouien: distr:

Romanowfcij ibidem. Postruscij ibidem. Wielgowie.

BartoŃewfcij ex Palat: Chelmensj. Bukowfcij ex Mlawensj terra.

Gozimirfcij, Petrum de terra Rauensj Epitaphium Constantinouia apud
P. Pradicatores virum virtute & fortitudine clarum refert.

Pax mihi aratra tulit, mars me vocabat ad arma,

Semper eques nunc sum sordida massa soli,

Me fera mors hodie funesta falce peremit.

Cras tibi, sis cautus demet & illa caput.

Wilga, Adamus Modernis temporibus in Luceorien: districtu & Woli-
nia, est tenutarius multorum bonorum Ducum in Zastaw & Ostrog, vir
ad virtutem & pietatem pronus.

BOZAWOLA seu V O- LVNTAS DEI.

D E L I N E A T I O.

Est solea alba, intra quam & supra quam sunt cruces: ex Lubicijs
etiam Armis sunt, infra soleam verò luna subducitur cornibus
sursum, coloris flavi, seu aurei. Campus est ceruleus, supra ga-
leam tres pennæ strutionis.

Bozawola ex
Armis Lubicijs

C Vidam de Armis Lubicz, à Duce Masouia additio facta, eò quod hostilia castra latitantia, nocte inuaserit, fuderit, victoriam reportauerit. Eorum *Bielscius meminit Anno 1190.* Sed cui concessa fuerint non refert.

N O B I L I T A S V E R A.

*Indulgentia
patrum segnes
facit natos.*

C Vm blanda patrum segnes faciat indulgentia natos. Quibus facta est hæc additio ad Arma, nec parentum indulgentia potest amplius argui, nec is cui additio facta, in magnum nobilitatis

*Additio ad qd
p. a unde.*

*Pomian ad-
duc.*

*Crucin addi-
tio.*

*Leopardus An-
glor Regu.
Lilia Reg Fr.*

nomen, non potest non adduci. Lego varias additiones ad Arma. Pomian, gladium habent additum ad Wieniawa Arma, attamen quid virtutis inde colligatur *Bielscius sub Anno 1278. refert.* Armis Crucin additur Abdank. Sed lege rationem alibi. Similem controuersiam infero. Inter Eduardum Angliæ Regem & Philippum Valesium Franciæ Reges Corozetus habet. Eduardus insignijs Angliæ Leopardis, Lilia Francorum Regum adscripserat, qui cum à Philippo argueretur, illi sic Eduardus respondit.

*Regum de
crucis contro-
uersia.*

*Rex sum, regnorum bina ratione duorum,
Anglorum Regno sum Rex ego iure paterno
Matris iure quidem Francorum nuncupor idem,
Hinc est armorum variatio facta meorum.*

Philippus replicat:

*Prædo Regnorum qui diceris esse duorum
Francorum Regno priuaberis atq. paterno
Matris ubiq. proles ius semper non habet ullum,
Succedunt mares huic regno non mulieres,
Hinc est armorum variatio stulta tuorum.*

Varia igitur fuit ratio additionum ad Arma. Quapropter colendus est Euripidis in Inon.

*Parcamus Viris nobilibus parcamus,
Males autem, ut merentur respuamus.*

Vestra additio hæc Lunæ ad soleam & cruces, magnæ virtutis & amoris priuilegia porrigunt. Porrigunt priuilegia veræ nobilitatis, Genus enim sui specimen honestum præbens, nobilis famæ honestatem comparat, dicebat Sophock. De quo & Plaut: in Rudent.

*Nobilia vigi-
lare debet in
honesto & fa-
ma.*

*Vigilare decet hominem, qui vult sua temporis conficere officia.
Nam qui dormiunt libenter, sine lucro & cum malo quiescunt.*

F I R M I T A S P E R P E T V A.

*Solifera
quid?*

S Olifera Romanis inter arma fuerunt, narrat *Liuius 1. decad: lib: 4* Serat species lanceæ vel teli, vnde solifera quod solidum esset è ferro

ferro telum nec quicquam haberet lignæ materiæ admixtum, Galli vocant Gesum. Hinc colligitur fuisse hastas viriles, nam viros fortes & robustos Galli Gesos vocant. Dum considero vestra arma; video arma soliferrea, nam luna demonstrat solem, crux veriore solem refert, nempe Christum, solea autem nuncupet, solidum ferrum, hinc existimo, animos soliferos, auguror posteritatem soliferam. Nam si quid rei, huius veri quid nominis Bozawola, hoc est voluntas Dei in nobis adimplebitur, soliferrei; id est solidè ferrei, quod est, constantes, felices, victores tam fortunæ quàm temporis eritis. Aliter ut Alexander Magnus vidit quendam adolescentem idem nomen cum ipso habere, & non eundem animum, dixit: Adolefcens, aut nomen aut mores mutato. Idem dicam, si degeneres eritis, & insigniorum nomen & insignia mutabitis.

Alexand nomen & mores mutandos vult,

P R Æ C V S T O D I T I O.

Isidis navis Ægyptijs erat, id est Lunæ navis, *Pier. Val. lib. 13. c. 39.* eo quod Nauigium in honorem lunæ coluerint. Vnde Sesostris nauim fecerat è Cedro 80. cubitorum deargentatam & deauratam intus & extra ait *Diodorus*. Hinc & Lunæ vestatio Idem *lib. 5. c. 9.* Pulchrè profectò aduecta est luna vobis, & crescens prout crux interna denotat. Laborandum vobis ne decreseat. Opes cum magnæ pereunt, dicimus in fumum abierunt. Adnotabitis igitur illud *Hesiodi*: *Quampri- mum fumo properes clauum imposuisse, & ita vestatam lunam crescentemq; auspiciaturi.*

Ips.

Luna vestatio.

F A M I L I Æ B O Z A W O L O R V M.

Kosciminscij in Vyssogrodensi districtu.

Komorowscij ad Ostrouie.

Iemiellcij in Palat. Komsensi.

Cæteros adnotabis in diuersis Palat.

Kosciminscy.

Komorowsky.

Zemichuy.

*Bratczic.*B R A T C Y C Z seu
C O N F R A T E R.

A L I I

O K S Z A.

D E L I N E A T I O.

Secures.

SVnt duæ secures decussatim coherentes, id est in modum crucis, ut acumen vnum dextrum aliud sinistrum occupet latus. Campo rubeo gaudent. Super galeam tribus pennis Strutionis splendunt: Sunt qui secures portant, sed quia vnam in armis, alteram super arma, ideo differentia sunt ab his. Qui tamen Ascij non sunt, sed Okficij.

O R I G O.

*Nassa aurea.**Wirsouicius.**Mnates.*

*Suiatopelcus
Bohemia dux
occiditur.*

*In bello pa-
cem acquiris.*

Veniunt à Bohemia succedentes Nassæ aureæ à qua Wirsouicij nuncupabantur. Est verò mutationis ratio, ut Papr. refert. Wirsouicius Gubernator Bohemiæ contra Mnatem Principem Bohemiæ moliebatur in Regno acquirendo. Mnates re cognita astutè vocat Gubernatorem, rem aperit, iubetq; ut se proprio gladio interimat. Oritur mox inter consanguineos seditio contra Mnatem, capiuntur illi, cæduntur, proclamantur. Tandem Ioannes Wirsouicius, Ducem Bohemiæ Suiatopelcum vita priuauit. Confugit inde ad Boleslaum Kriuoustium Principem Poloniæ, vbi postmodum incolæ Regno adscripti, quieti in pace, virtuti in bello consulebant. An. 1160. Dum Frideric. & Præmisus fratres contra Conradum arma movent Ratiborius Wirsouicius exercitum ex Polon. Friderico adduxit. Fauet fortuna, fiunt victores. Recipitur ut amicus Ratiborius. Sed ut cum memoria

moria antiqua, facta quoque deleantur, insignia nassæ aureæ mutantur in secures decussatim sibi cohærentes; ob maius verò vinculum amicitiae Fridericus Ratiborio euiternæ arcem inscripsit & consecrauit.

F I D A A M I C I T I A.

REges Romanorum dum curruli sella vehabantur, præferebantur fasces virgarum, intra quas obligata fuerat securis, ut ferrum in summo fascium extaret. Admonebant ut conicio magistratum, ne in iram sint procliui ac precipites, quæ si iam præcesserit, antequam fasces soluerentur, aliam sententiam inducant. Et ita vitia sanabilia & insanabilia conuenienter refecabant. Hic iam duas secures sed iam non ligatas fascijs video, attamen Romanis minus effusiores, cum cruce sancta fuerint ligatæ, quas dissiligare nefas. Constantinus Magnus post victoriam Maxentij Tyranni, in tropheum imagini suæ, signum salutiferum crucis adhibuit, erexit & inscripsit: *Hoc salutari signo, vero fortitudinis indice, urbem vestram ex Tyranni iugo ereptam in libertatem vindicaui, senatumque & Romanum populum, in pristinum splendorem restitui.* Ita & crux hæc ex securibus efformata subscribenda esset. Hoc est signum fortitudinis fæderis & pacis, hac cruce familia Wirsouiciorum è iugo erepta in libertatem processit id obtestor & conseruo. Hac fidam amicitiam cum posteris deuoueo, & fero. Quapropter celebre fuit illud *Cornelij Taciti. Vera amicitia inter bonos oritur, inter maiores proficit, inter optimos consummatur, morumque constantia continuatur.*

O M E N F O R T I T V D I N I S
E T A M O R I S I N P A T R I A M.

Virum fortem & patriæ amantem, nec aliud sibi in bello iusto proponentem, quam præclare pugnando vincere, aut laudabiliter succumbendo mori ramorum duorum decussatim sibi inhærentium, veteres figurabant. Refert in Pier. Val. Collect. Palmæ videlicet, qua vsi sunt in suis victorijs ut patet ex picturis & nummis; cuius rationem Plutar. in Symposiac. Quia proprietas Palmæ est vrgentibus præmentibusque ponderibus non cedere, & cupressi funeribus destinata quod corruptionem non sentiat. Has secures licet, sed quia decussatim positas ac formis suis clarissimam familiam ornantes, uti in victoria præclares, & pro patria mori paratissimos denunciantes iam his donare laureis & supra vnam securim legere palma supra alteram, cupressus liceat ex quo liquido Ratiborius Virioui- uicius eas in se expresse- rit, aut vincere scilicet aut mori pro patria.

P R A E C V S T O D I T I O.

Bos non occi-
dendus.Sacrificans
fugit.Securis ad
aram:Securis in iu-
dicio.Amicitia non
rumpenda.Amicitiam
rumpunt.

L Ex Athenis erat, qui bouem occideret capite plectetur. Quare Atheniensium Eretheo Regnante, dum quodam die sacro bouem occidere necesse esset, vt lex dignitatem haberet, Sacerdotem mactato boue, & relicta securi ad aram, protinus fugere consuluerunt, quod ne impunitum foret, constitutum est, securim in iudicio ream ponere. Amicitia contracta cum non sit aliud quam æqualitas animorum ut *Diogenes in Laert.* nec ioco nec necessitate rumpenda est. Amicitia enim iuxta Aristotelem, est anima vna in duobus corporibus habitans. Quapropter vitia, quibus honor amicitiae obfuscatur, euitat & fugit, & hæc *Petrus Blesensis in lib. de Amicitia enumerat.* Iracundia, Instabilitas, Suspicio, Garrulitas, Ergo secures cruce fidelitatis, pietatis, religionis consignatas, horum fuga conseruate, ac accessum ad amorem patriæ dirigentes, fortitudinem colligite, sic nullus erit qui secures vestras obiurgarit.

FAMILIA BRATCICIORVM.

R Atiborius Wiersouicki, Anno 1160. Cui *Premislaus Pryndam arcem ad Bauariam spectantem contulerat.* Dubrauius in hist. Bohemica. *Alij descendentes ab eo Oksiciij vocantur, & secures transposuerunt. Quare alio loco de Oksia dicemus Armis.*

Oksia.

B O Z E Z D A R S

Bozezars.

S E V

Deus fauens.

D E V S F A V E N S.

D E L I N E A T I O.

Cruce cum li-
lia nigris.

E St crux lata, intra cuius terminos sunt lilia nigra, super galeam est cauda Pauonis, intra quam, eadem apparent arma.

ORI-

ANno 1442. regnante Wladislao Jagellonide sub coronis & sceptris Poloniae & Vngariae, Georgio Nigri iuxta Bielscium, dicto Szworc. Szworc. causa monens, tacent, at forte ciuilis, de qua Poeta: *O ciues ciues, querenda pecunia primum est.* Hic tamen Budzini gratus ex strenuitate Regi. Sed cum nemo sua sorte contentus, iam degenerari in aquilam Nemo sua arte contentus. & hic cogitauerat. Quapropter Deum fauentem sibi inuocabat. **DEVS FAVEAS.**

**INTENTIO PRINCIPIS IN CONFERENDIS
ARMIS NOBILITATIS.**

PHilipp. III. Hispaniarum Catholicissimus Rex filio successoris iam Hispaniarum Rex filio crucifixum legat. morti proximus, inter cætera monumenta crucis imaginem porrexit dicens. Hanc tuus proauus, Carolo parenti meo, & ille mihi donauit: hanc ego nunc tibi pro testamento lego, hanc tanquam Rex Christianus veneraberis, & in illius conspectu mortalitatis tuæ recordaberis, *Iul. Bel. in Laur. Austri. lib. 5.* Simile intueor magna ex parte, dum ad hæc arma oculos fero. Data enim sunt in perpetuum testamentum & decus futuræ familiæ Szworc. Sed qua intentione aduertite. Data est crux splendida, ornata lilijs, ut si splendenti virtute corruscantem reddidissent, sint illis hæc arma in arma & tutamen, si Arma cur datur. autem adornati tanto honore marcescerint, ut nigra hæc sunt lilia, etiam crucem hanc albam, nigredine in memoria mortalium obducent. Reddens enim malum pro bono, non recedet de eius domo malum, *Prouerb. 17.* Non reddas malum pro bono.

**OMNIS HONOS A DEO,
qui soli debetur virtuti.**

Digna est sententia memoriæ æternæ: *Dimidium facti qui bene cepit habet.* Sed dignior est hæc: *Finis coronat opus.* Verum res nouæ, vix prima dignitate gaudent, cum varios effectus res semper habet. Et ratio est, inquit Mimus, quia fortuna cum blanditur captatum aduenit. Hinc *D. Paul ad Timoth. 1. cap. 2. Milita bonam militiam, retinens fidem & bonam conscientiam.* Quasi diceret, eò enim ante omnem fortunam, vestra fortuna semper prospera initia habebit, quæ vllum finem gloriosæ famæ, nominis, ac prosperitatis, capeffet. Sed alia vobis ô Szworcij, fors ominata est cæli; & quæ arma vestra clare exprimere nequibant, hoc cælum apertè in vobis demonstrabit citatum honorem, citiorem mortem. Albus color est symbolum vitæ, niger symbolum mortis. Vnde Terent. *Notata nigro lapillo.* Hoc alba crux, hoc nigra lilia volebant. Defecit in te lux crucis atra morte, sicut in te inchoata fuit. Hoc si odore graui, vel suauis Dij ponderent.

*O tutos satis hos ciues populumq̃ beatum
Queis velut in patrio fas habitare sinu.*

A D M O N I T I O.

VT Dij similium conatus, albo lapillo notent: oculos ad Daudis melos dirigite, quod in timore Domini sancto, & in iuditijs eius custoditis, est retributio multa. *Psal. 18. Vnde Tertull. in lib. de Pudicitia, de vitioso temporum statu, supra 1. Ioh. cap. 5. Totus mundus in maligno positus est.* Hac admonitione cauet, optima virtutum omnium & assequendarum & conseruandarum ratio est, si natura præstruxerit, si disciplina persuaferit, si censura compresserit, siquidem omne animi bonum aut nascitur, aut eruditur, aut cogitur. Sed vt mala mala magis vincant, quæ vltimorum temporum ratio est, bona iam non nasci. Ita corrupta sunt semina, nec erudiri, ita deserta sunt optimarum rerum studia, nec cogi, ita exarmata sunt iura. Hæc ille.

Wirtutes quomodo sunt,

Defectus virtutum.

L I N E A F A M I L I Æ.

HÆc in filiabus Cracouia remansit, ex quibus Pernusij & alij Ciues Cracoui processerunt.

Brochwis prima.

B R O C H W I C Primò.

D E L I N E A T I O.

Cervus cum corona.

ESt cervus rubei coloris in campo albo, tenet coronam super collum auream, super galeam Pauonaceæ pennæ.

O R I G O.

EX Germania in rRegnum venêre, vt quidam asserunt. Sed modum, personam non referunt.

BONVS

BONVS ODOR FAMÆ.

A Gatocles Syracusanorum Princeps, dum venabatur ceruum & interfecerat eum, circa collum inuenit torquem aheneam super inductam pelle, cui inscriptum erat: Diomedis Artemij, quem Princeps magna veneratione Diannæ consecrauit. *Pier. lib. 7. c. 15.* En modo alium ceruum & cum torque de auro, & qui utebatur illis mox Dijs consecrandus erat. Obducta est mortis tela Sobkorum memoria, nam & ceruus licet viuacitatem & tempora ferat, attamen terminanda. Sed licet domus ac familia transijt, odor tamen bonæ famæ remansit. Vir enim bonus multis in locis salutaris est, ait *Menand.* Hinc Augustus Cæsar deuictis Antonio & Cleopatra in Ægypto, Alexandriam ingressus est, vbi Alexandri Magni corpus inuifit, quod & verborum bonorum profecutus est honore, & coronam Regiam desuper relinquendo, floribus sepulchrum consperfit, & abijt. Cum verò animaretur, vt & Regum Ptolomeorum corpora videret, respondit: *Reges se non mortuos videre voluisse. Fulgos. lib. 2. cap. 5.* Eadem fama superstes manet, licet demortui vestri cerui. Vbiq; corona & aurum, famam dignam coronari, & aurum famam auream referebat, dum aurea rosa à summis Pontificibus, Regibus & mundi Monarchis mittitur, quid refert? quid postulat? famam auream, protectionem aureæ Christianitatis, & defensionem S. Fidei & Ecclesiæ. Cum Zelislao Bylinæ aurea manus à Boleslao III. Polon. Rege addita in insigniorum perpetuum decus, quid refert? Famam & auream. Aurum te ostendit, vel de sanguine Romano cretum, vel continuum victorem, & Ducem Leonem. Non enim quid iam exitij suspicari licebit ex ceruo, si auro coronatus triumphat.

Cernus cum corona & inscriptione.

Familia transijt, fama manet.

Alexandri corpus honoratur corona floribus.

Reges non mortui qui?

Aurea rosa.

Aurum quid significat.

Manus aurea.

ADMONITIO CERVINA.

Placilla Theodosij Imp. Coniunx tali sermone maritum compellabat. *Considerare te oportet quis ante fueris, & in quem locum te eue-* *Vxor Imper. quomodo monet maritum.*
xerit vniuersitatis conditor, & sic eum qui tibi vt fideli ministro Imperium commisit, rite decenterq; coles. Niceph. lib. 12. c. 42. O dignam coniugem. Sumo admonitionem ceruinam quam cuiq; naturaliter offert, referente Lucretio.

Cervina admonitio.

Naribus alipedes vt cerui sæpè putantur

Ducere de latebris serpentia secla ferarum.

Decet enim virum, vt morum impuritatem corrigat, scelera eluat, prauitatem emendet, eodem interprete dicente.

Cervus serpentes educit e latebris.

Veridicis hominum perpurget pectora dictis,

Et finem statuatur cupidinis atq; timoris

Exponatq; bonum summum quo tendimus omnes.

Quale sit, atq; viam commonstret tramite paruo.

*Qua possimus ad id recto contendere cursu,
Quidue mali immincat rebus mortalibus olim.*

Hoc enim est maleficum serpentem qui clam in insidijs excubat e latebris extrahere, extractumq; interficere, interfectum deniq; deuorare, & sic viues sempiterno æuo.

FAMILIA BROCHWIC
P R I M O.

SObkowij de Szuleiow alij notarunt familiam suam. Christophorum Sobek & Stanislaum 1544. exemptiones de arce Solecz litteræ Korij cinsciorum habent. Erat unus ex illis Capit. Varsau. qui Radziuilio filiam in uxorem, alteram Ciotko dederat. Alter erat Castell. Sendomir. & Thesaurarius Regni. Reliquit filios tres, filias tres.

BROCHWIC Secundò.

E St certus sed sine corona super collum.

O M E N.

Formido sublata.

Cor ceruinum

*Hercules cer-
num enecat.*

AChilles apud Homerum *Iliad: lib: 1.* ignauiam obijciens Agamne- noni, eum ceruino corde præditum obiurgat. Verum oppositum fabulantur etiam Poëtæ, dum Herculem ceruum enecantem mul- ta artificum opera proponunt. Et ne quid veritatis fundamentum, ex figmento solo lumen decusque habeat, *Servium Tullum* eiusque
ædem

ædem *Dianæ* consecratam, Idibus Aug: celebrem; cum Ceremonia-
libus inducere non est, cur vereamur, ibi enim ara ex cornibus cer-
uorum erat, ceruorumque capita, valuis & parietibus affigebantur, *Dianæ* cerui sculpebantur,
ac post modum in nummis cum simulachro. *Dianæ* cerui sculpebantur,
vt iam cerui non servi, nec contra ferui, non cerui, sed Gerui, seu
fortes, solertes, audaces, nomen & omen habeant & ferant,. Qua-
propter Romani munitionem ac defensionem castrorum meditantes
& prouidentes, Cervos ad inuenerunt, vt *Demost: lib: 10: Antiquit: cap: 16*
refert. Erât autem Cerui stipites, cornicula eminentia habentes, quibus
ad commissuras pluteorum, hoc est crassorum asserum atque aggerum
utebantur, ad impediendum ascensum. Non igitur mirum erit, tantam
subsequi debere fortitudinem quantam celsisse constat formidinem;
Heroici animi *Spartana mulier* hoc in se declaret, de qua *Plut: in*
Sed *Lacon: Quinq; liberos vno prælio amiserat, quæ antequam novis-*
fet, venientem quendam inde perquirat, quo in statu rerum summa
versaretur? Respondente illo, filios tuos omnes perijsse, dixit: Malo
tuo fato, hoc à te non petij, sed vt patriæ res se habeat? Cum is post-
ea subiunxisset, Pulchrè omnia se habere. Lugeant ergo miseræ, inquit,
ego Victrice patria beatam me esse iudico. Cogita velim quæ qua-
lisque formido de vita liberorum sit in muliere, & vide quod quanta
esset ante formido, tanta sit nunc oportet fortitudo. At quoniam pro-
pria experientia fidelior, sublatam in vobis omnem formidinem, sum-
pta proportionè à subducto exemplo ita declarabitis, memoriæ pro-
ditum de Germanis, quod pudicitiam vxorum ita probassent. Infan-
tes recens natos scutis impositos in Rhenum deferébant, si mergeren-
tur, vxores adulterij conuincebant, sin supernatarent, infantes pro su-
is agnoscebant: *Hinc Claud: in Rufin: lib: 2.*

Et quos nascentes explorat gurgite Rhenus

Igitur sublatam formidinem umbra cerui descriptam, scuto, & bello,
in Campo & fluvio, probate, ostendite.

DOMICILIVM PIETATIS ACTIMORIS DOMINI.

CUm ne dum Mares, sed & foeminas ceruas, non sine cornibus
alicubi esse, vt *Pier. Val. lib. 7. cap. 12.* ostendit, quæ cum sint
difficilimi partus, vt *Iob. 34.* audito tonitru præ timore pariunt:
licuit, pietatis domicilium, ac timoris diuini, in familia vestra fundare.
Ita enim *Psal. 28.* erudimur. Vox domini præparantis ceruos, vbi text.
hebr. ceruas, ex addito, aialoth. quod fæmininum est ostenditur, Græ-
cum enim elaphos vtrumque signant, & ceruos & ceruas. Vox ergo
Domini obstetricans, id est parturire faciens peccatores, (qui diffi-
cilem

Pietatis Do-
miciam.

Cervæ cornu-
ta.

Cervæ difficile
parturit.

Tonitru audi-
to cervæ par-
turit.

*Peccator non
conuertitur
nisi ad toni-
trus.*

*Spiritualis
fetus ad sibil-
um auræ.*

*Cervus surdus
Aures demis-
it.*

cilem ceruarum instar, spirituales conuersionis foetum emittunt, nisi videlicet audita terribili de iudicio & inferni cruciatibus conditione quasi tonitru quodam audito conuertuntur, sicut in *Isaia. 26.* in persona illorum dicitur. A facie tua Domine concepimus & quasi parturiuimus & peperimus spiritum salutis) quod in vobis iam locum non habet; quia feritas Cerui, in vos homines translata, ipsum decorum ac salutiferum vobis intulit, pietatem scilicet & timorem Dei, eorumque domicilium fecit. Vt iam partus vester spiritualis non tonitruorum ac magnorum miraculorum auxilio sed sibillo dulcis & levis auræ, ceu ab audientibus, & obedientibus proferatur, Hoc profecto *Prou. 5.* ostenditur de hominibus p̄ys. *Cervus amicitiae & gratiarum pullus fabuletur tecum Cerua charissima & gratissimus hinnulus, vbera eius inebrient te in omni tempore; in amore eius delectare iugiter.* Vt verò radicatum domicilium pietatis ac timoris Domini in vobis permaneat. Illud *Arist. lib: 9. de Nat: Animi mentibus agitate.* *Cervus cum aures demiserit, insidias non sentit & capitur, cum verò eas intenderit, & arrectas tenuerit, facile insidiarum admonetur.*

LINEA FAMILIÆ

BROCHVIC

SECUNDO

SEV CERVISINE CORONA.

Wictor sub montibus *Vngariæ* clarus titulis, & honoribus.
Worakowscij in *Cracou: Palat. & Præmistiens.* graves scientia,
& periti in iure.

Kaccij à *Czehow.* Eustachius in *Prussia* exactor Contributionum Regni,
& iudicio præclarus.

Polomscij. Grabanij. Szalowscy.

Dobrociescij Rothmagister *Sigismundi III. Regis.*

Brußkowscij.

Paleccij, Philippus, Seuerinus, Sebastianus cum Illustrissima Familia iuncti *Zebrzydowsciorum.*

Orzelscij. Alij quoque in diuersis Palatinatibus inueniuntur.

B R O D Z I C.

D E L I N E A T I O.

SVnt tres cruces coloris flauī, in campo rubeo, ita dispositæ, ut *Cruces tres in campo rubeo.*
 cruces duæ sint sursum, vna deorsum, omnesque Sphæræ campi
 rubeæ, quasi ibi radicatæ fuerint, tangendo exprimunt. Super ga-
 leam verò in corona sunt tres pennæ Strutionis.

O R I G O.

AD Annum 1058. ait Papr. in Nicæ: in Regno concessa fuerunt, *Brodzic cog-*
 viro sic cognominato à Barba prolixa Brodzic, dum in bello *nominatus à*
 contra Iacwingos pro Casimiro fortiter pugnaret. At in stemma- *barba prolixa*
 tibus Brodzic arma à possessione Brodij refert, dum Comites Suebo-
 rium Suentoslaum, Christinum hæredes fratres germanos nominat de
 Brodi ad An. 1106. Sed interstitio temporis tanto, variæ fiunt denomi-
 nationes. Eorum meminit Bielsc. sub Sigismundo primo An. 1616. Vbi
 luctam Radziminseij cum Bohemo Steblic in conspectu Imperatoris
 refert. Dlugossus genus Polonicum prouidum in Masouia propagatum
 ponit

F A V S T V M O M E N.
P R Æ S I D I V M D I V I N V M.

SI quando mater hominum nutritur in siluis, si aer inuenitur in ca- *Cruce præfidi-*
 uernum terris, si monstrum conspiciatur in sublunaribus, omnia *um diuinum.*
 hæc nec sine causa, nec sine admiranda: At crux sancta primas te-
 nat, hic admirationis causas. Conuenientius namq; gladium reperiri
 in campo, quàm crucem: nam aampus militi, crux debetur Ecclesiæ. *Cruce ab Ec-*
 Enimuero vt pennæ strutionum, nec Ecclesiæ aduersantur, nec campo *clesia in cam-*
 indulgent, sed illis & Ecclesia admiratur, & mundus fauet: Ita & crux *po.*
 sancta

*Crucis S. vir-
tutes.*

sancta, licet sit Ecclesiæ, tamen à Tyaris & infulis, etiam in campos euo-
catur, vt sicut non est terra sine campo, ita non securitas sit sine cruce.
Totum enim præsidium Christiani hominis est crux. Vt *Cypr. serm.*
de Nat. Non timetur mortis periculum, ubi tantæ reuerentiæ conspicitur
signum. Etiam si uniuersæ legiones in arenam prosiliant, & totas gehennæ
flammas iaciant in homines, ubi signum Christi apparet, omnia iustorum
fient in tuto. Vnde Marc. 5. Christus expellendo dæmonem quærit:
Quod tibi nomen? Respondit: Legio. Tota Legio expugnare non po-
tuit. Optimè Ambros. serm. 43. In hoc signo Christi omnium rerum est pro-
speritas. Qui in hoc signo seminare ceperit, vitæ fructum consequetur ater-
næ. Qui in hoc signo iter facere aggreditur, ad cælum usq; perueniet. Hinc
Carol. V. Imperator in Tunetana expeditione sollicitus de Palemar-
cho, vexillum Christi in cruce pendentis imaginem hominis in altum
sustulit dicens: Dux noster erit: Rex Regum: Dominus Deus exercitu-
um. Corozetus in eius vita. Cum igitur vestrum campum crucibus val-
latum cernitis, præsidium singulare Dei vobis proponite. De quo Psal.
86. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas Dei. Quod expendens Bruno in De-
dicat. Eccles. cap. 6. ait. Et quæ gloriosa? Memor ero Rahab & Babilonis
scientium me. DEVS VESTER ERIT VOBIS VIRTUS.

*Crucifixus o-
bi vicem Du-
ci.*

A L I V D.

EXPLORATA GRATIARVM ACTIO.

*Crucis gratia-
rum actionem
docent.*

*Stephan. Woy-
woda 100. mil-
lia fudit Tur-
carum.*

*Cruces tres
erexit in loco
pugne.*

*Stephani Re-
gis Pol. crux
victis Gedan.*

*Gratiarum
actio semper
dicenda.*

Regnante Casimiro Poloniae Rege, Machometus Turcarum Im-
perator, pro Dragulio Palatino Dacorum, contra Stephanum
Moldauiae Palat. centum viginti exercitus numerati millia, ultra
Danubium transmiserat, refert *Bielsc. lib. 4. fol. 452.* Stephanus subsidio
Bucaciorum, ad fluuium Berladi, Deo promouente bellum, 100. millia
Turcarum fudit, peremit, ibique in gratiarum actionem omnipotenti
Deo & Victori, tres cruces è lapide efformauit, erexit, ipse quoq; jeiu-
nium quatrduanum Domino consecrauit. Ita & Regem Poloniae Ste-
phanum Batorium victis Gedanen. fecisse nouimus, qui hæc quoque
inscribi iussit. *Non nobis Domine non nobis, sed nomini tuo sit gloria.* Ex-
ploratam igitur gratiarum actionem Deo & Creatori suo, in vobis de-
ducere non grauabor, quos tot præsidij ac testimonijs sacris, circum-
munitos ac testificatos conspicio. Illud igitur *S. Chrysost. in Tract. de*
Symbol. satagite. Admoneo vos vt Domino semper benedicatis, si venerint
mala benedicite, & dissoluentur mala: si prospera venerint, benedicite, &
perseuerabunt bona & prospera, optima enim beneficiorum custos est ipsa
memoria beneficiorum, & perpetua confessio gratiarum, vt idem Chrysost.
super Matth. hom. 25.

A L I V D.

RELIGIONIS VIGOR.

Quoni-

Quoniam tres Cruces non rubeas sanguine, sed colore subaureo video, ac familiares fuisse Mazouiae incolis ex scriptoribus colligo; datas pro fidei ardua existimatione (prout zelus illorum usque modo inuincibilis in fide, ardensq; affectus testatur) teneo. Nam sicut apud Deum plus habet loci, qui plus attulit, non argenti, sed fidei, ut *D. August. lib. de Ouib.* refert: ita apud homines fide nil maius esse potest, sed nocens est in quo succumbit fides seu veritas, ut dicebat *Cato*. Verum pedem referendo ad propositum, sit ne fides in vobis politica, in Regnum & Regem, sit ne diuina, in Ecclesiam & coelestium Dominum, sit ne vtraque: sic assero ne cessero. Attamen concludendo quid velim attendite. Apud Regem Midam, vidit aures asininas barbitonsor, ut taceat remuneratur, sed quoniam nullo adustior lingua quam secreto, in quodam campo libenter arundini concedidit. Midas habet asininas aures, vox illa & sibillus factus inter arundines, echo, facto vento resonuit clarè. *Midas habet aures asininas*. Cum igitur religionis ac fidei in campo vestro, & familia, sacra signa concedita teneatis, consentaneum erit, ut hac fama religionis ita sitis celebres, ut si in aliis eius laus peregrinatur, in vobis hospitet. Qualem in normam *Oros. lib. 12.* Emanuele Portugalie Regem, qui seditiosis regnum Castellae offerentibus respondit, ponit. *Nunquam ullum additamentum Imperij, fide & officio antiquius me habiturum scitote.*

*Cruce negligens
signum.*

*Fides non vio-
landa.*

*Midas aures
asininas habet
proclamatur,
& quomodo.*

*Emanuel Por-
tugalia Rex.*

*Imperij addi-
tamentum.*

P R A E C V S T O D I T I O N E S.

1. **C**ic. de Amicitia: *Fructus ingenij, virtutis, omnisq; praestantiae, tunc maximus capitur, cum in proximum quemq; confertur.* Quod & *D. Gregor.* in quadam hom. super parab. talenti innuit. *Habens intellectum, curet omnino ne taceat, habens rerum affluentiam, a misericordia ne torpescat, habens artem qua regitur, usum ipsius cum proximo partiatur, habens loquendi locum apud diuitem, pro pauperibus intercedat, talenta enim sunt quibus negotiandum est.*

*Virtutis fru-
ctus unde.*

*Proximus in-
uandus.*

2. *L. Crassus Orator Cn. Domitium atauum Neronis Caesar. audiens quod Aenobarbus diceretur, addidit: Non esse mirandum, quod aeneam barbam haberet, si esset os ferreum, & cor plumbeum.* *Sueton. in Ner. cap. 2.* Maximum verò miraculum erit pijs sacrisq; hominibus, si crucibus sacris insigniti, ob gratiarum actionem Domino debitam, neglectam, cruciatibus deuolueremini: *O negligentia crassa!*

*Aenobarbus
cur.*

3. Dictum Triumphae Regis Cocin. *Vitae spatium breue ac definitum: perfidia autem macula sempiterna est.*

*Perfidia ma-
culum.*

LINEA FAMILIAE BRODZICIORVM.

Broda. Rothmaga ist. Casimiri Primi Regis Polon. Radziminscij. Mathias apud Ducem Masouiae Zemouithum Marschalcus, 1382.

L

Matth.

Mathias Palat. Masouie 1400. Ioannes Castell. Warsau. Dux exercituum Masouie. Ioannes filius Ioannis Rothmag. felicissimus contra Walachos, Moschos & Tartaros. Bartholomæus Warsauien. Pincerna.

Radzimiński.

Stanislaus Radzimiński, alij Ioannem dicunt, Castell. Zakrocimen. Capit. Liuen. & Caminen. in aula Regis Augusti educatus, demum Rothmag. in Moschouia, & tempore interregni, à Nobilibus Palat. Lauen. electus (mortuo Palat.) fuit. Sub Stephano Rege Thesaurarius Regni. Erat tantarum virium, ut nullus luctatoribus eo præstantior. Equum indomitum auribus detinuit, & mansuetum reddidit, quod sex viri non effecerunt. Koniectij in Sendomiriens. Palat. Zawaccij in Wisogroden. Palat. & in Podgorze, Sebastianus vir scientia & conscientia clarus, cum Zdziarska reliquit prolem.

Koniecti.

Zawacki.

Zochowski.

Sieromski.

Klicewski.

Bonikowski.

Politonski.

Radomski.

Kurzątkowski.

Zochowscij in Ciechanou. districtu Capitan. Piotrkouien. cum Podoska reliquit Nicolaum & Prebisaum. Sieromscij in Plocen. Palat. Kliczewscij. Bonikowscij. Politowscij. Radomscij. Kurzątkowscij. Alias domos lector notabit.

BROG, alias LESZCZYC.

Aceruus frumentarius, vel operimentum acerui frumentorum.

D E L I N E A T I O.

Aceruus fru-
menti vel coo-
perimentum
gius.

Est antiquus usus conseruandi frumenta demessa in suo stramine in Polonia, inter quatuor columnas, duabus rectis lineis dispositas,

tas, ita ut quadrangulum rectum efforment: supra quas desuper est cooperimentum à coeli iniurijs defensorium quadratum, suis angulis, singulas columnas amplectens, protensum in formam spiccam, altitudinis proportionata. Tale igitur conseruatorium & cooperimentum frumentorum, in Arma Nobilitatis cesserunt antiquitus, at colore dissimilis, columnæ enim sunt albæ, coopericulum flauum, campus rubeus, super galeam in corona pennæ Iunoniæ auis, intra quas eadem Arma.

O R I G O.

Dlugossius in Regno acquisita fuisse refert, at primis fere temporibus Regni. Eorum sub Boleslao audaci meminit *Bielsc*: ubi de hac familia successorem Stephani de Armis Ascia, Petrum Archiep: Gnesnen: de Armis Aceruorum *Anno 1068. refert*. Verissimile autem est, Virum cui primitus talia insigniorum collata fuere, & probatissimæ fuisse vitæ, & domui suæ optimæ prouidentem, ut quasi Philemonis dogma complexus fuisset.

Iustissima hominibus possessio est ager:

Ea enim quibus eget natura, profert abunde

Triticum, oleum, vinum, caricas, mel,

Argentea autem vasa atque purpura,

Ad tragedias usum habent idoneum, non ad vitam.

Sed hac missa verisimilitudine quam *Bielsc*: refert, non hanc singularem fuisse occasionem, horum Armorum satis constat: cum arma, ac Nobilium libertates, cum sua dignitate, nisi Heroicis animis vel factis, vel heroica concernentibus, donare consuetum esset. Quapropter non ita ingenium in agri seminatione, quam fructum seminationis considero; quod aut metentibus hostilium capita, aut peste & fame ad sanguinem laborantibus, panem subministrauerit, aut ut prouidum se in necessarijs vitæ, ita prouidum & in necessarijs bellicis ostenderit Principi & præstiterit. Ut sicut ex utroque dicitur quis Cæsar, ita ille ex utroque vir. Quapropter *Pap*: in stemmatibus Nobil: Polo: probato militi & viro rei militaris industrio data fuisse narrat. *Paproc*: in Nido clarius de origine *Leszczyc* dicitur ex nomine militis sic dicti, quem Princeps iratus vomere potius quam gladio occupari cœgit. Hic Regis filium sub aceruo pane vescit, à quo & ditatus fuit, Vnde *Leszczyc* dicitur quasi à *Lesconibus* Polo: primis.

*Agricultrice
fructus.*

*Vide Arma
Aceruorum.*

Leszcyc cura

D O M V S P A N I S.

Licet nunquam satis dicitur quod nunquam satis dicitur, attamen quibusdam remedia monstranda, quibusdam sunt inculcanda, docet *Seneca Epist: 27*. Vtrumque igitur in vobis fabulando DOMVM PANIS benedictione omnipotentis Dei exopto. Quid

Domus panis.

*Grana in unū
duo millia.*

*Petrus Wiß
Episc. Crac.
& Posnan.*

enim est aliud stemma vestrum, quam domus panis? Habet Petrus Martyr Hispaniolam noui orbis describendo, tam ingentes spicas frumenti existere, vt duo millia granorum singulæ contineant, additque miraculi gratia, quod satum mense Februario, exitu Martij meti possit. Vberior est domus panis vester fauendo Domino. Quare illustrissimum ac Reverendissimum olim Episc: Cracou: & Posnanien: Christophorus Kanicki Petrum Wiß Armorum vestrorum lumen referendo ita habet.

In terra sancta Wißius Sinodisq; duabus

Promouit patrij nomen abunde soli.

Prodigus in viduas & egenos, templa scholasq;

Vnde Patris nomen promeruitq; Pij.

Ager est virtutis magist.

*Diuitie sine
auro non nocent.*

Opes in pectore.

Et quoniam non in solo pane viuunt homo ut docuit Christus sed in omni verbo quod procedit de ore Dei. Domum Patris spiritualis in vobis denuncio. Hoc etenim aceruus longe præsegebat, vt ait Menander in Ploca. Est sanè virtutis & vitæ magister ingenuus, cunctis hominibus ager. Nec aliud Xenophon habet in Oeconomicis dum ait. *Quam Pulchre ille quidam qui agriculturam aliarum artium parentem atq; nutricem appellauit: qua benè habente, cetera valeant: neglecta vero, terra marisq; iacent omnia.* At forte quæres? Cur potius domus panis non auri? *Vt enim est viuendi Pater hominibus Ager, ita solus nouit abscondere paupertatem dixit Amphides.* DOMVM PANIS pronuncio, quia terreni agri prouentus, dum aurum absit, non sic hominem à regno cælorum excludunt. Hinc licet Abraham & Iob, haberent diuitias, quia eis aurum absuit, ceteræ diuitiæ illis non nocuerunt. Quare Chrysostomus hom: 12. in Epist: ad Timot. opes illis non in auriarum gentique talenetis, sed in pectoribus erasit. Quæ profecto diuitiæ & innocuæ & diuinitus permissæ sunt. Vnde sapientibus Salamon in oratione ad Dominum: *Paupertatem & diuitias ne dederis mihi, sed tantum victui meo des necessaria.* Igitur domum panis in refectionem corporis & animæ firmet in vobis confirmetque Dominus.

SACRAMENTVM SALVTIS.

*Sacramentū
salutis sub vmbra.*

*Qui Deum
colit sub vmbra,
manifeste Deum videt.*

Maximum Sacramentum Salutis Luc: 2. expressum habemus, quo maius fieri nec cogitandum venit. *Virtus altissimi obumbrabit tibi, ideo & quod nascetur ex te sanctum, vocabitur filius Dei.* Elicio aliud sacramentum salutis ex hoc principio: nempe, qui occultum hunc Deum, & sub vmbra coluerit, manifestissimum illum videbit, hoc enim ex tali antecedente Orig: hom: 2. in cant. elicit & subiunxit. Ego puto ideo & Natiuitatem Iesu ab vmbra cæpisse, non in vmbra, sed veritate finitam. Cum recolo igitur ve-

stra

stra Arma; & quoddam vmbraculum esse video, & sub vmbris his, quoddam Sacramentum Salutis aut salutare contemplor, vt quasi secreta quadam admonitione vobis id quod *Origenes prosequitur* recitetur. Fac igitur vt possis capere vmbram eius, & cum vmbra fueris dignus effectus, veniat ad te corpus eius. Tale sacramentum executi sunt familiae vestrae complures, at praecipue Stephani de Armis Afcia Archiep: Gnesnen: successor Petrus, aliusque iam nominatus Episc: Crac: & Poznan: Petrus Wifs: Ad tale inuitabat Dominus Sacramentum *Apoc: 2. Vincenti dabo manna absconditum, & post illud dabo illi candidum calculum & nomen nouum, quod explicando Richard. Victor. lib. 1. Apoc. part. 2. cap. In calculo candido nouum nomen scriptum dabit, quia diuinitatis suae notitiam, nunc à nobis valde remotam, nobis manifestabit.* Innuit non mediocri argumento, quod videbunt Iesum in gloria, qui illum modo sub Sacramentorum vmbraculis digne venerantur. Quapropter vt stimulis vestris verax calcar adhibeā Wenceslaum Bohemiae Regem in exemplum proponam. Hic ex summo salutiferi Sacramenti Eucharistiae sanctoque amore, ad palatium terram habuit, quam ipse quotannis coluit, seminauit, collectoque tritico excussit, in farinam redegit, totamque ad consecrandam Eucharistiam accomodauit. Itidem habuit Vineam, quam ipse curauit, ac ad sacrificium exposuit. *Author Manip. Regum Suetiae & Poloniae in Sigism. 3. Regis celebritatibus.* O dignum Principem ac vere dignum, vt Sacramento salutis in æuum letetur, fruatur. Habebat nescio quo lumine doctus, antiquis sacrificulorum obseruator vt *Festus memorat in officio.* Primitias & Calpar Primitias, dum fruges praemetebatur ad sacrificium. Calpar cum vinum primum ad idem praemebat. Ita *Att. Bell. in vita prisc.* Etiam vos via quadam occulta, at ex centro Nobilitatis vestrae, ad quoddam Sacramentum Salutis obseruandum aptissimè mouent hæc vestra insignia.

CORONA FORTITVDINIS.
ET HONORIS.

VArias coronas fortitudinis & honoris praesentissimas fuisse plurimi scriptorum testantur, verum inter alias gramineas lego nobilissimas, quæ dabatur eis, qui ab obsidio aliquos liberassent, nulloque herbarum vel graminis delectu, sed decerptæ in loco obsidionis honorem nobilem faciebant, vt *Plinius lib. 22 cap. 5.6.* Vnde P. Decius Tribunus cum Rom. exercitum ab hostibus *Sabinis* circumuentum liberasset à Consule C. *Cornelio* gratitudinis ergo aurea corona, à militibus vero graminea honoratus fuit. *Sab. lib. 3. En. 4.* Quid igitur mirum, si coronam fortitudinis Aceruus frumentarius vester

Nomen nouum post manna.

S. Eucharistia amor & honor.

Venceslaus Bohemiae Rex preparat manibus suis vinum & farinam ad altare.

Calpar - Antiqui primitias vini & tritici decerptabant sacrificium.

Corona fortitudinis.

graminea corona.

gratitudinis corona aurea.

significabit. Sed vt maximo ad significandum honorem & Fortitudinem, accomodatum esse perspicacius colligamus, quid sentiat *Socrates apud Stob. serm. 56.* audiamus. *Omnia inquit quorum egemus in agricultura sunt, quamobrem ipsis bonus genius, bonaque fortuna introducitur.* Huius profecto rei non dedignatus *Innocent. tertius Pont. Max.* Cum Petro Aragonum Regi septimo honorem Regium Romæ, fortitudineque præfaga benedictionem in augurando impartiret, pro omni corona honoraria, coronam panis azymi imposuit, vt *Marineus lib. 10. rerum Hispan. retulit.* Aceruus ergo frumentarius infert vobis coronam honoris, coronam fortis animi, qui cor vestrum confirmet & ornet.

Azimo pane coronatur Aragon. Rex.

PRÆCUSTODITIONES.

Manipulus in quo sunt fulmina.

A Pollo Heliopol: tenebat manipulum aureum, in cuius visceribus fulgura & fulmina conseruabantur, Refert author *Regal. Manip: Sig: 3 Regis Pol: & Sueciae.* Talis manipulus absit à horreis vestris. Melius est enim agrum perire propter vos, vt ait *Aristippus* quam vos propter agrum. Non erit autem, si maledictio Dei non erit. Benedictione namque Dei domus panis constituitur, maledictione annihilatur.

Domus panis in benedictione Dei.

S. Eucharistia honor & reuerentia. Die Corporis Christi sol non lædit quenquam.

2. Sacramentum Salutis *Philip: 2. Hisp: Rex* sibi comparabat, summa pietate & ardore in sacrosanctam Eucharistiam. Hic in die Corporis Christi reuelato capite dum comitatur Sacramentum, & vnus e Dynastis moneret æstum vitare, respondit. Isto quidem die sol aut lædere aut offendere quenquam nequit. Incalescite igitur à radijs sole iustitiæ, & hanc vel similem præcustoditionem, ad Sacramentum salutis vestræ promouendum & conseruadum assumite.

Eleemosina fortitudinis & honoris.

3. Pro Fortitudine vestra & Honore. Elæmosina Sacra præcustoditio firma. Et panis cor hominis confirmet. Feneratur enim Domino qui miseretur pauperi, & vicissitudinem suam reddet ei. *Prou: 19.*

LINEA FAMILIÆ ACERVORVM SEV LESCZYC.

Lesczic.

D Erslaus fama, virtute & fortitudine clarus, optimè meritis Monarchis Polon. vsq; ad Boleslaum Chrabry, An. 1020. Alij à Lesczic Monarchis deducunt annos & originem ex illis. Petrum Archiepiscopum Gnesnen. Cathalogus refert Anno 1078. Boleslao Audace regnante. Hic ex communicationi subduxit Ecclesias, dum occisus fuerat S. Stanislaus Episc. Cracou. quæ triennio durauit. De hoc Ianicius.

O ego si vellem rabidum monuisse Tyrannum

Stanislæ tibi præmia præriperem.

Sed quia lentus eram mentisq; ad magna pusillæ,

Barbarico timui Regis ab ense mori.

Andreas

Andreas patruelis Episcop. 1190. Heimum Episcop. Wroclauien. Dlugof-
sus & Anonimus clarius dicit filium Imislai Comitis de villa Skarbow
Palat. Calif. 28. annis Episcopus fuit, obiit 1120. cuius nepos ex fratre Ia-
cobus Canonicus Cracou. & Iuris Doctor à Prandota Cracou. Episc. le-
gatus ad Pontif. Max. gratia canonizationis S. Stanislai. Miech. lib. 3.
Cromer. lib. 3. Adamum de Skarbow Castell. Califf. 1380. Petrum *Soarbowski*
Castell. Gnesnen. Litera foundationum Ecclesie 1400. Stanislaum Ca-
stellanum Biechouien. 1436. Ex quibus progenies Skarbowiorum. Marti-
nus Canon. Cracou. Vir ingenio & doctrina pollens. qui ad interrogatio-
nem de lege Domini, respondere optimè nouerat. Nicolaus Capit. Duc.
Scuerien. Stanislaus Canon. Cracou. qui Thesaurarius Episcopi Cracou.
& Deo deuotus. Ioannes Capit. Ilzecen. Andream Lesczic Castell.
Kalif. priuilegia Ecclesie 1190, Bernardus Episc. Posnanien. 1153. Cath.
Derilaum 1395. Premislai Regis tempore 129. Florianum Episcop. Plo-
cen. Cathal. refert sub Venceslao Principe Mazouia, obiit 1392. Petrum
de Radolin, filius Comitis Macudæ & Annæ. Episc. Cracou. Cathal.
1414. largus in pauperes fuit in Concil. Nisenen. & Pisano. Hic pluri-
ma bona & ornamenta Ecclesiis diuersis contulit. Cognominabatur Wi-
sich Latine Visz. In letargum dum inciderat, amotus Regis Boleslai
Chrabri ab Episcopatu Cracou. translatus ad Posnanien. ubi duobus an-
nis vixit.

Krotowski

Krotowscij de Krotosin. Ioann. Palat. Inowlocen. omni gratia & laude
esset dignus, si non alienus à fide fuisset. Ioannes filius eius ex Latalska
Palat. Posnan. filia Castel. Inowloclauien. qui ad fidem Orthodoxam de-
uote accessit & errores obiurauit. Erat corona domus Krotouiorum Le-
gatus in Moschouiam, obiit 1583. Iacobum & Andream idem Palatin.
reliquerat ex Iacobi Ostrorog General. Maioris Polon. filia. Germana
vero soror Palatini Niewiarowscis produxit.

Ponetowski

Ponetowscij in Lencinen. Palat. Nicolaum strenuum & magni animi vi-
rum priuilegia & præmia concessa in expeditione Prussica decantant.
Pelcius cum Cruciferis ingenue pugnando immortalem gloriam recepit.
1415. Ioannes Iudex Lencicien. 1480. Reliquit filios Vincentium qui ex
Rudnicka reliquit Ioannem, Albertum, Stanislaum. Nicolaum qui ex
filio Martino successores bonorum reliquit Matthiam & Petrum Iudi-
cem Lencicien. Stanislaus vero Vincentij filius ex Borzislawska reliquit
Ioann. Abbatem Grodzicen. in Morauia virum literis praeclarum &
munificum, Iacobum Pincernam Lencicien. alterum Cicronem in facun-
dia. Oratorem ad Regem Daniae à Stephano Rege 1583. & Matthiam
non dissimilem moribus & doctrina à fratre.

Valentinus Ponetewski Aulicus Aug. Regis Succamerarius Lenciciensis
multarum regionum indagator, Sepulchri Christi Domini visitator ex
Firciowna suscepit filium, & filias.

Szumien-

*in inuigil
ex Ponetow
ski*

- Szumieński.* Szumieński in Dobrinen. terra. Sigismundus Iudex Dobrinen. in Comitatus Regni Legatus copiosissimus, postea Castell. Stonscensis. ex Wisocka Castell. Lencicien. filia reliquit Melchiorem. Valentinus Notarius germanus in Rempubl. clarissimus.
- Klonowski.* Klonowski a Klonow dicti in terra Dobrinen. virtute & sanguine clari. Stanislaus Wolboriensis, Gnesnen. Capit. Laurentius huius germanus Capitaneus Gneznen. Iosephus eorundem ex Gregorio germano Nepos Secretarius Regia Maest. Dapifex Polocen. in Comitatus regni toties legatus copiosissimus. Sub tempus interregni post decessum sanctae memoriae Serenissimi Sigismundi Tertii Iudex Regni & Magni Ducatus Lithuaniae dexterrimus. Varijs Reipub. Commissionibus & maxime illa ultima inter Moschouiam & Ducatum Seueriensem atq; totius Lithuaniae clarissimus. Lucas Stanislai filius bello & pace vir commendatissimus, primus contra Gustavi Sudermaniae Principis in Prussiam irruptionem in comitatu Drialimorum suis sumptibus Hastariorum Vexillifer. Fabianus sub signis Serenissimi Regis Vladislai IV. felicissime regnantis in suppetijs Smolenscio ferendis non minus fortiter quam animose inter hastarios dimicans, globo tormentario traiectus occubuit, Smolenscij apud Patres Dominicanos sepultus quiescit.
- Lubstowski.* Lubstowski in Cuiavia. Lencicien. & Calif. Palat. Nicolaus Castellan. Kruśuicen. 1436. N. Succamerarius Lencicien. N. Vexillifer Lencicien. & alij in Palat. illo honoribus primis aucti. Ioann. & Barthol. germani cum Stephano Rege ad Gedanum copias expensis egerunt. pro Rege, patria & dignitate sibi conuenienti.
- Pierschliniski.* Pierschlen. in maiori Polonia. Albertus Capit. Kisporscen. reliquit ex Dzialynska filium Lucas non sterilis, Stephanus celebs.
- Wegorzewski.* Wegorzewski. N. Abbas Premeten. pius & timens Deum.
- Falecki.* Falecki in Masouien. Palat. Martinus Aulicus August. Regis, Reuifor Capitaneatum, Economus Masouiae, Succamerarius Sirad. qui licet non litteratura, sed quotidiana experientia & diligentia, magna facile exercebat, & cum laude eximia.
- Wosinowski.* Wosinowski ex maiori Polon. de Ianowiec honore, substantia & antiquitate celeberrimi.
- Kosucki.* Kosucki in Lencicien. Palat. qui omnem spem suam in virtute ponebant.
- Rysieński.* Rysieński in Lencicien. Palat. Ianusius Castell. Konaren.
- Laskowski.* Laskowski in Palat. Calisien. Iacobus reuifor terrae Samogitiae.
- Lubonski in Calif. Palat. Ioan. Notarius Osuiecinen. castri. Ioan. alter Canon. Calif. Ioan. tertius Orator, Poeta & miles strenuus. Perbeati sunt qui cum tenent vita cursum, ut vel in negotio sine periculo, vel in otio cum dignitate versantur.
- Bieganowski in Calif. Palat. In exteris nationibus cum litteris, etiam Martis offi-

tis officia collegerunt. Bieganowski sub magno Duce exercituum Koniecpolski, Rothmagist. exercitus Germanorum vigilantissimus, ac postmodum Castrorum praefectus, & ordinator Generalis, contra Cosaccos ad Kumeiki & Holtew, cum Zoldatis suis magna moliebatur fortiter & feliciter. Slupscij in districtu Pysdren. antiquitate familia, & cultus iustitiae eminentes.

Smielowscy ibidem domorum prouisoires & honesti.

Strzeziminscij in Palat. Posnanien.

Siestrzewitowscy in Lublin. Palat.

Pszczynscy in Polon. Maiori. Gutowscy ibid.

Dobrziccij ad Plesouiam.

Swiesowscy in Cuiaua. Andreas & Paulus cum Capiteano Camenecensi Tartaros perfligarunt. Christoph. ad Stephanum Regem strenuus miles in Moschouia & ad Gedanum. Mieraccij.

Skulimowscy in Siradien. Palat. In diuersis districtibus & Palatinatibus adnotare alios non contingebat, Lector notabit.

B O K I I O W.

DELINEATIO.

Est Ascia seu securis, coloris albi in campo rubeo, desuper quam coloris flauī est crux. Auersam ferri aciem in partem dextram habens, super galeam quinque pennae strutionis.

*Ascia securis
fabrilignaria.*

O R I G O.

Data sunt insignia hęc viro sic prænominato Boki, qui ante conspectum sui principis Gentilem in belli ingressu ad duellum vocitantem acriter infecutus fuit, at dum vibrantem gladium for-

*Crux super
asciam unde
est.*

M

ti con-

ti congressu cum hoste fractum possedisset, animo infracto in hostem conuersus iam inermis factus eum apprehendit & ascia necauit. Quapropter crux salutaris super asciam sibi addita fuit.

ANIMADVERSIŌ CIRCA HÆC NOBILITATIS ARMA.

Starza. **A**scia cum cognominetur *Starza*, quasi longæuitas antiqua, vt *Bielsc.* notat ante Cracum fuisse, imò inter primos 12. Palatinos connotat, putat quæ cum Lecho simul virum appulisse, iam crux addita, longe posteriora tempora exprimet videlicet decorata Christi nomine, sicut auersio aciei ferri alia esse demonstrat. At quicquid de hoc fuerit Crux Sancta dignitatem non modicam Ascie prædictæ addit, & exprimit ipsam. Nam & Græcorum Respub: Temediorum ascia utebantur, ait *Arist.* in eorum Repub: imò in nummis eorum ascia cudebatur ex vna, duo capita humana parte ex altera, Ratio: quia Tunderus legem ferendo in adulteros ne mas foemina in vita conseruarentur, tali monumento insigniri voluit, vt nec filio proprio parceret. Iustum præmium labori, at non honestum. Accepit præmium labor vester, & honestum, & delectabile. Securit cruce Sancta seu splendido sole ornatam, in qua vna ex parte manum Principis cum cruce; altera, cor vestrum crucis trophæo ad ornatum imaginari licebit. Nam si apud Homerum Cor hirsutum prudentiæ & fortitudinis est nota (quod patuit ex Leonida dicente *Plutarcho* & *Aristomene* miræ dexteritatis bonitatisque viro ut *Plin. lib: II. cap: 37.*) quomodo Crucem hanc Ascie vestræ additam, magnæ fortitudinis, altæque prudentiæ explicatissimum signum, non admirari licebit? Non immerito in *Isai. 3.* dicitur ad Angelos custodes hominum, *super monumentum caliginosum leuate signum S. Crucis.* Additam igitur vos honorate, & Dominus leuatam in vestrum præsidium & honos conseruabit.

FÆLICITAS PERPETVA.

Vera felicitas **V**eram fœlicitatem perpetuamque, paucis at dignis expressit *Dio-*
Perpetua se- *gen: verbis, in Stob. ser. 103. Hanc veram fœlicitatem esse dici-*
licitas est crux: *mus, quæ facit vt mens & anima in perpetua tranquillitate hila-*
In Ascia & se- *ritate collocetur.* Qualem magno artificij ingenio *Staresbano* in Ascia
cure Ver & *vel securi Lydiae ita delineauerat. Farrago historiarum habet. Hic su-*
Autumnus. *per filium demortuum appendit securim seu asciam, in cuius vna*
Innocens vita *parte sculpsit ver, & inscripsit Ver annorum, in altera vero sculpsit au-*
Benedictio *tumnus, cum inscriptione Autumnus virtutum.* Quibus verbis com-
Affer. *pendium innocentis rectissimæque vitæ, ac per consequens veram*
quandam fœlicitatem in filio & dixit & sperauit; Et quoniam veræ
perpetuæque fœlicitatis gloria & spes, ex solis scripturis Sacris habe-

tur *Deu: 33.* non differentem legimus in benedictione *Affer filij Moy: si.* Sic enim eum benedixit. *Sit benedictus Affer in filiis, sit placens fratribus suis, tingat oleum pede, as & ferrum sit calceamentum eius, sit sicut in iuuentute, ita in senectute sua.* Quasi diceret ita sit eius Autumnus sicut Ver, quapropter addit. Non est enim Dominus Deus nisi virtuosi. Dum Crucem appositam expositamque in vestra Ascia cerno, securè ver annorum, Autumnum virtutum, hoc est vitam prosperam, & prouectam, virtutum autem profectum perfectum, vobis inauguratum lego, legendiq; stimulo. Nam crux Christi, nobis totius causa beatitudinis est. Hæc est pacis firmamentum. Hæc donorum omnium abundans largitio *Aug: in ser. de Parasceue.* Digne ergo portata crux à vobis perpetuam fælicitatem vobis promittit. Tollitur autem & portatur digne, cum per abstinentiam affligitur corpus, & per compassionem animi affligitur animus. In cuius fælicitatis perpetuæ encomium Boki prædecessor vester *Anno 1577. apud Bielsc. fol: 755.* contemplandus vobis præscribitur.

*Ver annorum
Autumnus
virtutum.
Cruz causa
totius benedi-
ctionis.*

Æ Q V A I V S T I T I A.

SI ad speciositatem rei, circumstantiæ perfectiores requiruntur, profecto ad æquitatem iustitiæ, qua preciosius esse nil potest, plurimæ requiruntur, Quocirca *Arist: in Etic. ad Nicom.* Iustitia est præclarissima virtutum, ut neq; Hesperus neque Aurora sit adeo admirabilis, Vnde *Cic. pro Rabir. ait: Sapientia iudicis est in hoc, ut non solum quod possit, sed etiam quod habeat ponderet, nec quantum sibi permissum, sed quatenus commissum sit meminerit. Et Senec: in prouerb.* Non iudicare cito, ad penitendum enim properat, qui cito iudicat. Considerare non quis damnatur, sed quatenus, nam iudex damnatur cum nocens absolvitur. Et *Cassiodorus: Sit ipse iustus, quia tamdiu iudex est, nam nomen quod ab æquitate sumitur, per superbiam non tenetur.* Et *Greg: Sit sine odio, & respectu gratia iudex, sine his enim æqua iustitia, cum his iniqua erit.* Nec aliud suggerit hæc vestra Ascia & Securis, à qua ob iustitiam *Balduinus 12. Comes Fland: Securis (ab ea quæ de reis supplicium sumebat) cognominatus fuit, ut Cam. cap. 76. Hist: Dignissimum planè est æquam iustitiam, magnis honestissime appellare nominibus, quam & Maximil: I. Imper: in effectum conspectam, Salue iustitia, salutabat, & sacræ litteræ benedictione quadam cohonestant, Sap. 13. Benedictum lignum per quod fit iustitia.*

Æquam iustitiam securis significat.

Iudicis conditiones.

Iustitia circumstantia.

Balduinus securis dictus.

Iustitia salutaria.

P R Æ C V S T O D I T I O N E S.

PRO fælicitate perpetua *Aug. de verbis Domini cap. 13. Magnæ virtutis est cum fælicitate luctari, magne virtutis est à fælicitate non vinci.* Est ratio dicti ab eodem in *Math: 17. cap. Si haberes sapientiam*

Virtus à fælicitate non vincit.

Securis in sepulchris & Afcia sculpebantur.

Nimia iustitia peccatum.

Cæna condemnatiuitabatur.

Bokj.

Bronicki.

entiam Salomonis, si pulchritudinem Absolonis, si fortitudinem Samsonis si longevitatem Enoch, si diuitias Cræsi, si felicitatem Octauiani: quid profunt hæc, cum caro datur vermibus, anima dæmonibus crucianda? Est ergo felicitatis præcustoditio, à felicitate non vinci. Quapropter in antiquorum memorijs, Securis & Afcia sed hæc frequentius sculpebatur, cum subscriptione, *sub Afcia dedit vetuit*, cum defunctum non obliterandam memoriam sepulchro cauebant. *Pier. Val. hierogl. lib. 42. cap. 73.*

2. *Æqua iustitia, Aug. de vera religione. Nimia iustitia incurrit peccatum, temperata iustitia, facit perfectos*, Cuius rationem ponit super *Iad Cor. 6.* Mitigare enim iudicem pudor reorum, excitare autem pertinacia denegantium, qui tamen sine accusatore non damnabit, nec ignoranter iudicabit. Hoc antiqui fecerunt, iuste condemnatos in misericordia condemnabant, ac damnatis cænam laudissimam mittebant. Hoc quoq; Crux vestra vos admonet, *Æquiter, & in misericordia iudicare, & iustitiam amplecti.*

FAMILIA BOKIORVM.

IN Volinen Palat. antiqua familia Bokiorum. N. Iudex Cremenecen. & veteranus miles, pro patria ab hostili manu Tartarica occubuit, 1577. Filius eius dum militiam exercet & pugnat cum Scythis, in captiuitatem venit. Quem postmodum Cosaccus Podkowa in libertatem gladio & arcu vindicauit. Reliquit prolem.

BRONIC seu BRONICIORVM.

DELINEATIO.

Defendicula framearum.

SVnt duo framearum defendicula in modum crucis disposita, in Campo rubeo. Efformantur vero in modum litteræ, S. apud latinos In extremitatibus globuli apparent.

ORIGO.

O R I G O.

EX Bohemia in Regnum illata esse videntur, nam vocantur defendicula Bohemica, aut militi Polono concessa fuere in Regno, dum strenue contra Bohemos decertasset. Et hoc videtur Paprocius innuere in Nido Virtutum dum inquit: Cum Bohemis pugnaret, eorum protoparens infractum animum ibi demonstrauerat.

VIRTUS FORTVNÆ BRONICIORVM.

Antiqua gentilitas dum nouum militem conscribebat, cum clipeo albo, ipso fundamento pictorum adornato conscribebat, ut qua virtute ac fortitudine bellum victoriamque tentaret & efficeret, illam clypeo efformaret. Legimus hoc in clypeo Agamemnonis, in quo Leo flammam de ore spumans, exprimebatur cum hac inscriptione: *Virtus fortunæ Agamemnonis*. Etiam arma vestra hac virtutem fortunæ Bronicii dicunt, ille etenim tulerat clypeum album in bellum Bohemicum, at viribus elephantinis, fortitudine leonina, illud versabatur, & tam feliciter ut merito sibi crucem super illud depinxerit sanguine, & efformauerit ex defendiculis framearum.

Scutum album in bello cur.

*Leo cum flammâ.
Virtus fortunæ Agamemnonis.*

*Bellicosus enim animus fortitudine ardens
Spirabat, tanquam leonum, martem triensium.
ut ait Eschyl.*

CRUX ET ORNAT ET VINCIT.

VT nullus piger inuenitur in domo sapientis, ait Orig. hom. 4. in Gen. de Abrahamo: ita nullus inuenitur victus, nullus non ornatus, utrumque enim sapiens Christianus colligit ex cruce. Crux enim est quæ ornat, crux quæ vincit. Expressit hoc Theodosius M. qui cum Eugenio Tyranno, dum prælium confert, & ordines disuaderent, dixit: *Absit id agamus, exercitui enim meo crux præsit, illius copias Herculis Ducis*. Vicit igitur cruce. Niceph. lib. 12. cap. 29. Ornatum ex cruce tenet familia vestra. Leuis quidem est ornatus, esse hominem, & non esse virum. Leuis est ornatus esse nobilem, & mores habere profanos & ignobiles. Leuis est ornatus esse militem, & cor habere leporum. Graui autem ornata crux S. vos vestiuit, dum vos prudentia viros, morum dexteritate nobiles, inuicta fortitudine milites esse voluit & constituit.

*Crux ornat & vincit.
In domo sapientis nullus piger, nullus non ornatus, nullus non vincit.*

*Hor.
Crux præsit Theodos.
Hercules ducis exercitui
Theod. M.
Ornatus leuis & graui.*

*Condere virtutem nulla sepulchra queunt.
Illa viget semper dum tempus stabit & vnda,
Et surgent nitidis sydera celsa polis.*

*Fortis & vir
suos non
moriuntur.*

Crux igitur est vobis ornatus, Crux erit & victoria de hostibus, utrumque enim hoc celerius, fortius, iucundiusque crux confert.

P R Æ C V S T O D I T I O N E S.

*Crocus concul-
catus pulche-
rius renasci-
tur.*

AD primum Theophrastus. Croci plantam priusquam in florem sese exerat, conculcatam nonnihil & pedibus leuiter attritam, postmodum pulcherius renasci, ita virtus fortunæ fortior aduersis permixta si gaudet. Hinc quidam:

*Fortuna for-
tior si mixta
aduersis.*

*Pulchrior ut crescat territur Crocus, O furor ingens
Latior ut possis surgere nolle premi.*

*Corumna per
crucem à la-
tronibus liber*

Bonfinius lib. 7. de c. 3. Matthias Coruinus post infaustum bellum cum Turcis in Bulgaricæ finibus, fuga sibi consuluit, vnus & solus per auia loca: iamq; dimisso equo fatigato, post triduum pedes iter accipit, incidit in latrones inermis, sese spoliandum dedit, crucem auream pendentem è collo præbet, oborta de cruce controuersia inter latrones, ille arrepto gladio, occidit vtrosq; eorum armis.

*Crux tribu-
tionis ornat
& vincit.*

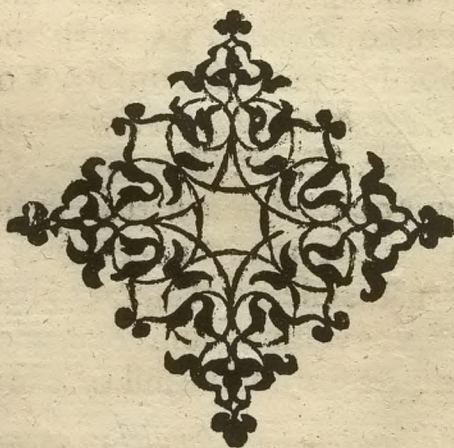
Ad secundum vt crux ornet & vincat. *Isidorus.* Magna est virtus, si non lædis à quo læsus es. Magna est fortitudo si etiam læsus remittas. Magna est gloria si cui potuisti nocere parcas. Quasi innuat, duo hæc sunt ob patientiam ex cruce tribulationum. Vnde quidam ad Christianum profectum.

*Amor Christi
Amor Patriæ*

*Vicit amor patriæ, laudumq; immensa cupido
Vincat amor Christi caliq; immensa cupido.*

F A M I L I A.

Broniccij in Palat. Wotynensi.

CHODKIEWICZ.

Chodkiewicz.

D E L I N E A T I O.

Antiquæ familiæ ac toti orbi fermè notissimæ, Chodkieuiciorum non vnica sunt arma. Alia primæua, à Ducibus Lithuan. alia cum Regno Polon. sub Iagiellone. vnionem Ducatus Lithuan. cum Regno confirmaret. Alia cum Comites Roman. Imperij in Skłow, Myś & Bychow, ab Imperatoribus semper Aug. (fortia facta sua firmioribus in æuum exemplis. hostibus vt probarent) fuissent. Quæ fuerunt primæua, ex scriptoribus non apparet. Crediderim tres pennas Strutionis fuisse, quas arma Kosciesza super galeam retinent. Quælibet enim familiarum celsitudo sibi proporcionata Arma, vt ad Aquilas, Tubas & Soleas eligeant, vt patet in Armis Radziwił & Połubinski Ducibus. Vnde & Chodkiewicz elegit Kosciesze arma, quia pennas Strutionum antiquitus sibi propria retinebant. Vnionis vero sunt arma Kosciesza de quibus suo loco dicemus. Comitatus verò sunt arma Griffa dextra vibrans gladium, vt *Paproc. refert edit: 2.* & ex delineationibus armorum dum grypha in medio ponitur, patet ad sepulchra Alexandri Chodkiewicz. Sed quoniam certa periodus est omnium Regnorum & Familiarum à primo Regum Rege & Domino Familiarum Deo instituta: iam quod; (ô heu) vltimam Comitatus & Armis Griffa periodum. Parens Patronus ac Munificus Fundator noster in Skłow, Illustrissimus D D. Alexander Chodkiewicz Palat. Trocens. Capit. Borison. iam sexagenarius & vltra posuit & firmavit. Quapropter ne tacitis vocibus inuidia & ignara posteritas amariora obstrepet. Magnificas eorum laudes

des sub fauentes radios solis celebrandas constituemus: donec relictæ Illustris. Chodkieuiciorum posteritas, quam virtute claram, educatione grauem, prædecessorum memorem, videt & auguratur Polona Nobilitas, de cineribus Grifsa suum reuocabit, & reuiuiscere faciet. Tempus hoc sanabit, quod communis est medicus vt dixit *Eurip. in Philippo.*

CHODKIEWICIORVM FAMILIA.

Columna Mag. Duc. Lithuan.

Chodkieuicia
familia, Co-
lumna Magni
Duc. Litu.

I Vtissima generis laus est, inquit *Astydama serm. 86.*

Virum collaudare qui iustus fuerit

Et moribus omnibus, ac eundem vocare Nobilem.

Dignitas Cho-
dkiewiciorum.

Sed huiusmodi in Familia Chodkieuicia virum cum inuenire non esset difficile, imò inquirentibus, infinitos numerare licebit. Non immerito Familiam Chodkieuiciam iam Columnam Mag. Duc. Litu. pronuntiabo. Video hæc symbola enconomia & epiteta iam dudum Familiæ Chodkieuicianæ adscripta, apud Bartholomæum Paprocki, in stemmatibus Mag. Duc. Litu. secundò editis, dum Ioannem Chodkiewiczium Comitem S. R. Imperij filium Hieronymi Chodkiewicz Comitis Castellani Wilnen. his verbis extollit. Ioannes Chodkiewicz Castell. Wilnen. Capit. Samogit. Magnus Marschalcus M. Duc. Lit. Administrator & Magnus exercituum Dux Liunionæ, obiit An. 1579. Erat murus, columna & fundamentum M. Duc. Lit. Quibus si Chreorium Chodkiewicz Castell. Wilnen. & Magnum Ducem exercitus M. Duc. Lith. Ioannem Chodkiewicz Palat. Witebsc. Georgium Chodkiewicz Duc. super Rossiam. Ioannem Carolum Chodkiewicz aliosq; innumeros à Magnis Ducibus Lithu. in propugnaculum & columnas contra Moschos, Cruciferos, ceterosq; Principes Sarmatiæ, electos & positos, quibus ipsa maiestas diuina, & in præsens benedictionum affluentiam non derogat, annumeraueris, nisi veritatis lumini velamen opposueris, columnam fortem firmamq; fuisse non negabis. Sed ne aduersis rationibus mens nescia agitetur qualis columna M. Duc. Lit. Chodkieuiciana familia fuerit, apertius proclamabo. Maiora damna æstimari non possunt, quàm fidei & famæ, vt *Liuius lib. 3.* Ille namq; & apud Deum habet plus loci, qui plus affert non argenti, sed fidei, ait *D. August. lib. de ouibus.* Et qui perdit fidem, nil potest ultra perdere, dixit *Sen. in Prou.* Ita Famæ diligere commodum, inclyti animi signum est, dixit *Cassiod. lib. I. Epist.* Fuit Chodkieuiciana Familia columna fidei & columna Famæ. Fidei quidem, nam cum multo sudore à Rege Christiani Iagielone in Lituania plantata, ab ipsis tenebris niger atramento disturbauerat horrore. Nam Ioannes Chodkiewicz, Ioannes Carolus Chodkiewiczij parens, diuina gratia fauente illuminatus, ope Illustris. Card. in Polo-

Chodkiewiczij
columna fidei,
Famæ.

nia tunc Apostolici Nuncij fidem recepit, illamq; per se & filios successores, per Albam Russiam, Seueriam, Finlandiam, Corlandiam, Smolenscum, fundatis Religionibus & fidei Romanæ Pastoribus, Ordinibus S. Dominici, S. Francisci de obseruantia, Canonicis Regularibus, PP. Iesuitis alijsq; Parochis, Præbyteris, Præpositis plurimis in locis ab hæresi purgauit & veritati Ecclesiæ restituit. Hoc idem in alijs Chodkieuicijs video, quorum tot antiquæ & nouæ foundationes Ecclesiarum, Ordinum Græci & Latini ritus innouantur & exadificantur in dies, vt mirum hoc illis sit quod

Vna fides cum sit, quam nos docuere parentes,

Sic nunc tot fidibus luditur vna fides.

Fuit domus Chodkieuiciana & columna M. Duc. Litu. Famæ tam securitatis, qualem antiqui vix nummis exprimebant Augustorum quam firmitatis, de qua Spiritus S. Ego confirmaui columnas eius. Habet Plutarchus in Theseo. Hic cum agro Attico solido Megaricum adiunxisset celebrern, in Isthmo collocauit columnam & inscripsit ad Orientem hæc:

Hæc non sunt Peloponnesus ast Ionia.

Ad Occidentem vero.

Sunt Peloponnesus hæc haud Ionia.

Non alia à finibus Moschorum, Prussorum, Suecorum, Valachorum, veniebat ab Chodkieuicijs fama, quam. Hæc sunt Regnum & Lituania, illa Moschus & Prussia, illis manipulus insidet, istis aquila præsidet. Dixerunt. Fecerunt. Vnde Mathias Sarbierouius Soc. Iesu, Griffam Chodkieuiciorum signum certum victoriæ triumphique Famæ in Epig. C. ostendit, dum de Ioan. Card. Notat.

Auertat isthinc peruicax Ethruscorum

Et Apulorum veritas Sacerdotum

Victoriarum nuncias Coturnices

Vates columbos, auguresq; Cornices

En certiora. M. M. D.

Gryff Lechicorum, signa dat Triumphorum

Vt dum per auras fluctuante subsultu

Stat ludibundus, & velut theatri.

Pugil bipenne motat aera ferrum,

Sectator ipse nesciat. Tuum Grypha

An præliantem cernat, an Triumphantem.

CHODKIEVICIORVM FAMILIA

MVNVS REGNI POLONIÆ.

I Vlij Cæs. res comparando Plin. Pompeij rebus hæc profecutus est. Si quis eorum res percensere vellet, totum profecto orbem enumerare necessum erit. Ita res Chodkiewicziorum, si quis profequi velit,

N

totam

*Columna cum
inscriptione
terminorum.*

*Chodkiewicz
Tureas ad
Chorinum ex-
pectat alacri-
ter.*

*Chodkiewicz
Murus Regiæ
Poloniæ.
Iulii Cæs. ma-
gna laus.*

Chodkieuici
orum laudes.

Gryph. innuit
sortem Chod-
kieuicz.

totam Sarmatorum oram ipsum percurrere per necessarium erit. Nam quorum gesta Moschouitica, Liuona, Suecica, Prussica, Russiaca, Valachica terra, Samogitia, Polocia, Flandia, Curlandia, aliæq; limitum Poloniae & M. D. Lituaniae confiniumq; dominica Regna & Principatus non silent, horum præclara gesta dicere æstuanti, reuoluere & complecti quam primum ea necesse erit. Quapropter Familiam Chodkieuicianam, non immerito hoc vnico verbo, Murum Reipub. Polonæ, incomplexè dicere licebit. Quod paucis quidem verbis, sed acutè expressit Chodkieuicio inspiciendo Grypha Lyricorum author dicens.

Quid dubitem Fortem, felicem & dicere Murum,

Cum Gryphs ad voces annuat ense meas.

Ad muros templaq; Beilonæ Deæ Romanis erat murus columnæ instar, in quem hastam dum bellum indicebatur iaciebant, refert *Demost. lib. 3. cap. 21.* at ille murus indicare quidem & suscipere bellum potuit, at perficere nunquam. O quoties supremis exercituum ducibus Chodkieuicijs cruentam hastam arduumq; bellum hostis armatus mittebat, at illi, ne dum suscipiebant, sed & eo pectore quo dabatur suscipiebant & maiori finiebant, finiebantue non numero sed virtute. Testis *Parnaua*, testis *Cauconausus*, testis *Chircolonia*, testis *Chotinum*, testes fama, gesta, virtutes omnium in memoria viui, Io. Caroli Chodkieuicij quem murum Reipub. tota Patria elegerat, consecrarat, miserat contra Turcas, Scytas, Valachos, Moldauos, Serbiam, Prouadiam, Silistriam, totamq; Asiam hiantemq; Osmanum. Vnde murus istius firmitatem tantis notificauerat Sarbierouius verbis.

*Velox fama malum tumultuosiss
Dum præteruolat incitata pennis
Arces, oppida, rura, Ciuitates,
Hostem millibus imminere Turcam.*

Carolus audit: ut sciamus.

*Veri nuncia Fama num sit (inquit)
Hic hostem mihi computabit ensis.*

Muri quomodo
firmantur

Oratio Hera-
clius victor.

Romani muros antiquæ Romæ firmabant aratro. Muros Reipub. Polonæ. Victor Cruciferorum Rex firmavit humili oratione. Muros exercitui suo Io. Carolus firmabat, in terram sui ante Dominum prostratione. Dicite qualis murus fortior? ille cecidit, iste immobilis manet. Vnde oranti Heraclio, contra Persas ducendo exercitum *S. Episc. Gregor. Pisiden.* dixit.

*Nigrum Imperator nunc indue calceum
Rubefacies tinctum cruore Persico.*

Discite igitur qualis murus Chodkieuicius erat. Murus & antemurale, Murus Aheneus antemurale aureum. Lego Atenien. muros contra
Darium

Darium in *Plutar. Pararel.* tres. Vnum Polizellum Ducem qui iam cœcus factus, adhuc 48. hostes occidit, alterum Calimachum, qui multis hastis confixus adhuc stabat, licet mortuus. Tertium Cynigerum, qui confixus gladijs manibusq; priuatus, dentibus nauem retinebat. Vnde quidam, Regi nostro quid dicemus. O Rex cur nos misisti contra mori nescios hostes? Et de muro Chodkieuicio quid referemus Patriæ, Reipub. & Regno? Non aliud quam murus est & Deo mori nescius. Vt enim Sylla cognomento Felix inter felicitates suas duas præcipuè ducebat, alteram quod P. Metellum haberet amicum, alteram quod Urbem Athenien. non subuertisset. Refert *Plutarch. in Rom. Apoph.* Ita duobus Chodkieuicij murus est fœlix & mori nescius, altero quod pios Reges Poloniae haberent amicos, altero, quod Rempublicam Polonam nullus Chodkieuiciorum subuere nec sibillauit. Vt autem de Io. Carolo propositum non attenuatum ducamus. Hunc vicit quidem mors, sed ad superaddendam Coronam. Quapropter ita quidam de morte ipsius legendum porrexit.

*Turcos Chodkieuicius cum passim sterneret atq;
Insolitum letho corpora multa daret
Mors mirata virum; qui tantum vinceret hostem,
De cuncti qui orbis cæde triumphat ouans.
Protinus extimuit ne victo funditus hoste
In parcas ipsas stringeret arma quoq;
Hunc ex insidijs, more est latronis adorsa
Signaq; non ausa est Martis aperta dare
Carole te nocuit fortem fieri Herculis instar
Id suasit morti quin morerere cito.*

*Mors mirata
vires Chod-
kieuicii.*

Olaus Mag. de gentibus Septentrionalibus *lib. 1. cap. 29.* habet. Illi nouum murum nec ex lapidibus vsitatis, in æuiternum duraturos ita constituunt. Colligunt columnas, non arte sed casu aliquo, puta vel terræ motu deiectas, vel fulmine altitudinis pedum 15. 20. 30. latitudine 4. vel 6. pedum, & ex rectis pigilium certamina designant, ex quadratis bellatorum, ex orbicularibus Familiarum, ex Cliueatis trophæa hostium, his columnis & muris plena sunt inquit deserta, in quibus scripturæ, ad testudinis orbem exprimuntur. Erexit nouum murum tibi ô Patria Nobilis prosapia Chodkieuiciorum, non ex vulgatis lapidibus, sed ex probatis viris, consilijs, pectoribus, victorijs, tropheis in fulmine & profulmine artificiali erutis, cui hoc vnum præcare deuinctus.

Immortalis habe præconia Carole famæ,

Nullaq; sit gesti nescia terra tui.

F A M I L I A C H O D K I E V I C I A
RELIGIONIS EST PARENS.

*Chodkiewicz
religionis pa-
rens.*

*Nobilitas ne-
cessitudo à ma-
ioribus non de-
generari.*

*Nobiles non
degenerant à
maioribus re-
ligionis patro-
cinio.*

Imposita est nobilibus necessitudo, ne à maiorum virtute degenerent, *Boët. lib. 3. de Consol. 6.* aut vigor necessitudinis tantæ, non est, nisi veræ & sanctæ religionis amor & patrocinium in eis fiat. Nam cum sint ad inferos duæ viæ post mortem, altera iustorum, altera iniustorum, ut dixit *Phocylides*, scientibus se & Deum, necessitudo erit via iustorum consequenter necessitudo non degenerandi, nescientibus vero necessitudo, via iniustorum, & consequenter degenerandi à vera virtute maiorum. De quo & Horat.

*Illi mors grauis incubat
Qui notus nimis omnibus
Ignotus moritur sibi.
Et*

*Scimus ut impios
Titanas, immanemq; Turmam
Fulmine sustulerit caduco.*

*Chodkiewiczii
Ord. Prædic.
Fundatores
continui.*

Non profecto degenerauit à virtute maiorum Chodkieuicia domus, quæ singulare tulit, propriumq; ascripsit, esse veræ religionis parentem, protectorem, fundatorem, ut nullus ferè Chodkieuiciorum censeatur, qui se Patronum & Fundatorem Ecclesiæ Romanæ fuisse non gloriatur. Ecce post fundatam munificentissime in Sklow Ecclesiam, ab Illustriss. D.D. Alexandro Chodkieuicz Comite & Palat. Trocen. vltimi Fundatoris post alios. Illustriss. Christoph. Chodkiewicz Castellanus Trocen. Capit. Mozyren. ad propugnandam Chodkieuiciorum Familiam diuina benedictione derelictus Anno præsentis Nouogrodi in Litu. olim Koriatouiciorum Ducum Lituaniæ sede Ordini Prædicatorio Prouinciæ Ruffiæ, sub Reuerendiss. Nicolao Generali Magistro, & Admodum R. P. Fabiano Præmislien. S. T. M. Prouinciali Ruffiæ Ecclesiam erigit & fundat, in parteq; iam erexit & fundauit. Quid igitur vobis o continui sacre Religionis parentes, ac familiæ Dominicanæ deuincti Fundatores & Patroni munificentissimi deuouebo? Cum gloriosa hæc sint, quæ & iustis & peccatoribus magnam spem dare possunt, & immensam lætitiā, ut ait *Bruno de laude Eccles. cap. 6.* Imitabor Salamonem sapientissimum, qui exædificata Ecclesia Domino, columnas æreas in frontibus Ecclesiæ duas erexit, quas vocauit Boos & Iachin, id est fortitudinem seu firmitatem & directionem, quasi dicat utinam Deus hoc templum diutissime seruet, dirigat, confirmet. Eadem sacris ædificijs vestris exopto, & amplius deuoueo, ut per hoc in tabernaculo Domini portionem habeatis. Non enim latet Deum vnusquisq; quid offerat, inquit *Orig. hom. 13. in Exod.* Hoc namq; Deus singulare explicuit in S. Patriarcha Iacob, qui cum erexit Domino lapidem, & fudit supra eum oleum, dedicauitq; dicens; *Erit mihi Dominus*

*Columna eræa
in Ecclesia 3.
Regum cap 7.
Columna in
fronte Eccles.
firmitas & di-
rectio.
Boos, Iachin.*

in De-

in Deum, & lapis iste quem erexi in titulum, Gen. 28. accepit responsum à Domino cum iam factus fuerat maritus, & ingentis familiæ & diuitiarum Dominus, vt reuertetur ad terram suam securus & diues. Igitur per erectum & dedicatum Domino lapidem, tantam gratiam meruit? ita sane. Sed audi Moysen Gen. 31. Ego sum Deus Bethel, ubi unxisti lapidem, & votum vouisti mihi, nunc ergo surge, &c. O quantum emolumentum, qui diuino tabernaculo operam nauat? Hoc igitur quantum sit, tantum vobis deuoueo, deuouebitq; Sac. Dominici religio, in dies noctesq; duratura.

DOMVS CHODKIEVICIA

GERMEN FORTVNARVM.

Non minus argutè quam verè, fortunæ faueritis virus quidam apparuit dicens. Fortuna cum blanditur insidiatur, igitur cui blandiri desinit, fauet. Est insidiata Chodkieuiciorum Gryphæ, & quod blandiendo tentauit, effecit. Verum Chodkieuicijs non Gryph, eiusdem Familiæ, tamen quibus Fortuna blandiri, (prudentiæ eorum rigidis progreisibus deterrita) non audebat, impulsâ Fortunarum Rectore Deo, ceu insidiarum oblita, fauere non desijt. Quocirca illos sustulit, istos promouit, illorum germina infecit, horum rigauit, Grypharum furculos iam sustulit, non Grypharum iam multiplicauit. Desijt igitur Grypha, sed Kostiesâ, & Strzegonia non desijt, itaque Chodkieuicij & omnino abscesserunt & omnino remanserunt, vt plantagine recenti visa, germen fortunarum Chodkieuiciarum est, cum adolefcentem suæ adolescentiæ lustra adhuc mirantem, supremi Stabularij Mag. D. Litu. honore iam excipio, & digne excipio? An non germen Fortunarum Chodkieuiciarum est, contemplari Chodkieuicium annos ephobios paululum excedentem, & iam se Domino cum Spiritu & Fortuna auide consecrantem? Me hercule, tantum germen & primum Chodkieuiciorum quod Reuerentiali honore cum Reuerendis. Capitulo Vilnensi miramur, & fortunarum Chodkieuiciarum fulcrum & infortuniorum fulmen habebitur. Sed liceat prosequi vterius. An non germen Fortunarum Chodkieuiciarum erit, ab ipsis mammillis, ad macheram assuesci, ipsamque infantiam solide Marti consecrare? Verè hic Regi Reipub. & Patriæ nascitur & educatur, qui plus à Martis filia lactis quam maternis ab vberibus fuxit. Iam expressam cernere liceat hic Chodkieuiciorum famam, fortunam, animum & vires in vno hoc viro, & Reipub: Ciue in quo tantum sui germinis extitit motuum, vt in eum illud *Plut: Lacanar. Apoph: Epigramma* cadat. quo ignauiam illi filiosque cum ipsa abdicarunt. Accepisti charissime Parens quod olim in exemplum à Theodosij Arcadij & Honorij Parente propositum fuerat ipsorum Magistro. Executus es quod Philoso-

Chodkieuiciorum fama fortunarum germen. Chodkieuicij Gryff decesserunt.

Chodkieuicij & abscesserunt & remanserunt.

Supremi Stabularij M. D. Litu. Chodk.

Canonicus Vilnensis Chodkiewicz.

Tales sunt Isan. Alex. Hieron. Chodkiewiczii.

Ignauos non amat Chodkieuici domus.

*Educatio liberorum Nobili-
um maximū
bonum.*

phorum Crateres inclamabat: Impendisti curam & hanc præcipuam, in filiorum educatione, esto benedictione Iacob à Domino benedictus ut & tu Pater magnum numen sis illis, & illi dignastibi possint referre gratias.

Choleua.

C H O L E W A.

D E L I N E A T I O.

*Ansa ferrea
cum gladio.*

SVnt duæ ansæ ferreae, inter quas gladius quassatus, ansarum cuspidine à gladio auersæ in campo rubeo, super galeam quinque sunt pennæ strutionum. Alij aliter delineant quædam literam H. cum crucibus.

O R I G O.

FAberlignarius casam sibi dum in silvis struit, Boleslaus Audax Rex Pol. lacuos tunc insequitur, sed cum densissimæ filuæ inuia loca darent ac lacubus, niuis equos neci ponerent, fabrilignarius siccum iter, ac tutum, atq; in hostes proximum, ac insperatum, demonstravit. Quo indice, cecidit hostis. Ferebat ansas duas ad latus artifex, & à militibus gladium impetrauit, quem & sanguine, spersum & trisum victoribus ostendit. Boleslaus gratitudinis memor, & cordis intrepidi contemplator, hæc arma illi contulit. Posuerat namq; fortuna fallax casum maiestati Regiæ ab hoste: at ille dum ansa equi cursu præcidit, & altera ansa hostem interemit, sic vitæ equi gladij dominus & strenuus possessor extitit.

V E R A F O R T I T U D O.

Vera Fortitudo.

Quis veram fortitudinem viam regiam esse, non libere proclamabit? cum ab ea declinans ad dexteram, temerarius & pertinax sit, declinans autem ad sinistram, formidolosus & pavidus habetur?

Hier.

Hier. Si vero hac via Regia inceserit, ornamenta virtutum omnium, & iustitiam custodiet, inuictus ad labores, fortis ad pericula, rigidus aduersus voluptates erit. Ita *Amb. lib. 1. de off.* Nec immerito: vera enim fortitudo absq; constantia non est, vt *Hier.* nec consilio ac moderamine rationis aliquando destituitur, vt *Gregor. lib. 3. Moral. expressit.* Talem fortitudinem quassatus vester gladius docet, talem ansæ ferreæ à vobis volunt. Hæc enim vt vobis digne cesserunt ad ornatum; monent quoq; & ad ipsam fortitudinem. Rei enim militaris virtus præstat, cæteris virtutibus, cum omnia nostra studia & hæc forensis laus, lateant in tutela & præsidio bellicæ virtutis, nam vt increpuit tumultus, artes illico nostræ conticescunt, vt ait *Cic. pro. Mur.* Vnde nec firmior, nec felicior, nec laudabilior est Respublica, quam in qua abundant eruditi milites dicente *Veget.* Eam igitur vobis prædecessores & Generosi parentes vestri in se & declararunt & commendarunt. Satagite itaq; sic namque & Patre & Patria hac digni eritis, vt Tynnichus de Tharsiballo filio teste *Plur.* dixit At quoniam ad veram fortitudinem mentis deuotio requiratur, vt *D. Aug.* ostendit dicens. Hæc est vera fortitudo, quæ naturæ vsu, sexus infirmitatem, mentis deuotione transgreditur. Vnum de vestra familia Episcopum Poznanien: in speculis anteram *Ioan. Wiskiwiecz* de quo hæc Cathalogus habet. Electus erat propter singulares virtutes, & præbeatam vitam. Nihil igitur deest in vestra familia, ad veram fortitudinem vobis demonstrandam, & commendandam. Bonus igitur Circuitus vester sit, Iustitia querat, Prudentia inueniat, Fortitudo vendicet, Temperantia possideat.

O P E R O S I T A S I N G E N I I

Multis medetur malis qui obuiat otijs, plurimis vero abundat virtutibus, qui illustribus occupat ingenium operibus. Quapropter qualem oporteat esse Nobilem cum *Stob. serm. 89.* perquirat, ita ei respondet *Demosth.* Nobiles ac honestos in primis decet, vt perseuerent habere pulchritudinem in facie, temperantiam in anima, in utrisque fortitudinem, & in verbis gratiam. Et *Sophocles.* Dixisti vt decebat te, & non acerbe, Genus enim sui specimen honestum præbens, Nobilis famæ honestatem potius quam reprehensionem sibi comparabit. Operositatem vero ingenij in Imperatore *Pet. Blos. lib. 3.* optime ita expressit. In bono Imperatore inter cæteras artes hæc requiruntur, vt seuerè imperare sciat, & moliter contumacibus cadere, nam sine disciplina non bonitas dicam, aut felicitas non constat, sed vix nomen. Milites vero ad opera ingenij ita stimulat. Miles discat in otio quod proficere possit in bello, nam semper in otio debet fieri quod necessario faciendum restet in prælio. *Veget. lib. 2. c. 22.* & præcipue quia otiosus in castris miles nedum facile euadit seditiosus,

Militaris virtus præstat cæteris virtutibus.

Vera fortitudo iuncta deuotioni.

Lam. Ioannis Episcopi Poznanienfis.

Ingenii opus.

Otium causa mali. Nobilis qualitas.

Imperatoris cura quæ.

Miles quid faciat in castris.

*Gladium bene
vultur si inge-
nuè.*

*Militiam in-
venia.*

tiosus, & immodestus, sed vsus morum dediscitur, nutritur pusillanimitas, vires fatiscunt, obrepit inertia, & immunditiarum actu animus occupatur *Petr: Bleser: Epist: 6.* Eiusdem operositates ingenij admonent vos hæc ansæ ferreæ ad quassatum gladium appositæ. Vt quid enim proportionis habent architectoris instrumenta cum potentissimis militaris doctrinæ armis, ceu gladius est; Docent profecto non ducem, non centurionem, non militem, non Nobilem, recte posse nobiliterque vti gladio, nisi operosa ingenij cura circumstans & vibrans gladium adfuerit. Inde enim fossæ, inde sagittæ, inde cuniculi, inde hastæ, pilum, phalarica, soliferea, gesum, sparus, falces, calcæ, romphea, enses. Cerui apud Romanos *Demost: lib: 10 paralip: ad cap. 10.* enumerat præcessere, Vnde *Martialis lib 4. Epist: 32.*

Militiæ decus hoc & grati nomen honoris.

Talem in familia vestra operam strenui Vbyssowij, Prudentes & Generosi Charfowij, Illustres & Notissimi Babeccij &c. exercuere, executamq; toga Senatoria finire constat. Hoc medio nec nobis genus dedecori, nec vos generi eritis vt dixit *Socrates.*

ER V G O N O B I L I T A T I S.

*Diuina non si-
ne lumine qua
renda.*

*Vnde crescit
nobilitas dege-
neratio.*

*Nero musicā
imperans.*

ESt Pythagoræ præceptum, *de rebus Diuinis absq; lumine ne loque-
re:* Nec hoc sine Sacræ paginæ testimonio, nam sicut exaltantur cæli à terra, ita exaltatæ sunt cogitationes Dei à cogitationibus hominum. Est modicum lumen Arma Nobilitatis vestræ inspicienti, eruginem nobilitatis non vestræ quidem singulariter, sed omnium inuestigare. Nam cum fabriles ansæ iunguntur nobili & quassato gladio, innuunt quidem ex recto nobile & honorificum ingenium, cum nec mensurarum, nec vlnarum sint formæ, licet sint Mechanicæ, sed ex obliquo, eruginem degenerationem, & causam nobilis familiæ inferunt, vt ex illis ceu quoddam astrolabio aduersam reuolutionem dierum quibus Nobilitas Fama & Illustre nomē vobis valedicere sint parata, excipere liceat, nimirum cum digne gestati vestri gladij, inter faciles & leues, mores & homines requiescere delectabuntur. Nam quale iudicium vestrum de Rosa inter stercorea volutata erit: tale de Nobili inter humiles casus hominum errores, infestos, sordidosque mores iudicium habetote. Me hercule non aliud, quam ipsam degenerationem, lapsum enormem veramq; ignobilitatem eligere ultro & amplecti talem hunc Nobilem pronunciabitis. Quapropter Nero degener moribus iam factus cum ab Astrologis audisset à vero & recto degeneratum imperio priuaturum; remedium adhibere curauit dicens. Terra quæuis artem alit. Musices artem excellentissime didicit, sed nec mediū profuit. Quapropter de salute desperando cum cogitaret vim sibi afferre, subin-

subinde dixit: Quantus artifex pereo, ait *Suetonius*. Rarum certe remedium ut unus forte Themistocles fuerit, qui dum Mitriadem triumphantem prospexerit, virtutem sibi proposuerit. Quod *Adrianus Cæsar* & *Florus* Dialogismo exposuere.

Dicebat in Adrianum *Florus*,

Ego nolo Cæsar esse,

Ambulare per Britannos,

Scythitas pati pruinās,

Cui Cæsar,

Ego nolo *Florus* esse,

Ambulare per tabernas,

Cursitare per popinas,

Calices pati rotundos.

*Dialogismus
Flori cum A-
driano.*

At pro omni exemplo sit exempli causa, & monitorij: Episcopus *Matthæus* Familiae verus *Cholewa* singulis & omnibus Nobilibus.

LINEA FAMILIÆ CHOLEWA.

Mattheus Episcopus *Cracouien*: Anno 1143. Cathal.

Ioannes Wyskowiec Episcopus *Poznan*: Cathal: Electus fuit ob singulares virtutes & præ beatam vitam.

Vbyſij in terra *Plocen*. semper in Castris eximij & in literis exercitatissimi. His temporibus cum Illustriss. Magno duce exercitum *Vbiſ* præstantissimus miles, & a militibus ad inuictum *Vladislaum* Regem *Polon*: legatus fuit.

Skarbek Tluchowski in *Dobrinensi* terra.

Babeccij in *Plocen*: & *Dobrinen*: terra, clari militia, & domus administratione viros claros *Stanislaum*, *Paulum*, *Ioan*: *Nicolaum*, *Martinum*, & *Sigismundum* historia nominant.

Charzowſcij in *Dobrinen*: terra *Ioannes* in *Sandomirien*. terra. Vir scientie pietati & commodis Reipub: deditus.

Pezenscij in *Plocen*. Palat: *Iosephus*, in *Russia* sedem elegerat, & successores reliquit.

Malonowſcij in *Dobrinensi* terra.

Kamienscij ibidem.

Wielicij cum *Babeccijs* confines & ijd.

Czermienscij in *Dobrin*: terra.

Dobrosielscij a *Dobrin*, etiam *Babeccij*.

Daniszewſcij ex *Viſſogroden*: districtu.

Marzewſcij in Palat. *Cracou*:

Moraczewſcij in *Lencicen*: Palat.

Alios quam plurimos adnotare licebit.

CIELATKOWA.

D E L I N E A T I O.

Luna media
tertia.

Est media luna sursum cornibus versa, à cuius medietate, dimidium mediæ lunæ inferius versus leuam protenditur, vt insignia hæc sint sesqui duæ mediæ lunæ, in cuius extremitatibus sunt stellæ singulæ. Id totum coloris flauī, in campo ceruleo, quod ad similitudinem scuti efformatur.

O R I G O.

Orginem eius, an in vel extra regnum acquisita, nullus nostrorum scriptorum recenset. Hoc vnicum Paprocius in stemmatibus habet. Erant Cielatkowij Milites strenui. Bielscius eorum meminit. *Sub Wladislawo I. Monarcha Polon. fol. 93.*

A M A T O R E S P A T R I Æ.

Patria unde
dicitur.

Memorandam doctrinam Hieroclis de Patria *Stob. serm. 39.* nobis exposuit dicens. *Est patria per Iouem vel ut alter quidam Deus & primus maximusque parens.* Quare qui nomen ipsi imposuit, à re ipsa non temere patriam nominauit, vocabulo quidem à Patre deducto, pronunciato tamen fæminea terminatione, vt ex utroque parente mixtum esset, insinuando patriam vnam, ex æquo duobus parentibus colendam esse. Hæc ille. Sunt mihi vestra arma speculum quoddam amoris in patriam, nam cum antiqua illis comparo, nō aliud quam amorem patriæ suspicor. Erat namque Atticis antiquus mos, capillorum cinnis aureas cicadas addere, significantes se esse indigenas, nam sicut cicadæ, non aliunde commigrant, sed suis sedibus natæ viuunt, ita indigenæ, & amatores patriæ. Ita *Estatius Iliad: 3.* Dum video lunis vestris appensas, non quidem iam cicadas, sed stellas, ex quibus nedum colligo

Cicade ad ca-
pillis,

Indigena.

colligo quod luna, ita in familia vestra indigenatū fixerit, vt nec decre-
scere, nec deficere, nec Ecclipsari propter stellas affixas possit: sed tan-
tos ac tales amatores patriæ, vt quasi soli sub lunæ Spherico & Orbi-
um, patriæ fueritis. Maximos amatores patriæ non dubito dicere. Est
quidem *Euripidis* in præmissis sententia: *Necesse est cunctos amare patri-
am, quod si quis secus ait, Verba fundare gaudet, animum tamen in patriam
conuertit.* Ast in his omnibus est inuenire excedens & excessum. Quod
optimè expresit *Cranz. lib. Nouergia cap. ii. de Nouergia incolis.* Hac
enim gente cum nulla ante Christum agnitum intuenda superstitione
pertinacior esset, post susceptum nulla constantior fuit, vt cum reduces
terram suam attigissent, proni caderent in terram, & facto signo cru-
cis, exosculari solitos ac perclamare. O terra Christiana ante omnes.
Eisdem stimulis, lunæ hæc cum stellis, Familiam vestram, ad amorem
in patriam præstandum incitant & admonent. Quocirca ita *Homerus* ad-
monebat & incitabat.

Vnum augurium optimum, pugnandum esse pro patria,

Vos ad naues pugnate donec vestrum

Ictus aut vulneratus mortem aut fatum quilibet sequatur

Moriatur, non enim indecorum est ei defendenti patriam mori.

ORATORIVM FIDEI.

Nillum felicius est opus, quam familia fidei oratorium firmans.
Vnde querentibus quid faciemus vt operemur opera Dei. *Ioan. 6.*
respondetur. *Hoc est opus Dei, vt credatis in illum quem misit ille.*
Si ergo opus Dei est credere, nullum profecto felicius opus erit familie,
quam fidei oratorium firmare. Quocirca *D. August. serm. 18. super Ioan. 6.*
*Ambula per fidem vt peruenias ad spem: spes non edificabit in patria, quem
fides non consolatur in via.* Qui hæc insignia vestra inspicit, oratorium
quoddam fidei meditabitur, non quidem quam Astrologi perhibent:
hæc enim magis coniectura quam fides, sed quam docet Ecclesia. Nam
luna Ecclesiam, stellæ Sanctos significant. Quale oratorium fidei innue-
bat *Pythagoras*, qui lunam modo terram cœlestem, modo cœlum ter-
restre, vt *Pier. lib. 44. cap. 15.* refert nuncupabat. De quo & *Horat. Car-
minum lib. 4. ode 7. Damna tamen celeres reparant cœlestia luna.* Quapro-
pter & *Ægyptij* in nummis *Antonni Aug. Pij* à parte qua inscriptio est
Alexandria videtur humanæ figuræ signum, quod ambabus manibus
lunam affectat apprehendere, quasi quodam adorationis gestu, vt *Pier.
ibid. cap. 19.* Magis igitur de vestræ nobilitatis armis id denunciandum
venit, vbi lunæ & stellæ, se ipsis quoddam Tau, id est templum, &
quoddam Omicron in cœlum apertum inchoant, cum dicant. Orato-
rium innuendo quod sit in vobis & vestra familia, oratorium quoddam
fidei S. radicum. Sit igitur vobis cum Omine Deus.

*Patriam om-
nes amant.*

*Non unani-
miter amatur
patria.*

*Nouergia
Christiani ter-
ra osculata sa-
ctâ cruce.*

*Auguriū opti-
mum.*

*Oratorium
fidei.*

Fides.

*Luna Ecclesiā
stellæ sanctos.*

*Luna in ma-
nibus & num-
mis.*

P R Æ C V S T O D I T I O N E S.

*Reipub. opti-
mus vir.*

PRo primo, Periander, illum ego probum Reipub: municipem, illum optimum procerem ducō, qui erga principem obsequium, erga Rempubli: officium, erga vtrumque fidem tenuit; quique ad amplificandam vtriusque gloriam vires contulit quas potuit.

*Optimum
quid.*

Pro Secundo *Plato lib: 5. de Repub:* optimum sane hoc dictum est eritque semper. Quod vtile, statim etiam honestum sit, noxium vero, turpe Maxime quidem. Vanus est homo, qui ridiculum aliud æstimat quam malum, & qui risum mouere volens non insipientis & mali, sed cuiusdam alterius vultum intuetur. Vanus etiam est, qui cum honesto studeat; seopum sibi alium virum, quam bonum proponit.

Vanus quid.

Familia de Armis Cielatkova quæ fuerit, aut quæ prædictis armis insigniretur, hic obstrusis in locis dum commoror, cognoscere non potui. Parces nobilissime Lector, & spatiosissimum Regnum Polonia contemplaberis.

C I O Ł E K.

D E L I N E A T I O.

Vitulus.

ESt Bos seu vitellus coloris rubei in campo albo, Desuper, ex corona medius bos seu vitellus.

O R I G O.

*Vitellinorum
familia.*

EX Vitellinorum familia in Italijs, sub Miecislao Monarcha Anno D. 971. in regnum Poloniae illata fuere, per Illustriss: & Reverend: Dominum Robertum Archiepisc: Gnesnen: Cuius vterinus frater Paulinus teste Bielscio familiam suam in Regno hoc in posteros propagavit.

gavit. Ita Ianicius Longinus, & alij. Qui quidem Ciołkowie seu Vitellini in Polonia, à bonis suis & possessionibus denominationem differentem & cognomina postmodum assumpserunt, vt à Macieiowice dicti sunt Macieiowij, à Drzewice, Drzewiecij, à Zelechowo Zelechowski &c. Ex quibus Maciejowsky erat Cardinalis S.R. E. Episc: Cracou: Archiep: Gneznen: *Robertus Anno 971. Scislaus 1199. Stanislaus Ciołek* Episcopus Posnaniens: & alij.

F A X G L O R I Æ.

Fax gloria

Iustus Lipsius lib: 2. *Monitorum cap: 18.* fundamentum perennis gloria, & facem, non aliter exprimere ausus quam mentem Honestam vocitando. Fax inquit mentis honestæ est gloria. Nec immerito. Considerandi namque, quid secum tantum honestum ferat; occurrit Polybius dicens. Argentum quidem & pecunia est communis omnium hominum possessio; at honestum & ex eo laus & gloria, Deorum est, aut eorum, qui à Dijs proximi censentur. O dictum egregium. Sunt namq; alia alijs communia, & adipiscenda: at bona & magna fama magnis convenit, & quos Deus vicem suam fungi voluit in terris. Illi namque nil humile & abiectum cogitant, quia sciunt de se semper locuturos. Insignia hæc vestra facem gloriæ non hæsitante dico ô Vitellij, cum mentem honestam in vobis conspicio, in vestrisque prædecessoribus & successoribus contemplor: vt quod de vno Roberto Archiepiscopo Gneznenfi Ianicius habere voluit, hoc, maioraq; de plurimis ex vobis dicendum venit.

Mens honesta

Honestum est
decorum
laus.

Robertus Archiep. Gneznen.

*Ausonius patria sacri pariterq; prophani**Mirandus studij laude Robertus erat.**Comis in alloquio, facilis venientibus, vno**Durus, quod nequivit verba Polona loqui.*

Non enim aliter de vobis elogium Longinus deduxit, quam Ad pietatem proni. Et Epitaphium Cracoviæ. Illustrissimi & Reuerendissimi Macieiowij, non diuersum habet. Sustinuit Ordinem Ecclesiasticum, & Reipublicæ tranquillitatem: Consilio, Prudentia, Integritate. Nec diminuta referunt Encomia Valeriani & Mathæi Drzewieciorum verificatum; namq; in familia vestra est illud Anxagoræ, qui ad Periclem dixit. *O Pericle.* Quibus opus est lucerna, oleum infundunt, inuicta fortitudo vestra, magnanimus vester animus, circumspecta prudentia, indeficiens in patriam amor, non conditionatus in Deum honos, inuacillata in proximum pietas, subministrarunt incessanter vestræ lucernæ oleum virtutibus sacratum, & ita abunde: vt solo stemmate vestro exhibito, plura legi, quam subscribi possent, Clypeus Titi Flamminij in templo Delphico suspensus, talem subscriptionem ferebat.

Epitaph. Macieiowij Episc. Cracouien.

Oleum virtutis.

Clypeus Titi Flamminij inscriptus.

*Tynderida fratres quorum fuit inclita virtus,
Custodes inter quos modo Sparta colit,
Leges, Libertas, & Pax, sunt optima dona,
Hæc Græcæ genti dat Titus Æneades.*

Eadem, & maiora de vestra familia concludendo.

*Hæc Lechicæ genti, dat dico Vitelesca domus,
Religionem, Libertatem, Pacem, Pietate, Consilio, Armis.*

VICTORIARVM TRIVMPHV S.

*Victoriarum
Triumphus.*

SI nulli fortunæ minus benè, quàm optimè creditur, quandoquidem
Salia fælicitate ad tuendam fælicitatem opus sit dicente *Seneca lib. de
breuit. vitæ cap. 17.* Iure meritò ad deducendum omen Victo-
rum & Triumphorum ex Armis vestris priora omina afferenda veni-
unt. Cn. Pompeius cognomento Magnus, dum hostilibus armis cum
Cæsare congredieretur, Cæsar fortunæ sacrificare prius nititur. Accidit
vt vitulus aptatus priusquam feriretur, extra urbem profectus ad lacum
peruenerit, & enatauerit. Aurospices rem contemplantes dixerunt Cæ-
sari: Si Romæ manseris, peribis; si mare transieris, victor euades. Præ-
buit omnia vota, & triumphauit. *Dion. Niceus in Pompeio.* Nec alio me-
dio Annibal Carthagin. trans alpes cum exercitu volando, triumphale
Io cecinit, nisi cornibus vitulorum faces alligando, vitulorumq; fi-
guris hostem terrendo, fugando, vincendo. *Plutarch. in Hannib.* Igitur
vt addam fortunam fortunæ, & insignia vestra vobis signa esse victo-
riarum & triumphorum, ostendam, seriem triumphantem de familia ve-
stra opponam. Erasmus Ciolek Palatinum Mazouiæ, qui cum duci-
bus suis victoriosè pugnando triumphauit An. 1388. Stanislaum Ciolek
magnæ fortitudinis virum, qui decem fortes viros leuissimè superabat.
Reuerendissimum Andream Episcopum Plocensem, hæreticorum ex-
pugnatorem, Sed quid prodest numerare singulos, cum singuli vestrum
vt nomen consequerentur, cum Dijs mouere hastam didicerint. At in-
de vobis victoriam & triumphum ominabor, vnde triumphos & victo-
rias sacra pagina ominari, & sperare profitetur. *Psal. 50. Imponent super
altare tuum vitulos.* Contulistis tot tamq; magnificas hostias victrices,
& triumphatrices super altaria, reddetis quoq; vitulos labiorum vestro-
rum, vt dixit *Hos. 14.*

*Sacrificium
ante bellum
Cæsaris.*

*Bos à sacrifi-
cio fugit.
Romæ manere
mors.*

*Mare transire
salus.*

*Vitullis faces
ad cornua A-
nibal fecit.*

Ciolekorum.

*Vitulus super
altare.*

Pacis firmitas

PACIS FIRMAMENTVM.

PAcis qua dulcius nihil, quæ firmitas asseri poterit, plures inuesti-
garunt, *Plato lib. 7. de legib.* firmitatem pacis, ponit respectum pu-
blicæ vtilitatis. Bonum namq; vniuersale præponderare necessè
est bonum particulare. Quocirca A. Vitellius Imperator, cum publi-
cæ vtilitatis nullum respectum haberet, priuatę verò plurimum, misere
cadit.

*Vitellii Imp.
mors vnde.*

cadit. Præceperat edicto, ut Mathematici Vrbe & Italia excederent, intra Cal. Octob. exclamarunt Chaldæi, *Bonum factum*, ne Aul. Vitellius Germanicus intra eundem diem Calendarum vnquam esset. Igitur desciiuit ab eo exercitus in verba Vespasiani, interijt, & nullus miserius. Optimè cauit Agesilaus Lacædæmoniorum Rex. Imperatorem habere oportet aduersus hostes audaciam, erga subditos beneuolentiam, in opportunitate verò rationem & consilium. Alij firmamentum pacis concordiam inter fratres existimant, concordia namq; paræ res crescunt, discordia maximæ dilabuntur. Quocirca & conditor orbis, abominabilem reijcit, qui seminarit discordias inter fratres. *Fulgosius lib. 5.* de fratribus Vitellijs hoc singulare ex Vitellio Nicolao natos Ioannem, Camillum, Paulum & Vitellosum posuit. Tanta charitas inter eos erat, ut Patre mortuo, illius ex fratribus qui inter eos maior natu erat, dicto semper audientes fuerint. Et si inter eos in Italia arma ferrebant exercitus ductarent, insignesq; haberentur, imò ductis vxoribus, ne minima inter se ambitione laborarunt, maioreq; natu inter eos moriente, in ætate proximiori imperandi maiestas transferebatur. Eandem Scilurus Scythia filijs commendabat, firmitatis & pacis gratia. Optima quidem hæc ratio ad firmandam pacem, sed quandoq; deficiens in bono. Aliam inexpugnabilem habeo, pax firmata securior esse non potest, quàm habendo pacem cum Deo & hominibus. Hanc firmitatem Deus monstrauit, hanc vitulus vester significauit, hanc antiqui parentes coluerunt. Vnde præcipiendo pactum Deus hominum cum suæ maiestatis virtute dicit. *Hierm. 34.* Vitulum inconcisum nominat, præuaricatoribus verò fœderis, vitulum concisum in duas partes, ut transcant inter diuisiones eius. Eandem firmitatem Vitulus vester significat. Inde namq; expugnatores hæresum, inde Cancellarij inuictissimi Regis Poloniae Wladislai Jagellonis, inde Pastores gregis Christi vigilantissimi, inde Ciues, Senatores, Iudices dignissimi, in familia vestra promanarunt. Hanc firmitatem pacis, non degener à virtute animus, ipsis in primordijs Vitellij electi in Germania, coluit & seruauit. Inuenerat optimus Princeps, inter Othonis scripta Commentarium, refert *Fulgosius lib. 6.* Centum viginti virorum, ab Othone præmia poscentium, quod Galbæ morti interfuissent, qui licet inimicus & ipse Galbæ fuisset, iniquum tamen arbitratus est, non modò eiusmodi hominibus præmia dare, sed ne perpeti quidem ut viuerent, cum Principem suum precio occidissent: quæsitos igitur diligenter omnes, quos nactus est, interimit. Quocirca & antiqui Romani per Tarquinium superbum deuictis Hetruscis, & fædere inter populos Latinos icto, in sempiternum fœdus, designarunt commune fanum. Romanorum, Latinorum, Hernicorum, Volscorum, vbi vitulum macabant, de intestinis vna epulabantur,

*Mathematici**Agesilai Regis
documenta ad
principes.**Concordia
fratrum.**Maior inter
fratres.**Pax cum Deo
& hominibus.**Premium pro
re mala non
dandum.**Fanum com-
mune.*

Pax vera.

tur fruebanturq; sacris communibus. *Dempst. lib. 4. c. 17.* Alex: ab Ales. *Gen. lib. 4: cap. 7.* Vnicum vobis animaduertendum duxi, quod Cal-
fiod. super Psal. adiunxit Pacem veram cum moribus habere concor-
diam probis, & litigare cum vitijs.

*Monitorium
virtutis.*

MONITORIVM VIRTVTIS.

*Bos in tricli-
nio Vespasiani.*

TIt. Flau. Vespasiano regnante, dum in triclinio cænasset, bos ara-
tor decusso iugo, triclinium irrupit: ac fugatis ministris, quasi
repente defessus, procidit ad ipsos accumbentis pedes, ceruicem-
que submisit. Ait Sueton. in Vespas. Quid tantum ferret portentum,
dum *Pier. Val. lib. 3. cap. 13.* considerat, ait populum oneribus pressum
repræsentabat, quasi ad virtutem monendo clementiæ & pietatis, fræ-
damq; iram, avaritiam reprimebat. Erat equidem non immodicum
calcar ad virtutem familiæ vestræ, Vitellius Marchio Centonen. vir in-
genio acer, consilio magnus, bellicarum rerum gloria illustris, sed post-
modum parvæ Religionis & Magus factus. Vnde *L. Beierlink fol. 43.*
asscriptum tale Distichon refert in Epitaphio:

*Epitaphium
Vitelli.*

*O miserere Deus Crassi miserere Vitelli,
Quem mors præueniens non sinit esse bouem.
Corpus habet Italus, tenet intestina Brabantus,
Ast animam nemo. Cur? quia non habuit.*

*Vitellius Ty-
rannus.*

Erat monitorium virtutis, & Vitellius Imperator: at nihilo Nerone
humanior factus, qui duos fratres adolescentes ad mortem damnauit,
quod pro patris periculo rogarent, adeo enim inuisa ei pietas fuit, vt
eam in filijs quoq; erga parentes damnatione dignam duceret. *Fulgosius
lib. 9.* At vitulus vester abhorreat vituli Iudaici fulgorem, fulgor namq;
iste tetram nigredinem orcumque donabit, amplectetur verò sensum
monentis Domini, vt sit vitulus, victima pacifica Domino, *Exod. 24.*
Moneat vos Archiep. Gnesn. 1183. Ciolek affinis, qui multa bona Eccle-
siæ contulit. Moneat Maciejouius Cardinalis, moneant alij prædecesso-
res ad virtutem, & incitent. Arma enim Ciolek sunt, monumentum vir-
tutis. Vnde natum dictu: *Immolare boues.* Bos in ciuitate, istud ob no-
uos honores, illud ob magnificos piosq; sumptus.

*Labor saluifi-
cus.*

SALVIFICVS LABOR.

Diuersa manent epitheta laboris, ex multis quidem conijcere li-
bet, at præcipue ipsa ex differentia laboris. Vnde *D. Bernard.
serm. de pœnit. Laborem & dolorem multi sustinent, quem tamen
Deus non considerat.* Et super Cant. *Qui in labore hominum non sunt, in
labore profecto demonum erunt.* Quocirca laborem saluificum, à mortifi-
fico discernere necesse erit. Ille saluificus labor est, de quo *Sen. Epist.
31.* Generosos animos labor nutrit. Et ille de quo *Greg. in Moral. San-
cti,*

Ati, quot labores nunc veritati commendantes exhibent, tot iam remunerationis suæ pignora, intra spei sui cubiculum clausa tenent. Ille verò labor mortificus erit, de quo *Hiere. 9.* ut inique agerent laborauerunt. Ad saluificum inducendum laborem, Seruius Rex bouum effigiem primus in ære insculpsit, ut *Plaut. in Persa. & Plin. lib. 8. cap. 3.* Ad mortificum designandum, Atheniensium iocus de Lysia, quod bouis imaginem in arce collocasset, cum eius in agro vsus proprius esset, argumento erit. O clarissima Familia Vitellinorum, quam saluifico labore, hoc amplissimum Regnum Poloniae recreasti. Tu fidem Christi, quam Regno intulisti, conseruasti, promouisti, dilexisti. Tu fidem Regno & Regibus debitam priuatim & publicè, toto pectore, totaq; substantia obstrinxisti. Tu Reipub. salutem, Nobilium libertatem, Ecclesiarum decorem, consilio in Senatu, armis in bello defendisti. Itaq; in te aspiciant iuuenes, ex te delectentur senes, totaq; Lechica propago, ornatum suum decusq; teneat in æuum. Dixi. *Malo quippe unum Catonem, quam trecentos Socrates.*

P R Æ C V S T O D I T I O N E S.

Pro prima. *Velleius de Pompeio Magno.* Hoc viro nemo alia omnia minus, aut gloriam magis concupiuit. Tu itaq; Mittiade cælestis trophæis è somno exciteris Christi inquam, qui dixit, *Gloriam meam alteri non dabo*, puta: nisi gloriæ suæ indeficiens desiderium in se foueat. Inde illud: *Vbi ego sum, illic erit & Minister meus.*

Pro 2. Galba Imperator cum veniret Roman ex Hispania, & per viam in honorem eius sacra peragerentur, Iuuenus è manibus sacrificantium accepto iam vulnere elapsus, in pedes anteriores, ad Galbæ lecticam se erexit, eandemq; sanguine suo totam resperxit. Quod factum erat mali ominis, *Fulgos. lib. 1.* At insignia vestra licet sint iuuenus, cum non ferinum in vobis animum, neq; belluam generositatem repræsentent: triumphos & victorias significabunt, præsertim dum vincentem Christum imitabuntur. *Apocal. 17. Dabo vincenti manna absconditum nomen nouum.*

Pro 3. *Hugo de claustro anima lib. 3.* Lingua quandoq; pacem prædicat, sed sapius turbat; cum autem habitus cor & lingua concordant, pacem seruant: vbi verò dissoluta discurrunt, pacem soluunt: vnde de lingua quæ pacem turbat, dissoluto sermone vel importuno silentio prouerbiū fertur. *Bouem tenet in lingua.* De lingua verò quæ corde habitu pacem seruant, dicitur *Bouem humeris portat.*

Pro 4. Non sunt virtutes vt vitia, ista sine Magistro discuntur, illa rectorem ducemq; desiderant. Discite igitur à Magistro Christo, qui est Via, Veritas & Vita.

P

Pro

Bos loquitur. Pro 5. Eutropius & Eusebius referunt, in agro Romano conuersum ad aratorum suum bouem plane locutum fuisse. *Frustra me stimulis agis, quia prius homines quam frumenta defutura erunt.* Profecto ad laborem saluificum Spiritus S. multoties stimulat, tamen animalis homo loquitur, frustra me cædis. Non tamen amouetur talis gratia à nobis, donec desierint homines, & abundantem gratiam in se diuinitus collatam; non præsenferint.

LINEA FAMILIÆ VITELLINORVM.

Robertus Archiep. Gnesn. 971. Italus. Paulinus germanus Archiep. 971. Scillaus Archiep. Gnesn. 1183. Paulinus vir encomiorum plurimorum, 1199. Zbigneus Giolek Cancell. 1260. Erasmus Palat. Mazonia, cum suis Ducibus bella gessit. 1388. Ioannes Giolek veneno extinguitus ab aduersario, strenuus Marte. Germanus Ioan. Stanislaus robore magnus, arbores sustulit à terra. Occisus in bello à pagans. Andreas Episcop. Plocen. 1258. Erat animosus in propulsandis & defendendis Ecclesie iniuriis. Andreas Giolek Stanislai frater reliquit filios quatuor, Andream Episc. Poshnan. Poëtam & in litteris virum magnum. Cancell. Vladisl. Iagelonis acerrimus hæreticorum propulsator. Crom. l. 21. Viganthum Castell. Ezerseñ. cuius filij ab hereditate vocantur Powinsci, Ostroleccij, Guthowscij, Pileccij, Dobrzynieccij. Andreas filius Viganthi Palat. Mazonia reliquit Sigism. Alexand. Christoph. Ioannes qui filiam Euam Sobkoni Capit. Varsauiensi in matrimonium concessit, ex qua Anna Radziwilowa Pocill. Lituana. Alexandri filius Ioan: qui reliquit Stanislaum, qui steriliter decessit. Christophori filius Alexius Petrum reliquit, ex quo Andreas, Franciscus, Christoph. & Hieronim. MacieioWSCij, qui veri sunt Ciołkowic. Bernardus de MacieioWice Castell. Lublinen. Capit. Zamichost. Reliquit Ioann. qui miles in exteris nationibus clarus, obiit in Vngaria. Samuel Bernardi filius Episcopus Cracoui. De quo Christophorus Kantzki.

Multa alij extollant Samuelis gesta sub auras,

Ille quibus Patrio luxit abundè solo.

Tu studiosa cohors eius iactabis amorem,

Et studium erga te, munificamq; manum.

His surgunt Christo menses cultoribus, horum

Curam habeat, curam qui pietatis habet.

Stanislaus Episc. Germanus, qui ut fertur ante tempus consuetum natus fuit, quapropter quatuor septimanas in adipe apri conseruabatur. Creuit in maximum virum. Castell. Sendomir. Marschalcus curia. Reliquit Stanislaum Capit. Zamichost. Gasparum Capit. Spisens. qui multorum mores vidit & vrbes, liberalis, humanus, Catholicus, & optimus miles &

Catha-

Catharinam filiam matronam pientiss. Nicolau filius Gaspari Palat. Lublin. contra hostes patriæ promptiss. In Epitaph. ipsius Crac. Vir pietate in Deū, amore in Patriam insignis. Bernardus Maciejowski primū Episc. Luceorien. postmodū Crac. tandem ad Archiepisc. Gnesnen. assumptus, & S. R. E. Cardinalis Tituli SS. Ioannis & Pauli factus, ac pro secundis nuptijs Sereniss. III. Regis Pol. & Sueciæ, cum Sereniss. Constantia Austriacæ celebrandis, à Paulo V. Legatus à latere. Homo erga omnes affabilis, omnibus, etiam infimæ conditionis facilem ad se aditum præbens, & quicquid ab eo postularent, pro conditione & necessitate vniuscuiusq; liberaliter concedens, ob mirā eamq; raram morum, & præcipuè humanitatis suauitatem omnibus amabilis, verè pius & munificus, pauperum viduarumq; patronus, quibus de vestitu & victu maxime grassante pestis & annonæ contagione, liberalissimè prouidebat, quem regulares diversi Ordinis in Vrbe Crac. degentes, & Xenodochia debilibus infirmisq; repleta, non tam pastorem quàm parentem clementiss. affectuosis vocibus compellabant, utpote quorum necessitates ex proprijs sumptibus & bonis supplebat. Patribus Societatis Iesu Collegium Lublini primus à fundamentis erexit, patrimonio suo satis optimo illorum vsui donato. Quoties cum in Episcopatu Luceorien. sedentem Cracouiæ adisse contingeret, singulis hebdomadibus, pedes Capellano vnico & altero comitantibus, Monasterium & Ecclesiā claræ Tumbæ Ordinis Cisterciën. vno milliari Cracouiā distantem, deuotionis gratia quam Patronum suum S. Bernardum flagrabat, studiosè visitabat. Cracouiensi Episcopatu dotatus, quo facilius à seculari aura auulsus deuotioni vacaret, solo Capellano & puero, arbitris & conscijs vitæ admotas, ad Conuentum Ord. Prædicatorum, SS. Trinitati sese conferebat, ex deuotione quæ S. Hyacinthum venerabatur summum hauriens in animo dulcedinem. Incredibilis in eo fulgebat viuendi parsimonia, toto tempore commorationis suæ in prædicto Prædicatorum Cœnobio, in communium Religiosis nullis superadditis adhuc apparatioribus ferculis, vesceretur Refectorio: quod si aliquid speciale Prior Conuentus pro dignitate hospitis parare iuberet, nihil penitus ex eo degustans, inter aduentitios Religionis tyrones distribuebat. Immensis pro Ecclesia Dei exantlatis laboribus, & forma Pastoris ad amussim Paulinam effectus feliciter moritur, cum magno omnium mærore, Cracouiæ die 19. Ianuarij An. 1608. corpus eius honorificè sepultum est in Ecclesia Cathedrali eiusdem ciuitatis, cui etiam propria industria & liberali sumptu, dum sibi viuens præesset, multa pretiosa acquisierat, interq; non postremum locum tenet statua S. Bernardi ex argento facta. Eius Epitaphiū in Claustro Conuentus Cracouiën. apud fratres Ordinis Minorū Conuentualiū cum tali inscriptione cernitur:

Spectet posteritas viuam probi oris effigiem

Bernardi Maciejowski S. R. E. Cardinalis Episcopi primū Crac. de-

inde Archiep. Gnesnen. vitā præclare actam imitetur. Hic quicquid honoris atq; dignitatis, quod in eum caderet, domi, forisq; fuit, amplissimis virtutibus consecutus, de ipso quoq; triumphauit inuidia. Civis, Senator, Pontifex, inter paucos pius, magnanimus, liberalis, fortunatus in omni vita. Si turbatam Patriæ tranquillitatem nunquam aut restitutam, quod sollicitè curabat. Ante obitū vidisset, hoc vnum perpetuæ felicitati defuit. Moritur Crac. 19. Ianuarij 1608. Ætatis suæ LX. *Huius frater uterinus N. fuit Stabularius S. R. M. & Castell. Zauichosten. Drzewiccij. Valerianus Secretarius S. R. M. Canon. Poznan. In Epitaph.*

Spes Patriæ, Domui Drzevicæq; fuit.

Nemo juvenis confidat viribus, ergo

Sic recipit iuvenes vt in orbe senes.

Matthias Drzewicki Archiep. Gnesn. De quo Catalogus.

Parcus eram forsan vel sic me fama vocabat,

Quæ solet insignes insimulare viros,

Siue tamen verum, cur sim vitiosus in isto,

Est virtus rebus parcere magna suis.

Andreas, Adamus Castell. In aula. Iacobus, Sigismundus, Adamus, Martinus; Viri spirituales, & in Marte splendidioris famæ.

Zardecij eadem est Domus cum Drzeuicjs, sed à possessione villæ Zardek, Zardecij sunt appellati. Ex quibus Patrum nostrum memoria fuit Ioannes Zardecki Canonicus Plocen. Decanus Chelmen. Frater vero eius Matthæus Augusti Regis Aulicus fuit. Tum Nicolaus quoq; patruelis ipsorum & Augusti & Stephani Regum Polonia Aulicus. Nostra vero memoria Rochus Zardecki fuit Præpositus Tarnouien. & Venceslaus Capitaneus Induriensis, qui ex consorte Korsakowna reliquerat prolem numerosiorem, quos inter erat Stephanus cohortis Equestris in Moschouia Ductor. Iacobus deinceps frater illius germanus diu in Regia versatus & linguarū exoticarum peritus, ex Lubonska conjuge priore filiū reliquit Alexiū Alexandrū; ex altera Gotuchowska Ioannem Canonic. Vielunen. Bzicki in Chelmen, terra Castell. ibid. loricator miles & strenuus. Zielenski, Capit. Stezicen. ingenio acer & bellicosissimus vir. Brzyski in Aula Regis Augusti dignissimus, postmodum Capit. Camenecen. in Podolia.

Wozniccij in Plocen. Palat. & in Eccl. dignissimi, & inter viros illustres.

Chadzēski in Podlasia Capit. Zakroc. Vir in iustitiæ diligētia proficiuus.

Gorzybowski in Plocensi Palat. Thesaurarius Reginae Annae.

Glusccij in Belsensi Palat. Czarnołoscij in Chelmensi.

Roßewfcij in Drohicensi. Lipowiecium, vt Epitaph. Wloclau. Canon.

Gnesnen. & Wladislau. Stanislaum 1340.

Zielenscij Ducibus exercituum notissimi.

C O L V M N A.

D E L I N E A T I O.

Est columna è lapide, in cuius limbo aurea Corona, super galeam columna cum corona eadem in campo rubeo. Quæ postmodum mutata est in turrin. *Roch* dicitur vel *Pierschald*, & tunc super galeam quinq; pennæ strutionis.

*Columna è la.
pide cum Co-
rona.*

O R I G O.

Sunt ex Italia allata in Regnum Poloniae ab Hatto aut Hanno Archiepiscopus Gneznen: ex prouisione Apostolica tempore Miecislai missio Anno 967. juxta *Ianic*: 970. erat vir grandæuus & exemplaris ait *Proc*. Acquisita verò in Italia, cum Martinus V. Pontifex Max: ex Concilio Constantiensi redibat. Nam cum Pontificem excepisset in domo sua Prouani, Taurinensis Pedemontanus qui pro armis ferebat vitem cum viridi botro, Pontifex tale stabilimentum supposuit viti, unde columnam pro nobilitatis dignitate gratus sumpsit, & vitem cum columna super galeam imposuit. Viuente igitur Regina Poloniae Bona, ad Sigismundum Augustum uti consanguinei Reginae venerunt, Prosper & Trojan Prouani, quos Regni stemmatibus, dum incorporat & inscribit. Anno 1557. Donauit illis aquilam albam in Campo rubeo, intra cuius pectus hæc eorum insignia affixit, Catalogus, Ianicius, Papiocius, Bielscius.

*Hatto Episc.
Gnesnensis.*

*Martinus V.
Pontifex.
Prouani.
Vitis cum bo-
tro.*

*Aquila in pe-
ctore gestans
columnam.*

G L O R I A P E R E N N I S.

Præclarior actus mortalium non fuit (dixit summus oratorum Philippi: XIV. Cic.) quam quorum virtus nec obliuione eorum qui sunt, nec reticentia posteriorum, sepulta esse possunt. Nam sicut sol omnia deformia monstrat: ita actus tales, veram, radicatam, & certam gloriam,

*Gloria peren-
nis.
Actus præ-
clarus mortu-
lium. quis.*

Columna Ca-
roli V.
Plus, ultra.

Columnarum
familia digni-
tas.

Demosthenes
orationis mal-
leus.

Triumphus
animæ.

Altè sapere
malum.

Parad.

Columna cum
luna & hede-
ra.

Te stante vi-
rebo.

gloriam perennem progenerat excellentibus namque ingenijs prædi-
tis, non alia spe gloriæ excitantur, quàm quæ formam honestatis &
similitudinis consequuntur perennitatis; habent stemma Columna-
rum vestrarum non aliam gloriam, quam perennem vobis prælagit:
quod ita Reges, Pontifices Maximi, immò homines, & Angeli terre-
stres, terra quasi & cælum ita benignè, fortiter, & splèdidè adornarūt.
Revocant Columnæ vestræ in mentem columnas immortalis gloriæ
Caroli V. Imperatoris, quas ille ad promontoria duo, Africæ & Europæ
erexerat cum inscriptione *Plus, ultra*, vt Parad. in signis Heroicis re-
fert. Dum enim sic ab utroque hemisphærio sublunari adornatæ sunt, nō
restat, nisi vt subscribantur *Plus, ultra*, hoc & gloriam perennem, im-
mortalē & æternam vobis proponite, vobis assumite. Sed ne aliquis
subscribat verum decus in virtute positum esse. Gloriam perennem,
nedum à tali extrinseco ornatu, sed ab ornatu intrinseco virtutis vestræ
inducam. Vester Hatto Columna, Episcopus Gnesn. Vir grandæuus,
exemplaris, Thimotheus Columna, Episcopus Poznanien: 1002. occi-
sus à Castellano Wiskeni, quod bona Ecclesiæ, & Christi patrimo-
nia defendisset. Stanislaus Columna Episcopus Plocen: ex Vice
Cancell: Semoviti, Mazoviæ Principis, Episcopus. Roscissaus Co-
lumnæ, Comes Anno 1218. fugiendo hostem post confecit. Quid de
Oborscio Scythi in Zynkow horribili? Quid de Lesniowolskijs, Ciec-
szeiouijs, Pruskouijs, Nadolskijs, Senatoribus, Militibus, Oratoribus
referam? fideles filij Patriæ, veri Cives Coronæ, firmæ Columnæ
Reipublicæ, in omni tempore, & quamvis inclinatione fortunæ, e-
rant, sunt, erunt. Sed declarabo: Aiunt *Demosthenem* excelsi inge-
nij oratorem, dum concionando Phocionem accedentem videret, di-
xisse: Orationis meæ malleus, & bipennis advenit: Ita omnis poste-
ritas Columnarum, cuiuscunque sermonis orationisue, malleus & bi-
pennis est; nam plus virtutem facere, quàm de illa aliquis dicere
possit, nouerunt.

TRIUMPHVS ANIMÆ.

Non est cur moueatur Socratis sententia, dum in vobis Claris-
simæ Columnæ facem extollo triumphū. Idem est, inquit, in se-
cunda fortuna, altum sapere, & in lubrica via, cursu certare. Scio
namque quod omnis rei oporteat inspicere exitū, quo sit evasura, quo-
niam multos Deus, quibus fortunas suppeditaverat, radicitus evertit.
Sed magnifacio virtutem in vobis, quæ triumphum animæ & trium-
phum in cælis spectate præparat. Eminentissimo Cardinali Lotha-
ringiæ cum nouissimæ Cluniacensem Abbatiam ingrederetur, præ
Cænobij valuis erecta fuit columna ab imo ad summum hederæ obdu-
cta, in cuius cuspide media luna affixa fuit cum inscriptione **TE
STANTE VIREBO.**

Quæro

Quæro tantæ inscriptionis causam? & ecce in fundo Gallico Idiomate.

Nam tua quæ virtus, plane mortalia linquens

Ipsiùs laudis sustinet ipsa basim.

Certè probus inuidet nemini, sed dum vestra insignia specto, columnam, vitem, viriditatem, coronam video, explicitas quidem litteras non habeo, sed implicitam, occiusamq; hanc virtutem noto, vt legere possim. Te virente conabor. Vester Columna Myſczenſki Episcopus Magariten. qui viuens, tale sibi Epitaphium ait Paprocius Vloclauia fieri curauerat, testis.

Quid Magistro profunt artes?

Quid Theologia, quid peritia iuris?

Quid sanguis Nobilis?

Quid Canonicari?

Quid insula Pontificis præfuisse?

Omnia hæc pereunt, præter amare Deum.

His verbis quid docuit? TRIVMPHV M ANIMÆ.

Amare Deum.

Dicebat per Prophetam Ieremiam cap: 2. Dominus: Dabo te in columnam ferream & murum æneum, super vniuersam terram. Effecit Dominus quod promisit in hoc vestro Episcopo & Doctore, Columnam lapideam conuertit in ferream, conuertit & in murum æneum, vniuersis in terra degentibus, cum solum Amorem Dei, Coronari triumphariue in cælis ostenderit. Quintus Seruilius, indignabatur Pompeio concessum triumphum & milites plures obsistebant, non quod inuiderent, sed munera poscebant, alias direptionem minabantur. Pompeius vbi rescivit laureatos fasces eis obiecit dicens: Hinc direptionem incipite. Cui Seruilius: Nunc te Pompei verè magnum video, dignumq; triumpho Plut: in Rom: Apoph: Nec indigni eritis triumpho animæ ô Columna, dum Amorem Dei colueritis.

Columna ferrea.

Triumphum Pompeii. Fasces.

PRÆCVSTODITIO AD VTRVMQVE.

A Sichis quartus à Cleope Rex Ægypti, cupiens antecessores gloriæ antecellere, latericiam construxit Pyramidem: cui vt Herodotus testatur inscripsit. Ne me cæteris Pyramidibus compares, quæ tantum illis præcello, quantum Iuppiter cæteris Dijs, nam fundum lacus conto verberantes, quod luti conto adhærescebat, id colligentes me composuerunt, & in talem mensuram redegerunt. O clarissimi Columnæ, nulla columnarum & Pyramidum vobis comparari potest. Est enim hominis cum Deo societas, sed si gloriâ perennem, & triumphum animæ desideratis, vos laterem ex puluere formatum, inæstimabili pretio redemptum, cogitate, existimate. Sed nec diuerso sensu à Cic.

Columna è latere præstantissima. Nobilior è lateribus columna quam ex alia materia.

1. Parad.

1. *Parad.* Cum tibi siue Deus, siue mater omnium rerum natura dederit animum, quo nihil est præstantius, neq; diuinius: sic te ipse abijcies atq; prosterne, ut nihil inter te, atq; inter quadrupedem aliquem putares interesse. Pius animus hoc sentiat, quod grano salis ab intellectu conspergendum venit.

LINEA FAMILIÆ COLUMNARVM.

Hatto Apostolica prouisione Italus Archiep. Gnesnen. substitutus est 90. Vir grandæuus, senio & labore confectus, sed exemplaris. Thimotheus Italus Episc. Posnan. à Benedicto septimo missus, 1002. Roscilaus Comes 1238. à Conrado contra Iacungos & Lituanos missus, qui hostem fugientem insequendo inciderat in aciem belli, unde fugadum sibi consuluit, offendit exercitum Polonum; redijt itaq; & vincit hostem. Quapropter vocatus ex illa fuga à societate nobilium Pie: schala. Præfectum Plocensem fuisse dicunt, de familia quæ defert columnam vel Rochum scacalem à parente nominato Roch. Ioan. Brigier. Verneerus Episc. Plocen. occisus à Bolesta Castell. Vislicen. ratione villa Karško. Cathal. 1166. Sed alij eum de Armis Rosarum fuisse narrant. Clemens Episcop. Plocen. 1333. Annis 24. erat Episcopus. Stanislaus Episc. Plocen. Pawlowski dictus, quia Parochiam ante tenebat Pawlouien. Ex Archidiacono Plocen. & Vice Cancell. Semouiti Masouia Ducis. Sed à filijs Semouiti multoties persecutus fuit.

Lefniowolscij. Stanislaus Augusto regnante Castell. Varsau. & exercituum Regni Dux fortunatissimus, qui non degenerem sibi filium reliquit. Nicolaus Castell. Podlascen. Capit. Łościen. 1583.

Oborscij Clari in hostilium regionibus in Podolia Ioan. tenutarius in Zynkow, multoties à Scythis turbatus, & illi ab eo.

Ciecińewski Capit. Grabouiecen. famæ audissimus fuit, quam in Castris venabatur.

Pruszkowscij in Varsauień. districtu, Ducibus Masouia dilecti, sicut literæ Ioan. Ducis testantur, quibus contulit villas, Pruszkowo, Wolicá, Pęczycá. Ex his Kłebowscij. Pogroszowscij.

Eraſmus Pęczyccki, Generalis Ord. Minor. de Obseruant.

Brulenscij, Nicolaus Episc. Lacedemonień. Suffrag. Plocen. Archidiac. & Offic. Pultouień.

Myseńscij, Alexandr. Episc. Margariteń.

Walewscij, Nicolaus Adamum reliquit, Castellatum Olbieńscen. qui cum filia Firley Palat. Russ. fil. nupserrat.

Łaccij in Maiori Pol. Nicol: Castell. Camieneń. filius eius Legatus in Finlandiam, relicta proles ex Nicolao.

Kozuchowscij in Varsauień. districtu.

Chraplewscij in Posnanięn Palat.

Nadolscij in Palat. Rauęn. Stanislaus reliquit Paulum in Cracou. terra.

Ciosnowscij in Masouia.

Columna Prosper cum Regina Bona Legatus à Ioan: Sforzia Mediolanęn. Duce. Utuntur quoq; Prouani his armis in Taurino, cui Martinus Pontifex, dum pro armis uitam gereret, columnam ad firmitatem obtinendam à Deo addidit. Sed Troianus Prouani, dum Nobilibus Regno Pol: ascriptus à Sigismundo Aug. fuit & incorporatus, ad antiquum & proprium Stemma, Aquilam albam in rubentis campi spatio adiunxit. Continent ergo intra pectus Aquila arma propria, vites & columnas mixtim in campis.

Prosperum Prouana Epitaphium in Capella Ecclesię SS. Trinitatis, apud PP. Prędic. sic refert:

Prosper Prouana apud suos maiorum nobilitate clarus, apud externos virtutis splendore clarior, cum tribus summis Polonorum Regibus, Sigismundo Augusto, Henrico Valesio, Stephano Bathoreo, vni Vngarorum, Ioanni secundo, sua fide atque industria probata, amplissima munera administrasset, in his Salinarum Cracouiensium pręfecturam quam ingenti prouentu auxit. Desperato in hac mortali vita, honestissimorum laborum pręmio, ad immortalem vnde verum pręmium rectę vitę munere defunctos manet auolauit, die 20. Mensis Septemb. Anni Dni. M. D. LXXX. quarti.

Fuit & alter nostrę memorię Abraham Prouana, qui se titulabat de Cariginano SS. Maur. Theb. & Lazari Hierosolym. Miles.

C R V C Z Y N.

D E L I N E A T I O.

CRux, formę militum equestris Ordinis, coloris albi in campo nigro.

Q

ORIGO.

O R I G O.

Vnde Crucin.

EX Gallia Regno temporibus Miēcislai per Vilibalinum Archiep. Gnesnensem, qui primus Pastor ouium conuersarum Christi fuit. Anno 966. *Ita Ianicius, Bielscius.* Sed quia eodem anno Prochorus Italus primus Archiep. Cracou. Ecclesiæ, à Ioanne XIII. Pont. Max. missus, eisdem utebatur Armis, vt vitæ Archiepiscoporum & Episcoporum Cracou. author, *Christophorus Kantski refert.* Restat; aliunde arma acquisita fuisse, ad Regnum vero Pola inducta, dicere. Aut processisse Gnesnensem dixerim, sicque è Gallijs deriuata arma habebimus. Acceperunt postmodum additionem talia arma, nam temporibus Stephani Bathorij R. P. Edmundus Abbas Castitilicn. Ordinis Cisterciensium, à Greg. 13. Pont. Max. ad visitandos Conuentus missus, venerat in Regnum comitate mira, prudentia summa & sagacitate; qui ad Crucem qua Vilibalinus utebatur, addita gestabat Stellam infra crucem, & super galeam Crux, quæ additio eius prædecessoribus facta est. *Ita Paproc.* Postmodum tamen, Stephanus Bathorius Poloniarum Rex, talia Armâ cum indigenatu Nobili Cretensi Korniat concessit, cuius familiæ Chodkieuicz, Princeps Wisniouecen. Ossolincki, & aliæ domus autoritate potentia, diuitijs & fama graues, coniugio sese addicere, honori duxerunt.

*Crux in Polonia concessa Nob. stemma.**Differentia Cruciniorum.*

MONUMENTVM CHRISTIANITATIS.

*Monumentū Christianitatis.**Crucis significatio.*

Maximus nomine & sanctitate, *sermone de Martyribus, ita de Cruce Christi.* Crux non solum intelligitur ligni patibulum, sed piæ vitæ virtutisque propositum. Durum quidem à signis salutaribus Christi, ad signa mortalia comparatione venire, at vbi sermo de fidelibus, & membris non dissonis à corpore mystico Christi, dum Crux eorum non contra, sed pro Cruce Christi; non supra, sed sub Cruce Christi: in monumentum Christianitatis & obsequij Christi, cruces Nobilium terræ deducere, nil derogabit. Crux vestra ô Crucinij, admonet vos Christianitatis vestræ, & efficacius, quam Solonis & Hilonis odmonitio, *Nosce te ipsum.* Crux qualis sit admonitio, & Christianitatis monumentum, *Cesarius refert.* Sacrificium tremendū altaris dum peragebat Sacerdos, eleuando Calicem Sanguinis in adorationem, sub pede Calicis conspexit crucem auream super corporale; & chartulam; Sacro finito, legit scriptum, Militi Vualtero amico meo propè Birbach defer eam ex parte mea. Maria Mater Christi acclamat Presbyter. *Estne hic miles qui vocetur hoc nomine?* Dicunt. *Iste est.* Dueto seorsum, Reddidit. Hic accepta cruce, B. V. Mariæ, cum esset peccator, mancipauit se conuersus ad altare collo fune imposito, &

*Crux sub calice.**Militi malo à B. V. donū.**Missæ cruce è calo decorata.*

quot.

quotannis se redimebat. Vestram vero crucem, quale monumentum Christianitatis referam. Hæc sunt quæ posteritati dantur. Ianicius de Vilibalino Gnesne. Episcopo.

*Vilibalinus
Episc. Gnesn.*

*Primus Gnesna tuum conuersa vocauit ouile
Gallus, innocuum Vilibalinus iter.
Nobilitate Patrum clarus, virtute sed ipsa
Clarior, & sancti dotibus ingenij.*

Christophorus Kantski de Prochoro, Italo Archiep. Crac.

*Prochorius
Archiep Crac.
couensis.*

*Primus ad astra viam superasq; Prochorius arces
Monstrauit populo, maxima Croca tuo.
Clarus auis proauisq; suis, sed clarior omni
Laude vir, è vera quæ probitate micat.*

Quid de alijs Crucinijs magnificabo. Omnibus Crux eorum, est monumentum Christianitatis, vt quod de vnico Rachelino Italo Archiep. Crac. Anno 1046. Crucina legimus, hoc in ipsis, probare, affirmare, atque deducere licebit.

*Largus erat viduis hic, largus egentibus, eius
Respexit semper mens pietatis opus.
Contulit in propriam multa ornamenta Cathedram,
Contulit in sacros plurima dona locos:
Discite Pontifices sacra in vsus vertere sacros.
Ponite delicijs luxuriæq; modum.*

Christ. Kant. in Vir. Crac. Ar. & Ep.

Si igitur vos ô Crucinij Christianos esse delectat, quæ Christianitatis sunt agite, & cum cruce hac, merito vobis nomen Christiani assumite. Ita monumentum Christianitatis agetis.

FASTIGIVM POTENTIÆ!

Plutarchus cum Val. Max. Romuli Romanorum Principis fastigium potentia licet eburneum at tantæ felicitatis fuisse asserit, vt medijs in incendijs Romanæ vrbs haud violatum fuisset, igne se uero tantum scelus refugiente. Verum crux in fastigium potentia denunciata, potioribus gaudet priuilegijs, omnia namque elementa feruiunt cruci, omniaque aduersa elongantur ab ipsa. Est namq; crux verum fastigium totius potentia, & vera potentia totius fastigij ominosum. Audi *Nicephorum Historiarum lib: 17. cap. 3.* Antiochia maximo terræ motu quassata, solæ domus medias inter ruinas saluæ, quorum postes tali inscriptione ornatae fuerunt, IESVS nobiscum est, nemo loco moueatur. O cruce signati Crucinij, in quale igitur vos fastigium potentia Deus, Fortuna, Virtus vocauerit, vel inde colligite. Simon

*Crux fastigij
potentia.*

*Eburneum fastigium
potentia Romuli.*

*Crux potentia
fastigium.*

*Iesus in domibus
scriptus.
Simon montis
sortis Comes.*

*Cruce signa-
tus millia ho-
stium sternit.*

Montisfortis Comes, cruce signatorum aliquando Dux in vrbe Murlo cum ducentis sexaginta equitibus, & quingentis peditibus, à magno Aragonij Regis exercitu obsessus, in obsidentes irruit, decemseptem millia hostium strauit, ex suis non plus quam octo amissis. Tantum est potentiae vestrae o Crucinij fastigium.

Summi est potestas omnis & gloria Dei.

Sed nobis à dijs cum cruce concessa, vt illud Psalmi 88. vobis concinere liceat. *Posui adiutorium super potentem, & exaltaui electum de plebe mea: non est in potentia nisi ex cruce, nec electus nisi per crucem.* Cum cruce igitur vestra, fastigium potentiae vestrae, ominandum conspicendumque venit.

*Cruce thesauri
diuitiarum.*

THESAVRVS DIVITIARVM.

*Cruce Corona
Vngarorum.*

I Sabella Sigismundi I. Regis Poloniarum filia, Regina Vngariae, cū filio suo quem Solimanus Turc. Imperator infantem victor dum aspexit, fufis lachrymis, vita & matre donauit. Dum Ferdinando Imperatori Christianorum Coronam Vngariae iuxta pacta porrexerat, genas ob temporis infortunium exficcare non potuit. Accurrit dilectus filius blandiendo, fletus causam inuestigat, & illa vberius flendo & ingemiscendo ait: O fili fili, quomodo afflicta non manebo quae mihi & tibi omnia amisi, & vltimum quod consolabatur Corona, & hanc reddidi. Et filius puer spoliatus Regno, amissam quo pacto nescitur, crucem à Corona Regni Vngariae reddita, è sinu productam ostendit, & dixit: En pars potissima Coronae, non desperandum, iterum redibit vere crux thesaurus diuitiarum. Expeditne aliud dicere? Amantissimam rem igitur affero: Wiltrudis Orthulphj Comitissae Bauariae soror, in cruce thesaurum diuitiarum inspexit, & dixit:

*Bielse. fol.
596.*

*Cruce thesauri
Wiltrudis.*

*Huic germane meum despondi casta pudorem
Hoc melior toto siquis in orbe sequar:
Si neq; ditior quisquam neq; sanctior hoc est,
Cur mihi quem superis, quem colis ipse negas,
Cernis vt extendat suspensus ab arbore palmas,
Sponsus in amplexus me vocat ecce suos.
Accipe quem dederas pulchro de corpore florem.
In cruce suspensum perdere nemo potest.*

Bauaria S. Matth. Radero Soc. Iessu.

*August. serm.
de Parasce.*

Meritò igitur crucem vestram thesaurum diuitiarum ominabor, & cruce Nobiles Crucinij, cum omnium donorum crux abundans sit largitio. Hac cruce ditatus Korniaht, factus est thesaurus diuitiarum. Hac cruce ditata Polonia, facta est speculum virtutum, & sanctitatis depositum: Hac diues, pauper & Dominus, miles & dux, Rex & ser-

uus,

uus, æger & medicus. Crux namque est virtus Dei; & Dei sapientia.

PRÆCUSTODITIO PRO PRIMO.

Iulius Cæsar cum in Hispania quæstor Gadibus, Alexandri M. imaginem conspexisset, grauitèr suspirauit. Cogitans ea ætate, qua Alexander Asiam penè totam subegerat, se nondum gerere præclaram rem capisse. *Fulg. lib: 8. c. 15.*

*Iulius Cæsar
fleuit quod ea
ætate qua Asi-
am Alexand.
subegit, nil ca-
pit ille facere.*

PRO SECVNDO.

Deposuit potentes de sede, & exaltauit humiles. Beatissimæ V. M. præcustoditio. *Expono*, non deiicit potentes vt potentes. Posui adiutorium super potentem, sed quia iniquitas opilabit os suum, *Iob 36.* Deus potentes non abiicit, cum & ipse sit potens, aut potentes qui supra mensuram suæ conditionis efferuntur, exaltat vero humiles, qui non brachio suæ potentiæ confidunt, sed Dei & Christi.

*Potens qui dei-
citur.*

PRO TERTIO OMINE.

Constantinus Magnus, Romam nouam ædificando, vt thesauri omnes antiquæ Romæ, Iudicij, sapientiæ, Senatus, rectum iusticia bonum, virtus, perpetuitas, Deus, in ipsam translata æuiter- nè regnarent, in porta palatij sui imaginem Crucifixi ex lapidibus preciosis & auro efformatam collocauit. *Baron Anno 330.* Et prosecuta est benignitate diuina maiestas intentionem, donec superstes linea, orbicem atram non habuit. Igitur pro lapidibus & margaritis pretiosis, fides, conscientia, virtus, crucem vestram adornet, & vita viuetis incommutabili.

*In porta cru-
cifixi imago.*

SERIES CRVCINIORVM.

Crucinfcij.

*Korniakt cum Dzysucka habuit matrimonia filius suus cum Ossolińska,
Filia verò Chodkieuicio Palat. Trocensi, data fuit in Coniugem.*

C Z E R W N I A.

D E L I N E A T I O.

Est scutum album nudum, nullam retinens figuram vel notam, supra galeam quinq; pennæ Iunoniæ aus.

O R I G O.

Bielscius in Regno acquisita fuisse refert dum in cruento bello cum Cruciferis, in quo & fortis Cruciferorum vis ceciderat, An. 1400. in die diuisionis Apostolorum. Dum miles fortiter hostem scuto præmendo, triumpharet.

T H E A T R V M F O R T V N Æ.

*Thesaurus
fortuna.*

*Scutum cum
linea rubea*

signum atrum cap. 39.

Scutum albū

*Scuto inscri-
ptum vel in
hoc vel super
hoc.*

Arma his similia Austriæ Dux Lupoldus coluerat, An. 1386. Demum, ob aduersam fortunam cum Heluetijs ad Sempacum, rubenti sanguine illud diuisit. Refert *Crantz. Vandal. Hist. lib. 9.* Sed nostra arma cum à tristi sectura, sint vacua, iure meritò in illis theatrum fortunæ speculabimur. Fauet his Lacæna matrona, referente *Plutar.* quæ clipeum filio appendens, dicebat: *Fili aut in hoc, aut super hoc.* Quam breuitatem Laconicam non in alium sensum retraxit, nisi sic rem belligerendam noueris, vt aut victor clypeum referas, aut occisus in bello, super illud domum deporteris. Est clypeus vester theatrum fortunæ, nam vagam fugacemq; fortunam clypeo suo acer in certamine prædecessor vester, ita alligauit, vt cruciferis laurea victoriæ adempta, scutis suis perpetuam efformauerit. Vnde rectè *Plut. In bello plus habere momenti vnum prudentem & cordatum, quàm turbam imprudentium.*

MILITIÆ DECUS.

Filiorum legitimorum decus lidiumq; scutum fuisse in stemmati-
bus Brochwic diximus. Fortiorem nobilioremq; decorem militiae,

Scutum vestrum pronuntiabo. Nam sicut enorme est malum fu-
gere è bello, ita abiecto scuto redire, nefandum erat. Vnde fugienti
filio è castris & pugna, mater asperum tugurium vt latitaret monstraue-
rat, refert *Iustinus*. Redeunti verò sine scuto & armis quàm graue sup-
plicium fuerat attende. M. Scæua Iulij Cæsaris miles, in conflictioni-
bus aduersus Pompeium ad Durazum dimicando, alterum oculorum
amiserat, ipse septies perfossus fuit, clypeus suus 1020. iaculis confixus,
1030. locis perforatus erat, nihilominus seruata est ab eodem porta adi-
tusq; propugnaculi, cuius defensionem susceperat, cum ad castra Cæ-
sarisperuenit, & se gladio ancili, & galea nudatum, (quod erat milita-
ri lege interdictum) animaduertit, cæpit exclamare: *Parce Imperator,*
parce, armis priuatus redeo. *Sueton.* Est igitur Scutum decus militiae ac
proba militaris, strenui animosiq; viri. Vestri sunt isti honores ô Czerw-
nij, ad spem vestram quam dextera gerebatis, clypeus protectionis ad
sinistram perrectus est. Stetistis in arena, vt sitis filij veri patriæ, ciuesq;
sapientissimi. Expendite scuta hæc, in quibus iam non muscas & ranas
exarate, sed forti virtute hæc insculpta appareant. Cor Pompeij, Gla-
dius Iulij, brachium Achillis, fortitudo Vlissis, fortuna Alexandri, in-
genium Q. Metelli. Et mori aut vincere pro fide, patria, & gloria, mo-
re maiorum vestrorum, nedum non dubitate, sed satagite.

*Fugere è bel-
lo & sine scu-
to redire ne-
fas fuit.*

*Miles stren-
uus.*

*In scutis quæ
exaranda.*

PRÆCVS TODITIONES.

AD 1. L. Septimius Rom. Imper. dicere, & in medium dare con-
sueuerat. *Militemus.* Et P. Helicius. *Laboremus.* His duobus
theatrum fortunæ fælicis conseruabitis.

*Militemus.
Laboremus.*

Ad 2. Gallici Admiralis Andr. Laualli Symbolum fuit *Remis ardens*
& *inflammatus, manibus valide tentus*, cum inscriptione, *Non alteri.* Ex-
positum hoc manet in suburbio Melunensi, ob feruentem officiosumq;
zelum in patriam & Regem indicatum, sed præsertim in suscepta per
Oceanum nauali Prouincia. Hac ratione decus militiae conseruatur.
Parad. in Heroic. Symbolis.

Remis ardens

*Lineam familiae non noto, ob difficilem indagationem in tam amplissimo
Regno, quisnam illis modo utatur.*

Dabrowa.

DABOVA seu DAMBROWA.

D E L I N E A T I O.

Est solea alba in campo ceruleo, extenditur summitate superius, supra quam est crux aurea, ad extremitates verò à latere deforis, etiam cruces aureæ, *Bielscius*. Super galeam verò, ala vulturis, per cuius medium currit sagitta.

O R I G O.

Orta fuisse Arma in Regno Poloniæ, deducta verò ab Iastrzebcis armis, ut omnes soleæ. *Dlugoff*. ait. Verum circa Annum 1246. Conrado Principe Masoviæ invictissimo regnante, clariora facta fuere. Nam Pribyslao Dambrowa (cum fortiter aggressus Iacuingas fuisset, ac vicisset) prudentissimo gubernatori exercituum Masoviæ Princeps Prasniciam cum omni territorio contulit. *Paprocus*. In altero vero suo opere, militem hunc fuisse de armis Pobog refert, cui cruces duæ additæ sunt in hoc congressu cum hoste, dum blasphemus in Christum hostes inuaserat. Hanc familiam longe lateque per Regnum & Lithuaniam Dominus usque in præsens benedicit, benedicatque. Habet Dabrowá cognomen, qui miles statua tunc ageret ad glandinum arbores.

F O R T I S M I L I T I A.

Hoc opus, hic labor. Vnde namque tantum Nodum Gorgium solvere inchoabimus? Quis nescit euentus in bellis inopinosos accidere, & longe alios, quam ferat multitudinis ratio. Quid igitur

igitur hac in parte Demosthenes, quid Valerius, quid Seneca, quid-
ue alij proferemus, & quid sit veritatis deducemus. Fortem militiam
Valer. Max. lib. 4. in consilio Ducis posuit. Ducis inquit in consilio
posita est virtus militum, fortior namq; exercitus est ceruorum ducen-
te leone, quàm leonum ducente ceruo. Et si quis exercitui imperat qui
nunquam fuit miles, hic planè Hecatombem hostibus educit, ait *Me-
nander*. Sed quia consilium sapienter initum, multas manus vincis, exi-
guum viri robur præualebit animi industria. Semper namq; vir impe-
ritus & robustus corpore minus timendus, quàm imbecillis & sapiens,
Imperatores enim & duces innumeros fieri licet, sapientem verò vix
vnum aut alterum longo tempore, *Euripid. in Stob. serm. 54.* Rem af-
fert iocundam in libro an seni administranda Respub. *Plutarch.* Athe-
nis inquit Rhetores Iphicrati & Timotheo adductum Chaterem robu-
stum hominem ostendentes dicebat, *Talem Imperatorem constituendum
esse.* Et Timotheus: Non per Deos, sed talis ille sit qui Imperatori gesta-
turus est stragula: Imperator verò tum quæ ante ipsum, tum quæ à ter-
go sunt prospiciat. Hinc *Vegetius*, in tribus fortem militiam in Duce
existere. 1. In consilio secreto quæ scilicet aduersarius ignorat, vnde
consilium quid facturum sit, vel cum pacatissimis vel cum fidelissimis,
vel potius secum ipse habeat. 2. In ordine, tam in itinere quàm in acie,
periculum enim ab hostibus semper grauissimum sustinet, diuisus & in-
ordinatus exercitus. 3. In exercitato & erudito milite, nil enim firmi-
us, felicius, laudabiliusq; in Republica quàm in qua abundant milites
eruditi.

Fortitudo mi-
litaris in Du-
ce.

Dux Leo &
Cervus.

Eligendus
Imperator
non robustus,
sed sapiens.

De re milit.
18.
In Duce 3.
ponenda.
Idem lib: 1.

Ibidem.

FORTEM MILITIAM EX MILITE.

Alexander M. breui tempore totius orbis Imperium cum obti-
nuisset, perquisitus à quibusdam, quonam fortis militia sua & in-
uicta stetisset, respondit: Consilijs, eloquentia, arte Imperatoria
& cunctando. *Stob. serm. 54.* Sed fortem militiam nedum ex parte Du-
cis, verum etiam ex parte militis affirmandam esse. Nam si magnus &
egregius exercitus sine Duce, est magna quædam bellua sine capite, vt
Thebanus Epaminondas dicebat. Certè Dux sine militibus monstrum
quoddam, caput sine membris, ars sine viribus erit. Hinc *Iphicr.* exer-
citus sic oportere constitutum esse dicebat, ceu vnum corpus: ita vt
loco thoracis phalangem habeat, manuum instar, levis armaturæ mili-
tes, pedum, equites: capitis autem loco Imperatorem. Quomodo
namq; illa semper detestabilis vox in Imperatore exercitus tollitur.
NON PVTARAM, nisi per militem, quomodo consilia hostium pla-
na fiunt ducibus quæ erant hosti secretissima, nisi per militem. Quo-
modo experientia, fortitudo, audacia, spēs quoq; optima belli in Du-
ce succrescit milite. Quis primus fossas, muros, arces, scalis, canicu-

Fortis mili-
tia est ex mi-
lite.
Inuictus Ale-
xander M.
quomodo &
victor.
Exercitus si-
ne duce quid.
Dux sine e-
xercitu quid.
Corpus est
quoddam e-
xercitus.
Non putarā
quomodo ca-
uetur ex par-
te.

R

lis, por-

Militum dignitas.

tis ingreditur? Miles, quis bellandi nouas artes, genus diuersum tali, quibus hostium & ducum interit vis, & virtus adduxit, inuenit, composuit? Miles. Est igitur fortis militia & inuicta ex milite. *Vnum Cic: 2. de Orat.* Magna laus & admirabilis tulisse casus sapienter aduersos, non fractum esse fortuna, retinuisse in rebus asperis dignitatem.

Militis tria Capita boni.

Sed ne ambiges vagariſque animo disparem militem, animique finem concipiendo. Ille, *inquam*, (fortis militia & inuicta) miles, qui existimat obseruatque tria rectè bellum gerendi Capita, velle, reuereri, & obedire ducibus, vt *Demost. lib: 5. in Concio. Brasida.* Ille, qui Triballium constituta non expectant, hi namque quatuor Phalanges in pugnis instituebant, primam ex imbecillis, alteram ex optimis & fortibus viris, tertiam ex equitibus, postremam ex mulieribus, quæ ipsos in fugam conuersos conuicijs insectantes retinerent. *Stob. serm: 54.* Ille, qui non ob prædam militat, sed eius manum durus exasperauit capulus, & qui fortior ex confragoso venit. *Hier. in Ep. ad Theo. Mon.* Ille, cui decretum est, in prælio aut vincere, aut mortem oppetere. Ille, cui non est operis velle dare consilium, sed vbi res postulat, bonam nauare operam. Talis est vsui, talis Martis, talis Reipublicæ filius. Vt igitur fortis militiæ famam referant milites, memoria teneant magnificam laudem & famam militum Rhodiorum, & Ducis Demetrii oppugnantis, Rhodium à Demetrio magnificè oppugnatam, & Rhodios fortiter patriam defendisse. *Plut. in Demetrio.*

Oppugnare, defendere.

FORTIS MILITIA EX DISCIPLINA MILITARI.

*Disciplina militaris for-
titudo.*

Romana eloquentiæ parens *Cic. Orat. pro Mar.* militiam dum extollit, ait: Rei militaris virtus præstat cæteris virtutibus, omnia namque nostra studia, & hæc forensis laus, latet in tutela ac præsidio bellicæ virtutis, & simul ac increpuit tumultus, artes illico nostræ contricescunt. Sed ne anguis lateat postmodum sub herba: (rebellio ac profusa licentia sub tutela) adiunxit admonendo *Val. Max: lib: 2.* Aspero & absciso castigationis genere militaris disciplina indiget: quia vires armis constant, quæ vbi à recto itinere descuerunt, oppressura sunt, nisi opprimantur. Hinc *Val: Max: lib: 8.* Nunquam ad contumaciam pari consensu multitudo prærupit, sed incitantur non pauci vitiorum scelerumque impunitate. Et cum eos qui rectè bellum gesserunt sunt, non sequi res & occasiones à tergo debere, sed ipsas antecedere: oportet Imperatorem exercitui præesse, vt ea faciant quæ ipse iusserit, non autem cogantur res quomodocumque euenerint sequi.

Vt quid tantum efferrimus rem militarem eiusque disciplinam, quoniam

niam

niam ex ea maxima felicitas, ex neglecta verò summum infortunium enascitur. Quapropter Lacedæmoniorum Legislator Lyncurgus, ne sæpe aduersus eosdem bellum mouerent, præcepit: ne vel inuitos rei militaris peritos efficiant. Sed eo magis quod hac stante, victoria stat: hac exultante, detrimentum, casus, ruinaque subsequatur. Qua de re *Petr. Bles. Epist. 19.* deflet collapsam disciplinam militarem, & ait: Disciplina militaris euauit, & in quandam delinquendi libertatem deformauit. Olim enim se iuramenti vinculo milites obligabant, quod starent pro Reip. statu, quod in acie non fugerent, & quod vitæ propriæ vtilitatem publicam præhaberent: sed & hodie tyrones enses suos recipiunt de altari, vt profiteantur se filios Ecclesiæ, atque honorem sacerdotij, ad tuitionem pauperum, ad vindictam malefactorum, & patriæ liberationem se gladium accepisse; porro in contrarium versa intentio; nam ex quo militari cingulo decoratur, statim insurgunt in Christos Dñi, & deserviunt in patrocinium Crucifixi: spoliant & prædantur subiectos Christi pauperes, & miserabiliter atque immisericorditer affligunt miseros; vt in doloribus alienis illicitos appetitus, & extraordinarias impleant voluntates.

*Defenda col-
lapsa militis
disciplina.*

Vt igitur fortis sit militia ex disciplina militari, summopere curandum est. Quapropter iuuentus cui defensio Prouinciarum, cui bellorum est committenda fortuna, & genere si copia suppeditat, & moribus debet excellere, honestas enim idoneum militem reddit, & verecundia dum prohibet fugere, facit esse victorem. *Veget. de re Mil. lib: 1.* Commune igitur sit duci exercituum: Bonos præmijs afficere, malos autem pænis, sed rectè imperabit si ipse iustus existerit. Nam *Xenophon lib: 2.* expeditionis Cyri docuit. Expedit militem magis metuere Ducem quam hostem, si talis sit futurus, vt custodias seruet, amicis abstinere, hostes citra tergiuersationem aggrediatur. Hoc namque & militem & ducem afficit, nam cum dijs mouere hastam sapientis est, & nullus satis vnquam enumerauit singula mala, quæ viro obueniunt qui turpiter sese gesserit. Quo igitur victoria paretur in bello, inde colligite, & disciplinam militarem seruate, non enim multitudine neque fortitudine paratur: sed vtri deorum auxilio freti, fortioribus animis hostes inuaserint, vt plurimum ab aduersarijs non sustinentur. *Xenophon lib: 3. de Cyriped.*

*Dux magis
metuens militē
quam hostē.*

FORTIS MILITIA EX AVDACIA.

GLoria hominum si crescit, certe in rebus arduis crescit, nec aliter quam audacia. Maxima enim quæque efficit hominibus audacia. Quare *Menander.* Nulla præstantior dea est quam audacia. Audendum est: Labor enim tempestiuus multam parit fæ-

*Audacia for-
titudo militis.*

Audacia Dea

licita-

*Audacia de-
spirationi vin-
cta.*

*Temerè non
pugnandum.*

licitatem hominibus. Verùm non talem audaciam efferendam in-
fortitudinem militatem duxerim, quæ desperationi iuncta sit; non e-
nim eximius in bellis est, qui magni facit virtutem, & vitam nihilo du-
cit, sed quæ rationi coniuncta, præsentem in periculis animum conser-
uat, illam enim & necessitas parit, hanc sola ratio persuadet, illa prin-
cipum fieri actionis potest, vt ait *Demacritus*. Sed quia seorsim est, no-
cet & calamitatem infert; ista licet virium mensuram excedat, tamen
cum fortuna dominabitur fini. Quocirca filium temerè contra Athe-
nienses pugnantem, cum vidisset Lacedæmoniorum Rex Archidamus,
dixit: *Aut vires tibi sunt augendæ, aut minuenda audacia*. Audaciam
igitur fortem militiam dico, iunctam rationi, quæ nedum corpora e-
xercentium se ornat, sed nec animi studia obtenebrat, vt ait *Isocr.* ad
Demonicum.

FORTIS MILITIA EX EQVO.

*Inciatus
equus.*

*Dio in Hist.
Rom: lib. 59.*

*Equorum gra-
tia decretum.*

Incitatus equus C. Caligulæ Imperat. nomine, cui in auro hordeum
apponebat, & in poculis vinum propinabat, per salutem eius & for-
tunam iurabat, multam de militari fortitudine præueniente ab equo
occasionem dicendi præbet: at stolidum est, licet viri magnanimi fa-
ctum, sed decreto ac Senatus consulto populorum, qui in fauorem e-
qui pronunciarunt, deberi illi pabulum ad non scio ad dies vitæ, vt
Maiol. Tom: 5. Coll: 1. magis moueor. Quare equorum sepulchra & alta
Epitaphia fuerunt. Multa namq; sagacitas, inexplicabilis affectio er-
ga dominos in equis deprehenditur.

Sed cauendus est Seianus equus.

*Seianus equus
unde prouerb.*

*Equus infa-
lix.*

Habuit Seianus nobilissimum, at cum eum M. Ant. capitis damna-
ret, Corn. Dolabella Consul cum equi fama commotus, magno eum
pretio redemisset, in Syria bello ciuili obsessus, interfectus est. Mox
C. Cassius equo potitus est, sed fuso exercitu suo, miseram quoque
mortem oppetiit. Antonius parta contra Cassium victoria, eodem e-
quo potitus est, sed victus postea ac desertus, detestabili exitio interiit.
Aul. Gel: Nect: Attic. lib: 3. cap. 9.

Tales sunt iniquè auarè acquisiti educati equi.

*Sybaritarum
equi.*

*Saltante equi
cantant victo-
ria hosti.*

Nec sit Sybaritarum equus, hic enim populus Italiæ equos saltare
ad tibiam conuiuij tempore docuerunt. Crotoniata his cognitis ad pu-
gnam cum eis tubam bellicum canentem secum non sumpserunt, sed
tibias & tibiæines, commissoq; prælio cecinerunt saltatoriam cantio-
nem, quo audito equi, victoriam hostibus dederunt. *Plin. lib. 8. cap. 42.*

Tales sunt delicantium equi.

At vestri equi ob fortitudinem militarem sint sapientia Salomonis
insigniti. Parentur ad pugnae diem equi, vt à Deo victoria sit.

FOR:

FORTIS MILITIA EX ARMIS.

Graue testimonium huius rei nobis attulit *Plut.* dum Pompeium Magnum à Sylla missum in Siciliam, non solum vigilanter strenueq; & magnanimitè militantem refert, sed etiam quod militum qui hostes excursionè agros prædati sunt, & ab obuiorum oppressione refrenarent, gladios annulo proprio sigillatorio adnotabant, quasi fortitudinem & victoriam ex armis deducendo. At longè grauius testimonium est omnipotentis Dei. *Deut.* 33. Scutum virtutis, & gladius gloriæ tuæ, negabunt te inimici tui & tu eorum colla calcabis. Benedicens *Israeli* loquitur. Sed quis affirmare verebitur fortem victoriam esse ex armis? præcipuè

Cum gladio feriens hostilem virum capiat

Et pedem pedi apponens, & scutum scuto committens,

Et cristam cristæ, galeamq; galeæ,

Et pectus pectori conferens, hostem impugnet,

Vel gladij capulum, vel oblongam hastam apprehendens.

Hinc Leonidas Xerxe mādante vt sibi arma mitteret, respondit: Veni, cape. Maluit enim armis mori, quàm traditis armis turpiter cum hoste pacisci. Sed cui fortis victoria ex armis in sinum reclinabitur. Profectò non huic, qui viso gladio, aut nouo telo exclamat, periit viri virtus cū Archidamo. Sed qui respondet cum Epaminonda, an Antigidas gemet quum Tollen. nouas tibias habeat? hic enim malus, ille optimus erat tibicen. Illi namq; plus præsidij habent in clypeo, quod multipliciter auro & gemmis adornarent: isti plus habent præsidij in gladio. Nam illi prædam ex hostibus cupiunt, isti certamen & victoriam. Non illis ergo victoria fortis delabitur, sed qui non laudant in pace prædas, inter arma fugas, inter vina victorias: qui non leones in prætorijs, non lepores in prælijs, sed qui bene norunt ingenium difficilis belli.

ICONOLOGIA FORTIS MILITIÆ
D A B O W A.

NE aliquis retorquendo vulgati sermonis rem afferat, qui se ipsum non habet, Samum petit! Quod familia prædictorum armorum fit prototypus quidam fortis militiæ, ipsumq; specimen, nullo discrimine amplector. Quid hæc solea? nisi fortem in militia Ducem, militem, audaciam equum, refert. Cruces verò, disciplinam militarem, vim quoq; fortitudinis in armis ingerunt & expendunt, sed vltra hæc, quicquid fortem militiam efformat, vel impedit; in hoc nobilitatis stemmate magis quam in speculo relucet. Hic enim est fortis, quem ornatus coelestis vsq; ad plantam equi in bello adornat, hic verè fortis, quem

Fortitudo ex armis.

Pompeius gladios signabat annulo suo.

Scutum virtutis gladius gloria.

Quomodo præstandum.

Arma hosti non mittenda.

Fortis victoria cui.

Plut. in Lacon.

Brisson: 17. cap: 2.

Nonis armis non terrendum.

Victoria fortis.

Samum petere.

Quid solea cum crucibus.

Quis fortis in bello.

*Dabona est
machina bel-
lica.*

quem crux sancta in bello dirigit. Verè fortis, quem decor virtusque Christi contra hostem firmat. Verè fortis, qui virtutem suam virtuti Christi nomenque proprium nomini eius subduxit. Vnde iure meritò insignia hæc machinam quandam Iconologiam fortis militiæ dixerim. Demetrium Phalerium Plutarchus tantum ingenio arteque præcelluisse in machinis bellicis refert, ut amicis magnitudine stuporem, hostibus pulchritudine adferrent voluptatem. At insignia hæc & pulchritudine adferunt voluptatem, & magnitudine omnibus stuporem. Sunt namque prototypus omnium machinarum bellicarum, sunt imago, speculum, facies fortis militiæ. Ut quidam ex Soc. Iesu de illis.

Quis tam concordi iunxit duo robora nexu?

Quis soleam socias iussit habere cruces?

---- quia ---- monstrant insignia gentis

Certatimque sacro laudis honore nitent.

Quam namque laudem solea ornata crucibus, quam cruces aureæ iunctæ albæ soleæ non dicent? Dicent virum magni animi, quem nec celer eques, nullusque Pogoniorum æquabit. Virum dicent vallatum præsidio cœlesti, roboratum virtute Christi, qui gladium contusum & fractum cruce Domini acuit, cruce Domini firmat. Verè militem pro Deo, patria, libertate, verè seruum crucis, pro cruce, Christo, Ecclesia. De quibus ita *D. Thomas de Kempis lib. 3. de imit. cap. 61.* Soli serui crucis inueniunt viam beatitudinis & veræ lucis. Et si super galeam alam cum sagitta spectes, pharetram quandam cogita, nec aliam quam de qua Horat. canebat.

*Serui crucis
beati.*

Pharetra.

Integer vitæ scelerisque purus

Non eget Mauri iaculis, nec arcu,

Nec venenatis grauida sagittis

Fusce pharetra.

Koſka.

Kiſka.

Aperta pugna, congressu lucenti, audax simplex & fortis mouere arma, districtos deducere gladios, amat. Hic Longinus de illis, Viri huius familiæ audaces & simplices. Dic amabo quales numerabis Koſkouiciorum familiæ animos? Quales Zgierſcios? Scecinſcios? Ianuſewſcios? Budzinſcios? Mlodzanouios? at super alios familiam Kyskorum in Lituania? Stanislao Kiſka Palat. Smolenscen. Quot ex eis Mag. Duc. Litu. Supremi exercituum Duces, quot vigilantissimi Senatores, quot Patriæ defensores, quorum moribus, virtute, fama, commoti Duces Radziuilij, Comites Chodkieuici, Principes Hoſowſcij, Regalis Sanguskorum sanguis ipsorum sese sanguini iunxit. Sed in præsens ut referendo tempus inuidis ora patefacere ne sinamus. Illuſt. D. S. Kiſka Palat. Polocen. M D. Lit. Exercituum Dux Campi, cuius fortitudo contra Moſchum ad Polociam, omnibus nota manet, quam in multis ex-

tis ex-

tis expeditionibus virtutem, quam in patriam promptitudinem & amorem non festinauit? sed de familia eorum illustri. Hoc vnum coniecturæ sit, quod Cic. 2. offic. attulit. Vera gloria radices agit & propagatur, ficta, tanquam flosculi celeriter decedit. A tantis centenarijs orbis reuolutionibus, en peridum temporis non nouit Kiskorum familia, Nam sinceri pro patria, zelatores pro Deo, pietatis amantes, deuotione, elemosinis, confessione, soleam crucibus firmatam, corroborant, & reuiuiscere faciunt.

*Gloria vera,
Kiskorum
familia an-
tiqua.*

*Faustum igitur premitote gradum, & date pectus in hostem
Aduersis poscit patria pressa malis.
Ausibus ingentes dabitur deuincere auras,
Fas etiam rutilos laude ferire polos.
Sic vos totius mundi incola noscet, & alium
Mortales veniet nomen ad Antipedas,*

S A N C T V A R I V M P I E T A T I S.

*Sanctuarium
pietatis.*

Nobilior titulus Armorum Dabouiorum non potuit fieri quàm sanctuarium pietatis. Nam si licuit Sanctorum imagines pro reliquiis sumere, profectò Nobilium arma in specimen pietatis & cuiusdam sanctuarij deducere non pudebit. Vnde Sedulius.

*Arma Nobi-
lium pietatis
specimen.*

*Insignes pietate viros, virtutibus arte,
Ingenio, meritis, doctrina, viribus, armis.
Moris erat quondam statuis ornare dicatis,
Viuat ut æternum per postera sæcula nomen,
Olim sic fertur magnum decorasse Platonem,
Rex Ponti meritis sic Sceuola Clelia clari
In patriam dicto pariter celebrantur honore,
Effigiemq; sui Demosthenis Attica tellus
Exhibet ingenti fabricatum in mole colossus,*

*Statua mor-
tuorum.*

Quod non tubicen, figmenta vana faciunt, sed acer respectus familie, domus, dignitatis, Armorum virtutis, vt bene Pyrrhus Epirotarum Rex innuebat cum quærentibus inter pocula, vtrum Antigendas aut Satyrus melior esset tibicen, respondit: M. h. præstare vester Dux Polysperchon. Docuit quæri oportere & responsum hominem, in necessaria non in vana & inutilia.

*Questio verè
grauum sit.*

Familiam vestram ô Dabowij Sanctuarium pietatis meritò refero, cum ex vobis Sanctos Ecclesia sperat, & congaudent B. Stanislaum Kostkam, miraculose altaris Sacramento partum intendo. Neque absimilem Illustriss. Stanislaum Episcopum Samogitiæ Kiskam, qui cōiugali matrimonio repudiato, piè, sanctè, in omni castimonia vitam finivit, vt de illo non dubitauerit quidam Poëtarum hæc dicere, dum in illius Arma scribebat.

B. Kostka.

*Stanislaus
Kiskà Episc.
Samog.*

Oce-

*O celebres humilesq; nimis, magis inter honorem
Dum nituere latent; dum latuere nitent.*

*Christo non
parentibus
obedire.*

*Hominis ve-
ra æstiment.*

Magnum quid fert secum omnis pietas, est namque parentibus amica, est Deo grata, sed pietas in Deum præualet, nam ordo rectus ille post Deum amare patrem & amicos, si vtrumque seruari non potest, odium in suos, pietas est in Deum. Quapropter D. Hier. ad Heliod. admonendo Nobilem matrem, ut filiam suam in pudicitia conseruet, ait: *Contristabitur pater, sed letabitur Christus; lugebit familia, sed Angeli gratulabuntur.* Ita fecerunt Kiszkowij, disparem religione parentem abiecerunt, & Deo vero, vero ritu, veris Sacramentis in S. Romana Ecclesia seruire inchoarunt, pluresq; filias Christo consecrandas, Sanctimoniales fieri curarunt, reddiderunt. Alij Ecclesias fundare, Parochias ex Hæresi reformare, Episcopatum Samogitiæ erigere & dotare, Xenodochia militum ampliare, vi propriam virtutem assumpserunt. Mirabilis profecto in suo paradoxo *ad Lucil. Sen.* Cum volueris, inquit, veram hominis æstimationem videre, & scire qualis sit, nudum inspicere, deponat patrimonium, deponat honores, & alia fortunæ mendacia, corpus ipsum exuat, & animum intueri, qualis quantusque sit, alieno an suo magnus. Obseruarunt Dabowij talem doctrinam nouam, pristinae, propriam alienæ adhibuerunt æstimationem, ut sint & pietatis cultores, & pietatis sanctuarium. Discite igitur ex eis, quod

*Non ebore & gemmis non auro vera paratur
Nobilitas, aliquid maius honore decet.*

P R Æ C V S T O D I T I O N E S.

Sic floret decore decus.

ERubescere ex eburnea vagina, plumbeum educere gladium, dum secunda fortuna arridet superbire noli, aduersa perstrepenste noli frangi. *Cleobulus.* Præfige tibi certum modum, & characterem quem obserues. Tum solus tecum, tum cum alijs conuersando, operam da, ne in colloquia plebeia descendas, sed si quidem fieri potest, orationem transfer ad aliquid decorum, sin minus, silentium age. *Epietetus.*

Pro secundo. Fili concupiscens sapientiam, conserua iustitiam, & Deus præbebit illam tibi: Sapientia enim & disciplina timor Domini, & quod beneplacitum est illi, fides & mansuetudo, & adimplebit thesauros illius. *Ecl: I.*

LINEA FAMILIÆ DABROWA.

KOstcij de Strzymberg, in Prussia & Masouia. Ioan: Kostka Palat. Pomeranie. Ioan: Palat. Sendomirien. Candidatus Regni, 1576. N. Capit.

N. Capit. Golubień. Petrus Koskă Episc. Chelmeń. Ioan: Castell.
Zakroćimeń. N. Filius eius ex Kryska.

Laskouiij in bonis suis gentilitijs Laskowa Łabłoń nuncupatis, in Terra Łom-
zensi Palatinatus Masouia, domus antiqua, quae viros armis pa-
riter ac literis idoneos profert: in qua domo adpresens est Generosus
Stanislaus Laskowski Regni Instigator, ac eiusdem Terra Łomzen.
Pincerna, vir incorrupti iudicij & integritate animi conspicuus.

Wdziękouiij, ibidem Łosij in Palatinatu Masouia,

Karniewscij.

Ianuszowscij in Prussia.

Morawscij in Ciechanow.

Budzinscij in Makouień, districtu.

Dabrowscij ibidem.

Młodziańowscij in Ciechanowień.

Zgierscij Domus antiqua vetustatis in Masouia, ex quibus unus in Ducatu
Litu. feliciter statua elegit: vocantur ibi Kiskowie. Nupserat ille
cum filia Petri Albi Ducis Exercituum in Lituan.

Stanislaum Kiskă Miechowius Exercituum Litu. Ducem meminit Ale-
xandri Regis temporibus, qui infirmitate detentus, Glińscio commiserat
Regimen, hic victor de hostibus, duodecim millia equorum cum praeda
repperunt. Et anno 1508. Sigismundus miserat cum copijs Stani-
slaum Kiskă versus Moschorum arcem Vosniam, qui omnia ferro &
flamma consumpsit, sed venienti Exercitui Nicolaus Firley Exercitui
Regni Dux, auxiliares detulit. Palat. Witepsceń. & Capitaneum
Bractauień. 1551. Epitaph. Vilna refert. Nicolaus Palatinus Podla-
sia, Capit. Bielsceń. Drohicineń. Ioan: Kiskă Capit. Samogit. Ge-
neralis. Stanislaus Kiskă Episc. Samogitia, in cuius laudem Sarbie-
uius Soc. Iesu, ad Arma:

Quis tam concordē iunxit duo robora nexu,
Quis Soleam socias iussit habere Cruces?
An quia Kizkanæ monstrant Insignia gentis,
Certatimque sacro laudis honore nitent?
An quia calcari cupiunt, humilesque latere
A Domino morem quem didicere suo?
O celebres humilesque; nimis, magis inter honorem
Dum nituere latent, dum latuere nitent.

His temporibus Palatinum Potocceń. & Campi ductorem Exerc. Litu.
grauem consilio Virum veneramur. Christophorum Kiskă Pincernam
Litua, magnarum literarum ac virtutum Macenatem.

pabrowski h.

D A B R O W S K I C H.

D E L I N E A T I O.

Virgo cum
tubis.

Virgo diductis comis in veste candida, coronam auream gestans in capite, in tubas binas clangorem promouet, ut una sit in leuam, altera in dexteram partem in campo rubeo. Super galeam eadem Virgo.

O R I G O.

H. Dabrowski.

Niderlandiæ partibus inchoata, seu in inferiori Germania, postmodum in Prusiam deuenere, ubi & clara manent in Polonia Casimiri temporibus, maiorem dignitatem assecuti sunt. Nam ad Radzinum in villa Dabrowká, cum stativa honoret, Casimirus Hectori Dambrowski pro bene meritis Capitaneatum Radzyneñ. contulit, qui nedum ipse, sed cum filijs fortiter Patriam decorauerat. Nam Ioannes filius ad Choyniciam inter occisos vix uiuus repertus, Bartholomæus in Vngaria, Nicolaus in Moschouia, strenuè occubuerunt. Sed qua occasione talia Arma primitus collata fuerant, authores nostri non referunt. Crediderim tamen, vel pro virgine Ducissa bella duxisse, ut quondam Vanda Poloniæ, dum contra Rotigerum gessit bella vel in victoria, triumphantem Virginem victorijs conduxerat, prædecessor ipsorum in triumpho, sed fiant quacunque ex occasione, illa tamen erit, quia dexteram tetigerunt tyranni.

A M A.

AMAZONICVM ROBUR
IN DAMBROVVIS.Amazonicum
robur.

Mulierem fortem quis inueniet? *quæfuit Sapiens.* Effet namque precium eius procul & de vltimis finibus, sed ecce fortis mulier o Salomon. Mulier magnæ fortitudinis, eximiæ virtutis, inuicti animi, classicum vocans, promouens, dicens, tubisque duabus dicens. Cecinerat quondam Vanda vltima Craci progenies contra Rotigerum, at victoria elata, fortitudinem profluenti condidit. At hæc mulier, vti omnium Amazonum robur, & classicum canit, & triumphum. Dextra & sinistra omnisque vasti orbis plaga, & clangorem buccinæ suæ sentiat, hoc intendit. Lybussæ Bohemorum Amazonidi, castra virginum habenti, Virginem cum tuba & lagenâ excubias faciēti, Generalis Præmyslij Bohemorum in manus venerat, vnde summa pecuniari redimitus euasit, sed tale classicum fraus nominatur & indignitas. Sed hæc Virgo Dambrouiorum, familiæ signum nobile, aperte duabus præcinens tubis castra, Dambrouiorum mares, Martis & Iouis filios procreasse, fæminas & matres, Amazones & Vlisses genuisse affirmat. Vnum Hectorem Dambrowski, *Paprocus*, à Rege Casimiro Poloniae pro meritis Capitaneatu Radzyneñ. donatum fuisse testatur, cuius filij quam strenue pugnarunt pro Rege & Patria, audisti. Quid dicam de Ioanne Dambrowski, Palatino Chelmeñ. eius filio Hugone, illiusque sex filiis referam? Spectatum robur Amazonicum reconditum pectoribus, & animis late demonstrarunt.

Mulier fortis!

Vanda vi-
drix.Bohemorum
Amazones.*Exercenda virtus est, & bona fortuna diuinitus petenda:**Nam qui hæc duo habet, beati simul**Et boni viri nomine ferens, vitam degere poterit. Stob. serm: CIII.*

DUCES IVSTI BELLI DAMBROVII.

Duces belli
iusti.

Virginem & tubam in cælo lectito. Nubes tubæ specie ad dies quadraginta visa est, vt *Niceph. lib: 15. & Plin: lib: 2. cap: 57.* Annorum crepitus & tubæ sonitus auditos è cælo, Cimbricis bellis accepimus crebrosque; Virgo verò inter Leonem & Libram sita, in cælis conspicitur: forte non aliud quam vices Bellonæ gerens, vt *Exod. 19.* clangor buccinæ vehementius obstrepebat. Ab hac Virgine hæc edocta est, vt non alia bella ducat quam iusta, hæc namque fortis, sancta, & beata sunt, nec Virgo alterius belli quam iusti dux esse dignatur. *Oppmecrus fol: 4II. rem ita refert:* Car. 7. Francorum Rex, cum ab Anglis vexaretur, venit ad eum puella annorum quasi 18. dicens se diuinitus esse missam, vt ipsi indicet gladium esse in Æde Diuæ Catharinæ Fourbeñ. apud Turones, Aurelianam obsidionem soluturâ, itaque

Virgo dux
belli.
Car. 7. Rex
Gall.

*Paella dux
belli Gall. cō-
tra Anglos.*

itaque vestimentis virilibus induta, Gallicas acies ducebat, & prima inter primos pugnans, victoriam eripuit, & urbem ab obsidione semestri liberauit: Iusti belli Virgo Dux. Tale classicum & vobis demonstrat Virgo ò Dambrouij, pro Deo, Ecclesia, Patria, pro aris & focis, tale bellum Reges, amant, honorant: Deus exposcit, præmiat, est hoc negotium vestrum proprium Dambrouij, nam Corona Regni Poloni non magis militibus abundat, quam Dambrouijs. Attendite igitur, quid Hesiodus dicat de Iustitia, & consequendo bello iusto.

*Iustitia qua-
rimonia con-
tra iniustos.*

*Iustitia Virgo est Ioue prognata,
Casta, & veneranda dijs calicolis:
Et quando quis ipsam læserit, obliquè iniuriam inferens,
Statim apud Iouem patrem Saturnium sedens,
Iniustam narrat hominum mentem, donec luat peccata.*

VERÆ NOBILITATIS SYMBOLVM

F S T E M M A.

*Vera Nobili-
tatis stemma.*

*Luna Roma-
ni nobile ste-
ma.*

*Compendium
stemmatum
perdam.*

*Nobilitatis
bonum.*

*Homo se ip-
sum ut omnes
reuereri de-
bet.*

ROmani Nobilitatis veræ Stemma lunulas, quas Patricij in calceis gestabant, asseriebant: sed sunt varia Stemmata veræ Nobilitatis. Quapropter ne ut Solis rector, deijciar à patre, ut Phaeton, cum hoc Stemma veræ Nobilitatis Stemma dixerim. Pono rationem, Stemma Dambrouiorum, est compendium quoddam multiplicium Stemmatum. Construitur namque ex Virgine, tubis, Corona, candida veste, quibus multiplicatur veram Nobilitatem, cum exprimat: *Meritò stemma dicetur veræ Nobilitatis.* Aliam dicam. *Boëtius ut refert Maiol. Col. 7.* Nobilitatem veram ita complexus est, si quid est in Nobilitate bonum, id esse arbitror solum, ut imposita Nobilibus necessitudo videatur, ne à Maiorum virtute degenerent. Hoc video in hoc Dambrouiorum Stemmate, curarunt non degenerare à Maiorum virtute, multos more Maiorum Patriæ seruire, ingenio & armis, vidimus, legimus. Adhibeatis igitur ad *Democriti* doctrinam aures ò Dambrouij. Non magis alios homines reuerere, quam te ipsum: neque magis delinquas, si nemo resciturus sit, quam si omnes homines, sed te ipsum maxime verearis, & hanc animo tuo legem constituas, ut nihil absurdum committas: ita namque veræ Nobilitatis Stemma conseruabitis.

LINEA FAMILIÆ DAMBROVIORVM.

Hector Dambrowski Casimiro Rege Sceptra tenente, Capit. Radzinen. ubi & Villa Dabrowka, à qua familiam notant. Eius filius Ioannes ad Choyniciam vulneribus confectus, inter cadauera militum vitam conseruauit, dum à suis inuentus curæ chyrurgorum commissus fuit. Re-
liquet.

liquerat filium Barthol. in Vngaris expeditionibus mortuus. Nicolaus alter filius in Moschouia occisus, Ioannis vero filius, Ioannes Palat. Chelmenfis, Capit. Radzinen. in multis expeditionibus & occasionibus Regni clarus. Filius eius Hercus seu Hugo ex filia Palat. Chetmen. Catharina Dziatynska, reliquit filios, Ioannem, Nicol. Michael. Stanisl. Andream & Felicem, filias quatuor. Ioannes alter Capit. Radzin. filius, ex Gluchowska filios quinq;. Est in Podolia superstes ex hac familia Ioannes Dabrowski, qui à iuuentute ad senectam miles, ad Illustres in bello viros, Nicolaum Strus in Moschouia, Martinum Kazanowski, Campiductorem Regni, in Prussia & Valachia Nicolaum Potocki, contra Scytharum expeditiones multoties clarus. Fert signa dexteritatis sue in corpore à tormentis bellicis sub Stolicá, & à sagittis Scytharum.

D E B N O.

Debno.

D E L I N E A T I O.

EST Crux lata per totum campum deducta, coloris albi, ad latus sinistrum inferius est Abdank, coloris albi, in campo rubeo, vt Abdank, super Galeam sunt duo cornua Bávole, intraq; Crux.

Crux lata.

O R I G O.

DEmbrotes nomine, genere Scythæ, circa Annum 1244. Boleslao Pudico regnante, incorporatus Regno Poloniae, & Nobilitatus ob strenuum animum, inter Arma & victores, cum fidem Christi amplexus fuisset ante nobilitationem, Crux sancta vt renato ex fonte Baptismatis, in insignia Nobilitatis æuiterna collata sibi fuere. Qui virtute, fama, & moribus, cum in dies proficeret; Virgine, genere, diuitijs,

Dembrotes.

*Abdank ad
Crucem.*

diuitijs & forma splendidam de Armis Abdank in coniugem acquisiuit, ad cuius rei memorem fortunam, Cruci Abdank associata fuere. Plurimos referunt Historiæ, qui originem suam & hæreditatem in Dębno & de Dębno ducunt & scribunt, Domus & Familia vsque in præsens clarissima manet. Stricouius hunc non Scytham, sed Lituanum asserit, Douoina dictum *Paproc.* in captiuitatem à Scythis ductum fuisse dicit.

*Fons benedi-
ctionis Crux.*

F O N S B E N E D I C T I O N U M.

*Baptismo a-
mouetur lo-
quela.*

Alij Abdank seu VV. Virginem violatam, addita fuisse Cruci, quod Virum de Armis Abdank illudenti sibi ob genus Paganum, in congressu coram Rege vicerit. Quare donari vitam illius sibi Rex petijt, & Arma Abdank Armis Dembroti adiunxit, sed fiat ex utroque Hercules. Anno 1275. in terra Cracouien. natus fuerat puer cum dentibus, qui eadem die loquebatur clarè & distinctè, ceu vir maturus, qui ad fontem Baptismi, vt deductus & baptizatus fuit, & dentes & loquelam amisit. *Cromer. 12. edit. lib: 8. fol: 16.* *Stricon. lib: 8. cap. 8.* Quis Baptisma eius non fontem benedictionis dicet? Videtur quidem amisisse bonum cum amisit loquelam, sed rectè inspiciedo, amisit malum & monitrum, atque Sathanæ desijt esse instrumentum, & bonum ac fontem benedictionum accepit. Et bene Horat.

*Baptismi di-
gnitas.*

Fingere qui non visa potest, commissata tacere

Qui nequit, hic niger est, hunc tu Romane caueo.

*Clotildis.
Fides ex vi-
gloria.*

Nondum visa nec cognita loquebatur, & commissata per naturam, non loqui sed plangere nesciebat. Fontem benedictionum ex prædictis Armis vobis successoribus Dembroti merito ominabor, & ea ex ratione, quia Clodoueus Rex Franc. in horrendo cum Sueuis bello non aliundè fontem benedictionis, victoriæ & fælicitatis arripuit, quam ex Cruce baptismali & sancta. Inuocauerat namque IESVM Christum, quem Clotildis coniunx ipsius pijsissima colebat, vt si in tanto discrimine faueret, Baptisma fidemque profiteretur; congregitur, vicit & baptizatur, *in vita S. Remigij, Hincarus de tali fonte Zachariæ.* In die illa erit fons patens domus Dauid, & habitatoribus in Hierusalem, in ablutionem peccatoris, & menstruatae. quod exponendo *Isidorus l. 1. sent. c. 24. ait:* Domus Dauid & Ierusalem Christi Ecclesia est, in qua manat

*Hæreticorum
Bapt. differt
a Bapt. Ca-
thol.*

fons in ablutionem peccatorum. Hæretici id sola imaginaria ostentatione faciunt, ideoque illis Baptismus non ad remissionem peccatorum, sed ad supplicij testimonium datur. Talem benedictionem vester Boleslaus de Olesnica, fontemque benedictionis Palatinus Sendomirien. Anno 1440. expressit, cum duodecim filios, & tres filias matrimonio suscepit. Quorum Iacobus erat Archiepisc. Gnesnen. qui sancto Adalberto de marmore struxit Mausæolum, alij omnes ferre dignitatis honore

nones, patriosque titulos abundè ampliatis, non sine admiratione & exemplo, posteris ex se tradiderunt.

SPLENDOR ECCLESIAE SANCTAE.

B Nilus Martyr in suis Tropologicis sententijs, splendorem Ecclesiae in duobus constituit, in Innocentia & Castitate. Innocentia, *inquit*, in corde, Castitatem in corpore exerce: vtraque enim Dei templum ædificat, hoc est, splendentem facit. At nullo splendior facta Ecclesia, quam Cruce Dñi nostri I E S V Christi: hinc namq; Crux signum Dei, signum Christi, signum Saluatoris, signum Ecclesiae Christianae, quasi tesseram & vexillum Summi Imperatoris S. Patres nominarunt. Quocirca in Antiochenorum dictarijs recenset *Iulianus*, ut habet *Lipsius in annotationibus de Cruce, lib: tertij, Capitis 15.* Litterae Christi nomen exprimentes Chi & Kappa, semper splendoras fuisse referunt, dicentes: Chi & Kappa, nihil iniuriae ciuitatibus intulerunt. Sed ad vos ô successores Dembrofi diuertere intentum placuit, splendorem Ecclesiae in vobis concipio, nam innocentia in cordibus vestris apparuit, cum Iacobus de Siennio Episc. Crac. & Dux Seueriae inuitus, iubente Roma, Episcopatum Crac. accipit, cui ex eadem innocentia, & cedere erat promptissimus. Apparet talis spendor Ecclesiae, & in Ioanne Sieniescio, qui, *ut refert Paproc. ex milite Castell. Halicien. ex Castellano Archiep. Leopold. factus, Orphanorum tutor, Oppressorū iuuenamen, Patriae columna, Ecclesiae suae splendor.* Quid referam de Zbigneo Olesnicio, Cardinali S. R. E. Episc. Crac, & Duce Seueriae? qui à Duce Tessineum emit Ducatum Seuerien. pro Ecclesia, & Bernardinos Cracouiae fundauit, ut *Cathalogus habet & Paprocus.* Non immerito de illo, ut splendore Eccl. Christi. Kantscius.

Crux splendor Ecclesiae.

Innocentia & Castitas aedificant templū.

Signum Dei.

Christi littera.

Chi, Kappa.

Gradus Sieniescii.

Olesnicki Card.

Non hoc splendidior, non hoc animosior alter

Gratior atque suo, commodiorq; gregi:

Quiq; magis Patriae, sacris prodesset & aris.

Nomine vel tantum posset ubiq; suo,

Dignus Nestorea, ut superaret saecula. Paucos

Huic sperare potes, Sarmatis ora, pares.

Sed iam prodest quid enumerare multos? Effugiam Antalcidae rumores, qui, ut *Plutarchus refert*, cuidam laudationem Herculis recituro, dixit: Quis verò, *inquit*, eum vituperat? Plurimi me hercule veniunt de his Armis laudandi & extollendi, pauci vituperandi.

PATRIAE SALVS.

S Alutis Patriae genitricem esse, laborem & amorem innuit *Val. Max. lib: 5. dum inquit*: Virtutis est bona Patriae auxisse, & eius mala in se transferre voluisse. Primum est laboris, alterum amoris. Quapropter

Patria salus.

Genitrix sa-
luta Patria
Labor, amor.

propter Hector apud Homerum socios suos, vt fortiter pro Patria di-
micent, nec laborem & mortem pro eius salute obire horreant, his
verbis hortatur: Ill. O.

Pro Patria
mori etiam.

*Pro Patria magnum decus est, profundere vitam,
Nam reliqui ciues vestra virtute teguntur:
Et salua interea matres natiq; manebunt,
Qui sunt etatis ventura semina & urbis,
Templa manent, legesq; bonae, pietasq; pudorq;
Et tunc quisq; suis rebus fundisq; fruatur
Cum pulsi fugient hostes in Patria Regna.*

Labarum v-
num dicitur.

Stemma vestrum, o successores Dembroti, salutem Patriae praefagit;
nam Crux quae ante in Labarum Constantini versa, Labarum dicta non
aliunde quam à labore, & labore pro salute Patriae, vt Greg. Nazi-
anzenus, doctus & fortis Orator, Orat. III. in Iulianum ait. Laborum le-
uamen pausamque esse, & à Romanis appellari, quod & Graeci innuunt,
dum *Λαβρον* scribunt. Et forte sublato illo signo Imperatorio & con-
specto, miles ad laborem expeditionem vocabatur, quo etiam viso, ac-
clamabant. Labor, labor. Ita Lips. de Cruce in Annotat. lib: 3. cap: 15.
Etiam Crux vestra ad laborem ceu Labarum Constantini vos incit,
pro Patria, sed nedum ad laborem, verum & ad amorem. Hic in suc-
cessoribus Dembroti hoc annotauit Longinus, erant audaces, vehe-
mentes, Martis filij. Paprocius verò, & ante ipsum Cromerus, pluri-
mos Archiep. Episc. Palatinos, Castellanos, Legatos, Rothmagistr.
enumerat. Erāt Palatini Sendomiriē. Dobieslaus Olesnicki de De-
bno, 1440. Ioan: Dobieslaus alter Pal. Sendomir. Zbignei Card.
Episc. Crac. fr. Ioan. filius. Ioannes Palat. Russiæ Olesnicki. Zbi-
gneus Olesnicki Pal. Russiæ. Ioannes Pal. Lublin. filius Io. Głowacz.
Iacobus Archiep. Gnesnen. Zbigneus Episc. Cracouiē. Cardinal.
Dux Seueriæ. Ioannes Archiep. Leopold. Ioannes Głowacz Mar-
schalcus Regni Pol. Stephanus Legatus ad Turcas, & alios quos in
serie videre licebit. Non est igitur difficile salutem Patriae vobis as-
scribere, vbi non est difficile virum fortem, prudentem, eruditum,
& de Repub. optime meritum numerare.

Labor.
Amor.

Monitorium
virtutis est
Crux.

MONITORIVM VIRTVTIS.

Crux cum fi-
lius Constanti-
ni.

Constantinus M. auream Crucem cum efformauerat, se, & filios
suos ibi apposuit, non in aliud, quam in monumentum virtutis.
Sic enim Suidas: Crux ad partem Borealem foris stabat, auro il-
lita in extremis rotundis pomis, vbi & ipse & filij eius conspiciebantur
aurati. Sed aliud quoque me monet, vt crucem monitorium virtutis
referam. Deuotus quidam miles Vualterus nomine, B. V. Mariæ cum
inuoluere

inuolueretur quodam peccato Cruce communitus fuit. Celebrant namque Sacerdoti Sacrificia incruenta, aurea Crux sub Calice apparuit cum chartula, in qua hæc. Ex parte Mariæ Matris Christi militi Vualtero hanc crucem defer. Facit. compungitur miles, & fune collo imposito ad altare B. Virg. sese illi mancipauit. *In exemplis Cæsarij.* Plurimis ex vobis Crux vestra o Successores Dembroti in monitorium æternum fuit: quocirca & in Sanctos pij, & in Patriam officiosi, in Ecclesiam deuoti, in pauperes liberales, in domesticos beneuoli extiterunt. Hinc dogma creuit Iacobi de Sienco Episcopi Cracouiens. humilitatis ac virtutis plenum.

*Militi B. V.
deuoto Crux.*

*Qui me felicior esse
Expetis, ad summos ne properato gradus.*

Sed quia aliqui sunt, qui Crucem hanc ad similitudinem Crucis Christi efformatam, aduerso cruci dogmate, fædissimoque blatrato Rakouiæ, & alibi locorum conspuerunt; nec in in monitorium virtutis promouendæ, & Ecclesiarum antiquorum prædecessorum morem inuigilare cæperunt, omnis benedictio Dei ab ipsis amota est, & miserè perierunt. Vt bene Plautus notandus reliquis eorum esset.

*Crucis blas-
phemia per-
unt.*

*Tum demum nos homines nostra intelligimus bona,
Quum quæ in potestate habuimus, ea amisimus.*

Et Pindari.

Antiqua gratia dormit, homines autem sunt ingrati.

Meritas Persæ admissorum pænas dedere Zenonis Imperatoris temporibus. Recogitarat enim Persarum exercitus in Cæsarea signa (quibus affixæ pendebant ostendebanturque pacis inter vtramque gentem initæ conditiones) præceps ruere, ac conuellere, verum ex improviso in præparata à Romanis fossa, Rex & exercitus intercepti, & reliquæ fusæ & profligatæ sunt. *Paradinus in Sym. Heroicis.* Crux vestra est signum Cæsaris supremi, in quibus pax inter vos & Deum inita continetur, qui ea dolosè conuellit, extirpatur: qui & salutaria amplectitur, benedicitur, saluatur. Nam etsi sol & sceleratis & bonis oritur, & mare piratis & nauigatoribus paret: illorum tamen terminus in exitium, istorum verò in vitam.

*Pactis condi-
tiones lacra-
ta.*

*O factum iuste: sic rident lumina iustis,
Inuidiâ iniustis lumina fracta, dolent.*

F A M I L I A A R M O R V M

D E B N O.

*STrenuus miles genere Scythæ Debno, seu Dembrotes. Anno 1244.
Quem Stricouius lib: 13. Cap: 2. Dowoinam dicit. Demetrium cuius filius Iasan Iudex terræ Cracouiens. multa priuilegia referunt.*

T

Olesnicij

Olesnicij, Dobieslaum Palat. Sandomiriē. Epitaphium refert in monte
te S. Crucis caluo, 1440. de Oleśnicá, qui ex filia Demetrii de Boży-
dar Catharina reliquit filios, Ioannem Castell. Leopold. Petrum Vena-
torem Sendomir. Paulum, Iacobum Archiepisc: Gnesnen. David Ar-
chidiac. Sendomir. Demetrium Præpositum Scarbimirien. Andream
Succamerarium Sendomiriē. Matthiam, Sigismundum. Victorinum
Sbigneum & Martinum. Filias verò, Catharinam, Elisabeth. & Do-
rotheam, consortem Ioannis Koniecpolski, Cancell. Regni Pol. Ioannes
filius Iudicis Cracouiē. Pater Reuerendissimi Sbignei Cardinalis &
Episcopi Cracouiē. & Ioannis Palatini Sendomiriē. Erat horum
Pater Marschalcus Regni, 1436.

Sinienscij de Oleśnicá, Iacobus Archiepisc. Gnesnensis ab Oppido Sienna,
 nominatus genitor suus Sienienski. Hic pro Ecclesia Dei, & ornatu
 Archiep. sui plurimum laborauit, cui Ianicius subscripsit.

Vir pius, & patiens, non longam pronus ad iram,

Qui fortis varium pertulit imperium :

Struxit Adalberto de marmore Mausolæum,

Dignus qui tantum conderet vnus opus.

Sbigneus de Oleśnicá, Artium Magister, post ViceCancell. Regni, tum
 Episc. Włocławien. demum Cracouiē. postmodum Archiep. Gnesnen.
 Hic Eccl. Cracouiē. terram Seuerien. à Venceslao Duce Tessen. pro
 sex millibus marcarū latorum grossorum emit. R.R. Patres Bernardinos
 in area sui germani Cracouiæ constituit. Miechouius lib: 4. Ec-
 clesiam Sadecia fundauit. Et plurima alia beneficia contulit. Vn-
 de Ianicius :

Magnanimus vindex Patriæ, pietatis Asylum

Pro grege qui gessit prælia iusta suo,

Huic similem fas est nobis sperare Poloni?

Nunquam Sbigneum qui superabit, erit.

Dobeslaus de Oleśnicá, Palat. Sendomir. Ioannem Głowacz Marschal-
 cum Regni & Palat. Russia reliquit, ex illo Andreas & Ioannes.
 Ioannes reliquit Petrum & Stanislaum, Petrus partita bona Patris cum
 fratre accepit, Olesko, Zatoſce, Podkámienie, quæ bona cum filiabus
 cesserunt alijs familijs. Stanislaus acceperat bona Złoczow, Lopa-
 czyn, Stolpin, sed postmodum Regi cessit, Sienna à quo Sienienscij in
 Sienna. Andreas Głowacij filius, Dominus in Rimanow & Chrostinā
 ex Kulikowska heredissa in Gologory, reliquit Victorinum & Ioannem,
 qui Pomorzany emerunt. Victorinus ex heredissa in Buczac, reliquit
 Victorinum & Sbigneum Castellatum Sanocensem, qui reliquit Ioan-
 nem Castell. Halicienssem, Legatū ad Imperatorē Turcarum. Rothmag.
 in Moscouiam; qui ut copias ducit, moritur, relicta prole ex Paniem-
 ska, filia

ska, filia Capitanei Zydaouiensis. Alterum filium Nicolaum Succa-
merarium Sanocen. Oratorem, occisus à Kamienieccio, reliquit filium
ex Stárzechowska, filia Palatini Podoliae, Stanislaum & Sbigneum.
David Magnus in Exercitu, hasta ad Obertin vitam finivit. Nec dis-
similem filium reliquit Ioannem, erat enim & consilio & virtute, in
Legationibus cum Valachis, & in expeditionibus publicis praeclarus.
Sed quis tam amplissimam domum, ac Senatorum dignitate splendentem
enumerabit. Ab anno 1244. ad annum 1577. continuos Senatores
habuit, & habet. Sed inter alios Sienieñscios, Ioannem Archiep. Leo-
poliensem referre dignum est, cum marmor de illo Leopoli sic referat.

Dic mihi quo titulo, vel quo sit nomine dignus

Hic, cuius tumulus nobile corpus habet:

Hic fuit à Sienno, claro de sanguine cretus

Ipse Ioannes, dextra animoque potens.

Acer in Arma, Getas, Moschum, Turcamque ferocem,

Fudit, Obertini praelia magna tulit:

Qui genitor vidit natos, nataque nurusque

Diues opum magnis, diues amicitijs.

Qui post Castellanus erat magnusque Senator

Sarmatiae, ex oris vrbs Halicia tuis.

Qui deductus erat, grauis hanc Antistes in urbem

Miles erat, Pater, & denique Praesul erat.

Potworowskij doctrina & pietate excellentes.

Sulimowskij de Milciow, ex Dobeslao Głowacz, Marschalco Regni,
procedunt. Rothmagister S. R. M. annis multis, ac demum in Tur-
ciam Legatus unus fuit, qui Constantinopoli agebat plurima negotia
pro captiuis, redimerat & Sacerdotem Ordin. Praedicatorum ex tri-
remibus. Habent statua sua in confinibus Regni ad Vinniciam expe-
ctationis optimè adollescentes.

Czermienskij cum eisdem Sulimouijs confinia tenent, amuli in virtute &
pharetra.

Stoiewskij in Palatinatu Siradiensi, antiqua familia.

Pozowskij in Palat. Sendomirien. Stanislaus in castris Ducibus Exerci-
tuum dilectus, & in scientijs bene versatus, consilio sano celebris.

Czaykoui in Sendomirien. Palat. Ducibus in Ostrog sub signis militaribus
obsequia ponebant, aliqui in captiuitatem Scythicam deducti.

Nádkowskij in Premyslieñ. terra. Iustitiae cultores, militarem obseruāt.

Czyminskij cum Sulimouijs & Potworowskij vicini, tam possessione, quam
virtute.

Skronski Petrus, ad omne ac singulare bonum & honestum, apertus &
promptus vir.

Plurimas fortè domos & familias quas non enumerauimus reperies in Regno, sed his adscribere Lectori licebit.

DEBOROG.

DELINEATIO.

EST truncus quercinus vetustate consumptus, terræ radicibus firmatus, ex cuius medio prodeunt duo cornua ceruina.

ORIGO.

AVGVSTVS Rex Poloniae dum recreat animum venatione, venator illius diligenter dum obseruat inter arbores & arbusta feras, conspexit à longe cornua Cerui, recreatus putabat se inuenisse ceruum, sed cum disponit retia, & venaticos canes, non Ceruum, sed naturæ monstrum quoddam cornua è trunco quercino producta comperit. Aduocat itaque Serenissimum Regem, qui plurimum recreatus tam re nunquam audita nec visa, Venatori eiusmodi truncum cum cornibus Ceruinis in signum Nobilitatis Regia benigne contulit.

MAXI-

MAXIMA FORTVNARVM.

M Agnis coniecturis statuebant antiqui fortunam, quapropter nedum diuersis figuris fortunæ potentiam figurabant, sed diuersis quoque vocibus, nominibus exprimebant, nunc perpetuam, nunc stabilem, nunc talem & tantam vocitantes. Vnde maiores nostri omnibus rebus agendis præfabantur. *Quod bonum faustum felix fortunatumq; sit.* Hinc mos solennis Persis fuit, vt de nulla re graui & seria quicquam prius statuam eamque auspicarentur, quam prius oratio & colloquium religiose haberetur, *vt refert Cedrinus.* Quapropter & Isocrates ad Dæmoniacum. Si velis tibi parare (*inquit*) amicos, bonum quid dicito apud illos quod aliquis illis renunciet, nam principium amicitiae laudatio est. Magna equidem tribuebant fortunæ, quam & reuerenter habebant: sed maxima fortunarum ipse Deus est, omnium creator, conseruator, auctor. Cur *Fortuna fortunarum Deus.* tam mirandum naturæ Cornua è quercu non demonstrauit alteri venatorum Deus, nisi prædicto ad Regem venatori? Quia Deus tam suauimedio disposuit ipsum ad maximam fortunam, honorem, titulos & nobilitatem, vnde Horatius de fortuna:

*Fortuna^{2.} saua^{1.} læta^{1.} negotio, et
Ludum insolentem ludere pertinax
Transmittat inæertos honores
Nunc mihi nunc aliis benigna.*

Et Christianus Pœta ita de Deo

*Tu Deus ex alto qui prospicis omnia cælo
Quiq; vides maneat quanta ruina tuos.
Consule militibus sacris & consule templis
His ducibus prohibe bella cruenta geri.*

*Quæ familiarum his armis insigniretur, animaduertere non potui.
Sed si qua familia superest, lector æqui boniq; consulet.*

D O L E G A.

D E L I N E A T I O.

*Solea cum
cruce & sa-
gitta.*

EST solea alba supra quam crux eiusdem coloris, In cuius concavitate est sagitta pennis tangens soliditatem soleæ. In campo ceruleo. Supragaleam vulturis ala, per cuius medium sagitta.

O R I G O.

Monkwilt.

Habet originem ab Iastrzembsciorum Armis, sicut & omnes soleæ. Militi sic vocato Dolega, de armis Pobog collata, dum hostem Prussicum fortiter dimicando, eorumq; cuneos ceu solido incude, forti & inuicto pectore inuadendo, illorum Ducem è balista interemit, ac victoriam Boleslao Kriuoustio porrexit. Sed in Regno ab Arnolde Episcopo Poseniensi circa Annum 1162. & consanguineos ipsius clara extiterunt. *Addit Paprocus Anno 1414.* Jagello Rex Poloniae in Comitibus Hrodlenfibus, eadem arma viro Lithuano Monkwilto concessit.

N E M I N I C E D O.

Felix inscriptio, at non communis. *Appianus de Cassio Romanorum refert:* Cum exercitus Parthorum sagittis caesus esset, Cas-
sius

sius reliquias ad se confugientes seruire conabatur: *Admonet Chal-*
deus. Tantisper pertrahe tempus, dum luna scorpione decurso sagittarium attigisset. *Sagittarium*
& Scorpio. Cui ille: Magis sagittarium metuo, quam scorpionem, habuit cui cedat. At Dolega noster: Nemini cedit, non enim scorpio, & sagittarius nocet, cui præsidio Mars, cui ferreum pectus, cui munitio crux. Omnia possum in eo, qui me confortat, dicebat expertus Apostolus. Et Dolega nemini cedit, quia omnia potest, qui virtutem suam fide & cruce firmat. *Paradinus in Symbolis Heroicis:* Virum constantem integerrimum & cordatum ita efformauit. Posuit incudem in quem sagittæ tentant, sed franguntur. Quare inscripsit: INFRINGIT SOLIDO. Me hercule, quisquis Dolegios cadere coegerit, infringet solido, sunt namq; & virtutibus clari, & pietate insignes, & consilio graues & sapientia strenui, sunt ore & re proficientes, Patriæ, Regi, & Regno. Alij namque ex illis erant Cardinales S. R. E. Alij Episcopi, & Senatores Regni, alij thesaurarii, alij Palatini, Legati ad Turcas, varijque officiales, vt in serie videre licebit, & omnes dignissimi. Vt de ipsis liceat dicere, quod de Aureliano Venantio dixit Cassiodorus. In ipso ætatis, ingenij, virtutis flore, spes publicas statim fulcire cæperunt. *Incus cum sagitta.*
Spes publica in flore ætatis.

STEMMA VIRTUTIS SOLIDÆ.

Solidi acuminis rem narrat. N. Clau: Parad. Cum cultellum Philosophicum, longa mora temporis adinuentum notat. Erat inquit tantæ soliditatis & acuminis, vt incudem per medium secaret. Ego verò dum stemma Dolegiorum confidero, solidæ virtutis stemma non immerito dico. An Sancta Crux, non stemma virtutis solidæ? Agnes virgo de Ordine sacro Prædicatorio sancta in testimonium sit, quæ cum orasset sacer habitus rore in modum crucis cælitus conspergebatur, & violæ ex loco orationis emicabant. Et vestra crux, quæ soleam opponit ardenti sagittæ, profectò stemma virtutis erit. Referebat Licoftenes de equite quoddam. T. Labieno de præda Gallica strenuo equiti Romano, aurum donauit. Videt Scipio & ait: Habebis donum viri diuitis, & eques aurum abiecit. Audit post à Scipione: Imperator te armillis argenteis donat: alacer cum gaudio abiit, accepit. Aurum abiecit, honorem amplexus est. quid *Cultellus Philosophicus.*
Crux stemma solidæ virtutis.
Aurum pro honore abiecit.
Solida virtus in milite. Virtus solida in milite. Non aliud talia Dolegiorum arma expræferunt quam virtutem solidam. Quid enim crux, solea, sagitta, ala vulturis cum telo? Sunt hæc pieratis specimina, fortitudinis insignia, victorum trophea, perennitatis monumenta. His iustructi milites Sierakowscij, Iastrzembscij, Kowalewscij, Patriæ murus & ante-

antemurale facti. His commoti Lasoccij, Ioan : Hunniadi consilio, graui prompti fuere. His admoniti Káwetccij, Krętkouij, Bábieccij, facti iudices, iuste iudicando, electi legati, libere pro libertate egerunt. Vocati Senatores, parentis affectum in Rempub: conseruauerunt. Luctarunt cum felicitate, & à felicitate non vincebantur.

A M A B I L E S D E O T E R R I B I - L E S M V N D O.

*Honestas
fenda.*

*Disciplina
praua.*

*Dona quæ
amittuntur.*

Káwetccij.

*Epitaphium
nobili Poloni.*

LAeones si quando suos inuitarent Deos, nihil petebant aliud, quam vt adderent Dijs cæteris bonis, ea quæ honestissima essent. Tantum valebat apud gentiles rerum honestas. *Plutar: in Apophst. Laconicis.* Verum interius rem indagando, honestas Christiani hominis, non alia, quam esse amabilem Deo terribilem mundo. Nam cum nulla sit tanta naturæ bonitas, quæ praua disciplina non corrumpatur; si aliquis ista honestate Christiana muniatur, à disciplina peruersa non mouebitur. Vobis ô Dolegij talis gratia, quasi cum ortu venit, vt sitis amabiles Deo, atq; in Deo radicati ex cruce, terribiles mundo & diabolo, ex sagitta audebat quidam nuntijs Demetrii Antigoni filij Hectoris Magaræ stilpo, cum gratia ipsius libertate donatus libellum bonorum amissorum daret, respondere.

Nil bonorum meorum amisi, nam eloquentia & eruditio mihi sunt. *Laert: lib: 2. Cap. 12.* Vobis verò ô Dolegij dicendum: Nostra bona propria & domestica sunt, Amabiles esse Deo, terribiles mundo. Multi namque ex vobis, & omnes ferrè exercitatissimi milites, plurimi doctissimi iudices, sapientissimi Notarij, Optimi Senatores. Iudicem Terrestrem in Podolia, & Notarium germanum eius Kaueccios de vestris armis dum recolo, iure meritò tales titulos tribuo. Obseruarunt namque, *quod B. Nilus in Tropol: sententiis docebat:* Cum inquit operi manum adhibes, lingua cantet, mens verò oret, Deus enim á nobis vt sui memores simus exigit. Quid dicam de pijsimo Cardinali Episcopo Wloclauieñ. Nicolao Lasocky, quid de Arnoldo Episcopo Posnanieñ. Alexandro Episcopo Płoceñ. Erant amabiles Deo, terribiles mundo. Sed concludat iam Felix Srzensky Eques Polonus de vestris armis, cui Palatinus Płoceñ. Capit: Margeburg. Visneñ. Łomzeñ. tale Epitaphium posuit.

*Vixi Patria, volui, feci, honesta, utilia, iusta
Defunctus quiesco hic clarus auis factisq; meis
Post funera viuam, inclyta defuncto fama superstes erit.*

LINEA

L I N E A F A M I L I Æ
D O L E G I O R V M.

ARnolphus Episcop. Posnanien. de quo Cathalog. qui obiit anno 1162.
Alexander Episcopus Płocensis, qui Ecclesiam ibidem B. V. M. è lapidibus extruxit, obiit 1166.

Echo è Sarcophago piè demortuorum.
In vita viuum Christum comitabar euntem :
In tumulto positum, mortuus ecce sequor ?
Et velut ille polos superata morte meauit,
Scandam cælestes sic rediuiua thronos:
Quisquis es hæc tacitâ tecum qui mente reuolues,
In tumulis etiam tædia nulla feres.

Lasoccij, Nicolaus Decanus Cracouiën. in Concil. Basilien. legatus. Electus Episcopus Posnanien. De quo Cromer. lib: 21. vir ingenio, solertia, doctrinâq; singulari potens, cuius consilio Ioannes Huniades plurimum usus fuit, ut fertur: Vixit anno 1439. Nicolaum alterum ibidem Cromer. Thesaurarium Curia Regalis meminit. Anno 1443. Nicolaum tertium Episcopum Vroclauensem, Cardinalem S. R. Ecclesie, Epitaphium in Caminensi Ecclesia offert. Anno 1450. Georgium Vexilliferum Dobrzyneñ. & Ioannem Contributionum Regni exactorem, sub anno 1436. Papr. in Nido meminit. In Dobrzyneñsi terra Lasoccij à Lasotki, Iacobus qui notat familiam à Brzezie, Castell. Łęczycieñ. qui ex Leżeńska reliquit Ioannem, virum singularem, virum in studio Martis, & Iacobum Præpositum Brzeżineñ. Germanus verò Iacobi Stanislaus Succamerarius Łęczycieñ. ex Babska reliquit Stanislaum, Abrahamum, & Ioannem, qui ex Sacramentali Matrimonio susceperant optimè spei prolem, considerarunt namq; quod

Viuerè non verum est, vitam traducere longam,

Si poscis verum viuerè, viue benè.

Christophorus tertius illorum frater Capit. Gostineñ. reliquit ex Sczawinska filium & filiam, Myscouio consortem. Satis magno decori Reipub. & Patriæ Domus Lasoccia usq; modò permanet, permanebitq; dum memoria nimisq; celebrabunt illud dogma sancti Spiritus, 2. Paralip. 20. Si quæsieritis Dominum, inuenietis: si autem dereliqueritis eum, derelinquet vos.

Kretkowscij in Dobrzyneñsi terra, Ioannes Palat. Bresteñ. ut Priluscus in suo opere, lib: 2. cap: 2. Nicolaus etiam ibidem Palat. ut Priluscus lib: 1. cap: 2. Reliquerat filium Erasmus Castell. Gnesnensem, Legatum in Turciam, regnante Augusto Rege Pol. Vir magnæ æstimationis,

tionis, virtutis & gloria, caelebs obiit. Alij filij eius Andreas & La-
fota domi pacem, quam bellum in campis magis elegerunt. Gregorium
Germanus Nicolai, Castell. Bresten. Reliquit optima educationis, &
maiorum gloria, zelantes successores. Contra Moschos, Gedanenses,
aliosq; Patriæ hostes, strenuos milites, sic vinctus & nitidus miles in pri-
mo pulvere deficit, fortior autem, ex confragoso venit, ait Seneca.
Erasmus Kretkowski, Archidiaconus & Officialis Generalis Cracou.
Secretarius S. Regiæ Maiestatis.

Srzenscij in Palat. Płocén. notant familiam suam à Socolouo. Stanislaus
Palat. Masouie, ut Epitaph. in Ecclesia Srzeńsceń. Illust. & Mag.
D. Stanislaus Srzenski, Palat. Masouie, dictus Grad. Obijt 30. Mart.
1636. Eius filius Felix Palat. Płocén. Malborcen. Vifnen. Lomzen-
sis Capit. Cuius Epitaph. ibidem.

Felix Srzenski à Sokolouo, Palat. Płocensis, Marienburgensis,
Vifnensis, Lomzensis Capit. pietate in religionem singularis, ac in
Reip. administratione, prudentia, fide incredibili, &c. Super Se-
pulchrum verò incisum est.

Vixi Patriæ, volui, feci honesta, vtilia, iusta, his defunctus po-
steriorum exemplo hic quiesco, Clarus auis factisque meis post fu-
nera viuam inclyta, defuncto fama superstes erit. Nec primus, nec
vltimus, omnes me antecesserunt, omnesq; sequentur.

Reliquit primam filiam Dzierzgouio, Capitan. Sochacouien. nuptam,
quæ filiam Macieiouio Capit. Zauichost. nupsit. Alteram Fierlegio
Castell. Lublineń. Capitan. Sendomirien. Obseruet igitur relicta tempo-
ri posteritas, quod Socrates monuit. Neq; frumentum pulcherrimum
iudicamus, quod in pulcherrimo agro natum est, sed quod commodè nu-
trit: neq; virum bonum & studiosum, aut amicum beneuolum, qui ge-
nere clarus, sed qui moribus egregijs fuerit.

Narzymscij in Zawkrze. Nicolaus Castell. Sierbsceń. qui ex Gostonowska
Palatini Rauen. sorore reliquit filios. Reip. optime meritos Ioanem &
Nicolaum. Thomaseius Vterinus Castell. Płocén. Reliquit ex Mdze-
wska bonæ educationis posteritatem, quæ adulta claris virtutibus fami-
liam adornauit. Manifestum enim est, quod benè nati, si benè etiam
educantur, necessario ad virtutem perueniunt, ut dicebat Plato in
Alcib.

Sobieiuscij in Cuiauien. & Płocén. terra. Notant suam familiam à
Stározyrzeby. Albertus qui iuuentam bellicis studijs exercuit, & Re-
gem Sarmatarum Ioan. Albertum post cladem Bucouianam strenuè tu-
tatus est. Obijt 1528. Hic ex Elisabeth Lekowska reliquit Alber-
tum Episc. Præmyslien. qui obiit 1580. Varsauia sepultus. Alterum
filium habuit, qui duas filias Crasinsciam & Ciemiensciam suscep-
rat.

rat. *Martinum & Matthiam Epitaph. dicunt, ut Paproc. adnotavit.* Martino & Marthia Sobieuskim à Stározręby, fortissimis iuuenibus, quorum alter in bello quod Sigismundus Rex primus cum Prussis grauissimum gessit, dum arcem Guttat suæ fidei creditam fortissimè tuetur, hostium tellis confossus occubuit. Alter in Ludouici Regis Vngar. exercitu, vna cum Rege suo cecidit. Adnotet igitur succedens posteritas, quod virtus recens antiquiore melior esse videtur, & unumquemq; plus à patre suo quàm ab auo accepisse, præstat autem, si quis ipse virtutis amator sit, quàm si talem auū, aut alium ex maioribus habuerit. Arist: in lib: de Nobilit.

Dobrzykowscij in Płocensi Palat. qui cum antiquitate familiæ, clarissima gloria fulserunt. Stanislaus, quem mundo edidit Wolska, Płocē. Episcopi soror, in exteris nationibus magna exercitia iuuentutis cum probitate collegit, linguarum Italica, Gallica, Hispanica peritissimus, ad confines Regni Reges sæpius ab Augusto Rege legatus, Capitaneatu Pultowsceñ. condecoratus fuit. Hinc posteritas colligat, quod verissima nobilitas sit, similitudo secundum virtutem, fortitudinem, & iustitiam.

Mazowieccij in Dobrzynensi terra. Hi ob litterarum studia, & grauissimos mores, diuersis dignitatibus fulserunt: Quocirca Boleslao Principi Anno 1441. grati fuerunt, & Iacobus in Bucouiana clade strenuè euasit, & cum Supremo exercituum Duce Tarnouio ad Orssam gloriose pugnavit. Reliquit filios Martinum, qui in Cracouieñ Palat. matrimonium elegit cum Staszkowska, & Bartholomaum diuersarum nationum studiosissimum, qui ex Moszczynska Dapiferi Dobrzy-nen. filia susceperat optimè indolis prolem. Lupum cognomine Mazowieccium Historici dicunt, qui & hostium strages, & virtutum integerrimus obseruator fuit. Reliquit non dissimilem posteritatem. Ita Aquila non degenerem producit columbam, sed fortes creantur ex fortibus.

Kamienscij in Dobrzy-nen. terra: Canonicum Vladislauien. ibidem Epitaph. habet. Laurentium Vicecapit. & Iudicem Caus. officij, Płonscium coluit. Exercitus quoq; Regni Pol. ad Cumeyki contra Kosacos rebelles, strenuum ac infracti animi virum, sub signis Illustrissimi Campiductoris Nicolai Potocki, Kamienscium conspexit & admiratus fuit. Non enim inchoabant genus suum, sed longè inchoatum virtute & factis illustrabant.

Dłuzniewscij in Płocensi & Ciechanouiensi districtibus & Palat. Demonstrarunt Patriæ & Serenissimis Regibus, & unde nati, & qui, ac quales fuerint. Nati Nobiles, qui pro Patria & Regia Maestate, pugnare & mori, erant parati, & debitores.

Vlinſcij in Præmyſlien. terra. Hi cum antiqua ſua proſapia hoc ſingulare coluerunt, ut quicquid haberent ſcirent & poſſent, id totum Patriæ conſecrarent. Hinc in bello fortiffimi, in conſilio grauiffimi, in Senatu prudentiffimi extiterunt. In terra Cracouienſi ante hæredes in Magna Vlina. Ita litteræ diuiſiones bonorum inter Nicolaum Vice Cuſtodem Eccleſiæ Cathedralis Cracouien. S. Stanislai, & Fratres Petrum & Paulum 1442. teſtantur. Petrus Burgrab. Cracouien. 1454. Nicolaus Anna Bal. reformat. 1462. Ioannes certam ſortem in Vlina vendidit, 1492. Tranſtulit ſedem in Sendomiriensem terram, Chriſtophorus reformat Barbaræ Borowſka, 1537. Veniunt in Præmyſlien. terram. Ioannes Iudex terræ Præmyſlien. Chriſtophorus eius frater, reliquit ex Lipnicka, Petrum, Stanislauum, Procopium. Stanislauus erat Pocillator Præmyſlien. Reliquit ex Czerna Ioannem, qui ex Cathar. Potocka Iacobi Palat. Bractau. Gener. Podolia filia optima ſpei reliquit filios. Altero matrimonio ex Sulimiankâ, quæ ante Ducis in Zbârâz conſors fuit, ſuſcepit filium Georgium. aptum tum ad Martem, tum ad graue conſilium, celebrauit cum Tyrâwſka Anna matrimonium.

Kobierniccij in Plocenſi Palat. Quoniam nulla nobilitas inter malos eſt, ſed tantum inter viros bonos, Kobierniccij id quod pulchrum & honeſtum erat adamarunt. Hoc Sebaſtianus optimè demonſtrauit, dum militarem ſtrenuè amplecteretur, iſtud etiam alij oſtendunt, dum honeſtis dotibus vitam condecorant.

Gálemscij in Dobrzyneń. terra. Dicebat quondam Sophocles: In hominum genere vna produxit ex patre & matre lux nos omnes: neque præſtantior alius alio natus eſt. Hoc tamen affirmandum ſemper venit, dicam ego: quod vnus alio nobilius naſcitur, & præſtantius viuendo nobilior efficitur. Vnde Gálemscij arte & armis præſtantes effecti.

Makówieccij in Dobrzyneńſi terra laudatiſſimi, Patriæ & Reipub. conſilio, opibus, & viribus plurimum proſicui, in Magno Ducatu Lithuania gubernatores obuentioſum Regalium fideles & vigiles.

Moſtowſcij in Płocenſi Palat. Erat familia hæc in qua vir viro præſtantior fuit. Neque laudatur Nobilis qui utitur dominis indignis, nec laudabitur vir, qui dies amittit otio ignaui.

Kowalewſcij ibidem. Dicebat Euripides: Ex conuerſatione homines iudicabitis, & ex moribus Nobiles. Illorum conuerſatio in caſtris, quapropter & in captiuitatem Scythicam deueniunt, mores autem compti illorum, in honores & titulos ſpecioſos illos deduxerunt.

Sluccij in Płocen. Palat. Nobilitas in prudentia ſita eſt. Docti Sluccij in campo Martio, ſapientes in Arcopago, prudentes in Reipub. & Patriæ negotijs.

Babicij

Babiccij ad Varsauiam. Aduertite quod manus Dei nostri est super omnes qui quærunt eum in bonitate. Esdr. 8.

Sluzowieccij Quidam ea differunt quæ differri non expedit, ubiq̃ sunt precipites, ubi res saniore consilio indigent. Non differunt Sluzowieccij à teneris annis in bello & castris, demum quietam & honestam vitam obseruarunt.

Zalescij in Leczycen. terra. Qui consilio se & sua disponendo, in aula Regia speciosi, in Castris vigilantissimi nedum fuerunt, sed & familiam suam adornauerunt.

Mliccij alias Iármultowie, in Płocensi Palat. Mora omnis odio est, est tamen mora quæ facit sapientiam, ait Seneca. Nam deliberare utilia, mora tutissima est. Utilia & honesta elegerunt Mliccij, animum fidelem erga Regem, infraetum erga hostem Patriæ.

Kliczewscij in Zákrzeuo, Stanislaus & fortissimus, & probatissimus miles. qui hostes fidei, simul duabus militaribus hastis, & inuadebat, & expugnabat. Optimè Eurip. in Electra.

————— hastam.

Fortè brachium magis expectat, quàm imbecillum,
Nam in animo istud situm est, & alacritate.

Otoccij in Siradien. terra. Asserebat Menander quod in agendo felicitas, nobilitate præstantior est. Non equidem improbandum est, si actio est nobilis, non mechanica, nam hæc corpora & animum corrumpunt, actio verò nobilis, & felix & præstantissima est. Qualis erit si patriam armis defendit, & consilio adiuuat.

Iáłtrzebščij in Gostinen. Palat. Optimum quidem est ex parentibus clarissimis nasci, sed clarissimos quoq̃ habere vitæ suæ fructus, multò nobilius est. Vnde Antigonus patris stipendia petenti filio, dixit: At qui ego non paternæ, sed propriæ fortitudini mercedem ac præmia largior. Homerus Odijl. 2.

Ossowscij in Dobrzyneń. terra. Hi animo reuoluentes parentum nobilitatem, moribus suis proficiunt.

Kozierowscij in Dobrzyneń. terra, & in Palat. Cracouien. cum antiqua familia sua meditantur excelsa. Egregia enim & insignis nota est inter homines, bona stirpe nasci, nam & successus augetur propter nobilitatis nomen hominibus dignis.

Dyminscij in Siradien. Palat. Ipsa generis nobilitas spem facit quod futuri sint, & Reipub. & militiæ amatores. Eurip.

Sierakowscij in Dobrzyneń. Dicebat Eurip. Vidi generoso parente natum, nullius esse pretij, & rursus ex malis boni filij generantur. Hoc tamen educatio bona & exercitium virtutum efficit.

Grábfcij. Formosus puer etiam ex malis parentibus gigni potest, at generosus & virtuosus, non gignitur.

Rycharscij in Płocén. Palat. numerant merita sua. Nam quicumq; natura nullum habuerit sibi bonum proprium, illi confugiunt ad monumenta auorum, ait Menander.

Sklotowfcij. Quia nullus locus unquam diffinitus est, in quo omnes aut probi aut improbi gignantur, ideo probi Martem, improbi Saturnum, eligerunt.

Ostrouicci in Dobrzyneń. terra. Hi quamuis pauperes, non amittunt tamen patris ingenuitatem.

Iasienscij in Dobrzyneń. terra. Indicabo tibi o homo quid sit bonum, & quid Dominus requirat à te: utiq; facere iudicium, & diligere misericordiam, & sollicitum ambulare cum Deo tuo.

Dziublewfcij in Siradiensí Palat. Hi in exteris nationibus præcipue Turcarum versati, qualis erat Ioannes, Iuonia Valachiam tenente. Neque domesticis curis contenti, sed magis militari delectati, sub Palat. Bractau. Stephani Potoccij signis militarem exercebant. Optime spei progeniem in Pocutia reliquerunt.

Zabienfcij in Curauia. Qualis sit unusquisq; sermone indicat. Sermo illorum verus, amicitiam colens, & paci consulens.

Wáldowfcij in Prussia. Mens est hominibus magnum animæ frenum. Sit ergo vobis mens sana & animus rectus.

Ierzmánowfcij ibidem. Optimum est honesta cuncta nouisse. Nota est vobis & castrorum honestas, & iurisprudentiæ autoritas, & decor pietatis.

Bycháwfcij in Lublineń. Palat. Antiquæ obseruantia in papilionibus contra hostes Patriæ, legitimi executores. Hinc sua Tyrocinia, ad illusterrimos Campiductores elegerunt.

Czyndaccij in Płocensi & Rauensi Palat. Faciunt ea quæ illis nihil ob sunt, & ante factum deliberant, ideo probi, & exemplares, bonos affectus meruerunt.

Roskowfcij in Płocén. Si rectè sapias per omnia beatus eris.

Radzimowfcij in Płocén. & Zákrzewscén. districtu. Cum nemo mentem alterius nouit, facta eius inspicit. Clari igitur suis factis, & in actionibus præstantissimi sunt & fuerunt.

Turfcij in Mlauensí terra. Qui asuescit seipsum, ut nusquam sit imprudens, & vir insignis, & probus euadit.

Bartnicci in Ciechanouien. districtu. Robur & murum & arma sapientia prudentia præstat, dixit Pythago. Estis prudentes in castris, prudentes in consilijs, esote prudentes & in vita, sic enim eritis prudentes & in morte.

Dźiedzieciji in Plocensi Palatinatu.

Goreccij in Syradiensi Palatinatu.

Sornelij in M. Duc. Lit. in Terra Samogitia, Familia ferax, & virtutum & magnorum virorum, qui rebus praeclare gestis clari & illustres semper fuerunt, ex quibus Ioannes Sornel patre Georgio Sornelio, vir ad magna natus, propriis virtutibus gloriam & famam suae posteritati quam à maioribus acceperat, relinquere & augere cupiens, ad castra Regni Pol. suis possessionibus in villis Sornele Wewsiány & Brewik. Fratribus suis germanis relictis & commendatis se contulit, ubi cum se bellicosissimo illi tunc Exercitus Regni Duci Ioanni Zamoyscio, virum animi magnitudine praestantem ac strenuum in multis expeditionibus bellicis militem ipsum ille in Aulam suam ad laus suum eius virtutibus illectus acceperat, eumque primo intimum suum Cubicularium fecit, post Rotbmagistrum aule suae militum, tandem & Chiliarcham seu Praefectum legionarium fieri iussit, cum quo & per quem ille multa bella & semper feliciter confecit, qui tandem postquam multis emeritis stipendiis non exiguam bellica laudis gloriam sibi comparasset eodem Zamoyscio procurante ut eum sibi arctius illigasset in consortium matrimonij accepit Sophiam Wotzkowná filiam Nicolai Wotczek Subdapi-feri Chelmensis filiam, cum qua in dotem accepit villam Radawiec in Palat. Lublin. quam ille postea per commutationem cum additamento D.D. Reij. tradidit pro villa Popkowice in eodem Palatinatu, in quo & domicilia sibi elegit, ex qua uxore accepit filios virtutum suarum haeredes, Georgium, Venceslaum, Ioannem, Procopium, Paulum & Iacobum viros ad obsequia & negotia Reipub. gerenda dignos qui etiam maiorum suorum facta propriis virtutibus & meritis illustrare satagunt, ex quibus Georgius in consortium thori accepit Sophiam Iezowna Georgij Iez. in Radomien. districtu filiam, Venceslaus Annam Ohtarzenska ex Palatinatu Belzen. Paulus Constantiam ex Dydnie Dydinska ex Palatinatu Crac. omnes hi confederunt in Palatinatu Lublinen. possessionibus paternis in Samogitia penes fratres patruales hucusque remanentibus.

D O L I W A.

DELINEATIO.

Dolina.

Sunt tres Rosae rubrae ex quatuor folijs constantes, in campo stricto albo, inter duas quasi lineas diametrales ductas per campum ceruleum: super galeam inter duas tubas tres rosae, una supra aliam, in modum lineae perpendicularis.

Rosa tres rubra.
Linea cum
rosis.

O R I G O.

Aquisita fuerant in Regno Pol. in Ducatu Masouia, sub arce Liua, ut Longinus & Papr. referunt, in bello contra Masouia Duces. Nec mirandum, quod in bel-

*Corona obse-
forum.*

in bello cruento, non scutum, gladius, sagittæ, vel aliqua bellici nominis insignia concessa; nzm antiquis Romanis consuetudo erat, vt obsefisi ab hostili manu, suis liberatoribus, coronas raderent de herbis, quales illo in loco tunc cum liberati sunt habere & obseruare licebat. Quapropter strenuè ducenti exercituū contra hostē, rosæ campestres quoq; concessæ sunt quasi cuidā liberatori, circūuentis ab hoste, ac in verticē sparsæ.

Eadem arma Iagelo Rex Poloniæ in Comitij Hrolen. Natkom concessit Lithuano, Ioan. Rozycki in oratione Funebrali Alberti Glembocki Calissien. Pocillator. arma hæc antiquissima deducit, ac cum tempore progressum suscepisse. Nam nobili de armis Rosarum, quæ Rosinus in Regnum Polon. vnâ cum Columna & Vrsine intulerat, additio duarum Rosarum facta est, 1279. Regnante Lescone Nigro, ad arcem Liuo. Ita trino Rosarum decore, illius labor, virtus & strenuitas, floret & suauiter odorat.

Odor vitæ.

O D O R V I T Æ.

ANhelabat in grauem benedictionem filij sanctissimus Patriarcha Isaac, & dixit: *Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus.* Hunc & tantum odorem, nil verius signat, quam odorifera rosa. *Vnde Tibullus.*

Floret odoratis ferra benigna rosis.

*Flos campi
quid.*

Quare flos campi in Cant. iuxta Hebræos rosa, vt Rabi Selon, & R. Kimi exposuerunt. Merito odorem vitæ, seu odoratam vitam inspectis armis vobis Doliuij offerro. Odore namque vestro Ecclesiæ plurimæ vsque modo redolent, Senatus Polonus suauis permanet, Patria dulcedinem spirat, dum Cardinales S. R. Ecclesiæ Archiepiscopi, Episcopos, Senatores, & innumerabiles ex vobis desumpti desiderabili, & odore pergrato eam nedum replere conati fuissent, sed repleuerunt. Habent plurimi in suis Symbolicis & Hieroglyphicis sermonibus, rosæ scarabeum impositum subito emori, non enim delectat eum odor aliquis, sed excrementum equinum & sordes per viam. Ita plurimos molities & voluptates delectant, vnde mori ipsos miserè contingit, at vestra delectatio est, pietas & optimarum rerum studium, & quod aliquando personarum nutricula optabat, *referente Carthage-*

*Rosa quic-
quid calcata.*

na Hom: 3. de S. Rosario alumno suo & præcabatur.

Quidquid calcaueris id rosa fiat.

Hoc vobis benedictione Diuina concessum, vt quidquid calcatis id rosa est, & nedum passiuè sed actiuè. Non enim toties vos vti rosas in Ecclesia sua posuisset Dominus, nec toties vos Senatus ad se vocatos dignitatibus adornasset, nisi passiuè quoque rosæ florentes & odoriferæ fuissetis. Fingunt Poetæ rosam natam ex quadam famina, quæ mane erat candida, in meridie rubea, vesperi viridis. Optime id

*Rosa nata ex
famina.*

Optime id

me id quadrat de vestris rosis tribus. Candidi in Baptismo facti, rubei permanetis amore Dei & proximi flagrant in Christo, in vita media, virides verò de hoc onere carnis ad vitam decedendo. Vnde de Petro Falcouio Episcopo Crac. Christoph Kantski habet.

Hic sua dum peragit Regniq; negotia Romæ

Perfunctus vita, calica regna petit.

Quid ruis in lacrimas, ô Patria? quis magis illo

Felix? qui tua dum commoda querit, obit.

Hoc etiam sacris, quod sit tumultus in oris

Optatum magnis, contigit ante viris.

Ad odorem igitur vestrum, Plinius in descriptione effectuum rosæ, fit à vobis recenti memoria obseruatus, ea quippe & in vobis obseruanda veniunt: Rosa per se medicas artes præbet, emplastris atque collariis inferitur, mordaci subtilitate susurrum ad aures, oris vlcera, tonsillas, capitis dolores, febres & alia ingentia mala pellit, quibus corpus humanum solet ab interno calore conflictari.

Rosa medicinalis.

R E G V M D E L I C I A E.

Regum delicia.

Flos rosæ, longe præstat aliis floribus, quapropter inter flores Rex nuncupatur. Vnde Anacreontes:

Rosa rex inter flores.

Si floribus vellet

Iupiter imponere regnum

Excellit rosa flores

Est veri Rosa cura

Et grata sunt superis rosæ.

Merito igitur Rosas in delicias regales ponimus, atque per hæc insignitos rosis in regales delicias vocamus & assignamus. Habent namque rosæ innatam & latentem vim conciliandi sibi animos Principū vt Pier. Valer. lib. 55. Cap. de Rosa refert: Habent & Doliuii edocui maiorum progressibus ac virtutum odore, vt in delicias regales veniant, in eisque primatum teneant, vt vix reperiat furculus Doliuiorum qui inter delicias Regum non respiret. Hinc tantis Titulis Archiepis. Episcop. Palatinorum, Thesaurariorum &c. ornati: insuper donis æuiternis donati fuerunt, vt Cathalogus Doliuiorum recēset in Paprocio. Nec alicui vt fortuna prospera rosa admiranda. Aditum namque habet quoddam diuinum ad naturam rosæ, vt cum pulchritudine sanctitatem conferat. Refert Aelianus varia: Hist: lib: 12. hoc modo. Aspasie Virgini tumor teterrimus enatus, quem dum curare præ inopia non potest, in somnis visio oblata in hæc verba, protulit. Valeant medici cum suis Pharmacis, tu verò rosea ferta quæ iam attriuerint, cape, eaq; contrita tuberi impone. Executa est

Rosa conciliat animos Principum.

Doliuii regum delicia

Rosa fides sanat, sanctificat.

Tuber sanat tur rosa.

*Medicina
Deo.
Rosa sanata
Regum spōsa.*

tuber euanuit & Aspasia inter omnes adeo forma, vitæ honestate, & incorruptis moribus emicuit, vt primum Cyro Persarum Regi, & eo interfecto Artaxerxi nupta sit. Ea sane ratione Doliuii, cum se rosas animaduertunt, adhuc & virentes ætate, salutarem medicinam Patriæ, in bellis, tumultibus, offerunt; nam in eis natura, virtus, & fortuna facit compendium, & attriti senectute, Rempub. consilio graui sanant & medentur. Turpe namque putant in virtutis quæstu negligentes esse, idcirco in regum delicias venerunt, ac regum delitiis augentur & crescunt. Quasi dicente Catullo.

*Vt flos in septis secretus nascitur hortis
Ignotus pecori, nullo contusus aratro.
Quem mulcent aura, firmat sol, educat imber.*

*Mors in vi-
sam.*

MORS IN VITAM.

Citatam ac celerem mortem satius rosa significare videtur, & Auditores. Caduca enim est gloria rosarum. Quocirca Virg.

*Rosa cito de-
cidit.*

*Quam longa una dies, at tam longa rosarum.
Quas pubescentes iuncta senecta premit.
Quam modo nascentem rutilus conspexit Eous
Hanc rediens sero vespere vidit anum.*

*Cita mors du-
pliciter.*

*Bonis mors o-
mnis bona.*

*Cita mors ma-
lis terribilis.*

Sed est quod me horruit ne mortem citatam ominarer. Cita namque mors dicitur, quia vel vix natos & puberes eripit, vel quia improvisa & subitanea est: vtrumque enim bonis & iustis viam vita porrigit Ecclesiastes: *Iustus quacūq; morte præoccupatus fuerit, in refrigerio erit.* Vnde oranti quoque Deos matri pro filiis qui eam in Phanium reducerunt suis viribus trahendo currum. Mors cita data est tanquam bonum & optimum mercedis. Sed peccatoribus & animo fractio abstrusis curis cita mors & horrenda. Vnde in vitis Episcop. Cracou. de Io. Luteco. Kantscius habet:

*Sunt tibi cum socio plurima
Vt pote mors subita, æs alienum grande, suprema
Absque salutifero pene peracta via:
Sic cessit vobis iniuria facta Iacobo
Fortia pro iustis, sic gerit arma Deus.*

Mortem igitur vobis ex fragili Rosa ominor, quæ omnes manet, quidem, vt Ouidius Elegia 8.

*Fata manent omnes, omnes expectat. auarus
Portitor.*

*Quibus mors
ad vitam.*

Ros. campi.

Sed non omnes manet ad vitam! at illos qui in vita exaltati sunt vt Rosa in Iericho, hoc est, qui odorem suauem sparserunt ore, manu, corde, ad Deum, sanctos, & proximos. Vobis, ô Doliuii, omen hoc.

Aurea fulgeat roseis aurora capillis.

Aquila,

Aquila exponendo locum: *Ego flos campi*, in Cant: dicit: Legunt Hebraei, *Ego sum Saron*. Saron est Campus inter Ioppen & Cæsaream, cuius rosæ pulchritudinis decore, & odoris fragrantia, omnes longè antecellebant. Campus vester nihil habet præter rosas, curandum & vigilandum erit, ut pulchritudine & odore excellatis, sicut tot, tantisque viris & titulis excelluistis. Ita Mors erit in vitam, rosasque spargemus vestris sepulchris.

LINEA FAMILIÆ
DOLIVIORVM.

Philippum Episcopum Plocensem Cathalog: refert Vladislai Primi temporibus, Anno 1100. Erat maximus eleemosinarius, vita sanctitate, & munere pastoralis insignis. Martinum Episcopum Posnaniensem, idem ad Annum 1102. refert. Laurentium Episcopum Wroclaviensem, Dlugossus meminit: Anno 1231. Ioannem Episcopum Posnaniensem, Cathalog: dicit, virum humanitate eximium, Anno 1270. Alterum Ioannem Episcopum Posnaniensem, refert Cathalog: 1323. Petrum Episcopum Cracouiensem. refert Cathal: Anno 1347. Vicecancellarium Regni, erat vir tam nobilitate, quam virtuosis operibus insignis. A Casimiro Rege Legatus ad Sanctissimum in Galliã. Auinione mortuus 1348. Kantscius verò Romæ mortuum dicit, quem ordine 27. refert, & Falcouium cognominat. Ioannem Lutecium seu Lutco, Kantscius refert Anno 1464. Episcopum Cracouiensem, Vincentium Cardinalem Archiepiscopum Gnesnensem: 1438. plurimi referunt. De quo Ianitius.

Effusus donator opum, sumptuq; superbo,
A mensa stomachi languidioris erat.
Hunc noua Cardineo texit fortuna galero,
Sarmatico nulli quod dedit ante viro.

Scithscij, de Ioanne Cromer: Libro 17. In expeditione ad Coronouiam euocantem superbè ad duellum Conradum Nemcium Silesium, equo deiecit, captiuum reddidit, & victoriæ futuræ signa non immodica monstrauit.

Sreckowscij, De Ioanne Albo, Miechouius Libro 4. Anno 1463. Hic dum militum Dux in Exercitu Matthiæ Regis Vngarorum esset, quatuor millia Turcarum fudit. Cap: 62. Notabant Familiam à Sreckow.

Mielosiawski, Petrus cum Vitolda contra Scythas fortissimè pugnando, occubuit. Dlugossus Anno 1391.

Rozrazewscij, quorum Familiam antiquissimam & splendidissimam literis suis Stephanus Dei Gratia Rex Poloniae, magnifice declarauit. Primum ex literis authenticis Illustrissimi Boleslai Ducis olim Poloniae, de data 1270. ubi titulo Comitum Familia illorum insignita est, & nominatur Suentomirius bonorum Rozrazewo Dominus, Bosnorum Comite natus, & Comes esse exprimitur. Ab his igitur Comitibus, continua generationum serie, Rozrazewscij descendunt. Vnde colligere licet quod ante Bisnonem eorum Familia caput, sed verustioribus illis & priscis temporibus, quia peregrinus erat literarum usus, difficile cognitu quis primitus eorum tali titulo insignitus esset. Datum Grodnæ 22. Februarii, 1579. Regni 3. Stanislaus Comes Castellanus Rogozinensis, qui reliquit filios tres, Hieronymum Episcopum Cuiaviae, Iurieu ob virtutem & dexteritatem relictitudini iunctam Ecclesiae, Ioannem Comitem in exteris nationibus, & Regum aulicissimum, virum morum grauitate, ingenio, doctrina insignem, Christophorum Capitaneum Leczyciensem, strenuum Rothmagistrum Serenissimi Regis Stephani, in multis expeditionibus clarissimus fuit. Ornamentum & Familiae, & Patriae, in Moschouia, ad Závoloćie à tormento bellico vita priuatus est. Nec dissimiles fratres, patruelles, sed virtuti, pietati, doctrinae & fortitudini incumbentes, hinc Succamerarij Posenienses: Capitanei, Palatini &c. in Maiori Polonia, quorum posteritas commendata Ecclesiae, DEO, & Patriae, usque nunc benedictione ab alto fulcitur & gaudet. Fauent vobis Dominus, ut quodcumque bonum & honestum imperat vobis animus, obtineatis.

Soboccij Magni in Regno & Senatu, Thomas Iudex terrarum Leczyciae, cuius filij Thomas Cancellarius Regni, & Briccius Castell: Gostiniensis: qui ex Brudzenska reliquit Hedwigim Comitissae de Gorka, Palat: Posenienses: coniugem.

Lubinscij in Cuiavia. Marcum Palat: Bresten: ibidem Epitaph: refert se vidisse Papr: cum his armis in 2. Opere, ubi legitur: Hic iacet Magnus D. Marcus de Lubin, Palatin: Bresten: obiit 1441. Andream Thesaurarium Regni in Anno 1436. in Nido meminit, aliosque strenuos viros doctrina & iudicio claros. Monebat Periand: Ea facito, quorum te non poeniteat.

Stepczenscij, qui cum Lubinscijs iudem sunt, sed quia maiores illorum Stepzenum ex diuisione acceperunt, ideo ab illo denominati Stepczenscij fuere.

Rzelzowscij de Armis Putkożic propriè sunt. Sed cum linea paterna defecisset, & superstes de linea materna illorum mariti una cum possessione

sessionibus Rzeszow, à plebe Rzeszowscij appellati sunt, quocirca & armis Doliua, pro armis [Pułkoźic] uti ceperunt. Knuthá namq; in uxorem dum habet filiam Augustini Rzeszouij, & ex illa solum unicam dum suscepit filiam, quam Mosciß de magna Casmin de Armis Ostoid in coniugem habuit, atq; hic etiam filiam solum dum habet, quam Nicolao de Dębno in matrimonium concessit, posteritas illius Rzeszowscij nuncupata fuit. Modernis igitur Rzeszowscijs, Nicolaus Castell. Miedzirzyceń. origo est, qui reliquerat Ioannem. Hic reliquit filios tres, ex quibus Nicolaus cum Láská Palatinide Siradiensi reliquit Adamum, & filias, Zophiam Sepichowscio Capit. Leżycscensi matrimonio iunctam, postmodum Bieckowscio, & Catharina Niewiarowscij coniugem.

Kloczewscii in Sendom. Palat. Erant exercitatissimi & laudis auidissimi milites. Hinc Castell. Zauichoysten. Capitanei Matogosten. in bello Gedano ut cum Moschis strenui, ubi & vitam pro patria ponebant Zydownscii in Patucis maioris Polonia Nicolaum Epif. Naturien. Suffrag. Gnesnen. Abbatem Mogiellen. Epitaph. dicit 1560. Vbi additur: Persuasum habens summam sapientiam esse memoriam mortis, uiuens sibi monumentum posuit.

Adamus Zydownski magnus in Consilio vir, & Iuris prudentia nobilis, exactissimus indagator, relicta opuscula in iure testantur. Litterarum sacrarum amantissimum, qui Theologiam & Physicam legendam iuxta mentem S. Thomæ Lublini curauit apud Prædicatores, & fundauit. Eius germanus reliquit prolem grauis armaturæ militem, ad signa Illustrissimi Campiductoris Potocci.

Rikowscij de Riki in Radomneń. terra. Petrus reliquit Ioannem qui reliquit Felicem, & Stanislaum homines ut moribus, ita conuersatione omnibus affabiles. Bona tam parentis quam aui, inter se diuiserunt. ut in Radomn. 1554 patet. Philippus Stanislai filius, sortem suam paternam & maternam uterino fratri Ioanni donauit 1597. ut in Actis Radomn. Nam cum Philippus militarem à iuuentute elegisset, demum in Russia ad Leopolim & Iauorow elegit sua statiuam, & magnus æconomus, de bonis suis fundauit Conuentum Ordinis fratrum Prædicatorum & Ecclesiam de muro erigere cepit. Reliquit ex Helizabeth Krásuska Venceslaum filium, quem à iuuentute Marti sub signis Margrabij Myskowski consecrauit.

Sielniccij in Palat. Crac. Quorum cum antiquitate familiæ hoc unum menti fuit. Imitare honestum, ut optimi inter homines maneant. Plurimos seculum hoc strenuos milites uidit, & Choriniæ arcis præfectos studiosissimos, & Reip. Polonæ optime meritos.

Goyscij in Podlasia. Nec castra Regia nec aula magnifica sine his fuerunt.
Optimum est enim esse socios illorum qui bene sapiant.

Bobrownicij in Sendomirien. Palat: Clarissima domus & domi & in expeditionibus Castrensibus. Optime quidam in Stob: reliquit: Vbi vitam honestam agis, illic mane, & omnia tibi feliciter succedent.

Dzik in Sendomirien. Palat. Pribislaum Castell, Zarnouien. referunt a. Eta, 1436. Contra insolescentes Cosacos missus cum exercitu augusta memoria Illustr. D. Thomæ Zamoyski ad Starzec, Dzik Vexillifer Bractau. Vir militia clarus & magnæ humanitatis.

Trzeccij in Maiori Pol. Hi per illustrem familiam dum adornare cupierunt, in Podoliam ubi continuus Scytharum incursum, celeberrimem efficit virum, deuenerunt; post modum & mansiones ac matrimonia sibi ibidem constituerunt.

Wrzebscii in Biecen. terra. Instruebat quidam ex se genitum filium. Hoc tibi placeat, ne quid indecorum aut petulans committas, ut per omnem vitam tranquillitate fruaris. Tale studium nobilem decet.

Gorzicij in Calisien. terra. Lex & generatio ex claris parentibus, monitoria nobili primaeva. Sed præcipua est lex Deus. Vnde quidam: Deus lex est, hanc omnino semper cole. Quod quidem Gorzyccius singulare.

Skepseij ibidem, In omnibus quæ decora sunt, obseruatorem te ipsum statue, ita namq; profectus virtutum accumulabitur.

Zacharzewscij Reip. proficui tam in pace quam in bello. Mathias Rothmag. celeberrimus ad Orsam, & felicissimus. Rectè sapientem, dolor fugit.

Iamiołkowscij in Sierad. Sed verè sunt Stronscij. Sed à possessione Iamiołki, quam vnus Stronsciorum cum Lisowska coniuge heredita acceperat, Iamiołkowscij nuncupati.

Stronscij de Silnica Ioannes ex Mastowiecka reliquit Aaronem, qui ex Victoria Lyskowska reliquit Ioannem salinarum in Wielicka administratorem. Lucam Notarium ibidem Petrum & Stanislaum Notarium in Cancell. Minori. Martinum qui cum Laszio ad Oczakouiam vna cum Andrea fratre strenuè decertauit.

Zieleccij in Sieradien. Palat. Sbigneum Castell. Rudcen. Habet priuilegium Anno 1380. Martianus qui cum Rothmag. Męzyk ad Polociam & in Moschouia, audacem fortunam, viribus intrepidis subleuabat. Eius uterinus erat Carolus. Quorum posteritas obseruabit ob immortalitatis famam. Quod utilium atq; inutilium termini sunt, iucundum & iniucundum.

Blotnicij in Sendom. Palat. Præmonuit Theognid. Nunquam laudaueris priusquam videris hominis ignoti affectum, animum & mores.
At cla-

At clarum nomen Błotniciorum ea facit, quorum non eos paniteat. Gleboccij in Cuiawien. Palat. eiusdem diuisionis bonorum cum Lubinsciis, Boruchowsciis, Stepcensciis, antiqua & meritis clara Familia. Georgius strenuus magnusq; bellator cum Tartaris & Turcis. Et quia varius est euentus belli, in captiuitatem Turcicam deuenit. per Legatum Regis ad Sulimanum missum Taranouiam liberatus, militiam tamen non deseruit. Obijt sterilis. Seraphinus, hic maiorum suorum exemplo ornatam virtute & literis mentem, Castris atq; Patria deuouit. Hinc eximius in Ungaria miles pro Casarea M. hac retulit trophæa, ut legionum signifer ductorq; constitueretur, maiora demum reddidit Patria obsequia, ex Catharina Wiesotowska Supremi Marsch, Litw. sorore, suscepit Stanislaum, qui Parentis vestigia sequendo, cum Palat. Calisien. Adamo Stadnicki in Pannonia Casarea M. detulit merita. Reuocatus in Patriam morte parentis, cum Sophia Cielecka Episcop. Plocen. sorore sacrum matrimonij fœdus suscepit. Reliquit 3. filios, Seraphinum Tribunum Calisien. Albertum Pocillatorem Calisien. & Alexandrum Archidiaconum Gnesn. Seraphinus supranominatus sub Sigism. III. Sereniss. Rege exegit militarem in Moschoria, & quia oppressus multitudine Moschorum fuerat exercitus, aduersam belli fortunam, patientia & spe superauit. Cum Magdalena Laurentij Krzycki Archiep. Gnesnen. ex sorore nepote, tenuit sacramentum matrimonij omnibus amabilis & eharus, ceu toties nuntius & Tribunalis de Patria bene meritus. Albertus Pocillator Calisien. Aulicus & Secret. Regum Sigism. & Vladisl. ex magnanimo viro in campis pientissimus in vita. Hic annis viginti in aula Principum meruit, à Sigism. III. Rege Commissionem Moschouiticam expediuit, à Sereniss. Rege Vladislao iterum Commissarius ad Moschouiam, optimam ratus est bene & oportune merendi Patria occasionem. Mortuus Grodna. Alexander ex Canonico Gnesnen Scholasticus tum Archid. vir iudicio, authoritate, prudentia, grauis summusq;. Ea quæ Patriam & Remp. tam temporalem, quam Ecclesiasticam concernunt, recte coluit & administrauit, ad iudicia Regni oëties deputatus, rectum iustumq; decreuit, Quapropter primas inter spirituales retulit honores & palmas. Et quoniam virtus pramiatur, bis prafuit Tribunali atq; ad coronam Canonicorum Crac. desideratus fuerat. Ibit de virtute in virtutem amans pÿ, veri, iusti, atq; Ecclesiæ decor. Sebastianus patruelis horum ex Ioanne & Dobrosolowska natus legionum ductor sub Chodkienicio ad Kircholiam titulo Theaurarÿ Bresten. honoratus fuit. Suentoslaus alter patruelis contra Michaellem Wodan cum Zamoiski bellator strenuus, cum Niescenska reliquit prolem.

Silniccij de Siln. ca in Crac. Palat. & in Podolia, vnus illorum quem genuit Koniecpolska, habuit filiam Potocij heredem in Potok, quæ nunc bareditas est Koniecpolscy Castell. Crac. Martinus ex Dębinka Valentini Castell. Crac. filia suscepit Ioannem Ductorem Cohortum, Consors Trachowna, cuius soror Zborowsky Castell. Osuiencimen. coniunx. 2. Stanislaū Dapif. Lublincen. 3. Gabriel in exteris nationibus educatus Rozadowska consors. 4. Petrus eximius miles cum Tartaris, contra Gustauum & Cosacos cōsors Ieziorkowska Ensisferi Podolia filia. Sunt alij Silniccij armor. Ielita quorum sedes in Podolia quodq; est. Erat ex illis Sbigneus Trib. Podolia Nicodemi Gubernator arcis Chotinensis. Sbignei filij Martinus, Florianus Nicodemi Gabriel, Ioseph. Dzieczenscij, in Caliss. Palat. Deus unicuiq; animali arma dedit, aëream naturā auibus, magnā celeritatem roburq; leonib9, tauris cornua, aculeos apibus. At hominibus rationē. Altū ingenium vestrū, alta fert consilia. Sleszynscij, in Belzen. Pal. Fortitudinem & prudentiā complectuntur. Fortitudo enim cū prudentia iuuat, sine prudentia verò magis ledit habētes. Kadłubscij, in Masouia. Multi falluntur suo consilio, sed qui considerat

rem & postea aggreditur ipsam, non fallit, ait Biantes. Circumspecti estis, ideo & in iure peritissimi, & in moribus laude digni.

Klechowscij, in Caliss. Prodit quod ex bono genere, id est nobile est, dicit Arist. de natura animalium, sed nobilius agunt, qui virtutibus naturam illustrarunt.

Dobroth, in Radomiens. Cuiusq; mentem tempus prodit. Vestram in rebus agendis mentem, graua consilia, iusta iudicia produnt.

Boruchowscij, Ioan. Archidiac. Crac. Canon. Gnesnens. Cui Karnkowscij tale Epitaph. posuerunt. Iuris pontij scientia claro, ac morum integritate conspicuo, ingeniorum ac virtutum fautori precipuo, inopum & pauperum subsiduo, perpetuo religionis Christianae cultori.

Brzezinscij, in Cuiaua. Ut boni gubernatoris est, ventorum se mutationibus accommodare, ita sapientis viri, fortunae. Nam fortuna reuerenter habenda. Passek de Gostawice, Huic Epitaph. Crac. 1572. Canon. Cracou: Montanus tale posuit: Nicolao Canonico Vratislauiens. viro acri, prompto ingenio, laborum patientissimo, negotio sacro sancti Tribunalis Romani perito, Anno 1572. mortuo.

DRIA aliàs MVTINA.

DELINEATIO.

SVNT in campo stricto rubeo tres lapides coloris flauui, quasi inter duas lineas diametrales à dextra ad sinistram descendendo, super galeam sunt in corona tres pennae Strucionis.

O R I G O.

Venisse ex Burgundia per Bohemiam in Regionem Poloniae, Hist. testatur cum milite Mutina dicto Bohemorum Historiae Germanos duos

Comites Vilhelmum & Germanum ad Fratrem Regis Angliae Richardum nominant, 1264. Alij Comites Cornubiae fuisse dicunt, ut Adrianus. Verum sub Pudico Rege Polon. per Stanislaum Comitem, Anno 1266, in Regnum allata fuisse. Anonimus memorat.

VALOR

VALOR INSIGNIS.

Maximus valor est, & inestimabile pretium vnionum & lapidum pretiosissimorum. Cleopatraz Reginae Aegypti, vnio quam Veneri appenderat auribus Romae, ducenta Quinquaginta Millia valebat, *Plutarch: lib: 9. Cap. 35.* Nonii Senatoris proscripti ab Antonio Opalis in annulo festeris viginti millibus aestimatus fuit *Plinius lib: 37. Cap. 6.* Sunt adamantini pretiosissimi lapides & diuersi, sed in comparatione ad lapides vestros nulli. Illis namque & Venus impudica uti potuit: Vestris sola virtus. Illi vniones mortem inferre, & bellum possunt; vestri vitam & pacem. Vnde Leoni Quarto Imperatori Constantinop. cum gemmatum ferret caput, margaritarum vis, & Apoplexiam, & impræmeditatam attulit mortem, ut *Plat in Paul: 2. Pont: Max.* Et Conradus Neapolitanus Princeps à Carolo Rege Neapolitanorum victus, etiam Agasonum veste indutus fugiendo, vitam ob gemmam in annulo turpissimè amisit. Mortui sunt & inanes omnes lapides; at vestri sunt viui, & valoris insignis, omniumque pretiosorum lapidum & vnionum in se virtutem continentes. Colorem lapidum vestrorum dum inspecio flauum, offert se cogitationi lapis fuluus Perficus, cui nomen Pyrites. De quo *Plinius lib: 37. Cap: 11. Solin. Cap: 38. Isid. 16. Cap: 4. § 11.* Huic plurimus inest ignis, ita ut scintillet, & præmentem se vehementius adurat. Similes nedum colore sed virtute vestros lapides video. Igniti namque sunt in hostes Patriæ, & Regum suorum. Hinc plurimi ad Regum domicilia educati estis, hinc multi Comites ex vobis nominati. Alij in Patronos Regum Regni que diuinitus assignati. Nam Sanctissimum Bernardum illum mellissimum & deuotum caelestium contemplatorem, de Armis vestris fuisse dicunt. Gemmarum igitur harum vestrarum meritò insignis valor annunciabitur.

*Valor insignis**Cleopatra lapides.**Leo 4. Imperator.**Gemmatum caput mortem dat.**Annulus cæsa mortis.**Lapides pretiosi viuentem habent.*

ORNAMENTA PATRIÆ.

Lapis Memmonis mirandus sanè videtur, nam ut refert *Rodoginus lib: 22. Cap: 5.* Calculo percussus insonabat, ut Lyra. Statua ex ipso facta, sole oriente, dum radijs percutiebatur, dabat voces: habet *Euseb. Caesar in Chron.* Lapidem insigniorum vestrorum non minorem stuporem ferunt: obiecta namque cuiuscunque oculis, sonum inò voces proferunt. Illa quidem statua, quas proferebat voces, scriptores non referunt, at fortè suspectas & calcandas, nam nato Christo pisce taciturnior effecta. At lapides vestri omnium oculis obuersi, voces has proferunt: Ornamenta Patriæ sumus, filij Martis. Refert *Plutar. in Græcorum Apophth.* Cum in theatro

Y

theatro recitarentur apud Atheniensem, hi versus Aeschilli:

Neg enim videri, at esse studet vir optimus,

Segetem profundam mente studiosa colens:

Consilia quando hic germinant salubria.

Oculos vertere.

Totus populus in Aristidem vertit oculos, agnoscens hoc laudem in eum competere. Non excipiendus profecto ab his insignijs aliquis, cui illa non competant: at omnibus tribuenda hæc laus, quod ornamenta Patriæ, filij Martis sint. Non enim ad Pudicum Regem, non ad titulos Comitum accessisse, est præstantior via. Tales erant Osieccij Comitum Tarnouien. amor, tales Orzelscij, tales Radeccij, & alij quos enumerare superuacuum est, nisi fortè illud Senecæ de fortuna volubili accadat:

O fortuna viris inuida fortibus,

Quam non æqua bonis præmia diuidis.

Cardo diuitiarum.

C A R D O D I V I T I A R V M.

Diuitiarum domus.

GVido Bonatus ita thesaurum diuitiarum ominatus fuerat Iupiter in domo quarta significat augmentationem bonorum ex hæreditatibus, ex prædijs, ex thesauris absconditis & inopinatis, vel ex rebus antiquis, & auferentur maiores ab hominibus, & venient eis res, de quibus poterunt lætari & gaudere, cessabuntque rixæ, & omne horribile. Vnde non immerito lapidibus prætijs in vestris armis conspectis, thesaurum nominabo. Tres namque hi lapides sunt, quasi domus tres, quarta verò possessor earum est. In hac ergo domo quarta, si Iuppiter statoria posuerit, diuitias thesaurosque innumerabiles sperandos non dubito. Vnde *Prouerbiorum* 10. Benedictio Domini diuites facit, nec sociabitur eis afflictio. At vanæ sunt hæ diuitiæ huius mundi. Argumentum eorum foris proijcietur, & aurum eorum in sterquilinio erit, dicit *Ezech.* 4. Quapropter instruit D. Paulus *Timoth.* 1. Cap: 6. Diuitibus huius sæculi præcipe, diuites fieri in bonis operibus, exponit intentum D. Bernard. in *serm.* nam veræ diuitiæ non opes sunt, sed virtutes, quas secum conscientia portat, vt in perpetuum diues fiat. Addit *Chrisost.* Illæ enim diuitiæ hæc consequentia ducunt luxuriam, iram, intemperantiam, furorem, iniustitiam, arrogantiam, superbiam, & omnes irrationabiles motus. Hæ verò diuitiæ, sunt salutis, ex quibus sapientia, scientia, & timor Domini, omnium thesaurus est. *Isaia* 33. Tales diuitias commendo, qui his armis adornati estis, nam tres lapides has diuitias non alias significant. Vnde deuoti virgini Margarithæ, de Ordine sacro S. Dominici, ad diuitias animæ declaratas, tres lapides in corde diuinitus præciosi-

præciosissimi concessi, in quorum vno erat Imago Saluatoris, in altero B. V. Mariæ, in tertio Sanctissimi Patriarchæ Ioseph, quorum si vnus in statera positus fuisset, tantum ponderis habebat, quantum duo. Mirabilis statera, quia mirabile opus lapidum. His diuitijs locupletes, à morte non dilacerabuntur, dicebant Stoici optimè: Omnes sunt diuites, qui cælo & terra frui possunt, Cic: 1. offic.

LINEA FAMILIÆ MUTI-
NORVM, SEV TRIVM LA-
PIDVM.

Wilhelmum & Hermannum fratres, Historia Reg. Bohemici, ad initia religionis Christianæ in dicto Regno meminit. Qui edificarunt Monasterium sub titulo S. Wilhelmi. Apud Ricardum Comitem Cornubia, fratrem Regis Angliæ, ex hac familia Adrianus, qui & curauit in electione Cæsaris, Maiestatis lauream, in personam Ricardi. Suatilaum Comitem Anonimos Anno 1266. refert. qui Ducis Pudici Cracou: in die Geruasii & Protasii, contra Suarnonem Ducem Russia, Curia Regalis Præfectus exercitus fuit.

Zerniecki in maiori Pol. de Zerniki. Ioannes Vexill. Posnan: 1467. Petrum Castell. Cracou: qui reliquit Ioan: & Martinum ac filiam Margaretham matrem Philippi Padriewski, Epif. Cracou: & fratris eius. Martino Sigismun: Rex priuilegium in Zerniki pro nundinis concessit. Ioan: & Petrus Canonici Gnesnen: 1553.

Grodzieccij Adamus Castellanus Miedzyrzecensis.

Orzelscij Sviântoslav Iudex Terrarum Calissien. vir doctrina, ingenio, eloquentia insignis: ex Dabrowska Armorum Drogostaw suscepit prolem. Nicolaus Pocill. Calissien. Matthias Iudex Terræ Nakielscen. Ioannes miles strenuus, & Andreas eius frater. Habuerunt sorores, Annam Wierzeyska, & Margaretham Palecka.

Wysoccij de Budzistaw, Castell. Leczyceñ. Stanislaus seu Ladensis, vt Epitaph. in Budzistaw, 1575. Dicebat Appian. de bello Hisp. Nihil est tam arduum, quod animi fortitudine superari non possit. Fortis in vobis animus, o Wysoccij, infractus virtute & pietate permanebit.

Chlápowskij in Posnaniēñ. Maxima tentat nobilis animus pro conseruanda familia, sed Plutarchi doctrina conseruanda in Moral. Prudentia Canones, quibus ad vtramq; vtendum est fortunam, quatuor sunt: Bona adipisci, tueri, adaugere, & prudenter uti.

Bozeiewskij in Calisiensi Palat. Vir nobilis, admiratione dignus est. sed qui talis haberi vult, in sacrificando studiosus sit, ait Theophrast.

*non quod sumptuosè, sed quod crebro hunc honorem numini tribuat.
Illud enim diuitiarum, hoc pietatis signum est.*

Radeccij in Calisiensi Palat. *Homines in exercitu valorosi. Fortissimos enim esse oportet, qui fortissimos vicerunt, dixit Tucidid.*

Modliszewscij, de parua Modliszowo, in Calissien. *Virii pietatis cultores: ut optimè Arist. Felicitas non in magnitudine possessionis est sita, sed in bono statu animæ.*

Lilieccij in Caliss. Palat: & Militia, & Iurisprudentiæ dediti *Milites, & nunc cum Illustriss: Campiductore Regni Nicolao Potoccio. Munus verò Instigatoris Regni, & scripta de dignitate Tribunalis seu Parlamento Lublinen: editi, testantur.*

Olieccij ibidem. *Multis honoribus, & perillustri sanguinis coniunctione, speciosè adornati. Anima si bene fuerit instituta, & illa, & homo, per illam beatus.*

Trapcenscij ibidem. *Cogitatio est orationis fons. Nobilis verò animi fons educatio, terminus exercitium virtutis.*

Runowscij ex Cerscensi & Chetmensi, *Andreas ex Mátowieška, Stanislawi Iudicis Terræ Chetmen. filius, qui ex Modrzynska Ioannem & Bernardum reliquit.*

Czyzowscij, *Notarius in aula Regia Bartholomæus. Nobilem oportet esse prudentem. Duo autem sunt quæ prudentis habitum gignunt, ait Architas: alterum est, ut mens disciplinis & cognitione sit munita, alterum spectacula & negotia multa, quæ partim ipsimet spectasse oportet, partim alio modo percepisse.*

Gorecci à Gorká Targowa, in Posnanién. Palat. *Virii humanitatis studiosi. Sed Epictetus adnotabat. Philantropos, id est, humanus dicitur ille, qui honesta amat.*

Dziechtárscij in Confinibus Regni, *virtutis & militia cultores. Sed virtutes ad præscriptum & rationem prudentiæ constituuntur.*

*Aliis familiis calamum adhibere lectori
licebit.*

D E L I N E A T I O.

CApud Aprugnum in campo laneo, culmis horrentibus rigescit : galea verò desuper Regio diademate præcincta aprum medium erecto collo ostendit, lanceis duabus hinc & inde ab ima parte per caput confossum.

O R I G O.

Stemma hoc quod à nobis iam descriptum est; cùm in orbe nostro Sarmatico non sit natum, sed exemplo Illustrissimarum familiarum Regni, quarum aliundè ingens numerus est, aduentitium. de vera eius origine difficilior est inuestigatio. Certum est eò antiquiùs esse, quò minus patet : recentium est monstrari posse. Hoc non est dubium olim ante multa sæcula viguisse hoc Stemma illustre in nobilissima Imperij

Orbis Poloni Tom: I.

prouincia Franconia, veræ Nobilitatis Germanæ seminario. Omnium enim Francones liberrimi sunt, nec Germaniæ Regulos, sed ipsum caput Imperij Imperatorem recognoscunt. Quod nomen ipsum indigitat; quod enim Germanis **Franc** / Latinis libertas est. Manent adhuc vestigia magnæ Domus, Palatium ad Mosam fluium, Cui Donhof cum familia nomen. Quod nostri dum iam in Liuania agerent, habebant in possessione, ac nostro demum sæculo ob loci intercapedinem ingentem, in alterius gentilis manum cesserunt. Sic è prouincia omnium liberrima oriundi, ipsi liberi id egerunt, vt è seruitute paganâ in libertatem Christianam vindicarent populos ac nationes. Ac vt Hercules quondam beneficio generis humani natus, purgarent monstris sædi gentili-
fimi orbem terrarum. Bono sydere ac summi Numinis destinato, inciderunt in Liuiam errore Paganismi magis detestandam an miseram, incertum. Quas res ibi gesserint aliquot sæculis, quot triumphos Christo suo cui militabant, erexerint; vt aliquid est petere ex Prussorum ac Liuium Annalibus, ita exactam earum notitiam haurire non erit in promptu. Sterilia enim illa sæcula erant literarum bonarum, ac inter arma languebant studia. Magis quisq; quàm bene pro Christo faceret, quàm pro se scriberet, attendebat. Si tamen è monumentis singula colligere non licet, at bene in vniuersum meritam de re Christiana familiam hanc res docet magis, quàm Historia. Vidimus enim lucratam Liuiam, ac in Prouinciam redactam ope eorum Regi Regum. Vidimus amplissimis fortunis, summis coniunctionibus eos ipsos ab auro ornatos, dum adhuc res Liuiicæ integræ essent. Quod ignauis & immeritis non obtigisset. Attulerunt demum illi integram Prouinciam, splendorum suas, Regno Polonia. Augusti Sigismundi temporibus, quibus Prouincia hæc Regno incorporata, vt suis iuribus ac legibus viueret. A quo tempore non plures homines quàm sago aut toga claros dedit Patriæ hæc illustris familia. Sic enim iudicabant, vt strenuè cælo olim vindicarunt animas Maiores eorum; ita posteris integra fide, fortissimo seruiendum Principi ac Reipublicæ. Hinc summis in Regno ornati honoribus, euecti magistratibus, plerique meritorum suorum tulerunt gratiam.

ORNAMENTA DOMVS DONHOFFIORVM.

Quid priores Donhoffij ante aliquot sæcula gesserint, dum adhuc res Liuium discretæ à Repub. essent, in proprijs eorum ac Prussorum inuestigandum annalibus. Ex quo accesserunt Regno, foris armis, domi consilio dextrè tractabant Rempublicam. Quos inter Otto Donhof.

Donhoff.

Donhoffius, vir militia acer, multis pro Republica tam belli quàm pacis exantlatis laboribus, extrema iam ætate, dum per senectam impar militiæ esset, ne consilio quoque Rempublicam orbaret, in numerum Senatorum adoptatus, Palatinus Pernauiensis renunciatus, cùm manu non posset, consilio Patriam sustentabat. Hunc excepit frater Theodorus, par virtute, par meritis, parem à Principe habuit gratiam, Palatinus Vendensis creatus. Ernestus Donhoff, qui studia vt literatus, arma vt miles tractauit, ad diuersos Principes Legatus. Fortis militum contra vim Othomanicam Tribunus, Magnus idem pacis pararius, qui pacem inter Regnum Polonicum ac Suetig, tam dextrè composuit, quàm fortiter, dum bellum esset, Suecos sæpiùs cecidit. Is idem Palatinatu Pernauensi, virtutis suæ debito Encomio ornatus. Hermanus verè Martis pullus, nondum iuuenis, & iam miles, mox Turmarum ductor, ea animi fuit fortitudine, vt ab Imperatore suo Zolkieuio audiuit encomium: Vir fortis pignus Martis. dum ad Cecoram clade nostra, nobilem qua exercitum & Imperatores perdideramus, fortiter pugnando pro patria occubuit. Eò maior quò minùs ei per fatum licuit enitescere magis. Gerrardus Legionum per plures annos ductor, quantum bello posset, Patria probauit. Sed & exteris Principibus virtus eius innotuit, vt orbus primâ vxore Opaliniâ, voto secundo duceret Piaftidam, Regum sanguinem. Paterno genere Ducis Georgij Brigenfium filiam; materno neptem Ioachimi Electoris Brandenburgici. Capitaneus Kosciens, & rei familiaris in fructu Mariæburgensi suæ Maiestatis administrator. Casparus Palatinus Siradiensis, Senator sine exemplo prudentiæ, quâ iuuenis adhuc apud exercitum annis Principem Sigismundum Tertium, eam meruit gratiam, vt primus in ea esset, quâ tamen ita vsus temperanter, vt & publicè Rempub. tractaret vt bonus ciuis, & priuatim Principem vt minister fidelis. Hinc publicas & priuatorum vitauit offensas; vt post decessum Domini sui raro Intimorum Principibus exemplo, eandem retinuit amicitiam, & eadem sui ad filium Regni successorem propagauit charitatem. A quo è Derpatensi Palatinatu ad Siradiensem euectus, missus ad Imperatorem Ferdinandum III. Legatus Magnus, Cæciliam Renatam Consortem Regi Domino deduxit. Cui ab eodem Aulæ Magister supremus datus, summa dexteritate munus suum obit, & vt in eo diuturnet, interest & Regiæ domui & Patriæ. Stanislaus Donhoff Capitaneus Velunensis filius, Sigismundus & Alexander, ad maxima quæque nati. Filia vnica Anna, Illustris Boguslai Leszczynski Palatinidis Belzensis consors.

Quibus omnibus & quicunque de hac familia in Curia, Castris, &
Y 4 Patria

Orbis Poloni Tom: I.

Patriâ supersunt vel erunt magis fœlicia optare, & à Superis precari, quàm præmonitione stimulare congruum iudico. Non enim sine præmeditata admonitione Sophocles in Stobæo reliquit: *Nullus bonorum bonam de se famam dehonestare vult.* Vnde his instillanda virtus cum amore Patriæ, quibus honestum & generis splendor non sufficit. Quare Menander:

*Tu quidem admones, quæ tui sunt officij monuisse,
Me verò ad faciendum quod decet, non tua
Oratio, crede mihi, sed proprij mores persuadent.*

Dum ergo Apharantes Libyes, qui Soli orienti conuiciantur, quod multa mala conspectui offerat, natura vos & educatio nobilis non disposuerit: præcari vobis & exoptare fœlicia ardet animus, vt sicut omni tempore & quauis inclinatione fortunæ hominum bonorum curam suscipit etiam ipse Deus: ita vobis quos suæ Ecclesiæ sanctæ promotores & patronos, Patriæ & Reipub. nostræ ornamenta & consultores, Regum & Maiestatis Regiæ religiosos obseruatores destinauit & elegit, alta protectione sua foueat, conseruet, beatificet. Addere his tantisque victoriarum trophæis, quibus ad præsens quoque gloriam Regni tueri & victricem lauream reportare per supremum Obersterum militiæ Alemannæ in castris ad confinia Regni non negligitis, parumper velim liceat. Vestris armis, familiæ grauissimæ & illustrissimæ insigniri dum ducunt honori: imò Regnum hoc florentissimum Poloniæ condecorari lætatur: commonere faciam in laudem familiæ vestræ, quibus gloria est & fuit Aprugni vertice illustrari. Alexander II. Pontifex Max. ex familia Pedaciana Mediolanensi, Reges inuicti Persarum, familia Gradockieorum & Treuartheniorum in Britannia, Grensingiorum in Misnia: ita Petrasanta Societatis IESV, in Tesseris gentilitijs ruper Romæ editis. Tantorum ergo Heroum cùm in delitias caput Aprugni & honorem claræ nobilitatis venerunt, quid iam magis animare, audaciam & vires addere, affectum in gloriæ & honoris vestigium maiorem excitare tantorum imaginum defensores & exornatores debebit? His concludo versibus.

*Qui tibi fusus Aper lauros Meleagre parauit,
Quanta DONHOFFIACÆ portio laudis erit.
Tu telis armisq. potens fera monstra petisti,
Sentit at hic nudam, bestia dira manum.
O fortem dextram! potuit si talia inermis
Armatam in bello, quid potuisse putem?*

D R O G O M I R.

Drogomir.

D E L I N E A T I O.

Pedes tres in ocreis fereis cum calcaribus, in campo rubeo dispositi, quasi ad crucem, sed à dextra vacuus campus cruribus iunguntur, ut plantæ cum calcaribus in extremitates fiant, super galeam corona, ex qua tres pennæ strutionis.

Pedes tres cum ocreis.

O R I G O.

Militi Drogomir dicto, à Boleslao Kriouostio sunt data. Dum enim hic miles secum in bello pro Rege quinque filios habuisset, & duo fortiter occubuissent, tres verò amisisset, pedes usque ad genua afflictus Regi præsentavit, infortunium & paupertatem deplorando, nisi subveniret miseræ. Pius Rex dominus. Bono animo esse iubetur: assignatoque Patrimonio de libertate Regia, pedes armatos cum ocreis amissos, pro armis & nobilitatis suæ vestigijs illis concessit. *Paproc. & alii.*

M A X I M A L A V D E D I G N I.

Lana maxima

Maxima laude dignus fuit. *T. Manlius.* Cum enim Galli Anno ab vrbe condita 394. ad tertium lapidem Salaria via trans pontem castra habuere, & Dictator *T. Quintius.* in ripa citiori castra posuisset. Pons in medio erat, neutris cum rumpentibus, ne

T. Manlius Torquatus.

bus, ne timoris indicium esset. Prælia de occupando ponte crebra erant. Tum eximia corporis magnitudine in vacuum pontem Gallus processit, & inclamauit. Quem nunc Roma fortissimum virum habet, procedat ad pugnam, ut noster duorum euentus ostendat, utra gens bello sit melior. Diu inter Primores iuuenum Romanorum silentium fuit, *T. Manlius* ex statione ad Dictatorem pergens, viro sese dimicationi offert. Quem Dictator laude prosequens, felici auspicio ad certamen progredi iubet. Processit, ubi constituere ambo inter duas acies. Gallus velut molles superne eminens, proiecto leua scuto in aduenientis arma hostis, validum cum ingenti sonitu essem deiecit. Romanus mucrone subrepto, cum scutum scuto percussisset, & sine vulnere factus esset, inter corpus armaque vno & altero ictu, ventrem & inguina Galli hausit, ruentem porrexit hostem, & torquem ablatum respersu cruore ipsius, collo circumdedit suo: huc perducto, ad se Dictatore Coronam auream addidit. Cognomenque Torquati, illi & posteris dedit, *Liuius lib: 7.* Non minori laude Drogomirij iudicio Regis bellicosissimi digni fuerunt, licet ad Regem non hostium capita aut pedes, sed suorum attulisset. Pro Patria enim, Rege, & Regno, fortiter dimicando, pectora non dorsum porrexerunt. Quapropter, ut Zelislao Bylinæ amissa dextera, aurea in insigne data fuit, ita his pedes amissi. Hinc laudat *Plutar. in Lacon.* Lacenam matrem, quæ filium in bello ita vulneratum, ut ingredi non potuisset, sed quadrupedum more ambularet, irrisum & erubescens, ita animauerat: Quanto præstat fili de fortitudine gaudere, quam de stulto risu pudescere? Hic decor est vester, ô Drogomirij, licet vestrorum pedes feratis insignia. Pedes enim vestri ad bonum non ad malum erant, *ut Prouerb. 1. dicitur:* Nec minor inde laus vobis debetur, cum non minoris sit virtutis, parta tueri.

Armorum spiritualium sacrarium.

S A C R A R I U M A R M O R V M S P I R I T V A L I V M.

Litteræ & syllaba carent sensu.

Minimum in armis nobilitatis fert significationem magnam.

Varia arma spiritualia.

Litteræ & Syllaba carent sensu, ait *Priscianus.* Hoc est, significatione ultimata, ut exposuit *Ven. Beda,* sed minimum in Armis nobilitatis, fert secum maximum sensum & significationem. Vnde cum armatos pedes, cum ocreas considero, & signa nobilitatis esse coniector. Armorum spiritualium inuincibilium ratio signifi-
cativa venit in mentem; quæ quidem arma, non minori obseruantia hac in domo visentur. Varia sunt arma Spiritualia, in quibus amans Christum seruus, ante cameram cordis sui inuigilare debet, cum illud videt, sentit, cupit, delectatur, inhabitare Deum. Est gal-
lea spei,

leaspei, quæ ad *Theff: 1. Cap: 5. dicitur*: Salutis est lorica fidei & charitatis, lorica non ex circulis connecta, ita fideles charitate connectuntur & fide, est thorax iustitiæ, *Sap: 5.* Induti pro thorace iusticia, sunt ocreæ ferreæ, humilitas duplex: interior in corde, exterior in conuersatione, est lancea prudentiæ. Ioas triplicem in cor Absolonis infixit, quia prima prudentia lancea est, memoria præteritorum. Secunda intelligentia præsentium. Tertia prouidentia futurorum, est ensis continentia, *Cant: 3.* Vniuscuiusque ensis circa femur suum. Est canis latrans, qui dormientem excitet, conscientia scilicet animæ peccatrici impropere vitia. Vobis conueniunt, ô Drogomirij talia arma, nam nobiles & diuites facti estis, munificentia Regis, cum non essetis apti amplius, nisi ad talia arma acuenda, & ministranda alijs, ex vestro casu, ac mutilatione: vt Orator pro vobis parens ad benignum Regem inducebat. Hinc estis natura affabiles, ad virtutes proni, ad honestum promptissimi: hinc Religio, austeritas, seruitus Christi vobis electa & dilecta remanserunt, certum habentes: *Quod dulcia non meruit, qui non gustauit amara.*

G E N E R O S I T A S T I T V L O R V M.

Titulorum generositas.

Generosi tituli, vt ex magno proueniunt, ita magnis conueniunt. Vnde Porus Indorum Rex, dicentibus amicis, si supplex Alexandro celsisses, non fuisses victus, respondit: Si Alexandro supplex celsissem, futurum erat, vt ipse me ignauum seruum, si armatus restitissem, generolum Regem iudicaret. *Bruson. lib: 2. Cap: 43.* Vobis qui sic hosti restitistis, meritò iam Generosi Tituli conuenient. Astrologi ex Marte generositatem, ex Saturno ignauiam colligunt: vnde *Haly: Saturnus in duodecima domo infortunatus, signat quod litigabunt homines, & habebunt multas inimicitias, odia, & damna ex litibus.* Et *Donatus*: Mars in domo octaua, acquisitionem ex substantijs mortuorum in aliquibus hominibus. Vobis Mars fauit, ideò Generosis, Generosorumque titulis magnificandi estis. Romani in summis malis & periculis Regni, refugium habebant vltimum Dictatorem (cuius fama mentiri non auderet) eligendi, *dicit Liuius*: Dictator, non quidem nomine, sed re factus fuerat in hoc bello, qui cum quinque filijs fortiter inuadentibus pugnauit accedendo, non recedendo ab hoste Drogomirius, quapropter Generosi nomen meritò illis consentit. Erat quæstio non parui momenti, an ablutio pedum post Baptismum sit necessaria ad salutem? D. Ambrosius necessariam esse asserit *lib: 3. de Sacramentis*: *vbi habet sermonem Christi cum Petro, de lotionem pedum.* Qui lotus est, non habet necesse, nisi vt pedes lauet, vt habeat partem me-

Cedere in bello non semper iuuat.

Generositas ex Marte.

Dictator.

Ablutio pedum post Baptismum.

tem mecum: Quare hoc? In Baptismate cum omnis culpa diluatur, recedit culpa; sed quia Adam supplantatus à Diabolo, venenum sensit effusum supra pedes, ideò lauat Christus pedes, ut maius subsidium sanctificationis accedat. Laua ergo pedes, ut laues venena serpentis. *Six. Senen. lib: 6. Bibl. 5. Annot. C C I X. resoluit:* In Baptismo eodem temporis momento, omnia peccata dimitti, & nullum remanet, sed est humilitatis Christi propositum Apost. exemplū, vel fomes peccati, deleta culpa per Baptismum, remanet: ut D. Paulus. Scio, quia peccatum in me habitat. Per ablutionem ergo pedum, sanctificationis in Baptismo susceptæ, fit præsidium & incrementum. Tunc ad nostrum propositum, & Drogomiriorum generositatem, si pro Christo, Ecclesia, & Rege, sanguine proprio abluunt pedes, Generositas est, vel si aliter: Cum generositas in milite non apparet nisi ex sanguine, in cuius modi rem T. Manlius in sanguine torquem tinctum hostili, collo suo imposuit, & hoc generositatis erit, ut cum vellent in sanguine hostili lauare manus, Bellona inuida in proprio sanguine pedes eorum lauit, ut sic fortes & generosi ex principio fiant solo, sed dimidium facti, qui bene capit, habet.

*Generositas
militis in sanguine.*

B E L L V M E X P E R T V M.

*Dulce bellum
militi.*

*Inexpertis,
quomodo dulce
se bellum.*

*Anomalia
verba.*

OMnium bellorum sunt exitus incerti, attamen bellantibus dulce bellum est: differenter tamen, quia sunt bellantes, differenter quoque dulcedinem tenent. Dulce namque bellum est inexpertis, sed eo dulce, quia efferunt eos equus, gladius, licentia, rapina, census. Dulce verò est expertis, quia agunt pro aris & focis, scilicet Deo, Ecclesia, Patria. Hinc isti audito hoste, non quærunt quot sunt, sed ubi, quia quærunt, ut congregiantur. Illi verò quærunt, quot sunt? & audito numero fugiunt: sic experti fiunt victores pugnando, inexperti fugiendo. Experti post pugnam ostendunt signa in facie & pectore, inexperti in tergo & scapulis. Hinc titulus horum Evisceratores, ob rapinam, illorum protectores, ob virtutem. Conscripserat quidam bellum Grammaticale, ubi verbum ducit exercitum contra Anomalia, in quo Anomalia mutilata & truncata, à verbis adiectiuis & substantiuis, recedunt. Est inexpertorum verborum, in scholis bellum inexpertum in acie, quos si parentes non tam virtute, quam verecundia moti, castris ingerunt. Hic intentio eorum venit audire, non belli voces, vocales duces, non semiuocales tubas, aut mutas, vexilla: sed vocales turbas, quare redeuntibus, & infelicia dicentibus parentes respondent: Anomalia, id est Anomali. *Syn moy moglby byl pozbydż reki/nogi/ id est:* Si contingat filium meum amittere manum, pedem, aret mecum.

mecum, sic mutilatus non erit. Expertus verò non aliud ob oculos versandum admittit, quam quod Rutilius dixit :

*Iustis bellorum causis, nec pace superba
Nobilis ad summas gloriâ venit opes.*

L I N E A F A M I L I Æ D R O -
G O M I R I O R V M.

DRogomierzy. In Volhinia. Domui & famæ optimè consulunt. His Thales consilium reliquit: Ama disciplinam, temperantiam, prudentiam, veritatem, fidem, experientiam, dexteritatem, societatem, diligentiam, æconomiam, artem, pietatem.

Potrikowscij, ad iustitiam vigiles. Docebat Cleobulus: Virtutis est proprium, iniustitiam odisse, pietatem custodire. Patriæ, & proximo optima consulere.

Romatowscij, Ex his unus in Cracou. terra reliquerat filios & filiam Lutostawska, Notarij Castren. Sadecen. coniugem.

Sadowscij, in Cracou. Palat. Prudentissimi domi in iudiciis, & in bello.

Dicebat Architas: Vir prudens hoc pacto nascetur. Primum natus sit oportet ingenium solers, memor, & laboriosum. Deinde à puero animum exerceat circa speculationes & rectam Philosophiam. Postea de dijs legibus & vitis hominum experientiam adipiscatur.

Kalik, in Prussia. Est Biantis dogma: Si pulcher videaris, pulchra facito: si deformis, naturæ defectum morum pulchritudine pensato.

Alias hic Familias vigilantior penna adnotabit.

Drogosław.

D R O G O S Ł A W.

D E L I N E A T I O.

*Annuli medi-
um & sagitta.*

EST medietas annuli in modum iridis disposita, in cuius vertice est Sagitta, cuspide sursum obversa: est coloris albi, Annulus in campo ceruleo, super coronam sunt quinque pennae Strutionis.

O R I G O.

ORiginem ex Silesiæ partibus ponunt, quasi omnes, qui Arma nobilium notabant, sed quâ occasione, nullus refert; nec quo pacto illata sunt in Regnum, affirmant. Verum tamen non aliud prætendunt, quam præclarorum gestorum monimentum: Existimo medium Annulum cum Sagitta venisse, quod fortiter ab hoste vallatos (quos foris vastabat gladius, & intus pavor, ut Deut: 32. dicitur:) ab obsidione & morte liberauerit. Rupit scilicet annulum fidelem hostis sagitta, & disiecit.

FORTV.

FORTVNA INVIOATA.

Fortuna inuiolata.

Praestantior nobilitas est, inquit *Cassiod. lib: 3. Epist. cuius origo thesauris prudentia locuples inuenitur.* Cum Arma Drogoslai considero, nedum originem prudentiae, sed inuiolatam fortunam in eo animaduerte. Quid enim semicirculus iste cum telo, quid annulus cum sagitta designant? cuiusdam prudentiae thesauros indubiè, ac fortunae inuiolatae vices. Dum namque considero exercitum Zipangrinorum, illi aduersus hostes, non alia fortuna & vi utebantur, quam annulis, quorum ea vis erat, ut inuiolabiles permanerent, ut *Paul. Venet. de Tart. gestis refert: Ita Polycrates Samnius, Fortune quasi Hieroglyphicum, fortunam inuiolatam annulo demonstrabat:* Hic namque suasu Amasis Aegyptiorum Regis, ut fauorem fortunae experiretur, annulum signatorium praetorium in profundum maris abiecit. Capiunt postmodum piscem, inueniunt in eo annulum, & loco muneris obtulerunt: *Habet Plin.* Etiam Giges Indiarum Rex tam secretae fortunae annulum tenebat, ut in eo omnes videret, ipsum verò nullus. Multo praestantius in his annis fortunae inuiolatae vis apparuit. Zipangrinorum namque fortuna, si detracti fuerint annuli, cadebat: ac eorum gesta, leges, mores, intelligebantur; ut addit nominatus author: Hic verò annulus, licet medius, detrahi ab eis non potest, sed manebit, donec successores permanserint. Et ut dicebat Caius uxori: *Ego Caius, tu Caia,* ita nascentes ex Drogoslais vocabuntur: *Ego Drogoslaus, tu Drogoslai.* Polycratis fortunam summum infortunium subsecutum fuit, nam ad extremum cruci ignominiosè affixus, Drogoslai verò annulus, gloriam sempiternam secum ducit: Laudabilis enim vena suam seruat originem, & fideliter posteris tradit, quae in se gloriosa transmissione promeruit, *Cassiod. lib: 3. Epist.* Giges cum multos videret annuli virtute, & illum nullus, persimilis erat homini profundè incarcerato, qui alios videt, illum nullus. Drogoslai verò annulus tantae dignitatis & fortunae est, ut in eo se quidem non videt, sed ab hominibus in illo videtur. Habet enim hoc optimum generosus animus, quod concitatur ad honesta, prospera tentabit, aduersa comminuet, & alijs admiranda despiciet. *Sen: 37. Epist.*

Annulo exercitus vincebatur.

Zipangini Polycrates.

Annulus, fortuna inuiolatae symbolum.

Annulus, Giges Regis Indiarum.

Caius Caia.

Generosi animi signa.

CVSTODIA PACIS.

Custodia pacis.

Adperpetuò stabiliendam pacem Deus cum terra, post illud videlicet lamentum, *Penitet me hominem fecisse,* ac diluuium vniuersale, hac custodia vti s fuerat. Posuit medium annulum

Annulus Pompeii in signum militi.

Virtus nudo homine contenta.

Ponere scipionem aratri sumere.

super cælos, quem ex arcu iræ suæ formauit, & super eum saggitam versus cælum telo affixit, dixitque: *Hoc erit signum fæderis inter me & terram.* Hinc iridem custodiam pacis dicimus. Similia sunt vestra arma ô Drogoslai successores, non alio vt apparet, fine, quam ad defferendum & offerendum vobis officium custodiæ pacis. Vt sicut Pompeius magnus, quondam à Sylla in Siciliam missus, custodes pacis, annulo signatorio in eorum gladijs præficiebat: ita vos à vestro Rege hoc annullo & sagitta, in custodiam ac defensionem pacis, procreari & eligi, notum & perspectum vobis tenetis. Tales habuit quondam de Familia vestra Rothmagistros, sub inuictio Ioanne Zamoyscio, Więckouios in Podolia, tales sub Stanislao Zolkieuio, Bukouiecios, &c. pacis videlicet custodes in Castris, ergâ Michaelum Palatinum Multaniæ, & incurrentes Scythas in Regnum & confinia Regni Poloniæ: Resumite igitur vires, memores quod virtus nudo homine contenta sit. Et vt non fuit vobis rubor, more Romanorum eburneo Scipione deposito, agrestem aratri stiuam repetere: ita Attilij exemplo, manus rustico opere attrita, salutem publicam stabiliant. Hoc namque principalius arma vestra præfagiunt, quæ quandam formam in se calcaris equitum referunt, & quandam ocream figurant.

F I D A A M I C I T I A.

Aureo nummo amicitia fida.

In medio pomum verus amicus.

Labor incundus est maximus.

EX medietate fidam & veram amicitiam plurimi colligebant. Ita Childericus Gall. Rex quartus, pulsus Regno, fidam amicitiam Guinei Senatoris, aureo nummo in duas partes secto, contestatam accepit de certa & vera reconciliatione. *Paul. Æmilius.* Etiam parentes tali medietate, fidam amicitiam cum suis filijs cognouisse referunt. Mater vnicum habendo filium, societatem eius multi expetebant in mercimonijs; dedit illa filium, atque in discessu dat tria poma filio, mandatque vt in via esuriens, ea amicis scindenda & distribuenda offerat, quid sit primus, partitur pomum in duas partes inæquales, ac partem minorem dedit filio, alter diuisit in partes inæquales, & partem maiorem dedit filio, tertius in partes æquales scindit, quibus ad matrem relatis, monet vt tertium eligat in socium mercimoniarum, quia primus iniustus fuerat alteri, secundus sibi ipsi, tertius æqualiter egit. *Author mensæ Theophrastica.* Non aliud quoque ex vestra medietate annuli colligo, quam fidam amicitiam, nam pro amicis summos & hos iucundissimos sustinuistis labores. Amica vobis veritas, amica Patria, amica libertas. Vnde quod Achilles quærenti Aiaci respondebat, hoc quoque vobis est in respondendo: Quasiuit Ajax, quos susti-
nes Achil-

nes Achilles omnium maximos labores. Respondit, susceptos pro amicis: & quos iucundissimos sustines! eisdem respondit. Significabat heroicum virum flagrare immensa quadam amicos iuuandi cupiditate. Optime Franc. Petrarcha:

Verus amicitiae cultor praeiosior auro est.

Et geminis, sed eum dic mihi ubi inuenias?

En quærule Petrarcha habes Drogoslaos, hoc est care famosos, ita namque ex eius proprio idiomate interpretatur. Vt namque Parentelis Oratoribus, est certum, signum viuae intelligentiae & rationis, sensus præcedentis & subsequenter: ita Arma eorum Parentesim è cælo inchoatam, cum in se exprimant, non alium in se sensum, quam fidum, amicumque fideliter generabunt. Ita namque Ennius, *Amicus certus, in re certa cernitur.*

Parentelis

LINEA FAMILIÆ DRO- GOSLAVIORVM.

BVkowieccij, in Posnan. Palat. Comparant in adolescentia bonam fortunam, in senectute verò sapientiam. Sunt Bukowieccij & in Podolia militarem observantes.

Herstopcij, in Posnan. Optimam Drogoslaviis Biantes reliquit regulam, ut Stob. Curandum est, ut habeas in factis memoriam, in tempore, cautionem, in moribus ingenuitatem, in labore patientiam, in metu fortitudinem, in diuitiis amicitiam, in oratione, persuasionem, in silentio decorum, in mente iustitiam, in audacia fortitudinem, in actione potentiam, in gloria principatum, in natura ingenuitatem.

Dabrowicij, Cum antiquitate familie, virtutum amatores. His optime Sotades unus è septem sapientibus, commonstravit iter. Modestus esto in pueritia, & adolescens quidem sis temperans, vigente ætate iustus, senex autem prudens, ut moriaris absq̃ tristitia.

Wieczkowscij ibidem, Demum militando cum Scythis, facti sunt incolæ in Podolia. Dederunt operam, ut viuendo laudabiles, defuncti verò beati existimarentur.

Gorziecij, Cultores sapientiae. Cultor sapientiae maximi existimatur: quid de sapientia Christiana referam. Talis sapiens, pauca de virtute verba facit; multa interim re ipsa & opere declarat, & verbis suis auctoritatem vitæ honestate conciliat.

Szremscij, in Maiori Pol. Honestæ & sapientis vitæ nervos diligenter observant. De quibus Epicharmus: Esto sobrius memorg̃ diffidere.

Trubko, in Prussia & Silesia. Maiores tuos corona, pro patria mortem oppetas. Non pugna aduersus vitam: Non quâuis de causa tristeris, Diuitijs non confide. Hæc præcepta Sotades nobili ac virtuosos præscripsit.

D R V Z Y N A.

Druzyna.

D E L I N E A T I O.

Fluvius albus **E**ST fluvius albus à leua ad dextram descendens, quasi ex alto, per lineam curuam, in campo rubeo, sine cruce, ad differentiam Armorum Srzeniáwá, super galeam duæ tubæ, intra quarum medietatem est Leo decubans.

O R I G O.

Militi sic vocato Druzyná, cum fortem dextram ad classica vocanti hosti porrexisset, atque tam felici initio, feliciorem finem pugnae ad fluvium Srzeniáwá reddidisset: in Regno Poloniae donata fuerant. Verius quod toti Companiae strenue militanti, cum suo duce concessa sint. At duci eorum fluvius cum cruce.

Oceanus Fame.

O C E A N V S F A M Æ.

DVlce pellitis ouibus Gelasi flumen, dicebat Horat: 2. Carm. at dulcius flumen Druzyniorum flumine esse nequit, pellit namque ad ipsos famam, & instar Oceani abundantem, quam scilicet

scilicet omnes famant, & exclamant: Habent Septemtrionales historiae, quod iuxta maritima littora Ostrogottorum fluuius, qui alluebat urbem Horcopiam, contineat in alueo suo omnium rerum formas saxecas, ac si essent arte confectæ, sed in confuso, nunc porrigit formam manus, nunc pedis &c. *Maiol. Colloq. II.* Magna vis fluminis, sed in comparatione ad Druzyniorum flumen nullum. Horum namque flumen reddidit decentem, & perfectissimam formam Druzyniorum, qua euiterna posteritas fulget & splendet. Lego admirandum flumen in nouo orbe, cui nomen Zenen, quod cum pluuiis augetur, aureas glebas instar oui gallinacei defert. *Refert quo aurum. Petr. Hist. p. 5. Cap. 17.* Verè nobilissimum & admirandum flumen; sed non minoris dignitatis est Druzyniorum flumen, in eo namque redundante sanguine hosti, piscati sunt famam & gloriam prætiosiores omni auro, quæ nulla re diuelli potest, aut auferri: at domino benedicente tempora Oceani æquare potest. Ut verò benedictio domini vobis faueat, attendite, *quod Isidorus lib. 13. Cap. 15. remedium ponat:* In Tessalia, inquit, fluuij duo sunt eiusmodi, ut si biberint ex vno oves, erunt albæ, si ex altero, erunt nigræ, si ex utroque variae. Fluuius vester Srzeniawá, præbuit vobis Druzynij aquam candidam, curate igitur ne in aduersum fluuium famam, conuersatione, vitam, declinetis; nam ita ex candidis atris, ex benedictis maledictioni obnoxij eritis. Hinc Psal: *Flumen Dei repletum est aquis, quoniam ita est præparatio eius.* Cuius eius? Hominis, Cor. namque hominis disponit viam suam, domini autem est dirigere gressum *Prouerb. 16.* Obseruate igitur animis vestris doctrinam *Iob. 25.* Iustificationem meam quam capere tenere non deferam, neque enim reprehendit me cor meum in omni vita mea.

FLUVIUS FORTITVDINIS.

Infirmi mundi elegit Deus, ut fortia quæque confundat, *dicit Scriptura:* Nil infirmius aqua, nam diluendo, atteritur; sed nil quoque firmitus aqua, quæ auellit montes à radicibus. Vnde meritò, fluuius fortitudinis, aliquod flumen nuncupabitur. Sed habent innatam vim ac fortitudinem flumina. *Plin. lib. 31. Cap. 2.* In Scyretico flumine quæcunque arbores abluantur, saxa fieri cum ramis. Idem in Etruria ad Senas, iuxta Collense oppidum, Leander dicit de flumine, ut columnæ conficiantur. Aliam quoque vim fluminis apud Bocatium noui Lyparam Ciliciæ, in quo qui lauat vel natet, peryngi ut oleo ac adipe. Habet Symbolum igitur aqua fortitudinis, nam antiquitus luctatores oleo ob fortitudinis experimentum inungebantur. Sed quicquid sit de aliarum regionum

Flumen formas saxecas retinet.

Flumen in fluuiis augetur, aureas glebas instar oui gallinacei defert.

Fluuius reddit album & nigrum.

Flumen Dei.

Fluuius fortitudinis.

Arbores in saxa ob fluuium vertuntur.

Aqua ut oleum Aqua Symbolum fortitudinis.

*Druzynij ma-
litia in boni-
tatem per pe-
nitentia ver-
sa.*

*Fluvius epo-
tus interficu.*

*Fluvius in
cornu asini
continetur.*

*Pœnitentia ve-
ra recompen-
satur.*

gionum fluijs. Fluvius Druzyniorum est merito fluvius fortitudi-
nis nuncupandus ; nam testimonium & calcar insigne summæ forti-
tudinis gradus à Srzeniawa fluuiio retinuerunt. Verum altero mo-
neor, de Familia vestra, *referente Bielscio in stemmatibus.* Marcus
nonnine Reus innocentis sanguinis sancti, ac Deo dilecti Episcopi
Crac: Stanislai degenerauerat à nobilitate Druzyniorum. Huius
suus fluvius in Stygem Achaia conuersus, qui *ut inquit Senat. lib. 3.*
Cap. 25. epotus illico interficit, nec aliquo potest vase contineri,
nili asini cornibus. Nascuntur enim in Scythia asini cum cornibus
ut Alian lib. 10. Cap. 41. Recordatus igitur pristini sui fluminis,
tantam pœnitentiæ ex oculis effudit aquam, ut Romam præcurren-
do ne dum absolutionem meruit, sed etiam in Curia Romana, Pro-
thonarius factus, post modum Episcopus Plocen. electus confir-
maretur. Crediderim asini cornu in tam feruidam aquam non
solum habuisse vim retinendi, sed immutandi etiam. Immutatus
profecto & Druzynius, qui aquam generantem mortem, disposuit
ad generandam sibi gloriam & coronam.

*Temporis lu-
crum.*

TEMPORIS LUCRVM.

*Sol dux &
moderatori-
porum.*

*Homolucrum
temporis cu-
ret.*

*Tempus no-
strum.*

*Flumina &
aque iactura
& lucri tem-
poris signata.*

*Arbasit flu-
uius non obru-
it fores Eccle-
siae.*

DVx & moderator temporum sicut à multis assignatur esse Sol.
(Ita enim Plinius lib. 2. Nat. Hist: Cap. 2. Et Haben ragela:
Gubernator & factor tēporum magnus est Sol, & rationem as-
signat. lib. 3. de diebus Critic. Cap. 2. Sol est author veris, æstatis,
autumni, & Hyemis) ita à multis in lucrum temporis assignatur ho-
minum. Ita Sen. lib: 1. Epist. 1. Omnia abeunt, tempus nostrum est.
Et D. Bernar. serm. ad scholarum: Nihil prætiosius tempore, Hinc
Vespasianus, diem perdidimus. Sed ô heu, rectè lamentabatur S.
Bernar. Hodie nihil tempore vilius inuenitur. Transeunt enim
dies salutis & nemo considerat. Ad temporis lucrum citò præter-
fluens Srzeniawá, vos admonet Druzynij, ut sicut arripere lucrum
nobilis virtutis in præterfluente non neglexistis, ita nullum tem-
pus, nullamque occasionem sine lucro admittatis. Neque temerè
per fluuium vestrum temporis lucrum significo, cum Deus ipse ter-
Opt. Max. temporis iacturam & lucrum per aquas & flumina signi-
ficare dignatus sit, iacturam quidem, Diluuiò Noe, & in vndatione
Constantinopolitana temporibus Copronimi & Iuliani Apostata:
Lucrum verò multoties pluribus, at præcipuè etiam Pelagij 2. Pont.
Max. temporibus, cum fluvius Athæsis ad Veronam excrescens ad
Beati Zenonis Ecclesiam venit, nec eius Ecclesiæ ianuas apertas in-
gressus est, sed velut aggere fores occlusit, atque hominibus in Ec-
clesia ma-

clesia manentibus officio erat. Quod non alio respectu, quam ob meritum sancti Pontificis, qui lucrum temporis ut viuens obseruauit, ita Sanctus in adiutorium populo conuertit.

*Sic vobis superi faueant: sic rector Olympi
Vos faciat tempus, lucro potiri suum.*

LINEA FAMILIÆ D R V Z Y N A.

S Stadnicij à Zmigrod. Martinus Palat: Cracou. 1286. De quo & Dlugossius. Iacobus Castell: Sanocen. qui cum Cruciferis pugnando pro patria obiit. 1331. Bielcius lib. 3. Marcus Castell: Sadecen. 1480. Nicolaum litteræ Casimiri in Conuentione Opatouien. datæ 1473. meminerunt & Iacobum Vladislai Regis litteræ, cui & bona tribuit in districtu Biecen: Siechowo & Bukovina, 1440. Marcus ex Barbara Zborowska Castell. Crac. filia, reliquit Stanislaū Rothmag. & in militari ob experientiam & audacem fortunam Decium nominatum, Regis Stephani temporibus. Anno 1577. sub Gedano. In Moschouia contra Tartaros à Luki cum Nicolao Iazłowiecki Capitan. Sniatinen. à Rege missus, Sub Ianusio Duce in Zbaraz Palat. Braclauien. & in varijs expeditionibus Moschouiticis, & Vngaricis sub Agero & Berino. Reliquit & alios filios in bellicis rebus milites strenuos, Martinum, Ioannem, Samuelem, & Andream. Erat me hercule domus clarissima Stadniciorum, malleus & bipennis hostium: murus & antemurale patriæ. Faxit Deus, ut & illa probitas morum, & egregia honestaque virtus refloreat, & semina posteritatis adornata pietate, triumphante fortuna, excellent. Adamus de Zmigrod Stadnicki Palat: Betzen. Premislien. Strien. Colen. Capit: Andreas frater suus, quem nemo amicus in beneficentia, inimicus in ferenda iniuria superauit. Hic post reditum ex Moschouia ubi nomine S. R. M. Sigismundi Tertij Nuncius interfuerat pro solemnitate Nuptiarum inter Demetrium Magnum Ducem Moschouitarum, & Marinam Illustr. D. Georgij Mnissek Palatini Sendomirien. filiam, Cracouiæ subita morte oppressus ac ibid: in Ecclesia SS. Trinitatis apud PP. Ord. Prædicat. subtus Capellam S. Hyacinthi sepultus est, in cuius Epitaphio ibidem hæc insculpta sunt.

Magnifico Domino Andreae Petro Stadnicki, de Zmigrod, perantiqua & clarissima stirpe oriundo, viro pietate, & prudentia eximia, atque animi magnitudine, morumque facilitate singulari, de Rege, Republica, amicis, optimè merito, Religionis auitæ, Ordinisque Sacri propugnatori acerrimo. Qui vix ex Moscouia reuersus, mane rebus diuinis Cracouiæ peractis, subita vi morbi oppressus, ex hac

A a

mortali

mortali vita ad illam æternam commigrauit. Vixit annis XLVIII. Moritur Anno Dñi. 1608. die. 19. Octobris. Zophia Seninska hoc amoris & desiderij monumentum Coniugi Carissimo, mærens cum lachrimis posuit.

Lubomirscij antiquissima familia. Iacobus Iudex Terræ Crac. Ioachim filius Præfectus exercituum Curia Augusti Regis, Capit. Iaslen. Sebastianus Comes à Wisnicz Lubomirski, Castellanus Woynicen. Sandomiriensis, Scepusiensis, Dobcycensis &c. &c. Capitaneus, de quo Epitaphium Cracouia in Ecclesia SS. Trinitatis, ante fores Capellæ eiusdem, pro sui suorumq; sepultura, ex marmore affabre extructa, & dotata per villam dictam Wolica, hac posteris tradit:

SEBASTIANVS Comes à Wisnicz LVBOMIRSKI
Castellanus Woynicen. Sandomiriensis, &c. &c. Capitaneus.

Antiqua fide & virtute Senator

Religione in DEVM summa,

Ideoq; in Clerum & Religiosorum Ordines effusè propensus,

Reipublicæ integritatis studiosissimus,

Obsequio in Reges Maioribus suis par,

Bello & pace clarus.

Humanitate & officiis certare solitus.

Atque ideo omnibus amabilis.

H V I C

Nihil defuit, præterquam quod mortalis fuit.

Vixit annos 76. obiit 20. Iulij, Anno 1613.

Tu qui legis viator, dic, precor, Animæ

Parce DEVS.

Hic ex Anna de Russca Branicka suscepit magnificam prolem: Filium Stanislaum, ante Palatinum Russiæ, modò feliciter Palatinum & Generalem Crac. Scepusien. Zatorien. Niepolamicen. Dobcycen. &c. Capitaneum, semper in necessitates Patriæ intentum, pluribus pro ea expeditionibus perfunctum probatumq;, miro omnium favore, quem ipsi comparat Comitas & Beneficentia in omnes, naturæ dotes & magnæ in regendo artes, ad obtinenda occupandaq; officia & famam accommodata; quippe nemo in litteris armisq; inaudit commendatior, quem non aggrediatur, suaq; ipsum sibi non adiungat componatq; benevolentia & virtute. Adhac nulla in toto regno sedes hospitalior, ad quam frequentius vel ab externis Principibus missi Legati diuertant, vel Primores nobilesq; domestici excipiantur magnificentius, quàm Lubomirscij Domus. Hic Anno 1621. præfectus Exercituum Regni contra Osmanum Turcarum Imperatorem in castris Chocimen. primum quidem Iunior, at post mortem Caroli Chodkiewiczij Supremus & Generalis extitit. Quo in munere

in munere, quantum virtutis & fortitudinis suæ specimen ediderit, hostis profligatus sensit, & patria liberata testatur: Et cum in omnibus aliis expeditionibus (quarum nullam omittit) Regni fuisset victoriosus, in Chocimensi gloriosus apparuit: in aliis vocatur patriæ amator, in hac vocatus est Pater & Seruator. Nec mirum! ope enim cælesti post mortem Chodkieuicij iure omni belli pacisq; suscepto, regimen ac totum imperium suum Diuinæ administrationi addixerat, ut salutem totius exercitus cum fortuna sua sartam tectamque custodiret. Insuper pro victoria obtinenda, inter precandum, auditus est votum supremo bellorum administratori tale emisisse, ut si felix, si victoriosus cum suis ex prælio recederet, monumentum æternitati poneret sempiternum, Basilicamq; aliquam sumptuosam, quam postmodum confecto feliciter bello in Wisnic, ea magnificentia à fundamentis erexit, quam Regiæ opes vix amplius ornarent, auferentq; & reddidit dedicauitq; cum Canobio Carmelitarum Discalceatorum sacrum IESV CHRISTO SALVATORI, quasi Exercitus sui glorioso Imperatori ac Victori monumentum. Extruxit & aliud Fratribus Ordinis Prædicatorum Monasterium simul cum Ecclesia in Russiæ oppido dicto Lubartow, additis ad hoc possessionibus, piscaturis & redditibus annuis, ipsaq; Ecclesia suppellectili ampla, apparamentis elegantibus, auroq; & argento condecorata: Monialibus quoque eiusdem Ordinis Cracouiæ ad Ecclesiam S. Mariæ ad Nives, ex liberali munificentia sua, contulit possessionem, cupiens, ut æterna sui nominis apud Deum in illo monasterio à sua parente Anna de Russca constructo, maneret memoria. Nec hic destitit sua liberalis pietas erga Deum, nam præter dicta multas Ecclesias Parochiales, erexit, fundauit, & sufficienter dotauit, inter quas est Præpositura Wisnien, cui ille in dotem contulit villam dictam Stradomia. Hic ex Sophia Ducissa in Ostroz suscepti Michaelem Alexandrum Capitaneum Sandomirien: Sebastianum Georgium Capitaneum Sadecen. & Constantinum Hyacinthum Capitaneum Białocerkien: & Filiam Constantiam, quam Francisco Czarnkoui Capitaneo Miedzyrzecen, in matrimonium feliciter locauit, Alteram Christinam Illustrissimo S. R. Imperij Principi ac D. D. Alberto Stanislao Radziuil: Duci in Otyka & Nieszwiez. Magni Ducat. Lithuanie Cancellario. Pinscensi, Meuen. Caunen. Tucholien. Vielonen. &c. Capitaneo nuptam. Alter Ioachimus Comes de Wisnic. Lubomirski, eiusdem Sebastiani Castellani Woynicen. filius, ac Stanislai Palatini Crac. germanus Frater, Dobcicen. Lipcicen. Timbarcen. &c. Capitaneus, vir in toga sagoq; celeberrimus, qui in obsidione Smolensciana cum S. memoriæ Sigismundo Tertio Rege Polonia, omnibus bonis merentibus, immatura morte præuentus, dum exuias sui corporis Cracouiæ in Ecclesia SS. Trinitatis deponeret, tali Epitaphio est donatus.

D. O. M.

Illustris. & Generosæ spei proles
 IOACHIMVS Comes de Wisnic LVBOMIRSKI
 Dobcicen. Lipnicen. Timbarcen. &c. &c. Capitaneus,
 Dum obsidioni Smolenscianæ excubat, occumbit,
 Et qui manu hostis occidi non potuit,
 Vi febris victus occidit.
 O mors immatura, nî inuidisses,
 Magnum decus Patria vidisset:
 Eheu spes mortalium inanes
 Quæ inter manus amplectentium
 Quasi ymbra dissiliunt;
 Nemo fuit, nemo erit sælix,
 Priusquam ex hoc errorum tugurio migrauerit.
 Valete amici, & viuite morituri,
 En vix edoctus viuere, morior,
 Et plenus fortunis. Hoc vnum
 Quod virtute parauî, securè teneo,

Vixit annos 22. moritur 16. Iulij Anno 1610.

Idem Sebastianus Lubomirski, ex eadem Anna de Russca, reliquit filias, ut Catherinam Ioanni Duci in Ostrog, Castellano Crac. in matrimonium datam. Annam, quæ Religiosa facta in Monasterio Staniatecen. ante professionem mortua est. Zophiam quæ Nicolao Olesnicio Palatino Lublinen. nupta erat. Barbaram, Ioanni Zebrzydoui Ensisfero Regni, Capitaneo Korcinen. & Lantskoren: &c. nuptam. Christinam Illustriss: D. Stanislao Koniècpolscio, Castellano Crac. Prefecto Generali exercituum Regni in matrimonium locatam, & Leonoram, quæ in virginitate, cum magna opinione sanctitatis mortua Cracouia in sepulchro patris sepulta quiescit.

Wieruscij de Wierusyce in Palat. Crac. Ioannes Augusto sceptratente, Vexillifer Regiæ Curia & Capit. Sadecen. Horum vitæ testis, virtus.

Skotnicij in Palat Crac. Hos celsa virtus, & magnanimus honor, in immensum euexit. Martinum Castell. Zauichosten. sub Anno 1500. Regni Priuilegia recensent. Paulum in Reipub. negotiis strenuum, Castell. Halicien. Anno 1578. scriptores referunt: eius familiae posteritas Illustrissima domui Kalinowskiorum coniuncta fuit. Animaduertant obsecro, quod optimus ciuis patriæ, ut in sermone est littera, ita ille elementum est Regni.

Lapkowic Alexandrum Epitaphium refert Crac. in Ecclesia S. Catharinae Vi-

rina Virum ut peritia litterarum, ita iurium apicibus, decenter ornatum. Registrarunt aliqui, Germani fratres luxui dediti, dum bona paterna & materna in pectus ire fecerunt, grassante peste Cracouia, Thobiam iustum imitati, sepelire è vita decedentes elegerunt. Erat Annus 1537. Suscepit intentum Deus, superstites conseruauit, & collectis bonis decessorum, suauiter uti permisit. Petrus contra Moschos, Scythas, Valachos ad Senium usq. cum magnis exercituum Ducibus Zotkieuio & Koniecpolscio indefessus miles, à Serenissimo Rege Sigismundo III. ad Barium villa prouisus.

Rupniewscij in Crac. Pala. Cum antiquitate familiae, multis meritis, tam in consiliis Reipub. quam in militaribus tropheis, premia meruerunt.

Charzewscij in Sendomir. terra & in Lublinensi. Hac antiquitus obseruarunt praecepta, ut sint & inter homines clari, & accepti Deo.

Laskowscij in Sendomir. & Cracou: Terra. Amabiles multis: Si cupis? Imitare. Nemini detrahare uelis, & raro in uita tua inimicum habebis.

Mstowscij, Erant ex his dignissimi uiri, Canonici Cracouien. Subiudices Cracouien. Terræ, Aulici Regum, & strenui milites. His e- quidem memoria paratur æterna, nam degeneres lux arguit, probatos fouet.

Tegoborscij in Crac. Palat. Andreas. In Podgoria ad Sadeciam, homo uirtuosus, fugiens laudem, ac uituperium abhorrens.

Lásoccij Krzesowie dicti, Viti meminit Epitaphium in Czyrzic. ubi dum Hæretici Ecclesiam Catholicam deuastarunt ac igne consumpserunt, sub aere in campis sepultura Christiana remanserunt. Eius filia Dorothea Andreæ Rozembariski, nupta demortua ibidem cum Epitaph. sepulta fuit.

Drzewica.

D R Z E W I C A.

D E L I N E A T I O.

*Luna cum
stellis.*

EST luna cornibus. sursum obuersa, subtus habet stellam, & intra lunam alteram coloris flauī, in campo cæruleo, super galleanam pennæ strutionis.

O R I G O.

IN Regno Poloniæ sunt acquisita per alienigenam Arcadium nomine, à Principe Sieradiensi; eo quod Arcadius noctis custodiam dum perageret in bello contra Lithuanos, agmen hostium fuderit, & signo dato ad Castra Principis, hostem Princeps prostrauit. A Villa Drzewica nuncupata sunt. *Pap. in Stem. Nob: Polon.* Sed in Nido aliam originem notat, Leschus Niger cum electus in Regem Polon. fuisset Procopius Drzewica, primus ei nuntia detulit, cui Rex in signum lætitiæ, hæc arma cum Patrimonio prouiso contulit. Addit tamen, quod cum pro armis stella vteretur, Rex illi Lunam cum stella apposuit.

FAVOR

F A V O R C Æ L I.

Favor celi.

FAuor cæli summus in multis apparet, sed maximè quod eius lumina diuidant diem & noctem: animaduertebat id Plato in Tymæo, dum inquit: Hac ratione consilioque Dei tempus creare volentis, sol & luna, & aliæ stellæ, quæ vocantur erraticæ, factæ sunt, quo temporis numerus distinguatur & obseruetur. Sed tantifauoris cæli, sunt non modicæ consequentiæ, prima; vt cum tali tēpore, veniat prouentus alimonix, secunda, vt fortunatè ac fæliciter veniat. Vos, ô incliti Drzeuicij, talis fauor cæli manebat, quo fauente luna & stellæ in hostes fauebant, & dum luna cum stellis stabit, vobis fauere cū volueritis non tardabit. Est namque fauor cæli non immodicus & in hoc, cū sol qui cursu properat ab oriente in occidentem omni die, quasi obliuiscitur cursus sui & stat, vt Iosue diebus. Est fauor cæli, cū Luna mutabilis, immutabilis, decrescens, semper crescens alicui erit. Talis profectò est luna vestra, quæ ne quando decrescat vobis, at semper crescat, lumen stellarum superadditum ei cum sua pulchritudine & virtute; atque ceu ouanti, pennæ Strutionis applauserunt. Sed media quædam obseruanda, ob fauorem cæli permanendum. Luna decrescens atque ecclipsans alicui eo modo fit, & eo modo Illiada malorum nobis præagiunt, cū legem Dei relinquimus & deferimus, cum moribus nostris improbis & sceleratis, quibus à Deo ad Satanam deficimus, gloriam Diuinam obscuramus, & sanguinem Iesu Christi pedibus calcamus. Vide alias decrescantias lunæ, & Ecclipses hominibus cauendas, apud *Maiol. colloquio Tom: 4. Col: 1. De ludibrijs fortunæ.*

*Sol & luminaria creat. & ut tempus distinguatur.**Luna non decrescens,**Cui luna decrescit.*L V S V S F O R T V N Æ
S T A B I L I S.*Lusus fortunæ stabilis.*

Sæpè sæpius lusum fortunæ legimus, at instabilis. Hinc quidam fortunæ imaginem Lunam assignabat.

*Lusus fortunæ variatur in imagine lunæ**Crescit, decrescit, in eodem sistere nescit.*

At luna vestra ita stellis munita & ornata stabilem fortunam licet ludentem inducit. Illi namque est lusus fortunæ stabilis, qui colludente sibi fortuna, coram Deo ludit. Ita enim Sap: *Delectabar per singulos dies ludens coram eo omni tempore*, quod & S. Dauid imitatus fuerat, pro stabili fortuna scilicet aduocanda, ludum coram Leone Pont. Max. pro salute Camilli Archipoetæ ob ebrietatem podagrici,

Lusus coram Leone Pont. Max.

podagrīci talem lūsum instituerat: Decantabat ad lyram Archipoeta:

Archipoeta facit versus pro mille Poetis.

Cui Leo Pont: Max.

Et pro mille aliis Archipoeta bibit.

Cecinit iterum Archipoeta.

Porrige quod faciat mihi carmina docta Falernum.

Et Pontifex.

Hoc etiam eneruat debilitatq; pedes.

Lunatici homines. Dum ergo ludit in humanis diuina potētia rebus, tu quoq; lude coram Deo cum Sanctis, & stabilis lusus tuæ fortunæ erit. Homines lunatici, communiter sunt homines leues, inconstantes, futiles, versipelles, luna ipsa mutabiliore. Quapropter non conceditur in insignia strenuè militantibus sola luna, nam sola luna habet monitorium instabilitatis rerum, sicut in Numa institutum erat Patricijs Romanis lunas in calceamentis ferre, sed conceditur luna cum cruce, gladijs, stella, & vobis cum stellis, ne scilicet sitis lusus fortunæ mutabilis, at virtutibus & profectu fortunam vobis stabilem constituatis. *Luna cum stella, cruce, gladio.* Antoninus Pius dum Consulatum Romanum quarto ageret, repræsentata fuit fortuna, stabilis & obsequens, tali pacto. Fæmina stans, dextra manu deflectens ad timonem currus, sinistra verò tenens cornu copia, circum circa litteræ erant. *Fortuna stabilis Antonini Pij Imperatoris.* Cos: IIIL. Fortuna obsequens. S. C. Est viro in Christo renato non vnicum medium quo sibi clementem & obsequentem fortunam faciat, & magis perennem quam Antoninus prædictus, sed præcipuum habete ludente fortuna, coram Deo sanctè ludere. Hoc namque vestra luna nubibus obuersa cum stellis, apertè docuit: Est enim litteræ C. similis, vnde docet lūsum coram Deo prouenire ex conscientia munda, & bonis operibus lucente. *Hinc 1. ad Timot 2.* Milita bonam militiam retinens fidem, & bonam conscientiam. Vnde ingeniosum Distichon.

Omnibus antistat recti mens conscia rebus:

Hoc benè emi vita, tu quoq; crede decus.

FAMILIA DRZEVICIORVM.

PROCOPius à Drzewicà Drzewicki, Lescone Nigro sceptrā dirigit. Huic arma hac collata fuere.

Zaiackowscij ad Piotrkouiam, Cum antiquitate domus ornamenta posterorum effecti. Nemini dictis, vel factis, aut studiis nocuerunt.

Poplawscij in Crac: Palat. Hi ad Generosam indolem, exterorum nationum peritiam in politia, & militari addiderunt. Collectis demum virtutum studiis, in Cæsareæ Maiest. aula dignissimi, doctissimi.

Mnielow.

Mniſkowſcij in *Betzensi Terra: Nobili latenter non viuendum.* Sed
vt perſuadet Sophocles:

Namque æris inſtar, quod longo poſt tempore
Uſu refulget attritum, virtus viri
Comperta fulget actionibus puris.

D V B ſeu Q V E R C V S.

D E L I N E A T I O.

EST arbuſculum ſeu ramus querci, coloris flauī, in quo ſunt glandes tres, ita diſpoſitæ, vt mediū ſit duabus altior, ſubter quas ſunt folia duo, ſummitatibus ſuſum tendentia, in campo rubeo, ſuper galeam ſunt iidem glandes.

O R I G O.

EX Bohemia in Regnum illata fuerant, per Procopium Zolaſdz de Prázice, qui Cracouiæ ducta vxore in matrimonium, Ducem exercitus Pragenſis egit, ac in bello mortuus. *Anno 1518.* Reliqui fratres in Regno Poloniae remanſerunt.

CLARISSIMORVM TITVLI.

CVM Dominium Iupiter nactus Anni fuerit, *refert Ptol. in ſuo Quadrip.* generaliter rebus incrementa confert, ſed peculiariter

*Aquila super
quercum.*

Res tutissima.

*Mysteria sub
quercu.*

Zotadzij.

liariter in àère temperamentū bonum salubre, ventosum, humidum, alens res è terra nascentes, profectò planeta inter omnes clarissimus. Familiam horum armorum meritò quoq; clarissimorum titulis donandam venit, ac fælicitati Iouis applicandam. Nam quercus Ioui dicata erat, *ut Virg. 3. Georg.* Magna Iouis antiquo robore quercus. Imò antiqui Iouem quercinum vocabant, quia antiquitus quercus hominibus (ut iuxta eorum mentem Iouis) victum dabat. Quapropter ad significandam securitatem, aquilam super quercum depingebant, cum inscriptione: *Requies tutissima.* Sed longè altiori ratione mouebor ad tantos titulos, visa vestra quercu, vobis ascribendos. Nam si Deum eiusque mysteria conspicio, summam mysteriorum sub quercu fecit, ut de quercu Mambre *Gen: 17. & 18.* & de quercu Sychem *Gen: 35.* scriptura sacra refert. Imò salutem hominis in ligno quercino creditur Christus perfecisse, cum & particulæ crucis, quæ videntur, similes sunt forma, colore, fortitudine, solidatæ quercui. *Et Isaiæ 6. dicitur:* Erit in ostensionem sicut Trebinthus & quercus. Vnde Falconia clarissima fæmina cecinit:

*Tollitur in calum clamor, cunctiq; repente
Corripuere sacram effigiem, manibusq; cruentis
Ingentem quercum decisis undiq; ramis
Constituunt.*

Neque degeneres tam clarissimorum, titulorum vos video, cum alterum Ducem exercitus Pragen. alterum Ducem Nualis prælii, & triremium apud Hispaniarum Regem in *Paprocio* lego. Vnde Præga Epitaphium tale legitur de vno vestrum: *Mortuus miles strenuus, Regibus multis notus.* Vobis igitur, quibus familia tam clara præcessit, summopere satagendum est, ut motus contrarij non sint super vestrum polum, prout *Aristot: 2. Meth. dicit.*

FIRMITATIS CENTRUM.

*Prouincia su
per quercu
fulcitur.*

*Idolatria al-
ligata ad quer-
cum.*

Cæsar Ripa in sua Iconologia parte secunda, Prouinciæ Marcæ Triuisanæ dum delineat, eam dextra manu sustentatam, ad quercum dicit. Et hac ratione, quia est Prouincia fortis, potentissima in Italia, per terram & mare dominium tenens, multisque Principibus honori, amor, timori. Et ut apparet, centrum ac firmitatem Italiæ voluit habere: Quapropter addit, ex hoc quercu pendet rostrum navis. Neque abnuo, nam glandiferam testem & quandam secretariā diuinorum fuisse scio, & Idolatriam infamam & ferocem, Iacob Patriarcha quercui, uti cuidam firmitatis centro alligauit: cum idola & in aures sub quercu in Syché, ut aboleret, defodit.

defodit: Terebinthum enim hoc loco Iudæi quercum legunt. Arborem Cassiæ, præditam singulari prærogatiua, *refert ex Ouet. sum.*

Cap: 79. Maiol. de Plantis. Radices eius semper rectè profundum petunt, nec desinunt penetrare, donec aquam comperiant, etiam si plurima à superficie foret distantia. Verùm potius habet imitationem Centri, at quercus ipse est firmitatis centrum; superat enim omnia firmitate & duratione. Collegistis tantam firmitatem, ô Zoladzij & Quercini, ex fortitudine plurimorum Regnorum, ex Sauromatico in Polonia, ex Catholicissimo in Hispania, ex Bellicosissimo in Vngaria, ex Florentissimo in Bohemia, ex Serenissimo in Dania. Vnde irrefragabile firmitatis centrum meritò nuncupamini. Nobilior enim expertus, sciente. Vnde ex folijs & fructibus quercuum seruati ciuis gratia, corona ciuica dabatur ciui, ex eo, quod priscis hominibus non aliunde cibus quoque & alimentum, quam ex quercu suppeditabatur, vti fortitudine quadam vitæ humanæ.

*Cassia pone-
rat terram,
donec aquam
inueniat.*

*Corona quer-
cina cur?*

*Cibus ex quer-
cu.*

A M B R O S I Æ F R V C T V S.

*Ambrosia fru-
ctus ex quer-
cu.*

GRÆcum computabitis, quercum germinasse tam saccareum fructum? Equidem non me latuit, arbores mirabiles & mirandas esse in Insula Zebul. comperta arbor Coccus nomine, *refert Petrus Hiss. in sylua par. 5. Cap: 17.* cuius fructus Peponibus similis, succus eorum butiro per similes, postmodum vertitur in Oleum, quod aquæ superfusum videtur saccarum, soli expositum fit acetum; ex eius germinibus per commodum fit filum, à stipite aqueus humor perfluit ad bibendum suauis, ex trunco fiunt nauigia, ex ramis funes, vela, malus, clauis. *Ludou. Barthol. rerum Indicar. lib: 2. Cap: 15.* Sunt præterea arbores, è cuius medulla educitur præcipua farina ad hominum alimentum. Sunt ex quibus balsamus guttatim profluit ad vulnera & cicatrices obducendas. Sunt mella ferentes. Leguntur in Vrbitanensium Ducum arborem esse, quæ loco pomorum gemmas & lapides habet, *vt Maiol. de lapidibus non procul à fine,* vera, an artificialis, non disputo. Nulli tamen arborum Ambrosiæ fructus conuenit, quam arbori quercinæ conuenientius. Nam & Iosue cum renouaret fædus cum Domino Deo, & populo Hebræo, super quercum illud innouauit. *Gen: 35.* Tulit lapidem pergrandem, & posuit super quercum, quæ erat in Sanctuario Domini. Et Saluator noster I E S V S super communem arborem & vilem quercum affigi voluit, & B. V. Mariam miraculis clarissimam in sua imagine, non procul à Roma sancta super quercum inuocamus. Angelis sedes super quercum, *Indic: 6.* & Deborah insigni sepulchrum subter quercum. Quis igitur Ambrosiæ fructus ex

*Arbores sac-
carum gene-
rant.*

*Farina ex ar-
bore.*

Balsamus.

*Mel ex arbo-
re.*

*Gemma ex
arbore.*

quercu prouenire negabit? quis quercui appensas non dicet? Dicebat Martialis:

*O cui Tarpeias licuit contingere quercus,
lic nobis dicendum:*

*O cui licuit hos contingere quercus, ambrosia fructus colligere
non negabit.*

*Equum agile
donat Zoladz
Regi, & pro
eo accepit do-
nū gladium
& monile.*

Verū cū nobis non de quocunque, sed de Zoladziorum quercu, & Nobilitatis Quercinæ sermo, adfero vnicum. vnde de eorum quercu Ambrosianos fructus colligere possimus. Ioachimus Quercinus alias Zoladz, in Vngaria ad Tocaum cum Rege Daniæ dum venationi insitebat, aper occurrit Regi, qui vt arma mouit in eum, per abrupta fugit, sed insequitur, incidit in vallum altum, & quasi securus hæret. Quercinus compresso, & moto equo, transijt vallem saltu equi, & conuertit in partem Regiam aprum; Rex vt vidit, summam quam vellet pecuniæ, vt pro equo numeret, petit. At Quercinus generoso ex animo Regi non vendit, sed donat equum. Cui Rex: Rem satis pretiosam donas, hoc monile & gestamen nostrum depono, & tuo ornamento addo: ablatoque à latere ense, eum accingere proprio lateri fecit. Vide quos arbor quercina fructus quàm dulces, quàmque Ambrosianas ferat? quapropter singularis coloris esse dicitur, vt ex noua forma, nouum fructum conspicias, nullamque ferocitatem, at dulcedinem speres.

FAMILIA QUERCINORVM

PROcopius Zoladz de Prázyce, Præfectus Exercituum Bohemiarum aut Pragensium, Epitaph: Pragæ, 1518. Hic Regibus Vngariæ plurimis, post Sigismundo primo Poloniæ Regi summopere dilectus. Sigismundus Zoladz, Nauali bello Regi Hispaniarum, demum in Vngaria ad Tocaum, strenuus miles. Non absimilis Ioachimus, Legatus in Moschouiam, in exteris nationibus virtute clarus, qui à Rege Daniæ gladio & torque aureo insignitus fuit. Procopius Sigismundi filius, inter militia claros clarissimus. Soror Sigismundi erat coniunx, Nicolai Orzechowski, Vicezuparij Vieliceni. Achlerij, iisdem armis vtuntur.

DZIAŁOSZA.

D E L I N E A T I O.

COrnu cerui coloris grisei, cum ala ab altera parte vulturini, in campo rubeo, super coronam tres pennæ strutionis.

*Cornu Cerui,
ala Vulturis.*

O R I G O.

Militi sic dicto à Boleslao Krinoustio Polonię Rege sunt concessa, dum venando, ceruum cornu currenti manu ademit, & claua vulturi, eodem die, in conspectu Regis alam effregit.

O P V S R E G A L E.

Iungere pennas Strutionis & Vulturis, cornibus cerui, quæ conuentio? Opus tamen Regale est, nec sine graui animaduersione, ut potè cuius cordi Deus quem exaltat, manifestat. Verum opus Regale, & inde denominabor Arma Działoszyorum, quod hæc duo, cornu Cerui, & ala Vulturis ac Vultures, opus Regale significarent & Regnum. De primo quidem egimus in Armis Biberstzin, ac in armis Brochwicz secundò, vbi cornibus Cerui ara Diannæ ornabatur. De secundo verò, Romulus exemplum præbet, & Remus: ex quibus Rex vnus, vulturibus inauguratus fuit. Imò Octavius Augustus Cæsar, cùm primo die Comitiorum, in campum Martium ingressus esset, sex vultures vidit, & paulò post duodecim, quum apud

Vultures Reges inaugurant.

Victoria simulacrum alatum erat.

milites concionaretur, quod ille ad Regnum futurum retulit. *Dio Nicæus in Aug.* Dum igitur vobis talia arma concessa sunt, opus Regale quoddam vobis Præfagium fuit. Vt vel hoc referam, quod insigni solertia ac ingenio firmum Regnum alto & viuo consilio excellens facere debuistis. Cornu enim firmitatem, ala excellenter elatum Regnum signat. Vnde apud Romanos victoriæ simulachrum alatum confectum erat, quasi ala excellentis Regni sit symbolum, & victoriosissimi. *Pier: Valer: Hier. lib: 21. Cap: 19.* Vnde Dziąłowski, vt opus Regale exequerentur, ad Regum palatia, & Principum viuunt, & modernis temporibus, diebus Bołko, Dziąłowski ad Regem Vladislaum, & suum germanum, ad Ducem Rádziuiliū Nieśwież. Castellatum Vilneń. ante verò ad suum fratellum commorari elegerunt; commoranturque & piè ante Deum, & fideliter ante Dominum. Optimè Euripides, vt viam ad opus Regale commonestret, dixit:

*Discit pater quacumq; seruare hæc solet,
Vsq; ad senectam: cura proinde liberos:
Est prima, dextris constituisse moribus.*

T E R R O R H O S T I V M.

Portenta hostilia antiqua, aquila, coruus, vultur.

Corui depulsi aquilam

Vultur hosti terror.

Nemo iniustorum non soluet crimine penas.

INter portenta hostilia, Aquilas, coruos, & vultures antiqui tenebant. Vnde cum Crassus in Parthos exercitum mouebat, aurea aquila, quæ longissimæ hastæ exercitibus ex delectu comparatis præferabatur, vltra Euphratem transire noluit, sed ita terræ adhærebat, quasi in ea nata fuisset. *Dio. Nicæus in Pompeio.* Verum de Aquila viua si sermo fiat, terror esse non potest; at coruus hosti terror: nam Aquilæ viuæ stante super tentoria Augusti, corui adulantes ex eius alis plumas euellebant. Verumtamen est quod vincat coruos, ibi enim Aquila vicit & occidit eos. At si vultures spectes, illæ sunt semper terror hosti; pugnant namque contra hostes pacis, iustitiæ Dei, Ecclesiæ, quasi vultures piorum, à Deo constituti in corpora impiorum. Quocirca præsentunt cladem, & ad centum fere leucas odore ducuntur, illaque cadauera delicijs illis sunt. Profectò Dziąłowski terror hostium fuit, vnde pro stemmate & Armis actuum suorum, acutum cornu cerui, & rapacis auis alam obtinuit, signaque Strutionis ferrum deglutientis. Etenim

Qualia quis patrat, talis manet exitus ipsum.

Vnguentum roseaceum.

Verum vt progenies eorum semper terror hostium fiat, caueat summo perè illud, quod terrorem vulturibus aufert, atq; illos emori faciat. Hoc autem est: Vultures centum annis, vt Isidorus & Basil. viuunt, si tamen vnguento roseaceo inungantur, moriuntur. refert

Clemens.

Clemens Alex. præfag. lib: 2. c. 8. Vnguenta vobis fugienda, ac mol-
lis vitæ actio. Feminarum enim ista sunt, & quæ non satis habent or-
nari actibus & virtute maritorum. Sic namque exercitus Annibalis *Exercitus*
effeminatus factus, Ducem vincibilem fecit, & hosti subdidit. Ad æ- *effeminatus.*
uiternum igitur terrorem hosti statuendum, trophæa ante oculos
ponenda, apotecæ post tergum, Fama animo versetur, vana pedi-
dibus conculcentur.

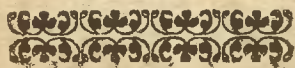
FAMILIA DZIAŁOSIORVM.

DZIAŁOSZ A, cui hæc arma collata fuerunt, agilis in equo, &
strenuus miles. Cui pro benè meritis Boleslaus Kęzypoustius Rogo-
uam contulerat Anno 1140. Hinczá de Rogom, Castell: Siradien.
ut in Priuilegiis Statutorum Regni apparet, Anno 1190. Hinczá
Castell: Rospercen. postmodum Sendomirien. erat Legatus in Magn.
Duc. Lith. ad Iagellonem, Crom: lib: 15. Legati, inquit, ad Iagello-
nem missi sunt, ut eum ad coniugium Hedwigis & Regnum Polonia
vocarent. Legati, Włodek, Száfraniec, & Hinczá Rogomscius.
Erat demum Thesaurarius Regni, 1458. Erant magno ornamento
Ecclesiis, ut patet Crac. in arce, & in Eccl: SS. Trinitatis, & S. Ca-
therina.

Rogowscij à Rogom, qui ante Hinczowie.

Rokutouicij, Hi tempore unionis ad Arma hæc vocati sint à Hincis,
per suum prædecessorem Lupum Rakutouicium.

Ratultowicij, à Skrzydlno, quæ possessio per virginem in familiam Pie-
niażek inducta fuit: sed refuderunt Ioanni de Ianowice summam du-
centorum quinque Vngaricorum Anno 1479. Marcus & Georgius
Ratulcij, hos litteræ quædam monstrant, quod à Ioanne de Ianowice
recipiebant arcem Száfláry.

D V L I C Z.

D E L I N E A T I O.

EST annuli medium, in cuius vertice signum crucis latum, & altum in modum litteræ Tau, aut maioris litteræ T apud Latinos: ita tamen, ut transuersa linea in suis extremitatibus, instar comatum habeat lineas.

O R I G O.

ORiginem duo faciunt: Fidelitas in Ducem, & fidei Christianæ cognitio. Primum enim annulus exprimit, qui antiquitus illis, qui Regi erant fideles concedebatur: alterum autem signum crucis sanctæ repræsentat. Et quia à Græcis vel Græcæ religionis sunt, qui his vtuntur, Tau figuram amplexi fuêrunt.

N O B I L I S A N I M I S I G N V M.

*Signum nobi-
lis animi an-
nulus.*

INter signa nobilitatis, præcipua erant antiquis annulus, quandoquidem Romanorum nobilitas in signum post depositas lunulas, annulis uti inceperat. Signum autem & magnarum virtutum, & fortitudinis summæ. Vnde Mago Anibalis legatus, effusis in vestibulo

stibulo Curix annulis aureis coram Senatu Carthaginensi inter cæ- ^{Annulus si-}
 tera adiecit. Neminem gestasse nisi Equitem atque ipsorum Prin- ^{gnum magna}
 cipes. Sed mirandum quod inferam, ante verbis nobilium plus ^{virtutis.}
 dabatur fides, quàm auro; Nam non solùm signum verì & boni,
 sed sigillum quoddam erat nobile verbum. Sed heu deprauata æ-
 ras effecit hoc, vt modo annulis nostris, plus quàm verbis credatur.
 Quapropter annulum vestrum, cruce ornatum & munitum, nobi-
 lis animi signum dicam, ne quid deprauati affectus inferam. Dice- ^{Nobilitas cui}
 bat in laudem nobilitatis generosæ Demost: Debetur hominibus ^{debeatur.}
 modestis ac prudentibus, multò maior honor, quàm ærea statua. *In*
Orat. Con. Aristocrat. Et quis est hic honor? videte arma vestra,
 quam nobilem Pyramidem efferant, videte & maiorem dignitatem
 ex eis, quàm æream statuam, vestris moribus & animis efformate.
 Sic externa bona erunt stabiliora, sic non frustra parantur opes,
 dum veris animi bonis stabilientur.

M E T A S A L V T I S.

Hominis metam non esse nisi Deum vnum & trinum, hîc in co-
 gnitione & apprehensione per fidem, ibi in contemplatione
 per speciem. *Vnde D. Thomas docuit, dicens:* Ordinatus est
 homo ad Deum vt finem, sed certum signum fælisis metæ cum sit
 crux Christi. Crucem hanc vestram rupto annulo vitæ, metam salu-
 tis & signum dixi. Hinc acroama animæ exprimitur morientis no-
 bilis Poloni.

*Regna Polonorum linquens peto regna Polorum
 Viuo Deo astringero, Mors mea, vita mea.*

In metam salutis est exposita vestra Crux, quia fragilem vitam co-
 gnoscendo, flumina virtutum amplectitis, & amplectenda honestis
 medijs & exemplis cæteris proponitis. Sic in Repub: omni, & do-
 mo benè instituta omnia proficiunt in melius.

*Vtuntur his Armis Dulicz in Minscensi Pallatinatu. Helias Du-
 licz & alij Fratres reliquerunt prolem.*

FOGIELWANDER.

D E L I N E A T I O.

*Stella inter
lineas,*

SVnt quatuor stellæ, inter duas lineas diametrales, à leua in dextram, in campo cæruleo, aureæ, super coronam verò vir, nifum gestans manu sinistra, capite nudo.

O R I G O.

EX Heluetiarum partibus in Polonia reperiuntur, vnde & à viro taliter cognominato Fogielwander nuncupantur. Erant non modicæ dignitatis in illis partibus litteræ, quas Regno Poloniæ demonstrarant, ita illos commendant, *ut Paprocius habet:*

Maximilianus. Diuina fauente clementia, Electus Romanorum Imperator semper Aug. ac Germanorum, Hungarorum, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatia. &c. Rex.

Testimonio fide digno edocti te Fogielwander honesto, & nobili loco trahere, Familiamque Fogielwenderorum in sacro Romanorum Imperio multò ab hinc tempore nobilem semper esse habitam, eiusque rei præclara diuorum quondam antecessorum nostrorum, Sigismundi Romanorum Regis, & Caroli Quinti Romani Imperatoris Patris,

is Patris, & Soceri nostri obseruandissimi. Augustæ memoriæ extant testimonia, maioribus tuis olim concessa, quibus tum huius familiæ tuæ antiqua nobilitas, tum etiam luculenter comprobatur, multos ex eadem familia præclaram sæpè ac insignem tam belli, quàm pacis tempore sacro Romano Imperio, maximè verò inclytis Hungariæ Regibus, & nouissimè quidem D. Imperatori Ferdinando, Domino Genitori nostro clementissimo, Augustæ memoriæ, non sine magna virtutis laude operam nauisse, dum in bello contra immanem Christiani nominis, & fidei nostræ perpetuum hostem Turcarum Tyrannum, &c. &c. Quapropter splendore nobilitatis, ac tuum virtuosorum, & fortitudinis præcipuæ, maximis in regno dilectissimi fuere. Ita quod Tenciniana domus decori, amicitia inclytæ in perpetuum signum duxerit, suæ posteritati, matrimonio à Leonardo filiam euocare, cuius germanus Andréas, filium Stanislauum, qui Secretarius S. R. M. & Orator in Hispanias habuit.

CEDUNT FICTA VERIS.

Rosæ veræ & fictæ, apes quasi Lidium gerunt, imò & Crabrones, quibus rosa vera exitio, falsa contemptui est. Cedunt ^{Rose fictæ cogitios} veris, delectantur fictis, Nobilitas recens in Regno quæ ex donatione & indigenatu est; tantum discriminis parit, vt ipsis cedere donata nobilitas facile debeat. Innata namque ac radicata in eis generositas, palmam, nunc acquisitæ & radicandæ, sine contentione eripit, viamque vltiorem monstrat & præbet. Hoc tamen præstantissimum in eis considerandum venit, si nedum genere, at & moribus nobiles fuerint, iam namque aduerso casu, & Scythia insultaret *Anacharsis*, qui dicebat: genere quidem sum Scythia, ac moribus nobilis, in me initium, in te terminum nobilitas fixit. Eratis Fogelwänderi, non tantum genere, sed & re, & ore Scipiones, dum & tam fortes Athletæ, pro Patria, & tam disertissimi Oratores pro Regno fueratis. Et vt cedant ficta veris, Tenciniana domus tam clara & potens nostrum tueatur propositum. Vnicum in vobis, quod *Ezech: 19.* placuerat de profapia florenti alumno dicere, proferam: Mater tua quasi vinea, in sanguine plantata, in sceptris dominantium exaltata est. ^{Mater felix.}

VITA TVTA.

Vitam tutam non inconcinne quidam descripserat:

Sentiat vt nullos tua fors iactata tumultus

Lege colas Patriam, religione Deum.

Aliundè quoque tuta vita hominis colligenda est, nempè quàm cæleste si-

*Colere Deum
Patriam.*

*Stella signum
nobile.*

*Stella Crini-
ta non semper
in malum si-
gnum.*

leste signum prænотavit. Vnde Creator mundi instruendo dicebat: *Ponam signum fœderis in nubibus.* Enimverò inter cœlestia signa, stella nobilissimum signum, qui & Regibus Tharlis Insulæ signum fuit, & Sanctis salutare signum. Quocirca de Sanctissimo Dominico Prædicatorum splendore legimus: *Stella micans in fronte parvuli, novum iubar præmonstrat sæculi.* Vestras stellas tanto in ordine dum contemplor, vitam tuam splendentem ac perpetuam coniicio. Nam si Crinita stella, quæ præfagio aspero multis est, dum apparet Clementi huius nominis septimo Pontifici Max: optimi ominis fuit, (est namque iuxta *Aristot. dogma*, summum aliquando detrimentum protendens: & prosperrimum fortunæ successum denotans, *referente in Symb. Heroicis Paradiso.*) multò amplius stellæ vestræ iter quodam effringentes quasi è terra sursum, è cælo deorsum, magno præfagio vobis tutæ ac tutissimæ vitæ erunt. Dicebat *Moyse* *(Israel. Deut: 1.* Estis hodie sicut stellæ cæli, id est, multiplicati, sed addat Dominus ad numerum Millia, & benedicat vobis. Ita quoque vobis Dominus dixit: dum concesserat stellas, & ordinaverat in familiæ vestræ dignitatem. Cucurreratis enim in præsidia ac honores, ad Imperatores, Reges Hungarorum & Poloniæ, benedixerat Dominus vobis in virtute & fortitudine, in sapientia & eloquio, in divitijs & pietate, ut non deessent ea vobis, quo familia vestra, quo Respub. ditata permaneret. Qualia sunt:

*Ingenui mores, expersq; scientia labis
Ingentes Regni, quæ accumularent opes.*

FAMILIA FOGELWANDERORVM.

Fogelwanderorum familiam litteræ demonstrarunt. Leonardus, cuius filiam in matrimonium Teczynius Gladifer Cracouiensis suscepit. Andreas, cuius filius Stanislaus Secret. S. R. M. & ad Hispan. Regem Geometer, Orator.

G Ę S, feu B V D Z I S Z,
aliis Paparona, & Parta Roma.

D E L I N E A T I O.

EST anser albus, sedet super glebam terræ viridis, in campo
cæruleo. In galea quinque pennæ Strutionis.

O R I G O.

CAmillus Romanorum Dux, dum cum Gallis bellum agit,
obsidentibus Romam, nocte tacita muros conscenderunt,
quos cum nec custodes, nec canes persensissent, anseres supra
muros seruari, strepitu suo & clangore, ducem ac militem euigilare
fecerunt. Vnde honori habitus à Romanis anser, & in arma no-
bilia celsit, canes verò despectui erant. In Regnum verò Poloniæ
per Mamphiolum Italum illata fuisse dicuntur. Anno 1326. In-
choata arma ante Christum natum, ut *Liuius innuit, dum ait* :
Populum Romanorum non puduit prosequi perpetuo gratitudinis
honore anserem. Paprocius tamen arma in Regnum illata fuisse
ante Mamphiolum ex litteris colligit, & consentaneum videtur.

SOLERS VIGILANTIA.

Anser vigi-
lantia notat.

E Quidem anseres de publico ærario, & in Capitolio ipso olim alebantur, non solum quod custodes Romanos ad defensionem arcis excitauerunt, sed quia anser vigilias clangore testatur, & excubias celebrat. Est namque naturæ admodum pavidæ, unde peruigili cura, & acutissimus ad ea sentienda, quæ latent, minimo strepitu expergiscitur. Hinc & Neoterici ad insinuandam solertem vigilantiam, in mari anserem ad anchoram affigebant, ait *Pier. Val.* Solertem vigilantiam in vobis, ô Paparonij, quis non mirabitur? ille profectò, Camilli Romanorum Ducis est immemor, ille qui vobis inuidus, aut maleuolus, qui malum bonum, bonum malum nominabit. Negabit id in vobis, qui totius boni inuersor, vel alter Heliobalus, qui illusor bonorum morum dum esset, iecinoribus anserum canes alendos instituerat. Sed vobis illud recogitandum venit, quod *Prouerborum 8. dicitur*: Veritatem meditabitur guttur meum, & labia mea detestabuntur impium. Nam beatus est vir, qui vigilat, *ut Apoc. 16.* & qui vigilauerit ad Dominum, inueniet benedictionem. *Eccl. 32.*

Anserum iecino-
ra.

SILENTII GRAVITAS
OPPORTUNA.

Silentij oppor-
tunitas.

S Apientissimus Cato silentij opportunitatem, non mediocriter commendatam fecit, dum dixit: *Proximus ille Deo, qui scit ratione tacere.* Opportunum silentium & graue, ut obseruauerunt Ægyptij anseres ferunt. Cum namque obstrepenti clamore semper clangant, salutem tamen suam alto interdum silentio tuentur, ait *Ammianus.* Nam dum in occidentem plagam ab Oriente transmeant per montem Taurum, Aquilis abundantem, rostra sua lapillis occcludunt, ne vel extrema necessitate clangor exprimi possit. Sed magna differentia inter silentij opportunitatem & grauitatem obseruanda, opportunum silentium, virum prudentem speculandum offert, habet tempus loquendi, tempus tacendi, grauitas silentij magni animi virum, excelsum ingenio, & virtute declarat. Vnde *Plutarch: in Apoteph. Aug. Cæs. illud quod Horat. Ode lib. 3. ait.*

Silentij gra-
uitas.

Est & fidei tuta silentio merces.

Silentium or-
natu mulie-
rum.

Sophocles ornatu muliebrem, silentium assignat: Silentium, *inquit,* mulierem ornat. Sed & verum Senatorem, sapientem, iuramenta seruantem, silentium indicat. Ut enim difficillimum est, ita & maximè honoratissimum tacere, quæ loqui non decet, ait *Max. Serm. 20.* Quare Socrates admonebat suos discipulos, ut tria in omni vita haberent. In animo prudentiâ, in vultu verecundiam, in lingua silentium. Silentium victores facit, Vnde *Cecilius Metellus, Mace-*

Discipuli tria
habeant.

lus, Mace-

Ius Macædonicus appellatus. Percunctanti quid post subactos Arbaceos ageret, dixit: tunicam meam exuerem, si eam consilium meum scire exultimarem. Silentium hoc facit optimum consultorem. Vnde Alexander Magnus annulo signatorio obsignauit os Ephestioni, postquam ei communicauit litteras secretas. Grauitatē silentij in vobis, ^{Silentium ducem & consiliarium bonum facit.} celebrabo o Paparoni, dum tam fortes duces, & clarissimos Senatores, defensores Patriæ, legum, & Regum, conspicio. Florete igitur:

Dum mulcent auræ, firmat sol, educat imber.

LINEA FAMILIÆ PAPARONA.

MAmphiolus Episc: Ptoecen. à summo Pontifice missus, post Henricum Ducem Massouia: Cathalog. Annum notat 1386. Ante hunc antiquioribus annis erant stemmata in regno, ut ex litteris familie Armorum Paparona patet. Nam si ex Regno cessit eodem anno, quomodo per suos cōsanguineos familia propagata fuisset, non constat, nam & suos cessisse cum illo, opinandum venit. Precipue dum Duces Masonia contradicentes sibi & Episcopatu haberet.

Pstrokonici in Palat: Syradien. Fundamentum perpetuæ commendationis & famæ est iustitia, sine qua nihil potest esse laudabile. Quapropter plurimi ad titulos & regni officia electi fuerunt. Stanislaus post militarem lauream in Palat: Russia consedit, ac maturo consilio morum grauitate exemplar nobile constitit. Fuit nostro tempore Mathias Pstrokonski, primum Episc: Præmislien. & Cancellarius Regni, deinde in Episcopatu Wladislauien mortuus.

Woluccij ibidem. Nicolaus strenuus militum, magnæ spei indicia ducibus exercituum commonstrauit, sed iuuentutis florem domestica cura & coniugio præscidit.

Kâmenomoyseij ibidem. Quibus cum victorias Mars obtulisset, in Russiam & Pocutiam transierunt. Hinc fideles Luca Zolkienski Capit: Kalusien. in Castris & domi.

Chodowscij ex Lencicen. Palat: ad Syradien. transierunt. Non cani nec rugæ auctoritatem afferunt, sed acta honesta ætas; ita non locus virum, sed vir locum honestat.

Szydlowiecki, Pauli Epitaph. Cracou: Paulo de Szydlowiec Preposito Posnan. Custodi Crac: Secretario Regio, virtute, doctrina, ingenio, generisq; nobilitate insigni, Christophorus & Nicolaus Fratri charissimo, ac benè merenti posuerunt. Obijt annum agens 26. 1506. Erant Illustres & Illustrissimi de hac familia plurimi, ingenio, scientia, opibus præcellentes, ut inscriptiones ad portas Opatouianas demonstrant, & alibi, à quibus bona transierunt ad externos, demum lineam terminarunt familie irreuocabili periodo. Hoc quidem disponente Domini nostri Domini, in cuius manu est, de stercore erigere pauperem, ut collocet eum cum principibus.

G E O M E T E R.

D E L I N E A T I O.

Sunt duæ lanceæ in transuersum positæ, spiculis sursum aptatæ, super galeam in Corona. pes Gryffæ in campo rubeo, lanceæ coloris albi.

O R I G O.

ANNO 1582. In bello cum Moschouitis, cuidam Gallo Petro, à Serenissimo Rege Stephano Poloniae concessa fuere, ob insignem doctrinam in Geometria, per quam plurimum profuit in exquirendo & persequendo hoste, per & in syluis. Vnde inuictus Ioannes Zamoyscius, bello & litteris strenuus, ad insignia propria *Ielita*, expertam in scientia admiratus, viri doctrinam, suscepit, & adscripsit.

G E R M E N N O B I L I T A T I S.

*Germen nobi-
lius, est la-
bor, virtus,
genius.*

NON minus decorè quam verè quidnam nobilem faciat, aliquis quæsitus respondet :

Mollis, & imbellis, gemma se diuite cingat.

Quem fers pro Patria, sit tibi gemma labor.

Alius virtutem germen nobilitatis assignauit: splendor, honos, & opes, Patriæ dant nomen in orbe.

Aufer virtutem, quid nisi fumus erit ?

Alius

Alius verò scientiam dixit: Vnde Attica Bellaria de priscis ritibus habent *ex mente Cic.* Consilium, ratio, sententia constant in senibus, quæ nisi in illis essent, summum consilium maiores nostri non appellassent Senatum, manent tamen consilia, si manet studium & industria. Vndè quidam:

*Arma valent multum, sed quæ prudentia vibrat,
Aufer consilium, Mars quoq; victus abit.*

*Consilium est
Senatus.*

Alij libertatem. Vnde Romani seruos pileo donando, in libertatem ascribebant, & ex captiuis, & odibilibus, liberos & amicos constituebant, & quasi indigenas & nobiles habebant. Quare & D. Paulus: *In Christo Iesu non est Gentilis & Iudæus, circumcisio & præputium, Barbarus & Scythæ, seruus & liber.* Libertas enim nobilem esse ostendit. Hinc gens dilecta Deo dicebat: *Semen Abraham sumus, nemini seruiuimus vnquam.* At magnus Rex Poloniarum Stephanus Batorius, nouum germen nobilitatis Polonæ adinuénit, videlicet: vt fortissimus Dux Exercituum suus Ioannes Zamoscus, hastam nobilitatis suæ, Geometræ ignobilitati applicando, cum expoliret, ac in titulum nobilem exaltaret. Fabulatur *Homerus*, Achilles lanceæ tantam virtutem institisse, vt vulnera suscepta illa sanarentur. Habuit digniorem multò virtutem Zamoyfcus ab hasta, quæ ex ignobili nobilem, ex plebeio generosum efficere valuit.

Pileus libertatis signum.

Lancea sanat.

*O quot sæcula viuet ille, Cuius
Dicunt marmora liberalitatem?*

TEUTONICA FORTITVDO.

Pedestris exercitus Alemanorum, murus & antemurale pectoris equestris, fortitudinem firmam hastis in crucem confertis, spem suis, metum hostibus generant. Et licet quandoque causent id arcta eorum lex, & inuiolata legum exercitus obseruantia, (at necessitatem hanc rationem scio) sed est quod Teutonicam fortitudinem præstat, industria, sedulitas, scientia. De quibus ita *Aristoteles Epist. ad Alexan.* Multò melius est habere animam habentem scientias, quam habitum corporis videre bene indutum. Dum Geometrales figuras mutatas in vim hastarum, instrumenta in lanceas conuersa video & audio, hæc duo extemplò animaduerto, alterum, scientiam esse vniuersalem matrem triplicis boni, honesti, vtilis, & delectabilis; alterum, fortitudinem Teutonicam hîc fuisse radicam. Refert *Virg. Æneid.* 1. quod Troiani oblato sibi à Græcis equo ligneo, hasta latus percutientes, periculum faciebant, late-

*Scientia est
fortitudinis
causa.*

*Hasta equus
à Troianis pro-
batur.*

Dd

Validis

*Validis ingentem viribus hastam
----- in latus contorsit.*

Miles quis. At tamen id Troiani non agnouerunt. Hæc hasta est, quæ cum tanto artificio & scientia disponitur, iam Teutonica fortitudine omnia experitur, omnia nouit, tentat, superat. Sed vnicum aduerte, quis miles, & verè miles, & verè fortis.

*Non cui dant Cyathi vires, & pocula voces,
Miles erit, sed quem Turca, Scythæq; pauet.*

Hoc tibi hastæ, hoc Gryffæ rapax pes, hoc Zamoyscius inuictus prænotauerunt.

*Hic quoniam sine prole decessit, familiam adnotare non conuenit, dum
uterinos fratres non representauit Regno. Si autem aliqui his utun-
tur armis, lector beneuolus adnotabit.*

GLAUBICZ.

DELINEATIO.

EST piscis quasi natans, ad similitudinem Rhombi coloris flauui, super galeam quinque pænnæ Strutionis, caput ad leuam piscis vergit.

ORIGO.

HAbent originem ex Germania, ut Bielscius & Paproc. referunt. Introducæta in Regnum per antecessores Iacobi Rokowski, Thesaurarij Regni Poloniae, ut innuit Bielscius.

THORAX

T H O R A X M A R T I S.

Concordiam Martis thoracem non immeritò quidam dixit: *Concordia est Concordia enim res parvæ secundæ, discordia magnæ dilabuntur.* Martis tho-
 Vnde ait: *rax,*

Arma iuvant patriam, sed cum mens omnibus una est,

Exitio discors sæpè fit unus homo.

Sed aliundè thoracem Martis confidero. Sarmatæ bellicosissimi, dum ad bella procedebant, & Martem clipeis ad cælum efferebant: *Thorax Sar-*
 contra ignitos impetus ac valentes balistas, thorace è squamis pisci- *maticus.*
 um tela obuoluto utebantur, *ut Sarnicius refert.* Quocirca tho- *Piscis Martis*
 racem Martis, piscem iure meritò nominabo. Vnde Io: Pone- *thorax,*
 thowsky in stemmalacobi Rokosowsky Castel. Szemen: ita reliquit.

Squamosi pisces, primi docuere Magistri

Quo lorica foret conficienda modo,

Cumq; suis referant. Arma orbicularia squamis

Caperunt equiti Stemmatis esse loco.

Tu quoq; Lechiadum Rokosoui Magne Senator,

Inclyta Cyprini Stemmata piscis habes

Cum sis Glaubicia decus, & pars maxima gentis

Quæ benè Theutonico nota sub axe fuit,

Floreat, & quot habent fluuiales oua Cyprini,

Tot Rokosniadas proferat ista domus.

*Cur piscis in-
 ter arma ne-
 bilis.*

V I R T V T V M P A L E S T R A:

Piscem Academiam virtutum esse, quid miraris? Insignia nobi-
 litatis & arma, piscem cur non miraris? non enim ideò hæc
 arma data fuerunt, quasi mulier piscem ennixa esset: tale nam- *Piscem enixa*
 que factum uti monstrum quoddam Theodosius iunior Imperator *mulier.*
 cum vidit, iussit occidi. *Tradit Theophanes Anno 582.* At sagaci- *Piscis natus*
 tatem, audaciam, fortitudinem, prudentiam, ille summoperè co- *ex muliere.*
 luit, cui talia concessa fuerunt. Quapropter piscis virtutum Pale- *Imp. decreto*
 stra, referenda est. *Hinc Clemens Alexan: in Pedag. lib. C. I. in fine.* *occiditur.*
 Qui piscium exemplo in virtute non profecerint, is solus ex omni- *Piscis est vir-*
 bus animantibus, *Arist. autore,* cor in ventre habet, nam abiectis *tutum Magi-*
 virtutibus omne studium ventri adhibent. Docent pisces forti- *ster.*
 tudinem belli, pugnant enim cum quadrupedibus, *ut Oue-* *Cor in ventre*
 tan. *Hist. lib. 3. C. 7.* qualis est Triburo, pugnat cum Crocodil- *Pisces signant*
 lo qualis est Delphinus. Docent taciturnitatem, præ cæteris enim *fortitudinem.*
 animantibus pisces muti sunt. Docent orationem mentalem, quæ *Piscis docet ta-*
 cælestia ruminant, scaurus enim piscis ruminat, *ut S. Basil. in* *ciurnitatem.*
Euang: hom. 7. meminit. Docent & vocalem orationem, nam in- *Orationem*
 ter pisces *mentalem.*
Es vocalem
docet.

*Prudentiam
piscis docet.*

*Charitatem
piscis docet.*

*Fortitudo &
humilitas ex
piscis.*

ter pisces sunt, qui gemant & mugiant. Est in eis prudentia, ut in serpentibus, qui senectutem exuunt, Pagurus enim piscis, refert *Ælianus*, crustam exuit fenex: docent charitatem, nam Glaucus piscis prolem timentem dum ad se confugit, hianti ore recipit in se, ubi verò timor abierit, prodit ac quasi rursus edit prolem, *Ælianus lib. 6. Anim. C. 10.* Exprimunt cum fortitudine humilitatem, Remora enim piscis dicitur, quod naues remoretur quibus adhæserit. Unde *D. Basil. exam. hom. 7.* Nonne in paruo hoc pisciculo potentia creatoris significationem accipis? non enim solum gladij & feræ & canis & Balenæ & libellæ horrenda sunt, sed & pastinacæ marinæ aculeus eius quoque mortuæ non minùs horrenda sunt, celebrem & in euitabilem mortem inducentia. Humiliamini ergò corda Regi sub potenti manu Dei, nam pisciculus vnus, Cæsar Romanorum vi fortior.

FAMILIA GLAUBICIORVM.

GLAUBS *Theodorus.* Chronica Silesiana Dubrauij hæc de illo: *Theodorus Glaubs, cum non contemnenda manu Polonorum, venit in fines Moravia, Anno 1361. 17. Martij. Alij, 18. Septemb. sed fugatus à Venceslao.*

Rokoszwscij, Iacobus Thesaurarius Regni, & Zuparius Cracouiensis. Capitan: Ostrzofouien. 1580. Reliquerat filium.

Przeclawscij, Andreas Decanus Posnaniensis. Scholast: Cracouiensis. Custos Plocen: Postmodum Episc. ut Gerscius sub armis illius:

Hoc insigne tuam celebrat, clarissime Præsul,
Horrissono illustrem, Marte fideque domum:
Ipse, sed exornans quantis virtutibus illam,
Hoc tibi sacratum testificatur opus.

Sabinek, Bartholomæum Archidiaconum Lublineensem. Præpositum Lancyciensem. Canonicum Vilnensem. Parochum Piotrkouiensem. Epitaphium Cracouiense in Arce meminit. Cuius fratres erant, Thomas & Simon. Stanislaus Secretarius S. R. M. & Moneta Lithuanica superintendens. Reliquit filios ibidem.

Alios lector videbit.

G O D Z I E M B A.

D E L I N E A T I O.

EST pinus coloris viridis, cum tribus summitatibus, & quin- *Pinus.*
que radicibus, duos ramos abscisos à parte inferiori habet, in
campo rubeo. Super galeam, est vir armatus, qui eadem arma
manu sursum attollit.

O R I G O.

ARma sunt in Regno Poloniæ acquisita. Dum namque Siecie-
chus exercituum Dux cum Morauis arma bellica commisisset,
militem dictum Godziemba insequabatur Morauis, qui iam
nec arma habebat, nec equum. Casus ille docuit generositatem,
arripuit obuiam Pinum, & ex visceribus terræ forti animo ac manu
extraxit, quæ ne dum vitam defendit, sed tanto pectore contra ho- *Pinus tollitur
cum radici-
bus man for-
ti.*
stem institit, vt deiectum equo ligauerit, atque Duci exercitus
captum reddiderit. Vnde Wladislaus intercessione Sieciechij,
Supremi exercituum Ducis, de armis Topor, nobilem Godziembá
pronunciauit, ac signa tantæ fortitudinis in arma æuiternè contulit.

P R Æ M I V M C E R T A M I N I S.

DIuersarum gentium diuersa sunt præmia certaminum. Ro- *Premium cer-
taminis pinus.*
mani coronis diuersis certamina præmiabant, at præcipuè
quercinis, vt in armis eorum patet, at nobilius certamen
non præmiatur quam pino. Vnde Virgil: *Aneid. 9.*

Pinea sylua mihi multos dilecta per annos.

Et Ovidius 2. Fastorum: *Februa poscenti, pinea virga data est.*
Isthmici vi- Hinc victores apud Isthmum corona pinea præmiabantur, *ut Plin.*
tores pinea lib: 15. C. 10. Sisyphus cum à Delphino delatum expositumq; pue-
coronabatur. rum Melicertam rei miraculo motus, in Isthmo eum sepeliuit, &
Delphinus certamen instituit, quod Pausaniæ usque dies attigerat. In Præ-
puerum por- mium Certaminis at iam cum hoste patriæ, tulit & Godziambapi-
tal. num. Vnde meritò pinus non in sylvis, sed in hortis dicenda erit.
Pinus in hor- Sicut Virg. Ecgl. 7. Fraxinus in sylvis, pulcherrima pinus in hortis.
tis. Insignium enim rerum, & herbarum, hortus conuenientior, Go-
 dziambios insignes virtute, insignes pietate, insignes honore, pi-
 nus in hortis denotabat. Talis erat Godziambá sub Boleslao Cri-
 uousto miles, 1104. Talis Derflaus Vexilifer Syradien. 1119. Ta-
 lis Derflai filius, Lupus Episcopus Poznanien. 1392. Tales Paniew-
 scij, Węglinscij, Lubrzansej.

Istis & silices, & possunt cedere quercus.

Nil enim profunt monimenta, nisi vir fortis ea tueatur. Tuen-
 tur Godziembij sua monimenta virtute, pietate, fortitudine, in to-
 ga, fago, arena.

HOSTIVM STRAGES.

CRæsus Persarum Rex, tam terribilem denunciationem per
 caduceum Lampsacenis miserat: Nisi Miltuadem quem per
 insidias capistis: missum faciatis, ut pinum vos exteram.
Pinus excidiū Quærunt Lampsaceni vim comparisonis inter se, edocti à grandio-
signat. re in Senatu, arborem pinum semel excisam, nunquam amplius sup-
 pululascere. Illi tale excidium veriti, Multheadem liberum abire
 permiserunt. Terror hostibus pinus fuit. Est Godziembiorum pi-
Pinus terror nus, non mitioris terroris: sunt prudentissimi Senatores, sunt vi-
hosti. gilantissimi Præsules, sunt bellicosissimi milites, sunt solertissimi
 exercituum Duces. Vnde, sicut primus Godziembiorum erat ter-
 ror hosti, ita singuli ob excellentia dona sunt hostium pauor, ut o-
 ptimè illis tribuendum sit, quod Eupolides dulciter commemoran-
 do antiqua secula, in Stob: Sermone 43. dixit.

*Erant in vrbe nostra Imperatores,
 Ex præcipuis familiis, opibus & genere præstantes:
 Quibus tanquam diis, vota faciebamus, erant enim digni;
 Itaque securi degebamus.*

niewski Quid namque referendum aliud erit, de Fælice re & nomine Pa-
exercitus niewski, qui Ducem exercitus egit, primum apud Regem Vnga-
 Mathiam, postmodum apud Regem Poloniæ: cuius pruden-
 tiam mi-

tiam miratus ac inflexibilem animum Rex Vngariæ, ei Christinam
 è Regio sanguine Coruiniam, in matrimonium concessit, ex qua
 quinque filios, vt columnas Godzambiorum terroremque hostium,
 suscepit.

*Virorum enim fortium pectus non languescit,
 Quisquis audacter periculum adit.*

ROBUR GLORIÆ ET FIRMITAS HONORIS.

Astrologorum axioma fertur: Marte dominium obtinente,
 euenient tumultus, iræ, incendia, deprædationes: sed si Iupi-
 ter dominium simul nactus fuerit, pacis vnio, & bellorum
 compositio eueniet. Godziembis non solus Mars, sed iunctus cum
 Ioue dominatur, idè robur gloriæ, ac firmitas honoris eorum per-
 petua. Iouem agunt spirituales, Martem seculares Domini, illi san-
 ctitate, isti fortitudine.

*Martis Do-
 minium.*

*Martis cum
 Ioue Domi-
 nium.*

Godziembis.

*Mars cum Io-
 ue dominatur.*

*O quam felix res est, prudentia bonis coniuncta moribus,
 dixit Diphilus.*

Magnus Cham Indiarum Orientalium, vt refert Odericus lib: 1. Ar-
 borem veram pinum proceram, ornauerat ante palatium quaque
 versus gemmis pretiosis, vt à singulis ramis botri, instar vuarum pro-
 penderent. Fecit, vt diuitias demonstraret, summus ornatus & de-
 cor Pini. Nobilior est Pinus Godziembiorum, è singulis enim ra-
 mis, pendunt non gemmæ, sed Coronæ & trophæi, Coronæ Regiæ,
 Episcopales, Abbatiales, Ducales, Senatoriæ, vt ex linea nobilitatis
 eorum patet, Meminerant enim Isoeratis doctrinæ, quam Stob. *Fama & di-*
uitiarum dis-
serentia.
 ferm: 48. refert: Plus tibi curæ sit, vt honestam famam, quàm diui-
 tias ingentes liberis relinquant: nam hæ mortales sunt, illa verò im-
 mortalis; & per famam comparari possunt opes, nunquam verò pe-
 cunijs fama redimitur. Item diuitiæ etiam improbis accedunt, at fa-
 mæ gloria, non nisi solis eximijs viris contingit. Vnde Andreas
 Schoneus de Reuerendo Michaeli Maliszewski, Monasterij S. Cru-
 cis Abbate, in Caluo Monte S. Benedicti reliquit:

Quam gratos spirat virtutum hæc pinus odores,

Semper & excelsa laudis honore viret:

Protulit illa viros, belloq; togaq; potentes,

Fecunda in multas creuit & illa domos

Qua tu stirpe satus Maliseui nomina auorum,

Doctrina illustras, & pietate sacra:

Templa

*Templa struis condiscq̃ aras, Monachosq̃ reformas,
Sustentas inopes, ingenia atq̃ foues:
Ex te igitur sese fingant qui religiosa
Claustra colunt sacris, qui cupiuntq̃ benè.*

LINEA FAMILIÆ GODZIAMBÆ.

Godziambá Comes, Boleslai Kriuoustij temporibus, 1104. Cuius filius Derslaus Vexilifer Siradien. 1119. Huius filius Lupus Episcopus Płocén. 1173. tempore Boleslai Crispi, à Petro Archiep. confirmatus. Vincentius de eisdem armis & familia, Palatinus Posnaniensis, 1386. Andreas Laskari dictus, Episcopus Posnanién. 1398. alij, 1408. Notabat familiam de Gostáwice.

Lubránscij, Episc. Posnanién. Ioan. 1502. iuxta Cathal. vir deuotus, & eleemosinarius. Qui cum Germano Vincen. Palat. Posnanién. bonorum dispositionem, & ordinationem contexerant, quàm Paproc. refert: sed post vitam nemo imperat. Crediderim mutatam ordinationem, ob inaequalitatem, nam de tot bonis amplis, virginibus solum quingentos florenos dotalitij assignauerant, & si aliqua Christo seruire uelit intra septa Monasterij, florenos ducentos. In Cuiavia superstitēs sunt Lubránscij.

Weglinscij, Thomas Castell. Sandomiricén. Capit. Maioris Pol. 1472. Stanislaus, Henrici Regis Dapifer, qui in Russia domicilia sibi elegerat. Qui tanti faciebat virtutem, ut illius gratia, vitam negligeret. Reliquerant filios, Ioannem, qui militia se & sua consecraret, tandem vicinus termino vitæ, omnia sua nouiter inchoatæ Ecclesiæ Ord. Prædicat. Leopoli S. Magdalenæ dedit, legauit. Excelsum animi est, nulla deterreri à studio benè merendi.

Paniewsciorum, in Pokutia erat clara familia. Felix in Vngaria Matthiæ Regis exercituum curiæ Dux, cui Matthias filiam à sorore Christinam Coruini, in coniugium dederat: Hic dum in Poloniam redijt, exercituum Regni Dux assignatus fuit. Reliquit filios quatuor: Sbigneum, qui ex Oleska non suscepit prolem. Iacobum, sterilem cum Odonowska Herburti. Venceslaum, qui ex Bierecka Melchiorum, Capit. Zydaconicén. suscepit. Ab eo duo filij: Gaspar, qui Alexandri Moldauia Palatini, filiam in uxorem acceperat. Et Malcher, qui alteram sororem in matrimonium habuit. Ianda quartus filius Felicis, qui reliquit Christinam Głowa coniugem, Castellani Polanecén. & Krásowsciam. Georgius, filiam Castellani Halicicén. Sieniensi uxorem, & alteram Skorucinam. Ab initio ætatis, in omnibus disciplinis clari & illustres fuerunt, exercentes quæ quamq̃ ætatem decerent, grati parentibus, amicis, familiaribus, sed hæc omnia mors absorbit.

Wilam.

Wilam. In Sendomirię. Palat. Domus generosa spei, cum spe magna ex ingressus, perge ad extremum. Wilamum tempora habent moderna in Polesia industrium, qui tormenta bellica, Sphas Martiales ibi efformat, atq; alia multa in profundissimis fodinis experitur. Possedit bona illius inuicti Sapiha, Moschorum sub Sigismundo III. Pol. Regeprostrigatoris.

Dabscij, in Cuiauiensi Terra, cum Lubransciis ad metam. Fortes creantur ex fortibus, utinam sicut viri, ita & amici: scito igitur, quod eadem cupere, eadem odisse, inter bonos amicitia, inter malos factio est.

Wylocij, notant familiam à Dabie, in Palat. Lancicię. limites cum Dabrowsciis tenent. Patrię obsequia dexterę peragant. In Castris, Marte furente, domi, Pallade fauente.

Kobyłecij, in Cuiaui. Curant ea quę requiruntur in homine. De his pro Planc. Virtus, integritas, probitas in homine, non linguę volubilitas, non ars, non scientia, requiri solet.

Radeccij, in Cuiaui. Magna differentia inter Philosophum & Nobilem. Cic: V. Tuscul. ait: Non ex singulis vocibus Philosophi spectandi sunt, sed ex perpetuitate & constantia: res spectare oportet non verba. De Nobili verò quid referam? spectantur & res & verba. Nobilis & agendo cum hoste Patrię fortis, & in consilio grauis & salutaris fiat. Ioannes Radecki, in Podolia. Vir spectatę virtutis, cuius filius ad prouectam ætatem miles, sed cum in matrimonium non consensisset, celebs bonis suis PP. Iesuitis Camenetię resignatis, obiit.

Wozuczynscij, sive Woiuczynscij, in Palat. Betzensi. N. Dapifer Betzensis. Nemo de se satis honestę, ac sine multorum inuidia loqui potest. Sed vos, ut ad cursum equus, ad arandum bos, ad indagandum canis, ad intelligendum, agendum, consulendum, obfistendum hostibus, nati estis.

Gorkowscij, in Betzensi Palat. Cum consilio profici, nil potest, una ratio manet, quicquid euenerit, moderatę ferre.

Czyzj, in Osnię. Palat. Superant leones aquilas, vrsos fortitudine, prudentia, bonitate: Cyrillus Czyż, iuxta mentem Constitutionum Regni, ad refrenandos Cosacorum impetus, Præfectus Corsunensium Cosacorum suffectus est.

Głowinscij, in Dobrzynensi Terra, Paulum de Głownia, Decanum Cracouiensem, Epitaph: Cracou. habet: Canes ad venatum habiles reddit educatio, viros bello & Reipub. utilis reddit recta institutio.

Maliszewscij, ibidem. Stanislaus Iudex Terrę Dobrzynę. Ea gessit, per quę clarissimus & generosissimus extitit. Reliquit filium Michaelē, cuius ætatem Germanicis & Italicis studiis, & linguis excoluit.

Kuchárscij, in *Zakroćimeń*, districtu, & in *Wisogrodeń*. Opibus & splendore nominibus clari, Deitar : *Gregorium Vice Cancell.* Epitaph. Cracouięń. habet, 1500.

Sosnowscij, in *Maiori Polonia*. Eruditi & recte educati. Maiorem domus *Sosnouium*. Curia *Rádziwili* in *M. D. Lith.* Palatini *Wilnei*. & Magni exercituum Ducis, libenter obseruat. Nouit, quid pro tempore factu sit opus.

Ślówofzewscij. Declarant factis quod nil prosunt monimenta, nisi uir fortis ea tueatur.

Puccij, in *Lęczycień*. Palatinatu. Cum externis bonis homo nihilo sit melior, interna sedulius pectori ingerunt.

Rusnowscij, in *Cuiawia*. Duci in *Ostrog* aliqui obsequia, iuxta ordinationem memoria perennis, Castell. Cracouięń. deferunt militaria.

Godziembá. Nicolaum, habet Epitaph. in *Koło*. *Godziembá Nicolaus Plebanus Colnen*. has formas comparauit, nullo adiuuante. Anno, 1460.

GOŁOBOK, aliàs HO- ŁOBOK.

DELINEATIO.

EST dimidium Salmonis, cum capite uidelicet, in campo rubeo, super galeam eadem arma inter duas tubas.

ORIGO.

O R I G O.

ANNO 1109. Boleslaus Poloniae Rex, dum die sequenti cum Pomeranijs armas conferre debuisset, Bydgosciae animaduertit exultantes Salmones. ultra conueniens in flumine Golobok, Ratoldius miles, agili manu securim direxit, & per medium piscem hunc dissecuit: Quod ut vidit Rex, omen plausibile sumpsit, atque post partam victoriam, haec arma sibi contulit, ex appellatione ergo fluminis, arma nomen habent.

F E S T I N A M A T V R E.

Celebratum in rebus agendis axioma: *Festina lente*. Hinc Augustus Caesar, in quadam statua exculpi iussit, *ut habet Gabriel Symeon in Hierog.* Papilionem in Cancro marino haerentem, temperantiam & in regendis imperij habenis, moderamen iustam testaturus, ab vnus scilicet gressu lentiore tarditatem, ab alterius pernicii volatu praecipitantiam innuens, sat namque omne cito agitur, si sat bene. Vnde cum ad Camerinam ab hostibus obsessam cito festinaret Caesar, ait *Plinius de viris Illustribus*, à Pænis in angustiis clausus fuit. Verum cum grano salis est axioma legendum. *Non enim ubique, nec semper festinandum lentè.* Quare Virg. 2. Aeneid. *Festinate viri, nam quæ sera moratur segnities.* Et in litteris sacris Rebeca festinare iubet filium Iacob, dicens: Genes. Cap. 27. *Audiui Patrem tuum loquentem cum Esau fratre tuo, asser mihi de venatione tua, & fac cibos, ut comedam & benedicam tibi coram Domino, antequam moriar. Nunc ergo fili acquiesce consiliis meis, & pergens asser mihi duos hædos optimos, & accepit benedictionem à patre.* Sed festinandum est ubique, & semper festinandum maturè. Ita festinabat Golobokius miles, & omen faustum attulit: Ita festinauit Rex Boleslaus, & festinationis maturæ grandè solatium tulit. Quocirca Augustus Caesar, in Symbolo loco Cancri & papilionis, Delphinum anchoræ obuolutum assumpsit. Titus Vespas. ut doceat festinadum esse sed maturè. In quem modum & Paulus Papa III. Chamaleontem cum Delphino vsurpauit, ut celeritatem maturatam insinuaret.

D I M I D I V M N O B I L E.

ERROR in principio operis aut viæ, summi detrimenti occasio est. Vnde *Aristoteles lib. 1. celi & mundi.* Paruus error in principio, magnus fit in fine. Et quo maius opus, eo maior error, unde error in bellò, nec remedium suscipit. *Hinc qui-*
Error in principio quantus,
dam:

*Dimidium
facti*

dam: In bello non est vox dicere; *Non putaram*; Principium autem optimè regulatum, conceptæ spei fructum reliquit. *Hinc quidam*: Dimidium facti, qui benè cepit habet. In rebus etenim magnis & voluisse sat est. Optimè incepistis ô Globokij, restat vt perficiatis. Maiorum etenim virtus, viuum calcar minoribus, subministrat. Vnde si parentes non sunt vobis opprobrio, nec habetis quærimoniæ aduersus illos: vt in vobis tanquam filijs agnoscatur fuisse parens vester vir, curare vobis pernecessum erit. *De Salmone refert Plinius*. Hic piscis marinus est, sed si aquam dulcem gustauerit, vix ad mare reuertitur. Stando oportet vos mori, qui tam dulcem arenam hostili sanguine ruentem degustatis. Nec de aqua dulci, ad marinam falsam & insipidam, aut reuerti, aut aspirare. Ergo stando pugnabitis, vincetis, coronabimini.

Fama tua haud vllò sitque caduca die.

C O R R E C T V M V I G E T.

*Monstrum se-
per felix.*

*Calanus ho-
mo ex piscis.*

*Homo 500.
milet stadia.*

*Crater aure-
us salpo piscis*

*Correctus pi-
scis coquitur.*

*Medium te-
nuera beati.*

Monstrum est homo in vita felix per omnia. Calanus, *vt refert Alexander ab Alex. in Genial. lib. 2. C. 21.* quotidiano exercitio quingenta & amplius stadia perpetua natatione præterfluebat. Accidit Alphonfus Rex, vrinatoribus craterem proposuit aureum certaturis Calanus, amplius non comparuit, sed correctum hoc in vobis amplector, nam si salpo à vestro Salmone parum differens voce, hoc naturale habet, vt coqui non possit, at percussus hic piscis virga, & correctus, coquitur. Vos me hercule non vna virga educavit, non vna belli lancea, victoriosa lorica instruxit, sed fermè quotidiana exercitatio ita correxit, vt vobiscum manus porrigere in hostem, sit Martem sequi & conuersari, sit fortunæ non fallacis signa tenere. Quid enim dicitur: *Medium tenuera beati*? Ego quidem non aliam expositionem assumo, quam vos medios Salmones, in rebus Regni & Patriæ medium tenere, & esse perpetuò fælices.

*Inspice res gestas patrum durosq; labores.
Sit Salmo exemplar, suppeditetque dies.*

R E G I V S S A P O R.

*Saporum 10.
genera*

*Mel saporem
dulcedinis ha-*

Vniformem saporem rebus non inesse. Exquisitus indagator rerum, *Plin: lib. 15. Cap: 17.* Saporum genera decem colligit. Dulcem, suauem, pinguem, amarum, austerum, acrum, acutum, acerbum, acidum, falsum, sed neminem de his saporibus Regios vos esse dico, sed vt mel dulcissimum, suo proprio genere

saporis

saporis dicitur. Cic: 3. de Fin. ita vos Regibus saporibus, speciali ^{bat specialem.} quodam sapore coniicio. Non enim veri Reges sanguinem nobilem ad sapores exposcunt, Gentilium & Tyranorum, Mahometarum talis esto cruditas. At sicut Salmones ornatus mensæ Regum sunt, & sapor Regibus conueniens, ita vos, quorum medietas præcipua Salmonis sunt arma, licet sapor asper in ora estis: at iucundius ^{Sapor Tyrannorum sanguis.} sapor in aures Regias venistis: vestra iucunditate sermonis. ^{Sapor in ore.} De quali sapore quondam Cic: de Clar. Orat. Grauius obruebat nescio quo sapore. Hinc vos toties legatos in Senatu dulci sermone personantes, Reges libenti aures excipiebant, omnes verò mirabantur. Hinc veritas in iudicijs, magnanimitas in exercitu, fidelitas in Repub. pietas in actibus certum odorem, vti prodromum saporis aurium in vobis spirabant. Hic vester Regius sapor Regum & Regni aures adimplens, quo præstantiores Salmones, & marinis, & fluuiialibus facti estis, vt nedum regalibus delicijs nectar & ambrosia sitis, sed Deorum sapor maneatis. ^{Sapor in aure}

FAMILIA HOLOBOKORVM,
seu GOLOBOKORVM.

Ratoldius Golobok, 1109. In fundo illius exedificatum est Monasterium Sanctimonialibus Reg. Cisterc. in Diœcesi Gnesneñ. à Wladislao filio Ottonis Principis Calissieñ. Anno 1211. & dotatum largissime. Laurentius Golobok, qui reliquit filios, Bonauenturam, seu Dobrogostium, & Czesachum, à quibus Dux prædictus acquisiuit pro matrimonio fundum Golobok, & villam Staw, per commutationem, vel potius augmentum præmij, nam tres villas eis contulit. Brániceij, in Russia. ad Strium viri illustres, tam splendore virtutum, quam peculio domus. Christophorum & Ioannem Polanowska de Armis Pobok, mundo edidit. Sic ad fastigium honoris non ambitio, sed spectata inter bonos moderatio prouehit. Lipnec, in Sendomirien. Palat. Augusto Rege viuentē, magnus ingenio, maximus verò militia fuit Lipnicki; Hic Palatini Sendomirien. Tarnouij filiam, coniugem habuit. Stanislaus suus germanus in negotiis Reip. probatissimus, & felix Dapifer Sendomirien. qui ex sorore Castellani Vislicen, Ligeziankà de Bobrek, prolem suscepit. Albertus Lipnicki Canon: Cracouien. Scholast. Sendomirien. & Canon. Wlocláuien. vir vt genere ita litterarum excellentia clarissimus. Boreccij, in Russia. Adamum Epitaph. in Grodek refert. Anno 1552. Notabant familiam suam à Borce. Reliquerat filium Tribunum Striensem, aptum ad negotia Reipub. honorificè subeunda & amatorem honesti.

Cebrowscij, *Dicebat Plato: Boni extiterant, quia ex bonis orti fuerant. Foundationem à Cebrowsciis, Priuilegia magna referunt, Ecclesia in monte Sublapidensi B. V. Mariae Ordin. Prædicatorum, ubi & imago miraculis clarissima, & vestigia admiranda B. V. Mariae apparent. Petrus nomine fuit.*

Laticzynscij, in Chetmensi Terra. *Cupiebant semper fieri liberi non serui. Quod peroptime Greg. Nazian. explicuit. Mihi seruus est, quisquis turpiter & flagitiose uiuit; mihi liber est, quisquis uirtute uitæq; integritate præstat.*

Bierultij, in Chetmensi Terra. *Indignum putarunt, exigere honorem, & refugere laborem.*

Niezwoiewscij, in Vislicen. districtu. *Sunt & alia familia in diuersis Regni Poloniae partibus, quas colligere ob distantiam non potui: unico tamen verbo, singulos ad nobilitatis honorem adhortor. Ille clarus, ille nobilis, ille integram nobilitatem suam seruare se credat, si dedignetur seruire uitiis.*

GOZDAWA.

DELINEATIO.

SUNT Liliæ duæ albæ, ita dispositæ, ut flore una sursum, altera sit deorsum, stipitibus suis sese contingunt, in campo rubeo, super galeam pennæ Pauonis, inter quas eadem sunt liliæ.

ORIGO.

O R I G O.

Militi fideli Principi, qui in possessione sua, sub eius regimine Gozdawa dicta permanebat, Christinus nomine, Anno 1090. concessa. Eò quod in quacunq̃ expeditione politioris ingenij, armorum, ac progeniei fuisset. Vnde Christini nominabantur, filius enim primi, circa Annum 1140. excellentissimus vir, & circa Annum 1202. Christnus Palatinus Plocen. fuit, à quibus vñ que modo clara familia in Regno Poloniae extitit.

C O L U M N A L I L I O R V M.

Inter Hæroica Symbola, Gabriel Simeon Florentinus, Margaritis duabus, Nauarræ nimirum & Franciæ Reginis, ad liliās flores duos consolidæ ex utroque latere emergentes, addidit sub-Lilia consolidæ. scripsitque. Mirandum naturæ opus, nobilitatem ex lilijs clarissimam potuit liliās inspiciendo contemplari, at firmitatem non quicunq̃, idè ad declarandam firmitatem liliorum consolidæ flores addidit, vt non tam liliorum decorem, quàm columnam simul ex lilijs compactam consideres. In Vita S. Vitalis Episcopi Salisburg.Lilia ex sepulchro S. Vitalis per marmora crenit. legimus, quod ex pectore denortui & sepulti, per marmora lilia processissent. Vnde in Bauaria in eius laudes Math. Roder Soc: Iesu:

O felix tumulus, cuius de funere surgunt

Flores, qui casti signa pudoris habent.

Profectò vel inde speculandum erit, lilia esse quasdam columnas, liliaque marmora sepulchri sustinuisse, Gozdauiorum familiam dum mente habeo, lilia quidem inspicio, sed columnarum instar, imò Columna ex liliis. liliās columnas non immeritò dicam: Sunt namque in ea Gzyccij, ex quibus Paulus Episcopus Plocen. 1456. Vincentius Anno 1464. Nicolaus 1459. Principibus Mazouia honori Marschalcatum agendo fuerat. Quid de antiquis Gozdauijs, Palatino Plocen. Anno 1202. referam? Iasienscio aulae Regiæ Marschalco? quid de subsequentibus dicam? Casimirus Magnus Rex Poloniae, Sanocia Regio quam incolebant, promouebant, referant, summa liberalitate Regia donati.

Vuit memoria eorum in posteritate.

Hinc de Gozdauio vnico Stanislao Sokolouio reliquit Ioan-Sokolouy Episcopus. nem Kochánowsky.

Corpore non magno est Sokolouius, at loquitur sic:

Vt Laertiadem Nestoraq̃ equiparet.

Felix qui praesentem audit, felix quoq̃ & ille est.

Qui legit eximij scripta diserta viri.

Vrigitur.

Ut igitur columnas referant lilia vestra, vnicum vobis ex doctrinis, *Isai. 14.* obseruandum erit. *Dabo, inquit, in solitudinem cedrum & spinam, & Myrthum, & lignum oliuæ, ut videant & sciant, & recogitent, & intelligant pariter, quia manus Domini fecit hoc.* Cur lilia in solitudine non promittuntur dari? Nam lilia sunt antidota contra venena, lepram, vlcera, ignem sacrum, ut *Plin. lib. 2. C. 19. & lib. 23. C. 4.* Præsentissimum remedium habeat ex vobis Ecclesia S. Resp. & Patria, & benedictio Domini in liliorum vestrorum odorem descendet, confirmabiturque.

Lilia in solitudine non dantur.

C A S T A G E N E R A T I O.

Sapiens *Cant. 7.* castam generationem ita depingit: *Venter tuus sicut tritici vallatus liliis*, puta est vel fiat. Nam lilia, ut *S. Hieron. contra Iovin. scribit*: castitatem & puritatem significant. Si igitur venter vellatus liliis est, ibi non computabitur in annis infantia, sed erit senectus mentis immensa. Finxit Homerus Oratores Troianos, quod vescerentur liliis ceruleis, ut elegantius loquerentur. Fundamentum fictionis fortè ex medicis, quod ceruleum lilium ori graueolenti proficere, ac halitum suauem & gratum reddere dicunt. Verum inde summamus quod veritas habet, ad castam generationem liliis vesci necesse est. Cum sponsa de sponso dicat: *qui pascitur inter lilia.* Nam sicut pascitur libido conuiuijs, nutritur delicijs, vino incenditur, ut ait *S. Ambr.* Ita casta generatio pascitur sobrietate, operatione, asperitate cultus, inhibitione sensuum, raritate sermonis, cum honestate, euitatione oportunitatis, ut *Cassiodorus refert*: Sic namque pasta nil turpè cogitat, nil indecens agit, nil inhonestum loquitur. Arabia idè sues animalia immundissima non habet, ait *Plin. lib. 8. de animal. Cap. 52.* quod suauissimis floribus, & candidissimis liliis abundet. Liliis igitur pasci, castam generationem conseruabit.

Lilia vallant mentem.

Oratores liliis vescuntur.

Liliis pasci.

Castam generationem quo pascitur.

Pulchra & delicata lilia inuisa estote Veneri.

E Q V I T E S L I L I A T I.

GArzyas Nauarræ Rex, ait *Causinus in Symb.* equites liliatos olim fundauerat, qui in pallio deferebant cor, de quo procedebant lilia, hi & imaginem B. M. Virg. pensilem à collo catena instar liliorum elaborata, aurea ferebant. Decens habitus equiti liliato: Gozdauj equites verè liliati, quos tot Principes, Reges, Pontifices, varijs Priuilegijs, dignitatibus, titulis, ornarunt: ac liliatos equites toti orbi declararunt. Ornat enim & ditat fides.

Fides

FIDES SERVATA.

Vnde Dlugossus de illis: Genus Polonicum & Dominis suis fidum. Habet Maro de equite liliato: *Si qua fata aspera rumpas. Tu Marcellus eris, manibus date lilia plenis.* Data sunt plena manu lilia Gozdauio & successoribus eius, dum eos tot tantisq; in Senatu, bello, sago & toga numerat, dignatur Rex Senatusq; Polonus.

Pulchra fremunt, ut apes pascentes lilia circum.

Vnde liliatorum equitorum, liliatæ sponsæ, pudicæ verecundæ, castæ, Iacobus Georgius Gizicki ex Castellani Crac. filia Iarosławska, Georgius Raphaelis ex Dembowska filia Burgrabij Crac. Mathias Iacobi Iudex Sanocen. ex Herburthi filia, qui postmodum à Birca Birecki nuncupatus. Quid de Humnicio Dydinscio, Strzyzowscio, Buczalscio, Pieczychoyscio, Zdarscio, Przedborscio, Gozdowscio, Sokolowscio, Solowscio, Iarzębkowscio, Turkowiccio, Gdesynscio, Chanscio, Godlewscio, Golenbiowscio, Osuchowscio, Iackowscio, Witulscio, Bockowscio, Iasienscio referam? varijs modis liliati equites extiterunt. Ut optimè de illis quod Propertius in Tarpeia:

Sapè tulit blandis argentea lilia Nymphis.

Romula ne faciem lederet hasta Taci.

In illa namque ætate, quando crines flauescunt, caro nitescit eburnea, gemmis facies rosea decoratur, quando viget ratio, vigent corporis sensus, visus acutior, incessus rectior, offerunt hostiam viuentem, Deo placentem & immaculatam. Nam

Qui cupit æternæ donari frondis honore sudor.

Plurimus hunc tollit, nocturno ex somnis oliuo

Immoritur delet quod mox laudauerat in se.

LINEA FAMILIÆ GOZDAWA.

Christinus Gozdawa, cuius virtus in aduersis creuit, fortuna fauente, Anno 1090. Reliquerat filium Christinum, cuius tendebat in ardua virtus. Simon Episc. Plocen. De quo Cathalog. Vir prudens & modestus, Anno 1108. Christinum Palat. Plocen. Cromerus lib: 7. quem vulgariter Prussi Deum Masouia vocitabant, sed à Conrado Duce Masouia è uiuis subducitur. Anno 1221. Ita Paproc. Cromerus verò: Præerat nostris Christinus Comes gente Gozdauius, cuius liliū insigne est, Palat. Plocen. vir acer, & rei militaris peritus. Ioannes Episc. Plocen. Cathal. Anno 1227. refert. Philip. Archiepisc. Gnesnen. Cathal. habet, qui sacram sex annis, ob decessum summi Pontificis, & mortem demum sui Legati, non obtinuerat, unde Cathal de illo:

Sex annis electus eras: Romanus honorem

Impediit Praesul, mæste Philippe tuum.

Pámpowſcij, in Polonia Maiori. Ambrosius Palat. Syradieñ. quem Epitaph, in Ecclesia Sreden. satis commendat:

Debuit Ambrosius Patriæ laus maxima Regni

Has miseras fati non subiisse vices:

Strenua dextra fuit, mens semper conscia recti,

Digna simul species corporis, imperio.

Quem mirata fuit Roma, & gens Appula quando

Militiæ tulerat fortia signa suæ,

Quique Magistratus & fummos gessit honores,

Iustitia, ingenio, religione, fide.

Reliquerat filium Ioannem, qui ex Iáruntowná sex filios susceperat, steriles decesserunt, ipse Christophorus Ambrosium reliquit heredem in Poniec, sed Pofnanjá atatis 20. obiit, 1571. Ex Adalberto vero fratre Christophori, dum sterilis moritur Ioannes, filia Bárbara Roskowska Castell. Premetén. coniux, bona in domum Roskowsis intulit.

Dzierzanowſcij, in Palat. Calissieñ. Andreas cum Cerekwicka reliquit filium Ioannem, qui ex Kuklinowska suscepit Andream, Stanislaum, Iacobum, Nicolaum. Sed cum Andreas in castitate vitam ducit, & orationibus inuigilat, atatis anno 76. moritur. Stanislaum arma ac militarem palmam amplexatus, Scythis terribilis exitit, iteratis enim vicibus captus, forti dextera, occisis aliquot hostibus, liberatus. Reliquit ex Dzierzkowná de armis Nieczuiá filios quinque, Matthiam, qui in Vngaria sub signis Zieniouicij occubuit. Sebastianum, Andream Abbatem Wágruencensem, magnum virum pietate & gravitate. Martinum in Curia S. Casareæ M. clarum, à quo & bona in Sileſia, ac matrimonium habuit. Stanislaum peritum in diuersis linguis, & strenuum militem, qui in Italia vitam finiuit. Iacobus verò Stanislai germanus, ex Potworowska suscepit Nicolaum & Stanislaum Rothmag. Augusti Regis temporibus, in Moschouiam & contra Scythas.

Giziccij, in Masouia. Ortum ducunt à Christino Palat. de quo superius. Paulus Venceslai Iudicis Terræ Sochaceuieñ. filius, Episcop. Płocén. vir pietatis eximie, anno 1440. Nicolaus & Vincentius Marſchalci Ducis Masouia Conradi, 1459. Petrus & Paulus Giziccij excellentissimi milites, in Vngaria primum, post in Patria, Casimiri Magni temporibus, quibus bona in confinibus Vngariae contulit. A quibus Sanocen districtus amplitudinem & nomen clarum habuit. Notabant isti familiam suam de Humniſka. Reliquerat Petrus Georgium

gium, Castell. Sanocen. qui ex Dębńska Castell. Cracouiē. filia Iacobum, & ex Idrostańska Ioannem Cantorem Crac. & Decanum Posnaniē. & Raphaelē, qui in Valachia ad sylvas Bucovianas occubuerat, habuit. Raphael verò Matthiam filium reliquit, qui dum Bierzczę possessionem tenet, à vulgo Bierecki vocitari incepit. Erat Terrarum Sanocen. Iudex, accepit ex Herburtownā de Fułstyn Ioan. Stanislaum, Gabrielem, qui ex Chodorowska duas filias & filios, Andreā doctrina & ingenio magnum, Bartholomæum & Venceslaum. Illi verò Giżickij de Humnińska, Stanislaus Iudex Sanocen. ex Rzeszowska, 1. Georgium, qui ex Gromnica reliquerat Stanislaum, Raphaelē, Valentinum, Andreā, & filias duas. 2. Stanislaum, qui ex Chodorowska Matthiam & Ioannem, & duas filias habuit. 3. Ioan. qui etiam ex Chodorowska Albertum & Stanislaum suscepit, & ex Sienniska, Simonem, Martinum, Georgium. Petrus Giżicki, Stephano Rege Sceptra tenente, inuictus Marte, sub Gedano & Neuch, palmam detulerat. Ioannes Giżicki, his temporibus miles probatus, multis expeditionibus clarus, Rothmagister S. R. M. à multis annis. Anno 1628. 4. Decemb. ad Masłowoſtaum, agmini Cosacorum Cerkasiensium, à Serenissimo Rege Vladislao IV. Praefectus pronunciatur. Horumne sit armorum vel aliorum, asseret lector.

Bal. in Sanocensi Terra, de Nowy taniec notabant familiam, sed ad D. Stanos transijt possessio. Matthias & Georgius erant viri, quorum virtus emori non potest, cum ingenua posteritas facta illorum prosequatur & adornat. Samuel & Ioannes, atq; Succamerarij filij, exterarum nationum indagatores, ac Militaris laurea.

Dedinscij, vel Dydinscij, in Sanocen. Terra. Petrus Notarius Castri Sanocen. sententia grauis, consilio sagax. Iosephus Subiudex Sanocen. Iustitiæ verus amator. Reliquit ex Tarnawska Paulum, qui dum nil damnabilius esse in nobili, quàm otium a virtute & gloria, in animo constituiſſet, ad militarem animum adiecit. Post cum Capit. Bareń. strenuè militando, à Scythis aprensus, non modica pecunia numerata, liberatur. Erant in Pocutia iidem ex Sanocen. Terra, de Dednia, Georg. Dedynski Dapifer Sanocen. postmodum Castell. vt. Priuilegium testatur, in Pocutiam venit. Originem familiæ è Regno Vngariæ deducunt: Casimiro primo regnante, in Pol: adsciti. Regno & Regibus semper fideles, militaris obseruantissimi, Iurium peritissimi. Georgius filius ex Helizabeth Wysocka, ex Pocutia. Domicilium transtulit in Podoliam, cuius possessio est Borsczow ad Camenetiam Podoliae, quam Ecclesia vallo arce murata, auxit & ornavit. Ex Pocillatore Haliciē. Iudex Terræ Podoliae, demum creatus est Succamerarius Podol. vir par eloquentia Ciceroni, consilio Catoni.

- Lumen quoddam Podoliae. Ita plerumq̃ fit, sed veriùs dicitur de Gergio: Nouellæ vites copiosius quidem gignant vinum, sed vultiores melius, ita plura loquuntur iuuenes, sed vtiliora senes.*
- Litium & discordiarum felicissimus pacator & diremptor, collatam Castellaniæ Camenecen. ob saniora consilia libertati danda, honorifice recusauit. Ex Lubieniecka reliquit filiam, Woluccij coniugem.*
- Humnicij, in eodem districtu, qui dignitatem suam non vestium splendore, sed prudentia ac fortitudine augent & conseruant.*
- Strzyzowscy, Antiqua familia in Podgoria. Ioannes Catholicissimus tenutarius in Czadecz, reliquerat filios, Stanislaum & Ioannem, quò heu, à fide defecerant, altaria in suis ditionibus profanauerant. Nicolaus cognomento Sliwá, tenutarius in Glinnik & Barycz, ex Zophia Cieklińska suscepit Stanislaum, Ioannem, Nicolaum. Quorum posteritas magna & nobiliora eligebat, ut de illis dicere, quod olim de Athenien. Franc. Petr. congruum sit: Athenienses omnium esse optimos, cum secundum virtutem agere velint, ubi verò contra, omnium deterrimos. Erant in Podolia Strzyzowscy, quorum virtus & pietas usq̃ nunc floret. Erant Exactores Contributionum in Comitibus Regni, laudatarum per multos annos, cuius filius Procopius animo Marti consecrato, Scythis, Moschis, Prussis, terribilis fuit. Vnde Rothmagister S. R. M. atq̃ in Castris eximius extitit. Dignitatibus viri dati sunt, non dignitates hominibus.*
- Baczalscy, Hieronymus in Politicis & Aula Regali disertissimus ac morigeratus, ut Nobilitas Polona filios educandos leta & grata illi exhiberet, quos ita expollebat, ut Regibus & Senatui proficui plurimum extitissent. O te felicem, à quo rem improbam nemo petere ausus est.*
- Przedborscy, in Plocen. Palat. Homines ad virtutem & pietatem nati. Vnde plurimos, toga, pallium, & lorica contexit.*
- Pieczhyoyscy, in Palat. Russiæ. Horum fides in Principem usq̃ modo apparet, dum Curia Vladislai Quarti Pol. Regis culina præfectum effecerit, & felicitis vita Regiæ solertem.*
- Zdzarscy, in Plocen. Palat. N. Iudex Terrestris Plocen. cuius filius Canon. Plocen. Stephanus ex Przecińska reliquit filios & filias. Gaspar ex Mnisiewska reliquit filios & filias. Eorum probitas virtute commendatur. Hinc Warsavia Epitaph. Erasmi de Zdzar. Vir nobilis, pietate & morum, integritate nemini secundus: Ob idq̃ omnibus amabilis, exactis innocenter, & sine aliorum querela, Anno 62. diem clausit extremum, 1571. 9. Martij.*
- Gozdowscy, de Gozdow, in Palat. Rauen. Peruetusta domus denominatio indicium offert. Gozdowski à Gozdawa. Magni habendi sunt.*

sunt. Nemo enim est omnino negligendus, in quo aliqua virtutis significatio apparet.

Sokolowscij, Stanislaum, Steph: Regis Polon: magnum Oratorem Ecclesiasticum, Doctorem utriusq; Iuris, opera ipsa orbi commendant. In cuius laudem ex literis ad ipsum directis Max: Pont: Gregor: XIII. apponere licuit, quod ad opera ipsius legimus:

Plurimi facimus pietatem tuam, neque dubitamus, quin pari studio versatus sis in hoc negotio laudatissimo, fructuosissimo, Diuinæ bonitati acceptissimo. Nihil igitur est, quod te hortemur: est autem multum, quod Deo gratias agamus, quodq; virtuti tuæ gratulemur.

Solowscij, in Sendomiriensi Palat: Veritatis & boni custodes & amatores. Non est enim viri boni errare, & diligere quod per se non est diligendum & colendum.

Iarzabkowscij ibidem. His honestas & decor adamata sunt. Nec est res ulla tanti, aut commodum ullum tam expetendum, ut quis viri boni & splendorem & nomen amittat.

Gdeszynscij in Betzensi Palat. Isti quid rectum & honestum, & cum virtute est, id solum opinantur bonum. Quapropter in re militari precipui & solertes Rothmagistri, contra Scythas & Cosacos rebelles, ac Moschos insolentes, Stephanus & Marcus, & in Aula Principum ac Senatorum dilecti & affabiles extiterunt. Talis erat & Christophorus in Aula Stephani Regis, cum Procopio Pieniazek, Moschorum debellator. Tales sunt, qui cum Koniecpolscio & Potoccio Cosacos rebelles arcerunt.

Hanscij in Chelmenensi Palat. Homines frugi, omnia rectè faciunt.

Turkowicij in Betzensi Palat. Apud hos pudor, probitas, virtus, rectum studium, artes bonæ, habent locum.

Godlewscij, in Nurscen: districtu. Concordia, pax, Reipub: his amor est. Nam quem discordiæ, cades Ciuium, quem bellum Ciuile delectat, eum ex numero ciuium eijciendum, ex finibus humanæ naturæ exterminandum censeo.

Golebiowscij de Podlodon, in Betzensi Palat. Non inuideas virtuti. Est enim huius sæculi labes quædam & macula, virtuti inuidere, velle ipsum florem dignitatis effringere.

Osuchowscij, in Rauensi Palatin. Eorum spectata est à multis & magnis viris singularis integritas in Patriam & Regem. Erat Osuchowski Rothmagister S.R.M. fortis & strenuus vir, qui Castris ad Luczyne & Kociuzyn expositis, excubias contra Scythas & Moldauos, in Cantymirum & Chamum Tartarorum frementes sanguine, cum Zacwilichouio & alijs, intrepidè peregit.

Reklewscij ex *Posnaniensi* Palat. *Hi rationem bono consilio à Dijs immortalibus datam, non in fraudem & malitiam conuertunt, sed in ornamentum Patriæ & conscientiae.*

Iáckowscij in *Gostinen: districtu*. *Magna est vis consuetudinis, permixti sunt venatores in niue, in montibus à sole viri patiuntur: sed vestra consuetudo est, virtutem illustrare factis.*

Witulscij *ibidem*. *Hostium repentinus aduentus magis aliquando conturbat, quam expectatus, & maris subita tempestas, quam ante praeuisa terret nauigantes uehementius, sed audacia iuncta prudentia, omnia haec, & uana, & nulla reputat.*

Boczkowscij in *Sandomiriensi* Palat. in *districtu Chęcinenfi*. *Oportet hominem ab homine, ob hoc ipsum, quod homo sit, non alienum uideri, ait Cicero de Finib: & quia nobilis est, non ignominiosa meditari & agere.*

Iasienscij in Palat: *Cracouiensi*. *Paulum Aulae Regiae Praefectum Exercituum, Capitan: Betzensensem & Chelmensensem, meminit Cromer: lib. 26. Idem dolo à Cruciferis in captiuitatem reductus. Et in Bobemiam cum Vladislao, Anno 1471. ut Cromer: 27. Bielsc: 425.*

Grothij, *Ioannes de Ruda Dębowska*, Canon: *Gnesnen: habet Epitaphium Gnesnæ. Anno 1532. Magnus Praedicator, & Psalterij fundator.*

Piotrowscij, in *Podlachia*.

Sokolij, in *Sandomiriensi Palatinatu*.

Roża, *Ibidem*.

Niemierza, in *Podlachia*.

Popowscij *ibidem*. *Qui omnes, & his similes, nil nisi quod honestum decorumque est, admirantur, optant, expetunt.*

Lubrzańscij *Hos Bielscius fol: 492. ponit Armorum Gozdawá. Papiarum: Godziembá. Vide sub Godziembá, scientes resoluant.*

Pacij in *M. D. Lith. Antiqua & Illustris Familia, de qua sub Lilia in 2. Opere videbis.*

Sokolowscij in *M. D. Lith. clara meritis Familia, tam in Castris, quam in M. Ducatu. Michael Iudex Terræ Stonimen: & Vexillifer. Vixit multis praelijs celeberrimus, ut qui in Moschouia, in Liuania, cum Tartaris ad Rostauciam, &c. cum Raphaele Sieniáwski tropaeum militaria ardentem & prudenter deduxit. Neque consilio, adiumento, virtute M. D. Lith. defuit. Reliquit filium Valerianum eximium in Marte virum, qui ex Hornostáowná reliquit prolem.*

Driznij, in *M. D. Lithu.*

Piafseccij, vide *Lilia primò.*

Dyslij, in *M. D. Lith. in districtu Trocensi. Nicolaus Dyslewicz, electionem Vladislai IV. ex Palat: Vilnen: subscripsit.*

GRABIE,

Rastrum, Rastellum.

DELINEATIO.

EST rastellum albi coloris, cum septem dentibus, infixum pede in vertice trium montium viridi coloris, in campo flauo. super galeam verò sunt quinque pennæ Strutionis.

ORIGO.

Insignia hæc originem habent in Bohæmia, & ex illo Regno illata in Regnum Poloniæ, refert *Dlugosius* his verbis: Genus de Baronibus. ex Bohæmia ortum ducens, sub Venceslao Rege Bohæmorum, ad Petricouiam in Polonia confederunt in villa Wola, quæ modo usque dicitur à viro illo primo *Grábiná Wola. Dlugossus*. Modernis temporibus Rosconum familia ibidem viget, ex qua hic in Poloniam nonnulli deuenerunt.

CVMVLVS GRATIARVM.

Diuinum ac mirandum infantem Moysen, aquis crudis post immobile ac seuerum decretum Regis Pharaonis flebiliter expositum, quis non in gratiarum Dei cumulum, exemplificatum

Moyses gratiarum cumulus.

ficatum fuisse profitebitur; Hic eruptus è periculo, à filia Principis in filium recipitur, hic electus à Deo pro liberatione Filiorum Israel, nuncius ad Pharaonem mittitur, hic Saluator populi, amicus Dei, terror hostium, constituitur: hic cælum aperiri in fame, petram in siti, mare in periculo, vidit, sensit, expertus salutare fuit. Est ei concessa gratia sicut paradysus in benedictionibus, *ut Eccl. 40. dicitur.* Abundantem gratiam non immeritò & inter vos speculabor, ô Rastellij, aliorum enim fuit gratias Regum sigillatim, uti rariore flores decerpisse, Principum affectus placabiles, miris medijs, vix in se excitauisse, Reipublicæ & Senatus fauores leniter sensimque collegisse. Vestrum autem erat (ceu suavi rastello falce demessos flores) omnia hæc, Principum, Senatus, ac Regum abundantem gratiam accumulare, usurpare, nec puto alio stratagemate, quam

Ipsa sibi virtus pulcherrima merces.

PERPETVVM MONVMENTVM.

Rastrum Symboli Henrici 8.

Rastro militari siue politico, cuius officium intra propugnacula, & in arcum portibus valet, Anglorum Rex Henricus 8. pro Symbolo vsus fuerat, cum inscriptione: *In securitatem alteram.* *Parad. in Symbol:* Raistro verò fertili hortis & agris commodo, à Rege Bohæm. Venceslao, vsus vester in perpetuum monumentum stetit. Perpetuum, *inquam:* Sunt namque in tot tamque florentissimas domos distincta arma hæc vestra, ut singula propagando perpetuum monumentum stabilitet. Vide Lipsios, considera Skafzewscios, animaduerte Arctechowscios, recogita Dobrogowscios, &c. &c. videbis quod tempora, licet velocius aquila præteruolent, eorum tamen memoriam quotidie relinquendam satagunt. Nam si præsunt militiæ, Martem minantur, si Senatorem agunt, honestum & utile Regi ac Reipublicæ promouent: si iudicia exequentur, solam iustitiam colunt, & porrigunt suæ posteritati, quod Salomoni porrectum fuit. Posside sapientiam, posside prudentiam, ne obliuiscaris, neque declines à verbis oris eius. *Proverb. 4.* Hinc stemma vestrum, ceu omni æterno, super verticem trium montium, & versus cælum erigitur, ut suæ perpetuitatis monumentum, ex saluari, & cum saluari cruce corroboratum, & corroborandum sentiatis, habeatis.

Pacis Prognosticon Rastellij.

PACIS PROGNOSTICVM.

BINA procognostica pacis considero: Aliud Dei cum homine, & tale est arcus in nubibus. Aliud hominis cum homine, & tale est, si inter se gladios in falces commutent. Sed firmitus pacis

pacis prognosticon inter homines non erit, quàm si per proprios agros, & hortos, rastra & rastella passim excrescant. Eo namque medio sedet populus in pulchritudine pacis, in tabernaculo fortitudinis, in requie opulenta, *ut Isaia 23. dicitur*: Hinc erectum rastellum vestrum in campis, dum in Panegyrico Reuerendis: Lipski contemplabatur Iacobus Witellius Alumnus Academiae Crac: scribebat;

*Saturni falces & fulmina, vosque tridentes
Quæ calo affixit stemmata Grai fides
Cedite, nunc quando maius radiauit ab istis
Vittarum decus, & Sarmatici orbis honos
Sanguinis & belli illa cruenta fuere trophea
Pax, niuea ex istis fertilitasq; fluit.*

*Restrorum
dignitas.*

LINEA FAMILIÆ RASTELLORVM, seu GRABIE.

GRABij, in Lublineñ. & Siradien. & Chyouien. Palatinatibus. Plus Marti & Bellonæ, quam Palladi & litteris detulerunt. Memores quod Cic: I. Offic. Omne officium quod ad salutem hominum tuendam valet, anteponendum est officio, quod cognitione & scientia continetur, tum quod officii scientiæ anteponenda sunt officia iustitiæ, tum quod considerate agere, plus est, quàm cogitare prudenter. Bronislaum de his armis Archidiac. Gnesneñ. Administratorem Archiep. habet Cathal. 1300.

Pfuccij, à Psucino in Chelmen. & Płocensi Palatinatibus. Plurimum propter virtutem & nobilitatem potuerunt. Hinc hospitales, compositis moribus, & benigni ac misericordes.

Lipscij, in Betzensi Palat. sed quia aliorum armorum sunt alij ibidem Lipscij, hos denominarunt Gąskowie: Suentoslaus Vicecap. & Iudex causarum Betzensis. Magnus in litteris, maximus in iudicio, memoriæ igitur mandandum quod homo est cui deest pecunia, homo non est, cui deest eruditio. Andreas Lipski Epis: Crac. & Dux Seueriæ Magnus Cancel. Regni in iure peritissimus, ut opera testantur, in consilio salutaris, in bonis patriæ feruentissimus, ut de illo aureis litteris scribendum sit illud Cic: I. de Orat. Nil tam regium & liberale, tamq; munificum; quàm opem ferre supplicibus, excitare afflictos, dare salutem, liberare periculis, homines. Extat in Cathedr: Ecclesia Crac. tale Epitaphium, in Capella eiusdem foundationis.

D. O. M.

ANDREAS à Lipe Lipski, per virtutem, merita, doctrinam, ex minoribus Sacerdotijs ad Episcopatum Luceorien. ex Procancellariatu Re-

riatu Regni, ad supremum Cancellariatum: ex his ad Cathedram Vladislauien. Inde ad Cracouiē; ab hac demum & à mortalibus, immortalis sui dimidio ad cælum Mortali immortalitatem præstolatus ad tumulum translatus.

Hic Quiescit.

*Superstite fama, per ea, qua superstes ipse pro Ecclesia,
Principe, Republica, Dixit, Fecit, Scripsit.*

Obijt Varſauia die X. Septemb: Anno M. DC. XXXI.

Ætatis 59.

*In Conuentu verò S. Francisci Fratrum Minorum Conuentualium
inter Episcopos Cracouienses tale executores Elogium posuerunt.*

Andreas à Lipe Lipski gente Gracie Episcopus: Crac. Effigiem quisquis in hac tabula oculis vsurpas, mentem potiùs ad ea quæ latent electè præstans. Hunc vigor animi, pietas solida, multa eruditio, iudicium serium, manu duxerunt ad amplissimas in hoc regno functiones, Secretis Regijs primo admotus, & ex Vice Cancellario Cancellarius Regni renunciatus, tribus nobilibus Cathedris Ecclesiis Luceorien. Vladislauien. Crac. summa cum laude præfuit. Vir in promerendo cultu diuino acer, in iure dicendo perspicax, consilio calamoque promptus, ubique par sibi, contumax aduersum spes aut metus: Porro in ipso exordio inniti Episcopus. Crac: fatorum inuidia mortalitatis admonitus, non tam obiit, quàm cupidus ad immortalitatem migravit. Templâ, libri, gesta, consumata virtutis ipsius & eruditionis testimonium siue exemplum transmittent ad posteritatem, cuius censura quo remotior eò gratioꝛ, manibus hoc pium à telector suffragium implorat. Faue & apprecare. Hic oppidum Chocz emit, in quo Ecclesiam Collegiatam à fundamentis erexit, certoque numero Prælatorum, Canonicorum, Professorum Almæ Academiæ Crac: adornauit & liberaliter dotauit, Præpositum Nepotem suum Suentoslaum Lipski constituit, & familie Rastorum reliquit, vtinam ad maiorem gloriam Dei, vilitatem Ecclesiæ, & Regni emolumentum, diu viuât. *Adamus frater germanus Capit. Tarnogorien. Vexillifer Terræ Betzensis, Vir variis bellicis expeditionibus clarus, & multis Senatoribus charus. Procopius Lipski Surrogator Posnaniē. & Notarius Castri Callisiē. aliquoties Tribunalitius Iudex Vir omni doctrina, pietate præditus: Frater eius Petrus Lipski Dapifer Callisiē. ingenio viuaci, maiorum suorum factis & gestis intentus respondere conabitur: Filius eius Matthias optime spei adolescens, quem eximia virtus, honesta fama, ultro comitabitur.*

Skaſowſcij, Sig. Augusto Regi optimè meriti, quibus & magnas dignitates cum possessionibus in Samogitia concessit. Dicebat quidam

Non ma-

Non magna artis est hominem eò propellere, quo suapte natura est promus, sed eò tendere quo virtus nobilis & nobilitas commonstrant, summe artis est.

Gosćiminscij, in Ciechanouieñ. districtu, qui nobilitatem collustrarunt factis. Nam sicut animus natura multò præstantior est corpore, ita ornamenta ingenij, longè pulchriora sunt externæ nobilitatis insignibus. Arciechowscij, in Podlasia & Masouia virtutem actibus exprimunt, nam virtus libris expressa, quodam modò picta virtus est.

Swierkowscij, in districtu Zakrocineñ. peructusta familia & latè propagata. Neq; egent commendatione, nam apud probos in bona causa superuacanea est commendatio, quum ipsa res impetret quod precibus exoratur.

Wilenscij, in Podlasia. Andreas Notar. Castreñ. in Bransk. Fabianus Aulicus Archiep. Gnesneñ. & postmodum Reginus, probarunt quod nil scientia pulchrius, nil virtute amabilius.

Ialbrzik siue hoc est pronomem Wisnensciorum, siue nobilis familiæ nota. Vnum illis obseruandum venit, nempe: Quod non verè sunt probi, qui improbos non detestantur.

Dobrogowscij, in Palat. Betzensi retulerunt, & cum hoste palmam, & domi lauream, & multò pulchrius est ac difficilius regnum rectis legibus sanctisq; moribus exornare, quàm armis regnum regno addere.

Czarnowscij, in Varsauieñ. distr. Ut Regem nasci nil magni est, at regno dignum se præstare, maximum est: ita nobilem nasci non magnum est, sed viuere & operari quæ nobilem decent, maximum est, fecerunt quod virtus & alta progenies exquirebat.

Ialbrzykowscij in districtu Zebrouieñ. In castris viuere, & in prælio mori elegerunt. Nec turpiter occumbit, qui pro Patria pugnans moritur.

Kroczewscij, in Zakrocineñ. districtu. Plurimi ex illis in Moschouia & ad Sokolum strenuè militando occubuerunt. In Curia Sigism. Aug. Regis præfectus culinae, & suus germanus Canon. Præmislien. fuit. Est nullum imperium speciosius quàm si animo suo imperet.

Miskowscij, ex districtu Camenecceñ. in Masouia. Graue documentum vniuersis: Imperia virtute parantur, auaritia, luxuria, & deliciis pereunt: ita & nobiles familiæ, Miskowscij virtuti vota vouerunt.

Szypierfcij, in Zakrocinensi districtu. Nobilis, ut à domesticis deliciis ad nobilitatem non accersitur, ita per omnem vitam in Reipub: negotiis versari debet.

Swiezewscij, in Masouia Palat. satis ampla familia, & virtuosis actibus dedita.

GRABIE SEC VNDO.

D E L I N E A T I O.

R Astra tria pomo infixæ, in tres partes disposita, cum dentibus septem, coloris albi, campum habent flauum, super galeam quinq; pennæ Strutionis.

O R I G O.

O Riginem distinctam apud Authores accipio. Aliqui enim alata ex Bohæmia fuisse dicunt, habent verò additionem seu mutationem gladiatorum in rastra, & montium in pomum, fortè quod hostem circumuentum, vndecunq; discerpissent. Alij additionem & mutationem factam fuisse ob quoddam delictum referunt: Vndè descendenti à linea Herburthorum qui gladijs pomo infixis insigniebantur Commutata fuere.

N O B I L I T A T I S M E D I C I N A.

T Riturum axioma Philosophorum. Tempus omnibus medicina:
Vndè Euripid. in Alexand.
Casus veteres non deplorandi scilicet nouis lachrymis
Tempus te sanabit quod communis est medicus
Medicus omnium necessariorum malorum.

Et Phileta:

Ille miseras curas expectorat.

Equidem nobilitati vitiatæ nec medicina tempus est. Vndè *Euripid. in Hippol.* Improbos homines tempus redarguit, dum veluti speculum illis proponit, ut sibi virgo puella solet. At nobilitati vitio adumbratæ, ipsum tempus medicina erit. Quapropter Apollonius ad Numenium: non oportet ea deflere quibus priuati sumus sed meminisse. Ne si tibi genus dedecori est, tu quoque fias generi. Verùm quidquid sit de medicina temporis, virtus sola est quæ vitio medetur, & honestum turpi. Quare *Sophocles.* Genus sui specimen honestum præbes, nobilis famæ honestatem potius quàm reprehensionem comparabit. *Et Euripides de virtute.* Qui non iustus est, licet à patre meliore quàm Iupiter sit genus deducat, ignobilis censetur. Vndè lamentabatur *Epicharmus.* Tantùm inquit: non suffocor cum nobilitatem aliquis homo nihili & malus nominat, qui moribus ignobilis est. Virtute & honesto Chocimirscij obuiuerunt. Vndè *Ioannes, Stanislaus, Thomas de Chocimir Chocimirscij* necti cum Stephano Potocki, & Principe Samuele Koreccio, contra Turcam & Scythas pugnando, licet ætate minores, at viribus fortes læti pro Patria occubuerunt. Alij Chocimirscij progeniti de Ioanne Iacobus Ioan. & Albertus de quibus in Actis Halic. Ter. particularibus Anno 1579. in Podolia Marte & Minerua clarissimi Patriæ amantes.

PROSPERITAS SECVRA.

Cæsar Augustus stellam crinitam quæ mortem Iulio Cæsari dictabat, felicitatis suæ signum assumpsit. Vnde Augustus *Stella crinita aliis felicitatis aliis infelicitatis signum* Cæsar acclamatus in Symbolū, crinitam stellam habuit, & Senatus statua illius stellā crinitam in fronte addidit. Quicquid sit de origine stematis vestri, ô Chocimirscij, at prosperitatis securæ vobis signa erunt. Vetustas Deum vniuersi *Pan* nominabat, quem cum calamo exprimebat, ori illius fistulam septem calamis compactam, propter totidem concentum, apponebant. Obfuit nē vniuersorum Deo dicta fistula? non. Sed prosperitatem illius securam exprimebat. Quid obest & vobis, quod rastra tria pomo infixā stemmata extollitis? non. Imò hæc prosperitas vestra est, coadunatos in glebam hostes, gladio ut rastris dissipare, virgulta non proficua rast ris à floribus retrudere, fertilem pacis copiam & tranquillitatem patriæ, uti prælagire, ita conducere. Testis mihi sit Chocimiria fundata à vobis, & cum Ecclesia Christi muro extructa in Pocutia, vbi toties cum Chamo ipso, ne dum ipsius Murzys depugnastis, & fugientibus subdi-

bus subditis cæterorum nobilium, refugium & tutelares facti estis. Testes sint florentes ab antiquo familiæ vestræ proceres, qui ornamenta Podoliæ ipsumq; decor esse, cæcucientibus liquidè monstrat. Tutissima generis laus est.

LINEA FAMILIÆ RASTRO- RVM TRIPLICATORVM.

CHocimirscij Adalbertus in Poc. Capit. Lubecen. Magnus in exercitu Vir in Moschouiam Prussiam & contra Scythas. Ioannes in Podolia, qui ex Szarawska suscepit filios in re militari claros, & strenuos Iacobum, Ioannem, Albertum. A quo Alberto erat nobilis posteritas Adrianus, Ioan. Stanislaus, Thomas, continui in castris, unde ultimus cum Duce Correccio strenue dimicando in Valachia in bello ceciderunt. primus verò dum ex captiuitate redijt, ex Heduigi Smiotanczanka reliquit filium Stanislaum, Ioannes Alberti frater ex Iacobo filio milite strenuo in Moschouia ac vices gerente Zoltkieuij habet optimæ spei cum Kalinowska posteritatem. Adrianus verò dum Reipub. ac claræ suæ familiæ in castris & belli operam nauat Rothmag. S. R. M. multorum dierum & famæ perennis vir obiit. Horum insignia gesta habet Epitaphium in Ecclesia Franciscanorum Camenecia in Podolia.

GRIPHA seu SWOBODA,

DELINEATIO.

Grypb quale
animal.

EST animal caput habens Aquilæ, & alas, sed magnitudinis amplæ, partem verò habet inferiorem speciem Leonis exprimens;

mens, Vnde pedibus erit quatuor, leoninis sustentatur, Aquilinis erigitur, à terra versus cælum, quos etiam pedes rectos habet aureos. Est autem coloris albi in campo rubeo.

O R I G O.

O Riginem arma hæc primam, ab Ægyptijs habent qui primitus Apollini Griffa consecrarunt, propter quod Griffini nuncupati erant. Ita Paproc. in Nido: Addit, ex his fortè in Sarmatiæ partes vènerunt. Verùm in stemmatibus rem veriore[m] expressit. Ortum in Regno ex Serbiæ vel Daciæ superioris regionibus habent. laxa enim Popieli germanus, ex Principe Pol. Lescone III. sorte diuisionis acceperat Serbiam, vt Miechouius lib. 1. Crom: lib. 2. Ex quo hæc posteritas in Regno Pol. Grifforum remansit, vt in familiæ linea patebit.

O P V S A L T V M

Vltum præstantiorem alijs sensibus dixit Aristoteles, quia multarum nobis rerum differentias demonstrat, quàm alij sensus: Etiam multarum differentiarum Gryphæ. Tharsus Ciliæ Princeps in Asia minori, & Tyrannus Tyri, & Traciæ Princeps pro stemmatibus habebant Grypha, sed cum cauda draconis. Magnis Chodkieuicijs in Lithuania Imperator Romanorum Grypha contulit Comitatum conferendo, vt ante dixi, at vibranti gladio cominatur. Ad insignia præsentia dum oculos flecto, Grypha itidem at differens habeo nempe pedibus anterioribus aurum deferente[m], seu cum deauratis pedibus. Summa differentia. Non tamen præstantiorem alterum altero ob differentiam dicere audeo. Nam nec tantorum Principum, Heroum, Comitum amplitudo & dignitas admittit, nec subscribere ipsis aliud, quàm opus altum persuadet, Hincde Chodkieuiciorum Grypha quidam vere reliquit.

Visus nobilitat
or sensus.

Gryphæ differē
tiæ cum cauda
draconis.

Grypha cum
gladio.

Grypha cum
deauratis pe-
dibus.

Chodkieuicio-
rum Gryphæ

Gryphus quem contra bestia nulla potest.

Fati ferrum dextra protendens sic ait ense[m]

Pro Liuo mori cerne paratus ego.

Iam tollat fortes licet Angliæ laude Leones

Roma potens Aquilas clarificetq[ue] suas.

Mistus utrisq[ue], feroxq[ue], citusq[ue] superbor est Gryps

Fauce vorat, rapiens unguibus, ense secat.

Virget tamen summè persuadens ratio, vt præsentis Gryphæ Opus

Altum dedicemus, altamq[ue] meritis nobilitatem suspicemur. Quid

enim pedes aurati sunt? depictæ regum coronis, manus. Ex filio

enim Lesci tertio laxa nuncupati ab annis Christi vt Historiographi

referunt

Pedes aurati
Gryphæ quod
signant.

referunt recentis quinque procedunt. Nec alio opere procedunt, quàm pietatis, misericordiæ, virtutis, propter quod ipsum & nomen Swoboda seu libertatis obtinuerunt. Multa namque & innumerabilia bona Regno, Ecclesiæ, pauperibus, elargiti sunt. Hoc opere dicite quod opus magis altum?

Probus vir.

Probum esse, res est multis pecuniis utilior.

*Nummi cum
Grypha.*

Quapropter ut in Galieni nummis ad Gryphos subscriptum fuit, Apollini Conf. Augusti. Ita his subscribendum, à Polonis constituantur Augusti ob Opus Altum.

V I V A P O T E S T A S.

Viva potestas multorum explicatione exaggerata manet. Centurio offerenti se Christo ad sanandam filiam per aduentum suum dixit: *Dic tantum verbo; & sanabitur.* Nam & ego habens sub me milites. Dico huic, vade, & vadit, & alio veni, & venit, fac hoc, & facit. Erinnas Lesbias ut refert Stob. *serm: 7.* talem ac tam viuum potestatem adscribit Urbis Romæ matronis.

Certè enim inter omnes

Tu sola fortissimos viros bellatores

Egregie paris, facunda Cereris

Vt comportes fructum à viris.

At de Roma antiqua Nicolaus Barbonius, ut Itinerario Italia legitur dixit:

Roma fuit.

Roma fuit; nequeo breuius; te Roma perisse

Dicere, quid breuius dicere? Roma fuit.

*Gryph viue
potestatis
imago.*

Viuum potestatem & Lacedemonien. declararunt. Pyrro exercitum ducente contra illos & multa minante, Dercyllidas vnus ex senioribus in concione dixit. Si quidem Deus est qui minatur non timeamus, nihil enim iniuste egimus: sin homo, norit quod viris minetur. Clara & viua potestas, motum animæ cum corpore exprimens. At mihi viuum robur & viua potestas ut in speculo relucet in Grypha, ut quid enim Ægyptij varias formas Grypharum exposuere. Omnes quidem medium ad speciem volucris, medium ad quadrupedis fingunt, sed alij medium aquilæ & medium Leonis, alij medium aquilæ sed auritæ, & alarum magnitudinis excedentis, medium quasi equi exprimunt. Iunguntur Gryphes equis ait Virgil. Non alio ut viuo varia forma, nisi ut ex aquila & leone, uti auium & bestiarum quadrupedium regibus, viuum potestatem, ex equo propriam denique colligas. Hinc veteres Grypha Apollineos, Apollinisque curru succedere, finxerunt ipsum quoque Phæbum Grypheneum vocitarunt. Est sole clarior viua potestas, in familia Gryphorum nobilitatis

nobilitatis Polonæ, nulla enim dignitas, nullus honor, nulla curil-
lis Senatoria qua ornati non fuissent. Facta dicunt, non ego Palati-
num Podoliæ Magnum Ducem exercitus cogitate Nicolaum Mie-
lecius, Braniccios reuoluite, Lesniowscios, Dobkouios, Roznouios
&c. proponite, & viuum robur potestatemque agnoscite. Iunxerunt
Gryphis equos, dum ea quæ videbantur impossibilia, protinus inge-
nio viribus effecerunt.

A V R E A V I T A.

Rex Syriæ Cleopatæ filius. ob similitudinem quandam ad ro- *Gryphus ob-
nasum appel-
latus.*
strum Gryphæ Gryphus appellatus fuit. Maiori conuenien-
tia ob splendentes auro pedes, Gryphæ vestræ auream vitam
vobis, ex præcordijs totis gratulabor. Si namque obductæ manus *Pelles Iacobi
Patriarchæ.*
pellibus hædinis Iacobi Patriarchæ, benedictionem & vitam auream
obtinuerunt, quid si obductæ auro manus vestræ reperiuntur, non
vitam auream vobis ominabor? Mouet ad dicendum Sapientissimus
Salomon: Manum suam aperuit inopi, & palmas suas extendit ad pau-
perem, fortitudo & decor indumentum (puta illius erit) & videbit
in die nouissimo, (existima mortis). Illa manus ex vtero matris ex-
posita, & coccino alligata, an non in signum hæreditatis primoge-
nitorum, & in signum aureæ vitæ alligata fuit? vestræ manus alliga-
tæ auro, non vt diuitijs damnati fuerant, sed vt Elizabethæ Reginae,
vt Iaxæ Fundatoris Ecclesiarum, & Cænobiorum. Naturale enim
quasi vobis est, & fuit virtutem auro præponderare.

Cromerus lib. 9. Gryphinam habet Lesci nigri vxorem, Regis Bul-
garorum aut Russorum, vt *Dlugossus*. filiam. Hæc accusauerat viri
frigiditatem publice, detraxeratque vittam matrimonialem, & cul-
tum virginalem reassumpserat. Sed ista nomine erat Gryphina. Vos *Gryphina no-
mine.*
qui è nobilitate estis aurea vitta dum vos continentes expectat non
petulantem sed auream vitam inchoate & agite.

LINEA FAMILIÆ GRIFFO-
NVM, vel IAXICIORVM.

IAxa Princeps Serbiæ. Lesci 3. Pol. Monarchæ filius. Miechouius lib.
1. Cromerus lib 2. Anno 999. vt Paproc. in Nido virtutum habet
Iaxa filius primi 1040. Ab hoc & consequenter aliquot eiusdem no-
minis fuerant Iaxæ. Vincentium Iaxicium monasterij Tremesnensis
habent priuilegia hæredem in Bochnia & Cromerus lib. 6. meminit

H h

Iaxicium

Iaxicium Wladisłai filij Krivousty temporibus Anno 1140. & Cathalog. Anno 1161. Iaxicium Principem Poloniae fundatorem Ordinis Hierosolimitarum refert in Miechow: & Iaxicium de Miechow, privilegia Monasterij Sanctimonialium Ordinis Praemonstratensis, Anno 1181. in Zwierzyniec iuxta Cracoviā referunt: Parum dicens quod religionem Sepulchri Hierosol. plantasset. Paproc. in Stem. Iamika Episcop: Wrocław. postmodum Archiepisc. Gnesnē. notabat familiam a Brzeznice, cuius laudes Epitaph. Gnesna dicit:

Hic minuit census, quos nuper adauxerat illi
Præcessor, sancta perditione tamen
Multa dedit templis, sed plus quod struxerat ipse
Coenobio, magnæ religionis opus.

Nota. Brzeznica à qua notabat familiam cum fratre Clemente Episc. Wrocław. postmodum cessit Monasterio Cisterciē. quod illi fundarunt, ex dono ipsorum cum ceteris villis, ubi in memoriam sempiternam ciuibus Breznicensibus imposuerunt, ut antiquis possessoribus, corde bobus & vaccis occisis pro auibus referant, & à tunna halecum, aliquot haleces: Oppidum Breznica quidam Abbatum Andreas, à nomine suo Iedrzejouiam post appellauit. Demum Abbates & ipsi super animalium corda à Włodkone & Fulcone successoribus habere curarunt 1368. Gedeon Episc. Cracouiē. Iaxicius quapropter fundationes fratrum Andrzejouiē. & Miechouiē. decimis auxit. Huius tempore S. Floriani ossa Cracouiā allata, cui & Ecclesiam erexit, fundauit. Kielcensem quoq; Ecclesiam, Prælati & Canonici donauit, & ornauit. Cromer. lib. 6. Wachocensem quoq; Ecclesiam erexit & fundauit, ut privilegia referunt Anni 1169. Stephanum Palat. Crac: excommunicauerat, quod repudiata uxore, alteram duxerit, donec paniteret, reijceret. Miecislaus Monarcham, cum ceteris nobilibus loco cedere coëgit, & in locum suum germanum Casimirum suffecit. De illo Christophorus Kantski:

Obstitit intrepida scelerato mente Tyranno,
Qui præsit miseris Patria regna modis,
Arguit, increpat, rogitat, nil denique motum,
Eijcit è patrio tē improbe Miesco solo
Magnanimos excelsa decent loca, quique periclis
Fortiter eripiant regna gregemque suis.

Izyron Comes, de quo Miechow: lib. 3. Cuius filius Samborius Capitaneus, Pomeraniae, Sed pro titulo Capitaneatus, Principem Pomeraniae se subscribebat Miechow. Fundator Monasterij Oliuiciē. 1378. Sed cum rebelles facti Boleslaus Krivoustio, bello coacti, misericordiam obti-

diam obtinuerunt. Quibus Suatopelcium de armis Griff. prapofuit, qui ceteris præstabat, virtute dexteritate, & fide. Magnam iurisdictionem, etiam in Palatinos Gedaneñ. & Sueceñ. ne dum in magistratus illi concesserat, & de redditibus mille pondo argenti. Miechou. lib. 3. Cromer. lib. 5. & 7. Filia Suatopelcij Salomea Zemislao filio Casimiri Principi Syradieñ. & Leciceñ. in matrimonium data fuit, ex qua Lesconem, Premislaum, Casimirum, & duas filias Fenuennam quæ Stephani Regis Vngar. erat coniunx, & Constantiam Monasterij Trebniceñ. superiorem. Obijt Suatopelcius vt Miechou. lib. 3. 1268. relictis filiis Mscio, Warcislao, Ratyboro & Samboro. Goslaus alias Gietko Epif. Ptoceñ. grauib. & honestis moribus plenus, ait Cathalog. 1223. Gietko miles strenuus obijt 1223. de quo Basco, quod centum annos vixerit, miraculorum S. Stanislai Epif. Cracou. deuotus obseruator. Ianislaum Archiep. Gnesneñ. 1148. habet Papr. in Nido virtutum. Clemens de Rusca Palat. Cracou. Cuius virtus & strenuitas à Boleslao Pudico commendatur in litteris 1252. datis. Noscat præsens ætas & postera quod nos & mater nostra Grimyslawa considerantes fidelitatem & probitatem nostri fidelis militis, Comitis Clementis de Ruscza Palat. Cracou. qui sua industria nos de captiuitate patruï nostri Ducis Conradi liberauit, & pristina restituit libertati, postea quando Dux coadunatis sibi alijs. quatuor Principibus terram nostram intrauit, ille sicut fidelis miles & strenuus bellator, Duces in campo Suchodol inuasit, prostrauit, in fugam conuertit, &c. &c. Idem Cracouiam à Tartaris liberauit 1260. Cromer. lib. 9. Marcum Palat. Crac. grauissimum Senatorem Miechou. meminit lib. 3. Cromer. 7. 1225. Chaderium Palat. Crac. priuil. Iendrzejou. 1234. Theodorum dictum Cedro Palat. Crac. Cromerus lib. 8. & alia multa priuilegia monasteriorum à se fundatorum. vide Paproc. in Stem. Clementem de Klimontow, Comitem & Castell. Crac. Miechou. lib. 3. refert fundatorem monasterij in Staniatki 1253. Andream filium Marci Palat. Crac. habet Cathal. Episcopum Ptoceñ. 1238. Notabant familiam à Brzeznicæ ad Bochniam, quàm Conuentui à patruo fundato Staniecen. obtulerat cum Bochnia, & alijs villis plurimis. Sed oppidum Bochnia à Boleslao Pudico per commutationem Regno ascripta remansit.

Mieleccij ex his procedunt. Stanislaus Castell. Zauichostensis, ex Helizabeth Teczynska vt ex Epitaphio 1532. patet, suscepit. Ioannem Palat. Podol. cuius Epitaph: in Mielecz Ioanni à Mielecz Stanislai filij è gente Grypho Palat. Podol. Summo Regni Pol. Marschalco, Samborien. Grodecen. Capit. viro clarissimo, qui ab incunte

etate maximis ijsq; continuis bellis, et hostibus cæsis, vel ipse vulne-
 ribus exceptis, et fortissimi militis, et strenui ducis laudem persepe
 meruit. Summis demum non raro periculis liberatus, digna ob egre-
 giam fidem et præstantem virtutem suam collatis maximis honori-
 bus præmia obtinuit: postea ad bellum Liuonicum summo cum imperio
 magno omnium consensu profecturus feliciter: nec dum armis expe-
 ditis, pacem à Rege Liuonibus petere coactis, incolumem exercitum
 suis restituit. Cuius Constan. in D. O. M. pietas in gubernanda
 Repub: spectata fides, in magistratu sine acerbitate grauitas, erga suos
 par comitati beneuolentia, in omnes æquitas chara, inprimis Deo
 grata; hominibus immortalem nomini illius laudem apud omnes para-
 runt. Mortuus 1561. Etate 60. Nicolaus Mielecki Ioan. filius
 ex Anna à Daleiow è vetusta gente Colorum Palat. Podol. filia. Hic
 ex Helizabeth Radziuilij filia Palat. Wilneñ. Ducis in Nieswiez et
 Otyka reliquit posteritatem. Magnus vir in consilio, nam fuit Palat.
 Podol. Maximus in exercitu, nam in Comitibus Regni Warsauien. Dux
 magnus exercituum declaratus contra Moschum, hostem è Potocie
 ditionibus repressit, eiecit, Sokoliam in Moschouia igni dedit, et
 decem millia hostium prostrauit. Palatinum Moldauiæ Bochdanum
 Alexandri filium, fusa aduersariorum manu, in sede collocatum, fir-
 miter constituit, defendit. Historiæ diuersæ Regni maxima de viro
 tanto et tali referent; nec aliud dicent, quàm, sicut una aquila sex-
 centas fugabat aues. Sebastianum Castell. Cracou. Capit. Cuiauien.
 Bresten. Epicedium in Ecclesia Mielecen: refert. Illustris et Mag.
 viri pietate præstantissimi Domini D. Sebastiani à Mielec Mielecki
 Castellani Cracou. Capit. Cuiau. Bresten. Et c. optimarum partium
 Senatoris prudentissimi et patriæ amantissimi, doctorum virorum
 et bonarum litterarum fautoris, prisca et Catholica religionis cultor
 et propugnatoris. Ex Sophia Koscielecka Palat. Lecicen. filia
 reliquit Hieronymum Capit. Bresten. Rothmagistrum Stephani Re-
 gis Pol. strenuum. Hic ex Heduigi Kormanicka reliquit successorem
 Valerianum ibidem in Mielec habet Epitaphium Succamerarium
 Terræ Sendomiriensis. Cuius filius Ioannes dum multarum gentium
 vidisset mores, ingenio poluit, ac pietati cum iustitia deditus fu-
 it. Ex Catharina Prochanska reliquerat Nicolaum, Ioan. Martinum,
 Christophorum, et duas filias. Alter vero Valeriani filius Stanislaus
 Societatem Iesu inniuit. Andreæ strenuum militem Anno 1529. ha-
 bet Epitaphium ibidem. Hos quatuor, Ioannē, Sebest: Valerianum et
 Andreæ filios, Stanislai Mielecki Castell. Zauichosten, existimat fuisse
 Paproc. in Stemmatis. Extant Mieleccij usq; his temporum spa-
 tijs, quibus nil in vita amenius, quam castra ingredi hoste irruente.

Talem

Talem dico N. Mieleccium vigilantissimum in hostes Rothmagistrum S. R. M. à puberis annis Marti pectus in Prussia, Moschouia, contra Scythas & Cosacos offerentem.

Honor & ornamentum conciliatur viro, pro Patria & liberis pugnantia aduersus hostes ait Callinus.

Branicij à Branice & Rusca ducunt originem à Comite Sulislao Palat. Cracou. cuius filio Comiti Clementi Boleslaus Dux Cracouiae & Sendomiriae priuilegium concessit, venandi castores inter metas patrimoniorum ipsius in Brzegi & utraq. Branice & Rusca Anno 1253. Datum in Castro Cracou. & aliud priuilegium, ubi villas Branice Stryiow, Wolica, Zenmiubrzek, Sczurow de iure Polonico in ius Teutonicum ad petitionem Wierzbietæ de Branice Casimirus Rex transfert. Datum in Niepołomice 1360. Erat hic Wierzbietæ Dapifer Cracou. Capit. Sanocensis. Gregorium & Hieronymum Braniccios Epitaphia referunt: in Ecclesia Rusiecen. Nicolaus filius Hieronymi, qui reliquit filios claros in toga, clarissimos in saeco, Stanislaum Aulicum Regis Augusti, qui ex Trzecieska quinque filios reliquit, & Gregorium Branicium Venatorem Cracou. Capit. Niepołomien. Hic optima spei reliquerat ex Kotwiczowna armorum Kotwicz, filios & filias. Ex his filiabus Anna Branicka à Rusca Lubomirscio in matrimonium data quæ monasterium Sæctimonialibus Ordinis S. Domini-ciani vna cum Ecclesia erexit & edificauit in Grodek, ut inscriptio ad ingressum Ecclesie Cracouiae habet.

D. O. M.

Almæ Dei Parenti Cælorumque Reginae B. V. M. ad Nives intitulata Illustris & Magnifica D. à Rusca Anna Lubormirska Comitissa de familia Gryphium Castell. Woyniceen. Sendomirien. Scepusien. Dobciceen. Capit. relicta vidua, beneficiorum diuinitus acceptorum ditata solatio, è minori castro olim iudiciorum domicilio, templum & Coenobium Dominicanæ Familiae Virginibus Vladisl. 4. Regnante perfecit.

Roznowij à Rozyno, corrupto sermone Rozen & Roznowij vocati. Sulislauus in Vngariam ob patratum delictum recesserat, ubi Dux exercituum Aule Regiæ fuit. Post mortem verò Regis Vngariæ, dum Regina coronam & insignia Regni in Germaniam per Bala-sum Forgacz transportaret, dato pralio, insignia ademit, & Regi Pol. obtulit. Hac industria Regem sibi benignum effecit, cui & amissa bona restituit, & quinque villis auxit. Petrus Sulislai filius castrum Roznow edificauit, quod nigro Zawisa de armis Sulimæ strenuo militi, data illi in matrimonium filia, cum tribus millibus

marcarum, in dotem concessit. Sed dictum castrum postmodum Amori Tarnowski, cum filia Zauisza tradidit. Sigismundus filius Petri reliquerat Adamum, Andream, Iacobum. Sed Iacobus excelluit Marte, & ingenio. Vnde Rothmag. S. R. M. subiudex Crac. demum Iudex Sadecen. & Biecen. Reliquit Adamum militiae delicias, Ianusio Vngarorum Regi in obsequia primum deditus fuit. Gabrielem Rothmag. Augusti Regis, & bellicarum machinarum praefectum. Sigismundum à cunabulis militiae deditum, qui cum Praefecto copiarum Moldaviae Michaele Racz, dum Despotum in Principem Valachiae deduceret, singulare duellum deduxit, & praesente Mieleccio exercituum praefecto, dum deduceret Bochdanum in sedem à Turcis strenuè vexillum magnum eripuit, nec à tribus lanceis vulneratus cecidit, & sub Manacino cum Scythis Georgio Iázłowieccio spectante maxima tentauit. Nec sub Polocia & Sokol. minora effecti, cum Stephanus Rex duo millia equitum sibi concediderit, ac pro bene meritis Capitaneatum Derpscensem contulerit. Adamus filius Adami verus successor, in fortitudine & ingenio praedecessorum fuit. Extant successores & his temporibus armis in bello, consilio in pace, excellentes. Ductores copiarum Alemanorum contra Moschum Vladislao IIII. Regnante, & in Prussiam, regnum impetente Gustavo Sudermano Suecorum denominato Rege. Hinc de Rosinijs dicendum venit:

Extenso in altum gladio, sub scuto forte pectus fouent.
 Latofzynscij, in Pilzneń. districtu. Ducunt originem à Theodoro Cedro Palat. Crac. fundatore monasterij in Ludmir. Ordinis Cisterciën. de quo Cromer. lib. 8. & Cathal. Latum deductionis familiae est testimonium priuilegium Lesconis Ducis Crac. Sendomirien. & Siradien. in Castro Crac. 1287. vbi dicitur: Attendentes fidelia grataq; seruitia, quae miles Ceder filius Comitis Swantoslai multiformiter nobis exhibuit, ei hereditatem quae nuncupatur Latofsyn iure hereditario in perpetuum liberè contulimus. Relicto igitur primo Cedrorum cognomine, Latofsynscij nuncupati. Kilianus miles S. Sepulchri in Hierusalem Anno 1534. institutus, ordinatus, & benedictus. Adamus egregius militia vir. Kilianus suus germanus altam dignitatem familiae, castris decorabat. Reliquit ex Stuzenska prolem. Iosephus eorum frater laudis summè cupidus maxima in bello tentabat, suscepit prolem ex Lyczkowna armorum Sulima. Petrus Latofsynski ad Varnam in captiuitatem deductus. Iosephus Latofsynski primo Vicecapit: Cracouien. deinde Pocillator Terrae Crac. sepultus Crac. apud FF. Praedicatores in Ecclesia. SS. Trinitatis in Capella dicta Ligeziorum. Huius Epitaph. sic habet:

D. O. M.

Iosepho Latofzynski de Latofzin Terra Cracouiensis Pocillatori. Hic cum iuventam suam in negotijs Mauortijs exegisset, honoribus deinde Reipub. maximè perfunctus est, vt potè qui Tribunaliorum Marschalcus, & in Comitijs Regni Nuncius terrestris aliquoties fuerit. Deinde Vicecapitaneus Cracouiensis per 8. annos, pacis publicæ acerrimus vindex extiterit, Vir Catholicæ fidei obseruantissimus, Diuiniq̃ue honoris zelator maximus. Moritur Latofsinij Anno Dñi. 1611. Decemb. 18. sepeliturq̃ue in hoc Sacello quod viuus sibi elegit.

Extant Latofzynscij, qui speculantes gloriam antecessorum, id expriment factis, vt haud vnquam eorum bona gloria, aut nomen intereat. Prochanscij, ab eodem Cedro descendisse litteræ variæ demonstrant, præcipuè diuisiuæ bonorum: Martinus reliquerat Martianum in Potomia, cuius coniunx Castellani Potanecen. filia Zakliczanka fuerat armorum Ascia. Ioannem militiæ celebriter deditum, sciat relicta posteritas quod in arduis rebus crescat hominum gloria.

Zaporscij, earundem limitum & eiusdem lineæ cum Prochanscijis.

Ossowscij, posteritas descendens à Clemente Palat. Crac. fundatore Iendrzejouien. monasterij. Paulus Iudex terrarum Sendomiræ, reliquit filios, Stanislaum Referendarium, nominatum Episc. Chelmensem, Ioannem Vicecap. & Iudicem causarum officij Nouaciuitatis, ex Koniecpolska Capit. Vielunen. filia reliquit prolem. Curabant totis viribus Sophoclis consilium seruare; Nunquam inimicum patriæ in amicitiam recipere, hoc sciens quod patria est quæ nos seruat, & in illa fortunatè degimus.

Szcepanowscij, in Palat. Crac. Matthias qui Sacramento Matrimonij filiam Palat. Sendomir. Szafraniec acceperat in coniugem, ex qua reliquit prolem Reipub. & patriæ proficua, & decoram.

Nihil est tam honorificum liberis.

Quam honesto & bono Patre natos esse:

At si quis amore victus.

Obscuram affinitatem contraxerit, illum non laudo,

Vt qui voluptatis gratiâ proli suæ dedecus relinquat.

Esfniowscij Dignitati magis quam pecunijs student. Hinc plurimi in parlamento tribunalitio iustitiæ præsides, in campo Bellonæ fortunatissimi victores. Hinc Capitanei Rodelsenses &c. Hinc Euripidis adnotare dogma licebit.

Vbi fundamentum generis iactum fuerit.

Rectè, necessum est prolem felicem fieri.

Bykowscij, Stanislaus Palat. Syradien. Ecclesiæ, Reipub. pauperibus & inopibus.

Et inopibus bene meritis. Eius filius Ioan. Aulicus S. R. M. Sieradien-
Varthensis Capit. ingenio solers, consilio, moribus, grauis. Ex Gru-
dzinska Palat. Rauensis filia, reliquit optime indolis prolem.

Pobieczynscij, Horum animus iustus ac bonus, unde antiqua familia
ornamenta, recentioribus reintegrant exemplis Et factis.

Troieccij in Præmislicen. districtu, qui non tam priuatim, quam publi-
cum commodum adamarunt. Andreas ac descendentes ab illo experi-
mentum fiant.

Zamiechowscij, in Præmislicen. Horum familia, cum alta Prosapia
Golsciorum, Lanczkoronsciorum, Tyskieuiciorum, Potocciorum,
iuncta remanet.

Wiktorowscij in Sieradiensi Terra, ob æquitatem ac intellectus lumen
omnibus dilecti: Benedictus Iudex terræ Sieradien: eius filius Benedi-
ctus Castellanus Konarien.

Dij boni quam vera est vetus hæc sententia

Ex malo patre, probum filium nasci non posse sed ex probo,
probum. Eurip:

Dębiccij à Dębicá, propè Tarnow. Hanc sexus femineus in exteris fa-
milias deduxit. Erant dominis suis maxime fideles, Et proficui Rei-
publ. si aliqui extant, tam recto tramite prædecessorum perenni glo-
ria consulant.

Orwinowscij in Cracou. Sendomirien. Lublineen. Palatinatibus, antiqui-
tate familiae clari subleuant gloriam domus, ingenij sagacitate, con-
siliorum rectitudine, iudiciorum dexteritate, exterarum nationum
peregrinatione, linguarum, Turcica, Moldauica, promptitudine.
Mirandum tamen venit, quod nec Iouis ad hæc Et tanta media, illi
Herculeam clauam porrigit, nec Iuno virentem lauream. Sed ordi-
natione Dei perseuerant cuncta. Optime Diphilus:

Fortuna nobis, tanquam Cyathos exiccantibus, si vnum bonum
infundat, tria mala effundit. Exercenda igitur virtus, & bona
fortuna diuinitus petenda.

Gładyszowie de Brzescie, in districtu Biecenfi: Ioannes Gładysz fecit
commutationem hereditatis, cum Casimiro Rege pro sale in Bochnen-
si Salinario, Et certa pecunia cum panno Et c. ut patet ex inscri-
ptione in Sadecz feria tertia proxima post reminiscere, Anno 1468.

Dobkowij, Domus peruetusta antiquitate celebris, Et virtutum splen-
dore in Repub. clara. Anno 1427. priuilegia clari montis Senato-
res nominant, Castellani Wóyniceen. Et Anno 1583. Iudicem ter-
rarum Podoliæ iustissimum, Papr. meminit. Honestum enim genus
nullo sermone potest contaminari, Et animo reuoluens patris nobili-
tatem, suis moribus proficit.

Turſcij in Sendomiriensī Palatin. Vitæ militaris amatores decentiſſimi.
Vigebit memoria.

Vniuerſus enim populus virum fortem deſiderat. Et viuentem inſtar ſemidei colit. Nam intuentur ipſum coram veluti turrim. Quippè ſolus multorum æquat facinora. Callin: in Stob.

Chamieccej ibidem, & in Lubl: Palat: Ordinatiſſimi domi, prudentiſſimi extra, bellicoſiſſimi in caſtris, cum magnis Ducibus Exercituum Mieleccio, Zamoyscio, Chodkieuicio, in Moſchoua, Prussia, Liouonia præſens & ſtrenuus miles, & Rothmagiſter. Demum Chodkiewicj ad Chotiniam Præſectus curiæ diſertiſſimus, ſapientiſſimus.

Küenſcij in Cracouiensī Palat: ſtudium felicitatis humanæ amplectuntur. Sed ex duobus felicitas humana conſcitur, & virtute, & fortuna, ſed virtutem habent homines propter diuinitatis commercium: fortuna verò proſperitatem, mortali ratione. Ita Hippodamus in lib: de Felicitate.

Konârſcij in Sendomiriensī Palatinatu.

Stâniſlâwſcij in Sendomiriensī Terra. Optimi ingenio, excellentes ratione, quod perennitatis inſignæ eſt documentum. Ratio enim veluti organum eſt, cuius effectus eſt virtus, excellentia autem felicitas. Dicebat Hippodamus.

Ciepielowſcij in Pilzneñ: diſtrictu. Matthias Ciepielowski in Pocutia, ſtrenuus & indefeſſus miles, qui dūm Campeſtris Ducis Exercituum filium Potoccej ad Kumeyki contra Coſacos in vrgenti pugna inuadentem hoſtes aduertit, & cuſtodit, è bombarda per cerebrum tranſfixus obiit. Sepultus in Eccleſia Ordinis Prædicatorum Nizinenſi.

Bobowſcij in Palat: Cracouiē. Alios habet Palatinatus Ruſſiæ circa Leopold: ſed ſi horum vel diuerſorum armorum non optimè noui. Vnum de illis profero, quod ſtrenui in campis contra hoſtem Regni & Patriæ: quapropter Rothmagiſter S.R.M. uſq; ad ſenium. Remanſit poſteritas optima ſpei in bonis paternis:

Vtinam fortunati ſitis diſq; chari immortalibus.

Chyccij in Sendom: Palat. Sebastianus Iudex Nouæ Ciuitatis Koreczyn 1557. Cuius filius Stanislaus armis gloriam ad aſtra leuabat.

Oſtrowſcij in Lubl: Palat: in Syradieñ: Terra, & in Podolia ac Lithuania. Enumerare ſingulos nec poſſibile, plurimi namq; in caſtris, in Comitij, ac in quocunq; honeſto actū reperiuntur, & unicum hoc curant, ne ſuo generi dedecori fiant. Stanislaus in Præmiſl: Cap: Kapinoſeñ: ex Chodorowſka, reliquit optima ſpei filios & filias.

Studzienſcij ad Gneſnam, ut loco honeſto nati, ita & benè educati, agunt vitam gratiſſimam.

Vieyſcij in Poſnanieñ. Palat. Honeſtum ſpecimen generis ſui præbent.

Wilkowscij ibidem, diuitias, voluptatem, & vitam contemnunt, ipse
virtute & gloria contenti.

Papiescij de Papieżow, in Palat: Siradiensi, in districtu Piotrk: antiquitate & meritis clara Familia. Hac venando militaribus trophæis
maiorum gloriam, demum in Palatin: Sendomiriens: in Podolia & in
Cuiavia, &c. domicilia cōstituerunt. Nicolaus ex Brzeska de Brzeska
progenitus, post nobiles actus in curia Principis & in castris, contra
Eto Sacro vinculo matrimonij, reliquit Ioannem, & Benedictum in Pa-
pieżow relictum heredem. Ioannes in Podoliam transiens, ex Tartar-
is reportauit victoriæ non immodicam laudem. Ex Dorothea filius
Dobek ex bonis consoris vocati Papieski, suscepit 3. filios. Stanislaus
in diuersis nationibus educatum, atq; linguis exoticis ornatum, nec non
militari dexterè occupatum. Petrum, qui Societ: Iesu adscriptus, summi
& religione, Thæologus & Mathematicus exarsit. Ioannem militem, qui
strenuè militando, cum Cosacis ad Stårzec suæ dexteritatis nomen
vnâ cum victoricibus signis reportauit. Nicolaus Kruk Papieski, Pa-
truus Ioannis & Benedicti, in Sendomiriensi Terra post bellicos actus
transijt, & cum Chlewicka armorum Odrowaź suscepto matrimo-
niali iuramento, reliquit Adamum, Christophorum, Ioannem. Sunt etiam
Papiescij, qui propriè sunt Dobkowij armorum Iastrzębiec, sed qui
hereditariè Stanisł: Dobek in Papieżow consortem accepit, cognome-
natus fuit ut diximus Papieski. Vnde contigit quòd Dorothea Seba-
stiani nati ex hoc Stanisłao Dobek Papieski, fuerit consors Ioannis Pa-
pieski ex Nicolao armorum Griff. Sed de his Papiescij Dobkowij
vide in 2. Tomo in Registro.

Swożowscij, de Swożowice Succam: Leopoli: qui antiquam maiorum su-
rum nobilitatem virtute militari, religione in Deum, amore in Patri-
am, integritate morum, ac cæteris virtutibus auxit & ornauit. Leo-
poli fata detulit, & ossa deposuit apud Prædicatores, ad quem villam
Borki prouidendo incruenta Sacrificia experitur.

Radlinscij, Felix qui simul opes ac mentem habet.

Maleszowscij, Stanislaum Epitaph: in Ecclesia SS. Trinitatis Crac: ha-
bet. Nobili loco natus, quem Turcus, Tartarus, Valachus, Prutenus
gladio vincere nequiuit, illum rabies pestifera miserè rapuit. 1555.

Krzyszewski, à Sigismundo I. Polono Rege nobilitatus, à Mieleccio Io-
anne Castellano Vislicensi, Capitaneo Chmielnicensi ad Arma receptum
Reliquit filium Stanislaum.

G R Y Z I M A.

D E L I N E A T I O.

Sunt vulpes tres, coloris albi quasi vna tendentes, in campo ru- *Vulpes tres.*
beo, super galeam sunt tres pennæ strutionis.

O R I G O.

Vulpes tres alij lupum vocant. Ex Germaniæ partibus in Re-
gnum Poloniæ illata. Patet ex signo bellico quod Cruciferi
contra Regem Poloniæ erexerant: vbi conspicitur vulpis gen-
tis Zwicerorum, & in bello Grijaldiano tres vulpes conspicuè in ve-
xillis Martialibus conspiciebantur.

V I S C O N S I L I I.

Ingeniosus illè & Græcis memorabilis Pindarus inter monumēta
litterarum, & istud legendum porrexit, leonibus vastum rugi-
entibus, audacia animum ministrat ad inuadendum, consilium
vero vulpes. Equidem leo palæstram vulpis non fræquentat, sed
quam habet in deludendis canibus facilitatem, promptitudinem, &

*Leo & vulpes
Leoni audaci-
am & consi-
liū quid mini-
strat.*

*Leonis spolio
pellis vulpe-
culæ assuenda.*

*Victoria faci-
lis.*

*Polocia ob-
fessa.*

*Wierschlinskius
Potociam ruer-
tur.*

versutiam, vulpes eandem imitatur, leō inuadendo, ad vim confi-
lij fortis quadriat illud Lisandri dictum, *ut habet Plutar.* Leonis spo-
lio vulpeculæ pellis assuenda, sensus quidem illius & intentio erat.
Vbi vires sufficere non possunt, astus & dolus adiiciendus. Quis
enim in hoste dolus an virtus, requirat? verum præclarius res in-
terpreteretur, sagax consilium visque tota consilij, in promptu, forti-
tudine regnante & recedente, constituatur; *Prouerbiū ex Plauto.*
Tam facile vinces, quam vulpes pyrum comest. Quibus defuit, &
quibus adfuit tale consilium, quæ iactura, & quod commodum, au-
di, Anno 1563. Ioan. Wasilewicz Moschorum Dominus, dum ingenti
exercitu Polociam obsidebat. Dowoyna Palat. Polocen. consilium
at non vulpinum arripuit, nempe igne consumere ciuitatem, & in
ipsa arce propugnacula habere, ac totam gentem (quorum erat ad
viginti millia) arce priuare. Fecit, & in manum hosti fecit. Vnde
aliud consilium coactus cum Wladica Chlebowicio, Nemiricio, &
alijs. *ut Stricon. lib. 25. Cap. 1. habet,* arripit. Deditionem sui milites
Poloni cum Wierschlinskiō, & alij cum suis tribus Rothmagistris
leporinum consilium, ut cognouerunt, famam vitæ periculo tueri
statuerunt. Occupata igitur porta arcis, ita animose pugnarunt,
ut Moschus per Boiaros cum illis tractauerit, quibus cum vires ho-
stis frangere impossibile esset, accepta securitate vitæ & bonorum,
portam aperuerunt. Quos hostis ut vidit, donis maximis cumulatōs,
saluos cum suo exercitu dimisit, deditos vero cum Palatino, ut Iudeos
in Babiloniam, ita ille in Moschouiam deduxit: Igitur

Leonis spolio vulpeculæ pellem assuite.

HOSTIVM VICTORES.

*Vulpis astuti-
am signat.*

NOn sine ratione Prouerbio celebratur illud Per Sat: 5.

Astutam rapido serues sub pectore vulpem.

Accipe Plutarchi in moralibus declarationem, Pardus con-
temnebat vulpem, cui illa, Audi. varietatem quā habes in tergo,
ego in animo gero: hostis Herinaceus, illi ob vuarum esum occur-
renti, vulpi os, pedesque comprimit, & se in globum format, illa
in armatum spinis lotium emittit, vnde ex contractione spiritus suf-
focatur. *Ælianus lib. 6. Cap. 54.* Hostes vespæ illi, nam auda est il-
lorum pro sui alimento, immissa cauda habitaculum vesparum con-
cutit, quam refertam vespis, illidit arbori, perimit & vorat: *Olanus
lib. 8. Cap. 31.* Stat immensum viribus aucta suis, sed ut hostium victo-
res sitis, tres vulpes vobis Sciluri fortitudinem commendant. Mane-
te vniti & ad inuicem, nam virtus vnita fortior, aut tres vulpes docent
vos triplicis differentię vulpes esse. Sunt enim nigræ & prægrandes

*Vulpes diffe-
rentiæ tripli-
cis.*

ut M. Polus

ut *M. Polus ait: apud Tartaros Hyperboreos, & apud Iapones, ut Crant. in Nouergia.* Sunt & omnino albæ, *Habet Olaus 17. in Præfatione.* Et in Lithuania vidi albas apud Illustrissimum D. Chodkiewicz Castel: Vilneſi. Sunt rufæ crucis effigiem in dorſo ferentes. Ex iſtis autem colore diſtinctis, ſcitote ad victoriam tria concurrere, conſcientia pura, & hoc candidæ vulpes aſſerunt, extirpatio vitiorum, & hæc atræ vulpes denotant. Nominis & crucis Chriſti celebritas, & hoc innuunt rufæ vulpes, crucem in dorſo ferentes.

S V M M I R E G V M S E
C R E T A R I I.

CVM omnis creatura Dei ſit ſapientiæ illius exemplar, & conſequenter homini intellectuali liber quidam, dum Deus Sylueſtrem feram, vel vulpem, cicurem & domesticam facit, ut domos hominum ceu catulli latrantes ſponte ſubeat, & hominibus toto corpore ceu canis aut catus applaudat, ſicut de Caſpiarum regionibus, *Ælian. lib. de Animal. 17. Cap. 17. refert:* Dic quàm inde homo doctrinam habebit. Ego inde ſummos Secretarios poſſe colligi non dubito, dic amabo Sâſonis vulpes eum facibus alligatis; an non Secretariæ ſummi Regis Dei fuerant? ſed aliud & admirandum ex *Su- rario qui in Menſe Septemb. ad S. Cathalogum refert. Sanctimonialis Cœnobij Vimbruneſi. clauas ab Oratorio, tum & ſacrario, & alijs argenteas & partim aureas amiſerat, afflicta ad orationem confugit, & die altera vulpes clauas attulit, & reddidit. Merito vobis, ô Grzyzimij, Secreta Regum committuntur, ſed aduertite obſecro, ne quando vobis infelix conſpiratio noceat, quàm ita Caſar Rypa in Iconologia deſcripſit. Conueniunt duæ fæminæ loricatæ & armatæ, vna manu ſeſe amplectuntur, altera tenent haſtas, ſupra quam, apud vnam eſt cornicula, apud alteram Ardeola, vtræque autem pedibus calcant miſeram vulpeculam. De his volucribus duabus, *dicit Ariſt. lib 9. Anim. Cap. 1. Amici cornix & Ardeola. Et Plin. lib 10. Cap. 72. Cornix & Ardeola contra vulpium genus communibus inimicijs, quid non molitur conſpiratio & fædus iniquum? Vnde ſicut medicos ægrotis, ita amicos infortunatis, conſulere oportet. Conſulo, Regum Secretarij eſtote, at in primis Regis Regum, Nam ſi Deus nobiſcum, quis contra nos? Tale medium S. Elizabethæ quædam imago Cruci- fixi oranti dedit, cum dixit: Ego tecum, & illa: Tu mecum, & Ego tecum. Si tamen fors non perſeruauerit, illud Politicum ſcitote, Sapientes ſua celant mala. Nam & vulpes quandoque mortuam ſe**

*Vulpes do-
meſtica.*

*Vulpes Secre-
taria Summi
Regis.*

*Vulpes clauas
offert moniali*

*Vulpecula
conculcatur.*

*Vulpes fingit
ſe mortuam.*

Orbis Poloni Tom I.

LINEA FAMILIÆ GRYZIMA.

IN Germania magna familiae utuntur armis vulpium. Vnde in bello fortunatissimo cum Cruciferis in die Diuisionis Apostolorum commisso, Dlugossus enumerat vexillum decimum coloris albi cum vulpe rubea, & vigesimum septimum coloris rubei, cum vulpe alba.

Dulscij, in Dobrzyneń. Terra, utuntur vulpecula unica.

Gostinscij utuntur tribus vulpibus ut arma exprimunt. Hos Paproc. notauit in Maiori Polonia Regi fideles, & Reipublica optima meritos, quapropter ab omnibus honorati, & digno amore prosecuti sunt.

O quam pulchre Epictetus: Quemadmodum sol non expectat preces & incantationes ut exoriatur, sed illico fulget, & salutatur ab omnibus: ita neq; tu expectaueris plausus, strepitus & laudes, ut benefacias sed sponte confer beneficia (amicis & patriæ) & aequè ut sol amaberis.

Starczyńscij, in Vieluneń: Terra. Virilem aetatem castris deditam speciosè adornauit. Reliquit filios tres; at vnus vota sua cum humili subiectione Deo in Ordine Sacro, Pauli Primi Eremitæ, alter in Ordine Cisterciensium, reddiderunt. Utitur vna vulpecula.

G R O T I.

D E L I N E A T I O.

TRina hastarum ferra coloris Gryzei, in campo flauo in lineam rectam spiculis sursum disposita.

ORIGO.

O R I G O.

Maxima proportio est inter tyaras vel mitras, & hastarum
militarium ferramenta, ille enim demonstrant viros spiri-
tuales, hæ militares. Pruthenico in bello cum cruciferis,
sit clarum documentum. Vbi contra Regem Poloniae & Regnum
referente *Dlugossio* vexillum Episc. Sambien: cum hostium manu
Omagialium cum Comite Henrico de Kamiencz, album miserat,
super quod tres mitræ nigræ exaratae, signum apparens viri spiritua-
lis fuisse vexillum, ex mitris ita ex hastarum cuspidinibus iure merito
viri bellatoris animum inuestigamus. Vaticinamur igitur ex hasta-
rum ferro virum cui concessa, fortem pectore & animo.

S V M M V S H O N O R.

Habet *Euripides*: In arduis rebus crescit hominum gloria. Res *In arduis glo-*
arduam trina hastarum ferra nil dubito, quocirca summum *ria.*
honorem summamque gloriam scribere, calamo non par-
co his qui fortia in bello gesserunt, in summum honorem hastas
puras Imperatores conferebant. *Vnde Plinius*: Sicinium dentatum
hastis puris duo de viginti donatum fuisse refert: Vide quis honor
sed nosti quid sint hastæ puræ; *Donatus & Seruius doceant*: Hasta
sine ferro. *Vnde Maro.* *Pura hasta*
fortia agent
datur.
Per lib. 4.
Pura hasta
quid?

Ille, vides, pura iuuenis qui nititur hasta.

Quid si cum ferro donaretur, quantus honor esset. Hercules
vobis opæsentium insignium Domini, cum ipsa hastarum ferra in
insignia cesserunt, meritò summus honor ferendus venit.

Boleslaus Krywoustius Anno 139. Polonorum Monarcha à Rus-
sorum Ducibus contra fidē sub Halicia circumuentus, dum ob fugam *Halicensē*
cum exercitu Palatini Cracou. Wieborij vix euasisset, redux colum *bellum.*
cum fuso pro telò, leporinum pelliceum pro lorica, exprobrando *Cotus us-
s, Leporinus*
ignauiam Palatino remisit, qui confusus mortem asciuit. Vobis ve- *pellucens.*
rò ipse Rex dum tria ab hastis contulit ferra, non aliud collaudauit,
quàm Vlyssis animum, Achillis cor, Scipionis dextram, non aliud
expressit quam verum Patriæ ciuem, fidelem Regi militem. Su-
mus honor. Manebit in æuum vester sempiternus honos, dum cum
signis Æmilianis vos probitas magnos ingenuosque faciet.

S A P I E N T I Æ V I S.

Veteres Palladem armatam ubique finxerunt ait: *Pier. Val. lib. 42.* *Pall. cum*
Quid Deæ cum armis? An omnes feminæ Amazonum vices *armata.*
agent, quæ pro viris ad bella procedebant. Minime. Indicarunt
typo

*Fortitudini
vera sapen-
tia iuncta.*

*Vlisses quo-
modo Achille
agnovit et
cultum ve-
ste virginis.*

typo arma parum proficere, si per sapientiam non administrantur. Pallas enim sapientiae Dea est. Armatos vos esse video, quibus haec arma appropriata, sed nec insipientes coniector. Ita enim ad fortitudinem veram inseparabiliter sapientiae ius adiuncta est, ut separata Reipublicae, & Regno summam calamitatem adferant. Cum namque bellum stet fortitudine & prudentia, fortitudinem natura, prudentiam ingenium praestat. Quapropter Vlisses dum ad Troianum bellum militem conscriberet, & iuuentutem notaret, sciretque quod Thetis mater haberet filium, illaque negaret, ut liberos omnes monstraret iussa fuit, illa Achillem filium vestibus sororum indutum cum filiabus uti ementitam filiam monstravit. Rem ementitam cum haberet: Vlisses, ex vna parte specula, annulos, catenulas, ex altera gladium, pharetram, sagittas apponi iussit, ut viderunt filiae ad mundum muliebrem sese contulerunt. Achilles vero uti masculus ad Pharetram, gladium manus extendit, en fortitudo à natura, At prudentia in bello ingenio & exercitio: *Hinc Tyrreus.*

*Si quis vir progressus inter pugnantes in prima acie manent,
Constanter, turpis aut fugae obliuiscatur.*

Vitam & animum patientem periculo obijciens

Et astantem sibi virum ad mortem obeundam animet:

Hic sane bonus vir, existit in bello.

Miles delicatus.

Quisquis haec arma vestra conspexerit, iunctam fortitudinem sapientiae illico animaduertet. Dicitis namque aspicienti & iplis rebus, quod D. Hieronymus in Epist. ad Heliodor. voce dicebat: Quid facis in paterna domo delicate miles, ubi vallum, ubi fossa? ubi acta sub pellibus hyems, ecce tuba sonat, hostis expectat, & tu de cubili ad arcem, de umbra prodis ad solem, Corpus assuetum tunicae, non fert onus loricae, caput assuetum linteo galeam recusat, molem otio manum capulus exasperat.

Hac virtus est, hoc optimum inter homines praeium.

M V R V S P A T R I A E.

Ferrum barbarum murus patriae.

MVrum Patriae alij flumina, alij montes, alij lateres, alij armorum roborum statuunt. Sed Vrbs Ciniana nil horum. M. Bruto oppugnanti obiecit, sed ferrum: Ferrum inquit nobis à maioribus relictum, quo tuemur ciuitatem. Sit murus quicunque validus, at validior ferreo nullus erit. Omnem namque murum, aurum debilitabit, at ferreus immobilis semper murus erit. Vnde de muro Atheniensium dicitur ferreo.

Hæsit scutum scuto, & galea galeæ.

Talem murum Patriae Cromerus meminit dum Boleslaum Hermanni Regis filium commemorat. Bratislaus inquit Princeps Bohemiae

miæ, cùm statum inter Odram & Helbem, Regi Poloniæ obsequen-
tem inuasisset, Rex vt vidit Sieciechum Palatinum Cracouiẽ. mor-
te sublatum, nec in promptu Ducem exercitui animaduerneret, Bo-
leslaus filius annorum nouem sese obtulit, dicens: Ego vado: iuit,
vicit. Profecto de tali Principe dicenda veniunt. Hic nunquam erat
puer sed vir, nunquam Tyro sed veteranus miles. At mihi dicen-
dum erat. Hic erat MVRVS PATRIÆ FERREVS. Armis
vestris, si quoque gloria danda, non aspernabor murum patriæ di-
cere, dum ferra hastarum geritis, quæ Regni Poloniæ præcipuus
murus sunt. Igitur ab hastis dum ferra conseruatis, liquet quod pa-
tria apud vos tantum thesaurum deposuerit, & vos fideliter serua-
tum patriæ reposcenti, pectoribus offertis.

*Nouem anno-
rum filius Re-
gis in bello
Dux.*

*Lineam Familiæ Grotorum difficile adnotare venit, cùm nec
in Castris, nec in Podoliæ partibus, aliquem reperior superstitem.*

G R Z Y M A Ł A.

D E L I N E A T I O.

Sunt tres turres rubæ, ad rectam lineam dispositæ in campo fla-
uo, super galeam etiam tres turres, & ex summitatibus eorum
singulæ pennæ lunoniæ prominent. Fundamentum turrium
aliquibus obstaculo nullo impeditum ad ingressum portæ, aliqui-
bus in porta aperta, armatus ex integro miles cum hasta apparet.

*Tres turres
Grzymála.*

K k

ORIGO.

EX partibus Alemanniæ profluxere, sed additionem postmodum acceperunt, & ornamentum ut in subsequentiis demonstrabitur. Data fuerant militi strenue defendenti arcem armis togato dicto Zelberzwech. Alij ex nomine Grzymala cum Lecho initia habere dicunt.

T E R M I N U S V I C T O R I A - R V M P A X.

*Europe ima-
go.*

*Porta aperta
pacis signum.*

Potentissimam & inuincibilem Europam multis exemplis præcellentem cæteris mundi partibus dum in sua Genealogia Casar Rippa deducere nititur, inter Hieroglyphica illustria speciosissima n. virginem dextera Ecclesiam Sanctam efferentem porrigit hoc vno fine, quod in illa sit, perfecta, verissima, & supereminens religio. Ad vestra insignia, ô Grzymalij, rem deduco, ad turres rubreas, porta nam apertam, & pennas pavonis triumphales. Non enim alio fine exponuntur, quam ut terminum victoriarum pacem exinde colligamus. Antiquis apertum lani templum, pacem, pacisque signum promulgabat, clausum vero bellum Senatui P. Q. R. deferbat. Modernis verò temporibus, porta clausa arcis bellum, aperta pacem denunciati. Porta aperta sub turribus vestris, & turres non glomerosis onerata tormentis, sed iam ornata coronis domestici pavonis, ampliora nobis referunt, nempe Terminum, Victoriarum Pacem. Hoc quondam Probus Imperator sibi optabat, dicens: Breui milites necessarios non habebimus ob pacem speratam, dixit. Vtrum Iagiellonis temporibus illam apud vos Deus fundavit, cum vestram Familiam Grzymaliorum cum Familia Nalenciorum ac ducebus vestris Domarato Olesnicki duce, ac Vincentio de Kempa Palatino Posnaniensi pacificavit, atque terminum belli, & pacem constituit, ut *Cyromerus lib. 14.* Quid de Hectore illo Polonico Potuliccio Palatino Plocensi, sub Anno 1578. referam? Fundabat Potuliccio scriptum post partas victorias. *Nulla salus bello, pacem te poscimus omnes.* quam & si bellator, & Achilles esse, ut fuit, optabat.

*Bella salus
bello.*

H O S P I T I U M S A N C T O R V M.

*Mundus est
S. Hospitium.*

Totus mundus hospitium Sanctorum est. Licet namque Sancti totum mundum lucrentur, peregrinos tamen se esse nunquam obliuiscuntur, vnde S. Patriarcha Iacob: *Dies peregrinationis nostræ pauci Smali.* Et locupletatus S. Iob: *Fuissem quasi non essem, de utero translatus ad tumulum.* Sed præcipue Grzymaliorum

liorum familia habet, ut domus eorum hospitium Sanctorum constitutur, sunt Sanctorum necessitatibus communicantes, sunt omne bonum in virtute, moribus & pietate amplectentes, in proprijs domibus manent, ut hospites & Sancti. Legitur in itinerario Italico parte prima, Autoribus, Francisco & Hieronymo: quod Ludovicus sfortia tale posuerit Palatio Epitaphium:

*Palatii inscrip-
tio.*

Vilis gleba fui, nunc sum ditissima tellus.

Cur? quia sforciadum me pia dextra colit.

Ita de vestra familia dicendum, ô Grzymalij.

Estis ditissima tellus.

Cur? quia pauperies te pia dextra colit.

Istud aperta vestra porta dicit, hoc patentis fores praefagiunt, nec aliud patens vestrum Palatium refert: Quapropter si Leonardus Valmarana Comes, extra portam in corona sui Viridarij, Veronae cum suo applausu reliquit:

Civis, Amice, Aduena,

Qui loci amœnitate cupis delectarier

Securus hic ingredi

Teque largiter recrea

Nullus intus canis, nullus draco

Nullus falce minaci, Deus

Omnia sed tuta benigneque exposita

Vos domibus vestris inscribite.

Religiosus, Pauper, Miles,

De panibus meis satiare

Et perficietur

Propitiatio mea super scutum potentis, & super lanceam adversus inimicum pugnabo.

Vtuntur his Grzymála, Potulicij, Goslicij, Grudźynscij.

GRZYMAŁA

SECUNDÒ.

DELINEATIO.

EAdem quæ prius arma, at in porta est vir armatus, stans cum gladio in dextra stricto.

ORIGO.

EST facta additio ad insignia Grzymálá, vir armatus cum di-stricto gladio in dextra, ob plurimam in Reges fidelitatem, in bellorum æstu, quo pacto, & Bylinæ Duci, aurea manus cum gladio concessa fuerat. Hoc ad insignia Kazanouiorum, Georgius Lemka, Doctor Iuris & Protonotarius Apostol. Scab: Lubli. notauit.

REGVM DELICIE.

*Regum deli-
cia Martis fi-
lii*

INter Regales delicias potissimas esse alumnos Martis, qui etiam flammæ ex pectore & oculis hosti in faciem iaciant. Auctor Pyrrus Epirotarum Rex, *ut refert Plutarchus in Apophth.* qui filiis puerullis percunctantibus cui illorum relinqueret regnum, respondit: Qui vestrum acutiorem habuerit ensẽ. Virum armatum dum foribus vestris insistentem video, ô Grzymalij, non aliud quam alu-
mnos

mnos Martis, & delicias Regum vos esse contemplor. Optimum quidem est seruis semper placere dominis suis, & cuicunque rei aliquis destinatur in ea gnarum se & placentem domino præbere, *dixit Euripid. in Aleme.* Sed nec Dominis iniucundum est seruus beneuolus in ædibus. Neque est & fuit vlla possessio melior in vita, quàm beneuolum sibi famulum adipisci, *vt Menander ait:* Plurimi ex vobis Regum deliciae merito fuerunt, at inter alios non sine inuidia præcipuum locum apud Reges Kazanouiij obtinuerunt. Nam Casimiro Rege Poloniarum, cum Pruthenis bellum ducente, Anno 1382. sub Choyniciensi arce. Dominicus Kazanowski Regem infeliciter pugnantem & equo priuatum, Bydgosciam incolumem reduxit, vt Epitaphium de mortuo erectum habet:

*Si laus est socium à belli seruare parietes
Defenso maior gloria Rege venit
Namq̃ ubi Casimirum bello vincere Prutheni
Ac defensa Regem circuireq̃ manu
Defendi trepidum incolumemq̃ ex hoste reduxi
Choynicij campis, Bydgosciamq̃ tuli
Me tamen huc tumulto sorpsit mors, t̃q̃ profundo.
Mors inimica malis, mors inimica bonis:
Sed virtus viget, eruditq̃ mea acta Polonos
Quo Regi haud debent corde placere Deo.*

*Laus Kazano-
uorum Reges
defendere.*

Erat cur in delicias venisset Regias Kazanouijs, verum alios quoque audiuius alios vidimus, Sigismundum Kazanouiium Capitaneum Kokonausen. qui Sigismundo Tertio Regi Poloniae talibus delicijs mancipatus fuit, vt Regiam prolem ac modernum Vladislauum Quartum Regem Poloniae virtuti ipsius & moribus promouendum & educandum obtulisset. Quid de Martino Kazanowio, Duce Exercituum Regni Campestri, Palatino Podoliae, Capitaneo Tlumaceñ. Nizyneñ: &c. referam? qui in bello contra Moschos Vladislao Quarto moderno Regi Serenissimo deliciae fuerat. Quid de Adamo Kazanowio Archicamerario Regni, Capitaneo Borisouieñ. Rudouieñ. Niepolomieñ: referam? qui primam ætatem suam, primæ ætati Regis Vladislai ac Principis Regni Poloniae, in delicias & obsequia consecrauit. Habetis, ô Kazanowij, & relicta posteritas.

Quam pater Aeneas & auunculus excitet Hector.

Excitet verò in multiplicationem & incrementa bonorum, quæ à virtute procedunt.

Orbis Poloni Tom. I.

P R Æ S I D I V M R E G N I

S E C V R V M.

*Miles Christi-
anus sine
periculo vin-
cit.*

*Cabones Dux
Gentium Ec-
clesias Chri-
stianorum re-
parat.
Gentilis in
Deo Christia-
nus in spe.*

*Miles non
Christianus à
Christiano
quo differunt.*

*Catholicus
& Christianus
S. Pacianus.
Catholicus &
Christiani
differunt.*

*Legio fulmi-
natrice.*

NUnquam periculum sine periculo vincitur. *dicebat P. Min.* sed laxandum in milite Christiano sententiam. Tollunt periculum sine periculo, ut iuræ merito præsidium Regni securum miles Christianus statuatur. Præter militem S. Martinum, de quo Historia Ecclesiastica habet, *Euagrius adhibeo, lib. 4. Cap. 32.* Inquit ille Maurorum Dux Cabones gentilis, cum Vandalos ad Trepodem regionem inuasisset persensisset, mandavit Secretariis Ecclesias Christianorum à Vandalis desolatæ & despectas, reficerent, cohonestarent, dicens: Ego quidem Deum Christianorum ignoro, at potentiam illius optimè novi, ratum habeo, quod honoratos honorabit: & despicientes se despiciet. Commisso, inde cum Vandalis prælio, victor clarus euasit. Attende militem Christianum esse præsidium Regni securum, sed neque mirum differentie gratia, esto. Virtus non Christiani militis est, Veneficia, idolâ, homicidia, mendacia. Unde de illis *Apocalip. 12. dicitur.* Foris canes venefici, immundi, homicidæ, & idolis feruientes, & omnis qui amat & facit mendacium. Virtus verò militis Christiani est Deus, qui docet manus meas ad prælium & digitos meos ad bellum. *Psalm. 134.* Castimonia, Turpe inter signa militaria sol aspicit conopeum *Horat.* Continentia. Sonat enim in aure illud. *Deut. 23.* Quando egressus fueris aduersus hostes suos in pugnam, custodies te ab omni re mala. Veritas. *Vnde Pacianus Episcopus ad Sompronianum,* Catholicum nomen, nec Marcionem, nec Appellem, nec Montanum sonat, nec hæreticos sumit auctores. Christianus mihi nomen est, Catholicus cognomen; illud me nuncupat, hoc ostendit, hoc probor, inde significor. Et quia tantæ differentie est miles Christianus à non Christiano milite. Marci Aurelij Antonij Verri temporibus in bello cum Vandalis & Sarmatis, cum siti copiarum præmerentur Romanæ, & cohors Christiana precibus suis imbrem, hostibus fulmina impetrauerat, cohors Christiana legio fulminatrix appellata fuit, ita *Dion. Nicæ. & Baron.*

Vestra stemmata, ô Kazanowij, (ut cæteros vobis stemmatibus pares venia beneuola taceam) dum mente reuoluo ipsa præsidia Regni secura vos fuisse & esse sæculo denunciant. Veri etenim militis Christiani estis, nam dictorum militum condiciones obseruare non neglexistis. Quis non talem referet nostris diebus huius quoque Anni præsentis 1636. de castris Polonicis ad castra Angelorum euocatum Illustrissimum D. D. Palatinum Podoliæ, Ducem exercitus in campis.

campis & Capiteum Tiumacen. Nizynen: &c. Martinum Kaza-
nowium? Hic usque ad decrepitam senectam tempore pacis toto
fermè die humiliter incumbibat, omnes orationes non aliter con-
cludendo, quàm pacem, pacem Domine. Tempore verò belli quid
potiori præsidio sibi fuit, Torax virtus, lorica honestum, galea
fides, lancea Christus. Tantus erat Christianus miles, ut ex illo
tanquam speculo, omnes quidem eius milites, sed præcipuè
cognatus Stephanus Chmielecki, Palatinus postmodum Kijouien.
hæc arma didicerit, atque illis terror hostium, Scytharum tabes,
Othomanis horror, Regni splendor, effectus fuerit. Quid de Si-
gismundo Kazanovio non ita pridem defuncto dicendum? Ipse à
iuventute omni Sabbato confessione Sacramentali sese muniebat.
Sed venit in mentem Iulius Cæsar, qui gladium vna, librum altera
manu tenens, pro Symbolo usurpauit. Ex utroque Cæsar, quasi
dicat: sum præsidium & fortitudine & scientia. Neque aliud de
vobis, ô Kazanovij, utroque estis præclares, & fortitudine in Do-
minico, Sigismundo, Martino, & scientia in Bartholomæo Iudice,
Stanislao Subiudice Lukouien. Bartholomeo Capitaneo Lukouien.
& Tribuno Lublineñ: Adamo Castellano Sandomirieñ. Archicame-
rario Regni, Capitaneo Borisouien. Rudouien. &c. Sanum confi-
lium experientia: Quo circa sine invidia sub armis vestris Academi-
cus Cracou. Nicolaus Stanislaus Roßynski, subscripsit:

*Martinus
Kazanowsky*

*Arma Christi
militis.*

*Exemplar
militi Dux.*

*Iulij Cæsaris
Symb: liber
gladius.*

*Quævis Geryonis turres, has terna triformis
Hercule pro foribus, vim prohibente petat.
Audeat; ecce patet reſerata ianua portæ.
Nec iam cum trabibus rem ſciat eſſe ſibi,
At cum animo Herois dextram ſtringentis & enſem.
Kazanowſcij obex pectoris iſte nouus.*

V I R T V T I S I T E R.

Virtuoſiſſimus ac plane exemplum virtutis Iob, iter ad virtutem
laborem ſtatuit, *Cap 5. dum inquit: Aui ad volandum, homo
naſcitur ad laborem, vnde & Zach. 13. Homo agricola ego
ſum, quoniam Adam exemplum meum ab adoleſcentia mea. Acce-
pit hoc ut iter rectum & verum Regni Galliæ Cancellarius M. Pe-
trus Moruillerius, ut inter Symb. heroica Paradinus habet, & pro
Symbolo ad virtutem raſtrum agreſte uſurpauit, alligatum ſcilicet
ad litteram Pythagoricam Ipfilon, ac inſcripſit: Hac virtutis iter.*
Optimum iter conſolabitur, cum Nôé in operibus & laboribus ma-
num ſuarum in terra cui maledixerit Dominus qui carperit illud.
Sed aliud inde elicio iter virtuti. Dicebat Herodotus: Multi ſunt
homines,

*Symbolum
virtutis ra-
ſtrū agreſte.*

*Homo & vir
differunt.*

homines, pauci viri, statuebat differentiam maximam, inter hominem & virum, *Conueniunt Diogenes*: qui in meridie cum face viros quæsiuit in platea publica ciuitatis, & *Philo qui dicebat*: Capillos, barbas carnes viriles video, viros non video. Vnde viro homini iter ad virtutem differens erit. Quod igitur labor militaris, unde *de Iob*. Militia est vita hominis super terram: Quapropter Seuerus Imperator militibus suis nobile proponebat; militemus, laboremus. Præmonstratis, ô Illustrissimi Kazanoui, tanquam limpidissimis foculis iter ad virtutem laboris & militiæ, claros vos fecistis Regno, vt quondam Horatius Cocles Romano Imperio. Sed habeo præcipuum in vobis quod ille non habuit. Demonstrastis iter vita bona ad perennem virtutem, de quo ita quidam.

Viucere præclare, ac rerum cognoscere causas

Vnica ad laudem, atq; unica ad astra via est.

Demonstratis a more præclaro & sempiterno. de quo ita quidam:

Vincit amor Patriæ laudemq; immensa cupido

Vincat amor Christi caliq; immensa cupido.

Demonstrastis præcipuis votis, quod iter Henricus Rex Romanorum ita magnificauit, vt Spiræ ad Altare posuerit.

Ad votum Regis Henrici dona ferentis

Respice de Solio resides qui Christo superno.

Hinc vobis ingenium salutare Ecclesias erigere Borisouien. vbi Catholica Religio, nec fundamenta habebat, Monasteria fundare Bolsouicensia, Reëdificare desolata Oratoria Tlumacen. In omni quoque loco, quæ ad vestram administrationem peruenerunt Oratoria, Ecclesias ornatas disponere. Hinc vobis confurgit proles cum benedictione, Curia cum exemplo, familia domestica cum timore Domini. Et si ad sepulchra primorum siue sexus virilis, siue feminei peruenerimus, ex pijs inscriptionibus quærendum venit cum Iosia Rege, 4. *Regum Cap. 23*. Cuius est titulus ille quem video? & respondebimus: Titulus est hominis Dei, vt sine fuco dixerit Historia de vobis: Erant viri probi, sequimini, Laborate, Militate, Orate.

PULCHRITUDO PERENNIS.

Homerum Platonici dixerunt in Pauonem abiisse, credo ob varietatem pulchritudine expositam Poetica. Turres vestra non Poetica pulchritudine, sed reali & verissima adornata in Pauonem abiêre è turribus pennæ pauonis, sed cuius rei gratia? An pennæ pauonis turrium tutamini erunt? an vim secretam contra hostem reseruant? Additur splendori: pulchritudini turrium, pulchritudo

*In Pauonem
abire.*

Pennæ pauonis ex turribus quid?

pulchritudo pennarum, ut gratia gratiam pariat. Insuper exprimitur summa providentia, & ipsa pulchritudo providentiæ, quam in conservandis suis turribus intus, extra, & supra habent. Vnde ex pennis Argos conice Grzymalios, ex turribus adiunctis *illud Prouerb.* Cap. 2. Providentia custodiet te, & intelligentia conservabit te, considera. Ita enim ut veteri proverbio utar. Bonus servatius turrium, facit illis bonum Bonifacium. Antiquis hæc Iunonia avis duo clarissima referebat: ait *Pier. lib. 24.* Vnum quod consecratio Augustarum hac denotabatur aue, sicut Augustorum Aquilla. Vnde in Faustinae nummis, licet inveniatur, & Aquilla eo quod imperium contulisset viro: verum inveniuntur & argentei nummi, in quibus Pavo habebatur, cum inscriptione *Consecratio Faustinae Pie.* Et in nummis in quibus subscriptum fuerat Diva Paulina, altera ex parte exprimebatur Pavo, qui feminam insidentem dorso inter alas sursum tollebat. Et observatum quod in consecrationibus feminarum, avis Iunonia est fastigio emittebatur, Alterum quod per hanc Iunoniam aue, concordiam significabant. Vnde Nummus Domitiæ Augustæ, Domitiani Imperatoris consortis, ab una parte Pavonis effigiem habuit, cum inscriptione *Concordia Augustorum.* Augusta enim postquam ex ea filium suscepit, salutaverat. Neque est spernenda talis observatio Romanorum. Pulchritudo namque Pavonica, quæ in his vestris turribus conservatur. Concordiam & consecrationem his pennis referunt: Concordiam. Nam in bello Pruthenico, dum Illustrissimus Konięcpolius, Generalis Exercitus Regni, aditum maris ad Puckum obstruere, remibus, retibus, lapidibus, globis, Nicolaum Potoccium Notarium, tunc Generalem Campestrum, modernum autem Campiductorem Regni, cum exigua manu exercituum misisset, & postmodum resolutionem maris aduertit, nec coniciebat alio posse redire missum Potoccium, nisi ad caput arcis hostilis *Głowa.* Proposuit optionem, qui velit redeuntibus occurrere, Illustrissimus D. Martinus Kazanowius dixit: Ego vado, iuit, reduxit. O Concordiam militarem. Consecrationem verò inde inscribere licebit, nam cum Vladislaus IV, Rex Poloniae coronatus, novum honorem Regni proposuisset, Dapiferatum scilicet Regni sicut Pocilloratum iam tenebat. Hunc tantum titulum & primum Adamo Kazanowio, Capitaneo Borisouien. Regia benignitate Rex cum Senatu consecrauit ut inscribere liceat: Consecratio Dapiferatus Regni Poloniae in vestris pennis. Neque ornatis iam omnibus regni titulis aliud expediebat, nisi novis quoque titulis adornari. Hoc perpetuum posteritati & domui monumentum:

Omne honoratum augetur, contemptum imminuitur.

FORTITUDO INFRACTA.

Innumerabilibus medijs fortitudinem infractam plurimi ostendebant. Agis Rex Lacedæmoniorum ita eam declarauit, Lacedæmonij non interrogant quot sint, sed vbi sint hostes. Alexander Magnus inter alia & hoc modo in Ilio dum sacra faciebat, sacerdos illi dixit, se ostensurum Paridis Lyræ: *at ille, imò Achilles, ait: si habes, ostende; ac ante Lyræ prius & potius hastam.* Sed plurimi infractam fortitudinem munitione arcis & turrium. Vnde Vinricus Magister Prussorum, dum in ditionibus Olgerdi & Keyfudi Principum Lituaniæ munitissimam arcem in sex mensibus *Stric: lib. 12.* erexisset, illamque vndique foueis, milite & armis firmasset, tanquam infractam fortitudine, nec valentibus in eam viribus humanis nomen illi Gottes, ver, der, hoc est Collis Dei, indidit. Et Moschi Cignum suum Smolenscum in fortitudinem infractam dum celebrarent, obsidionem Sigismundi Regis Poloniæ III. nihili ducebant, imò impetus globorum cuiusvis tormenti, cauda vulpina, à muro detergebant. Verum fortitudo infracta aliter statuenda, stulit enim hanc prudens dictum P. Mimi omnium instabilitatem deducens:

*Non possunt primi esse omni tempore
Summum ad gradum cum claritatis Veneris
Consistes ægrè: & citius quam ascendes decides
Cecidi ego, cadet qui sequitur, laus est publica.*

Sed Grzymaliorum fortitudo infracta. Arcem namque suam quomodo firmauerint, videte: Matthias Vngarorum Rex refert Salomon à Cadano arcem tali Emblemate ornauerat, depinxit anulum cum lucenti adamante, supra quem stella candida, & inscripsit: *Durat & lucet.* Hic ornatus Grzymaliorum, Annulus enim fidei sacre, nec Hæresi, nec Schismate pallet. Annulus fidei matrimonialis preciosior adamante, lucidior stella lucente conspicitur, qualis coniunx moribus Sigismundi Kazanowij, qualis consors Martini Kazanowij, quales Adami Borisouien. Crolineñ. vxores. Illæ graues ætate, graues & pietate, graues & virtute, istæ ætate paræ, sed vt lucent familiâ, ita lucent moribus & pietate, vt sunt durantis prosapiæ, ita & durantis constantiæ. Moribus iam maeroræ, ætate puellæ. *Refert Stob. serm: 7.* Socrati Lysias orationem attulerat, adiijciendo eam esse elegantissimam. *Cui ille:* Etiam rosas esse pulcherrimas, at sibi non conuenire, inde contextum tertum. Tanti Socrates honestatem habuit: Norunt etiam licita tractare matrimonio obligatæ Kazanouijs, nisi cum decentia ac mentis tranquillitate, & tali medio fortitudo eorum infracta. Hinc Socrates quæsitus

quæsitus, quid robur esset, dixit: Motus animæ cum corpore, motus enim in bonum est robur, motus in malum est exitium: Vnde Menander:

*Cum quid Sanctum agis, bonam spem
Tibi propones, certus quod
Conatum iustum Deus adiuuat.*

CLAVSTRVM RELIGIOSVM.

Arcem claustrum dicere non inconuenit, arx namque benè *Arx claustrū.*
custoditur, dum optime clauditur, vnde in Repub: Genuen.
fortissima Arx Sauonen. nunquam aperta, at semper clausa, *Arx Sauonen.*
imo gubernatoribus, qui in duobus mensibus mutantur, nec collo-
loqui sæpe ad inuicem, nec conuenire licet. Hinc quidam arcem
dixere ab arcendo, sed quomodo arces nisi claudas? Sed sit Arx
claustrum, at religiosum quomodo erit? Dic amabo, religiosa
claustra quo pacto consurrexere? Aliquando Imperatrices & Impe-
ratores deposita regali corona in arce, ad claustra veniebant, vt qui
præsidebant regnis, obediant Imperantibus, ac sibi quondam sub-
ditis. Vnde claustrum religiosorum sit arx non murata, sed persona-
ta. Aut inde arcem claustrum Religiosorum dicamus, quod quæ *Claustrum
religiosorum
arx.*
sunt digniora, mittantur in arcem. Vnde Cic. in Parad. Hoc opus
in apertum vt proferas, nihil postulo: non enim est tale, vt in ar-
cem poni possit. Simile huic imo dignius est claustrum religiosorum.
Quidquid enim habet preciosi, quidquid cogitat preciosi: hoc in
claustro religiosorum conseruat, sacras virgines, sacras intentiones,
sacros insultus, Vnde Carolus V. Imperator Magnus ex arce ad clau-
strum descendit, & quid preciosum habuit, sperauit; ibi consecrauit,
obtinuit. Aut ideo claustrum religiosum dicamus, quia norma re-
ligiosæ vitæ est firmitas & pulchritudo arcis. Nam licet arx dicatur
ab Arcadibus, vt ait Solinus: quia munitissimos quosque colles sub *Arx ab Arcadibus.*
Euandro tenuerunt: magis tamen arx dicitur Christianis, ab arcanis *Arx ab arca-
nis.*
altisque virtutibus. Quapropter Tyberius Cæsar Mauritio filio
suo & succesori admonendo dixit: *Maurici pulcherimum tibi Epita-
phium imperio tuo facere perge, & sepulchrum meum virtutibus tuis e-
xorna.* Tanti ornatus sit & hæc arx, vestra, quapropter valuis eorum
inscribite, quod Ægyptiorum sacerdotes scribebant: *Foribus in-
scribendum.*

Alius de alio iudicat dies, supremus autem de omnibus

THESAURARI II ILVSTRES.

Almæ pacis tempore fertilior terra amanius quæritur, belli
autem tempore arx munitissima præstantius speculatur; nam-
que hinc

que hinc iucunditas maior, hinc securitas venit: quapropter ibi homines coloni concurrunt, & operam extendunt; hic verò nobiles, opes, thesauros, conuehant & committunt. Vnde munitissima Arx Thesauraria quædam nuncupabitur. Considero Vrbes quæ turribus insignitæ splendent, & non alio nomine quam thesauri cuiusdam appellatas habeo. Cracouia insignis & caput Regni Poloniæ à Craco Principe fundata, an non thesauraria est, quæ coronas, sceptræ, monimenta Regia custodit, conseruat? An non thesauraria quæ ingenuarum scientiarum est benigna parens? An ob Senatam tam amplam & aliam spiritualem & sæcularem, non thesauraria nuncupabitur.

Cracouia &
thesauraria.

Abundat magnis Græchia docta bonis.

Poznania.

Habet turres Poznania & maioris Poloniæ & nobilitatis munimen & splendor.

Habet turres Calissia, & propugnaculum Regni antiquum & forte, ac studiorum non profananda mater existit.

Plocia.

Habet turres Plocia & vetustæ gentilitatis fundamenta, solerti vigilantia, & prudentia in æterna tempora tuetur & fouet.

Leopolis ante
Lemburgam
vocabatur.

Habet turres Leopolis ante Lemburgam dicta. Hæc ut quondam Ducum Russiæ sedes, nunc trium coronarum & insigniorum, Romanæ Ecclesiæ, Græcæ, & Armanæ (qui & omnes Archiepiscopi, latine sermone vocantur) Metropolis. Hæc totius Asiæ & Europæ theatrum & status. Hæc Senatam doctissimam & togatam, Religiosos, sapientissimos & graues, populum Politicum & honestum conseruat & adamat: Hæc trinis gaudet honoribus & stemmatibus, Leone, turribus, stella, Ducis, Regis, & Papæ. Quid igitur obstabit Leopolim thesaurariam & nobilissimam nuncupandam? Iure merito asserere potest, quod Xenophon de laudibus Agasilai reliquit. Vbi homines Deos venerantur, bellicas res exercent, Principibus obtemperant, qui non hic conuenit affatum omnia bene sperare. Huic desiderauit quidam:

Sic micet æternum, vicinaq; sidera vincat.

Lemburgi in cælo splendida stella mei.

Corona muralis ex turribus.

Hoc nobile stemma & nobilitatis dum erit, quis non euidentia signa honorum titulorum vocabitur? Turres dabantur ab antiquis & coronæ murales aureæ in modum turrium, qui primus vi & armis hostium mœnia transcendisset. Ea omina vos spectant, hic honor vobis paratus, isti tituli vos manent, si vnum caueritis. Ne de tam securibus mœnibus vestris & turribus similia lusum commonstres: Nam

Nobilitas
præcipua virtus.

Tota licet veteres exornent undiq; Cera.

Atria, nobilitas sola est, atq; unica virtus.

LINEA

LINEA FAMILIÆ
GRZYMALIORVM.

SWidrigierus Epif. Crufuicē. Alemanus, vt Cathalog. refert: 1129. ibidem feptus. Paulum Epifcopum Pofnaniē. idem meminit, Anno 1122. Domaratum Epif. Pofnaniē. idem Anno 1242. Preclarum meminit Epif. Wroclauien. Polonum à Pogorzelce, in studiis Bononia dum commorabatur, libere à toto Capitulo electus fuit, 1244. Ioannem Archiepifcopum Gnefneē. ex decretorum Doctore, Decano Crac. & Canonico Gnefneē. atq; Cancellario Regni affumptus fuit, 1372. Erat & coadiutor in Archiepif. regnante Conrado, à Iaroslao Bogoria auunculo admiſſus. Qualis fuerit in Archiepif. Ianicius reliquit:

Quid clerum Suchiwilce præmis furioſus in ira?

Cognatos tantum natus amare tuos?

An ne tibi mores conceſſit auunculus iſtos,

Conceſſit tanti cū tibi iura loci?

Oleſnicki, Caſtell. Roſtrzenſcē. Magnæ autoritatis vir. Domarath. Generalis maioris Polonia, De his Cromer. lib 14. Miechou. lib. 3. quod contra Naleciorum familiam copias duxerint, coegerintq; Regem Sereniſſimum Vladislaum Iagiello in maiorem Poloniam ad componendam pacem deſcendere. Domarathum Iudicem Terræ Pofnaniē. meminit Cromer. lib. 8. ex qua ratione, ibi videbis.

Potulicij, in maiori Polonia, Petrus Palat. Califfien. alter Petrus Palat. Breſſen. alij volunt Płocen. hic ex Komalska Caſtell. Leopold. filia reliquit filios, Concordat Paproc. dignitates ex Caſtell: Premeten. Palat. Płocen poſt mortem auunculi Palat: Brzeſten. & Dominus poſſeſſionum.

Grudzincij, in Maiori Polonia: Andreas clārus in bello, & in negotiis Regni, reliquerat Stephanum Vexilliferum Califfien. in Repub. di-gniſſimum. Reliquit filios Sigifmundum Ianuſium, Caſtell. Krzywinſcē. Stephanum Caſtell. Nakielſcē. & Andreā Palat. Rauenſcē. Sigifmundus à Grudzyn, Palat. Rauenſis, cuius filia Marianna in matrimonium oblata Ioanni Bykowsky, Capit. Syradien: & Varten. quorū ſollicitudinem, ſtudia & actus, ita quidam Academicorum expreſſit:

Ordine ſtat triplēx, triplici Grudzinia turris.

Porta patet, certant hīnc timor, indē fauor

Hoſtibus hæ clauſæ, quacūque à parte laceſſant

Illa Deo, Patriæ, Palladi, lata patet.

Garuaſcij, in Ciuiaria, & in Palat. Płocen. Annis hi centenis Reipub. & Regibus in ſazo & toga obſequentiſſimi. Hieronymus 1578. vt Paproc. notat, Cancell. Regni, Gnefneē. Cracou. Płocen. Canon. Ita

enim fit quod obsequendo & placendo hominibus, rerum gerendarum commoditas acquiritur: amicorum verò minus honesta sollicitudo auferitatem parit.

Zamoscij, Thomas Iudex Terrarum Zembrouiensis, & Ostrolensis, ad quale munus filius successerat. Hinc colligere licet illorum iudicia, Cambisis iudicio non fuisse similia. Neque eorum, qui ad aram assident, lege neglecta. Ioannes Archiep. Leopold. ex Suffraganeo & Abbate Płocén. Assumptus 1604. Mortuus 1614. Cuius sepulchro tale superadditum carmen:

Hic iacet insignis Præsul magnusque Senator.
Grimalia de gente, Zamoscius, ille Ioannes.
Simplicibus gaudens, vitij hostis, amator honesti.
Exiguo diues, sine luxu, largus in omnes.
Cuius vita fuit, pietas, prudentia, candor,
Morte nihil, præter corpus mortale peremptum.

Wskrzenscij, in Płocén. Palat. Etiam laus nimia onus est, sed præstantes & magnanimos meritò nominato, quos celebris fama & fortitudo commendant. Valentinus in Volhinia postmodum heres, dum militia clarus celebratur, sororem germanam Ducum in Zbaraz, relietam viduam post Bauorouium in Coniugem habuit.

Grzymultowcij: Ianussius inter strenuos milites singularis vir, Sigismundi I. temporibus. Quapropter ut assuetam Thoraci Martis ac disciplinæ Palladis familiam, quæ & in exteris nationibus cum Hieronymo Laski præclara remansit, in Capitaneatus Drabimscenses in Cassubia eligebant. Ioannes & Nicolaus prognati ex Dzierżanowska Abbatis Wągrowicén. sorore familiam, decenti linea, ultimo decorarunt.

Smerzenscij, in Cuiavia. His nec gladius retusus, nec eloquendi libertas infructuosa erant. Unde Petrum Palat. Inouolensem, ac ceteros claros titulis, sicut præclaros meritis familia leta meminit.

Kobylnicij, in Palat. Cracou. Iacobum æterna memoria dignum, offert legendum Cromer. lib. 16. Speciosam elegerunt vitam, ut de illis liceat proferre, quod Nicolaus Poeta apud Stob: ferm. 14. requirit:

Dicito, dignum enim est scitu.

Cuius fuisti discipulus? quam sectam proferis? A quibus placitis incipiens, Audes. & optimus Cuius, & egregius celebrari miles.

Goslicij, in Płocén Palat. Peructustæ familiæ merita, Semouiti Principis Masouia priuilegia, 1392. referunt. Henricus eiusdem Principis Dux exercituum in Prussiam. Nicolaus locotenens Sierpsij, in initij Domini & Regni Sigismundi, Cruciferos ad Proboszczowicze alacriter

alacriter inuasit, fortiter vicit. Bini Gosliccij, ad Sokal ceciderunt. Grimyslaus Cancellarius Principis Masouiae eiusdem solertissimus. Franciscus in Podolia, sub Capitaneis Barenfibus Pretsicz, & Herbuth, contra Tartaros inuictus Rothmag. Qui dum contra Tartaros pauca manu fortiter, Sigismundo Augusto regnante, in campis desertis congregitur, in captiuitatem venit, sed cum peccuniarum summam pro libertate offert, à Iudeo, quis nam ille fuerit, proditus fuit. Quod dum solenne Tartaris esset, ibidem in frustra diffusus est. Locus usq; modo tumulus Gosliccij dicitur. Et quoniam à nostris crux ibidem erecta conspicitur, crux Gosliccij etiam nominatur. Ioannes Finium Regni custos, qui à teneris ad senectam miles & Rothmag. fuit, Obijt enim ætatis 95. Anno 1630. Eius Epitaphium. Laticouia in Podolia, apud Patres Ordinis Predicat.

Clarus Lechiadum clara de stirpe Ioannes
Goslicki: belli studio generosus in omni
Splenduit hic patriæ, turmis ac ipse præfuit
Sceptratenens galeas, gladios, insignia Martis
Nec Martem timuit, nec mortem Martis amicam,
Martis amicus erat: sed mors quæ proxima Marti
Et suffert omnes Hæroas, Regibus atrox
Sustulit hunc Regni custodem: mors vigilauit.
Sed vos, ô Iuuenes, Domini qui somnia amatis
Nec non Belligeri mortem Martemque timetis
Discite quæ gelsit, precibus perfundite funus.

Laurentius Decanus Plocen. à Regno & Rege multociens legatus &
Orator in Vngariam, Germaniam, Sueciam, Prussiam, Epis. Posnaniensis moritur. Paulus suus Vterinus Canonic. Cracouien. Eorum germanus Valentinus Subiudex Plocensis. Ioannes Pocillator Bresten. in Cuiavia, Vir litteris & virtutibus ornatus.

Arma Goslicciorum virum armatum in porta non representant, sed arcem clausam ferunt.

Siemianowseij in Gostinen. districtu: Boni ciuis iuxta sententiam Demost. rem curarunt: Incolumitatem Reipub. & suauitatem iurium & verborum. Tiburtius notarius Terræ Gostinen. in quo honore & officio patrem imitatus fuit. Simon Vexillifer Raucen. Felix Subdapifer Gostinen. Augustinus forte propria contentus, inopiam bonis auctis sustulit.

Grabowieccij, in maiori Polon. satis clara familia & antiqua. Qui dum penetralia animi virtuti consecrarunt, ex illis Gabriel Capitaneus Mlaue. & maior domus Reginae Polon. Ex fratre eius Stanislao, Sebastianus, Tyrocinia nobilis actus, in Regia Augusti Regis acue-

rat. Hinc

rat, hinc grauis & expertus miles euasit, sicut ex externarum regnorum studiis & moribus, salutaris in consilio, & Secretarius S. R. M. fieri meruit: Quapropter ex Curia Reginae Annae, coniungem de armis lelita, domus Czerminsiorum acceperat.

Inuide, ne odias fortunatum, quem Deus amat.

Olescij, in Maiori Pol. Et antiquitate domus & virtutum progressu, omnibus bonis amabiles, & Regni Principi grati. Ioannes Oleski Subdapifer Reginae Annae, qui ex pedisequis Reginae, Barbaram Szczepczka coniugem habuit. Vir conuersatione affabilis, moribus grauis, nec degener fuit posteritas.

Mniszewscij, in Płocień. Palat. Qui propter celebre ingenium, multos sibi familiares compararunt, & propter mores plurimos amicos.

Bieganowscij, in Posnanien. Palat. Hos iuxta Theognidis sententiam uti viros bonos sequitur prudentia, verecundia, fortitudo. Quapropter Nicolaus, miles audax laudis, in Vngaria strenue in acie obiit. Stanislaus Stephano Regi Pol. affabilis eiusq; Pocillator. Albertus Canonic. Posnanien. & verus cultor religionis fuit. Bieganouium, & ista tempora, (dum scilicet Supremum Praefectum exercituum Stanislaus Koniecpolski gerit) Statorem castrorum Regni, atq; externarum nationum gentis Alemanae Rothmag. insignem obseruant.

Rybscij, in Gostinen. districtu, quibus dum honestum deliciis sit, in honores vocantur: hinc Dapiferi Gostinenses, & optimi Reipublicae ciues fieri meruerunt.

Czapscij, Horum virtutes & merita dum lego, dictum Alexandri Magni illis ascribere non dubito. Miserat Phocioni Atheniensium ciuium centum talenta: quaerit ille ex Legatis, quamobrem ex tanto Atheniensium numero sibi soli ea mitteret, responderunt: quoniam solum te ipsum existimaret honestum egregiumq; virum. Ita dico Czapscij egregij viri in bello, in scientia, in Repub: titulis, honoribus, praemiis donandi sunt. Nam Cruciferorum Ducem Czerwonkam dictum fortiter & sapissimè Czapski pugnando victor euadebat, donec ab iis occisus esset. Domaratus verò non solum ingenio & scientia praestans, sed & Reipub. summè necessarius fuit. Andreas Subiudex sui districtus Dobrzyne. in Comitibus Regni multoties legatus, & in consilijs priuatis ac publicis felicissimus ex Skarbkowna reliquit Andream filium Rothmag. S. R. M. in Moschouia & Serenissimo Regi Stephano. ob insignes in militari actus notissimum.

Baranowscij, in Sendomiriën. Palat. Qui dum perpendunt quod: grati mori damnum sit euident, ut nomen illorum supersit, id quod est optimum, virtus & militia, ab illis amplectitur. Vnde Stanislaus inter iurgia seminantes & fouentes, facilis & felix, ex strenuo milite, mediator

mediator: Eius posteritas, iniecta virtutū semina, honorificè promouet. Siedleccij in confinibus Regni Palat. Chyouien. & Podolia, quos ipsa nobilitas in terrestres titulos iucundè promouebat. Eorum posteritas, nec modo militarem aspernatur. Rationibus enim aluntur hominum opera.

Soieccij, in Rauē. Terra. Qui pietatem spirante secunda fortuna decenter colunt, Quapropter & Regum aulici, & Ecclesiarum Canonici religiosissimi.

Kazanowfcij, à Kázánow in Palat. Lublineń. distriktu Lukouien. viri bellicosi, virtute clari, Regibus suis fideles & chari: Paproc. in Stem. ex Historicis refert Dominicum Regis Casimiri Succamerarium Radomirien. Nepolomiceń. Capitaneum, qui in bello Prutenico sub Choynica, à densissima & valida hostium manu circumdatum Regem incolumem, ex acie in tutum locum Bidgosciam eduxerat, pro quo officio sibi præstito Rex multis cum honoribus & donis ornauerat. Huius filius Stanislaus fuit Succamerarius Lublinen: & Iudex Sandomirien. Alter erat Nicolaus, Henricus III. qui ex captiuitate Turcica, in qua per annos 20. detentus, ab eodem Turca à quo captus erat in patriam reductus, cum eo usque ad mortem in amicitia summa & tanquam fraterna mansit. Quartus Dominici filius, Bartholomæus Aulicus Regis Sigismundi, & Iudex Terræ Lukouien. Sigismundus Kázánowsky Archicamer. Regni Capit: Kochonauśen. Soleceń. Globutecen. Mucharouien. &c. In cuius locum & officium Archicamerariatus, successit eius filius Adamus Solecen. Borisouien: Kozinicen: Capitaneus, in armis strenuus, & ingenio polens, Serenissimo Regi Wladislao III. charus, à quo & dignitate Castellanus Sandomirien. est ornatus. Qui non solum totius Patriæ Optimatum, qua priuatim, qua publice insedit affectibus, sed totius ferè Orbis Christiani Principum studia, in eum tanto ardore, imò fatali quadam beneuolentia consenserint concertarintq̃, ita omnium seculorum fortunatos procures insignitè præcelluit. Eius frater ueterrimus Stanislaus Capitanens Krosinen: & Predborien:

Bartholomæus Kázánowski, Castell. Zauichosten: vir æqui rectiq̃ tenax. Catholicæ fidei & S. Romanæ Sedis authoritatis zelator maximus, huius filius Dominicus Capitanens Lukouien. & Bartholomæus. Hieronymus Kazanowsky Vexill. Sădomir: filius eius Adamus S. R. M. Secretarius, & Rothmăg. Alter Suentoslans est Pocillator Sădomirien. Martinus Kazanowski, bellorum usu inter paucos, per multa stipendia operamq̃ multis in expeditionibus egregiè positam, Chotinium pro bello contra Osmanum Turcarum Tyrannum proficiscentem Serenissimo tunc Principi, nunc feliciter regnanti Wladislao

III. adiunctus, eius Prætoriam cohortem regebat, ad æstimationem simul honoremq; Principis ac salutem Reipub. enixus. Hic postea factus Exercitus Ductor Campestris, & Palatinus Podolia cunctis bonis merentibus, Obijt: tali Epitaphio post mortem est decoratus.

D. O. M.

Illustri & Magnifico Martino, à Kázánow Kázánowski.

G E N E R E,

De armis Grzymaliorum clarissimo.

P R V D E N T I A,

In toga Senatoria, primùm Castellano Halicień: post Palatino Podolia amplissimo.

F O R T I T V D I N E,

In sago, Exercituum Regni Duci Campestri bellicosissimo,

M E R I T I S,

Bohuslauień: Zuinogrodeń: Tłumaceń: Predborień: Nisineń: Capitaneo dignissimo,

F I D E,

Bello & seditione ciuili, & alias semper sensus in Republica optimi tenacissimo.

P I E T A T E,

Bellis omnibus quibus à puero ad extremam vsque senectam vel interfuit, vel præfuit, in quibus victoriarum, vel socius, vel author fuit, vt pote Liuonicis, Scythicis, Turcicis, Prussicis, Moschouiticis, felicissimo.

T R O P H A E I S,

Ad Thelasinum, Kiercholnum, Auzonam, Lopuschanos, Klafinum, Smolenscum, Moscham Ducalem, Chotymam, Ornetam, cùm victoribus Regibus, & Ducibus suis, ac per se crectis celeberrimo.

F E L I C I T A T E,

Qua post Cetforianam cladem penè solus è Scythica captiuitate, diuinitus euasit salus, & in difficillimis conflictibus, pluribus ipse acceptis vulneribus, viuaci senectæ ultra 70. annos gloriosæ pertrahendæ, & morti naturaliter oppetendæ, est seruatus, insigni

Virtute & scientia bellica,

Quâ eodem Duce Vladislaus III. Inuietissimus Rex Poloniae, Smolenscum arcem obsidione liberauit:

Plusquam 100. Millia Moschorum parua manu obsedit, Ex multis propugnaculis in vnum compulit.

Seinum

Seinum Ducem sui exercitus & armorum deditioe adegit,
 Moschouia Imperatori, victor pacis leges dedit;
 Et ab ea parte plenam victoriam retulit,
 Regnum accessione tot Prouinciarum auxit.

Ac! vestros gloriosissimo,

Omnibus magno sibi ip^si minimo:

Et sub proximo lapide exuias mortalitatis deponenti, Anno salu-
 1636. 4 Kalend: Octobr: pie vitâ functo, mæsta proles posuit.

Filius eius Dominicus Capitaneus Bohuslauieñ. ac in Castris Exer-
 cituum Regni Notarius. Alter Adamus Capitaneus Tlumaceñ:

Smoguleccij, in Maiori Polonia decore fortunæ clari, inter quos Mat-
 thias Smogulecki Capitaneus Bydgosciensis, hac ætate primas tene-
 bat: Vir singularis doctrinæ, quam cum zelo religionis & patriæ
 facile iunxit, & optimum suæ eruditionis specimen, in lucem editis
 libris, monstrauit. Eius Consors ex nobilissima familia Radwan,
 illius Magni Palatini Cracouiensis Zebrzydoui filia, tres filios ge-
 nuit; quorum maior natus, dum Patriæ in Capitaneatu Naklensi
 munera fideliter obit, & assessorem Tribunalis Regni agit, diuinio-
 ra præmeditans, Societatem IESV ingreditur. Succedit Iacobus
 Smogulecki frater germanus, quem splendor propriæ virtutis & mo-
 rum pietas spectata, nullo suspecto religionis cultu ornata, maximè
 commendat. Et patriæ amor, cui dum salutem omni molitur arte,
 paterna telure relicta, Flandriam, Galliam, Italiam, permeat: stu-
 dijsque præcipuis gaudens, Regi Vladislao IIII. feliciter moderno,
 cui (omnibus officiis fidelitati debitis) sincerus fuit, eiusque Auli-
 cus, postmodum Capitaneus Naklensis factus; quo in munere existens
 tantum decoris sibi accersuit, ut decreta eiusdem tanquam oracula
 à iudiciis Tribunalicis Regni mirarentur & obseruarentur. Vir e-
 rat in omni genere virtutum non inops: hic cultus veræ religionis:
 hic deuotio peculiaris erga Deiparam, quam solemnî introductione
 Archiconfraternitatis Sacratissimi Rosarij, in templum Visocense
 ditionis propriæ testatus est, multis apparamentis, Clenodijs, pro-
 uentibus auctis. Amore pauperum & religiosorum, sed maxime fa-
 milia Prædicatorum, quàm singulariter suis beneficentijs & sincero
 affectu prosequeretur, clarus. In subditos largus: in æquales huma-
 nus, in conciliandis animis discordium facile felix: plenusq; virtuti-
 bus, Obijt Anno salutis 1639. Cuius Consors Zophianna de fami-
 lia Niemoiensium duos reliquit minores optimæ spei talis parentis
 filios. Superest tertius frater eiusdem Iacobi Smogulecky Florianus,
 qui in exteris nationibus studiis vacat, futurum decus & patriæ co-
 lumen. Extant & alij eiusdem gentis Smoguleccij viri, non minus

virtutibus quàm fama heroica in Maiori Polonia insignes. Non exiguum sanè inclita domus Smogulecciorum attulit Turribus Grzymaliorum splendorem: Fertur ut auctor est Pompilius lib: 5, quod Cosdras Rex Persarum subiugata Asia & Africa, iusserit adificari turrim excelsam argenteam, cum Throno desuper aureo, gemmis ornato: latebant & multa foramina, per quæ aqua ad instar roris stillabat: muniuit eandem & tormentis bellicis, quæ ad instar fulminum emittere mandabat: sicq; suam turrim in laudem vane gloria magnificam faciebat. Maiorem planè attulit familia Smogulecciorum turribus Grzymalâ magnificentiam: altæ enim sunt, & eminus facili visibiles, quarum nititur virtus perspectiva splendescere facit. In illis Smoguleccij Thronum aureum veræ religionis, gemmis multorum & exemplorum bonorum ornatum collocarunt. In illis foramina non occulta sed apparentia, per quæ aquam suæ doctrinæ, & singularis eruditionis stillabant hîc, stillabant & alibi. Quid queso sibi vult illud, quod quidam Sapientissimus Præceptor, in urbe Romana ad interrogata cuiusdam Illustrissimi Nobilis Poloni, facta his verbis: Quibus interim hîc nobiles Poloni occupantur: Respondit Varij, variis: soli Smoguleccij studiis ingenuis vacant? Vacabant certè, quorum unus in facie totius Ecclesiæ, in omni scientiarum genere Princeps: alter tum in Patria, tum alibi doctrinâ, prudentiâ, facilitate in agendis clarus. Easdem turres Grzymaliorum Smoguleccij munitas habent, si non materiali tormentorum genere, satis & plus est affectu & sinceritate quàm pro omni occasione inseruendi patriæ satis superq; commonstrabant. Frustra Vegetius iactat turres ambulatorias, quæ erant mobiles, nunc ad Castra, nunc ad Arces. Grzymaliorum turres ambulatoriæ sunt, dum Smoguleccios nunc ad Castra, nunc ad arces, nunc ad armatam Reipub. & Patriæ defensionem, nunc ad subselia iuridica, nunc tum ad publica, tum privata patriæ & amicorum obsequia mouent. Et ut paucis multa complecti liceat, in turribus Grzymaliorum Smoguleccij, & decorem fortune ac familiæ: & decorem patriæ: & decorem animæ collocarunt. Vivant superstites diu felices.

HAMVS seu CHRI-
NICKI.

D E L I N E A T I O.

EST hamus ab vtraque parte, ex quo extrahuntur grandiores de flumine pisces. Hamus sunt sursum erecti, infra ad hamum est crux coloris albi in campo rubeo.

O R I G O.

Contra Tartaros dum vigilas Wolhyniæ Princeps desertis in campis teneret. Chriniciorum primus cui talia arma collata fuerunt, longe ab exercitu in lacu hamo deducebat pisces, casu aliquot hostium accurrerunt, qui proiecto hamo, equum celeriter possidet, consertisque manibus, occidit aliquos & dispersit aliquos, vnum denique captum Duci suo adduxit. Cognito hostium numero & loco Dux quasi omnes oppressit, & vigilanti militi arma hæc Hamum & Crucem contulit.

I N Æ S T I M A B I L E O P V S.

Romanorum aliqui non dedignati fuerunt imponere cognomina familijs à piscibus. Quapropter comentator Aleiati *Embl.*

170. *refert*: Sergium vocitatum fuisse Orata ab Aurata pisce marino, optimi saporis & coloris aurei, eo quod primus viuaria instituerit. Multo dignius Chrinicij à pisce & hamo familiam suam notabunt, dùm loco piscis eorum parens piscatur hostem, pacem, honorem. Auratus piscis, coloris quidem aurei est sed omnium timidissimus, nam maris reflexu, sub littoralium arborum radicibus occultatur, ibique frondium agitatione exterritum facile capi, quasi quadam deditione. Aurei me hercule pisces erant, quos antecessor Chriniciorum piscabatur, dùm piscando pisces victoriam de hoste accipit, sed in hoc differunt pisces Chriniciorum aurei, ab aureis piscibus marinis, quod hi timidissimi, illi audacissimi, isti semper victi, illi semper victores. Quapropter usque modo milites strenuissimi, bellatores fortissimi, victores laudatissimi in castris numerantur, admirantur.

FAMILIA CHRYNICIORVM.

In Wolynia Chrynicij clari & ingeniosi Mineruæ & Marti dediti.

HARATINOVICIORVM,

seu CHARATINOW.

DELINEATIO.

Diuersimodè arma delineata video. Alij enim duas litteras maiusculas latinas, inuicem iunctas delineant, videlicet litteram N & E. Alij litteram V & E. vt legendo primas. NE. legamus, legendo secundas, legamus VE. Pinguntur in campo rubeo litteræ coloris aurei, super galeam quinque pennæ Strutionis.

ORIGO

Aliqui ex Græcia allata fuisse referunt, sed quo pacto non facile inuestigare. *Originem Paproc. in suis operibus refert.*

V I R T V S E X C E L S A.

NUlli litteræ vacuæ, sed vbicunq̃ue ponebantur ab antiquis Romanis, sensum legitimum ferebant. Si scriptæ fuerant litteræ, *N. D.* erat sensus, *Neci dandum*: si *N. L.* erat sensus, *Non liquet*. Ita *Pier. lib. 42. Cap. 53.* Vnde & litteræ in arma à Græcis, ac Lithuanæ nobilitatis Illustribus viris assumptæ, vocabunt suum legitimum sensum. Et meo iudicio si sunt litteræ *N. E.* erit sensus *Nobilitas excellens*, si vero sunt litteræ *V. E.* erit sensus, *Virtus Excelsa*. Nil enim conuenientius nobili est, nec quando fuit, quam nobilitatis excelsæ encomium, & virtutis celsæ excellentia. Sola enim apud Deum nobilitas est, clarum esse virtutibus. Ergo armis vestris inscripta maneant, auro, & adamantino calamo, quod B. Nilus ad excellam virtutem radicandam, vitiumq; omne abolendum docebat:

Væ impio; quia cum illuminabuntur omnia, tum ipse solus obscurabitur.

Væ iniusto, ad iudicem enim austerum & iustum legislatorē perget.

Væ socordi, quæret enim tempus quod male consumpsit & quærens non inueniet.

Væ superbo, nam cum sepulchrum ingreditur, quis nam sit, intelliget.

Væ scortatori, quoniam stolla eius nuptialis sordebit, & ex Regiis nuptiis turpiter ejicietur.

Væ delicatis, nam tempore exiguo tanquam vitulus iugulandus saginabitur.

F A M I L I A C H A R I -
T A N O W I C Z.

Ioannes vel Iuanus Vexillifer Nouogroden. Augusti Regis Poloniae temporibus prudens & audax miles. Conducebat Moschos plurimos Regi, ut Echo illius maneat:

Non me delectant vani monumenta Poetæ

Qui Decios, Curtios, Æmiliosque canit:

Sunt sua Sarmatico propria ornamenta Quiriti,

Non desunt nobis Æniliij, Decij,

Hic libertatis custodia vendicat omne

Punctum: virtutem suscipe, disce, cole.

Reliquit filium Semionem, vestigia parentis non segniter obseruantem.

HELM.

HELM: GALEA, aut CASSIS.

DELINEATIO.

*Galea cum
cornibus &
foliis quercina.*

EST Galea hastiludialis, ex qua prodeunt duo cornua pecorina, inter quæ est cauda pecoris iuxta *Dlugossium*, iuxta alios duo folia quærcina virida. Desuper sunt tres pennæ Stru- in campo rubeo.

O R I G O.

BOleslao Kriuouftio cum Pruthenis & Pomeranis Anno 1111. bellum ducente, quidam ex hostibus ita monstrose armatus & ornatus, in medium processit, clarum militem ad se euocando. Prohibuit Rex nobilem procedere. Vnde militis cuiusdam equo statarius processit, qui insultanti hosti, ita armato gladio vibrato sub colare, caput cum brachijs ademit. Secuta est postmodum victoria, nam hostium 27. millia occisa, duo millia in captiuitatem redacta. Ille verò monstrum illud dum Regi obtulit, nobilis facti titulum cum prædictis victoriæ suæ signis in perpetuum memoriale accepit, Ita *Paproc. in Stemm. Nob. Pol.*

INSPE

INSPERATVM AVXILIVM.

M. Valerius Romanus, vt Liuius refert cum Gallo, quodam al- *Valerius*
 ta statura aduersario & hoste olim euocatus dimicans, inspe-
 rato auxilio beatus fuit, vt pote, in cuius hostis calidem
 coruus inuolans, eidem ita hosti oculos vellicauit & obfuscauit, vt à
 Valerio tandem superatus sit. Vnde huic Valerio ab Augusto Cæsare *Galea cum*
 statua erecta est, cui coruus in galea sublimi federet, in tanti portenti *coruo.*
 monumentum, & ab inde Valerius à coruo Coruius cognomina-
 tus fuit. Hanc victoriam si tamen spectes, insperatum quidem fuit
 auxilium, at non propria virtute partum. Vestrum verò, o Helmi,
 insperatum quidem auxilium, nam nudus contra armatum, inex-
 pertus nec miles, contra expertum & militem processit vester Achil-
 les: sed in hoc Valerium excessit, quod propria virtute partum fue-
 rit, dum manu gladio monstrosum caput & galeam ademit, ac vi-
 ctoria certæ, Regi omen securum detulerit. Vnde ille à coruo
 Coruius, vos à Galea & Casside, Galeati & Cassides nuncupabi-
 mini. Ezech. 27. Ore Domini Propheta dicit ad Tyrum ciuitatem:
Perse & Lydi & Lybies viri bellatores, galleam suspenderunt in te pro
ornatu tuo. De vobis verò dicendum venit, Prutheni, Pomeranij, Rex *Galea fam-*
 exercitus miles, viri bellatores, suspenderunt galeam in vobis pro or- *mita.*
 natu vestro, sed ad suum etiam insperatum auxilium. Vnde meritò *Galea ador-*
 Galeati nuncupamini. *natur suspensa.*
Galea in aux-
ilium.

CONSTERNET NEMO.

E Leganti acumine & dicto, expressit thematis sensum Virg. 12.
 Aeneidorum:

Fixumq; latronis

Impavidus fregit telum, & fremit ore cruento.

Impavidus

Porrexit legendum Frostard. Symbolum Carol. VI. Galliarum
 Regis, Cassidem coronatam strutionis pennis distinctam, quam lan-
 cea quatit. At sensus Symboli est. Dum Rex tenderet in Britonum *Cassis cum*
 Prouincias, ac per Canomanos iter faceret, occurrit ei vir pauper in *Lancea.*
 syluis, qui tenuit Regis equum, dicens: *Ach Rex, ultra ne pergito,* *Carol. VI.*
sed potius redito, es enim à tuis venditus, quæ res territauit, commo- *Galeam Re-*
 uit, & expalluit Regem, sed præfecti audentius pergunt. Vbi Rex *gis spectrum.*
 verba moderando pauperis dum attonitus vadit, puer Regis, qui
 ferebat hastam in cassidem, quam ferebat alter puer, demisit: quo
 strepitu & spectro hominis, Rex perturbatus furenti similis ensem *Lancea in*
 vibrat, velut inter hostes acclamat: *agite, perditæ proditores: sic cassidem ce-*
 inceptum bellum consternatus à nemine moriebatur. Optime Plin. *cidit.*
lib. 28. Cap. 19. Pellis asinina iniecta pavidos infantes facit. Vestra *Pavidū facit*
N n *pellis asinina.*
Helmi

Helmij Galea sunt tituli isti. *Consternet nemo*. Nam monstra & spectra, tollitis monstro, fortitudinem fortitudine, viriditatem viriditate superatis, hoc namque galeis concessum à Domino Hierem. 46. *State in Galeis, polite lanceas. Quid igitur? Vidi ipsos pauidos, & terga vertentes, fortes eorum cæsos*. Et infra: *Quia dies interfectionis venit super eos, tēpus visitationis eorum*. Quapropter ne dum vera galea sed similitudinaria hostium terror & victoriæ causa Præmisso Prin-

Galea ex corticibus arborum.

Crem. lib. 2.

cipi Lechorum (qui Galeas ex corticibus tenerioribus arborum confectas ad hostilia castra oriente sole exposuerat) fuit. Vestris igitur Galeis scribendum erit. *Consternet nemo*. Scytharum Princeps quidam Regi Hispaniarum respondebat: Si vester Princeps equum sibi non mundat, quomodo mecum pugnabit? quasi ascriberet sibi, *Consternet nemo*. Cum vestris Galeis est equum nedum scire detergere & ornare, sed uti & potiri equo. Vnde satis vobis ascribendi isti tituli erunt. Anno 1516. Scythæ Galeis vsi fuerant in bello Buscen. sed ad Wisnioueciā à Duce Wisniouecen: trucidati, licet toti erant in ferro. Sie vestra Galea stetit & stabit.

Siricon. lib.

24. Cap. 4

GALEA SALVTIS.

Galea salutis necessaria homini ad salutē

Ad Ephes. 6. Virtutes Theologica.

Mirifice galea salutis commendata est in scripturis sacris, quam uti necessariam absolutē ad consequendum æternitatis finem, nobis D. Paulus commonstrauit, dicens: *Et galeam salutis assumite*. Virtutes Theologicæ, Fides, Spes, Caritas, nobis hâc galea denotantur, nam sine fide impossibile est placere Deo. Spes autem non confundit, at sperantem in Domino misericordia consequetur. Caritas verò quæ horum est maior nobiscum in coelis coronabitur. Vnde Gabriel Symeon Florentinus in Emblem. Galeam depinxit in altari, supra quam è coelo manus patera effundit aureos. Quo exemplari exprimebat illustris viri & Catholicissimi Lucani Mathæi Balbani sacram intentionem, qui quotidie orabat Dominum, nullas sibi diuitias dari, aut rerum affluentiam, nisi simul cum eisdem recte vtendi voluntatem ac rationem. Hinc doctos viros alebat, plerisque stipendia suppeditabat, aras implebat, milites conseruabat. Dignum Principe votum, qua re tali Emblemati adscriptum dogma expetendæ opes vt dignis largiantur. Talem galeam vestram, ô Helmij conspicio, affluit honoribus, diuitijs, bonis, nam abundans manus è coelis vobis dignis dispensatoribus illa non negauit, sic diuitiæ & honores cedunt vobis in retributionem, & galea in galeam salutis. Sed vnum mihi restat quo galea, galea salutis fiat, adhuc dicendum Isaiæ 59. dicitur: *Vidit Dominus quia non est iudicium, & vidit quia non est vir, & apporiatatus est, quia non est qui occurrat, & saluauit sibi brachium suum, & iustitia eius ipsa confirmauit eum*

Galea super altari.

Galeam è caelo implet auro.

Opes expetenda vt dignis largiantur.

ait eum. *Indutus est iustitia ut lorica, & galea salutis in capite eius, indutus est vestimentis ultionis, & opertus est quasi pallio Zeli.* Sen-
 sus SS. Patrum est. Omnipotens Pater Filium suum in vindictam
 contra impios & iniustos armabit, contra iustos misericordem
 faciet. Vnde dicitur galea salutis super caput eius. Et vestris Galeis
 salus ascribitur. Est na. nq; vir in vobis qui faciat iudiciū & iustitiam
 in terris, Tribunalia iudicia Terrestria & Castren. quibus præestis &
 præfuitis testificantur de vobis. Iustitia vobis, virtus, in Xenodo-
 chijs, claustris Religiosorum, & Ecclesiarum custodibus, rebus ipsis
 à vobis depicta, saluat brachiū vestrum, & galeam vestram, galeam sa-
 lutis effecit. Vnde Homericum carmen supponam vobis, cum Ga-
 lea salutis sit in capite vestro, hoc est in principio cuiusque operis.

*Galea salutis
 in capite ob
 vindictā suam
 mendam.*

*Galea in ca-
 pite ob iusto-
 rum perse-
 cutionem.*

Quando vir haud nequam nec stultus videaris.

Precares bene

Per multum salve, atq; vale: Dij prospera donent.

SOCRATICVM ROBVR.

Antisthenis, Philosophi dictum est: *Virtutem sibi sufficere ad
 felicitatem, nec vlla re opus habere nisi robore Socratico.* Certe
 carentem tali robore, opus dicere: *Non putaram, habentem ve-*
 rò illud, dicere *Putaram.* Vestras galeas dum aspicio, ô Helmij, So-
 craticum robur vobis concedo. Virtutem, fortitudinem, perseue-
 rantiam, & omne pulchrum & bonum. Diogenes percussus in fa-
 ciem dicebat: *Nesciebam me debere habere galeatum caput.* Vos scitis:
 Athenienses, tumultuabantur ob versiculum recitatum:

*Laert. lib. 6.
 Cap. 1.
 Non putarā.*

*Facies Ga-
 leata.*

Quid turpe, ni videatur hoc utentibus.

Quibus adiecit Antisthenes.

Quod turpe, turpe est, siue creas, siue non.

Vester autem tumultus in his Galeis vestris cornua & cauda, vel
 folia querci, non ob turpe, sed ob virtutem atque ipsius pulchritu-
 dinem, sunt galeæ istæ ignominia hosti victo, vobis victoribus sunt
 gloria virtus & pulchritudo. Addidistis enim ad virtutem vestram,
 illam virtutem, cuius armatura non potest detrahi. Nam ensis, cly-
 peus, excutuntur: virtute autem præditus, nunquam non arma-
 tus est, nec vinci quando potest. Vnde Cef: *Ripa in sua Iconolog.*
par. 3. Virtutem depingit insuperabilem, hominem optimè ar-
 matum, qui in manu dextra hastam, in sinistra scutum, in qua au-
 cula portat ramum oliuæ, cui inscriptum: *Nec sorte, nec fato,*
 Quare Alciatus tale Emblema fecit virtuti heroicæ & beatæ.

Bellerophon ut fortis eques superare Chymeram.

Et Licij potuit sternere monstra soli?

Sic tu Pegaseis rectus petis athera pennis

Consilioque animi monstra superba domas.

FAMILIA HELMORVM.

ARmorum meminit Dlugoffus: Helm seu Arma sic dicta, galeam habens hastiludiale pro insigni, ex qua prodeunt duo cornua pecorina, ex quibus prodit etiam pecorina cauda. Quis eiusmodi armis utatur, scire non potui, vidi tamen in Ecclesia nostra Laticouensi in Podolia eiusmodi arma, inter alia demortuorum virorum insignia nouiter in Serico efformata. Vnde colligo eiusmodi familiam benedictione Dei in hæc tempora stabilitam: Obserua igitur diligenter quod Eccl. 10. admonuit, *Regnum à gente in gentem transfertur, propter iniustitias, & iniurias, & contumelias, & diuersos dolos.* Obserua, inquam, nam his quoque malis, periculus in familias quandoque velociter inducitur.

H E L T.

D E L I N E A T I O.

*Sagitta per
medium aeris*

EST sagitta, per medium aeris volans per longum, in campo albo, coloris rubei. Campus verò scuti formam refert coloris nigri super galeam. De illo *Paproc. in Nido virtutum*, super galeam caput cum extenso collo canis venatici, charta linguam expressam gerit.

ORIGO.

O R I G O.

IN Regno Poloniae antiquissima arma, unde & *Starza* nuncupata sunt. Scriptores non referunt, quibus meritis atque medijs collata fuerant, ratio tamen indicat, quod magna tentanti in medio furentis Martis, collata fuerint. Allata sunt ex Germania à Noremberga.

S A G I T T A S A L V T I S.

GRaue & magnum in sagittis contemplatus fuit, *Corn. Tacit.* dum de bello Germanico referendo dixit: *Sola in sagittis spes, Sola spes in qua inopia ferri ossibus exasperant: Salutem namque in ipsis sagittis.* miratus fuit, 4. *Regum. Cap. 13.* Ioas Rex Israel descendit ad Eliseum proximum morti, qui flendo super eum, dicebat: *Pater mi, Pater mi, , currus Israel, & auriga eius.* Cui Eliseus, *Affer arcum & sagittas.* Cum attulisset, ait Regi: *Pone manum tuam super arcum,* & superposuit Eliseus manus suas Regis manibus, & ait: *Aperi fenestram orientalem, & iace sagittam; & iecit.* Et ait Eliseus: *Sagitta salutis Domini, & sagitta salutis contra Syriam, percutiesque Syriam in Aphec. donec consumes eam.* Quid clarius dicendum erit, inter sagittas, esse sagittam salutis. Vestram nemo per nubem impulsam sagittam, quis salutem afferentem patriae non specificabit? Dicebat Iustinus, *lib. 4. de Parthis.* Hi pari cura liberos suos habent, *Parthi sagittare, equitare, docent liberos.* & equitare & sagittare magna industria docent. Vobis verò, militaris cura praedecessorum meritis commissa, non alio fine, quam patriae defensionis, & Regis munimine, praecordijs inhæsit, ut in vobis perficiatur, quod *Cic. ad Attic. lib. 5. dixit:* Magna tormentorum copia, multis sagittarijs, magno labore, apparatu, multis faucibus, incolumi ex nostris exercitu, negotium confecimus. Hoc antiqua arma vestra, hoc in multa tempora deducta familia, hoc virtutibus, scientia, exercitio clara progenies vestra, secum tulit & significavit. Sitis salus Regno & Reipub. dum sagittipotens, solis hunc sustinet orbem. *Sagitti potens solem sustinet.*

M E R I D I E S S A T V R N I.

Figurando meridiem Cæs: Rippa in 3. part. Iconologiae, ponit in dextera manu iuuenis sagittam, tum ut doceat radios solis penetrare intima terræ & maris, tum omnem umbram noxiam, à rebus subtrahere. Vnde Ouid. *lib. 2. Metham.*

Iamque dies medius rerum contraxerat umbras.

Meridiem Saturni, si quis finxerit, non aliud dicat, quam quod
 N n 3 noctem

noctem & umbram à Regno depellit. Sagittarium vestrum meridiem Saturni dicam. Nam Sagittarius ille, qui sustinet orbem, dum Idibus Februarij occidit, dicente Columella vehementer hyemat, dum verò oritur, quodam modo meridiem præferebat. Sagittarius autem vester, qui sustinuit impetum hostium occisionem ferentem (depellendo vires, hastas, tormenta illorum) meridiem nostro exercitui attulerat. Vnde nobis risit Saturnus, illis verò fremuit. Volans sagitta vestra per medium cœli quid? latitiam hanc meridiem Saturnicæ defert. Dux Cosacorum Saidacius, nuncium Constantinopolis Patriarchæ Schismaticum, dum reduxisset annis ab hinc, in Sorokam Moldaviæ, quidam Mechmeth interpret Soltani Galga illi miserat venaticos canes & arcum electum cum sagittis, munus loco, miratus audaciam hominis, ferentibus dixit Scythis: Vnde novit me venatorem esse confrater vester? venor, sed Scythas & Turcas in campis: referte pro munere mittenti. Opto ut Deus Max. det mihi vitam & vires impellere sagittas, ex hoc arcu in præcordia & mittentis, & fortissimorum Scytharum. Cessit omen. Nam sub Chotino in præsentia Vladislai Principis, nunc diuina providentia Regis Poloniæ Turcis & Scythis atro horore stetit. Talis est vestra sagitta. Novit venari famam, venari gloriam, novit patriæ laudem, sibi amorem, hosti afferre terrorem. Veteres meridiem mediam noctem dicebant: inquit Varro: *Nos diem mediam nuncupamus*. Sitis ergo meridies die & nocte, qui estis familiæ antiquæ. Sitis meridies Saturni & Iouis, hoc est, & in pace & in bello, in toga & in sago, Regi, Regno, Senatui salutare.

SAGITTA FORTIS.

H Oratius 3. Carm. Ode 10. acute de forti Sagitta. *Interim dum tu celeres sagittas promissis, hæc dentes acuit timendos*. At simpliciter fortem sagittam nec quando fallacem multa faciunt. Alco peritissimus sagittarum iaculator, cum vidit filium suum colubrum inuasisse, & cum discrimine vitæ cingere, vti peritissimus iaculator sagittarum, arcum tetendit & colubrum occidit, filium non ledendo; mirabile hoc opus fuit. Sed addit M. Manilius. Ars erat, esse Patrem. Tamen erat sagitta fortis, & sagittator fortissimus. Sed fortior mihi sagitta est, quam 4. Esdræ Cap. 16. vidi. *Nunquid repellat aliquis sagittam à sagittario fortissimam? Dominus fortis immittit mala & quis est qui repellat eam?* Si verò mittet sagittam suam in vindictam. quam fortis sagitta sua erit? Ierem. 50. quid dicatur, accipe. *Ecce ego suscitabo congregationes gentium magnarum de terra Aquilonis, sagitta eius quasi viri fortis interfectoris, non reuertatur vacua, quoniam exultatis, & magna loquimini diripientes hereditatem meam*

Coluber sagitta occiditur ad veni-
filij.

Sagitta in
vindictam
Deo missa.

meam, quoniam effusi estis sicut vituli super herbam & mugistis sicut tauri. Sed quis nisi impudens negabit fortem sagittam & sagittatorem Deum? Vestra sagitta vt sit fortis atque conformis vetustorum heroum familiæ vestræ, sagittas vestras tinctas habete, non quidem Gæthorum more de quibus Ouid. de Ponto Eleg. 19. ad Seuerum. *Sagitta tincta*

Nulla Gæthis toto gens est truculentior orbe

Tinctaq; mortifera tela sagitta madet.

Sed tingite in Christi ignominijs, Ecclesiæ Zelo, Sacramentorum honore, & sagittas vestras, in perfidias gentium, hæresum blasphemias, schismaticorum errores, hostium vires, fortiter complebitis.

SAGITTA ARDEN S.

Diuus Psaltes hanc sagittam adumbrabat psalmo 7. *Sagittas suas ardentibus effecit.* Sed variè ardentem sagittam nominare licet. Est inter aeris impressiones ardens sagitta, dum humoraduritur velocitate tanta, quasi sagitta cucurrisset, sed talis sagitta licet ardens sit, tamen se enitatem indicat. Verum ardens propriè, non erit sagitta, quam si igne ardeat. Ita Ezech. 39. *Egre-dientur habitatores de ciuitatibus Israel & comburent arma, clypeos, & hastas, arcum, & sagittam.* Erat sagitta & ardentius ardens, cum Romæ ante pestem inguinariam, corpora i visu è cælo descende-bant sagittæ ardentes, & ferientes. Erat sagitta & ardentissime ardens, qua Angelus præcordia feriebat S. Teresii, incensionem amoris diuini irradiando, & desiderium incedendo, sunt enim ad-ministratorij spiritus. Vestram hanc sagittam dum volantem video, ardentem cogito: refert namque sagittatoris vim ardentem, aut materialem, aut formalem, aut vtramque. Adhibuerunt ad desiderij charitatis ignem ad suas sagittas prædecessores vestri, vnde non mirandum si ardentem currendo, magis ardentius currat. De Sagittario cælesti fingunt Poetæ, quod fuerat filius Euphemes nutricis Musarum dictus multis nominibus, Centaurus, Chiron, Crocus, qui cum habita-
*Arduentes sa-
gitta.*

tasset cum Musis, postmodum venationi & sagittis incumberebat, mortuus Musarum precibus à Ioue inter astra relatus. Tam ardens sagitta vestra his Musis, Fide, Spe, Charitate, vt pennis quibusdā elata, ardentem gloriam Seraphinorum & Cherubinorum assequetur. *Maxime ar-
dens sagitta.*

*Sagittarius
quomodo in
calo.*

Familiam Heltorum adnotare non potui. Laticouia in Podolia inter arma nobilium defūctorum vidi talia arma nouiter depicta: Quapropter posteros in diem præsentem forte manere dicerem. Antiqua familia ista habemus scriptis porrecta: Sifridus & Melchisedech Heltij in Regnum Pol. venerant. Imperatoribus Rom: demū Regibus Pol. gratissimi. Ex quorum vno filia relicta, Koniecp. præcipue Castell. Rosper scen. & Cap. Vielunen. genitrix fuit. Pap. in Stem. sed sub Armis Pobog videbimus.

HERBVRT

H E R B V R T.

D E L I N E A T I O.

*Gladij in
pomo.*

T Res gladij integri intra pomum viride ad modum diametri dispositi, in campo rubeo.

O R I G O.

EX Sclauoniæ partibus in Regnum illata fuisse, sub Casimiro Magno Rege Poloniæ, sed cum ante duos gladios pro stemmatibus haberent. Carolus magnus Imperator pomum viride Paradisi dictum cum gladio addidit, quia sicut in Sclauonia inchoata familia singulari fortitudine ac virtute præfulgebat, ac in Saxoniæ regno non minori gloria floruerat, ita contra Vngaros rebelles pro Imperatore animosi, inuicti, & victores refulserunt. Quapropter armis addi voluit gladium & pomum, *Ita Guiciardimus*. Claris igitur armis, toga, Marte, & Minerua, fide & fidelitate additio facta est, *Bielsc: lib. 3.* Ludouico Rege regnante venisse, Anno 1378. refert. Venit Vladislaus Dux Opolien. cum Friderico, Venceslao, Nicolao de Fulstyn. in Moravia.

I N V I C T A F O R T I T V D O.

*In pomo transfixo
gladio,
fortitudo.*

Non te moueat, quod pomo tribus gladijs transfixo, inuictam fortitudinem adhibuerimus, nam & columnam lapideam transfixam sagitta, inter Nobilium arma cernimus. Quod rem magis

rem magis in dubium vocat, sed in his non ita rem significatam *Columna sagitta transfixa.*
 quàm modum significandi consideramus. Quid enim causæ, quod Herculi fortissimo, & in diuos redacto pro boue fortitudinem significante in sacrificio pomum immolare licitum fuerat? *Dic pro Pomum pro boue Herculi immolabatur Pomum est orbis.*
facto: Etiam pomum inuictæ fortitudinis fuisse signum denotat, sed ad rem intentum vt deducamus, pomum vniuersum orbem signare. Hinc Imperatoribus orbis, pomum offertur aureum; Qui igitur tres partes mundi, Asiam, Africam, Europam, ne dum peragravit, sed gladio, vt alter Hercules confodit, ille inuictæ fortitudinis erit, & qui extrinsecis signis, quod intrinsecis notis expræferat, repræsentabit, merito in pomo gladios tres sustinebit. Herculis statua ærea, in Capitolio Romano obducta pelle Leonina, *Herculis statua pomum nota tenebat.*
 vna manu gestabat insigne Ducum exercitus clauam, altera poma tria, in quorum singulis littera S. notata fuerat, Hæc quidem antiquitus silentium indicebat, *vt Cellius refert.* Sed ibi silentium ob attentionem innuendo, aliud significabat, per primum enim S. significabatur Sagacitas, per secundum S. Strenuitas, per tertium S. Solertia Herculis, *ita Heucer Delphius de rebus Burgen:* Herborthorum verò statuæ & insignibus, est pomum cum gladijs tribus, *Pomum Herborthorum in gladijs habet S.*
 qui quidem non aliud signum referunt, quam S. vt nedum intelligeres, eras Herburthe, *sed es,* imo vt in singulis gladijs litteram S. contempleris, & iam non in pomo, sed ex pomo, & intra pomum. Primumque S. intelligas sistit, secundum S. strauit, tertium S. sustulit. Sed quæres, quid sistit, dico Sauromatas, quid strauit? dico *Herburi hortu dignitates.*
 Scythas, quid sustulit? dico Skinderos Turcarum & Bassos, & ne quid dubites de modo & quando. Sistit Sauromatas stylo, leges & statuta conscribendo. Strauit Scythas gladio, Ioannes Capitaneus Bareñ. & duo Nicolai Palatini Russiæ. Sustulit tertio gladio Turcarum Scindros, Fælix in Multania sub Ploiesto, vbi Michailum terrorem vt vocabatur Turcarum depulit. Seuerinus sub Obertino cum Valachorum Palatino, muro à Sarmatis Turcarum. Quid de Capitaneo Præmislicñ. quid de Castellano Sanocñ. Capitaneo Tlumacñ. Castellaneo Camenecñ: Capit. Skaleñ. & alijs referam? non eis licebit vsurpare illud: Virg.

Mutemus clypeos Danaumque insignia nobis.

Aptemus: virtute, non dolo procedere maluerunt;

Refert Cardanus de rerum varietate lib. 1. Cap: 56. Keimetus Rex Scotiæ, Emitlindum Fenellæ filium occiderat. Fenella vltrix, statuam fieri curauit prægrandem & elaboratam, in cuius manu posuerat pomum aureum, oneratum preciosis gemmis, & lapidibus: sed quicumque illud tangebatur, quasdam sagittas ab intra emittebat, *Pomum interficiens.*
 & enecabat.

& enecabat. Vt vidit Rex, audacter accessit, & periit: Non ars, sed virtus pomis vestris affixa, vt qui tetigerit hostiliter minus de core, nimis audacter, vincitur, sternitur, perimitur. Ieremiæ dicebat Deus: *Quid tu vides Ieremia: & dixi: Ficus bonas, bonas valde, & ficus malas, malas valde, eò quod comedi non possunt.* Ita de pomis vestris dicendum, licet gladijs plena sint, sunt tamen bonis bona, & valde bona, sicut malis mala, & valde mala. Ecclesiæ, Regni, Patriæ, Regno bona valde; hostibus, periuris, maledicis & blasphemis valde mala. Vt veritas serpentis dolosi sub falsitate latitans exprimi illis possit, moriemini & non viuetis.

PULCHERRIMA ACCIPIET.

*Pomum cum
oraculo.*

*Gladij unde
ires.*

*Familia pul-
cherrima
Herburth.*

*Benedictio in
pomis.*

*Poma sunt
cæli.*

*Folia pomi
medicina.*

Flingunt Poetæ Iouem in terram demisisse pomum, cum talionis culo: *Pulcherrima accipiat.* Concurrerant Pallas, Iuno & Venus & pulcherrima omnium Venus accepit. Suppono Apologo veritatem, tres gladios Marti, Palladi, & Dianæ ablatos Deus iniertis pomo demiserat in bello, & cecidit in Herburthum à Fulstyn, & facta est familia eius pulcherrima, in Silesia, Polonia, Russia, Podolia, cui festinat benedicere omnis viuens. Moyses benedicebat Iosepho Deuter. 33. *Benedictio eius de bonis cæli, rore atq; abyssu subiacente, de pomis fructuum solis ac Lunæ, de pomis collium æternorum.* Locum hunc dum Titus Broster. lib. 3. con. Manich. confid erat. *Poma (inquit) collium æternorum sunt poma cæli: Poma autem cæli sunt, quæ cælum halant, per locutionem cælum olent, per conuersationem cælum sapiunt, per rerum supernarum gustum.* Hanc & tantam benedictionem meretur Familia Herburthorum. Nam ne dum forti gladio Martis, sed forti studio Palladis, forti veritate Dianæ, Patriam vndique ornant, dum illustres militia, celebres sapientia, solertes prudentia, illos miramur. Ab illis namque clarum ius in Regno, firma protectio in bello, maxima persuasibilitas in legationibus procedebat. Hinc vigilantissimi Duces in exercitu, verissimi indagatores in Senatu, optimi apud Imperatores Henricum & Turcam legati fuerunt. Quapropter pulcherrima Familia, pulcherrima accepit. Ornata enim multis dignitatibus & honoribus à Rege, coniuncta sanguine summis in nobilitate & honore permanet. Et quod pulcherrimum orbis Polonicus habuit, hoc pulcherrimæ Familiæ Herburthorum concessit. Ezechielis 57. promittebat Dominus: *Oritur lignum pomiferum, non defluet folium ex eo & non deficiet fructus eius, per singulos menses afferret primitiua, quia aqua eius de sanctuario egredientur, & erunt fructus eius in cibum, & folia eius in medicinam.* Mirabile & salutiferum pomum. Habet tam mirabilia & salutifera pulcherrima

pulcherrima familia Herburthorum poma, quia aquæ eorum de sanctuario procedebant. Parentes intelligo pios & timoratos, qualis erat Palatina Russiæ in Fulstyn Podoliæ & Iaromirka permanens, quæ vidua relicta, omnes consecrabat dies orationibus & ieiunijs. Qualis erat Regina Zolkiewska de Fulstyn Cancellarij & magni Ducis coniux. Qualis est relicta vidua Castellana Camenecē. in Podolia & Capit. Scaleñ. Quocirca poma eorum cedunt in fructum Regno, & folia in medicinam. Jagello Rex Poloniæ Anno 1432. Leopoli vltima Nouembris dum pro exercitu contra Swidrigalum misso, ac suum Ducem Fedorum, toto fermè die Dominum exorabat, eo ipso die pauca manu fortissimum & astutum hostem prostravit ad fluuium Morachwa. Et tametsi locus victoriæ ultra quadraginta Leucas à Leopoli fuisset, ea die tamen noua diuulgata per Leopolim (ignoratur à quo) victoriæ & lætitiæ fuerunt. Ita Striconius lib. 16. Cap. 4. E sanctuario quoque cordis vestrarum matronarum Herburthorum poma aquas defluere faciunt; ideo & folia illorum, consilia puta & intentiones medicinam stillarunt. Benedictio sit vobis, quia boni & optimi parentis estis filii. Hoc igitur à vobis expectabimus. Producite nobis noui temporis nouum pomum Illustres & Mag. soboles prædecessorum. Quod sælix faustumque nunciet, consecret Dominus.

Aqua de sanctuario à cor-de pji.

Jagello orando exercitum iuuat.

FESTVM POMILEGIVM.

Avtumni temporibus per dies septem festum Athenis celebratur fuit Pomilegium dictum; habebant tunc poma suum honorem, gens verò lætitiā: Poma Herburthorum ita fortiter iuncta, quis non festiua nominabit? Non tamen Pomilegium festum, sed festum Pomiconarium nuncupandum erit, sunt namque à die collationis suæ ad præsentem diem, nullibi lecta, sed coronata poma. Demetrius Imperator custodem pomarij sui medicum vocabat, quanta enim cura circa sanitatem hominis, tanta & circa pomaria adhibenda venit. Vestra verò poma sunt & medicus & medicina, curatis namque Rempub. gladio, vt medici Pharmacō, conuersatione vero sua vt quodam anthidoto. Hinc per vos Regno nunquam Feriæ, at semper festa veniebant, nunquam pomilegium, sed semper pomiconarium, accedebat. Felices namque in bello, recti in consilio, optimi in Senatu. Vno tamen tempore sit vestrum Pomilegium, de quo Amos Propheta Cap: 8. dicit Dominus ad Prophetam: *Amos quid tu vides? vncinum pomorum* Vncinum pomorum, ego video. Mors legit poma vestra, vncino gladios cauendo. Sustulit optimæ spei virum in adolescentia, Nicolaum Herburth, Capit.

Pomiconarium.

Pomarius medicus dicitur.

Vncinum pomorum.

Poma Sodomica vacua. Tlumaceñ: Sustulit Gasparum Herborth, per inuisam vetulam & matrem coniugis, sustulit Fridericum misso vncino in manum Scythicam, Seuerinum in manum Valachicam &c. At his omnibus illud Epitaphium Caroli Medicis, quod sibi Imperator Ferdinandus fecerat subscribendum: *Poma immatura mundo, matura calo, Vnde non illos mors sustulit, sed transtulit, vacua namq³ poma, licet pulchra sint, mors aufert.* In loco Sodomæ submersæ, nascuntur pulchra quidem poma, sed fumo, puluere, cinere, plena, vsui vacua. Talia aufert mors, sed poma speciosa, sana, sapida, de quibus Cant. 6. *Descendi in hortum meum, vt viderem poma & inspiccerem si gernerassent.* Transfert mors in mensam regiam & cælestem. Vnde sponsa ait: *Poma noua & vetera seruaui tibi dilecte mi.* Vt igitur poma vestra non patiantur Pomilegium famæ, sed Pomicoronarium mereantur, nec mors illa legat vt demittat, sed vt transferat, ab vna parte armis vestris inscribite illud Hierem: 17. *Domine omnes qui te derelinquunt confundentur, recedentes, à te in terra scribentur.* Ab altera vero parte illud Cant. 6. *Veniat dilectus meus in hortum suum, & comedat fructum pomorum suorum.*

Armis Herborthorum hi arcus inscribuntur.

FAMILIA HERBVRTORVM.

VLadislaus Dux Opolieñ. Casimiri Magni à sorore filius, maxime dilectus Regi Vngariæ, & Polonia Ludouico, Gubernator ab ipso Russiæ & postmodum totius Regni, vt Cromer. lib. 13. Tres uterinos fratres Herborthos in Russiam, Fridericum, Venceslaum, & Nicolaum de Silesia, seu Morauia à Fulstin, secum conduxit, 1382. Qui in Podolia arcem cum Oppido Fulstin fundarunt: De quibus eorumq³ posteritate, Orichouius in Quincunxe magnifica collatione 6. retulit. Fridericus in bello Socalen. obit. Andreas ad Starodubum multis incommodi bellis laceffit, obiit: Ioannes Capit. Bareñ. partium Russiæ & Podoliæ magnus defensor & Reip: optime meritis. Ex Krotowska Palat: Inouloceñ. filia reliquit, coniugem Capitanei Scaleñ: Lanckoronski. Valentinus Epis. Premisl. in Concil. Tridentino vir grauis, qui cum duodecim Episcopis designatus fuit ad colligendos abusos, per Sacrosanctū Concilium abolendos: Ioannes Castell. Sanoceñ: Premisl. Capit. de quo Orichouius: Difficile inuestigare, an magis virtute, quam doctrina præditus fuerit. Collegit Compendium Chronicę Pol. Statuta Regni scripsit quibus nobilitas uteretur. Legationem ad Henricum in Galliam perfecit. Stanislaus Castell. Leop: Sambori reliquit Petrum multarum linguarum peritissimum. Nicolaus Cap. Leopol: in rebus bellicis nobilissimus vir. N. Castell. Belzeñ. de Chlipie in Premisli: Terra, reliquit

ra, reliquit ex Hodnowska Albertum non degeneres sibi, qui domum notabat à z Boyska, ex Betzecka reliquit posteritatem: Et Ioannem peritissimum in externis nationibus, & in bellicis rebus contra Moschouitas strenuissimum, & propriis expensis in Castra properantem. Coniunx eius Gostinska, & filias quinque maximis viris nuptas, ut memorat Paproc. Iacobus à Mizieniec bellator indefessus, ex Vapowska reliquit Abrahamum, & duas filias, quarum una Zebrzydowski Stezyceń. & Boleslaw: Capitanei coniunx erat. Nicolaus Rothmag. clarissimis sub Mieleccio Duce Exercituum, dum Bogdanum Sedi Valachica restituebat, & saepe saepius contra Tartaros. Postmodum Palat. Russia, reliquit ex Lanckoronska filium Ioannem, secundò matrimonio habuit Zorawinski Calisień. Castell. filiam, reliquit Capit: Tlumaceń. Ioannes qui notabat familiam suam à Bruchnal. Maximus vir, tempore interregni habuit coniugem Annam Sczawinska Castell: Lencicień. Capit: Sochacowień. Varcensi filiam. Ioannes ex Lanckoronska Palat. Russia filius, quis fucrit Epitaphium Camenetiæ in Podolia, in Ecclesia Cathed. referat.

Hospes quisquis es.

Gressum siste, oculos erige, animum adhibe.

Illustris & Magnificus Dnus. Dnus. Ioannes Herburth à Fulstin, Castell. Camenecń: Hic quiescit mortuus.

Dole mortuum, virtutes iubent, honores iubent, posterii iubent. Gaude mortuum, Casus iubent, pericula iubent, miseriæ mundi iubent.

Vel dicam breuius.

Vitæ illius dies benè acti, melius peracti, iubent.

Dole. Nam mortuus est:

C V I V S

Surgentem ætatem, Pallas cum Musis ob ingenium stupuit.

Crescentem, Turca, Scythia, Suecus propter fortitudinem timuit.

Maturescem, Sigis. III. Pol: Rex propter fidem amavit.

Ingrauescentem, Resp. Senatoris subsellio propter cōsiliū illustravit.

Ille mortuus est, Qui

Pietatem Christianam integrè coluit, fidem Catholicam constanter tenuit, Religionem, Patriam sincere seruauit.

Dole igitur & gaude, utrumq; potes, utrumque debes.

Hoc volebam te scire. Abi, & disce viuere,

Ut scias mori: Obijt 1626. Ætat. 58. 7. Octob.

HIPPOCENTAURVS

D E L I N E A T I O.

EST homo parte anteriore, posteriore verò equus tendens ac cum retrorsum in partem dextram in os draconis.

O R I G O.

EX Imperio Romano Iulio N. Cæsare imperante, quum contra eum cum Pompeio plurimi fuissent Romani & Duces illius Dolabellam & Pompeium vicissent, iram Cæsaris euitando plurimi cum Libone seu Palemone quinquaginta nobiles in ora Lituanix vbi nunc Samogitia peruenerunt. *Vnde Miechou. lib. 2. Cap. 8.* Pro ampliori cognitione, animaduertendum est, quod vetustioribus referentibus quidam Itali deserentes Italiam, terram Lituanix ingressi, inter quos nobiles venerat quoque Iulianus Dorsprongus horum insignior. *Vide Stric. lib. 3.* Hi ergo in Samogitia & Lithuania à fundatoribus descendentes talia arma ferunt.

M O N S T R O S A V I R T V S.

NON sine aliquo tamen fundamento & Poetæ Hippocentaurum monstrum esse dixerunt. Figmenta enim licet sint Poetica

Poetica. De quo & Cic. de Nat. Deorum. Quis Centaurum fuisse aut Chimeram putet? quæue anus tam excors inueniri poterit, quæ illa quæ quondam credebantur apud inferos portenta extimescat? Fundamentum habent istæ fabulæ, & certam occasionem. In Tessalia enim iuxta Pelion montem, cum incolæ primum iuuenços & boues stimulis agere cæperunt, populus ille ab incolis vocatus fuit Centaurus, qui cum domare postmodum equos, ac illis vti cæperunt, & assidentes illis, quasi vnum corpus cum equis coaluisse viderentur, monstra vocati sunt. Et cum ante se agebant stimulis boues, Hippocentauri fuere nominati. Merito igitur his virtutem monstruosam ascripsimus. *Non est modica fortitudo humeris ferre iuuençum, aut ferramenta equorum infringere, aut tantum pondus vnum ferre, quantum decem & ultra non possunt: sed belluam ferocem, velocem, & fortem domare, ac iuxta placitum illo vti, certe virtus monstruosa est.* Verum iam vobis, qui his armis insigniti remanetis, aliunde virtus in bello excellens, inuincibilis, monstruosa virtus nuncupanda: Et nedum quod cum Pompeio Magno, tam mirabili progressu magnanimam virtutem adepti estis, ne dum quod tam potentes Duces Iulium Cæsarem fortes terra & mari, monstruose vicistis: ne dum quod ipsum Cæsarem, hostem capitalem vestrum, & ingenio & fortitudine illulistis. Sed quod tantum orbis spatium medios inter hostes, montes, Alpes, fluuios, maria peragraistis, ac noua gente stabilita & progenita, Italiam, Hispaniam, Angliam, Germaniam, Prusiam & Poloniam, virtute & progressu monstruoso postmodum debellastis. Et nisi optimus Rex Iagello vnitas Regiones, fide & obedientia Regno & Ecclesiæ fecisset, posteritas primorum suorum olefaceret & in præsens conceptus. Profecto monstruosa in vestra familia virtus. Domastis non solum boues & equos, non solum vrsos Dracones, Leones, Aquillas, sed Regna, Imperia, sceptræ, coronas. Qui igitur superestis & tanta gloria ac fama nomen retinetis, illud summopere vobis cauendum erit, ne id vobis quadret, quod de Gentilium Dijs vanis modo asseritur.

Atq.

Ablata est Pythij vox haud reuocabilis ulli.

Temporibus longis, etenim iam cessat Apollo.

Clauibus occlusus silet.

O P T I M A B O N I T A T I S

N O T A.

N Vllum monstrum sine aliquo præfagio, & nota fuit. At communiter fit nota mali. Vnde de Hippocentauro refert Plin. in Claudio Cæsare, monstruosos huiusmodi partus aliquando editos, *Nota maligna Hippocentaurus. Hippocentauri nascuntur homines.*

*Monstra pro-
pter tria.*

*Partus cum
sonitu bom-
bardarum.*

*Partus pilo-
sus.*

*Mulier lapi-
des parit.*

*Hippocenta-
urus in melle.*

editos, non sine graui alicuius mali impendentis præfagio. Natus in Tessalia ex muliere Hippocentaurus, Claudij Principatu, & malum belli subito subsecutum fuit. Sed nedum ob aliquod signum mali imminenti monstra fiunt, sed quandoque ob peccatum puniendum declarandum vel puniendum, quandoque ob aliquod accidens. Ob peccatum declarandum *inquam*, nam Anno 1555. Turingiæ mulier peperit filiolarum quam è vestigio secuta est flamma ignis cum fragore imitante bombardarum sonum, repleuit conclave fumo fetenti: combustit corpus fermè totum infantis & loca matris, & mortui sunt. Et Cracouiæ natus erat puer cum dentibus, qui baptisatus amisit eos: Aliquando ob peccatum puniendum. Vnde cum mulier peperisset puerum, qui à medietate erat serpens alatus, patrem dum venit aduolando obpræsit & suffocauit. Aliquando ob aliquod accidens vel imaginationis *ut Plin. refert.* quandam enixam, fuisse filiam camelli modo pilosam quod præ oculis in conceptu haberet imaginem S. Ioannis Baptistæ pilis camelli obductam. Vel ob obstructionum aliquarum, ut in agro Suesiano mulier prius peperit tres lapides, tum puerum, *ut S. Anton. refert.* Vobis igitur cauenda est nota maligna, quæ ex corruptione morum prouenit, sed mel teneatis in ore, melos in corde, omnibus affabiles estote, & Domino grati. In Ægipto Hippocentaurus in melle efformatus inuentus fuit. *ait Plin.* Rem monstrosam & malignam pijs & virtuosis actibus adornate, & aspera in ambrosiam cedent. Sit vobis in viuum exemplar Paulus Dux Olsanien. qui ex Luceorieñ. ad Vilenen. Cathedram assumptus de vestris armis fuerat: Anno 1536. duodecimus ordine, in qua sedit annos tredecim.

Omnibus ille fuit charissimus, atq; mirandas

Patria virtutes: quas imitetur habet.

Familiam Hippocentaurorum ipse lector adnotabit, præcipuè dum Lithuania Ducatus præcipuas familias antiquas animaduertere non negliget.

HOŁOWINSKICH.

D E L I N E A T I O.

EST luna media fursum cornibus obuersa coloris flauī, intra quam alta crux coloris eiusdem vel aurei, subtus lunam verò sunt duo montes coloris viridis. Disponuntur vero ita montes, vt appareant esse arma Odrowąz dicta.

O R I G O.

INpatrio solo Russis debito acquisita fuerunt. Nam cum aduertisset hostem Regni quieti deditum, datis signis exercitui suo cunctos oppressit. Quocirca montes vnde speculabatur hostem, lunam cum cruce, quia de nocte & feliciter contra eum processisset, pro insigni accepit. Sic iustitia tribuit quod cuique par est.

S P E C V L V M G L O R I Æ.

Montes gloriam esse elementi terræ atque ornatum, quis in dubium vocabit? Mons enim licet sit quidam tumor terræ, sed ab eminendo eminens dicitur. Quapropter omne eminens in aqua & àère, mons quoque vocatur, hinc Virg: *Præruptus aquæ mons*. Luna orbium est gloria. Vnde viuentium matrem anti- qui dixerunt. Crux est gloria coeli, & tanta gloria, vt cruce repa-
tum

*Luna orbium
gloria.
Crux gloria
cali.*

tum fuerit nunquam insolubile cælum. Scripserat quidam de Cæsarium gloria.

*Omnia Cæsar erat, sed gloria Cæsaris esse
Desijt: Et tumulus vix erat octo pedum.*

At de Cæsare nostro vero Iesu Christo, qui cruce vicit hostem, cruce ascendit & regnat in cælis, iam dicendum venit: Christus.

*Omnia Cæsar erat, sed gloria Cæsaris esse.
Non desijt: cuncta timent eum.*

Quia præsidet ipse creatis. Arma igitur vestra nihil aliud erunt, quam speculum gloriæ, si in eis montes, lunas, cruces, & vnum super aliud exposita geritis, & conseruatis. Lamachus præfectum quendam in bello peccantem repræhendebat acriter, *refert Stob. serm: 54.* Et cum ille diceret, posthac se nunquam peccaturum. *Non licet in bello peccare.* Respondebat: Non licet in bello bis peccare, quod si irremediabile est in bello & graue bis errare, imo semel errare non licet. Mehercule si ita fit in bello, errare in gloria & honesto, nihil grauius nō turpius erit. Arma vestra speculum gloriæ sunt crux, luna, mons, quam gloriam requirent? conscientiæ, famæ, salutis. Cæterum, qui color albus erat, tum erit contrarius nigro.

S O L I D A D O M V S.

NON quidem est humani fauoris, solidam sperare domum, qui vitam alterius momenti, suam dicere non valet. Neque industriæ humanæ est, stabilire fundamenta domus, licet tu per solidam firmet petram illius initia. Sed solida domus erit, quam voluerit altissimus solidam manere. Vnde dicitur Petro. *Quid aliter? Sicut eum volo manere.* Et concluderunt inter se, quod discipulus ille non moritur. Non erit solida domus, nisi quam voluerit Deus talem manere. Exaltatam domum vestram video, dum arma hæc inspicio, sed quia non vosmetipsos, sed Deus vos exaltauit, non licebit subiungere, qui se exaltat humiliabitur, sed quem Deus exaltat, iterum exaltabit, solidabitque. Hinc Psalm: *Nisi Dominus ædificauerit domum, in vanum laborauerunt, qui ædificant eam.* Quapropter præmonemur: Deut. 20. *Si quis ædificauerit domum, & non dedicauerit eam, reuertetur de prælio.* Solemnitas magna est dedicatio domus. O quanta solemnitas, si Dominus ædificet domum & dedicat ipse alicuius familiæ, ne dum solida, sed & sancta erit. Solida est domus familiæ vestræ cruce, signum quod & ædificat, & custodit quoque illam Dominus.

LINEA FAMILIÆ, HO-
LOWINSIORVM.

*IN Wolhynia facile est conspiciere familiam. Haurilius vir marte
præstans, cum Duce in Czartorijsko, multoties Scytharum cuneos in-
uadebat, prostrabat.*

Georgius Dux in Czartorijsko, duxerat in matrimonium Holowinsciam.

IAŁOWICKICH
seu Portarum.

DELINEATIO.

EST porta Castrensis coloris albi, in campo rubeo, supra por-
tam aurea crux, victoribus namque latus color, pugnantibus
sanguineus, triumphatoribus aureus conuenit.

ORIGO.

CVM in Volhynia antiquus vsus horum armorum, virtutis
anhelitu, & celebri obseruantia in patriam, vsque modo re-
periatur: à Ducibus Russiæ, initia habuisse facillimè constat.

Castrorum igitur irruptori & disruptori, siue in campis, siue Rufforum more in Oppidis, collata fuerunt. Quam dulciter Propertius,

*Quod si deficient vires, audacia certè
Laus erit in magnis, & voluisse sat est.*

P R I N C I P V M P O R T A.

Porta Castrorum.

Porta Principum.

Incredibili prudentia dum castra metirentur Romani, ad Lycurgi disciplinam, ad expertorum suorum Præfectorum cautellam, portas Castrorum munitas, proprijs nominibus donabant. Hæc fit Prætoria inquiunt, hæc quæstoria, à Prætore & Quæstore qui castris præflet. Talis porta ad solem orientem, & in conspectu hostium erigebatur. Principalem quoque portam habebant, ex qua Principes & summi Duces si quando necesse foret, opem suis laborantibus ferre consueuerant. *Alex. ab Alex. lib: 1. cap: 12.* Deductis Romanorum de portis rationibus, non fastidit intentio dicere: Arma vestra Portam Principum nuncupare. Inualuistis enim contra hostem, portas castrorum aduersus portas hostium erexitis, Quæstoribus & Prætoribus similes, Principibus antiquis pares facti estis. Hinc Porta vestra effecta est Principum & Regum porta. Horatius Cocles Romanus æternum sibi comparauit nomen, dum contra Tarquinius & Porſenam Hetruſcorum Ducem, ad portam impetritus stetit, ac consternatos Romanos infatigabili brachio animauit, & hostem trophæa erigentem deicere compulit. Æterna vos manent trophæa, qui utimini his armis. Estote fauente cælo Principum porta.

M A R S V L T O R, D E V S T U T O R.

Maxima in bello & pace commoda, necnon Reipub. ornamenta dum significamus, Martem armatum & vltorem ponimus. Muneris namque Martis est, auertere à se cladem & hostibus ferre calamitatem. Quapropter Mars vltor dicitur, & cum scuto & hasta totus armatus & loricatus efformatur. Dum arma vestra inspicio, Martem pro vobis vltorem, & Deum vestrum tutorem contemplan. Porta namque vestra, quæ hostium quondam firmissimum præsidium (ut potè aggerum & vallorum congeries) fuit, vobis in arma celsit. Quod dum fortiter inuasistis, fortius expugnastis, fortissimè vnà cum hoste rumpistis, annihilastis, Mars vobis vltor ascribendus erit. Et nedum Mars vltor, sed & Deus tutor. Hoc enim insinuat crux vestra, quod contra hostes vestros ipse Deus Christianitatis fautor, extiterit pro vobis vltor & tutor. Refert Ioannes

Deus tutor.

Iaco-

Iacobus Chiffletius, dum Equitum Ordinis Aurei Velleris insignia Gentilicia describit: Quod Don Fadrique Henríquez, Comes de Modica, admirabilis Castellæ circa arma sua ad dextram inscripserit, *Aue Maria*, ad sinistram verò, *gratia plena* Pia & perreligiosa inscriptio. Ita vos armis vestris à dextris inscribite: *Deus tutor*, & à sinistris, *Mars ultor*, ut deuoti verò & Catholicæ Ecclesiæ filij circumcirca hoc lemate, corde & animo adornate. Pro Deo & Ecclesia Anathema.

FAMILIA PORTARVM.

Iatowicij in Volchinia.

Chaueylowicz.

IANINA, vel CAMPVS intra campum.

DELINEATIO.

EST scutum coloris violacei, in campo rubeo, in corona sunt pennæ Iunoniæ auis.

O R I G O.

IN Regno Poloniæ concessa fuisse: ait *Dlugossus*, quos concordēs & vniformes fuisse asserit, qui illis vsi fuerunt; Ianina verò nuncupata ex nomine viri Ioannis, seu Ianik, ob staturam nimis mediocrem Ianina vocitatum, ut habet *Paproc.* concessa fuerunt à Boleslao Chrobri. Dum Ianicius in præsentia Regis, asserum fortalicio composito, medium hostium furentium fortiter inuasisset, & pe-

nitus dirupisset. Referunt aliqui, quod familia Ianinorum ducat dignitatem suam, à Lescone Regni Principe, qui ante Principatum stratagemate coriorum de arboribus detractis, hostem prostrauerat.
De quo Cromerus lib: 2.

Vellum transparentes est scutum.

Cur scutum est vellum.

Zeuxis & Parrhasius pictores.

In scuto quatuor representantur, Mars, Pallas, Sol, Luna.

In scutis umbilicus canis.

VELLUM TRANSPARENTS.

NUllius iudicium fugit, scutum esse militis vellum, transparentes tamen, non enim vellum est timoris, sed maioris telorum transparentia. In modum scilicet solis lucentis, qui summè dum irradiat, res inspicere nisi cum manus vellamine non permittit. Exercuerant certamen artis Zeuxis & Parrhasius, ait *Bruson. ex Plin.* Ille tam scitè efformauit uas, ut aues aduolarent tanquam ad veras degustandas. Ille detulit linteum depictum ita representans, ut Zeuxis ipse verum linteum fuisse existimaret, flagitabatque ut remoto linteo ostendat picturam, sed cognouit suum errorem. Erat vellum sed non transparentes, & ideo fallax. Scutum vestrum est vellum sed transparentes, ô Ianinij. Quisquis namque illud in campo supinum aspexerit, animaduertit subito illic velatum Martem & Palladem, sapiens scilicet consilium & hostium stratagema: Animaduertet Solem & Lunam, fidem scilicet & fidelitatè, in Regem & Patriam. Antiqui, ut refert *Pier. lib: 42.* in scutis ponebant figuras, velaureas, ut Armeni in scutis aureum umbilicum figurabant, vel luteos canes, & precipue illi, qui sub aliquo Illustri Magistro militabant vel literas figurabant. Vobis sufficiunt pro omnibus vestra ita nude posita arma. Nam cum in campo & sic galeata ponuntur, ne dum pectus aureum, & sagacitatem caninam in hostis astutiam, sed ipsum Martem velatum pro hoste, in vobis representati sunt. Refert *Plutarchus in Lae.* Quidam conspexerat tabulam, in qua depictum fuerat, quomodo Lacædemonij trucidarentur ab Atheniensibus, & dixit: Fortes Athenienses: subiecit alter in tabula; Ferunt quandoque in clypeis Leones, Vrsos, Gryphos, Elephantes, qui forte nec cum musca certamina habuerunt. Vestris tabulis nil additur, sed quia duos campos representant, & in sanguine natant: esse fortes in bello, terribiles in campo, esse regum men Patriæ, protectionem Regni & Principum quis negabit?

Conueniunt rebus nomina sæpè suis.

Conueniant vestris, stemmata ista viris.

TABULA PIETATIS.

Clypeus tabula pietatis.

Intellectus tabula rasa.

Intellectum humanum, quandam tabulam rasam, in qua nihil est depictum, Aristoteles vocauit: sensum namque ea apprehendit sensatio, & per Phantasiam intellectui porrigit, colligit illa & conseruat.

feruat. At si intus tabula rafa est ad omnia creata, & sensu percipien- *Pietas rara.*
da, multo magis homo erit tanquam tabula rafa ad pietatem exer-
cendam. Nascimur enim in peccato parentum, quod si per gratiam
Baptismi, vel virtutem absolutam Dei quomodo tollitur, procliuitas
tamen ad peccandum & fomes in nobis remanet. Est tamen, cur in
vobis ob scutum vestrum, tabulam pietatis proposuerim. Video
namque vt Appianus, quod Afranij & Petreij turmæ à Cæsare cir- *Scuto deditio*
cumuentæ positis super capita clypeis, & caput submittendo illis, to- *fuit.*
talem deditioem sui repræsentarunt; fuit pietas, sed necessitata. Ve-
strum scutum tabula pietatis est, totalem illa deditioem sui offert,
sed Ecclesiæ S. Romanæ, virtuti, Patriæ, vt pietas vestra æuiternum
teneat, & nomen, & omen. Hinc de vno ex vestris memoriæ reli-
ctum sempiternæ, ab Academ. Cracouien. Barthol. Vresnano:

*In campo tersus clypeus splendet aperto
Ardens Vulcani crede laboris opus:
Virtutem notat iste rigor, splendorq; metalli,
Psoncia qua valde floruit usq; domus.
Pro Patria Psoncæ quid non fecere suauî,
Aut quid sacra Religione Dei
Testis adest clypeus, qui patria iura tuetur,
Sub clypeo Regni pax latet, atq; fides.*

Psonka.

LIBER MILITARIS.

*Liber milita-
ris est clypeus*

Purimi Clypeum in libros conuerterunt, communis Romano-
rum vsus, qui clypeis suis has inscribebant literas, S. P. Q. R. *Litera in cly-
peis.*
id est, Senatus populiq; Romani sum miles. Et quandoque
Ducis sui primam literam ex nomine eius ferebant. Vnde & Lace-
dæmonij litera A Lambda utebantur, Messani litera M. vt se tales
exprimerent patria, sicut & districtus Ploceñ. in Aquila tenet P. li-
teram. Quocirca & Troiani Mineruam in clypeis ferebant, *vt ait*
Seruius, quasi librum militarem & artem scutis appendentes. Verum
quandoque Lacedæmoniorum L. in ludibrium venit, Messeniorum
M. in morositatem, Romanorum literæ à Sabinis in iocum conuersæ
fuerunt. In vestris armis hoc singulare est, quod clypeus vester, li-
ber & instructio vestræ posteritati stetit, & ne dum militaris liber
quod naturale quoddam modo est vobis, sed etiam militiæ Christia-
næ factus est liber. Agnoscitis enim vos esse Adæ filios, beatudinis *Alphabetum*
gratiâ consequendæ genitos. Hinc Christum colitis, diabolo re- *militia Chri-
stiana.*
culatis, Euangelium seruatis, fraternè viuitis, & grati Deo, hone-
stum corde, capacitatem disciplinæ obseruatis. Quapropter lamen-
tantes de peccato, Militatis Christo, Nobiles animo, Opere clari,
Pietate

Pietate insignes, quietem amatis. Resistentes verò vitijs, sani Sensu, Tutores pauperum, Viui Deo, Zelozi fide, dies vestros transitis. Hinc Adm. R. P. Birkouius in laudem Illustrissimi Domini, Dñi Palatini Belzensis, Krasnostauiensis, Iauorouienſis, &c. Capitanei, Iacobi Sobieski:

*Remigio fama cælo sub veſte Sobieſci,
Plena cui eloquij flumina ab ore cadunt:
Martigenas ſcutum hoc loquitur, Patriæq; periclis
Impenſos, veſtram ſæpè dediſſe domum:
Tu mihi maior eris, namq; vno pectore virtus,
Herculeæ & Tulli conſociata tuo.*

*Piaſecki Epi-
ſcopus Came-
necenſis.*

Et de Illustrissimo Episcopo Camenecensi Paulo Piaſeccio, vita & moribus conspicuo, Pastore & Senatore, quidam Spiritualium reliquit:

*Dum Numma Pompilius ſacra thurea ponit in aram,
Inſignem Clypeum cælitus ara capit:
Romam ſi ſerues, fore dicit Apollo beatam,
Quinq; & ſex Clypeos Rex fabricare iubet:
O hunc undecies clypeum ſi mitra bearet,
Felix Religio, Patria, Rexq; foret.*

LINEA FAMILIÆ IANINORVM.

Ianik Strenuus miles & ingenioſus victor hoſtium, Boleslao Chrob. Pol. Rege Sceptra Regia tenente.

Ioannes non diſſimilis Patri Ianico, filius. Marte clariffimus. Anno 1030.

Ioannes de Bilatowice Comes, reliquit duos filios, Canon. Cracou. Petrum & Iacobum. Anno 1071. Cathalogus refert.

Vitus Episcopus Płocen. de Chotel, in Sendomiriensi Terra. Anno 1179.

De bonis propriis Monasteria Ordinis Præmonstr. in Busco Sanctimonial. in Vitor, in Płocko, in Ladza, vt referunt priuilegia Monasteriorum. Vixit in Episcopatu annos viginti quinq;.

Ioannes Palat. Sendomiriens. Magnus bellator, Lesco nigro Principe regnante, quem Litacius, Roxolanus, Scythæ fugiebant, 1280.

Wierzbicka Ianusius declarat antiquam suam familiam etiam per hoc, quod honoratus esset titulo Palat. Cracouien. tum quod optime sibi merito militi Vachonio prope Lelouiam, laneos 66. donauit cum villa Przegina, tum quod Stephanum Boleslai Pudici temporibus referant Historici, à Tartaris ad Legniciam Anno 1240. occisum.

Bernar.

Bernardus Ianusij filius cui Casimirus Magnus latam contulit beneficiorum ad Sacze memoriam. Hunc in diplomatibus Regiis ita expressit. Miles noster nobis ac Regno bene meritus, 1341.

Iacob de Presouia familiam notabat. Huic ad Starodubum pugnanti exercituum magnus Præfectus Ioannes Tarnowski, magna encomia tribuebat, Anno 1516.

Felix reliquerat filium Stanislaum, qui notabat suam familiam de Bielsco.

Stanislaus alter ex Iacobo descendens, notabat ex Przesowa familiam suam. Et quoniam difficilia sunt quæ pulchro in Repub. & Regno animo teneat relicta posteritas, quod nemo unquam ignauia immortalis factus est.

Podlodoscij à Przytik, Optimè de patria mereri curarunt. Iacobus Castell. Radomscen. 1460. Ioannes Castell. Zarnouecen. 1445. Dicebat Salustius: Vita humana similis est ferro, quod si exerceas atteritur, si non exerceas, rubigo consumit. Quotidiana exercitia in Curia Regia in Castris & Iudiciis, dignos effecerunt Podlodosios. Transferunt demum in Podoliam, ex quibus Stanislaus benè affectus Ordini nostro, multis temporibus exactor Contrib. Regni fuit.

Biedziescij in Sendomiriensi Palatinatu, Georgius, Vladislaus & Christophorus vterini fratres virtute & pietate insignes. Monebat B. Nilus Martyr auditores. Ne decipiant te res illæ quæ in hoc mundo celebres ac splendidæ videntur, omnino enim prætereunt & nihil ex apparentibus stabile est.

Pfzonkij, In Lublineñ. Palat. Primo de Krzcanow familiam suam notabant, postmodum verò tempore Vladislai Iagielonis à Kurow, alij verò à Babin, quorum claritatem Domus, & gesta insignia diuersi Historici, cum Orichouio & Stricouio referunt. Nam multi ex ipsis partim ob familiæ dignitatem, partim ob merita diuersa, variis officiis in Regno fuere ornati. Ex quibus fuit Petrus Psonká, Iudex Lublinensis, alter verò Petrus etiam Psonká, Notarius Terrestris Lublineñ. Stanislaus Psonká de Babin Sigismundi Augusti. Aulicus, Reipub. Babinensis fundator. Nec est prætermittendus inter alios Iacobus Psonka, hæres in Babin, vir in rebus bellicis optimè versatus, variis expeditionibus Reipub: clarus, liberalitate & humanitate insignis, in conuersatione multorum celeberrimus. Iste reliquit filium Adamum Psonka, hæredem in Babin, Vexiliferum Chelmen. virum morum integritate insignem, pietate clarum, fautorem religiosorum, & singulariter Ordinis Prædicatorum, litteris excultum gloriosis actibus in campo Martio, in diuersis expeditionibus contra Moschos, Suecos, hostes Patriæ & alios conspicuū liberalitate & auita humani-

humanitate prædiuitem, Filias vero reliquit quatuor, Zophiam maiorem, Consortem Illustrissimi D. Venceslai Zamoycki, Castell. Leopoliensis. alteram Annam consortem Octauiani Samborzecki, tertiam Catherinam consortem D. Nicolai Stradomski. quartam Marinam consortem Alexandri Myskowski, Capitanei Tisbouicensis. Quæ omnes, pietate erga Deum, obseruantia incredibili versus maritos, mutuo amore inuicem, prudentia singulari à Deo ornata fuere.

Sobiescij in Palatinatu Lublinensi, quorum quilibet præstantius esse existimat, operam suam Patriæ impendere, quam in otio tranquillam vitam voluptatum copia auctam agere, Gloriosum enim unicuique dicitur, si propriis periculis quærat vniuersorum tranquillitatem: quæ ex hac familia præstitit Marcus Sobieski Palatinus Lublinensis, qui sub Rege Stephano apud Gedanum & in Moschouia in multis expeditionibus fortiter & animose militans pro patriæ tranquillitate suscepta vulnera non numerabat, sed cum Epaminunda clypeum suum vel ipse moribundus saluum fieri curabat, memor illius quod mulier Spartana filios suos in militiam mittens illis præcipiebat. Aut cum hoc aut super hoc; aut scilicet scutum referrent aut super clypeum mortui efferrentur. Iacobus Sobieski Marci filius Palatinus Belzensis Krasnostauien. Iauorouien. &c. Capitaneus, de quo illud dici potest. Lingua in consilio valet, in certamine dextra. Hic ob præclaram qua inter alia dona sibi à Deo concessa facundiam pollet, gratiam & fauorem Regum ac Procerum Regni promeritus, ab illis non raro Reipub. curis & necessitatibus, domi forisq; admotus, impositum sibi munus & strenue gessit & ubiq; feliciter confecit. & inter cætera cum aliis primariæ in Regno existimationis & nobilibus viris Commissarius & administrator contra Osmanum Turcarum Imperatorem belli Chotimensis, cui etiam priuatis impensis non paruum militum manum adiecerat Anno 1621. designatus fuit ac postea in eodem bello ipsismet Turcis pacem poscentibus ad disceptandas cum eorum veteris conditiones pacis delegatus, omnia quæ ad pacem faciunt feliciter & animose confecit.

Macieiowscij de Macieiowice G. Alexandro Macieiowski præstantissimo & cito fati subtrahto à terrenis, merens & amans coniunx Gols. Epitaphium Radlouiæ posuit. Ne quispiam confidat ætati.

Istis armis utitur quoq; vetustissimæ nobilitatis prosapia Piaseciorum de Piaseczno Terræ Radomiensis cuius progeniem feliciter propagatam, tam angusta sedes cum capere non valeret, ad latiores possessiones virtute quærendas dimisit. Cum primis Stanislaus Piasecius, vendita sua sorte in eadem Piaseczno (ut sunt in Actis Terrestribus Radomiensibus circa annum Christi Millesimum quingentesimum, diuise-

nes hereditatis illius, & præcipue anno 1617. resignatio, & nota ubi desijt esse possessor hereditatis suæ in Pasieczno) ex prima uxore Sophia Golembiowska Andream & plures filias, ex secunda Anna Valentini Chwostak Grodzicky Sebestianum, ex tertia Barbara Martini Gromadzki filia, Stanislaum & Christopherum filios procreauit. Et Sebestianus quidem, ex Catherina Marci Gromadzki filia suscepit Paulum, qui nostra hac ætate Ittekarum eruditione, & dignitate Episcopatus Camenecen. floret, ac Remigium Camerarium Terræ Sandomiriensis Patrem Iacobi Abbatis Claræ Tumbæ & Secretarij Regij, iuuenis optima expectationis, tum & Pauli, Petri, Remigij, Ioannis genitorum ipsi ex Elizabetha Chrystopheri Zagorowsky Palatinatus Cracouiensis. Stanislaus verò habuit filios Andream, Paulum, Ignatium & Stephanum Præpositum nunc Calissensem Varsauiensemq; Canonicum Secretarium Regium ex Catherina filia Andreæ Swider Wierzbietá de Modlnic. Alij verò eiusdem stirpis Piasieczianæ, geniti ex Hieronymo Piasecio Hypparcho seu stabuli Regis Augusti Præfecto in Lithuania claras affinitates, cum Sapibis, & Chodkiewiczis, latifundiâq; ampliora obtinuerunt. Alius ramus eiusdem Stirpis ex Floriano Piasecio, à Turcis cum Wisniouiecio capto & trucidato in Podoliam conductus, demum in feminis desinens ad Potocios Iacimier-sciosq; hereditatem Orninensem transtulit. Alij demum ex Georgio Piasecio Notario Terreſtri Sandomiriensi ac ex eius germanis seu patrue libus reliquorum prognato diuersas possessiones in diuersis locis sunt sortiti. Excellit autem ex filiis Georgij Notarij præfati Iacobus Piasecius Abbas Coronouiensis meritissimus.

Zaduscij in Sandomiriensi Palatinatu. Horum est æmulari, non cauillari. Hinc animus prudens, virtus excelsa, actus nobilis.

Naraiowscij in Russia, stabiliunt familiam suam & firman amore, fauore, virtute. Quapropter consecrata virili ætate Reip. & Marti, Iudices Terræ Leopold. Terreſtres iustissimi fuerunt. Hos imitati sunt filij, unde his quoq; honoribus gaudent & in præsentem diem. Reliquerunt filios castris deditos, sicut Bartholomei à Naraiowski in Ecclesia Buscensi Ordinis Prædicatorum Epitaph. refert.

Q V E M

Clara indoles & paternus sanguis
Post exactam liberali otio adolescentiam
Durissimis in Prussia Russiaque bellis,
Inuictissimum tribunum militum exercuerat.
Sed mors naturæ debita.

In medio ætatis cursu, pro S. Reg. Mag. ac Patriæ salute, gloriosum deuotum victorem in acie, prostrauit 1630.

Iosephus Iudex Terrestris Leopold. Nicolaus frater suus erat ex Subiudice Iudex ibidem. Samuci eius filius post militares actus grauissimos, Dapifer Leopold. Alter filius Stephanus Dapifer Podol. Alij filij Georgius & Raphael, Aulici Regij & milites strenui.

Kołaczkowskij in Vislicen districtu, Ioannes Kołaczkowski in negotijs Reipub. prudens & grauis.

Olbieczkij in Lublineń. Qui cum magna spe est natus, si benè educatus, fuerit, magna ad extremum vitæ tentabit.

Kaszewskij in Lubl. Petrus Iudex Terræ Lublineń. Habenda est ratio diligenter quos imitemur, quorum similes velimus esse. Frustra tamen ponitur virtus, ubi non est fides.

Vrzazowskij In Sendom: Nihil est virtute formosius, pulchrius, amabilius, idè illam necessario sequitur gloria, recogitate, obseruate.

Ianikowskij ibidem. Honorabiles viri, & plurimorum amici. Conciliantur animi hominum dignitate hominis, rebus gestis, æstimatione vitæ.

Przewoccij ibidem. Quicquid præter id quod honestum est expetendum duxeris, & lumen virtutis extinguas, & virtutem penitus euerbis.

Iarokewskij In Sendomir. Suscepit vita consuetudoq; communis ut excellentes viros in celum fama tollamus.

Vniekowskij, aut Wnieśowskij in Lublineń. Terra.

Quam estis maximè

Potentes, dites, fortunati, nobiles.

Tam maximè æquo animo vos æqua noscere oportet.

Bieleccij in Lublin. Spem pretio nullus emit. Emit tamen miles & patriæ amans.

Zerzinskij de Zerzino in Lublin. Terra. Ex Masouia domicilia transfulerunt. Christophor Iudex Varsauien. Ioannes Thesaurarius. Lucas suus germanus Iudex Castren. Lublineń. Optimam vitæ suppellectilem sibi comparauit, qui amicos parauit. Ioannes Canonicus Cracouensis, & Officialis Generalis.

Łęczykij In Lublineń. In aula Iacobi Potocki Palat: Braślaw. Generali Podol. aliqui tyrocinia & vitam expenderunt, cuius filio Nicolao Potocki Campiductori Regni obsequia reddiderunt.

Suchodolickij in Lublineń. Ioanni Zegotæ, Stanislaus filius Vexillifer Lublineń. Epitaph. posuit, Anno 1572. Si præmiis animi iuuenum ad virtutem accenduntur, magis parentum exemplo.

Stoieskij de Stoiesyno in Lubl. Si virtutis caput est caruisse vitis, gloria quæ est illius præmium, in ramos honestatis efflorescet non mediocres

Erant

Erant Stoiescij Iustitia, doctrina ornatí: Stanislaus reliquerat Ioannem, & filias Helenam coniugem CHamiec, Zophiam Troiani Barbaram Dzik.

Zawieprzscij in Lublineń.

Gabonscij in Cracouicń. Palat.

Kanfcij in Lublineń.

Gieicewscij in Lublineń.

Braniccij in Lubl. Omnes familiae ut antiquitate domus, ita meritis & gloriosis actibus conspicui. Magna enim est vis in virtutibus, eas si dormiunt qui excitat, ei aderit princeps fortitudo, qua animum liberum bene & ordinate constituet.

Potoccij in Lubl. contra hostes patriae continui milites. Refert Cato Mag. quod quarenti Pisistrato à Solone, qua tandem spe fretus sibi tam audacter resisteret: respondit, Senectute. Resistunt Potoccij hostibus patriae. Fortitudine, virtute.

Pelka in Lubl. de Golczew, Christophorus optimus ac strenuus miles. Matthaeus, alter Demosth. Cracouiae occisus. Optimè Cic: Homines nos esse nouerimus, ea lege natos, ut omnibus telis fortunæ proposita sit vita nostra.

Zawadyczcij In Sadceń. districtu. Erant & literis magni, & martesecundi dicebat Demosth. Pulchrum est ob unum aliquod præclarum facinus clarum esse in Repub. at multo clarius ob merita iterata & frequentia.

Tarnawscij in Calissień. Antiquam familiam suam virtute ornarunt.

Woliccij ibidem. Non aliam Woliccij reputant possessionem, quam virtute præditos esse.

Zuliccij in Leopoliensi Terra. Omnia orta quum occidant auctaq; senescunt, famam & gloriam quæ nunquam occidit, elegerunt.

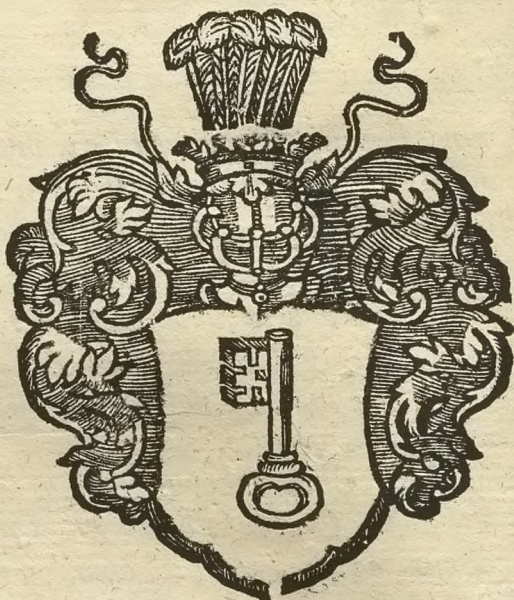
Ianowscij in Sandomiriensi Palatinatu. Quidam ex his erat Abbas Cziricen. postmodum Iendrzejow. Cuius fratres erant Petrus qui reliquit filios quatuor, Stanislaus qui reliquit tres. Felix qui reliquit filios tres.

Strzelzkowscij in Lublineń. Boni & Optimi ciues. Cuiusmodi homini unquam mali quicquam euenire potest, nec uiuo nec mortuo.

Białobrodzcij, Docebat Socrat: modum cognoscendi virum optimum. Qualis cuiusq; animi affectus esset, talem esse hominem, qualis autem homo ipse esset, talem eius esse orationem, orationi autem facta similia, factis vitam.

IASIENCZYK.

D E L I N E A T I O.

EST clavis aurea, in campo Ceruleo, super coronam quinque pennarum strutionis. Pingitur quasi cælum aperiret.

O R I G O.

SVnt in Regno acquisita, *ut ait Dlugossus*, Casimirus Rex strenuo & fideli militi in obsequium omne promptissimo, præcipuè ad castra contra Regios inuidos hostes ruenti Iádzwingos quos Maslaus Mazouiæ Princeps deduxerat, & in conspectu Principis maxima tentanti, in magnæ sinceritatis, ac sinceræ fidelitatis testimonium contulit, & bonis amplissimis præmiauit. Video inter vexilla Cruciferorum clauem coloris albi in campo rubeo. Disponitur clavis, ceu in campo iaceret, habet tres cruces in medio dentium. Erat vexillum Vicethesaurarij Magistri Cruciferorum. Signum igitur dignitatis erat clavis eiusmodi apud Cruciferos.

A L T A P O T E S T A S.

IN tantam altitudinem Isaias eleuauit clauem ut illam in humerum positam Christo referat, Davidque clauem vocet. *Dabo clauem domus David super humerum eius* & Romani altam auctoritatem in

tem in clauē significarunt *vt Codic. lib 12. Tit. Prator habetur.* Præfētis Prouinciarum vsus fuit, vt cum in Prouinciā venerint recentes subditi Regionum offerebant ei capitatim solidos septem, clauem, & sphæram cum terræ cespiti illi alligatam. Clauem ideo, vt libertatē dicendi imperandiq; extenderent, cespitem, vt cogitaret, ne annona carior euaderet fiatq; fames, Sphæram ideo, vt summum ius & auctoritatem haberet. Tam altam potestatem ipse dominus exemplificauit in clauē Apoc. 3. *Angelo Philadelphus scribe. Hæc dicit Sanctus & verus qui habet clauem David, qui aperit & nemo claudit claudit & nemo aperit.* Vestram clauem auream dum inspicio, altam potestatem vobis ominatam contemplor, in Senatu, in Propugnaculis, in Prouincijs, in Regnis. Aurea enim vestra fides, auream obtinuit clauem & potestatem non immodicam. Quanta namque & quam digna clauis, tanta est & tam digna potestas. Auro nil dignius, potestate quoque vestra nihil nobilius, quocirca Noe Dominus & Rex vniuersi orbis post diluuium constitutus, ad declarandam sibi concessam à Deo potestatem vltimæ posteritati, pro insigni stemmate clauē assumpsit in modum Crucis, inter quarum medietate Sceptrum Regium alligauit, *ait Berofus.* Vt igitur alta potestas vobis ominata conueniat. *Querite Deum & viuet anima vestra.*

*Domino sub-
ditionem per
clauem.*

*Noe insignia
clauis.*

SANCTIMONIA DOMVS.

Apientissimus Salomon Prouer. 4. Domus sanctimoniam expressit dicens: *Domus impiorum delebitur, tabernacula autem iustorum germinabunt,* puta sanctimoniam, cum germine suo. Verum ad sanctimoniam domus inchoandam & conseruandam, sera & clauē opus quoque est. Quapropter antiqui referunt, Deos seras & clauē adinuenisse, non ob aliud, quam vt pudor & sanctimonia domus conseruetur. Hinc Iano, à quo ianua dicitur, in beneficij memoriam, clauem manui ingerunt. Et Portuno portarum Deo eadem apponuntur, *in Pier. lib. 49.* Clauem auream dum in armis vestris habeo, iam & sanctimoniam domus habeo. Nam si in Augusti Cæsaris corpore visis cælestibus & Zodiaci signis, antiqui dixerunt. Cælum Augustum ad se inuitabat, *vt Sueton. in vita illius:* multo conuenientius clauē aurea vestra visâ, domus clausuram, vitam pudicam, sanctitatem Dijs gratam, vobis ominabor. Habeo domum quæ aperitur clauē ferrea, sed sanctimonia exultat: *Refert namq; Holhot. in Sentent.* Senatorem quendam ædificasse castrum in cuius porta scripsit.

*Clauē Dii
inuenerunt.*

*Signa cælestia
in Augusti cor-
pore.*

Decretum datur, ne dormiat aut epuletur.

Hic gens villana, sed Achilles, Plato, Diana.

Ferrea

Clavis ferrea

Ferrea clavis ad castrum: Cum verò infirmatur monitus mutare decretum, vt auream clauem appendat, subscribatque.

*Subscriptio
arcis.*

Muta decretum, sanctorum collige cætum

Nudum Martinum, Iacobum, Lazarum, peregrinum

Sanctimonia domus vestra ornata, hinc clavis aurea ad ipsam plurima fortitudo. *Domus enim iusti plurima fortitudo Prou. 15.*

S A P I E N T I A V E R A.

*Clavis stulti-
tia & sapien-
tia signa-*

Vera stultitia est claue findere ligna, & securi aperire domum. Sapiencia autem vera, contraria conatur, sed aliunde veram sapientiam ex claue colligo. Non procul à valuis ædium Leontichydx Senatoris Lacedæmonij ait. Claud. M. Parad. in Symb. Heroi.

*Serpens circa
clauem.*

Clavi sese viuens serpens circumuoluerat. Relatum ad augures, Prodigiousum esse apud Senatorem contendebant. Doctrinale negotium magis quam prodigiousum accipio. Docet namque sapientiam veram clauibus vestris circumuolutam, qualem scilicet dominus expresse-

*Sapiens cor-
de.*

rat Exod. 28. *Loqueris sapientibus corde, vt faciant vestes Aaron, in quibus sanctificatus ministret mihi. Accipient aurum & hyacinthum facient super humerale de auro & hyacintho ipsa quoque textura & cuncta operis varietas ex auro & hyacintho.* Sapienciam cordis, sapienciam animæ, sapienciam æternam, aurea clavis vestra exprimit. Hæc namque est vera sapiencia, & hanc, si quis erat prodigiousus serpens

*Sapiencia hu-
mana & di-
uina quomodo
differant.*

exprimebat. Alia enim sapiencia stultus fit omnis homo vt Ierem. 51. hæc autem sapiencia vitam tribuit possessori suo vt Eccl. 7. dicitur.

*Sapiencia e-
xemplata à
Deo.*

Sed in vobis exemplatam & hanc sapienciam video. Cum magnos consilio, prudentes opere, vos esse cerno. Non enim omnis sapiencia damnatur, sed quæ nociua proximo, incommoda sibi, Dei blas-

Eccl. 37.

phema est. Sapiencia autem in populo hæreditabit honorem & nomen viuens facit in æternum. Talis est vestra sapiencia, vnde & vera nuncupatur. Hanc clavis aurea aperit, hanc vester honor efflagitat, nobilitas adamat, Sic clavis vestra ornamentum aureum doctrinæ & brachiale in brachio dextro vt Eccl. 21. dicitur.

*Cubicularius
Regni.*

C V B I C V L A R I I R E G N O R V M.

*Cubicularius
Regum.*

Regum cubicularios esse nouistis, Regnorum quales sint attendite, Regum cubicularij reges in oculo tenent, regnorum verò in regnis officia administranda contendunt. Sunt vt erant à

Dictatura,

prima languine Iasiencij regum cubicularij vt diligentissimi ita sapientissimi, vt nec Cæsaris Iulij iocus illis non conueniat. Hic namque dum Syllam dictaturam deposuisse audiuit iocatus erat, Syllam nescire

nescisse litteras allendo quod præceptores dictantes discipulis scribenda præambulent. Iasiencij namque si sunt Regnorum cubicularij, certe regum & ante fuerant & sciebant regum cubiculis adesse, non abesse, præstolari non usurpari, adfuisse non luxisse. At ultra cubicularia regum, regni titulos adferro. Illos namque & natura & fortuna, & vis, & virtus cubicularios regni effecit. Quapropter auream clauem obtinuerunt. Improbabat Plato somnolentiam, ait Laer. lib. 3. & dicebat. *Nemo dormiens ulla re dignus est.* Vigilantes pro Regno fuistis, non dormientes pro regno estis, cubicularij regni estote. Sed aliam adhibeo intenti rationem. Tres clauēs Regnorum assignat D. Bernardus in sententijs. *Dormiens nulla re dignus.* Vnam quæ aperit abyssum, alteram quæ aperit cælum, tertiam quæ est clauis Domus David. Illa est anxium tempus, malitia horæ, obliuionem facit luxuriæ magnæ Eccl. II. Ista est spei subtilitas, *Regnorum clauēs.* *Spervantem in Domino misericordia circumdabit.* Ultima est dilectionis conspicuitas, *Qui diligit legem implevit.* Vestra clauis vna & aurea gessit vices harum trium, Abyssum consiliorum hostilium anxio in tempore Regni aperuistis. Spem victoriæ & cæli beati præposuistis victoribus. Dilectionem domus Dei conspicuam declarastis. Vna igitur trium, tres vnus clauis imago fuit. Hinc aurea extitit, hinc Regnum Patriæ, hostium, & cœli aperuit. Hinc clauem David, *Crux clauis est.* quam in modum Crucis Paradinus effecit, in aurea vestra vna Deus & fortuna figuravit.

LINEA FAMILIÆ IASIENCIORVM.

IAsieniek cui collata fuerant hæc arma, qui tyrocinia & adolescentiam ornata in Curia Casimiri Regis Pol: decerpfit. 1098. Michael Episcopus Wroclau. his utebatur armis, vt Cathalogus refert: 1216. Volmirius Episcopus Vrocl. 1271. idem Cathalog. Laurentius Episcopus Posnaniē. 1061. idem refert.

Karczewscij in Płocē. Terra. Optabat duo morti propinquus Cic: Primum. vt populum Romanum liberum relinquat. Alterum. Vt ita cuiq; eueniat, sicut de Repub. quisq; meretur. Idem pij nobiles Regno & Ciuibus Regni, optabant, curabant, optant & curant.

Miiaakowscij in Płocē. Palat: Hi ad gloriam via virtutis perueniunt. Stanislaus de Miiakow Tarnouio Castell. Woyniceē. & Zborouio Petro maximè dilectus, tum ob eruditam indolem, tum ob mores cum gravitate pietatem spirantes. Relictis paternis bonis, in Cracouieē. Palat: latam hæreditatem acquisiuit, natus ex Barczykowska. Valenti-

Valentinus Stanislai germanus ex Nowowieśka natus, relicta Masowia in Cracouiē. Palatinatu, statua cum fratre elegit. Filius Stanislai ex Balinska Martinus in Ordine Prædicat. Cracou. vitam, religiosam amplexus est, patrimonio suo Krasne & Lasocice bonis Conuentus incorporato, eximius euasit Prædicator, Filia autem dicti Stanislai Hedwigis Præclai Lipnicki, Sophia Alberti Stosowski coniunx. Valentinus verò ex Radlinska aliquot filios & filias reliquit. Filij Marti adolescentiam offerre persuaferunt, unde in Moschonia, Russia, in Prussia, aliisq; expeditionibus solertes, Albertum famæ gloriosæ testem domui suæ, in acie cum Moschis occisum reliquerunt. Barczykowskij. His innatum est non inuidere bonis, sed bonos imitari. Michałowskij de Michałow, ad Wareciam qui semper maluit suis gestis florere, quam malorum opinione uti: & ita uiuunt, ut posteris sint nobilitatis initium & virtutis exemplum, religione, eruditione, & militia, ad honores conscendunt: Inter hos memorantur, Nicolaus de Michałow Michałowski Pallatinus Sendomiriensis, Alter Nicolaus Castellanus & Capitaneus Cracouiē. & sub Iagelone Rege Supremus Dux exercitus. Albertus Castellanus Zauichosten. Valentinus de Michałow, vir humanissimus & liberalis, Stanislaus de Michałow Subiudex Rauen. quem Paprocius per errorem ponit sub armis Trzaska, Iacobus de Michałow Pocillator Terræ Cernen. eius filij duo Gaspar Vexillifer Terræ Cernen. S. R. M. Secretarius, & Melchior vir tam eruditione, quam iurium salubri experientia grauis. Notarius Castren. Crac: post Vicecapit. ibidem, demum Tribunus Lubl. sub signis Zamojskij Ioannis strenuus & maximus miles, Iudiciorum Tribunal. quatuor vicibus Iudex deputatus, semel Marschalcus, nuncijs Terrestris ad Comitibus multoties. Huic filium unicum Thomam, Ioannes Zamojskij vitam finiēdo commendauit, reddidit. Gratus beneficij Thomas Zamoyski illi Cracou: ad gradus S. Hyacinti Epitaph. in marmore posuit. ubi addit: In omni vita, habitu, cultu, moribus, rectus, modestus, frugalis. Bonis quibusq; commendatissimus desideratissimus. Reliquit ex Kochanowska duos filios, Iacobum Tribunalum Lublinen. & Hyacinthum S. R. M. intimos Aulicos, qui maiorum suorum referunt & exornant imagines, & posteris sua claua perierunt portam virtutis.

Przeraccij in Płocensi Terra.

Kraiewskij ibidem, Stanislaus in Academia Cracouiensi Professor, Petrus Zuparius Zakroćim: Samson à Korain, cuius parentes in Ostine. districtu venerant, Varmien. Generalis Officialis Canonicus Ołomucen. In Castris contra Tartaros Notarij exercituum, plurimos bellatores Kraiewskios adnotarunt.

Zbroscij ex Cerscensi districtu Martinum refert Epitaph. Varsavia, 1539.

Vicecapit: Czersceń. non ita pridem unus erat.

Radowscij à Błonie. Generosa indoles magno bono est patriæ, sm ad vitia degeneret, magnum adfert malum.

Bielscij ex districtu Czerscensi, non multis verbis laudabo vos. Quod enim per se est rectum & utile, non eget proluxa oratione.

Strupiechowscij ex Liuensi. Qui natura probus est, ubiq; & apud omnes probus est. Talis nobilium generatio.

Iabłonscij ibidem. Duo lumina nobilis & Christiani. Benè viuere & benè mori: At benè & honestè mori non contingit nisi virtute præditis.

Warpeřzowie in Masouia ad Varsauiam. Res verbis si ante ponenda sunt, multo præclarius est res magnificas gerere, quàm magnifice loqui.

Buscij in Rauensi Palat. Vera virtute præditus, nil spectat nisi ut pro sit Reipub.

Lichowscij aut Lychowscij. Hos Iudices Terrestres & Notarios graues vidi, ut meritò eorum virtus libris exprimatur, quæ licet quodam modo virtus picta vocitetur, cum tamen virtus non modo usu sed etiam lectione discitur, habebit lumen suum & in libris. In Siradien. Pal. domicilia retinent.

Ianowscij. Iucunda est virtus exercentibus illam. At vobis nil pulchrius, nil amabilius virtute.

IASIENIECKICH.

DELINEATIO & ORIGO.

Iasieniecki.

SVnt arma quasi composita ex armis Dulicz & armis Chrinicio-
rum, nam latam ferunt crucem forte à Dulicijs, hamos à Chri-
niccijs. Vnde vel paterna cum maternis arma coniunxerunt vel
additionem ad Dulic ob merita receperunt.

PISCATOR GLORIÆ.

*Piscatio glo-
ria.*

PRæmittunt fines sua media, & piscatio gloriæ præmittit pisca-
tionem gratiæ. Tobias iunior cum peregrinaretur cum Angelo
piscem se se inuadentem apprehendit manu, quo exanterato,
iussit eum Angelus conseruare iecur & fel, iecur contra Spiritus do-
micilia hominum iuuadentes, fel contra albuginem oculorum erant
hæc in medicinam domus parentis, erant in medicinam oculorum
patris, sed præcessit piscatio gratiæ. Oculi tui vias domini custodiant
vt addatur gratia capiti tuo *Prou. 12.* Vos quibus talia arma concessa
sunt, crux inquam & hami, iam piscati estis gratiam Principum, &
domui suæ gloriam æuiternam, nam in chamo & freno maxillas eo-
rum qui non approximabant ad fontem viuum & verum Iesum Chri-
stum atque ad benignitatem Ducalem & Regiam constrinxistis: restat
non

non aliud quam ut gloriæ quoque æternæ piscatores profiteamini. Sic florebit decoro decus. Pono medium ad piscandam gloriam æternam & nunquam marcescibilem sed semper virentem. Erat responsum Hammonis Atheniensibus datum. Ioui magis cordi esse vota Lacedæmoniorum tenuia & oblationes modicæ piæ & castæ, quam Atheniensium opulenta, nam victimis illorum fædantur aræ, votis igitur pijs & oblationibus castis piscatur gloria æterna. Hinc quidam

Plurima scit doctus, Christum pius, ultima merces.

Laus dabitur docto, vita beata pio.

FAMILIA IASIENIECCIORVM.

IN Podlasia viri ut bonorum non immodica possessione, ita & fama percelebres. Et profecto ille tantum honos est qui propter merita claris viris defertur & datur, nam est non inuitamentum ad tempus sed perpetuæ virtutis præmium.

IASTRZEMBIEC aliis **BOLE-**
leszcz, aliis **Kudbrzyn,** aliis **Kaniowa.**

D E L I N E A T I O.

Accipiter dicitur à viro milite Accipitrin nuncupato. Est coloris aurei, solea equi extremitatibus sursum obuersa, intra quam

R. r 3

est Crux

est Crux, in campo cæruleo, super coronam accipiter cum campanulis, pedibus colligatis, quibus eadem arma attolit.

O R I G O.

SVnt in Regno acquisita, Boleslai Chrabri benevolentia Anno 999. Dum hostes inimici fidei & Christi Caluo monte præoccupato, superbo animo in Regios milites insultantes, aduocabant enim maledicto tumultu certaturos dicendo, an haberent qui cum vno illorum pro Christo ipsorum Deo certamen iniret. Tunc ardore fidei & gloria nominis Christi, Accipitrin soleis adiuuentis quibus equus in montem asperrimum fulciretur agiliter concertantem inuasit, compressit, tenuit, Regi deduxit. Demum soleis equos ad montem asperum & glaciosum Centenos adarmatos exercitui suo præmisit, & inuium montem peruium fecit, ac hostes circumdedit, & agilitate admirabili equorum hostes dissoluit & dispersit. Rex ingenio collaudato, talia arma sibi inter cætera præmia contulit.

SPECIMEN GENEROSITATIS.

Agamemnon.

Generoso animo quia nil excellentius, plurimi ex præcipuis ducibus & Orbis Dominis, varijs medijs specimen suæ generositatis declarabant. Agamemnon ille Leonem clipeo appendit, à cuius ore flamma micans spargebatur. Cui tanquam veritati, ingenuè posteritas subscripsit. Virtus fortunæ Agamemnonis, quasi dicerent, Leo hostium, quo fortior nullus, igne rugiebat. Dicebat vix & fiebat. Alexander M. aliter generositatem suam expressit: fulgur scutis imposuit, Penetrabat enim hostium vires fulguris virtute & velocitate. Darius falconibus tribus exaratis, generositatem insinuauit. Credebat enim totum vniuersum annetibus tribus assimiliari, vnde falcones assumpsit, vt Asiæ, Europæ, & Africæ clarum & potentem animum figuraret, at crediderim ego nullo melius specimen generositatis commonstrari, quam Iastrzembiēcij armis. Cruce, solea, Accipitre, auro, Maltenes cruce demonstrant suam generositatem, & qualis est generositas eorum? Talis vt ipsam summi Pontifices religionem florentem vocauerint, licet illi cum suo Magistro Generali humilem sibi titulum ascribant. Nempe, Dei gratia sacra domus Hospitalis S. Io. Hierosolimitani Magister humilis, pauperumque Iesu Christi custos. Talis generositas eorum, vt toto sudore & conatu, Soltanus Solimanus Turcarum Imperator illam exhorruerit, dum vires suas cum exercitu & ducibus amisit. Solea verò tanquam generositatem exprimit, vt nisi ille qui acerrime hostes

insecu-

insecutus fuit, eoque animo equestri inuasit, ut soleæ à calcibus equi deciderent, & hostilis ceruicis victor poritus esset. Accipiter verò quantam generositatem dicat *Gab. Symeon in Hieroglyphic. 6. demonstrat, dum ait*: Accipiter Spriuerius dictus, quibuscunque aucupatricibus alijs volucris associatus fuerit, ea vniuersa enecat, vnde inscripsit illi: *Sic maiora cedunt*. Aurum autem ut præstantius est omni metallo, ita si exprimet generositatem, illam supremam quam maius nulla exprimet. Talia sunt vestra insignia, nec aliud efferunt, quam vnicum specimen generositatis.

Generosus est qui à sua natura non degenerat.

CVSTODES TRIPLICIS BONI.

TRiplex bonum statuitur, honestum, vtile delectabile, sed quia nil nos celerius fugit quam bonum, amittitur enim nedum ex quocunque defectu, sed etiam ex leui occasione: ideò custodes tanti boni statuendi erunt. Honesti quis est custos? Educatio bona, Prou. 4. *Tene disciplinam custodi illam, quia est vita tua*. Vtilis quis custos? Iustitia & veritas ad Ephes. 5. *Fructus lucis, in bonitate, iustitia & veritate*. Igitur utilis nobis fructus, isti sunt custodes. Delectabilis boni quis custos? Perseuerantia, 1. Cor: 12. *Fratres stabiles estote, & immobiles abundantes in opere domini*. Et ad Galat: 6. *Bonum facientes non deficiamus, tempore enim suo metemur*. Video in vobis triplex hoc bonum radicatum ô Iastrzembcij, nec quoties arma vestra hæc contēplor aliud mihi proferre licet, sed ipsi vobis custodes facti estis tanti invobis boni. Radicatum est in vobis honestum, quod ex vestris armis in Laurentio Myszkouio apparuit, qui ita sub Orsza hosti Moscouitico rebellis at Regi suo fidelis fuit, ut omnium ordinum intercessionem casus sui, (quem ex occasione Ducis Zatoriensis vltimi apud Sigismundum Regem & occisi consanguineos merito assumpserat) leuamen acceperit: *Stric: lib. 23. Cap: 7.* Quod ex alijs quoque potest qui tot ac tanti Senatores de his armis in toga & sago fuistis. Radicatum vtile bonum, quos dum vigiles conspexerunt Reges in officio sibi commisso Exercitus, Marschalci, Oratoris, tot titulis bonis & honoribus auxerunt. Radicatum & bonum delectabile qui dignitatem suam illustrem, tam illustri encomio adornastis, ut externi Principes vos in singulares delicias eligentes, suis honoribus & titulis donarunt. Quocirca arma vestra in Familia nunc florente Myszkouiorum dum videmus, illa Aquilæ Leones, & Mauors armatus, ut delicias quasdam ac delectabile monile, custodiunt & tuentur.

*Myszkouius
occidit Zato-
rien. vltimum
Principem.*

Hinc

Hinc in Orat: Funebrali Myſkouij, à Stanislao Labeczki
ternae memoriae positum fuit:

*Pro Ioue pugnarunt Aquila & Leo quando Gigantum
Seua cohors calo vimq; manusq; tulit,
Quatuor hic Aquila posuere, hic bina Leones
Castra ferus Mauors hic magis arma mouet.
Scilicet alta petit virtus Myſkouia monstrat.
Hoc diadema Aquila bis Leo magnanimus
Hoc solea robur Crucis & pia signa potentem
Gonzaga ostendunt robore honore Domum.*

Sol & vester accipiter vigilans cum hac campanulla hoc dicit, hoc
crux sancta in vobis praefagit, hoc aureae equi calces expendunt, v
boni vestri custodes, bonorum vestrorum & aeternorum nomina
mini.

MALVM IRRETITVM.

Malum tam moris quam culpae, his tribus capitibus prouenit.
At pertinacia erroris, & sic malum haereseis serpit, aut ex in-
perbia & praesumptione. Quomodo supremus exercituum
Dux Iuanus Andreae Celadinus dum sub Orſza venientem ad se mili-
tem Regium per Boristhenem noluerit donec totus exercitus trans-
measset inuadere. Tanta enim exercitus (aiebat ille suis Palatinis)
noster nec vnguem hostis dimittet, circumactos flagellis conduce-
mus uti pecudes cum Rege in Moschouiam. Ita Herbersteinus, sed
contrarium expertus fuit. Aut ignorantia eorum quae scire quis de-
buit & nescit. Facile enim Dux errat, qui nec miles fuit, & qui non
adoleuit perturbatur. Tantum autem malum irretitur & ligatur, sui
intellectus captiuatione, prudentiae, perspicacitate, & experientia re-
rum magistra. Dum arma vestra contempler, quid haec Crux qua li-
gatur solea? quid hic accipiter irretitis pedibus, & ad aliud opus reie-
cta naturali rapina asuefactus? Non aliud me hercule quam omne
vitium & malum ligatum & irretitum, ne quando serpat in Familia
vestra praefagunt. Quapropter plurimi ex vestris talem elegerunt
vitam, quae a mundo & mundanis abstrahit, & ad caelum & caelestia
aditum facit, plurimi sapientia edocti, intellectum altum prudentia
insignem Deo subditum coluerunt. Vnde Episcopi, Canonici La-
teranenses, Praepositi Ecclesiarum facti; ut intellectu captiuato, in
obsequium Christi, malum irretitum & fomitem omnem ligatum
declarent. Hinc ab Academia Cracouiensi pietatis, probitatis, sa-
pientia, & elegantiarum matre de Armis vestris Andreas Stremboſz
Canonicus Lateranensis, Praepositus Mſtouiensis apprimè laudatur,
& Petrus

& Petrus Myszkouius Episcopus Cracouiensis Dux Seueriensis cum Alberto Iastrzembecio à Christophoro Kątecki ex sapientia & prudentia summe extollitur. Cauendum igitur vobis erit, quod de vno ex armis vestris relictum fuit. Ne facta sint consona, armorum vestrorum nomini infesto. Nam.

- - - Quæ populo sunt turpia,
Sacris credite Pastores esse nefanda viris.

LINEA FAMILIÆ IASTRZEMBIEC,
SEV ACCIPITRORVM.

Iastrzembiec tali cognomine primitus familiam notabant suam, dum & in Paganismo fuerunt, & dum babatum pro Armis ad denotanda sua merita regio consensu assumpserunt. Durauit hoc Proclama Armo- rum & nobilitatis ad successores S. Adalberti Archiepiscopi Gne- snensis, quorum aliqui à Rytwiány, aliqui à diuersis possessionibus fa- miliam notare ceperunt. Ioannes Episcopus Vratislau: Boleslao ele- ctionem suam acceptante, & Alexandro II. Papa confirmante. Hic primus ex Polonis post Italos Episcopos ibidem fuit, 1062.

Młczyński de Iakusowice, Ioan: Canonicus Cracouiens. 1061. Cathalog. Borzywoius filius Młste rediit ex Vngar. benignitate Vladislai Ducis 1084. cum Mecislao Boleslai Audacis filio Succam. Cracouiens. Cast- miri Regis literæ 1366. Derslaus Pocillator Boleslai Krimoustij III. magnus bellator. Eius filij Albertus & Derslaus. De his literæ Boleslai Crispi. Nos Boleslaus &c. Considerantes fidelitatem & probita- tem militum nostrorum, Alberti & Derslai Accipitrinorum, pro fidei seruitio illorum villas ipsorum Iakusowice & Kobelniki de Iure Polo- nico in ius Teutonicum transferimus. Albertus prænominatus erat Vexillifer Sandomiriensis, Reliquit filium Petrum. Suentoslaus Epi- scopus Posnaniensis, Cathalog. 1151. Petrus Episcopus Płocensis, Ca- thalog. 1154. Andreas Episcopus Vlnensis qui fidem Catholicam primus in Lithuania promouit, 1390. Cromer. Virum pium & do- ctum lib. 15. refert. Anonymus de illo.

Strenuus accipiter pennis superantibus astra

Despicit, est humili quidquid in orbe situm

Is quoque tam clara qui traxit origine gentem

Discolor, haud quando stemmatis huius erat.

Dum parat aeterno victuram tempore famam

Nomine percrebuit notus vtrique pollo.

Narcissus germanus Andreae Episcopi Vlnensis, qui PP. Ordinis S. Fran- cisci in noua Ciuitate Korczyn Ecclesiam erexit, fundauit. Koszczon

Petrus de Sędziśow Długoss: 1400. Albertus Episcopus Posnaniensis, demum Cracouiensis, postmodum Gnesnensis Archiepiscopus. Iterum Cracouiensis Episcopus, notabat familiam de Lubnice 1412. Posteris de sua familia emit Rytwiány, quapropter familiam suam ceperunt notare de Rytwiány & Rytwianscij. Martinus ex fratre Episcopi filius Palatinus Lęcyceń. Crom: 16.

Rytwianscij à Rytwiány, Derslaus Palatinus Cracouiensis, Ioannes Castellanus Cracouiensis frater vterinus, Cromer lib: 28. Fij Martini. Ioannes Rytwianski Castellanus Sendomiriensis, Palatinus Cracouiensis, & Marschalcus Regni, Crom: lib. 28. Orator ad Pontificem, Crom: lib. 25. Erant viri clarissimi in Regno & Ecclesia, in bello & pace. In Curia & Senatu veri Cives, veri amatores patriæ, obseruantissimi Regum & Legum. Derslaus filius Castellani Cracouiensis, Castellanus Rosperseń. demum Palatinus Sendomiriensis, ut priuilegia Monasterij Tremesensis referunt. Reliquit filiam quam nupsit Korozneccio, qui dum reliquit filias tres, bona Rytwiany cum eis diuisa cesserunt, Rytwiány, Łasko, & Korozueccij bona Łanzekrunscis.

Sic vos non vobis fertis aratra boues,

Sic vos non vobis mellificatis apes.

De illo Cromer. quod ad controuersias componendas cum Vngaris fuerit cum alijs missus Commissarius, lib: 27.

Narcissi seu Marcissi filius Petrus de Zborow. Hæc bona etiam Albertus Episcopus cum Rytwiány comparauerat, dilectus Casimiro Regi Venator Sendomiriensis, 1479. Ex Tecinska reliquit Nicolaum & Andream. Refert alia de illo Długoss: Nicolaus magnus Bellator in Vngaria, in presentia Matthia Regis, à quo & honore militari decoratus fuit, Regi Pol: pugnanti contra Cruciferos profuit & Marte & summa peccuniaria. Pauperibus Cracouia beneficia plurima prestitit. Receperat à Serenissimo Rege in summa peccuniaria Odolanouiam. Andreas verò frater Nicolai, post mortem fratris Tenuarius Odolanouij, & Dominus in Zborow Zborowski nuncupatus fuit, & Elizabeth Szydłowieczka Christopheri Castellani Cracou: filia, reliquit filiam, quæ primo matrimonio iuncta Krzepiecio, secundo Szafrancio, & filios tres reliquit, obiit Castell: Vieluneń. Ioannes primus filius Andreae, qui in Vngaria dum Regno præesset Sigismundus Bohemia Rex, maxima specimina adolescentie in militari theatro demonstrauit, demum in patria pro patria, dum ad Orssam pugnat occubuit. Eius Epitaph: Vilna in Ecclesia S. Francisci de Obseruantia. De illo Cromer lib: 27. ad Tartarorum Principem legatus fuit.

Casim-

Casimiro Rege regnante. Petrus alter filius Andreae Pocillator Sigismundi Regis, demum Castell: Mátogostén. Et maior domus in Curia Augusti filij Regis, obiit Castellanus Sendomiriensis, Et Capitaneus Sanocensis 1557. Martinus horum germanus, vir in consilio Et bello felicissimus, Regibus maximè charus. Ex Castell: Caliss: Palatinatu ibidem, demum Palatinus Posnaniensis, obiit Castellanus Cracouiensis. Capit: Szidtou: Stobnic, Tlumac: Odolanou. Cuius gesta Et heroicas virtutes, Epitaph: in Zborow ita refert: Illustissimi Et Magnifici viri animi celsitate, virtute atq; integritate Senatoris clarissimi, Martini Zborouij de Ritwidny, è gente Iastrzembciorum, Patre Andrea, Matre Elizabeth Szydlowiecka progeniti Castellani Cracouiensis præfecti Stobn. Reliquit filias Zophiam Coniugem Ostrorog Castell: Sanocén. Catharinam Osolinscij Castellani Sendomiriensis uxorem, Barbaram Stadnicij de Zmigrod, Elizabetham Tarnouij, Christinam Ioannis Chodkieuicz Comititis in Sktom Et Myß, Marschalci M. D. Lit: Coniugem. Filios reliquit Martinum Castellatum Krziuienscen. Roth. Augusti Regis Curia in Finlandiam, cuius animi dotes Vilnæ apud Bernard: Epitaphium dicit. Nobilissimi Regni Poloniae Patricij, animi heroica magnitudine Et morum comitate præstantia, bello Liuonico sub auspicijs Sigismundi Augusti extincti 1559.

In patria virtuti sat est obijisse sibi que
Persimiles patriæ progenerasse suæ.

Reliquit filios ex Rozrazemka. Petrum alterum filium Palatinum Cracouiensem Generalem Capitaneum Crac: Stobnic. Tlumac. Kamionac Legationem ad Adalbertum in Prussiam, ad Selimum in Turciam feliciter persoluit. In electione Stephani Regis summe proficuum, in expeditione contra Gedanenses desideratissimus, viris doctis Et sacerdotibus Ecclesiae Romanae maximè affectus (licet Calvinus) fuit. Reliquit filium ex Barbara Myszkowka, cui in parato pecuniam reliquit centum viginti millia. Ioannem tertium reliquit filium Castellatum Gnesnensem, præfectum militiae Regiae Et in bello singularem victorem Gedanensium militum præfecti, Hans Koln cum parcissima manu, Legatum in Galliam ad Henricum Poloniae Regem 1577. Habuit uxores tres, ex Silesia Malicianownam, Ducis in Pronsko Palatini Chiuouienfi filiam, Et Konarscij Castellani Calisienfi filiam. Andreas filius quartus, Marschalcus Curiae Cap: Radom. Hic cum iuuenilem ætatem exteris in nationibus excultam, grauioribus exercitijs adornasset, Regi fidelissimus fuit: Ecclesiam profanatam in Zborow à parente consecrauit, altaribus adornauit, parochum

introduxit. Reliquit ex Iordanowna Castell. Cracouiensis filia Martinum filium. Nicolaus quintus horum frater, Hic artem rei militaris ceteris virtutibus præstantiorem esse docebat. Epitaphium in Zborow de illo refert. Natalium splendore, Prudentia, Fortitudine, à multis præclaris virtutibus ornatissimi viri Præfecti Szydlou. Rubeburg. Dzierzbneń. Ex Tęćńska Castellani Cracouiensis filia suscepit Christophorum, Petrum, Elizabetham. Sextus frater Samuel, quem ob militarem animum, affectum, prudentiam, Cosaci ad Donum pro suarum copiarum præfecto expostularunt, elegerunt, cui postmodum regimen suum & Cosaci ad Boristenem commiserunt. Cum quibus qualia perennis gloriæ indicia perfecit. Paprocius latè referet. Christophorus septimus illorum frater, qui dum in electione pro Maximiliano vota dedisset, in illius ac filij eius curia, vitam finiuit. Extant his temporibus posterius, ex Samuele Alexandri filius in SOCIETATE IESV Professus.

DISTINCTIO ARMORVM I A S T R Z E M B I E C.

L Aurentio Miedzileski Præposito Vilnensi, Nuntio & Protonotario ac Comiti, Palatino Apostolico & Oratori Serenissimi Regis Poloniae ad Casaream Maiestatem pro claris factis, in obeundis R. P. Christianæ negotiis, ad expeditionem contra Turcas & alios Christi nominis hostes, prudenter & studiosè fieri solitis, nonnihil decoris addidit, ut Accipiter cum campanellis venatis ad unum pedem, altero pede dextro babatum teneat erectum Maximilianus Romanus Imperator semper Aug. concessit. Præterea omnimodam facultatem concessit perpetuis temporibus duraturam tres milites seu equites laureatos ex eadem familia creandi & faciendi unum in Polonia, alterum in Lithuania, tertium in Masouia. Datum Augustæ 1518. Regnorum Romani 33. Hungariæ 28. Latius habet in Stemmat. Paproc. Mylzkowscij de Mirow, Petrus Palat. Lęccien. Marschalcus Regni. Reliquit filios Petrum Cap. Leop. militia clarissimus, Cromer. lib. 30. Erant in Russia nonnullæ mercenariorum militum copię, cum Petro Myszkouio Præfecto Leopold. Stanislaum Castellatum Miedzirzet, Laurentium qui Ioannem Ducem Zatoriensem gladio confodit, ut Bielsc. sub Anno 1513. refert. Magnus vir erat in armis, ut Moscouia testis, ubi & veniam delicti ob eadem promeruit. Bielsc. Anno 1514. Demum Castell. Sandomień. Martinum Castell. Vielunę. Nicolaus filius Laurentij, Castellanus Voynicensis, Oświecim. Zatorien. Miedzirzecensis Capitaneus. Erat ante incisor Regni Sigis. I. Rege Regn.

Regn. Cromer. fol. 696. Reliquit, *Barbaram Zborouij, Palat. Cracouiē. & Gen. coniugem, & Zophiam Macieiouij Castell Zauichoiſteń. Capitanei Spiſeń: uxorem, cum quibus & bona deuoluta ſunt in virorum familias. Alter filius Laurentij, Stanislaus, Nicol. Canonicus Cracouiensis, Petrum, Stanislaum, Chriſtophorum. Tertius filius Andreas Castell: Lublineń. Lubacouiē. Capitaneus Quartus filius Chriſtophorus Caſtellanus Rauensis. Martini verò filij, Stanislaus Palatinus & Capitaneus Cracouiē: ac Gen. qui ex Anna Andrea Comitis in Teczyn Castell. Cracouiē: filia reliquit filios Ioannes Caſtellanus Oſwiecim: Iacobus Burgrabius Cracouiensis & Hieronymus. Germanus verò illius primi Petri Palatinus Lęcicień: erat Nicolaus a Przecicow. Habuit Ioannes Castell: Oſwiecim. & Nicolaum qui reliquit Ioan. & Georgium Archidiaconum Cracouiē. vt Epitaph. 1548. Cracouiæ refert. Ex Ioanne & Pieczyboyska relictus Petrus, Episcopus Cracouiensis, & Dux Seueriæ, qui Cracouiæ ſepultus, 1591. Eius virtutes plurimas Paproc enumerat Alter filius erat Nicolai Sigismundus, qui ex Beata Przerebska reliquit Ioannem, Petrum, Sigismundum, Alexandrum. Tertius filius erat Alexander, Cuius Epitaphium Cracouiæ 1548. Sigismundus Marſchalcus Regni, vt conſilio ita animi excellentia grauiffimus Reipub. amator, Regum obſeruantiffimus, pietatis in proximum, reuerentiæ in Deum ſingulariffimus Illuſtriſſima Domus Gonzagea gentilitius Principum eos adornauit. Dzierzgowſcij in Maſouia. Hi ante Iezowſcij dicti, ſed diuiſione & poſſeſſione bonorum Dzierzgow, Dzierzgowſcij nuncupati fuerunt. Erat diuiſio bonorum ante annum 1270. Pomſciborius Iezewſki de Dziergow, Caſtellanus Ciechanoniensis, ex Catharina Wilkanowſka ſuſcepit Ioannem & Nicolaum. Nicolaus Dzierzgowſki Archiepiſcopus Gneſneń. Primas Regni, Legatus natus. 1546 De hoc Ianicius.*

Tefauor ad magnos Regis prouexit honores,

Et primum patriæ fecerat eſſe caput:

Largus eras inopi: nec certe iniurius vlli,

Non eſt parua boni laus quoque & iſta viri.

Ioannes Archiepiſcopus Germanus Palatini & Generalis Maſouia, Varſauiensis & Louiciensis Capitanei. Reliquit ex Dorothea Sobocka filium: Magnus erat amator patriæ maxima quoque pro patriâ fecit, voluit. Amo Saluſtium dicentem. Non exercitus, neque theſauri præſidia Regni ſunt, verum amici, quos neque armis cogere neque auro parare queas, officio & fide parantur. Auctus filius Palatini Caſtellanus Sochac: Oſieciensis Capitaneus, ex Srzenska Palat. Ploceń. filia reliquit Barbaram, Macieiouij Capit. Zauichoiſteń. coniugem,

gem, cum illa & bona translata fuerunt. Anno 1523. Stanislaus Dzierzgowski Iudex terræ Ciechanouiensis. Hic dum diuisione bonorum Szumsko accepit, posteritas Szumscij vocati sunt.

Iezewscij eadem cum Dzierzgouius domus, Pietati, religioni, militia, dediti, ante annos sexaginta computauit quidam Canonicos Plocenses & Varsauiens. viginti. Bartholomæus cum Przedborska reliquit Ioannem & Bartholomæum, & filias quatuor. Ex quibus progenita proles à uillis & bonis iterum alia sortiti sunt cognomina, alij Skubaiewscij, alij Bielewscij, alij Kucharscij. Matthias Iezewski in Zarzece & Glinie translatus post modum cupiditate immortalis famæ in Castra & Podoliam, plurima indicia inuicti animi demonstrarunt. Quapropter grauissimis titulis in castris, Rothmagistrorum, Custodum castrorum, nuntiorum ad hostilium phalanges & Dominos honorati extiterunt. Nota est & modernis rectoribus exercituum eorum fides & virtus.

Kępscij in Plocensi Palatinatu, Stanislaus Palat. Plocen., Adamus Cap. Plocensis, Posteritas ab Adamo Kosmaczewscij vocata: Non tenditur rete accipitri ait Terentius. Nullis etiam terminis nomen clarum uestrum & amor in patriam constringitur.

Szulenscij de Lukomie in Dobrzynensi terra, Matthias vir strenuus ex Czernicka & Nasięniowska reliquit Paulum & alios filios. Neglecta solent incendia sumere vires, & sopita gloria incenditur virtute.

Lutomirscij de Chelmica magna in Dobrzynen. terra. Sciborius Capitaneus Dobrzynensis tenitarius Margierburg. Prussorum clades 1290. Przedborius defensor strenuus contra Cruciferos Dobrzyn: Terra propter quod à Wladisl. Jagell. præmiatus fuit, una cum filio Ioanne non dissimili à parēte fortitudine animi, medietate Luthomirsko ut littere data Cracou. 1406. testantur. Nicolaus filius Ioannis Subiudex Dobrzynensis litterarum peritus & pius vir, reliquit Ioannem Iudicem Terræ Syradiensis. Hic reliquit Balthasarum Castellatum Ciechan. ex Dorothea Lasocka suscepit Nicolaum qui ex Osolinska Balthasarum, Nicolaum, Petrum. Alterum Michaelem qui reliquit Ioannem Castellatum Syradiensem, Radomensē Lenciciensē Capitaneum, & Michaelem Succamerarium Dobrzynensem. Tertium Petrum Succamerarium Syradiensem. Hic reliquit Georgium Vexilliferum Camenecensem, qui ex Potocka suscepit Nicolaum & Stanislaum, hic ex Lasocka Georgium & Ioannem. Anno 1582. Balthasar Castellanus Czehouiensis filius Capitanei Syradiensis & Leciciensis cum Beata Tarnowska Palati. Sendomiriens. filia reliquit Stanislaum & Sophiam. Extant Lutomirscij antiqua & recenti fama in pace & in bello perillustres, & quasi reuerberanti inter saxa voce, virtute cor-

respondentes, ut quasi audiam, Senec: Epist: 94. Obsecro te mi Lucilli hoc agamus, ut quemadmodum pretiosa rerum sit vita nostra, actu illam metiamur non tempore. Nam quam diu sim, alienum est: quam diu vero vir bonus sim, meum est.

Ociescij, Ioannes Cancellarius Regni, Magnus Orator ad Casaream Maiestatem, & diuersos Serenissimos. Obijt 1563. Reliquit Ioannem Capitaneum Olstinensem & Ioachimum, filiam quæ nupta fuit Stanislae Tarnouio, Castellano Sendomirieuſi. Raphaelem cum filio Matthia, & Ioannem Castell: Bieceń. Magistrum Curie Regni, Capit: Sadecń. Succamerarium & Burgrabium Cracuiensem, Epitaph: Cracouiæ in Ecclesia SS. Trinitatis refert 1547. Adamum Succamerarium Crac: virum pium & de omnibus bene meritum, Epitaph. quod marito suo Anna de Koniecpole in Ecclesia Woynicensi posuit, refert:

Eius echo è Sarcophago:

Adam hic iaceo explens æui iusta tempora sui,
Expectans munera certa præmia mei.

Ex hac familia erant plurimi Canonici, milites, Duces militum, Senatores, & optimi patriæ ciues, sed hæc omnia faciunt hominem beatum sed non beatissimum, at cuius vita perfecta fuit.

Betzeccij in Russ: Palat: Betzeń. Hi non ita curarunt ut diu uiuant, quam ut satis uiuebant Regi, Patriæ, Senatui, fidelitate, sanguine, consilio, satis. Nec aliter uiuere sibi & posteritati suæ exoptant. Quapropter sanguinem & vitam plurimi in variis expeditionibus, corde hilari effundere non hæstarunt. Nicolaus, de quo liberè proferendum: quod Epictetus de viro famæ splendentis protulit. Quemadmodum sol non expectat preces & incantationes ut exoriatur, sed illico fulget & salutatur ab omnibus, ita nec ille expectat applausus, sed ut salutetur, ametur ab omnibus, executus enim fuerat tam pacis quam belli tempore officia boni ciuis, boni amici, boni filij. Reliquit ex Barbara Magierowna Bartholomæum, Andream, & Ioannem, & filias Elizabetham Zawacka, & Annam Herburtowa. Bartholomæus erat vir in toga & Marte, inuentum Marti vindicatum Serenissimis Regibus Henrico & Stephano obtulit. Surrogator Betzensis obijt. Ex Waszczynska Nicolaum & Bartholomæum suscepit. Hic Bartholomæus virtuose peractos adolescentiæ annos, dum militaribus campis splendidiores effecisset, Ducum in Zbaraz sororem in coniugem accepit, ex hac suscepit filias coniuges Skotniccij & Debinscij: Hac mortua, Ducum Sotomirecciorum sororem in matrimonium accepit, demum ex Sophia Piccihoyska habuit Christophorum
S. R. M.

S. R. M. Secretarium, postmodum ex Trzcinska Succamerarij Socha-
cou. filia accepit Franciscū & Georgium. Obiit ille Bartholomæus pri-
mus Succamerarius Belzensis postquam arcem Rudensem erexit. An-
dreas Germanus Bartholomæi, dum multarum nationum studia, mores,
militarem expertus, fortitudinem Scythicam, Valachicam, Moscon-
ticam Rothmag: ad Polociam Kottow & Socol dexterè & viriliter
tribus vicibus vexillum bello colapsū subleuando repressit, ex Stupe-
ka Castell. Lublinen: filia reliquit optimum ciuem Patriæ ante Succa-
mer. modo Castellatum Haliciensem, Capitaneum Belzensem. Hic
ad Smolenscum cuniculos & petardas cum Nouoduorscio Caualiere ad-
mouebat, & contra Abasium Pasa militem proprio sumptu centena-
rium adduxit. Eius soror Catharina Alexandro de Mirow Mysko-
wski Capitaneo Tyseuieciensi in coniugem data. Post martis trophæa
cum Zophia Zarczynska celebravit matrimonium, ex qua suscepit A-
lexandrum cui parens Capit: cessit Belzensem postquam cum Stani-
slawska matrimonium accepit, Euaristum Cubiculariū S. Vladislai IV.
Theodorum & Bonauenturam, secundo matrimonio Andreas ex He-
duigi de Buczac Iázłowieczka suscepit filiam Helizabeth Illustris-
simi Ianusij Tyskiewicz Palatini Kiiouiensis, Zitomiriensis, Sniati-
nen. Prefecti coniugem. Tertius illorum frater Ianusius, Hic Tyro-
cinia militiæ in Vngaria ad curiam Stephani Batorij Palatini Transil-
uania & parantis sui habuit Aulicus Reg. Maiest. Steph. In bello
animo infractō ad Socol. & Cecoram, & cum Ianusio Duce in Zbaraz
Palat: Braslau. contra Seremetum & Bulbacum extitit, Ecclesiam
Magierou. fundauit. Reliquit ex Strzizowna Ioannem Vexill: Bel-
zen. qui ex Niscicka duas filias Zophiam Vbyssō S. R. M. Secret: in
matrimonium concessam & Annam. Tandem ornatus militaribus
trophæis ac virtutum splendoribus sempiternam sui memoriam poste-
ris reliquit. Cogitet igitur sedulius descendens posteritas primorum
annos & acta, quibus unicum commemorabo. Andreas Lachius Sco-
tus Anagrammata Ioanni Betzeccio plurima adscripserat.

1. Heus nobilis ne cessa
2. Acie nobilis sensus
3. Nobilis acuis enses.   Sed primum ita
interpretatus fuit.

Nobilis heus, quicunq̃ue fuit, qui scire quis esses
Iusserat, in vultu legerat ille tuo.

Ingenium Genium, iuuenili in fronte Senilis
Incrementum animi Pectora digna domo
Credibile indicium morum aspexisse notasse
Matura vt tenerum, iam grauitate Regi.

Cætera quid memorem ; NE CESSA adhibere Parentis

Digna ô verba Sopho Moribus, eia, tuis.

Tu patrijs Ausis, Acuis Stirps nobilis enses,

Artibus ingenium, Quantum ô vtrinque Decus.

Maciejowscij de Maciejow in Palat. Cracouiensi: Dicebat Sen. Epist. 92.

Enumerare omnes fatorum vias longum est. Hoc unum scio, inter per-
ritura viuimus, quare Deo, conscientia viuamus.

Gloszkowscij in Cerscensi districtu. Regum Curis, Augusti, Henrici,

Steph. aulica dignitate clarissimi, nouerunt enim quod ut diu quis ui-
uat, fato opus sit, ut satis animo.

Ianikowscij: Thomam & Thobiam Canonicos Vroclau: meminerunt E-
pitaph. ubi posteriorem morum & virtutum fundamentum referunt.

Baranowscij: Albertus Episcopus Premisliensis Vicecancellarius Re-
gni, postea Archiepiscopus Gnesnensis, magnus pauperum tutor, &
Reip. amator. Albertus Baranouijs per Anagramma:

LABOR TVVS SANE IUBAR.

Sic de te affirmant: sanè tam nomine quam actu

Tuque laborque tuus, sol quod in axe, iubar.

Iastrzembecij: Existimo ab ipsismet armis denominatos. Albertus Epi-
scopus Cracouiensis 33. ordine. Assumptus 1412. translatus ad Ec-
clesiam Gnesnensem, mortuus 1436.

Rachanscij in Belzensi Palatinatu, unus illorum pietate & moribus
grauissimus, vexillifer Belzensis. Admonebat Senec. Epist: 109.

Tenendum est rapiente fluctu gubernaculum, luctandum cum ipso ma-
ri, eripienda sunt vento vela. Giebarth in Dobrzynensi Terra,

Patriæ & Reipublicæ militari, & doctrina proficui.

Orlowscij in Dobrzynen. iure & iustitia beati. Iudices Dobrzynensis
Terra.

Beikowscij antiqua & præcipua in arte militari familia. Habent pri-
uilegium à Troideno Masouia Principe & Czeruinia, in Anno Dñi
1362. ubi dat villam Beikow super ripam Pilcza strenuo militi Stan-
coni Comiti & Baroni suo. Nicolaus Marschalcus Semouiti & Con-
radi Principis Masouia, singularis triumphator de hostibus suo-
rum Principum. Diuisione postmodum honorum descendentes filij,
Nicolaus accepit Falecice, alter Beykow &c. Ille qui habuit Beikow
habuit filium Stanislaum omnibus bonis amabilem, qui reliquit Ioan-
nem Dapiferum Premisliensem, virtutibus benè instructum, qui ex
Rzesowska reliquit posteros, Frater suus Petrus Vexill. Czerscen. ha-
buit coniugem Laska. Paulus tertius eorum frater Augusti Regis
temporibus militia celebris, in Nicborg cum alijs in captiuitatem reda-
ctus, dum lancea à Moschorum duce vix non esset perfossus, eripuit

lanceam & direxit fortiter in Ducem, sed filius Ducis gladio parentem defendit, in carcere vitam finiuit. Guagninus in descrip. Sarmat: Extant & modernis temporibus Bieikowscij, quibus illud Senecæ Epist: 109. recogitandum, Sic in ætate nostra, quod est optimum est. Id exhauriri potius patimur, ut nobis fecem reseruumus. Inhæreat istud animo, & tanquam missum oraculo placeat.

Nowiewscij in Russia, bonis & fortitudine non mediocres.

Kul in Cracou: Pall. Alias vocantur Niemsta, fortiti sunt cognomen sub Boleslao Audace, ut Dlugoff: Erant viri literis, & militari dediti, unde & Capit: Varsauien. & Rothmagistri grauissimi, protulerunt sua domicilia in Podoliam, virtute, fama, hospitalitate continua.

Pilchowscij, optimi in patria & bello. Quare optimi? Seneca Epist: 109. doceat. Quia iuuenes possumus discere, possumus facilem animum & adhuc tractabilem ad meliora conuertere, quia hoc tempus idoneum est laboribus, idoneum agitandis per studia ingeniis, & exercendis per opera corporibus. Matthias Rothmag: Stephani Regis ad Gedanum, & per totum bellum Moschouiticum, vobis quos tanti excitant honores, vestigia è puluere excitare famæ conuenit

Myśliszowscij: Profunt inter se boni, exercent enim virtutes, & sapientiam in suo statu continent,

Chmieleccij de Golany: Ioannes Ensifer Podol. cui filius Ioannes Georgius id ad cippum inscripsit in Camen. Podolia.

Dum vixisset.

Regi fidissimus, Patriæ amantissimus, nobilitati in amoribus viciniæ æquissimus, subditis non iniurius, bonis omnibus carissimus, sobolis in educatione diligentissimus, Ecclesiæ Catholicæ addictissimus, munificus parens egentium fuit.

Kuropatwa in Russia in districtu Haliciensi & Trebouiensi. Egregium opus pari iugo ducunt. Ioannes Capitaneus Chelmensis, Russorum ad Chelmam strages. Nicolaus Stolnik Haliciensis, Succamerarius postmodum qui à Scithis occisus. Ex Betzecka reliquit Alexandrum, qui ex Gotuchowska optime spei adolescentes & duas filias suscepit. Paulus Dapifer Haliciensis ex Makowiecka suscepit Ioannem, Petrum, Paulum, & Hieronymum, eximios milites & optimos patriæ ciues.

Strzembosfz in Sendomiriensi Palatinatu, vulgus hos ante vocatos lastrzembeccios, vocauit lastrzembeffios, postmodum Strzembeffios. Erat domus ut virtute, ita meritis semper collucens, quapropter & terrarum Iudices, & in militia primates fuerunt. Deduxerunt colonias suas in Terram Lublinensem & Volhyniam, unde non admiranda erit eorum tam differens denominatio. Petrus Tribunus Lublinensis.

sis, Ioannes litteris & moribus nobilis, Andreas Prepositus Mstouic. Extat familia eorum in Volhinia, diues & apta ad singula Reipublicæ munia. Præstat enim sapiens sapienti, id quod est dulcissimum & honestissimum, idem velle atq; idem nolle.

Zakrzewscij, Stanislaus curam arcis, & Ciuitatis Ostrog à Ducibus commissam habuit.

Drozdowscij, qui postmodum vocati Byssowscij, in Lécicien. Michael Iudex Terræ Lécicien. notabant familiam à Drozdow, fecerunt alij in Podgoria sua domicilia.

Pęclawscij hæredes in Przęclau. in Pall: Masouia, in districtu Cersceń. subleuarunt nobiles actus, non fortunæ armis, sed suis. Hinc Ducibus Masouia, tum meritis propriis, tum maiorum suorum amicissimi, Marschalci dignitate honorati fuerunt. Bartholomeus perfectione militari strenuus, in Moschouia ad Pskouiam Serenissimo Rege Stephano iustum deducente bellum, singularis animi & fortitudinis signa demonstrauit. Reliquit filios Stanislaum Rothmagistrum, Adalbertum Rothmagistrum, maiorem domus magni Præfecti exercituum Regni Koniecpolski, & Regiæ munitiois in Prussia ad ultimum posse tutorem. Petrum in expeditione Moschouitica occisum, Benè moritur, quisquis moritur dum lucrum facit. Laurentium & Christophorum, qui post exercitia virtuosæ, & bellicam functionem securioris vitæ oia honestissima contracto matrimonio elegerunt, vobis vitam & salutem ab ipso rerum seruatore rogo.

Rychlowscij in Syrad. Lencicien. & in Podolia Palat: victoribus & marti deditis desiderabiles.

Wroblowscij, Hi considerarunt quod non solum sibi nati fuerunt, sed & suis, & patriæ, hinc grauis armaturæ milites facti, Rothmagistri diligentissimi. Petrus Rothmagister Tribunus Podolia, felix militari ad senium deditus. Lucas filius ex Agnete Psarska Ensiferi Lécicia filius, præstantis fortitudinis fortunæq; vir. Martinus loco tenens vexilli Capit: Tręboulień. in expeditione contra Cosacos ad Zolnin fortissimè occubuit.

Psarscij, Efflorescunt ingenij laudibus.

Czefowscij, multi naturam ipsam secuti, multa laudabilia fecerunt.

Kozlowscij militari dediti, Pancracius, Laurentius, Albertus, Petrus, Vseborius N. Iudex Terræ Płocen. eius filius Laurentius, miles strenuus, & Rothmag. contra Turcas exercitum ducente Iuonia Valach. Palat:

Manikowscij in Masouia. Pares cum paribus facillimè congregantur, & Masouij vel simul milites, vel Cancellaristæ, vel domorum promotores inueniuntur.

Grebeccij, *sapius ad virtutem eorum valet natura, quam doctrina.*
Chellowscij, *non tantum corpori, sed etiam moribus salubrem locum ele-*
gerunt.

Lysakowscij de Lysakow, *Ea agunt quibus irritamenta vitiorum pro-*
fugiant.

Zalesicij, *Turpe est armis vincere, vitiis vinci, victores hostium et*
vitiorum.

Będzislławscij, *Militandum est vobis, et eo genere militiae, qua nunquam*
quies, nunquam otium datur, Non enim coronatur nisi qui legitime
certauerit.

Szomanscij, *Si voluptati cedis, labori, dolori, paupertati cedis. Co-*
gita ergo te Christianum, et nobilem esse.

Zdunowscij, *Persequere sine modo sine fine, sed hostem fidei et vitia,*
nam illis neque finis est nec modus.

Chilewscij, *Proijce quae cor tuum laniunt, arripe quae exhilarant, si-*
dem scilicet, et amorem patriae.

Niedroscij, *durum et laboriosum negotium hominibus datum scias, si-*
licet ire per obstantia.

Budkowscij, *Pugna et Sanctorum inuoca auxilium.*

Dziwánowscij, *Animus est qui hominibus commendat omnia bona fortia*
laudabilia.

Witosławscij in Masou: Pall. *Clari iustitia et militia, Iudices Terra*
Zaukrzenscensis, et in bello contra Moschos, Scythas, et Cosacos,
strenui milites.

Bescij, *ornamenta animi plus diligunt quam corporis, natura enim mi-*
ro praestantior est corpore.

Koziebroccij, *audaces in bello, virum enim iuuenem semper audere co-*
portet,

Krasowscij cognomento z Dzieżek, *Hoc decet bellicosum virum, ut si-*
stineat eadem videre cruentam.

Belkowscij, *Propius stare hostes, haec virtus est, hoc optimum inter ho-*
stes premium.

Drochowscij, *Nullus ignauus in celebrem virum euadit, vigiles operi-*
sunt, et studiosi virtute.

Malewscij, *laborant in castris, nam labor iste parit celebritatem.*

Moykowscij, *vitam et animum patientem periculo obijciunt.*

Tłubicij, *astantem virum sibi ad mortem obeundam admonebant.*

Dziegielowscij, *Non est aliud praestantius, quam superare hasta.*

Iankowscij, *sua opera praelij fluctus regebant.*

Przedpelscij   Bobrowscij.   Szczemscij.

Goloccij.   Przeradcij.   Sądzińscij.

Chorczewscij.

Zawidzcij.

Dziebakowscij.

Konarscij.

Peszkowscij.

Hos omnes nobiles incipiendo à Psarsciis, Semouiti Ducis Mazouiae, littera nominant data in Płocko, in festo S. Lucia, 1408.

Swieciccij, Nicolaus reliquit quinque filios, Ioannem Canonicum Pultowiensem, 1540. Matthiam Tribunum Nurscensem, 1569. Albertum Decanum Płocensem, 1566. Iacobum 1572. Franciscum Succamerarium Lomzensensem. Filij Matthiae Andreas & Martinus. Sunt Swieciccij etiam in Sendomiriensi Terra, notant familiam suam de Przepierow, Ioannes & Petrus militia & scientia singulares.

Karscij in Płocę.

Czerniccij ibidem.

Dobrzscij.

Pniewscij.

Siemietkowscij, *Afferibam familiae vestrae uniuersale incitamentum, & gloria notatum.*

Qui sanè vir bonus existit in bello, Hunc simul lugent senes atque iuuenes, huius sepulchrum & liberi inter homines praeclari sunt, Itemque nepotes & omne genus posterum. Tyrreus apud Stob:

Slaweccij, *Erat quidam ex illis Notarius Thesauri M. D. Litu.*

Smolscij, Grabowscij, *Canonicos Płocenses Epitaph. habent.*

Milewscij in Ciechanou: Terra. *Vnus illorum Suffragan: Cracouien.*

Sokolniccij.

Máluscij.

Domaszowscij.

Oblow.

Kuczkowscij in Cracouien.

Strzeszkowscij.

Wierozebscij.

Woleccij.

Lazienscij.

Graśimowscij.

Paczoscij.

Pakosowij: *Præclaus magna nobiliq; virtute praditus.*

Illud nobilitati vestrae, animo & viribus exprimere comuenit. Quem fortiter se gerentem manentemq; & pugnatem, pro patria & liberis, Deo & Ecclesia, uehemens mars peremerit, eius bona gloria & nomen haud interit, sed quamuis sub terra conditus manet immortalis ille.

Pelciecij in Łęcicien.

Trzepienscij in Syrad.

Sulaczewscij in Califf:

Skrzetuscij in Posnan.

Niesmieriscij in Łęcicien. & Premisl. *Erat illorum atauus Castellanus Califfien. Cum in arduis rebus crescat hominum gloria, omnes uos laborare nobiliter decet. Quis enim hominum citra laborem clarus est?*

Goreccij.

Vchacz.

Rebiescij in Syrad.

Mączinscij.

Kopernij in Sandomirien.

Stuzenscij in Syrad:

Strauiscij ad Visliciam.

Ciołkowscij in Podol.

Rodeccij.

Zawádzcij in Præmisł.

Polikowscij.

Dąbrowscij ad Radom.

*Subducam nobilitatibus vestris doctissimi Callini dictum ex Stob:
fermone 51.*

Vniuersus populus virum fortem desiderat

Viuentem instar semidei collit.

Nam intuentur ipsum veluti turrim,

Quippe solus multorum æquat facinora.

Klebowscij a Łukow.

Chwaliboscij.

Nouomieiscij in Posnan.

Zawistowscij.

Roznowscij ibidem.

Chutkowscij.

Doranscij in Syrad.

Pouczowscij.

Golanscij ibidem.

Grabowscij.

Wiktorowscij.

Łażiccij.

*Balenscij in Palatinatu Syradiensi eodem stemmate utuntur; multis inq;
nobilissimis familiis sanguine iuncti, quorum vnus his temporibus ex
Bucinska Thesaurarij Regni filia natus fuit Tribunus Sandomirien-
sis, vir integræ vitæ, & optimæ eruditionis, reliquit filium vitæ,
sanguinisq; sui & alieni, de bono paterno prodigum: prole tamen ex
virtuosa uxore Wilczogorska fecundum, alter fuit Vicecapitaneus
Dobczicensis, vir principibus viris carus, qui ex Konopnicka, Fi-
lium Martinum Calibem & Margaretham filiam Stanislai Mi-
kowski primum, post Nicolai Ligeze uxorem suscepit. Alios huius
familie posteros, & superstites nosse non licuit, noti tamen sunt Syra-
diensibus, alijsq; regni oris, ut potè viri gloriæ, ac bonæ formæ in-
tenti, ac ad illam anhelantes virtutem, quam posuere alij sudore pa-
randam.*

*Konopniccij, in Palatinatu itidem Syradiensi, viri familia & virtu-
te celebres, cognatione insignes, militari studio assidui, ex qua domo
viuit adhuc Castellanus Spissimiriensis, vir humanus, & magnus
pauperum fautor, Monachorum S. Pauli primi Eremita, in heredi-
tariis bonis largus fundator: Cetera huius familie ornamenta,
eiusq; numerosam prolem silentio prætereo; Admiratio cum magnæ
virtutis teste Aulo Gellio lib: 4. non parit verba sed silentium.*

Miecielscij.

Wąkczowscij.

Krziwanscij.

*Admonebat nobilitatem Isocrates ad Dæmonicum: Plus timeas dedecus
quàm periculum. Malis enim timendus est finis vitæ, bonis autem
vitæ ignominia. Inprimis quidem operam des, ut tutus viuas: quod
si quan-*

si quando contingat tibi periclitari, quære quomodo tibi salutem parias, euadascq; bellum cum honesta laude, non autem cum infamia.

Glinfcij Tymicij

Zukowfcij in Podlasia.

Rogowfcij.

Poręba.

Wyzga. in Cracouiensi, in Betzensi & in Podolia strenui militia, clari pietate.

Raczynfcij in Wielunensi.

Cudzinowfcij,

Dębowfcij.

Zadorfcij.

Milanowfcij.

Raciborowie.

Quod praeclaris parentibus orti estis, praesentia vobis testantur, cum honestè viuere & emori maluistis, quam vos posterosq; vestros infamia cuiquam subijcere. Habetis in vita & post mortem amicos homines & Deos.

Rozembarfcij in Podgoria.

Chofczewfcij in Podlasia.

Tanfcij in Płocensi Palatinatu.

Hoholewfcij in Betzensi.

Borutha à Łukow.

Zegocij in Palatinatu Inowladislauiensis.

Iadamowfcij in Sieradiensis.

Brudnicij in Płocensi.

Krzefimowfcij in Lublinensis.

Mirzenfcij in Zakrocimensis.

Zakrzewfcij in Radomscensi.

Bromierfcij.

Dicebat Isocrates in Euagora: Inuenimus gloria studiosos & magnanimos viros, qui vita loco gloriosam mortem elegerunt, & magis de gloria, quam vita sollicitos esse: omnia deniq; facere, ut immortalem sui memoriam posteritati relinquant.

Czayka in Rauensi. strenui milites Bielsc. lib. 3.

Niewieglowfcij in Łukouiensi.

Bnincij in Dobrzynensi.

Borowfcij in Dobrzynensi.

Kamienfcij in Sieradiensis.

Wawrowfcij.

Tłokienfcij.

Gostinfcij.

Paproccij ex Prussia ex Chelmensi Terra in Lublinensi.

Grzebfcij in Dobrzynensi.

Faleccij: *Episc: Theodosen: Suffrag. Gnesnen. Abbatem Suleiounen: Epitaph. habet Anno 1581.*

Pro Deo & Patria primo & postremo atq; per omnia, omni studio & diligentia contendite, ut & nos, & maiores nostros virtutis gloria superetis.

Grzywienscij in Masouia.

Iodłowniccij in Cracouiensi.

Iurkowscij in Sandomiriensi.

Kukowscij in Dobrzynensi.

Brzeziccij in Lublinensi.

Nęcowie in Cracouiensi.

Kuzmiccij.

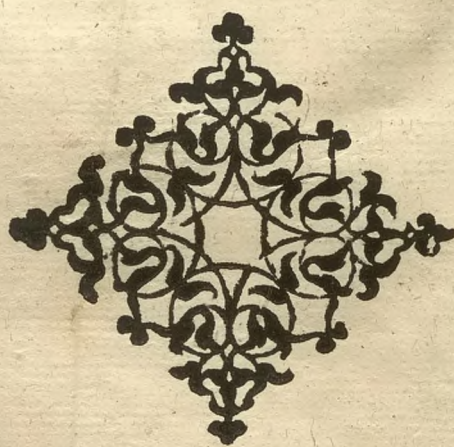
Mniowscij.

Wierzbiccij: *Mattheus Episcopus Luceoriensis.*

Gibowscij in Cracouiensi.

Reperiet diligens lector & alios viros præclaros virtute & genere qui his utuntur armis, & adicere licebit.

Sed aduertant obsecro qui his utuntur armis, quod gloria parentum natis præclarus sit magnificusq; thesaurus. Vnde auertat Deus maiorum gloria abuti; scientes, viro nobili nihil turpius posse accidere, quam se ipsum honorandum non propriam ob virtutem, sed propter gloriam superiorum præbere. Quid igitur proferes, si nec suam, nec maiorum gloriam conseruabis?

I E L I T A.

D E L I N E A T I O.

SVNT tres hastæ, in modum stellæ dispositæ, coloris flavi, in *Ielita, alias*
 campo rubeo, super galeam medius caper ex porrectis vngulis *Kozlarogi.*
 anterioribus, vnde & Kozlarogi vocantur.

O R I G O.

ANNO 1331. die 17. Septembris dum Vladislaus Locticus
 Cruciferorum stragem (quos Dlugossus quadraginta Millia cæ-
 sa fuisse numerat) circumspiceret, vltra quadraginta viros
 morte absumptos de suis computabat. Inter hos ferè morientem vi- *Florianus Sa-*
 dit Florianum Sarium nobilem de armis Kozlarogi, qui tribus transf- *rius miles.*
 fixus hastis supinus cubando intestina euulsa intra aluum propria ma-
 nu ingerebat. Quod Rex vt vidit ait? O quanto dolore premitur *Magis pre-*
 hic miles! Cui ille; Grauius me præmit ô Rex pientissime vicinus meus *miu vicinus*
 commanens in villa mecum. Cui Rex, Si vixeris, leuabo te à tanto *malus quam*
 malo. Curatum nobilibus his armis ac tota villa donauit. Gratus *vultus.*
 donorum miles antiqua arma Kozlarogi super galeam affixit, & præ-
 sentia trium hastarum honorauit. Tantum viri progressum & no-
 bilitatis amplitudinem ita Sarnicius versu celebrauit.

Tempus erat, quando nostros inuaserat a gros
 Gens fera de nigra qua cruce nomen habet.
 Huic Vladislaus Loktek occurrit in armis
 Fudit & hostiles fortiter ense manus.
 Nec mora casorum squalentia corpora lustrat
 Postera cum cali fulsit ab axe dies.
 Ecce iacet miles viridi resupinus in agro
 Milleq; vulneribus debilitatus erat.
 Illaq; intrepidus manibus cohibebat amieis
 Vulnera, ne forsan per geminata fluant.
 Vidit ut hac Dux, ad proceres sic voce locutus
 Illius o ingens est dolor, atq; labor.
 Miles ad hac: Maior dolor est vicinus in aruis
 Pessimus, expertus Dux generose loquor.
 Subijcit his Princeps: Isto te fasce leuabo,
 Ne dubita, vitam dent modo fata tibi.
 Hinc miserum tollit, spaciosaq; vulnera sanat.
 Et totum pagum donat habere viro.
 Stemmaq; virtutis transuersas insuper hastas
 Tres dedit: huic Sario nomen eratq; viro.
 In arma lelita ita quidam carmine ludit.

Hostis acerbe quid increpitas noxamq; minaris?
 Occursare capro, cornu ferit ille, caueto
 Quod si feramenta crepas inuicta triplex est
 Hasta; vel intestina solens haurire inimica:
 Vel sua pro patria fundenda offerre salute.

*Hasta est
 diua potestas.*

DIVA POTESTAS.

*Centumuiralis
 in hasta.*

Hastis summa dabatur potestas, ac in tantum, ut Diuam merito appellem, Venit in mentem Centumuiralis hasta, de qua Alexander ab Alex: Genialium dierum lib. 3. Capit. 16. Huius ista potestas erat, ut iura daturis hasta conuocarentur in vnum, siq; conuocati de hereditatibus, testamentis, usucapionibus, tutelis, gentilitatibus, agnationibus alluionibus, nexis, mancipijs, stillicidijs, quam maximè ius dicebant. Tantiq; exempli erat ille Senatus ut Romani adolescentes primæ indolis experimenta à causis Centumuiralibus auspicarentur. Summa igitur potestas hastæ fuit, cum illius iudicio tantus Senatus colligeretur. Sed altiore & magis Diuam potestatem hastæ, à gentilitate antiqua desumptam adducere animus cupit. Primi & antiquissimi pro Dijs hastam habebant, à quibus

*Hasta ve
 Dem.*

quibus docti Romani religiosum duxerê, vt singulis Deorum simu-
lachris hastas darent. Idem Genialium lib. 6. Cap. 26. *En hasta Diua*
Deorumq; potestas.

Verum.

Colossus iste suam magnitudinem in puteo non seruabit.

Diuam potestatem in armis Sary esse lippis oculis intentus clare &
in tenebris iudicabit. Hic nobilis erat inclitæ Kozlarogorum ho-
nestatis, heros & decor, huic hastæ, non hasta, precordijs (non ter-
go) infixæ, in virtutis honorem, fortitudinis exemplum concessa sunt.
Seneca Epist. 77. Bonitatem gladij inuestigando demonstrabat. Gla-
dium inquit, bonum dices, non cui deauratus est baltheus, non cui
vagina gemmis distinguitur, sed cui ad secandum subtilis acies, &
mucro munimentum omne rupturus. Ita hastam non quæ innuit vi-
ros Centum, sed quæ non veretur Centum, vocabis Diuamq; appel-
labis. Vt quondam Horatius admonebat.

*Gladius bo-
nus.*

Fortiaq; aduersis apponite pectora rebus.

Quid si posteritatis à Sario descendens gradus, animos, dignitates,
titulos, honores, animaduertisses? ad encomiorum excellentiam, literis
aureis non hæsitante adscripsisses, *DIVA SARIO RVM POTESTAS.*
Nullus namque honor, nullaque Regni dignitas tam sæcularis quam
spiritualis fuit, quam Sarii potestas centum coronis non splendidio-
rem effecisset. Pone ob oculos Episcopum Cracouiensem, Florianum
Mokrski viuentem Anno 1350.

Ioannem Zamoiscium Magnum Duceum exercituum Regni Polo-
niæ & Cancellarium dignissimum, Cuius Echo per regnum & Chri-
stianitatem non alius spargitur, quam. Discite Lechiadæ coniunge-
re Pallada Marti, nominis & vestri gloria perpes erit. Ioannem alte-
rum Castellatum Chelimensium finium Regni Poloniæ custodem. De
quo in exequijs illius Ludouicus Olewnicki edidit.

Dum ruit in medios, dum sternit, vertit in hostes,

Zamoscus telis sternitur iam tribus

Hastis tella, tribus tria iustum est addere, magnis

Hoc meritis poscit, fama Zamosciadum.

Quid de Nicolao Boglewski Palatino Mazouiensi, Hieronymo
Głowa Duce Campestri, eorumque Familijs cæteris innumerabilibus
referam. Non deponebant hastas, vt ignaui, nec reddebant vt so-
cordes milites, sed hastis suis erigebant ignauos, efformabant viros,
nobilitabant plebeios, splendore dignitatis altæ, infaustam, fune-
stamque fortunam depellendo & propulsando.

Partus honos fulget fulgebit fama perennis.

Virtute eximia, & sanguine parta tuo.

MELLEVM VVLNV S.

Vulnera quæ satiant non fautiant, mel non vulnera sunt. Vnde Thraces Zamolxium, quem Deum maximum putabant, non aliter fieri propitium æstimauerunt, quam si ad aram facili lancearum ictu homo concideret, illamque optimam & gratissimam illi victimam opinati. Neque dubitandum, quin esset melleum vulnus, & ipsi in victimam polito *Alex. ab Alexan. lib. 6. Capit. 26.* At ritus hic cum sit immanis & barbarus, multum debemus Christo Domino Regi & Doctori nostro, quo præmonstrante, explosam terrarum gentium doctrinam amplectimur. Æternum hoc Thracum penale non melleum vulnus fuit. Vulnera pro Deo & patria Christianis mellea sunt, imo Ambrosiam stillant, vt non solum arma & acies alacris eorum animi & indomiti terroris argumēta sint, sed & vulnera ipsorum incisiones sacchareæ appareant. Excitant intentum Sarius & Zamoyscius. Ille quidem dum mori pro patria existimabat dulce, nec leuiter sentierat, grauamen mortis sub hastis. Iste verò vt de Zamoyscio finium regni Poloniae custode Academia Zamoyscen. reliquit.

In patria patriæ oblitis vixisse suaue est.

At mihi pro patria dulce perisse fuit.

Nec me penituit nec ploro, nec queror inde

Non potui fato nobiliori mori.

Non absimile in Anno 1613. Thomas Zamoyscius Capitaneus Knyshyneñ. &c. modo (vt factorum & virtutum inuictissimi parentis sui strenuus æmulator, ita & titulorum ipsius fidelis successor) Magnus Cancellarius Regni demonstrauit, qui Scythis inualecentibus in Podoliam crescentis suæ virtutis robore, obstitit, succurrit, consuluit.

Crescebat occulto velut arbor æuo Fama Zamoyscij.

Quibus vos assimilabo sincerissimi patriæ custodes & protectores Sarii. Assimilabo Pomponio Romanorum fortissimo militi, qui à Mithridate faucibus vulneribus rogatus. An curatus ei foret amicus, Ero, inquit, perlibenter si Romanis amicus fueris, sin minus, me quoque inimicum habebis: *Bruto lib. 2. Cap. 1.* Nulli etenim vos hosti patriæ amici fuistis, sed amicis illius amici, inimicis inimici: non abhorruit vos ab hoc tramite, nec sanguis, nec commotio, nec respectus personæ aut posteritatis. Hostis quicumque fuit patriæ & scelerum auctor, siue intus, siue extra Regnum, & vobis hostis fuit.

Verus ciuis eras, æquus fidusq; piusq;.

Assimilabo Syllæ ad Orchomenum pugnanti, (qui vt *Plutarchus* habet) dum milites sui ordinibus perturbatis fugam caperent, arre-

pro vexillo in hostem conuolauit, ita vociferando: *Mihi quidem, ô Romani milites hic pulchrum est mori*, vos interrogati, in quo loco Ducem amiseritis memineritis dicere, *apud Orchomenum*. Vestrum enim erat ô Zamoiscij depressis animis, spiritum & vitam tribuere, fugatis verò & dispersis, iter virtutis ac victoriæ demonstrare. Testantur Maximilianus Austriacus, & Michailius Transalpino & fraudulentus Scythæ & Moschus: ut non immerito, in vestrum robur adhibuerit tale Encomium Daniel Balaban.

Propatria dulce est mortali occumbere laudem

Inde feret, quæ sic splendet ut Auricomus.

Laudabunt alij celoq; saloq; soloq;

Omnes & noscent bellica facta tua.

HASTÆ SALVTA R E S.

Hastas salutes antiqui ex diuersis rationibus nominarunt. *Sceptrum est hasta.* Tantum namque tribuebant hastæ, ut sceptrum Agamemnonis multorum Regum successione celebre, cui Chæronei Boetiæ populi diuinos honores ob cultum augustiorem referebant, hastam appellarent. Et merito tali ex dignitate, hasta salutis nuncupabitur. *Pier: Valer: lib: 42. Cap: 28.*

Salutis etiam hasta fuit, dum in summa inopia ad leuandam famem, hasta posita publicè frumentum vendebant. *ut Alex: ab Alex: Gen: lib. 3. Cap: 16.* Celibarem quoque hastam, quæ in corpore gladiatoris occisi stetisset, cum à Romano muliebri sexu, ad pupparum capita commanda desumerentur, non abs re hastam salutarem nominabo. *Pier: lib: 42. Cap: 26.*

Sed cedant hastis hastæ: Zamosciadum hastæ salutem, famam, honorem, ferunt, tribuunt. Ex illis Geometer Arma insignia in Regno veniunt, ex illis salus Reipublicæ nostræ splendet: & hostis corruit. Quapropter Stanislaus Mądrowicz, hæc in arma illorum porrexit.

Bellator triplicem Zamoiscij concutit hastam

Priscorum ostentans nobile pignus Auum.

Artophilax primam similem dedit ipsa Gradivus

Tertia ob Herculeæ rite profecta manu.

lunctæ conspirant in signum fœderis hastæ

Mucrones Gracis sic peperere fidem.

At si quis rumpat vitalia symbola pacis

Heu quot molitur vulnera: Turca caue.

Salutis hastam Sariadam, concinabat Stephanus Chmielecius *Chmielecki Zamoiscij Promotio & Scytharum horror, & strages, qui Thomæ Zamoiscij tum Palatini Chio- Fiasciij.*

Chiouienſis promotione & ſubſidio euectus Palatinus ad Borithe-
nem nuncupatus fuit concinnit. Piaſecouius ſuus quoque aulicus,
illius namque beneuolentia Vladislaus IV. Rex Polonia inclinat
primum Caſtellaneatum Camenecenſem, poſtmodum Chiouienſem,
& Pallatinatum demum Nouogrodenſem in Seueria conceſſit. Ita ſa-
lutem, ita honorem, & dignitatem haſtæ Zamofciæ habent, donant,
Grati igitur pro ſe

*Florefce virtus proxima Numini
Quam non metalli pondera diuitis
Æquare Craſi non Eoi
Aurea Gaza maris valebit.*

H A S T Æ P V B L I C Æ.

ANtiqui haſtas publicas tres, in iugum diſponebant duabus ſi-
xis & tertia per tranſuerſum ad eas alligata, ſub quam, per vim
ad imperium deueniſſent, diſcincti tranſire, hoc eſt armis ſpo-
liati, cogeantur. *Pier. lib. 42. Cap. 26. & Feſtus.* Zamoiſciadas ha-
ſtas publicas hoſtibus & iugum fuiſſe, nil me deterret dicere. Sic
namque de illis Iacobus Dominicus Potocki, poſtmodum in Ordine
ſacro Prædicatorio S. Dominici Prouincialis Ruſſiæ doctiſſimus &
vigilantiſſimus.

*Proſecit armis nec mora proſperis
Tantum, vt viros huic vix aliquos pares
Manu hactenus factiſq; claris
Viderit eſſe Polona terra.*

Sed aliam refert haſtæ publicæ dignitatem *Alex. ab Alex. Gen. lib. 3. Cap. 6.* Si quando bona proſcriptorum, hoſtiumue manubiæ aut præda venalis forent, uſus obtinuit, vt haſta poſita venirent, quæ publica dicta eſt. Si quis numerabat prædam Michailio Tranſalpi-
no ereptam in Cameneciæ circulo in Podolia, ubique terram pre-
mentem, ſciat ſub haſtis tuis Magne Cancellari Regni Ioan: Zamoi-
ſki expoſitas fuiſſe, non quidem ad vendendum, ſed ad honoris tui
gloriam, Reipublicæ uſum, Patriæ deſenſionem, ſucceſſorum tuo-
rum nomen æuiternum, Regno Regique Sigifmundo Tertio obla-
tam. Publica haſta tua & fuit, & eſt, & erit.

*O fortunatos nimium quæis præmia tanta
Virtutem propter celitus eueniunt.*

At publicas inde veſtras ego profitebor haſtas, clariſſimæ namque
ſunt tot exteris nationibus, tot Academijs illuſtribus, & præcipue
Patauina perilluſtri, quæ nomen & rem, figuram & imaginem ve-
ſtram lingua, calamo, penicillo efformandas curauit & conſeruauit.

Clariſſi-

Clarissimi omnibus estis toga & Marte. Quapropter Almæ Academiæ Crac: alumnus quondam, demum Theologiæ Magister Nicolaus Mosciceñ. de Ordine Prædicatorum Logices fundamenta ascribendo, ita de vobis precatus fuit.

*Felices hastæ Mauortis in agmine primæ
Hostili quondam sanguine purpureæ
Vestra pace precor Logices iste meus libellus
In Zamosciade lumina deueniat.*

*Sic Ioue nata iubet Pallas, sic arbiter olim
Et ferri & calami, Maximus ille Sarius.*

Sed eo magis omnibus Academijs, religione in S. Ecclesiam de-
vinctis clari estis, dum clara in Zamoscia vestra tam florentem sin-
gulis facultatibus Academiam, in æternam domus vestræ gloriam,
Reipublicæ & Patriæ honestum iuuentutis decorem pauperum utili-
tatem excitastis, ampliastis, errexistis.

Hoc Stemmata vtuntur D. Domini à Mokrzko in Paczanow, &
Sancygniow Hæredes, qui nunc Paczanowscij alijsque nuncupantur
cognominibus, quorum germen splendidum, cum suis rebus præ-
clare gestis non debuit à nostro licet tenui stylo separari, horum
enim plerique arduis Regni honoribus insigniti, miram fortitudinis
virtutumque heroicarum fragrantiam in posteros transmiserunt.
Agmen grauissimorum virorum, non dignitate, sed memoria primus
Petrus à Morzko Hæres in PaczanowCastel: Sandom: ducit. Is sub
Annum 1334. postquam totum adolescentiæ iuuentutisque tempus,
in colligendis primùm pulcherrimis sapientiæ gemmis, postmo-
dum in sanguinolentibus Mauortis conopæis, & splendidis Princi-
pum aulis exegisset, Sandomiriensis Castellani dignitate potitus tres
filios, Deo, Patriæ, & sibi genuit iucundissimos; Clementem Castella-
num Radomensem, virum belli gloria illustrem, Florianum Epi-
scopum Cracouiensem ingenij elegantia, & morum suauitate Ponti-
fici & Principibus, inprimis verò Ecclesiæ Metropolitanae Craco-
uensis Prælati longe charissimum: qui Anno 1365. diuidunt bona
Villicie in crastino S. Martini, & Dionysium aliàs Dziwiß Præposi-
tum Scarbimirensem, Canonicum Cracouiensem, Diuinarum magis
& spiritualium, quàm sæcularium rerum studiosum; qui etiam perâ-
plam hæreditatis suæ partem quæ illum contingebat Clementi Castel-
lano Radomensi in Anno 1387. secunda post Martini æternum abdi-
cauit. Ex his Clemens paternis, Reipub. & fraternis bonis ornatus,
unicum virtutum ac bonorum suorum hæredem Florianum reliquit;
ex quo postmodum maximo cum animi sui solatio quatuor nepotes
conspexit, Petrum videlicet, Florianum, Ioannem dictum Biesiad
Vexilli

Vexilliferum Cracouiensem, post Marschalcum Regni, & Nicolaum qui ita Paterna bona ac hæreditaria ad inuicem Sandomiriæ secunda post Francisci Anno 1419. diuidit, vt Petro natu maximo Dziewiąte, Komorniki, Sulmierzyce, & Obrazowice forte euenirent: Floriano Paczanow, Niegossawice, Scucin, & Rataie: Ioanni Brudzew, Włoduchowa, Poskorouice, Nicolaus verò inter fratres minimus Mokrozko, Wola, Wosłowy, Mzurowa, Michrow, & Bezorenda possedit omnibus his idem ardor animi, eadem inerat virtus, germana in Deum religio, & in Patriam pietas, Floriano hæredi in Paczanow successit Florianus eius filius, primum Regni Principum, postea Terræ Cracouiensis Subdapifer & Ioannes, Ioanne, Thoma, & Petro Iudice Sandomiriensi, filijs locupletatus, vt genere illustribus sic virtutibus omnigenis, & imprimis liberalitate augustis, quos omnes ex diuisione bonorum Vislicia 1432. feria 6. post Alexij facta commemorat: Annus voluebatur 1481. (vt ex diuisione bonorum eodem anno Vislicia die SS. Simonis & Iudæ facta testatur) cum Floriano Subdapiferi Cracouiensis nepoti vnica filia nasceretur Helena Wapowska, imitandi viuum exemplar coniugalis perfectionis: quam post se secutus est Petrus iunior Subdapifer Cracouiensis, post Castellanus Radomiensis & Louiciensis Capitaneus: dignus equidem vt de se illud elogium enuntiaretur, quam de quopiam Romanorum.

Flos illibatus populi, suadeq; medulla.

In quo fulmina Periclis, vbertatem Demosthenis, Achillis fortitudinem æquus & eruditus talium rerum æstimator agnoscere non difficulter poterat. Plurimi æstimabatur prudens in frequenti Senatu ipsius sententia, quæ tanquam rediuium Catonem pro aris focisque Patriæ pugnantem, vniuersi stupebant Regni Proceres. Et ne simul cum mortali vita, æuiternum nomen illius de memoria hominum toleretur, reliquit post se duos filios, Ianusium in omnibus sibi similem, Hæredem de Paczanow, penes quem naturali iure remansere Paczanow, Scucin, Scucinska Wola, Zgorzko, Niegossawice, Klempice, Gliny, Grodzice, Grodzka Wola, Slupy, Rataie, prout & Acta Vislicia 1515. post Conductus Paschæ testantur, & Petrum Nigromantiæ artibus infectum, qui tanti facinoris, vindice Deo, superstes pænas luens, in Anno 1521. vitam finiuit. Sed Ianusius non solum bonorum, verum etiam virtutum paternarum ex asse hæres in Scucin Ursulam Srozkowska, & Veronicam Siedleszczynska genuit, quæ in Anno 1549. vendiderunt Scucin, Stanislaus autem nulla prole fœcundus, bonorum partem Xenodochio proprijs sumptibus in Paczanow fundato donauit, alteram Christophoro (diuisis prius bonis Anno 1540. Vislicia post Inuocauit) in Paczanow, Scucin, Slupy, Nie-

py, Niegosławice, Rataie, hæredi perpetuo inscripsit. Qui quidem Christophorus crescente numero bonorum terrestrium succreuit quoq; in filiis suis (vt exdiuisio bonorum 1589. Vislicia 3. post Misericordiam testatur) Ianusio, Alberto. Nicolao, Hieronymo, sed sterilibus Andrea, Stanislao, Iacobo, horum omnium cum parente suo præcipuum fuit studium, barbaras efferasque nationes in Castris Sathanæ militantes Christo lucrifacere, Religionem Christianam ampliare, nulla hærese monstra fouere, Patriæ inseruire, libertatem Polonam defendere. In tam frequenti autem fratrum corona duo non nisi sæcunditatis laude claruerunt. Andreas nimirum & Iacobus: & Andreas quidem duos duntaxat in lucem edidit filios, Stanislauum & Andream, verum hi optimis moribus imbuti, maximo parentibus & Patriæ ornamento exitière.

Non illis desidias molles, nec marcida luxu

Otia, nec somnos genitor permisit inertes:

Sed noua per duros instruxit membra labores,

Et cruda teneras exercuit indole vires:

Frigora seua pati, grauibus non cedere nimbis:

Aestiuum tollerare iubar, tunc vincere montes,

Nec non in Clypeo vigiles perducere noctes.

Qua re factum est, vt Andreas in Prussia contra Gustauum per aliquot annos militans, gloriosam mortem pro Patriæ libertate oppeteret. Stanislauus autem vix ex ephebis excedens, rebus statim bellicis admodum delectari, & excelsæ indolis manifestissima proferre indicia cœpit. Non enim ipsum vlla illecebrum, sed sola virtutis ac gloriæ cupido tenebat. Quocirca crescente atate, gerendis præclaris rebus materiam magna ex parte oblatum iri ratus, non opes, non deliciarum vsus, verum certamina & pugnas ardebat. Depositis Tyrocinij rudimentis, & veterani militis accinctus annis, cum Sigismundus III. contra ferocissimum Moschorum Imperatorem bellum pararet, ob virtutem, & promptitudinem in rebus agendis manifestissimam Præfectus alæ denuntiatur: quo in munere, incredibili mentis ardore accensus, veteranos plerosque etiam emeritæ militis sub signis suis fouens, vt non tam milites, quàm militiæ magistros electos putares, frequentes in exercitu hostili clades faciebat. Et cum nunquam in prælio fugam, sed semper victoriam animo conciperet, nec sibi in pedibus spes, sed in lacertis esset, forte fortuna (vt varij solent esse euentus belli) impar certamen aggressus Moschorum colluie circumuentus, in captiuitatem eorum deuenit. Quoniam verò magna multitudo militum Moschouiticorum, eorumque præstantium in vinculis Polonorum bello capti detineban-

tur, Principes Moschouitici, illud captiuis nostris apprimè suadebant, vt si salutem propriam diligerent, si patriæ propinquorumque suorum desiderio tenerentur, eligerent de medio sui aliquem legatum ad Sigismundum Regem, vel militiæ duces, qui pro militibus suis in captiuitatem Moschouiticam redactis, captiuos Moschorum ex Polonorum potestate liberos & incolumes reduceret. Reditui diem statuunt determinatam, sub cuius lucem, nisi captiui Moschi è vinculis Regis Poloniae redirent, Poloni omnes in vinculis constituti obtruncarentur. Vnanimi militum suorum consensu ac electione suscepit eam rogandi Prouinciarum Stanislaus Paczanowski, & quauis magnanimum vinculorum rubor deterreret, suæ tamen fortune ac virtuti, simulque fortitudini militum confusus, Regem ac Duces sermonibus suis eo pellexerit, vt captiuos Moschis dimitteret, accum ipsis Præfectum sineret abire, ad cæteros de vinculis hostium resoluedos milites. Illuxerat dies præfixa Stanislao, optata captiuis, iamque omnes milites Poloni, in dura barbarorum seruitute emacerati educebantur in aciem, vt quilibet eorum tyrannico transuerberaretur gladio, de reditu Stanislai iam omnis pænè spes conciderat, & ecce ille fidem Polonam & iusiurandum sacrosanctè exoluens suum, hac ipsa hora, qua carnifex mortem parabat miseris, è Polonorum partibus Moschorum ducit cohortem, dubium magisne solutione verbi promissi, an celeritate facti, & magnanimitate Tyrannofuerit admirabilis. Dies hæc fædo luctui, funeri que Polonorum militum destinata, captiuis in lætitiā cessit singularem, nam omnes è seruitute Moschorum dimissi in patriam vna cum Stanislao redierunt, qui è vinculis Moschorum elapsus, eo animosior & fortior factus, contra Tartaros & Turcas animose militauit. Vir sanè in rebus bellicis egregiæ fortitudinis. Sed reuocemus calamum & stylum nostrum ad recensendam Iacobi sobolem, ex Stadnicka namque Christophorum, Thomam, Ioachimum, & Petrum filios, Prusinska quæ postmodum Ciechomscio Iudici Gostineni nupsit, & Tarnowska filias feliciter in lucem edidit. Fratres ij in Anno 1636. in Korczyn Sabbato post Conceptionis B. M. Virginis paternorum bonorum æquali diuisione facta raram inter fratres concordiam ad inuicem stabilierunt: Et Ioachimus quidem Bellone lacte enutritus, post multa fortitudinis suæ edita specimina, dum contra Gustauum in Prussia arma moueret, ignis difficiles, quibus procul appetebatur in hostem retorquens, tandem sub Derfauia, alias *pod Czczowem*, globo immo pectori infixio, linquente spiritu pariter ac sanguine moribundus in arma procubuit, & finiuit: Petrus autem diuino excitus ardore, mundi istius vanitatibus, spretisque illecebris, quo perfectius contempla-

nioni cælestium vacare potis esset, Christophoro, & Thomæ sorte propria inscripta, Albo Religionis Societatis Iesu adscribi voluit, in qua nunc doctrinam simul cum pietate iungens, Maiores suos & superstites posteros Deo commendat, ne qui stant præcipiti lapsu detestatiōne decidant, & qui illustribus orti sunt parentibus, splendeant virtutibus in perpetuas æternitates, nec vnquam ignauiae, aut nequitiae terribis sordibus imbuantur, & á maiorum splendore degenerent, fiantque nobilia portenta. Christophoro nupsit primum Zielenska fecunda prole, post Gumieniecka, Thomæ primum Ługowska in partu mortua, post Krzesówna.

LINEA FAMILIARVM IELITA
Seu KOZLAROGI.

KOZLAROG. *Antiquum Proclama ab Armis. Aliqui deducebant arma originaliter ab armis Putkozyc, quasi pro asinino capite tres lanceæ appositæ manerent; Sed non est facile rem affirmare nisi coniecturari, facilius ut diximus in origine mutationem, quæ in alijs quoque sepius inuenitur, ex transpositione fuisse. At quoniam Długossius in descriptione armorum IELITA & victoriæ Wlad; Lokietkonis de cruciferis, solum nouum proclama acquisiuisse asserit: antiqua arma & nil nouum cum nouo cognomine detulisse dicendum; sed abrogato vetusto cognomine Kozlarogi vocata fuere Anno 1331. Ielita.*

Zdislaus Archiep: Gnesnensis 1182, ex his armis lancearum. Vnde patet antiquissima arma Nam á Lucio 3. Pont: Max: Tusco promotione Mieczlai Monarchæ assumptus fuit, & eisdem armis ut modò sunt, utebatur, sicut ex apparamantis Ecclesiæ Gnesnensis & ex Cathalogototies à Papr. inducto apparet. Neque mouearis inde, quod Ianicius in vitis Archiep: Gnesnen: Sub hoc anno Scislaum de armis Ciotek assignauerit, nam Miechouius lib: 3. fol: 101. per hunc de Familia Kozlarogi Constitutiones Lanciciæ factas sub Casimiro Iusto promulgatas fuisse dicit. Sedit annis sedecim Gnesnæ.

Thomas Kozlarogi Episcopus Wratislau: celebris scientia & prudentia apud omnes Anno 1232. Cathalogus & Długossius.

Florianus Sarius An. 1331. Huic nouum proclama armorum, Regia largitione & in feliciorem gradum euectione adscriptum ob militaria merita fuerat. Ditio Floriani Sarij ut ex priuilegijs apparet Surdega arx ad fluuium Pilca in Sieradien: terra, districtus Piotrk: cum villa Moikowice. Erat Cancellarius Lancicien: ut refert priuilegium Montis Calui datum in Opatow á Casimiro Anno 1354. Huius filij ut ex diuisione bonorum patet Anno 1410. Florianus qui accepit Vronikouiam cum Vozniki. Zegota qui accepit Moikouice & Laski. Actum Petrico,

Stanislaus 1439. de Moykowice iam filius Zegota. Iudex Cuiusmodi, tempore interregni.

Petrus de Mokrsko Castell: Sendomir: cuius filius Florianus Episcop: Crac: Eius grauitatem iustitiam pietatem Kantsciis,

Egregie tutantur opes Ecclesie & illos

Qui præsunt aris, hæc quoque tella sacris,

Non parcut etiam Regi, è medioq; piorum

Tabidam vt eijciunt, perq; sequuntur ouem.

O si Pontifices essent tibi Pairia tales,

Non esses tantis peruia totq; malis.

Clemens de Mokrsko Castell: Radom: qui ad gentilitia in unione Chetnodlensi suscepit Gertrudum Anno 1413.

Petrus Florianus, Ioannes Nicolaus filij Floriani vt ex diuisione bonorum Anno 1413. In Actis Sendom. apparet.

Ioannes dictus Biesiad de Mokrsko Vexilifer Cracou: Marschalcus Curie 1455. in literis Regni & Thesauro.

Peregrinus de Weglesino filius germani Episcop: Crac: Capitaneus Maioris Poloniae Caomer lib: 14.

Thomas de Weglesino Castell: Sendomir: & Maioris Pol: Praefectus à Cruciferis arcem Drachimien occupatam recuperauit Crom: libro: 16. folio 390.

Thomas de Lázniño transtulit domicilium in Russiam ex Leciceni Palat: dum ab Andre a Piwo Zamosciam veterem acquisiuit. Hinc dictus Zamoscius. Vixit ultra centum annos.

Matthias maximus bellator domi cum Tartaris, Foris in Vngaria cum Turcis, Anno 1491. Reliquit filios defensores Patriæ Paulum cuius filius Ioan: Rothnagist Ioannem & Venceslaum.

Nicolaus de Zamoście in Skokowki Floriani fil: Referen. Sigism: Canon: Cracou: Prepos: Tarnocien: Turcam prouocantem ad Robatium occidit, prelia cum Tartaris gessit. nam cum Paganis pralia permixta sacratis interpretabatur. Epitaph: Crac: in arce.

Felix alter filius Flor. Succam. & Iudex Chetm: Tribunus Betzen: Fudit Tartaros ad heredit: Skokowki. Accepit à Sigism: bona post decessum Obermunthi Dapiferi Chetmensis: 1528. Florianus filius Vexilifer Chetmensis.

Stanislaus filius Felicis Castell: Chetm: dux alter militum Curie Betzen. Zamiech Praefectus annis 30. militauit. Elogia plurima pro fortis & inuicto animo reportauit.

Ioannes filius Stanislai natus in Dominica Letare 1542. in Skokowka ex Anna Herburthi filia Hic in exteris nationibus ita literis operam dedit vt in omni scientia excelsisset. Hinc in Academia Patauien: supremus Rector

Reſtor in Patria Iurium & libertatis maximus author. Quem ſi videres in Eccleſia, magnus erat ſacerdos; in exercitu admirandus heros, & dux, in Senatu, ſtudioſiſſimus pacis & Patriæ Parens. Illius merita in Patriam, fidelitatem in Regem, ſinceritatem in Senatum, amorem in milites, dum tibi omnes Hiſtorici referunt, iure merito ego tacebo. Decoratus titulis ab Auguſto Rege Capit: Betzen: ab Henrico Præſectura Knisſen: a Stephano Vicecancellariatu. Demum Cancellarius Magnus & Præſectus ſupremus exercituum atq; Generalis Craco: & Capit: Malborge Miedziricia Krzeſſouia intitulatus fuit. Suſcepit ad arma Lucam Sernij: Chriſtophorum Bernardum Szydłowski, Stanislaum Páchołowiecki. Gaſparum Wielkołucki. Valentinum Lapczyński. Petrum Franck. & alios optimos & ſtrenuos milites dignos laude. Celebravit Sacra Conubia cum Anna Oſolińska, Chriſtina Duciffa in Nieſwiez & Otyká, Griſelda filia Palatini Tranſilvania Chriſtophori Bathorij, & Stanisłai Tarnowski Caſtell: Sendomir: filia Mort. 1615. Habuit germanum Sbigneum, & ſorores tum ex Herburthi, tum ex Orzechowſka filiabus.

Georgius Chriſtoph: filius Archidia. Lublin: & Canonic: Crac.

Thomas Ioan. Mag: Cancell: filius, multarū linguarum peritiſſimus, doctrina & legum prudentia ſaliciſſimus, poſt ſpecimina militaria, Palatinus primò Betz. demum Chiouien: & Magnus Cancell. Regni. Sacramenti Matrimonium tenuit cum Cath. Duciffa in Oſtrog, ex qua unica ſpem poſteritatis domus ſua ſuſcepit filium Thomam, & filias Griſeldam, Hieremia Ducis in Wiſniowiec Coniugem Iochan. cum transferendus ad celeſtia, hoc memoriale quo Vanitas mundi demonſtraretur Sacrophago inſcripſit.

THOMAS ZAMOYSKIN VNC STERCUS ET VERMIS.

Superſunt ex hac Familia plurimi Zamoyſcij literis dignitate & bello clariſſimi. Sunt filij Cuſtodis finium Regni, ex quibus eſt ex Priore Crac: Ordinis Præd: Epiſc: Bacouien: in Moldavia. Optimus Theologus & Orator. Superſunt Caſtell: Leopold: Vir conſilio grauis & militia excelsus. Superſunt alij eorumq; filij, quibus Dominus ſua benediſſione faueat.

Nicolaus Capit: Crac: loco tenens Supremi Gubernatoris Czychowski Pieniazek. Caſtell: Crac: 1458. Crom: lib: 24.

Pieniazek Stanisł. de Vitouice, Capit: Sanocen: poſt deceſſum Feliciſ Paniewski exercituum Regni. Campiduſtor 1488. Dat: in noua Ciuitate Corczyn. O quàm felix res eſt prudentia bonis coniuncta moribus.

Szczygniowski Thomas 1439 in Actis Corcinen: ſub interregnum. Petrus de Páczanow Iudex terreſt Sendomir. Florianum de Páczanow diſpoſitio bonorum 1419 Iacobum Cap: Buſcen: Cromer folio 698. Paulus bello clarus Sigis: Auguſt: regnante. Alexandrum Palatin: Moldauia cum alijs ſedi reſtituit. In Vngariam Regina Iſabella reduſta filium Ianuſium in Regno detinuit, Moſchouiam debellauit. Dioniſius Epiſcop: Camen:

Szczygniowski

pius & liberalis Paulus à fratre Episcop: Camen: descendens in Castrum grauiissimus, qui Episc: Cracou: Myscouio bona Nießkow 24 millibus vendidit. Iacobus Cap: Szydtouien: Caroli V. semper miles cum Sigism: August: Moschouia terror.

Fannel.

Pauli filij Iacobus Parentis & maiorum imitator dignissimus, castrorum obseruantissimus celebs obiit. Paulus non dissimilis à virtuoso & fortis celebs obiit. Ioannes qui cum Fannelowna Dapifer Lublin: filia conubia obseruauit.

Gaion'ski.

Florianus de Gay Iudex terræ Lencicen: 1434. Ab illo Gaion'scij.

Radogofski.

Nicolaus de Radogofsz in Lencicen: 1439. subscriptio eius manet.

Ab illo Radogofszij.

Debowski.

Dębowski à Dębowska gora in Palat: Lancicen: Andreas Sigism: I. Aulicus Capit: Rubießouien: Palat: Belzen: Cuius filia Zophia Andrea Comitiss in Teczyn Palat: Cracou: consors.

Dębowski alter Andreas August: sceptrā gubernante Castell: Brzezinen: post modum Sierad: & Capit: Lencicen: Filia illius Gomolinska.

Lásotá Gladifer Lencicen: bello & pace conspicuus. Considerare ergo posteros oportet ut floreat & refloreat quod Plato docuit leg: 6. Qui nunquam seruiuit. etiam Dominus laude dignus fieri nequit.

Gomolenscij in Sierad: Palat: qui verē à Floriano Sario descendat ut Petricouia 1409. ex diuisionibus bonorum patet. Florianus de Moykowicz ex Odrowazowna suscepit Petrum qui villam in siluis Voznicensibus Gomolin erexit. Habuit Petrus filiam Derslai de Smogorow Capit: Rodomscen. coniugem, suscepit ex illa Nicol: Notarium Sierad. qui filium Iacobi Roksycki de Koniecpole Iudicis Sierad: consortem habuit, ex qua suscepit Iacob. virum spiritualem. Stanislaum Castell: Rosperfc: Capit: Vielun: Fundauit Mensonarios Petricouia. Petrum Pocull: Sierad: qui habuit filium Ioan: Castell: Spicimir. & Nicolaum Ioan. Castell. quos Spicimir. qui ex filia Mart: Myskowski Castell. Vielun: reliquit Stanislaum Scholast: Płoc. Canon. Crac: pium & prudentem virum.

Gomolinski.

Florianum Aulicum Sigism: August: & Henrici Regum & Andr: qui in exteris nationibus didicit benē & beatē viuere, Ex his Stanisl. Episc: Camen: in Podolia quem Ianusouius in Statuto fol: 143. adnotauit qui postmodum Episc: Luceor: & fundator Ordin: Pręd: in Ianow munificus. Sed quis vestram gloriam delineabit: Proficitis in virtute & moribus, in Regno & Religionibus, indē nullum scriptori erit tempus, ut de vobis dicat omnia.

Głowá in Premisl: terra, Antiqui tempore & meritis, Chrystophorus Castell: Potaniecen: vir genio & ingenio clarus, Verum infirmitate correptus una die exclamabat Ego dominus sum quo maior nullus, & altera die Ego pauperrimus sum, quo miserior nullus. Meminit illius Ianusouius fol: 185.

385. & Paprocius in Kozlarogi. Iaroslauum Exercituum Ducem Campestem eximium. Balthasarum Rothmagistrum strenuum. Petrum & Stanislaum ad omnia natos descripsit. Disce quod iuste punitur, qui licitis abutitur, iustius qui aliena rapit, & bonos persequitur. Hugo lib. 2. de Anima.

DOMVS ROMISSOVIORVM De Szarzyn. Item Originem suam ducit, à Floriano Sario, cuius celebris mentio est in Chronicis nostris, utque Bartholomæus Paprocius asserit, unus ex filiis eius nomine Dziuisius Pincerna Terræ Sradieusis, à villa Romissowice, quæ illi sorte inter fratres obuenerat. Anno Domini, Millesimo, Trecentesimo, Quadragesimo secundo capit. vocari à vicinis Romissowski. Romissowski.

Hic moriens unicum filium reliquit, Anno Domini, 1395. nomine sui appellatum Florianum, qui deinceps duos progenuerat filios, Iaroslauum, atq; Petrum, filiamque unicam, iunctam matrimonio Petro de Borki, Anno Domini, 1441.

Iaroslauus, qui Anno Domini, Millesimo, quadringentesimo, trigésimo nono, obtinuerat à Principe titulum Venatoris Terræ Sradieusis. cum uxore Catharina de Grotkowice, unicum genuerat filium Iacobum nomine, qui ab assidua habitatione in villa Sztoki, non iam Romissowski à vicinis appellari capit, sed Sztokowski. Sztokowski.

At Petrus Romissowski, qui assidue mansit in Romissowice, nupta in uxorem Anno Domini, Millesimo, quadringentesimo, sexagesimo sexto. N. Nawoiowna Silesiensi, vidua relicta Rzepissouij, genuit filium Nicolaum, in quo deinceps tota familia Romissouiorum conseruata est. Nam à fratre eius patrueli Iacobo, originem suam ceperunt Sztokouij.

Siquidem Iacobus ille de Romissowice, cognominatus Sztokowski, habens titulum Magni Vexilliferi Łęczyciensis. Anno Domini, Millesimo, quadringentesimo, sexagesimo octauo. auxerat uxorem de Doma Łonkich propè Piatkum, genueratque ex ea filium Ioannem Castellanus Conariensem Terræ Lenciciensis. Et filias tres Hedwigim, Elizabetham, atque Agnetem. Hedwigis nupsit Olesnicio heredi in Pinczow. Elizabeth Christophoro Gnieuossio Domino in Birdzica. Agnes denique Ioanni Sladkouio, Castellano Conariensi Terræ Lenciciensis. Rursus Ioannes Sztokowski de Romissowice, accepta uxore de domo Łeziniurum, numerosam prolem ex ea reliquit.

Petrum, qui steriliter decessit.

Iacobum Venatorem Terræ Lenciciensis.

Et Stanislaum natu minorem. Filiasq̃ complures.

Iacobus habuerat uxorem de Familia Puczkorum, ex qua genuerat Ioannem, Fatis in iuuenili atate abreptum. Martinum, habentem uxorem de Domo Karnkouiorum. Stanislaum, habentem uxorem de Domo Grzywarum. Albertum quoque, ac Iacobum, qui in multas pagines abiêre. Tum etiam filias duas, quarum prima Hedwigis nupsit Stanislaus Szydłowski. Altera Zophia N. Zapolski Vicecapitanei Vielunensi.

Stanislaus vero cum Mikotáiewska habebat filium Valentinum, qui postmodum duxerat uxorem de domo Gniwieckich de Buzeniu. Cum Lutomierska autem filium unicum Ioannem, qui cognationem inijerat cum familia Duninorum, qui Volscij appellantur. Et filias quatuor, Catharinam traditam in matrimonium Stanislaui Skotnicki, Annam Martino Wálisewski. Hedwigim in uirginitate permanentem, & Marinam nuptam Koliczkouio. Qui omnes in centenas deinceps soboles sunt propagati.

A Nicolao verò, (filio Petri de Romisowice,) magno Vexillifero Leuiciensi, septem ex Przcremska processere filij. Quorum alij sterilitate decesserunt, alij filiabus tantummodo relictis, ut Petrus, qui duas habebat filias, Zophiam nuptam Błédouio, & Catharinam nuptam Milkouio. Et Iacobus qui similiter cum Zernicka duas progenuerat filias, quarum unam nupsit Mikotáieuio, altera verò Malkouio.

Solus è septem fratribus Adamus, genuerat filios filiasq̃. Et filios quidem patris exemplo septem: filias autem duas, Annam nimirum, qua tradita fuit Matthiae Wárszycio, & Euam quæ nupsit Borssæ. Ex qua deinde is duas suscepit filias, quarum unam elocauerat Glinfcio, alteram Zadziko.

E filiis autem primus fuerat Hieronymus, qui ducens uxorem è prosapia Strzebowskich, numerosiore quidem progenuerat prolem, sed masculos solummodo duos Adamum, & Vincentium.

Secundus erat Albertus, qui è domo Vieskich in Palatinatu Cracouiensi duxerat uxorem. Tertius Vincentius Canonicus Cracouiensis. Quartus Ioannes, qui primo Castell. Rospiriensis, postmodum Archicamerarius Regni fuerat; habebatq̃ uxores duas, prima è stirpe Pukárzonskich, secundam de domo Vlinskich, Iudicis Terrestris Premisliensis filiam. Quintus Stanislaus Canonicus Gnesneń. primò, postmodum Abbas Paradisiensis. Sextus Petrus, Vexillifer maior Siradiensis. Vltimus Nicolaus, qui cum Sarnowska de Osiny, habuit Ioannem modernum Prepositum Lasceń.

Lascensem, eundemq. Scholasticum Cracouiensem, atq. Canonicum Lenciciensem, & Gnesnensem. Lucam militari nunc deditum occupationi. Nicolaum in Clusiniensi praelio, Aquilam Ducis ipsius Stanislai Zolkiewij sequentem, pro gloria gentis Polonae deuotum, & Stanislaum nuper Fatis ablatum, qui haeredes minores, Ioannem, Felicem, atq. Andream reliquit.

Dziadufcij, in Premisliensi Terra, Armis & iudicio pollentes, Sigismundo Primo, regnante, Ioannes Episcopus Premisliensis. immota mente Senator, Stanislaus Koninensis Praefectus. Filia illius primum Petri Barzj Castellani Premisliensis, Capitanei Leopoliensis, postmodum Raphaelis Sieniawski Palatini Russiae consors. Extat hac posteritas in Ioanne Dziadufski: qui cum Elizabeth Begłowska tenet connubia sacra, qui priuilegium Sario datum, usque modo conseruat. De his Paprocius in Stemmatibus folio 85. 204. Bielscius folio 589. Igitur cum prudentes estis, fugite malitiam.

Dziadufski.

Tarnofcij in Sieradiensi Terra Augusto & Stephano Regibus Castellano Konariensi, Cuius posteris militia clares cum Herburthi & Iazłowieccio Exercituum Praefectis ad Oczakouiam maxima tentarunt.

Tarnowski.

Misiowscij de Smilowa Wola, Nicolaus in Cracouiensi Palatinatu post cultam iuuentutem literis, ulteriorem aetatem Armis & Castris Serenissimis Regibus, Alberto & Alexandro feliciter regnantibus, perpetuo reddidit. Et dum quietiorem statum, quo Patriae & Reipublicae obsequia Cuius boni commodius praestaret, elegisset, cum Zelazowna sacri matrimonij vinculum suscepit. Reliquit magnae spei filios. Andream, Iacobum, & Blasium.

Misiowski.

Andreas qui se totum Marti Serenissimo Sigismundo regnante obtulerat, in Prussia exercitia militaria incepit, in Moldauia, Valachia, & ad Obertinum, cum Illustrissimo Domino Petro Kmity Comite in Vrsnicz, Palatino & Praefecto Cracouiensi confecit. Ex Agnete Rupniowska suscepit Iacobum strenuum militem, Rothmagistrum & militiae pro Palatinatu Moldauiae Hieremia in Valachiam, Capitaneum. Obijt ibidem & Soczauiae quiescit. Eius uicini fratres Stanislaus, Ioannes Czopá milite denominatus, & Sigismundus Ioannis Zamoiscij aulicus & miles fuerant. Hi dum gloria cumulo Familiam illustrare audius contendunt, inuida fortuna posteritatem ipsis excepto Stanislao denegauit.

Florianus Stanislai filius, in expeditione Contra Skinderpasam

Et Scytharum Dynastas, cum praefecto Generali Exercituum Zbkiewo, gloriose occubuit.

Gabriel alter Stanislae filius, post bellica specimina cum Bystrzanowska, armorum Equus antiquus matrimonium tenuit. Christophorus ultimus harum frater cum Serenissimo Rege Vladislao IV. sceptrum nunc Regni feliciter moderante, in expeditione contra Moschum, ad Smolenscum celeberrimus miles, qua usque ad praesens delectatur.

Iacobus in Pribyslawice, alter Nicolaus germanus, post literariam Et militarem disciplinam heroicis actibus illustratam matrimonij Sacramentum cum Iarzęcka de domo Rogala celebrauit. Ex qua suscepit Matthaeum virum, Et militari deditum, Et optimo Cui Patriae conuenientem. Huic Sigismundus Augustus castrum Cracouiense commisit, Et Burgrabium Knisini Anno Domini 1569. ordinauit. Stephanus uero Serenissimus Rex, fidelitate Et aptitudine singulari perspecta, in tumultibus ob infortunium Zborouij obortis omne negotium Castri Cracouiensis commendauit, quem Et suum Secretarium Anno Domini, Millesimo, quingentesimo, septuagesimo quarto esse uoluit, Et Lectistratoris officium cum omnibus utilitatibus Et obuentionibus, Anno Domini, Millesimo, quingentesimo, octuagesimo quinto obtulit. Erat vir iuris Et legum peritia insignis, ideo Et Iudiciorum Tribunalitiorum, Et Commissionum variarum Iudex Et singularis arbiter. Reliquit ex Węzykowna Reg. Sigism. filia, quinque filios Ioannem, Hieron. Adamum, Valerianum, Et Petrum. Et sicut uiuendo omnibus consilio sano Et fidei fuit, ita sibi Et suae animae principaliter consuluit pietate Et Eleemosinis redimeret, ut peccata obtulit certam pecuniam summam PP. Ord. Praedic: Cracouiae, in obligationem perpetui promortuis sacrificij, cuius quatuor filij in mediam, Et iuniori etate in vitam meliorem traslati sunt. Ex quibus Valerianus memor beneficiorum parentis sui, Et propriae animae, adauxit fundationem florentis mille, ne quomodo annorum molestiis Et caritate coarctaretur.

Adamus factus haeres Et possessor bonorum, uestigia Et morem praedecessorum intimius colendo, totum se Palladi Et Marti obtulit. Suscepit militiae initia a pubertate, cuius profectum in profligatione rebellium Cosacorum cum Nalewajko, Et in variis expeditionibus miles Et Rothmag. cum Palat. Et Generali Crac: Zebrzydowski, atque illius filio Gladio Regni sumptui Et etati non parcendo, strenue declarauit, Secr. S. R. M. creatus, cum Anna Latosynska Pocill. Crac: filia armorum Gryff matrimonium suscepit. Ex illa benedictionis diuinae clara indicia filios rei militari Et patriae officiis congruos retinuit. Andreā qui in Prus. contra Gustauum Sudermanorū Princ. tota expeditione cum Ill. Gener. Crac.

Ielita.

Crac. Zebrzydowski, atq; illius filio Gladifero Regni, sumptui & atati non parcendo, strenue declarauit. Secr. S. R. M. creatus. Cum Anna Lásynska Pocillatoris Crac. filia, armorum Gryff matrimonium suscepit. Ex illa benedictionis diuina clara indicia filios rei militari & patriae officis congruos retinuit. Andream qui in Prussia contra Gustauum Suedermanorum Princ. tota expeditione cum Illust. Generali exercituum Regni Koniecpolscio miles eximius, cum quo & in Confinibus Regni contra Tartaros, & rebelles Cosacos militauit, ad Gorzno pugnando inter debellatores, vix vitam conseruauit. Iterato tamen ibidem cum Vladisl. IV. pugnavit. Iosephum qui ad Curiam Serenis. Pol. Principis Ioan. Adalberti S. Rom. Ecclesiae Card. & perpetui Episcop. Crac. & Ducatus Seueriae administratoris, reddidit obsequia. Post cuius decessum Serenissimo Principi Casimiro eadem offert. Adamum qui Alexandro Serenis. Principi Polon. reddidit obsequia, sicut post decessum eiusdem Serenissimo & Illustrissimo Principi Carolo Ploc. & Vratisl. Episcopo & perpetuo Administratori offert. Michaellem Illustrissimi Castell. Crac. & Generalis exercituum Regni Praefecti Koniecpolscij Aulicus & miles.

Blasius tertius Nicolai frater, post bellicos actus, cum Anna Gutkowska celebrato matrimonio, suscepit Bartholomaeum, Marthiam, & Nicolaum. Sed horum alij in Castris occubuerunt, alij in proprijs laribus non consumata atate in vitam feliciorē transierunt.

Prumienscij de Prumna, Stanislaus post militares actus cum Duninowna celebravit matrimonium, ex qua suscepit Ioan. & Constinum, atq; filiam Szeptinscij coniugem. Pramienski.

Korytkowij Stanislaus in Cathalogū nobilitatis Roxolanae ad thesaurum Regium dato, notauit familiam de Paczaowice. Korytkowski.

Bartholomaeus Notar. Terra Leopold. ingenio & consilio magnus. Paulus de Pohorce Augusto Rege Reg. Succam. Praemisl. demum Leopold. post Castell. Praemisl. Exstant Stanislaus cum fratre germano, ex quibus Capit. Vrsnen. Relicta posteritas animaduertat, quod opimum sit honesta cuncta nouisse.

Litosławscij de Bietrzykono, Albertus maior domus Gregorij Iaślowiecki supremi exercituum Praefecti. Qui in rebus speciose agendis Reip. excelluit. Demum Vexillifer Praemisl. Martinus Notarius Castr. Sadecen. vir ob dignitatem & pietatem memoria dignus. Litosławski.

Zalescij in Sierad. Palat. Nemo mentem nouit, sed facta inspicit orbis. Dum Zaleski.

in Volchin. trāsirent August. regnante, susceperunt ad Arma Borzobohat. Zakrzewski.

Zakrzewscij Aduertite quod sapere melius est quam silere.

Zeromscij Robur & murum, & arma sapientia prudentia praestat. Zeromski.

Borzobohati ad Arma admissus à Zalescio dicto Vrsus. Borzobohat.

Skokowscij qui diuisione bonorum à Romissowscijs descendunt. Skokowski.

Ielita.

Dambrowski. Dąbrowscij qui ex *Minori Polonia* in *Pocutiam*, demum in *Podoliam* venerunt. Quorum unus *Notarius Castr. Laticouien.* Alter *Notarius Castr. Vinnisen.* Alij iuri & literis dediti.

Rajski. Rayscij, Modrzenscij, Laczscij, Mierscij, Gierdutij, Postękalscij, Michalmscij, Anßenski. Horum bellicosus animus fortitudinem spirat, tanquam leones Martem tuentes.

Skorkowscij in *Sierad.* Iacobus suis temporibus alter *Demosthenes*, Czermienscij *Naturam educatione adornant.*

Kálinscij in *Podolia* viri bellicosi.

Sielniccij. Wrzeßynscij.

Borzymscij. Łochynscij.

Wilkowscij. Piwakowscij.

Pieczkowscij. Szczukoccij.

Hi quos hic denominauimus non ita periculi rationem habeant suae uitae, siue mortis, quam dum agebant aliquid, uti iusta an iniusta, aut uiri boni, aut mali opera agerent.

Szypnowscij. Kámoccij.

Iaykowscij. Stokowscij.

Boglewscij. Moráwiccij.

Mokrcij. Wegleßynscij.

Lukowscij. Wilczkowscij.

Fortem quidam dicebant, qui omni metu careret: Sed ille fortis uidetur esse, cui hoc tribuit natura, & doctrina, colligerunt hi doctrinam bonum & honestum patriae, & firmum exercitium fortis animi.

Dziuglowscij in *Cuiauien.* Goloccij in *Płocen.*

Dobrzynscij in *Piotrcouien.*

Myßliborscij in *Sendomirien.*

Paproccij. in *Lecicen.*

Dictum *Prouerbiorum* Cap. 12. Melior est pauper sufficiens sibi quam gloriosus & indigens pane. Vtrumq; isti retinent, & gloriam, & pauperem: nam illorū victus non superat censum, nec gloria, generat superbiam. Kozlaroscij in *Lencicen.* Palat. qui ab armis ipsis nuncupati, & eisdem utuntur armis, quocirca antiquissima insignia esse, & quod ipsius nomenclaturae mutationem a Sario acceperint.

Wolscij. ex *Lencicien.* Pal. in *Prussiam* & in *Podoliam* venerunt, Clement reliquit *Michael. Canon. Chelm.* & *Fabianum* ex quibus milites, *Notarij Castr. Camen.*

Wierzeyscij ex *Masouia* in *Podoliam* trāsierunt, ex quibus erant celeberrimi milites, *Astrologi, Poetae, Burgrabij*, nec deficit posteritas gloriam illustrare factis.

Strumienscij quorum unus libellum de stagnis firmandis edidit.

Lafocho.

IEZ.

Laſochowſcij optima cogitando operantur. Nam cum bona iſta noſtra mala ſunt, potiora cogitarunt.

*Nam mundi ex opibus brevis & pretium voluptas,
Edita perperuæ ſemina mortis habet.*

Dzieciatkowſcij Iuxta cognomen, pueri ſunt malitia, viri virtute. Qui autem virtute præditus eſt, illum ſine ulla cunctatione diuitem, nobilem & præ omnibus Regem appellamus. Vt Iulianus Imper. Orat. 2. dixit.

Cieſanowſcij Familia unica latitia & domus & Patria. Non multiplicarunt enim facultates iniuſtis & triſtibus incrementis, quibus mentis ſubſtantia contabescit, ſed iſs quorum ſenus, non ſit funus animæ. Intelligite ergo Cieſanowij iubilationem, nam ita beatus eris, ſi intellexeris. Scias unde gaudeas : quod verbis explicare non poſſis.

Malleccij non ſtatura, ſed virtute prægrandes, unde meritò terminos naturæ ſupergrediuntur. Quapropter hoc vobis documentum relinquo.

Vmbra, honor eſt, veterum ſic vox eſt priſca Sophorum.

Hoc omnis docuit turba ſeuera Stoæ.

Hoc doctis ſonuit Plato ſyluis, eſt honor vmbra,

Cum fugis inſequitur, cum ſequerisq; fugit.

Quod ſi honor ipſe vmbra eſt, quid honoris ſpes.

Minus vmbra eſt.

Vmbra ſinge vmbra, ſpes id honoris erit.

SVB VMBRA CHRISTI SEDE.

IEZ ſeu ERINACIVS.

vel ECHINVS.

DELINEATIO.

EST Erinacius tergo in globum compressus, rostro in terram demisse exprorecto. Non referunt tamen authores, an sit maritimus

Orbis Poloni. Tom : I.

vel terrestris, nec an suillæ vel caninæ speciei. Pictura sensui nostro por-
rigit terrestrem.

O R I G O.

*Erinacius scit
diff: re par-
tum.* **M**Vita fiunt ad placitum inuenta, si antiquitus tali signo militarem
virtutem aliquis scuto suo adnotauit, remansit cum successori-
bus antiquitas. Si verò in signum nobilitatis data sunt à Princi-
pe hæc arma, signum est quòd cito hostem represserunt. Est namque E-
rinacius procrastinationis damnosæ hieroglificum, nam cum differre po-
test suum partum, hoc ipso in pariendo dolorem maiorem sibi affert.

V N V M & M A G N V M.

DOgma Saluatoris animum hominis exposcentis, & ad bonum ve-
rum vnum incitantis est & fuit. Porro est necessarium, & non
circa plurima sollicitari. Edoctus sapientissimus Salomon diuini-
tus, vnum & magnum in Erinacio contemplatus fuit, vt septuaginta in-
terpretes habent. *Prou. 30.* Inter animalia terræ minima quæ sapienti-
bus sapientiora sunt, Erinacius sapientissimus est. Neque Græcorum a-
liter Poeta Archilochus.

*Erinacii v-
num magnum*

*Muniri con-
tra pericula.*

*Ventus pra-
sentit Erin-
acius.*

Scit multa vulpes, vnum Erinacius, at magnum velim doceatis, quod
est hoc vnum & tam magnum? Ego non aliud conijcio, quàm vndequa-
quæ contra pericula muniri. Dupliciter Erinacium muniuit natura. Pri-
mò instinctu naturali sagacissimo. Ventus vitæ contrarios à longè præ-
sentit, vnde cito obturat fenestram à parte Boreali, & aperit à parte
Australi, & contra. vt opus esse cognouit. Et hoc pacto incommoda
vitæ euadit. Secundò, muniuit eum natura contra ferarum peri-
cula; nam in orbem ita sese colligit, vt spinis erectis contactum suum
formidabilem omnibus reddat. Erinacium Lisowscij pro nobilitatis suæ
excellenti signo in scuto ferunt, vnum hoc & magnum habent, sunt vnde-
dequaquæ contra pericula muniti. Vide quàm admirandus erat ille Si-
gismundi III. Regis temporibus, qui totam Moschouiam in longum &
latum multoties cum exercitu peruagando, sanus & victor redibat. E-
ius famam excepit Prussia, Confessio Augustana extimuit in Silesia, Gu-
stauipotencia umbram illius exhorruit in Morauia. Eratne ille horum
armorum, hoc quidem ignoro, sed Lisowscios de his armis esse non
ignoro. His vnum & magnum offerro, sicut Erinacius sua inuolutus
virtute, tutus est ab omni iniuria: ita vos virtute vestra nobili & morali
inuoluti, tuti ac omninò securi permanebitis, vnde Horatius libro 5.
Carm.

*Fortuna seuo leta negotio. &
Ludum insolentem ludere pertinax,*

Transmu-

Iezierzã.

*Transmutat incertos honores
Nunc mihi, nunc alij benigna.*

*Laudo manentem: si celeres quatit
Pennas, resigno quæ dedit, & mea
Virtute me inuolo, probamq;
Pauperiem sine dote quaro.*

FAMILIA ERINACIORVM.

Lifowscij in Pomerania. Qui nedum in Curia Principum primos honores tenuerunt, nam in Curia Radziuilij Nicolai Marsch. Magni Ducatus Lith. vnus eorum Maiordomus fuit; sed in Regum palatijs, Stephano Rege sceptrum tenente, cui erant amoris literis docti, & bello strenui, præcipui & in Marte solertes extiterunt.

I E Z I E R Z A.

DELINEATIO.

CRUX Cavallerica mediocris funesta, supra quam ad leuam versus aspiciens, hæret coruus rostro annulum cum lapide gestans. *Reipub. bonum summum miles*
Campus rubeus, super galeam quinque pennæ Strutionis.

O R I

Orbis Poloni Tom: I.

O R I G O.

Acquisita fuisse in exteris Regnis, Gallia puta aut Italia. In Regnum autem Poloniae una cum Wilibaldo Gnesnensi Archiepiscopo primum introducta fuerunt.

E R V D I T V S M I L E S.

*Crux hostium
frages,*

Sulpitius.

Summum bonum Reipublicae est eruditus & expeditus miles, quod his verbis Vegetius libro 1. de re militari expressit: Nihil neque firmitus, neque feliciter, neque laudabilius est Reipub. quam in qua abundant milites eruditi. Arma haec vestra, Crux, Coruus, & Annulus, eruditos, strenuos, ac in omni militari progressu & arte expeditos praefagiunt & volunt. Crux enim haec, hostibus vestris infasta, vobis vero fausta. Militantis Sancti Martini, & verba concinnat ac representat fert. Ego, inquit, signo Crucis, non clypeo aut galea hostium cuneos penetrabo securius. Tota namque Daemonum fortitudo, & magica potestas tali casside & lorica prosternitur. Vnde Diuus Augustinus in lib. Confess. Signabar signo Crucis, & condiebar sale Christi. Nec infirmius coruus vobis ominatur. A dextra enim coruus, & a sinistra cornix spem non ambigam, & ratum auspiciu faciunt, ut aduertit Alexander ab Alexand. lib: 5. Gen. cap: 13. Ore vero dum gestat tam preciosum annulum, vel fortunae Hieroglificum est felicitis, vel Syllae argumenta representat, Martis, Belli, & Pacis. Neque mouet quod supra Crucem ponatur Coruus. non enim premit Crucem, sed adornat & defendit. hostium enim eruit oculos, praedam autem gloriam & famam vobis offert. Habet Robertus de Monte, ut Laur: Beier. lib: 2. in festo Inuentionis S. Crucis, Matrem Soltani cuiusdam qui dum hinc excedere, filium monuisse se Catholicè semper vixisse, & in ea fide, qua nullam praestantiorum esse asserbat, mori velle. Rogat igitur, ut sibi mortuae erigatur tumulum forma Pyramidali, cuius verticem Crucis figura ornaret. Paruit Imperator, verum Saraceni inuidia in Christianum nomen tabescentes Crucem impetu facto deturbare contendunt, quod ut fecerunt, cuncti subito Angelo desuper visibili specie apparente, & Crucem defendente expirarunt. Nec auicula vestra haec est vel fuit in Crucis feditatem, sed ad honestatem, protectionem. Protegebant arma haec Zelazouie, protegebant Niemierza cognomèto niger in Podol. quondam non postremus exercituum Ductor. Hinc iure Strutionum pennis, annulo, Cruce & aue, adornant.

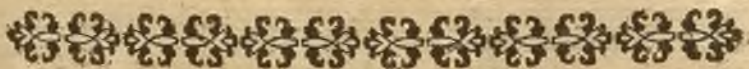

Iezierza.

adornantur, cum duces suos non gementes sequebantur, sed læti, ut hostigemitum & infausta referant. His armis illud Attali Stoici obducite animos. *Senec. refert Epist. 21.* Malo me fortuna in castris suis quam in delicijs habeat, torqueor sed fortiter, bene est, occidit, sed fortiter, bene est.

SCOPVS CHRISTVS.

Inter literas prognosticas & Hieroglyphicas Ægyptij crucem habebant. Cuius interpretatio erat, teste Ruffino, vita futura. Habebant enim traditionis antiquæ loco tunc desitutam eorum religionem, cum illud Crucis signum in mundo prædicaretur. Hinc Ægyptij ea traditione ac vaticinio prædocti fidem Christianam amplexi, dum Crux proponi populo capta fuit. Verè illi cognouerunt, quod scopus vitæ futuræ fuerit Christus pro nobis in cruce suspensus. Vnde & Plato ille diuinus magno semper in pretio habuit literam X. quod in modum crucis pingitur, velut occulto mysterio crucis dignitatem posteris commendans, quam & Paulus 1. Cor. 2. prædicabat: *Non iudicaui me aliquid scire inter vos, nisi Iesum Christum & hunc crucifixum.* In vestris Armis scopum Christum obumbratum sentio. Prædicat namque Crux hæc funesta cum annulo & coruo vestram famam, probitatem, & fortuna in ordine ad Christum. *Qui dat escam pullis coruorum inuocantibus eum,* & in ordine ad vitam futuram quæ est Christus. Hæc enim est vita æterna cognoscere Patrem verum Deum, & quem misit Iesum Christum. Hanc annulus, qui perennitatis Symbolum est demonstrat. Hanc coruus, nam si ab ortu voce clare occinuerit, præsentem fælicitatem apportat, *ut refert Alex. ab Alex. Gen. 5. Cap. 13.* Ab ortu vestro clare occinuistis, quapropter in dextrum rostrum porrexit coruus vester, vocem auro & annulo adornando, & multo decentius quàm annulus Caroli V. qui habuit anulum in quo horologium sonabat. Sonuit enim vox famæ, pietatis & gloriæ vestræ. Testantur hoc viri & matronæ in Familia Szymanouiorum, Boguslawsciorum &c. Alit igitur vos Dominus vester & Rex Iesus Christus, sicut alebat S. Theod. Mart. referente *Surio Tom. 6.*

D E L I N E A T I O.

*Sagitta an-
nulo ornata
ex Abdank
procedit.*

ARma hæc ex tribus componuntur, ex armis Abdank, ex sagitta quæ ex medio Abdank sursum veluti ex quadam radice procedit, & ex annulo sagittæ ad medium affixo. Annulum puto esse militarem, qui hasta ab exercitatis subleuatur, aut est coronæ annulus. Hæc omnia coloris esse albi censeo, nam tali colore sagittæ & Abdank adnotantur in armis. Annulum puto coloris rubei, nam insignia gentilia quasi omnia representant sanguineum opus.

O R I G O.

Sagittam coronatam aut circulo militari adornatam victoriæ signum representare non est dubium. Gratias igitur retulit optimus Princeps strenuo militi pro fortiter deuicto hoste, dum Abdank obtulit pro armis, & quoniam sagittâ deuicerat, sagitta est addita: & quia cum laude & Triumpho deuicerat, corona & annulus militaris his annexus remansit.

MEMORIA ÆTERNA.

Brevem hominis vitam, sequitur parua & brevis gloria. Psalm. *Breuem vitā*
Dum adhuc ordire succidisti me. At breuem vitam & bonam, *quando sequi-*
 non parua nec brevis sequitur gloria. Nam sicut breuem vitam *tur gloria æ-*
 & malam, nulla sequitur gloria, ita breuem & bonam, æterna sequi-
 tur gloria, *Quoniam Dominus in generatione iusta est,* Psal. 13. Vnde
 Cic. Philip. 14. Brevis vita data est, at memoria benè reddita vitæ sem-
 piterna: quæ si non esset longior, quam hæc vita, quis esset tam amēs
 qui maximis laboribus & periculis ad summam laudem, gloriamq;
 contenderet? Æterna vos manet juremerito gloria ò Ilgowij & qui-
 cunq; his armis insigniti estis, nam magnis dantur isti honores.

Prudens & sapiens, qui tenet alta, satis.

Sed ad comparandam memoriam æternam quam nec invidia *Memoria æ-*
 accuset, nec tineæ, nec erugo emolietur. Tobias cap. 3. hoc vnum pe- *terna quomodo*
 suadet. DEVM COLAS. Hoc enim pro certo quisque habere *ad comparand-*
 qui Deum coli debet, quia vita eius si inprobatione fuerit, corona- *tur,*
 bitur: si autem in tribulatione, liberabitur: etsi in correptione, ad
 misericordiam veniet.

Date huic capiti date festa,

Poloni.

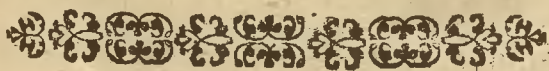
Sertis atq; votis eorum extollite

Fœlicem casum.

FAMILIA ILGOWSCIORVM
 QVOS ALIQVI ADNOTARVNT ILKOWSCIOS.

Andreas Ilgowski in Castris strenuus ex districtu Kouinensi, alij in
 Palat. Chiouienfi. Ioannes suus germanus militia celebris, quæ effe-
 cit, ut absens adsit, mortuus uiuat, quibus gradibus videntur homines in
 calum ascendere.

Karniczcij in Samogitia iisdem armis famam nomenq; suum coro-
 nant. Conciliarunt namq; animos hominum rebus, gestis, æstimatione vi-
 te, dignitate hominis.

I V N C Z Y K.

D E L I N E A T I O.

D Vo hami seù vnci piscatorij, ex aduerso dispositi, ex quibus procedit basis, in qua sunt duæ cruces, vnci sunt coloris ferrei, cruces coloris albi.

O R I G O

D Vm hostis ad flumina decurrentia statua sua disposuit, animadvertit lunczik, & datis signis exercitui Christiano, hostem inuasit, disperfit. Sic hamo extraxit nominis gloriam, loco hamati piscis.

A V R E V S H A M V S.

Lorica aurea

Lorica ex hamo

A Dagio, hamusaureus, improprie dicitur. Piscatur aureo hamo. Significant enim rem vilem quæ magno pretio & multo incommodo emitur. Adfero hamum proprie aureum. Lorica qua plerunque exercitus pectore tecto hostem secure inuadit, aurum est officio, licet ferrum sit materia. Sed si lorica fuerit verè aurea,

rea, inæstimabilis erit pretij. Lego Loricam ex ipsismet hamis, & hamis aureis. *Virgil: Æneid. 3.* Loricam confertam hamis auroq; trili-
cem, hoc est hamis aureis, *ut Amb: Calep. expo.* Quis igitur molestè
ferret, quod hamum aureum dixerimus? Sed liceat altiora dicere de
hamo aureo. Arma hæc ad quæ nunc oculos coniicitis, hami sunt,
sed dum adornantur crucibus, verè aurei hami sunt, & si cruces de-
fendicula gladiatorum & framearum representant, profectò arma hæc
hamus aureus pretio & laude inæstimabili, erunt. Me herculè Iun-
czicij aurei hami sunt, quia Regum animos, ducum amorem, nobi-
lium fauores, ut piscis hamo trahitur, ita moribus, virtute, humani-
tate ad se traxerint. Proferam altiora. Aureus hamus estis, quia re-
ligione, pietate, commiseratione proximi traxistis ad se, ut veri Chri-
stiani & pii Catholici Deum, vobis propitium & domui præclaræ
vestræ tutorem & conservatorem. Cæsar Ripa in sua Iconologia dum
Curiam depingit terrenorum Regum, addit ad manum illius matronæ
hamos ligatos ad filum coloris viridis, ratio est, quia Regalis curia te-
net homines in pervigili obseruantia nutus regij sola spe & promif-
sione, quæ quidem duo senio & morte vix in effectum cadunt. Cu-
ria celestis & Regis Regum, & Domini dominantium eodem mo-
mento temporis hominis viatoris spem in effectum deducit, ac omni
spe maiora & sæliciora tribuit. Pius igitur affectus vester in Deum,
claram domum vestram tuetur & conseruat. Talem differentiam
quidam tali carmine complexus fuit:

Curia pauperibus clausa est dat census honores.

Inde grauis iudex, inde seuerus eques.

FAMILIA IUNCZYK.

Iunczyk ex Palat. Smolenscensi in Samogitiam domicilia sua translu-
lerunt. Satis decorè Cic. 2. Tusc. Sumus natura studiosissimi, honesta-
tis appetentissimi, cuius si quasi lumen aliquod aspeximus, nihil est
quod ut eo potiamur non parati simus, & ferre & perpeti.

Stephanus Sigism. primi Serenissimi Regis Aulicus & miles eximius.
Omnes bene viuendi rationes in virtute sunt collocandæ, propterea
quod omnia præter eam subiecta sunt fortunæ dominationi. Reliquit
filium Georgium Stephani Regis Pol. strenuum militem. Suadebat
Senec. ep. 85. Apes debemus imitari quæ vagantur, & flores ad mel
faciendum idoneos carpunt.

*Curia Regum
terrenorum
specie hamo
tenet homi-
nes.*

IVNOSZA SEV ARIES.

D E L I N E A T I O.

V Ariam delineationem juxta varium vsum armorum Regni Historiographi affirmant. Utuntur namq; alij Ariete pro armis sine cornibus, alij cum cornibus, alij respicientem retro, alij inter rosetum stantem, alij stantem super gramina, alij super vbertatem gramineam, alij stantem super fluenta sanguinis ad latera aspectum rectum ferendo, alij cum vexillo gerentem aspectum in dorsi summitatem, & sanguis è collo in calicem manat. Signa talia vt plurimum videntur apud Papr. & Dlugos. & Bielsc. inter vexilia Cruciferorum. Communiter verò in Regno Aries ab antiquo, stemmatum loco Albus fuit, in campo rubeo, super gramen viride gressum firmans, sanguine resperfus ad latera, caput visumq; prominentia ferens, cum cornibus decuratis. Super coronam verò alij medium Arietis, alij quinque pennas Strutionis ponunt. Duorum verò Arietum Arma qui victum & victorem exprimunt, diuersa sunt ab his armis.

O R I G O.

O Riginem variam sicuti & descriptionem habent talia arma: Dlugos, in Regno acquisita fuisse asserit, fauet quidem huic opinioni cognomen Baran, præcipue quod historicus Polonus Basco Custos Poznaniens. Comitem Baran nominat ad flumen Wartha

Wartha Anno 1253. Fauet quod Iunofza fit Polonicum idioma significans sponsum, qui dum procedebat ad sponsalia hostes inuasit Regni & oppressit. Quem fortè grex arietum læta expressit. Vt relatio est. Euntem ad sponsalia virum grex arietum læta sequebatur. Dixit omen felicitatis. Victori hostium, aries conceditur. Sed Germanis fit suum stemma. Polonis sint in Regno arma acquisita. Sed fortè seipsum Paproc. correxit, dum postmodum dixerit, aut sunt cum primo Polonorum Domino allata. Nec erit impossibile imaginari, cum antiqua in Regno legantur, & multis titulis honoribus ab antiquo ornata. Dicendum ergo venit, quod vt Abrahæ Patriarchæ primo in insignia sunt collata, ita cum primis dominis Lechi in has oras venerint, sed multis expeditionibus clariora facta fuere. Alij tamen ex Germania in Regnum Poloniae profluxisse memorant. Quod forte Iunofzyez cognomen armorum adumbrat, nam Iungschoph germanice Arietem juvenem signant. Vnde postmodum Polonis Iunofza vel Iunofzyez ex corruptione sermonis germanici, & maiorem assimilationem ad sermonem vernaculum relictum fuit.

HERCVLES POLONICI.

Antiqui Hercules ac inuicti Romani, dum bellum offensivum pacemq; disruptam, Regnis & Regionibus adversis, indefesse nunciarent, per Fecialem suum Arietem in pascua hostium deducebant dimittebantq; : tali gestu & casu docentes quod effectu & virtute intendebant. Depopulata scilicet à suis gregibus pascua non eorum amplius sed sui juris & regiminis fore. Autor est Diogenianus. Sed sint quæcunq; initia belli, non ea Herculem declarant, sed finis & intentio strenua. Quapropter *D. Aug. serm. de verb. Domini* ita instruebat militem in Herculeas vires, *Militare non est vitium, sed propter prædam militare, peccatum est.* Hercules sunt Polonici Iunofij, nam licent sint de agnorum vel arietum armis, non tamen ex præda vel propter prædam, sed propter indefessum animum, inuictum cor, investigatum ab vlllo tenax belli consilium, sagax & prudentissimum contra hostium Regni incursus progressum. Talem Petrum Domin Miechouius lib. 4. in medium duxit, dum ait: Petrus Domin de do- *Domin.* mo Agnorum Regij exercitus Capitaneus, simili & majori fortuna v- sus die Veneris decima septima Mensis Septembris prope oppidum Pucko exercitum Prutenicum conflixit. Talem Paproc. in stemmatibus Stanislauum de Chodecz. Anno 1457. Ducem exercituum in Po- *Orłowski.* dolia ex Priuilegijs memorat. Talem Nicolaum Orłowsky Io. Comes in Tarnow Castellanus Crac. commendat, cui Sandomiriæ tale Epitaphium poni in æde B. V. M. curauit. Nicolao Orłowsky viro militari

militari strenuo, de Republica; bene merito, Ioan. Comes in Tarnow
 Castel. Cracou. ex pietate posuit, Anno 1549. Estis Hercules merito
 Polonici nuncupandi ò Iunofij, nam vos ne dum virtus innata & exer-
 citium continuum ad hoc instruxit, sed quodammodo natura ipsa for-
 mauit. Suadeat propositum Venceslaus Iankowsky, qui sub expedi-
 tionem Posuolsensem Kouennia juvenis ætate at maturus viribus,
 vnus atq; solus 40. soldados Vageri insolentes disperfit, & quemlibet
 vulnerauit. Hunc vt vidit Vager, nedum coram Rege non incusauit,
 sed ita defendit: Serenissime Rex, illi potius qui ab vno & tam iuue-
 ni vulneribus affecti, capite plectendi veniunt, ita Paproc. Suadet
 propositum & Albertus Lochocky cognominatus Szala, Pociliator
 Terræ Dobrineñ. cui tantam agilitatem natura concefferat, vt arma-
 tus & loricatus equum e terra saltu transiliret, exporrectum linteum
 vel mantile in altum agilitate superarat. Quales vobis denunciabo
 Zuchquios? quales Poniatouios? quales Karnkouios? Profecto
 multis signis natura declarat in vobis quid velit, quid quærat, quid
 desideret. Igitur quod suadet D. Bernar. in Cant. serm. 53. admittit:
Natura nunquam in vobis dormitet, grande enim donum natura ipsa est.
 Neque aliud vobis ò Iunofij Armorum vestrorum fimbriæ, hic recens
 sanguis, iste Strutionum ornatus, ille graminum viror, ista elatio quo-
 q; Agni insinuant, quàm vt Regni nostri, honoris & nominis vestri,
 Hercules & Herculei, perenniter maneatis. Dilatate igitur locum
 tentorium, & pelles tabernaculorum vestrorum extendite, vt semen
 vestrum hæreditet terram, monente Isaia. Hercules Polonicos & inde
 ac magis vocabo, quia contra Hæreses & Hæresiarchas acerrime pro
 Deo, Fide, & Ecclesia pugnatis. Qualem sensit & admirata fuit Po-
 lonia Illustrissimum ac Reverendiss. Dominum Achatium Grochow-
 sky, Episcopum tunc Præmisliëñ, post Luceorieñ, de quo & posteri-
 tati scripta retulerunt:

Hæresiarcha procul, si non Ecclesia; cornu

Te premet intrepidus Præsulis Agnus Abi

ORACULA REGNI.

INter Antiquorum monumenta, apud Aul. Gellium lib. 3. c. 3. & Syl.
Italic. lib. 3. Oraculum Arietinum magnæ existimationis habeo,
 non quidem ob solam causam quod Ammonis sit & Iouis, à quo
 Arietinum nuncupatur, eo quod Græcis ~~αμμων~~ Arenam significat, nec
 ob hanc quod à Libicis gentibus Garamantis, in templis, vt Lucanus
 lib. 9. votis præcabatur Aries. Ventum erat ad templum Libicis quid
 gentibus vnum Inculti Garamantes habent, stat corniger illic Iuppi-
 ter, vt perhibent cum tortis crinibus Ammon. Sed quod explorata
 indubitataq; fidei habebatur. unde Syl. lib. 3.

Patidico pandit ventientia secula luco.

Hinc omen caëptis & causas scire futuras

Ante diem, belliq; vices nouisse petebat.

Quapropter in ludis magnis Arietini responsum iterabatur vt refert Dempster. lib. 2. cap. 5. in Prolog.

Peribo si non fecero

Si faxo, vapulabo.

Tulerunt maiora oracula sine revolutione personarum, revolutio temporum in magnis suæ Reipub: & Patriæ tutoribus ac viris, vt Chrysost. in Policrate lib. 1. insinuabat. Tunc inquit totum Reipub. corpus roboris sui integritate vigeat, tunc optimè compositionis specie venustabitur, & elegantis pulchritudinis decorem induet, si singula quæq; locum teneant fortiter decenter, si fuerit officiorum non confusio, sed distributio. In vobis tantum lumen ac ipsa ciaritas Iunofij ne dum residebat, sed sedem apposuit. Nam Cathalog. de Ioanne Karnkouio Episcopo Vladislauieñ aureis litteris mandanda hæc reliquit. Erat ingenio acer, eruditione præstans. Et de Stanislao Archiepiscopo Gñeñeñ, qui Stephano Regi controuersia litigante coronam Regni imposuerat, Paproc. refert. Quod in patrio folio in septimanis septem à fundamentis muratam Ecclesiam erexit, consecrauerit, Deo in ea oblationes fecerit. Quod terror hæresibus, exemplar vitæ spiritualibus, virtutum æmulator fuerit suauissimus. Inter hostes præciosos, Agnam Præcidaneam memorat Festus de differentia hostiarum, quæ scilicet ante solennia sacrificia pridie cadebatur. Profecto vestra erant ò Iunofij talia sacrificia, ante solemnes Deo & Patriæ offerendas hostias, armis vestris edocti Agnum lasciuientem mactabatis. Hinc ex vobis alij viuentes sepulchra sibi monentia ad solemnitatem extruebant. Alijs verò post vitam talia Epitaphia ascribebant. Iacobus Bielinsky à Sokolouo Dei gratia Episcopus Lacedæmonieñ, Suffraganeus Ploceñ, vir cum alijs virtutibus, tum maximè humanitate, liberalitate in Ecclesias, in suos deniq; & pauperes, morum suauitate & animi candore præditus. Quid verò de tot ac tantis Regni Senatoribus, Palatinis, Castellanis, Iudicibus regni de Familia vestra referam. Eorum voces, vota, dicta, oracula, facta Typon fuere, vt optimè quod de vestro Boianouio dictum fuerat, de omnibus vobis dicatur. Vir grauitate morum præstans, multorum hominum mores vidit. Tales vos Respub. læta miratur, ominatur, audit, quales in accessu ad Archiepiscopatum Leopolièñ doctus Wilczek scriptis Illustris. Andream Grochoufcium assererat.

Agna præcidanea qualis.

Iacobus Bielinski Episcopus.

Buianowski Epitaphium.

Grochowski.

Rusiaco fera mitis Agnus sociata Leoni

En pulchrum pacis symbolum insinuat.

Mœnibus

Mœnibus hic hostem, ille lupos arcebit ouili

Hinc populo pietas affluet, inde salus.

O mea sume animum tristes post Patria curas

Aurea Grochouio Præsule secla trahes.

V E L L E R A P A T R I Æ.

Vellus Terra

Quantam terra à Patria fert differentiam, tantam Vellus terra & Patriæ requirit. Vellera terræ Sidonius *Apolinar. Car. 5. v.* 48. ita numerat.

Attis mel, Phoenix palmas, Lacedæmon oliuum

Pontus Castorem, blattam Tyrus, ara Corynthus.

Vellus patriæ

Vellera autem Patriæ *Val. Max. lib. 5.* nominat dicens. Si bona patriæ augeas, & eius mala in se transire velis. Quod dum summe ponderaret *Cic.* retulit. Omnibus qui Patriam conseruarent, adiuuarent, auxerint, certus est in cœlo & definitus locus. Dum Agnum veltrum

Earina oues coloris viridi.

Lunosij considerandū animo offerro. Veniunt in mentem Earinæ aut Arinæ oues & agni coloris viridi, de quorum lanis verno tempore vestes convenientissimæ fiebant, sicut & in Anglia mos est ubi hyems

Venatio in colera viridi.

frigora sua remiserit, & latiori facie terra aperta fuerit. Rex, totusq; Procerum ordo, aulicorum & officiorum turba, venatum proficiscitur concolor anni tempestati, & ceū campus virescit aula, ut *Dempst. Antiq. lib. 5. cap. 31.* Iucundaq; sunt hæc vellera Patriæ, sed vellera Agni vestri multò iucundiora, non quidem ob colorem ipsum, vel

Ægyptium, vel gramineum, vel cygneum: sed ob sanguinem hostilem, quo agnus vester, & latera, & ungulas adornauit, ac gramen viride pro coronolla quadam victorialis pedibus suis substrauit. Augent inouentq; animum iā vobis adscribendum tot vigilantissimi Exercituum de Familia vestra Duces, tot doctissimi ac peritissimi Archiepiscopi. Episcopi, Senatores, Terrarum Iudices, & plurimi ac Strenui Rotmagistri, & bellicosissimi milites. An non vellus erat Patriæ lo-

Io. Bielinski Episcopi Præmislensis Episcopium. Lucas Podolski Nuntius.

Bielensky Episcopus Præmislensis, Cancellarius Regni, de quo hæc *Proc.* Erat optimus & virtuosissimus pastor neminem quando lædens, auaritiam omnino fugiens, summè pius, summè humilis, verè Sacerdos. An non vellus patriæ fuit Lucas Podolsky, Præpositus Gnesnensis, Canonicus Cracou: qui multoties ab Augusto Rege ad cæteros Principes Legatus fuit. Vidit hunc Ferdinandus Imperator, vidit Maximilianus, vidit à Stephano Rege missum & Rodolphus Augustus. Fuitis vellera Patriæ, nedum prudenti consilio & Palladi, sed fortitudine

In arietum dorsis discabant nobiles equitare.

& Marte. Referunt alij quod in Arietum dorsis prouectiores filij nobilium equitare discebant. Vestri Agni tanta dignitas est, ut qui ipsum

ipsum & familiam vestram oculis suis & animo, sanè exposuerit, discet
& fieri Senator, & fieri Miles, & ipse quoq; Achilles.

ECCLESIAE ORNATVS.

Agnus multipliciter ornatum Ecclesiae fuisse, sole clarius liquet.
Est namq; Agnus stemma Sanctissimi Patriarchae Abraham, lu-
minis & ornatu Ecclesiae futuræ. Est Agnus Paschalis, novæ
Paschæ immolatæ Christi Domini ac Saluatoris nostri. Sunt Agni è
cera formati, mysteriosa ac virtutis plena in Ecclesia Dei, monumenta.
Sunt præterea figura & similitudo castæ ac innocentis vitæ. Agnus
enim ilq; castus signat, *ut Ambros. Calep. notabat.* Verum singulari
respectu Agnum vestrum ò Iunofij ornatum Ecclesiae Dei nominabo.
Index mihi erit tam spectabilis & maximè laudanda in familia vestra
plurimorum vita. Index tam præclara Episcoporum & Heroum ve-
strorum in morte dispositio. Quorum è numero vnum commemo-
rabo, Ioan. Polak de Karnkow, cuius tale Epitaphium Crac. ad ædes
SS. Trinitatis lego: Ioan. Polak de Karnkow Castell. Gnesneñ, viro
strenuo, artis militaris peritissimo, nec minus ciuilibus actionibus
claro, bellicis victorijs quam plurimis à fortuna Dei benignitate insi-
gnito, quinque & septuaginta annis ætatis expletis, non sine publico
incommodo, feliciter & constantissime defuncto, Patruo suo bene-
merenti Ioan. nepos Canon. Crac. posuit, Anno 1503. die 7. Iunij.
Et Achatius Grochowsky, vt de illius armis Laurent. Herneft. Theo-
log. Non quod verè novo pubentia prætata totondit:

Agnellus Thyasos ducit: & urget humum.

Sed quia Præsuleis, Bellans Ecclesia, cetris

Pugnat ab hostili vulnere tuta manens.

Lege & redde vices posteritas relicta, tantæ speciositati tuorum
prædecessorum. Erat lex Nummæ de Parricidis quondam hæc lata
ut Dempst. lib. 8. cap. 5. de Antiquit. Rom. Si quis hominem liberum
dolo sciens mortidicit, (id est, det) Parricida esto. Sei (id est, si) im-
(id est, eum) imprudens se (id est, sine) dolo malo occidit (pro oc-
cidit) pro capite occisei (id est, occisi) & nateis (id est, natis) eius in
concione arietem subicito, vt scilicet pro eo cedatur. Decuit maior
perfectio vos ò Iunofij quam & tenuistis, vt scilicet nec sit, nec esio
pro vobis aliquid subijcere, sed sit incontaminata vita vestra, tam af-
fectu, quàm moribus, tam actu, quàm intentione. Mites & mansueti,
sine dolo & injuria. Hoc vester in vobis ingerit Agnus, hoc antiqua
domus vestræ profapia. Quapropter ad apparandum ornatum in vo-
bis tam Politicum, quàm Ecclesiasticum, vitam PolitoChristianam
carmine à quodam traditam commemorabo:

Z z

Sis

*Agnus est or-
natu Eccle-
siae.*

*Agnus Iuno-
fiorum ornat
Ecclesiam.*

*Ioan. Polak
Karnkowski
Epitaphium.*

*Lex Parrici-
diorum à Num-
ma qualis.*

*Perfectio
magna in Iu-
nofijs.*

Vita Politica

Sis patiens, verax, comis, sermone modestus.

Sint tua laudatus, seria pieta joci

Multum quidem placent, admixtis dulcia acerbis

Adde sales grauibus tempore, gratus eris,

Scilicet ad extremum nemo laudabit utrumq;

Serius aut nimium siue jocosus eris.

LINEA FAMILIÆ IVNOSZA seu AGNORVM.

Comes Iunosa, aliàs Baran. *Monimenta Cathedr. Posnaniën. refc-
runt, dum litem, Baszko Custos Posnan. Anno 1253. de retribus ad fluui-
um Warta cum illo ad iudicem finit.*

Iunoszij in Mazouia clarissimi viri, & multarum familiarum, larga be-
nedictione Dei, parentes. Optime D. Gregor. in Moral. Iusti dum
breuitatem vitæ considerant, elationis & inmunditiæ culpas de-
clinant, & benedicuntur à Domino.

Kolo, Nicolaus Kolo Palat. Inoulocen. Petrus Castell. ibidem. Nicola-
us Succam. Inoulocen. Anno 1451. Ioan. Iudex terræ Halicien. 1436. Et
alios plurimos, habent Priuilegia diuersa Regni, de hac familia magni-
fica. Sed horum merita & bona, dum gladium gerens proles defecit, per
sexum fœmineum, in alienas domos descendit. Paulum Kolo Prituscus
1504. Palat. Podol. lib. 1. cap. 2. meminit. Eius filia Anna Mieleccio
Palat. Podolia conjunx, nam plurimam substantiam intulerat in do-
mum Mielecciorum. Epitaphium in Mielec referet.

Saporowscij in Pocutia ad Halicien oram, qui à Colis limites, originem
diuisione bonorum acceperunt. Qui cum masculam prolem non reli-
querunt, Virgines relictæ in alienas domos bona deduxerunt. Quam
pulchrè admonebat quondam Academia Zamosc. parentes, ut eunter-
nè calitus benedictionem sibi suisq; hauriant.

Quisquis es augustis sobolem qui crescere fellis

Percupis, in patriæ pignoribusq; dare.

Ost tenerum forma, tenerum pectusq; reforma

Obscenis aures abstrahe ab eloquijs

Asperitatis & inuidiæ corrector & iræ

Negligis hæc hodiæ, cras minus aptus eris.

*Extat Saporouiorum aterna memoria, & angelis comparanda. Nam
Adamus de Saporowce ex Elisabeth Droiwoska dum non suscepit pro-
lem masculam, sed aliquot filias, omnem ac totam suam substantiam con-
secrauit Domino, & Monasterium Sanctimonialium S. Benedicti Leo-
poli fundauit, ac tres filias suas Catharinam, Annam, Christinam vo-
to virgi-*

to virginitatis & religionis ibidem obligauit. Hæ singula Presides Conuentus dicti fuerunt. Ipse verò Saporowski orationi deditus ad eandem Ecclesiam suæ Ætat. 90. Anno Christi 1599. obiit. Hic se ultimum de familia Kolorum in Epitaphio posuit. Vbi Aries victus jacens in terra, alter aries stans ceu victor victi, super illum pro stemmate ponitur. Vnde familie Kolorum Agnus Arma sed differens à Iunofza fuit.

Chodeccij Stanislaus de Chodecz. Exercituum Dux in Podolia clarissimus Anno 1451.

Domin, Petrus exercituum Curie Regie Præfectus. Ita Miechou. lib. 4. Petrus Domin de domo Agnorum. Regij exercitus capit. Simili & majori fortuna vsus 17. Sept. prope oppidum Puczko exercitum Prutenicum conflixit.

Est magnum magnos titulos numerare parentum

Et vitam è veris ducere nobilibus.

Est majus, vitam morum splendoribus auctam

Virtutumq; sacra ferre sub altra face.

Karnkowskij in Dobrzenski, Ioannem Karnkowski cognomento Polak, quod quidem cognomen in Sigism. Aug. Cæsaris copijs, ob strenuum & prudentem progressum acquisierat. Hic à Casimiro Rege, Dux exercitus equestris pro Stephano Palat. Moldauia, (post quam cum suis tredecim Dominis submiserat colla Serenissimo Regi) missus in Moldauiam, ubi & Dominium Valachicum Stephano restituit. Cromer. lib. 29. Cuius celeberrimas laudes in Epitaphio Craco. Anno 1503. Ioan. de Karnkow Nepos, Secreta. Reg. M. Canon. Cracou. sic expressit.

Ioan. Polak de Karnkow Castell. Gnesnen. viro strenuo, artis militaris peritissimo, nec minus ciuilibus actionibus claro, bellicis victorijs quam plurimis à fortuna Dei benignitate insignito, & corporis dotibus insigni, quinq; & septuaginta annis ætatis suæ expletis, non sine publico incommodo feliciter & Christianissime defuncto.

Ioan. Episcopus Wladislau. ex Episcopo Premislien. vt adnotauit Cathal. 1531. Vir ingenio acer, eruditione præstans. Hic patruo suo Io. Polak sepulchrum posuit, sacellum restaurauit, adornauit, dotauit, & sciens se esse moriturum, viuens monumentum sibi fieri curauit. Vide Epitaph. Wladisl. Vixit 64. mort. 2. Decemb. 1538.

Stanislaus ex Episcopo Wladisl. Archiepisc. Gnesnen. & Primas Regni 1584. Hic Regem Stephanum coronauit, fortiter contra Cæsaream partem, cum milite Regni dimicando. Licet tunc Iacobus Vchanski senio confectus Archiepisc. ageret, sed coronationi interesse distulit. In patria sua Ecclesiam muratam per hebdomadas septem erexit, benedixit, & in ea tremendum sacrificium peregit. Doctissimi Viri sub titulo ipsius

tulo ipsius plurimos libros ediderunt. Maxime adornavit Cuiavien. Episcopatum, & edificiis auxit. Erat verus Patriæ amator, religionis cultor, morum gravitate serenus, doctrina illustris, æterna memoria dignissimus Antistes.

Ioan. Succam. Dobrzineñ. terræ, eius germanus frater, Petrus Capitan. Dobrzineñ. ex quibus celeberrima posteritas, ornamento Reipub. & Regno, in toga & sago extat.

FAMILIA ILLVSTRISSIMÆ DOMVS GROCHOWSCIORVM.

Grochowscij de Grochowce in Premislien. terra. Aborigenes. Per antiqua & clara Familia. Nam cum deducant originem familie ex primoribus gentis Roxolana, ita ut bonorum possessione celebres, ita nomine, gloria, antiquitate, præcipui in Russia rubea extiterunt. Bochdanus Magnus Russorum Princeps, decor eorum familie & parens fuit.

Fedorius Bochdan de Grochowce, Capitaneus Premisliensis in Anno 1360. Casimiro Magno Regia sceptrâ gubernante. Ita Acta Castren: Premislien. referunt. Hic reliquit duos filios, Primum Iuachnum seu Iuanum Castell. Premislien. Ludouico Ungarorum & Polonorum Rege regnante Anno 1382. Iste unicum Petrum Bogdanum Rochatinum in Rochatin, heredem sterilem habuit Capitan. in Oleško Vladislao Iagellonio regnante. De hoc Cromerus lib. 20. dum Suidrigellonem contra Vladislaum Iagello arma mouentem refert. Alterum filium Piechnum seu Petrum. Hic ritu abjecto Rutheno, Catholicum Romanum ita reuerenter amplexus fuit, ut usq; in diem presentem nemo de Familia Grochowsciorum hæreseos tabe pollutus maneat, sed illius extirpatorem se esse quilibet profiteatur. Quapropter conuocatis filiis suis in honorem B. V. Mariæ, illorum etiam consensu, Mansionarios in Ecclesia Cathedrali Premisliensi fundatos largissimè dotauit Anno 1452. uti inscriptio foundationis Premisliæ refert. Honoratus à Serenissimo Rege titulo Iudicis Generalis Premislien. Ex Anna de Sprowa Odromazorna reliquit filios quinq;.

I. Ioannem Dapiferum Premisl. 1420. Hic dum à Parente diuisa bona inter fratres, accipit villas tres, ab Hermanouicze, vocitatus fuit Hermanowski de Grochowce.

II. Franciscum Succamerarium Premislien. 1427. qui à villa diuisione Parentis Kormanic, appellatus fuit Kormanicki. Hic reliquit filium Narcissum SubIudicem Premislien. 1513. Ex isto erat Auctus Castell. Czechouien. ut Acta Terrestr. Premislien. Anni 1540. Reliquit

quit duas filias Hedwigim & Elisabeth. Illa nupsit Hieronymo Mic-
leccio Capitaneo Sandomirien. Hæc primò Matrimonio Rzesouio, se-
cundo Nicolao de Bobrek Castellano Sadecensi.

III. Petrum Gladiferum Premislien. 1443. Hic à villa diuisione parentis Kiouice accepta, Kiowscij nuncupati sunt. Reliquit ex Zamiechowska Valentinum Vexilliferum Premislien. 1482. Ex Fred-
dronna reliquit Ioan. Vrielem, & Magnum.

IV. Ianusium, qui à Grochowce dictus Grochowski. Eius filij
erant Felix & Theophilus,

V. Michaëlem Decanum Leopoliensem, cuius parens proprio are
comparata bona hereditaria dicta Chodouice in terra Leopol. sita De-
canatui Cathedræ Leopol. Anno 1452, Feria 7. post Dominicam Lata-
re incorporauit.

Felix Grochowski Ianusij filius Petrum Succamerarium Premisli-
en. 1526. qui ex Orzechowska, filios susceperat, & majorem natu Sta-
nislaum Iudicem Premisliensem 1520. Demum Subcamerarium Præ-
mislien. Hic ex Ptackowna Thomam Aulicum Augusti Regis, qui
habuit duas uxores, vnâ ex aula Regia Barbaram Skoruciankam de
Młodatycze, ex qua vnica filiam suscepit, quæ Thomæ Pudłowski
connubio iuncta fuit. Qua mortuâ, accepit in conjugem alteram de
Magna Vlina Vlinsciam. Ex illa suscepit filios.

I. Adalbertum Rothmagistrum Sigismundi III. Regis ad vltima
vitæ tempora. Celebrauerat coniugium cum Christina Castell. Biecen.
filia Zborowska de Ritwiany.

II. Stanislaum, qui ex Broniowska reliquit Thomam Venatorem
Sanocensem S. R. M. Vladisl. IV. Regis. Litteris & moribus grauif-
simum, & Georgium Tribunum Sambor.

III. Ioannem, qui ex Skalska reliquerat Thomam Castell. Derp-
ensem.

Theophilus verò alter filius Ianusij Grochowski, reliquit Petrum
ex Troiecka. Hic Petrus ex Krasicka de Siecin reliquit Andream Au-
licum Stephani Regis, & Albertum.

Andreas ex Chotoiowska reliquit filios quatuor.

I. Venceslaum, qui ex Istmuntowna reliquit Georg. Prapositum
Luceor. Decanum Premislien. Canon. Cracou. S. R. M.

II. Christophorum, qui ex Iordanowna de Zakliczyn reliquit Al-
bertum in Ordine Carmel. demum Religiosum. Alij fratres Martinus
& Ioannes.

Albertus verò germanus Andrea ex Zophia à Manasterz Mana-
sterjska, quæ Kamieniecka, vt bonorum diuisio docet, origine est, susce-
pit alta benedictionis diuinæ filios sex & filias tres.

Sat celebris genitor peperit partumq; reliquit.

Cum daret in lucem filium, & ingenuos.

Ad decus omne suis animaret viribus annos

Floret in aternos, non moritura dies.

Extabant sex illi filij, sex Patriæ Cives, sex propugnatores, sex saluū vindices, sex lumina Regni.

I. Stanislaus, Coadjutor Abbatia Sieciechou., Gnesnensis, Cracouiensis, Varsauiensis Canonicus. Præpositus S. Michaelis in Arce Cracouiens. Custos Sandomirien. & supremus Notarius Thesauri Serenissimi Sigismundi III. Regis Pol. Hunc currentibus annis Vladislavus IV. Moschorum victor, & domitor Turcarum, ad Illustre Archiepiscopatus Leopol. fastigium & Abbatiam Sieciechouiensem extulit: euexitq;. Qui vix Archiep. initiatus domum Archiepiscop. in ruinas proptiam, proprijs impensis & sumptu, erigi à fundamentis fecit, & etiam Sponsæ suæ Ecclesiæ addixit.

Multas rite domos Aries hic pulcher adornat

Stat Grochouiaca pulchrior ille domo.

II. Achacius. Qui in exteris nationibus una cum litteris, virtutem & pietatem imbuir: ut redijt Aula Sigismundi III. Regis obseruantissimus, Secretarius Regiæ Majestatis fuit. Nuntius à Serenissimo Rege ad Sanctissimum Christi Vicarium Gregorium XV. Prothonotarius Sedis Apostolica cum facultatibus de numero participantium. Præpositus Generalis Miechouiens, ac demum Episcopus Præmisliens. Urbani VIII. auctoritate ad Episcop. Luceorien. translatus fuit. Qua in utraq; eminenti specula constitutus, ita boni Antistitis perfectam formam vita & moribus expressit, ut nihil nisi de Deo & utilitate publica cogitantem, & laborantem, quisq; videret. Testatur hoc libri Hæreticorum decreto Tribunalis Regni combusti. Testatur electio Serenissimi Regis Vladislai IV. in qua nè liberum exercituum pseudoreligionis, Hæreticis, & proteruis Schismaticis ubiq; concederetur in Regno, vnus ipse effecit, & instantè repressit.

En tibi norma boni nati Pater optimus extat

Grochowski, en certi regula depositi.

III. Nicolaus Secretarius R. M. salariatus Comes legationis Nicolai Wolksi supremi Marschalci ad Inuictissimum semper Aug. Mathiam Imperatorem. Optimum hoc ac singulare signum magnæ indolis ac spei meritorum fuit. Sed mors inuida filum vitæ illius parca abrumperè iussit.

Fælicem gentem, gentem omni laude ferendam.

Quæ Patriæ vouit pignora cuncta suæ.

IV. Chri-

IV. Christophorus S. R. M. Administrator Salinarum Wielicen. Tribunus Premislien. Burgrab. Cracou. Cuius florentem etatem admirata iuuentus, sed mortem laudibus suis, ad falcem incitauit. Consolatur Seneca. Breuitate vitę nil hominibus natura pręstitit melius.

V. Felicianus S. R. M. Burgrab. Cracou. Notarius Terrestr. Premisliensis. Posthac Succamerarius, ac demum Castell. Premislien. Hic patrij juris peritia, eximia in Deum, Patriam, Regem, pietate & fide plurimos antecellit. Quid igitur sperabit? Doccat Seneca. Nul-
li non vitus & viuo & mortuo retulit gratiam, si illam bona secu-
tus est fide. Reliquit ex Catharina de Sienna Succamerarij Sanocen.
filia Albertum Prępositum S. Michael in Arce Cracou. & Stanislaum
Custodem Sendomiriensem, & alios virtutem cum pietate studio ve-
nantes.

VI. Raphael, Aulicus Regius Stabuli Regij Vicepręfectus, Ve-
xillifer Premislien. Recogitate velim quod qui virtute vixit, memo-
ria viuit, gloria viuet. Viuite felices Senatui, Patrię, Paci publicę,
bonis omnibus, sani & incolumes diutissime. Celebrauit matrimoni-
um cum Constantia de Ritwiany Zborowska Alexandri prosapia &
bello excellentis filia, quibus benedicat Dominus.

Filia erant & Sorores horum Elisabeth Zubieniecka Tribuni Zi-
daciouien. conjunx. Anna Christophori Taranowski suorum prędeces-
sorum ad Othomanicam domum legationibus a Serenissimis Regibus
Augusto & Stephano clarissimo. Agnes primo Matrimonio, Petri
Koricinski militia pręcelsi, secundo Martini Truszkolaski Ensiferi
Leopol. consors. Fuit & dote felix, & forma nobilis, & genere clara
virtuteq; celebris.

Lochocci in Dobrzinen. terra. Erasmus Iudex terrę Dobrzinen. post-
modum Castell. Stonski. Rothm. clarus in Castris. Ex Czerska reliquit
Alexium filium & filias.

Petrus Dapifer Dobrzinen. Albertus tertius frater, cum Zelska
non suscepit prolem.

Albertus patruelis frater cognomento Szala Pocillator Dobrzinen.
terra, tantę agilitatis & fortitudinis erat vir, vt in lorica, cum ocreis,
equum transiliret, cum lancea, currum equis tractum. Stanislaus ger-
manus suus. Militaris vitę cultor, cum Lękowska reliquit prolem. Sed
mente reuoluant fortes Quid

In validas vires nostri sublimis Achillis

Lethali è pharetra mors sua tela vibrat.

Humieccij de Rychtij Albertus Castell. Camen. Multas Europę Pro-
uincias peragrauit. Religione morum, integritate virtutum, omnibus
charus. Ea quę Tomssa & Radulus Palat. Valachia Regno iniquę sub-
traxerat,

*traxerat, in limitum controuersis, sua dexteritate restituit, in celi-
batu annos viginti mansit. Exexit Camenecia in Podolia sacellum,
& dotauit Ordini Prædicatorum. Reliquit posteritatem, Ioannem
qui Louanij dum operam daret virtutibus & studiis. Orationem quod
viro nobili in luce viuendum sit, typis mandauit, sed optime sperado-
lescentem & ex insidiis oppressit mors. Reliquit alterum filium Ale-
xandrum, cuius laudes, virtutem, expectationem, merita, Epita-
phium Camenecia representat.*

ALEXANDER de RYCHTI HVMIECKI,
Castellanides Camenecensis.

A

Christina de Potok

Pia vxore, maritus.

A Thoma Michaële Alberto Ioanna Catharina

Liberis, parens.

Ab exteris nationibus

Non quas ille, sed quæ illum viderunt

Septennis Peregrinus

A Sereniss: Vladisl. IV. cubiculo

Ætate iuuenis, moribus vir, Cubicularius.

A MOSCHOVIA

Eiusdem Serenissimi miles.

A Doctrina

Maturus Patriæ Socrates.

A Podolia

Spes suæ gloriæ.

A paupertate Religiosa

Liberale penu

Ab hoc Sacello

Suus Autor

Hic depositus Anno Christi

1635. Ætate 50. Die Maj 19.

In tua vita dimidij horum si conscius es.

Cur adhuc viuis?

*Lipicij in Zakrocinensi Terra. Curarunt ea quæ nobilem spectant, &
conueniunt. Nam error immedicabilis est cum transit in habitum &
consuetudinem. Maximus verò error nobilis viri generosam paren-
tum non exequi consuetudinem.*

*Wielicij in Dobrzinensi Terra. Albertus Iudex Terræ Sendomiriensis,
reliquit filiam Thesaurarij Curiae Młodziejowski, coniugem & alte-
ram*

ram filiam. Habuit fratres quatuor, & omnes doctissimos viros. Mat-
thiam Decanum Vładislau. Ioannem Decanum Sendomirien. Stani-
slauum Decanum Opatouien. Custodem Tarnouien. Laurentium hære-
dem bonorum. Hic reliquit prolem Notarium Sendomir. & Majorem
domus, ac gubernatorem bonorum Tarnow, Duci in Ostrog, Palatin:
Chijouien. Sed qui superstites manetis, ætus, oculos, animum citò
virtuti porrigite. Nam.

Scire nefas homini est veniat quam finis in horam,
Fato vexatur, falceq; decutitur.

Familia Szerinſciorum in Palatinatu Sendomiriensi, & Cracouiensi.

Suchodolſcij in Dobrzinensi terra, descendunt ex Karnkouijs. Albertus
Rothm. Sereniſſ. Stephanoregnante ad Polociam & Gedanum digniſ-
ſimus & prudentiſſimus. Matrimonio contracto cum Catharina Ka-
mienska, ſuſcepit tres filios & duas filias, Ioannem S. R. M. Secreta-
rium in exteris nationibus eruditum, Præpoſitum in Wiſnicz & Nie-
polomice, Ordini Prædicat. affectum. Chriſtophorum, qui cum Zolkie-
uio ſupremo exercituum Præfecto in Caſtris Cecorianis fortiter & ſtre-
nuè agendo, ut optimus Ciuis pro patria occubuit. Albertum heredem
bonorum, virum tranquillum & virtutis cultorem, qui reliquit filios
& filias.

Zaliwſcij in Maſouia, clari titulis, magni honore, & Ducatu Maſouia
virente, plurimis dignitatibus erant honorati: Derſlai Sendomir: E-
pitaphium meminit. Derſtao Zaliwſki Burgrabio Cracou. Sigif-
mundi Regis Polonia Præfecto 1524. Michaël erat iudex terra Lincn.
Alter Capitaneus Varſauienſis. Ioannes Notarius Caſtren. Leopold.
Reliquit ex Gulinſka filios quinque optimæ ſpei adoleſcentes.

Orłowſcij, Nicolao Comes in Tarnow Caſtell. Cracou. Epitaphium Sen-
domiria poſuit: Viro militari, ſtrenuo, & de Republ. benè merito 1549.
Arma Iunoſſa.

Radzieiwoſcij in Maſouia. Erant Reipubl. proficui, & Dominis fide-
liſſimi, quapropter & à Ducibus Maſouia, & à Regibus Polonia mul-
tis honoribus aucti. Andream Caſtell. Sochacouien. Acta Regni me-
morant.

Szarzenſcij in Płocenſi Palatinatu. Quidam ex illis in Ruſſiam venit,
& in coniugem filiam Zimnowodzcij habuit. Poſteritas illius dicta
eſt Sep. Ioachimus Sep Pocillator Leopold. Vir timens dominum &
virtutum officina. Reliquit filios Nicolaum Poëtam excellentem, &
Iacobum ad res militares & Regni officia aptiſſimum.

Gulczewſcij in Viſogrodensi diſtrictu. Iacobus Viceiudex Viſogrod. Eius
A a a
filius

filius Thesaurarius ibidem. Hic ex Brzeska reliquit filium. Alij Iacobij filij, Martem pro deliciis elegerunt. Quam decore Petrus Bielen. Epist 49. Periclem laudat dicentem: Non pictura, non aurum, & lapides, sed scutum diuulsum, fracta galea, hebes gladius, facies vulnerata, cedit militibus ad ornatum.

Woyflawscij in Płocensi Palatinatu, ut antiquitate familiae clari, ita & honoribus. Ioannes erat Canonicus Płocensis, Warsawiensis, Visnen. Lomzensis Plebanus, Notarius Terrestris, ut Lomze Epitaph. dicit Anno 1540.

Poniatowscij in Zakrocinenſi terra. Viri in negotio Reipub. praestantissimi, in militia strenui. Quapropter aliqui ex his in Russia & Pocuſſia, non modica bona acquisierunt, & claris familiis coniugio sacro affines facti sunt.

Si fortunæ bonum est initium, & finis bonus.

Piianowscij in Zakrocinenſi districtu. Qui studet optatam cursu contingere metam, nunquam segnis erit. Nam mala mille affligunt hominem, cui segne & inutile corpus.

Zawłocij ibidem. Voluptatibus & virtuti cum nemo simul servire potest, isti fastidiunt primum, anhelant in secundum.

Koualeuscij ibidem. Si quod feceris honestum, fit cum labore, sed labor abit, honestum manet. Vnde Koualeuscij laborarunt in externis regionibus & Regnis, exercendo generosos actus in militari, quatenus in Patria consilio & fortitudine eminere possint.

Piaskowscij in Lecicienſi Palatinatu. Erat Paulus probatissimus & honoratus miles sub signis Ioan. Zamoyſcij, cuius labori par erat fortuna.

Oſtrzanowscij in Lecicienſi Palatinatu. Fortes erant contra mortem. Qui enim minus deliciarum nouit in vita, minus timet mortem.

Przedzowscij in Calissiensi Palatinatu. Dicebat Plautus: Facile ingenia adolescentum ab honesta disciplina, ad luxum dilabuntur. Quapropter isti intendebant animum studiis & rebus honestis.

Saniawscij ad Luconiam. Norunt oblatam fortunam utramque suscipere, unde tranquillo sunt animo.

Segiowscij in Piotrkowiensi terra. Dicebat Salustius: Probitatem, industriam, ceterasque bonas artes, neque dare, neque eripere cupiam, fortuna potest. Quocirca Albertus, optimus & strenuus miles, licet in Moschouia annis sex detentus fuit, non cessauit militare libertati datus, & decertando cum Scythis ter in captiuitatem licet uenerit, Deo & fortuna fauente saluus redibat, & fortius pugnabat. Perinde ut quisque fortuna utitur, ita praecellit.

Klinscij in Prussia. Alij in Podolia. Decet vos in armis & bello formidabiles, in iudiciis autem humanos esse.

Rosciszewscij

Rosciszewscij in Dobrzinensi terra, & Plocensi Palatinatu, clari fami-
 lis & virtute, & bonorū amplitudine. Deducunt familiae claritatem,
 & inde quod Terentius alias Ziemacus sororem Alexandri Ducis Ma-
 sovia Barbaram coniugem habuerit, ex qua susceperat Paulum ante
 ducentos quinquaginta annos. Stanislaus erat Palatinus Plocensis, &
 Adamus frater, Castellanus Dobrzineñ. Horum familia cum diuisione
 bonorum etiam cognomina sortita est. A Chrapuno, Chrapunscij,
 sicut Sigismundi filius Albertus inter registratos Canon. Crac. expres-
 sit. A Borkow, Borkowscij. A Kisielowo, Kisielowscij. ex quibus Ada-
 mus erat Castellanus Raciescius. A Borowo, Borowscij. A Zamosce, Za-
 moscuj, A Stopinie Stopinscij. Ab Odnogo, Odnowscij. Rosciszewscij
 verò antiquitus cognomē retinent. Sigism. ex Canon. Crac: nominatus
 Premislicñ. Episc: Sed mors inuida falce vitæ periodum admouit. In
 Rosciszow heredes quatuor remanserunt, Albertus qui filiam Moscin-
 scionupsit, Rozeslaus reliquit filios nouem, ex quibus Thomas in ordine
 Predicatorū gradu honoratus. Albertus Bernardinus factus. Ioannes
 cum filia Zauacki Iudice Ciechanow. connubia celebrauit. Rozeslaus
 cum Kriska Cancell. Regni Affine. Vnde non immeritò quidam Theo-
 logia Professor celeberrimam ut demonstraret familiam, & virtute
 florentem, ita extollebat sub dignitate Rosciszewiorum arma Iunofza,

Luna & sideribus, resplendent stemmata multa

Vrsus quædam ornat, magnanimusque Leo.

Vel volucres, vel flores, vel pictoris ab arte

Cætera dependent. Principis imperio.

His præstantior est Agnus. Nam stemmata multa

Orbis rectori, non benè conueniunt,

Agnus at Ioannes, tribuit pro stemmate Christo,

Ergò stemma Agni, iam super astra micat.

Boianowscij in Maiori Polonia. Stanislaum Crac: Epitaph. Anno 1565.

refert. Stanislaus Boianowski patriis bonis contentus esse nolens aulam

& eius promissa secutus. Reliquit filiū qui multorum nationū regiones

vidit, in Curia Ducum Slucensium Marsch. suis temporibus. Repe-

riuntur in Podolia præstantissimi viri, militiam ab iuuentute amantes.

Stepkowscij in Masovia multis meritis clari. Stanislaus Canonicus

Vladislauensis 1561. Contra Cosacos Rothmagister peditum erat,

qui sub signis Koniecpolscij Magni Exercituum Regni Præfecti, mul-

ta indicia strenua militiæ in Prussia, & contra Tartaros, demonstrauit.

Podoscij in Masovia. Derlaus Vexillifer Zakrocinensis Anno 1400.

Alter Derlaus Castellanus Zakrocinensis Anno 1436. Eius filius

Capitaneus Warsauensis, Liuens, Lomzensis, Kaminensis. Erat vir

liberalis, villas inter seruos resignans. Reliquit filios Marcum & Lu-

cam Canonicos, Matthæum Pocillatorem Sigismundi primi Regis Polonie. Hic ex Kościelecka reliquit filios Christophorum Canonicum Cracouiensem, Nicolaum, & Stanislaum. Quartus filius Capitaneus Varfauiensis erat Ioannes Iudex Ciechanouiensis qui ex Brzozkowska reliquit sex filios. Lucam Præpositum Gnesnensem, Canonicum Cracouiensem, Legatum multoties à Serenissimis Regibus, ad Ferdinandum Imperatorem, bis ab Augusto Rege ad Maximilianum. Per sex annos continuos Lincium ad Sepulturam Regine. Ad Rudolphum à Stephano Rege bis. Marcum Canonicum Gnesnensem, Płocensem, Ioannem, qui in Lithuania Ducatu magnas possessiones tenuit, qui cum Bartnicka, quæ ante Nicolao Narzimisio Castell. Sierpsceń: nupta fuit, reliquit Matthæum, Stanislaum, Bartholomæum, & filias coniuges Drozinsciam, Zochowsciam, Młodzianouiam. Idem Iudex Ciechanouiensis, altero matrimonio ex Gorzinska, reliquit filios Martinum, Nicolaum, Florianum, Christophorum, qui omnes matrimonii Sacramentum coluerunt. Sorores horum erant, Przeczowska, Niebovska, Stosłowska, Suchezycka. Viuentem fama, virtute, fortitudine, habent castra Podoscium sub signis Koniecpolskij. Nec mirandum quod in tantum fulgorem nobilem familiam Podoscij deduxerunt, nam illustres & magnos quæ faciunt diligenter obseruarunt. Hæc autem sunt dicente Valerio Flacco. Domi industria, foris iustum imperium, animus in consulendo liber, neque delicto, neque libidini obnoxius. Bielenfci de Sokotowo. Iacobus Episcopus Lacedemonien. Suffrag. Płocen. vir cum aliis virtutibus, tum maxime humanitate, liberalitate in Ecclesiis: in suos denique & pauperes morum suauitate & animi candore præditus. Maliccij in Betzensi terra & in aliis districtibus. Magna audacia contra hostes. Optime Salustius: Quanta cuiusque animo audacia natura aut moribus inest, tanta in bello patere solet. Albertum Malicki alterum Sceuolam ob fidelitatem in Reges, ac libertatis tuitionem, Propocius in Nido virtutum meminit. Oparscij in Premisl. quorum virtus crescit in aduersis, quæ magnum faciunt hominem. Druzbicij in Varfauensi & Masouia, erant clarissimi Rothmag. Zothkieuio Præfecto exercitum agente, sub signis Kalinowski Gen: Podol. Capit. Camenecen: Scythicam captiuitatem duo Rothmag. passi, tandem ad Skinderbasam nuntius à castris in Cecora à perfido Turca peremptus est. Iunofzj ab armis propriis nuncupati in Masouia: Virtus æterna per vos præclaraque habetur, & hæc sola perpetuo manet. Lugowfcj. Simon Præpositus Micchouiensis Augusto Regi familiaris & carus, nominatus Episcopus Premisliensis, obiit. Stanislaus filius ex fratre honorum successor, posteros reliquit. Dum licet, Viue.

Dubkowskij in Plocensi. Intra fortunam debet quisq; manere suam. Domiprouidi, in libertate nobili, circumspēti.

Chadzenskij in Plocensi. Fractum militia & cura domestica habuit nobilem Chadzenscium affectum Sacro Ordini Prædicatorum Buscum ad Leopel. Meminisse iuuenem oportet quod aliquando senex erit.

Ofinskij in Gostinensi Palatinatu. Exequuntur id ut appareat, quod non solum sibiipsis nati sunt.

Zaluskij in Rauensi Palatinatu. Ante vocitati fuerant Tabaszowie. Ob litterarum & Iurium peritiam officia Terrestria functi sunt. Ioannes Tabasz Succamerarius Rauensis. Eius fratres Spirko, Stanislaus, Matthias qui filias Goryczynskij Capit. Przedziceń: in coniuges habebāt.

Krosnowskij in Rauensi Palatinatu. Hi veram fortitudinem colunt, pugnando pro æquitate.

Vbnienskij in Nurfceń. districtu. Vacat eorum actio temeritate & negligentia.

Krzikowskij in Lecicień. Palat. Sciborius Crac: Wroclauień. Can. Scholasticus Lecicień. Albertus frater eius Secretarius Sigismundi Regis.

Kamieniewskij in Posnaniensi Palatinatu. Fortiter & excellenter gesta pleno ore laudamus. Agite, vigilate, pro Deo, patria, & honesto.

Sluszkowskij in Calissensi. Regi Augusto ad obsequia promptissimi.

Kosmaczewskij in Plocensi Terra. Omni vitio, corporis, & fortuna, animi vitium grauius existima.

Kurdwanowskij in Sochacouiensi districtu. Recta sequi & loqui frugaliter conuenit optimo viro.

Cieslinskij in Cracouiensi Palatinatu, & in Pramislensi Terra. Ioannem & Nicolaum Grodecenses Aduocatos ibidem Epitaphia dicunt.

Zukowskij in Podlasia. Marcus Cantor Wloclauiensis. Stanislaus Ziemak reliquerat Rozeslaum ex Skulimowska magnum virum in Martes 68. ad Segetum in conspectu Fegedi Ianusij Vngarorum Præfecti, Vexillum Turcis eripuit in congressu hostili, & sanus euasit. Iterum ad Sobnocum habitu Turcarum ficto, cum triginta Vngaris obuiam Turcis iuit, & facto congressu plurimos occidit, ac venienti exercitui suo, spem victoriæ peperit. Demum Capit. in Rythwiany.

Kulzkowskij. De Sebastiano Canonico Wloclauensi ibidem Epitaphium refert 1579. Danda est diligenter opera, ut hominum aures optimo de nobis sermone compleantur.

Wolskij in Lublinensi Palatinatu. His antiquior est & præstantior possessionibus gloria.

Horyszewskij in Betzensi Terra. Optimi milites. Et dare consilium, ubi opus est nauare operam nouerunt. Optimi Ciues, & Aliena non appetunt, propria prouident.

Piotrowscij in *Drohiciensi* Terra. Aduersus hostes patriæ nullam amittunt occasionem. Aduersus amicum, probitatem, & hospitalitatem obseruant.

Troianij ibidem. Pacem & bellum colunt, nam pax bello paratur, nec eam tueri licet, nisi ciues sint ad bellum instructi.

Gzowscij in *Zakrocimensi* Terra. Præponderant bonum commune priuato. Nam affectus priuati frequenter & Ciuitates, & Regna bellis committunt, ac pessundant.

Lelowscij in *Masouia*. Boni & libertatis amantes, sed hæc tueri non licet, nisi mortis timorem abieceris.

Przerowniccij in *Siradiensi* Palatinatu. In pace curant honestum patriæ, in bello aut vincere, aut fortiter occumbere.

Szetyncij unus eorum *Bernardinus Ignatius*. Alter *Ioannes Hiacyntus Franciscanus*.

Gostkouij à *Liuo*. Pro tempore progre nata ut commodè variatur sermonis habitus, ita & regio. Nam viro forti quæuis terra patria est. Vnde hi in Comitibus & Castris Regni frequentes erant.

Wcislicij Literis & Pietati dediti. *Martinus* cum *Kamienieccius* multas regiones vidit.

Giganscij. Sola scriptura sacra non mutatur, sed vir probus & sapiens cogitur sæpè mutare consilium pro varietate occasionis. Vnde hi de domo ad castra, de pace ad bellum, occasionem captabant.

Polikowscij in *Podlasia*. Prudentes in affectu. Nam ex leuissimis offensis si negligantur, nascuntur atroces tragediæ.

Skoroszowscij in *Palatinatu Masouia*, Terræ *Zakrocimen*: de *Minori Skorosow*, quorum unus temporibus *Sigismundi I.* familiaris multis *Primatibus* Regni, maxime verò *Kmitæ* in *Wisnie*, *Misconio* Episcopo *Cracouiensi*, eiusq; Nepoti *Palatino Rauensi* adhærens, reliquit filium *Martinum* in *Palatinatu Cracouiensi*, qui *Iudex Iudeorum* factus, in officio suo sat probatus, ut *Iudaicæ* præesse, sic *Christianæ* prodesse studuit rei.

Omiecinscij ex *Steczycen.* districtu. Hi Ducibus in *Ostrog* se & sua consecrarunt. Alij *Potocciis* in *Pocutia*. *Iacobi Omiecinscij* & *Martini* merita militaria, epitaphia referunt, *Constantinouis* in *Podolia*. Alios referunt *Iesupoli* apud *Ordinem S. Dominici*.

Supersunt in militia & re domestica *Omiecinscij*, *Sebastianus* qui ex *Brzozdowska* suscepit filios & filias. *Ioannes* sub signis *Campiductoris* Regni *Potocki* militarem obseruat. *Christophorus* & alij *Filiæ Martini*, una coniunx *Skouiescij*, altera *Zeromscij*.

KÁLVSZOWSKICH.

D E L I N E A T I O.

Frameæ sunt duæ sine vaginis, acuminibus districtis vertuntur, inuicem fascia stringuntur in medio acuminum, coloris ferrei in campo vt apparet rubeo. Super galeam in pennis Strutij in transuersum framea, Alij eam in scuto depingunt,

*Káluszow-
skub framea
dua sine va-
ginis.*

O R I G O.

Acquisita fuisse ob heroicam virtutem in feruenti bello, arma ipsa testantur. Concessa verò à Ducibus Russiæ, qui frameis potissimum victoriam nutriebant & referrebant.

F L A G E L L V M I M P I O R V M.

Hunorum corona & princeps Attila, tot & tantorum Regum & regnorum prostrator, dum fauentem fortunam & felicem ruminando secum admiraretur ex vna, & bellatorum fortitudinem æuo clariorem parte ex altera, diuinum quid suspicatus flagellum Dei & Christianorū se esse vocitauit. Annuo admirationi. Nam tarditatem supplicij, Deus grauitate poenæ recompensat. Fra-

*Attila Prin-
ceps Hunno-
rū, flagellum
Dei & Chri-
stianorum,
vocatatur.
Deus tardi-
tatem suppli-
cij grauitate
pena recom-
pensat.*

meas

Framea flagellum impiorum.

*Kaluſzowski
hostium Dei,
Ecclesia, Re-
gni, patriæ,
& legum de-
fensores, ac
francie mu-
nieres.*

meas vestras flagellum impiorum vocavi. Lego namque frameam in Regno, Romanus Italicæ quondam ex Roxolanis Princeps, cum arma mouerat iniqua contra Regem ad Zauichuostum, nedum famam cum exercitu amisit, sed fugientem inter pedestres framea inuasit, sustulit, comminuit. Erat hæc framea, impij framea, impiè inuasit, impiè periit. Frameæ vestræ impiorum sunt quoque flagella, ligæ enim sunt, quia in bonos ciues, patriæ amatores, Sanctæ fidei obseruantes non mouentur, in Sacrilegos, periuros, inuasores, blasphemos, hostes, & inimicos vltro soluuntur. Hinc Kaluſzowski non patriæ, non pacis, non sacrorum violatores, sed hostium Dei, Ecclesiæ, Regni, Patriæ legum defensores, & frameis munitores. Flagellum enim sunt impiorum Christi Dei & Regis, tutator piorum, patriæ bonorum. De tali framea scriptura loquitur in Psalmis. *Erue a framea Deus animam meam.*

Quapropter in vita sua quilibet mortalium cogitet, quod sit humani generis Sanctissimum bonum, nempe Fidem & Virtutem. Silius:

*Ante Iouem generata decus diuumque hominumque
Quâ sine non tellus pacem non æquora norunt
Iustitiæ consors tacitumque in pectore numen.*

FAMILIA KALVSZOWSCIORVM.

Kaluſowski Romanus, Ducibus in Ostrog militari ob seruantia maximè adstrictus. Patent illorum obsequia in Rempub. in Eccl: ne dum Roxolanici ritus, sed postquam ad fidem Catholicam Romanam redierunt, & in Ecclesiis Constantinouæ, Cudnouæ &c. ubi illorum expeditiones contra Moschos, Prussos, Scythas, Turcos enumerantur.

Adamus à pueritia miles, in expeditionibus militaribus continuus. Ducibus in Ostrog & Zaslau optimè meritis. Militum ordinatorum pro Repub. ab Illustrissimo Duce in Ostrog Ianusio Castell. Cracouiæ &c. militum Rothmagister, antiquitate & experientia primus. Sunt & aliorum filij Kaluſzowskiorum militia, utilitati, Reipublicæ, consilio, iure, & inclinatione ad virtutem nobili, optimè prouidentes & affecti.

KIERDEIA

K I E R D E I A.

D E L I N E A T I O.

Est clypeus per medium in longum linea sectus, partem dextram caruleam gerit, in qua lilia alba tria per ordinem, vnum scilicet sub alio ponuntur. Sed quia lilia sunt extremitatibus ad inuicem juncta per modum Armorum Gozdauæ, tria apparent specie lilia, sed numero sunt sex. Sinistra verò pars sanguine rubet. Super galeam sunt tres pennæ Strutionis.

O R I G O.

ORiginem *Dlugoffus* ita describit. Hoc insigne & talia Arma Ludouicus Poloniæ & Vngariæ Rex obsidendo Castrum Belz contulit viro dicto Kierdeio ex genere Russorum. Quem constat fortissimè in hostem animaduertisse; quum illi pro litteris sanguis in clypeo depictus vt bellatori, & lilia in coronam vt Triumphatori concessa fuissent. Vnde non immeritò *Claudianus lib. 6. in Eutrop.*

- - - *Præsidium legum, genitorq; vocatur
Principis, & famulum dignatur curia Patrem.*

Clariorem originem Armorum familia inferius secum deducet.

O D O R P A T R I Æ.

EX lilijs pro Patria collectis, & in scutum Martialem sparsis, quem & qualem odorem Patriæ sentietis? profecto & summum & suauissimum: Ex duobus odorem Patria expectare solita, ex natis masculis, & optimè educatis. Primum demonstrat affectus parentum naturalis. In masculo enim n vt potè sexus perfectioris sobole, plus fiduciæ & spei reponunt parentes. Sicut protoparentis Eux vox quam viso nato filio protulerat commonstrauit. Dixit namque, *Possedi virum à Domino*. Exultauit enim & ob sterilitatem perpetuam à se reiectam, & ob possessum perfectiorem sexum masculum. Aliud verò Athenien. lex commendat, qui bonæ educationi filiorum cauendo instituerant. Primò vt Pedagogi scholam non aperiant priusquam sol effulserit, nec illam claudant antequam occidat. Secundò, vt dum in ludo pueri sunt, hi qui puerilem ætatem superarunt, illuc non ingrediantur, quod si quis fecerit, morte puniatur. Et si Gymnasiarcha hoc permiserit maioribus natu, conmixtum cum pueris in sedendo, de ingeniorum corruptela erit. Quapropter Iuuenalis hac de lege videtur scripsisse, dum ait:

Pedagogorum Athenien. sum à Senatu instructio.

Cauenda quæ sunt scholæ huius.

*Nil dictu scdum, visuq; hac limina tangat
Intra quæ puer est, procul hinc procul inde puellæ.
Lenonum & cantus pernoctantis parasiti.
Maxima debetur puero reuerentia; si quid
Turpe, paræ, nec tu pueri contempseris annos.*

Educatio puerorum in Gallia.

Et meritò ex his expectans est odorem fanum ac periucundum quælibet Patria: cum quales fuerint liberorum mores in iuuentute, tales erunt & in Repub: si gubernauerint, nisi diligenter corrigantur. Quocirca celebris extat Druidorum fama in Gallia, quod iuuentutem docerent prius de his, quæ ad religionem pertinerent, deindè quæ ad Rempub. tractanda conducere videbantur. Contraria namque educatio, lues patriæ, ac ipsa fex prorupit. In quem sensum minabatur Dominus per Azariam Prophetam. *Transibunt multi dies in Israël absq; Deo vero, & absq; sacerdote, & absq; lege.* Huc equidem in familia vestra ô Kierdeij animaduerto odorem, dum ex vobis tot in Senatu graues, in hostes Regni sagaces, in arena & pace prudentes considero, viri & disciplinati, disciplinaque caelesti dotati fuistis. Cum puerili ætate in vobis virilis ætas fuit, & cum virili ætate matura prudentia enituit. *Vt optimè de vobis Dlugossus reliquerit.* Erant viri & bellicosi in eadomo. Quapropter posteritati vestræ emblemata liliorum & florum speculandum propono. Ro-

mani depingebant honorem huius mundi in templo Appollinis, modo isto: Vir tenebat in dextra rosam, in sinistra lilium, desuper solsequium, infra absynthium & singrapha. *Leuate.* Ostendebat quod omnia dum florent sunt in honore; rosa florens, delitiæ hominum, at dum arefcit vilipendium, lilia dum florent, redolent suauiter, sed cum florere desinunt, dum folia decidunt, sordescit. Leua igitur oculos super caput & vide solsequium, quod sole oriente oritur, aperitur, sole occidente clauditur. Stabitis & vos, dum Sol Christus in vobis lucebit: si verò occasum patietur in vobis, & vos occludet infamia, ludibrium, terra. Quapropter dimittite oculos in absynthium ac discite, quod deliciarum mundi, somnolentiæ vitæ sit amaritudo terminus. Ita lilia vestra manebunt, ita scutum vestrum vobis amicum, hostibus exitiale, sanguine illorum scaturiens decorabitur, deaurabiturque in vobis.

*Honoris pila
etura.*

*Mundi honor
labilis.*

Rosa.

Lilia.

Solsequium

Absynthium.

P R Æ S I D I V M R E G N I.

Lilia mollia quis diceret præsidia Regni? Audi igitur antiquorum morem, quo præsidia firma urbium ac meniorum faciebant, quo quoque modo vrbes obsidebant. Vallis, loricis, ceruis, Cippis, & inter alia lilijs, hoc est stipitibus præacutis à summo ad similitudinem floris liliorum adhuc compressis, quos tegebant viminibus ac virgultis. *Dempster lib: 10. Cap. 16.* Sed & Omnipotens Deus præsidia Regnorum & Ecclesiæ, non alia posuit quam lilia, nam columni Salomonici ædificij ad sacrificia extructi, lilia desuper posuit, ut scilicet ad ea respiciendo, in singulari præsidio, illa haberent. Verum ex alia ratione lilia vestra ô Kierdeij præsidium regni assero.

Vos video pectus, vos brachia verticis huius

Quorum consiliis, quorum laboribus vasa.

Publicares, domuit gentes, & regna subegit.

Excitat calamum prædecessoris vestri animus Kierdeij, excitat Christo seu Gregorius Kierdeius, qui Nossum Ducem Russorum Suidrigelonis patrum, qui Lucum non ita pridem interceperat, profligauit atque cepit, *ut Crom. lib: 20. refert.* Excitat & ipsa nobilitatis vestræ insignia lilia & sanguis hostilis. Lilijs namque tribus Carolus sextus Francorum Gallorum Rex, Camillus Florentinorum Dux, Guilhelmus vsi fuerant. Quotquot autem Reges, Principes, & Duces extiterunt, spolijs & sanguine hostium Arma & insignia Regni ac sua adornarunt.

*Nossum capie
Kierdei.*

*Liliorum ar-
mis qui viciun-
tur.*

*Kierdeiorum
arma.*

Ite igitur faciles per gaudia vestra Quirites

Et Kierdeum resonans plausus, ubiq; canat.

Qui potuit rigidas Russorum plectere mentes.

MENS BONA ET PLACABILIS.

*Mens iniqua
malum uni-
uersum indu-
cit
Regis scelus
quantum.
Maliciis sce-
lus quantum.*

SI quando aduersa fortuna potuit, in mentem iniquam summè potest. Vniuersum namque malum semper inducit, vnde nedum propter delictum Regis sæpè puniuntur subditi (quod pulchro exemplo docuit Sophocl. in Antiq. vbi Pallas petit à Neptuno vt submergat Aiakis Oilei, quod Ajax stuprum intulerit Cassandra in templo suo, subditi verò non prohibuerunt nec puniuerunt scelus) sed etiam propter vnum malum ciuem, sæpè tota luit ciuitas, vt Hesiodus in Aeschine.

*Vnius ob culpam sæpe vrbs dabit integra penas
Iustitiam spretis violat qui legibus: inde
Supplicium iratus de tota Iuppiter vrbe
Sumit, & imittit miseris, pestemq; famemq;
Strata iacent varia morientia corpora clade,
Aut cecidit fugiens victorem exercitus hostem:
Auulsiuè solo merguntur in aquore muri
Fluctibus aut mediis penas dabit obruta puppis.*

Mentem bonam & placabilem vobis ô Kierdeiouij offero, quibus & tantus exercitus commissus à Domino fuerat, & tanti tituli Castellaniae Leopoliens. & Pallatinatus Podoliae à Regibus concessamanebant. Hinc familiam vestram florentem, & fructus virtutis ferentem plurimi scriptis honorarunt, plurimi fauoribus dignati sunt. Nam & Illustrissima Visniouieciorum familia de domo vestra Czaplacios in cognationem maritalem petijt, ac demùm Castell. Chiiouien. Georgius fundator noster Magnus, cum Zophia Czaplacowna Buscij in Russia fuit. Hoc igitur vnum animaduertendum vobis duco, quod mens bona & placabilis diuina virtus sit, & qua homines quam proximè ad similitudinem Dei accedunt. Docuit hoc quondam Alphonsus Arag. Hispan. qui cum offensus fuisset à quodam cui benè meritis fuerat, hac oratione seipsum repressit. *Quare ego huic succenseo? cum Deus mihi multò plura bona tribuerit, & ego longè ingrator sum Deo, quàm iste mihi.*

Offensa quomodo temperanda.

CASTIMONIA VITAE.

Vita casta signum triplex.

TRiplicia sunt signa vitae castae. Signum prognosticum, quo pacto sanctificati in vtero, vel aliquo signo caelesti insigniti castè vixerunt, maiora enim signa sunt Dei, quàm naturæ. Demonstratiuum signum, quod in se S. Dominicus Patriarcha noster expressit, sèper de Deo aut cum Deo colloqui. Philippus Macedonum ab oraculo quæsiuit, quomodo diuturnè viueret. *Valer. Max: lib: 1*

Cap. 8.

Cap. 8. & accepit responsum: Vita quadrigas, ad castimoniam vitæ *Quadrige ad seruandam castimoniam vitanda.* seruandam, quadrigæ sunt quidem vitandæ, ut Bern. super Cant. Luxuriæ currus quadriga voluitur vitiorum, ingluuiæ ventris, in honestate sodalium, mollicie vestium, otij, soporisque resolutione. Vitanda hæc quadriga, sed magis nil demonstrat castimoniam vitæ, quàm Regula hæc à Sancto Dominico & applicata sibi, & explicata nobis. Signum verò rememoratiuum castæ vitæ est & fuit, liliū; hinc castum vita S. Seuerum dicimus, quia in die mortis illius lilia arida florent, ut Maiol. fol. 344. Cap. 2. Castimoniam vitæ in vobis o Kierdeiouij deducere mens satagit, sed vellem à vobis audire prius, quod S. Amandus audiuit dum baptizaret Sigibertum filium Dagoberti Regis Gallorum, audiuit clara voce respondentem, Amen. Ita quoque à vobis responsum velim dicatis, Amen. Video quod ex omnibus floribus elegistis liliū, sicut Esdras dicitur. Ita ex omnibus virtutibus eligatis castimoniam vitæ. Ferte lilia manibus plenis, quia retributio plena. Ita vobis Czaplicij, ita Hoscij volumus, vouemus, præcamur. In quem sensum in domum Hosciorum quidam scripserat,

Heroës belli & pacis artibus insigniti viuite.

FAMILIA KIERDEIORVM.

Kierdei. Filius Takieruizij Perecopscen. Ducis. Hic primum in Polonia strenuus miles, demum in Gallia, ubi & pro benè meritis insignia liliorum accepit. Redijt demum in Mag. Ducat. Lituania, & postmodum in Volchiniam & Russiam. Ita Georg. Lemka Proth. Not. Apl. in Calen. Anni 1631. Hi dum Ludouicus Pol. & Vngar. Rex, Castrum Betz ab obsidione liberat, Armorum confirmationem receperunt, & in Regno nobilitatis illustrationem. Chrisko seu Gregorius, de quo Cromer lib: 20. & Priluscius in Statuto Regni lib: 5. Cap. 3. erat Castell. Leopold. & postmodum Palatinus Podolie, qui Nossum Ducem Russorum Suidrigelonis patrum, qui non ita pridem Luscum seu Luceoriam interceperat, profligauit, atq; cepit. Alij duos Chriscones seu Gregorios distinguunt, unum qui Nossum &c. alterum Castell. & Palatinum. Ex his Kierdeis descendens familia à possessionibus variis cognomina varia receperunt.

Dzinsowie, ex quibus Castellanus Chelmenfis fuit. Kozinscij, ex quibus Castell. Volchinie fuit. Czaplicz, Reipub. notissimi & magnatibus Regni affabiles. Ex quibus erat Castell. Chitou: Et filia eorum religiosa Coniux Georgij Ducis in Wisniowiec Castell. Chitouienn. Wilchorfcij, officio nobili, tam in toga, quàm in armis Patria conspicui. Hoscij, Horum aliqui sub regimine Regis Alexandri à Tartaris occisi.

aliqui in expeditione ad Socalum, aliqui Magni Cancell. M. D. Lit. Aliqui Thesaurarij Luceorien. alij Iudices ibidem, post Rothmag. ad Filandiam fuerunt. Haurilius Castell. Chiiouien. Capit. Ouruceñ. b. Hator ad Gedanum cum S. Stephano Rege, & Vieloluci cum S. Sigisf. III. & in alijs expeditionibus proprio sumptu. Procopius filius eius in exteris nationibus Patriæ educatus, in Iudicijs Tribunal. magna virtutis specimina ostendit, demum pro Patria ad Orininum aut Oriinum gloriosam mortem oppetijt. Venceslaus Vexillifer Volchinia, Romanus Procopij germanus in Gallia educatus, Rothmag. ad Smolenscum & Stolicam & in confinibus Regni primùm Succamer. Chijouien. postmodum Capit. Vlodimir. Ergò virtute prius ornatus ipse debet esse, quicumq; non sibi tantum ac suis, sed Reipub. etiam & ijs quæ ad eam spectant natus est, eiq; imperare debet. Sunt alij in Regno Lituanie tam genere, quàm actibus clarissimi Kierdei, ex quibus & Marschalcus in Comitibus Regni fuit.

K I E T L I C Z.

D E L I N E A T I O.

DVplicem delineationem horum armorum esse authores perhibent: Prima quidem est, habens in campo rubeo catenæ aureæ loricatæ tres circulos tripliciter dispositos, duos quasi sursum dispositos, ex quibus pendet tertius catenarum circulus. Su-

per galeam autem tres pennæ Strutionis. Secunda verò delineatio Sigimundi Augusti temporibus orta, dùm Leonardus Kietlicz Aulicus Regius, postmodum Rothmagister in Filandia, sub Lenuarth & Iaharat insignis, demùm Capitaneus ibidem Kremoneñ. in Regnum venit. Ducebant Originem familiæ ex liberis Baronibus de Malneicz. Vtebatur insignijs hoc modo: Bubalus coloris nigri in campo flauo, ex sex campis rubeis & albis alternatim exsiliens, erectus in altum anterioribus pedibus, super galeam verò corona, ad cuius extremitates ab vna rubea, ab altera parte alba rosa, in medio verò cauda caponis nigra: *ut Paproc: refert.*

Bubalus niger.

O R I G O.

V Traque ex Germania in regnum allata. Ista quidem vt audisti in descriptione per liberum Baronem. Illa verò (dicunt) per Henricum Kierlicz Archiepiscopum Gnesnensem, per Innoc. tertium confirmatum, qui succelsit Anno 1200. post Wislaum de Armis Kozlarogi, qui ex genere Ducali originem ducebat. Beatæ Hedugis Poloniæ Ducissæ, Moraviæ Principissæ, propinquus in gradu tertio, in Regnum allata fuisse. Sed fortè antiquiori tempore donanda veniunt, cùm mos esset non amplius alienigenis, sed terrigenis concedere Episcopatus. Quapropter iam indigena pridem fuerat cui sunt tanta pastoratus concessa munia. Quare & Paproc: in Stem. prius posuit familiam ad pietatem pronam cum origine primorum, tum demum Cathalogum citauit & Henricum Archiep. Mihi verò arma talia speculanti magis applaudet coniecturari, quod Kietliciorum Arma antiqua fuerint, illa Baronis, sed postmodum dum noster Kietlicz ex Ordine S. Francisci ac paupertate religiosa ad gradum Archiepiscopatus per dispensationem assumptus fuit, nodos sibi hos aureos, zonam ordinis nobilem, & multum dilectam sibi reuocando, in Arma aut in deuotionem, aut Pontificis Summi monitis, applicauit.

Henricus S. Hedugis propinquus.

Corda Sancti Francisci.

N O D V S G O R G I V S.

P Aradinus in Symb. Hero. ad indissolubilem nodum soluendum, Vlysis apponit manum fortissimo gladio præscindentem dextere nodos. Quasi dixisset non præscinduntur nisi vi, fortitudine, & prudentia. Dic quomodo Caduceum Mercurij à serpentibus liberabis? Vno è duobus, vel abscindendo serpentes, vel tollendo caduceum de medio cum eisdem. Ita Gorgius & indissolubilis nodus, nisi abscindendo & præcidendo soluitur. Nodos vestros o Kietlicij licet aureos cum video, quia tenues & loricatos aduerto, faciles

Gladio soluuntur nodi.

Nodus indissolubilis Kietliciorum.

faciles ad soluendum coniector, sed quoniam in arma nobilitatis effe-
runtur, dicite. *Quis soluet?* Ego dicam, Nullus. Dicebat Philip-
pus Macedonum Alexandro filio, refert Curtius.

*Aliud regnū
querendum
et palestra ad
nodos soluen-
dos.*

*Tria firmant
nodi insolubi-
lissimam,*

Aliud tibi fili quæras regnum. Macedonia te non capit.

Ita dicam, aliam tibi quære palestram, qui

Kietliciorum nodos soluere cupis, mea te non capit.

Nam quomodo soluantur non vigeo, firmant enim hos compri-
muntque tria. Summa pietas morum, summa fortitudo domus,
summa authoritas legum. Primum radicat Dei manum, alterum Pa-
triam munit, vltimum Ecclesiam libertati consecrat: De quo ita sin-
gulariter Ianicius in Henrico.

Stirpe Ducum Henricus, Francisci ex ordine, tanta

Compulsus tenuit qui sacra vela ratis

Libertas per eum clero datur, vxor adempta est

Iusq; noui factum spirituale fori

Indissolubiles estis erga Deum & Patriam, Regnum & Ecclesiam: quis
ergo Achilles, quis Pluto, vel Saturnus nodos vestros turbabit? Con-
cludam igitur nodum vestrum fœliciter indissolubilem, verbis Abi-
gail ad Dauid 1. Reg: Capit. 25. *Erit anima domini mei custodita, qua-
si in fasciculo viuentium, apud Dominum Deum tuum, porro anima im-
piorum rotabitur, quasi in impetu & circulo fundæ.*

P I E T A T I S D O M V S.

Primum ac principale adultis virtute opus fuit, pietas ac veritas.
Quapropter Alexander Magnus, *ut Barclaus in Satij:* habet,
quod plurimis commorantem annis, Philosophum expulserit
Curia, eò quod in tanto tempore, nec in aliquo ipsum monuerit, nec
sibi veritatem dixerit, addens: Quod si hoc non animaduertisset,
imprudens esset, si verò animaduernerit, neque sincerus, neque fide-
lis fuit. Neq; tam atrox progressus Regis moueat vllum. Pietate
enim nil vtilius, ad omnia namque valet. Veritate autem fortius ni-
hil, ut Asueri Regis sententia comprobatur manet. Domum ve-
stram ô Kietlicij, domum pietatis, imò exemplar afferro. Nam Hen-
ricus vester omnem tùm occasionem, tùm suspensionem mali è medio
abstulit. Pius quidem fuerat Cato Uticensis, nam cùm liberos na-
tura sibi non concessisset, vxorem Hortensi amico libere concessit,
& cùm mundi fastus non placuisset, nudis pedibus incedebat. Sed
in hoc minimè pius, quod improbæ consuetudini locum, tempus,
ac libertatem daret. Nam in ludis Floralibus, è theatro discedebat,
ne præsentia sui spectaculi consuetudinem impediret. Ludi verò
celebrabantur cum omni lasciuiâ, & inhonesto, *ut Dempster lib. 5.*

*Monitio ne-
cessaria ad
pietatem con-
seruandam.*

*Pietas & im-
pietas Cato
Uticensis.*

Cap. 5. Pietas verò vestra nunquam tanti commenti vitia admisit, sed Sacerdotibus, ut castius, sanctius, reuerentius sacra peragere possit, iuxta Conc: Triden: coniugia, & occasionem ademit, & legi spiritali spirituales addixit. Te tam piam, & insignem familiam, non aliud decebit, quam naturam lapidis dicti, Scyrus induere. Hic ut refert Plinius lib. 36. Cap. 17. Si diminutus fuerit in particulas, mergitur proiectus in profluentem, si verò integer & in parte notabili proijciatur, supernatat. Non ergo discriminatos à maiorum suorum pietate vos conuenit ò Kietlicij, si domum pietatis amplecti, & conseruare volueritis.

Lapis Scyrus
mergitur &
natat.

LIGATURA SALVTARIS.

Maximè salutarem ligaturam fuisse illius Samaritani, qui seminuuo derelicto à Leuita & Phariseo, oleo & vino infuso alligauerat vulnera illius, quis negabit? Salutaris quoque alligatura illa fuit Fascia Regia Iulij Cæs. militis sui grauiter in congressu hostili lassi, caput constrinxerat, ut Alex. ab Alex. in Genial. de vitta Armis aut Fascia refert: Verum nulla salutarior ligatura fuit, quam virtute ac libertate nobili aliquem alligare. Hinc Tertull. Virtutem, suè cum qua nascimur, suè qua disciplinam acquirimus, suè quam per vim aliquam & coacte alicui imprimimus, extollit. Majori applausu ligatura salutaris familiæ vestræ ascribenda venit. Cum gementem grauiter clerum sub Iudice plebejo illum æuiternè ab eo auocastis, ac spiritali spirituales, fascia colligastis. Eratis & ligatura salutaris, cum tot virgines Deo dicatas eleemosynis perpetuis ditastis. Eratis dum per Czaplícios Religiosorum fundatores extitistis. Beatus verè populus cui hæc sunt. Dominus enim Deus eorum erit. Explestis quod optimi viri, egregij, nobilis, veri Christiani fuerat. Quapropter subscribendum vobis venit:

Ligatura Sa-
maritani.

Ligatura Iul.
Cæs.

Ligatura vir-
tutis.
Virtus tripli-
titer acquiri-
tur.

Qui prodesse studet multis, & nititur vni
Confiditq; Deo: nobilis ille satis
Qui sordet vitis, si sit vel ab Hectore natus
Hunc sua nobilitas dedecorosa grauat.

Nobilitas bo-
na bonus.

FAMILIA KIETLICIORVM.

Kietlic Henricus Archiepiscopus Gnesnè. Anno 1200. quem Cathal: refert ex genere Ducali, tertio gradu, B. Heduigi Ducissæ Polonia & Principissæ Morauie propinquus. Nam Theodoricus Brennensis cum Eudoxia filia Conradi Mazouie Principis, habuit Ottonem, Conradum, Theodoricum, & Henricum, Iudith & Heduigim. Henricus religionem S. Francisci amplexus fuit, sed per dispensationem Canonicus Magdebur-

gdeburgensis factus, postmodum à Martino IV. ob sanctitatem & instantiam Principum consanguineorum Archiep. Gnesnen. denuntiatus fuit. Hic celibes fieri Sacerdotes in Regno instituit, & à iudicijs secularibus semovit.

Skidzinscij, moribus & virtute præstantissimi. Fertur de Lacademniis quoniam erant moribus incorruptioribus, & belli gloriam potissimum spectabant: contemnebant omnes artes quæ civium animos videbantur emasculare, & à vera virtute ad otiosam ostentationem traducere.

Raiscij, maturi ætate & gloria. In nobilibus eruditis & sobriis vis animi non elanguescit, sed viget potius, augeturq; usu & exercitatione. Extant hæc armatam in Silesia, quam in Regno Pol. latiora, sed diligens lector adnotabit, quos ob distantia loca tacui.

KINIGLIS SIVE LEVVS.

DELINEATIO.

*Kiniglia sine
Lepus currens.*

SVnt insignia Lepus currens ad dexteram super scutum in campo florido seu viridi, galea vel corona qua illustretur non adnotarunt scriptores, & præ distantia loci informari perdifficile.

ORIGO

O R I G O.

Non immeritò Arma hæc antiqua ponunt authores in M. D. Lit. Antiqui namque milites eisdem armis utebantur animositatis gratia. Ordo Terjungorum, lepores duos dimidios coloris lutei in punicea palma ferebat, secabant autem medium columella rubra, super cuius pilam luteam erat facies viri coloris lutei. *Pier. Hier. lib. 53. c. 11.* Et Valentinianenses leporibus utebantur in signa militaria. Anaxillas verò Rheginus cum Olympia vicisset, Rheginorum nummis currum triumphalem, & leporem expressit, siue quis primus in Siciliam inuenerit lepores, siue quis celeriter ut lepus, & ad internecionem quoque sui hostes deuicerit. Lepus igitur iste vester magnum quid in vobis declarat & præfagit, cum in insigne nobilium vobis cessit.

VIGILANTIA IN BONO.

Nullo vigilantiam significare melius licet quàm syluestri lepore. *Vigilantia syluestri lepore significatur.* Nam ne dum à Græcis à vigilantia nuncupatus fuit, vocant enim leporem, *Aspiciat.* Sed quia communi adagio ad insinuandum solertem vigilantiam, dicimus. Dormit leporinum somnum. *Leporis deducit.* Exposuit hoc Xenophon, dum dixit: Leporem palpebris clausis vigilare, adaperitis dormire. Quapropter & Ægyptij sacerdotes per leporem Hieroglyphicè vigilantiam in primis intelligebant. Est & alia vigilantia ratio ex lepore desumenda. Lepus ad proportionem corporis maximè aures pergrandes habet; cuius rei gratia & auritos vocamus. Hæc tamen dispositio naturæ non ad demonstrandam improprietatis rationem est, sed acuti auditus insinuandam sagaciam, vnde nil aliud ingerit, nisi grandem vigilantiam in bono. Sed frustra tam præcellum insigne vestrum tot fortitudinis ingenuæ indicij declaratum, multis verborum flosculos adornare. Satis generosè perillustri familia hæc à vetustate annorum Ducibus & nobilitati hoc explicuit, dum tot bellicis trophæis, honorum dignitatibus, morum grauitate id ex vobis alijs commendastis. Ergò.

*Excubias diligenter agas tibi ne irruat hostis
Ceu vigil exemplo temouet iste lepus.*

H O S T I V M L V S V S.

Veritate nil verius. *Salomon Prouerb. 30. de lepore reliquit hanc veritatem:* Lepusculus plebs inualida, posuit in petra cubile sibi. Dices igitur. quomodo hac veritate posita, lepus hostium suorum lusus erit? Audi velim, stabit & cum hac veritate nostra veritas.

Lepus hostium suorum lusus.

*Natura in vno
no deficiens,
in alio supple-
ditur.*

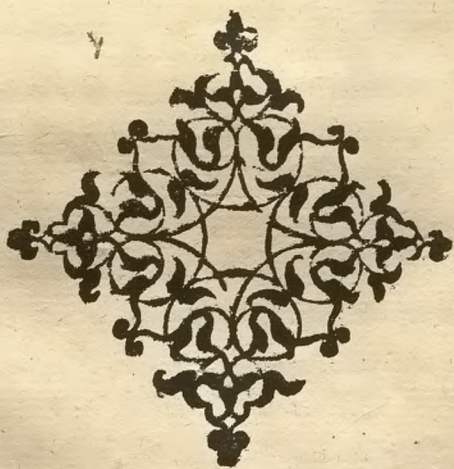
Nam si natura deficit in vno, suppletur in alio, ut inquit *Aristot.* Quapropter *Liuius Andronicus* (a quo *Terent.* & *Flavius Vopiscus* acciperunt) de lepore reliquit. Tutè lepus es, & pulpamentum quæris. Lusus hostium ergo dixi. Nam si quando hostem suum canem, vel injuria cælesti afflictum, vel pruina læsum, vel aliquo casu misere vacillantem victrix lepus habet, ait *Hesiodus*: quod si contingat canes lepores vi necare, canes discerpunt, sanguine sese polluant, & mirificè gaudent: quod si animum lepus desponderit, nec locum effugij viderit, omnem spiritum intensissimo consumit cursu, ut planè deficiat exanimeturq; Tales dum vident canes, non attingunt, consistunt, & cauda demonstrant, non carniū causa, sed solius victoriæ decertant. Est ergò lusus hostium lepus & turpis. Contrarium vobis obvenit o Viri insigniti lepore. Decertastis cum hostibus, non ut quando victi sed semper victores, non quod feriret vos hostis, sed à vobis ut sit feritus. Tuti enim licet lepores estis: nam in tutamen vos suum *Principes Senatus & Respubl:* elegit. Hinc vobis in præmium titulos, libertates, gratias, conscripsit, obtulit. Aduertite igitur quod lepores in triplici ponunt differentia & cognomine, Germanicos, Gallicos, Hispanicos, hoc est luteos, albos, & mixtos. Si igitur lusus hostium vultis esse, sumite industriam Gallicam, pectora Hispanica, audaciam Germanicam, ita lepus vester leo erit, & lusus hostium.

*Leporini tri-
plex differen-
tia & cognomina.*

FAMILIA ARMORVM KINIGLIS.

K Iniglis *Ioannes Capitaneus Souiecenfis.*

Zaiacowie videntur spectare ad hæc arma in Silesia. De quibus Bieffe fol. 308. 449. Alios in Ducatu Litu. reperire facile est.

KISIEL

KISIEL ALIAS
SWIENTOLDYCZ.

D E L I N E A T I O.

Est tentorium castrense, & Nobilibus, Generosis conueniens, apertum, desuper tenet cappam coloris mixti & albo & nigro, super cappam est crux aurea, tentorium coloris albi, in campo rubeo. Super galeam tres turres latericiæ, quarum media est altior, & omnes coronis ornatae sunt.

O R I G O.

S I veritatem ex manuscriptis colligimus, in Russiæ Ducum exemplaribus antiquis, origini Annū 1040. assignare conueniet. Vladimiri Rufforum magni Dinastæ temporibus, Suientoldius exercituum Præfectus Chijouiam absente tunc Duce ab hostibus Piecinigorum seu Pazinacis fortiter liberauit. Agunt hostes, cingunt in gyrum Chijouiam, multitudo hostium obruit vires, fames incipit, desperant obsessi, quid Suientoldius excogitauit, & quo stratagemate hostes demisisse animum, suos confortasse & animasse constituit? Iussit duas fieri foveas, has quieto tempore vnā farina, alteram aqua impleuit, aquam melle dato dulciorem effecit, farinam reductam aqua fermento graciliorem reddidit, & quod Deorum fuerint hæ gratiæ, credulis

dulis citò persuasit, demum panes coctos in copia, hostibus famæ de-
bellare Russos jam pridem persuasis, per fossas projecit. Ita Russi ani-
mati, hostes spe frustrati, victi recesserunt. Liberata verò gens Suien-
toldicium à stratagemate & fermentata farina Kisielum nuncupavit.
Habent tale inuentum & Moschorum annales, & Russorum scripta, &
Polonorum historia. Tentorium igitur vt Dux exercituum pro armis
accepit, & turres pro liberata sede Ducum Chijouien. ab obsidione,
& crucem auream, ob fidem receptam vnà cum Volodimirio Christi-
anam.

TUTORES PATRIÆ.

Nihil sanctius optimus patriæ ciuis cogitare & agere valet, quàm
quomodo patria salua & tuta inueniatur. Docet namq; hac
mora & ingenio chariorem esse debere patriam nobis, quàm
nosmetipsos. Innuit tam sanctum propositum proceribus & tutori-
bus cuiusvis Reip, ipse Rex regum, & regnorum tutor, Isaia 23. *Sede-
bit populus meus in pulchritudine pacis, in tabernaculis fiducia, in requie
opulenta.* Quasi dicat, non aliud optimi patriæ ciues, nec alterum ma-
gis proceres legitimi Rerumpub: & Regnorum animo statuere de-
bent, quàm saluam, tutam, pace florentem patriam. Quapropter
antiqui ad majus tutamen patriæ, nedum opes & pectora offerrebant,
sed & deos tutelares vrbibus & vicis assignabant, quos & præcipuo
honore ciues eximiè colebant. Ita Alex. ab Alex. lib. 6. Dum arma
hæc inspicio tentoriorum bellicorum, offundor minimè, tutores Pa-
triæ, hos qui illis insigniuntur, nominare. Moueor ad dicendum stra-
tagemate Suietoldicij, ac triumphalibus in eo Martis indicijs. Mo-
ueor ad scribendum Andreæ Kisielij heroica morte, qui mori potius
pro Chijouienfi arce præses voluit, quàm potentiæ ingenti Polonæ
obses cedere. Moueor ad asserendum Alexandri Kisielij fortitudine,
& Gnieuofij generositate, quorum primus in bello Vladislai contra
Suidrigailum fortiter occubuit, alter in bello Moschouitico ad Or-
fam sanguine & victrici gladio testamentum celeberrimæ famæ con-
scripsit. Adnotabo his Paulum & Gabrielem in Prussia occisos, & alios
plurimos pro patria cum Constantino Ostrogscio, Chrehorio Chod-
kieuicio, Ioanne Zamoiscio multa & sana cogitantes, facientes, volen-
tes. Moueor ad vltimum ipsismet eorum armis tentorio, turribus, cru-
ce. Scio quondam illum totius Christianitatis flagellum Tamerla-
nem tentorijs primario expugnasse vrbes & regna. Vbi namq; exerci-
tum suum direxit, & ad muros, vallos, fortitudinemq; Christianam ipse
præfens accessit, die prima tentorium coloris albi extendebat, gratia

nimirum

nimirum declarandæ causa, si in Dominum suum illum receperint, & sese subditos declarauerint; sequenti die extendebat tentorium sanguinei coloris, iræ nimirum & minacis furæ indicium, die verò tertio tentorium nigrum, ruinæ scilicet & everfionis certum signum. Sic obsidebat, expugnabat, vincebat eos quos sibi proposuerat hostes. *Iovius lib. 4.* Habet hoc totum tentorium vestrum. In cruce rubet sanguis: in tentorio albescit gratia: in cappa tentorij territat ruinam nigredo. Sed non tyranno ex corde hæc proueniunt, at ex magno honore Patriæ & amore. Veris Patriæ hostibus estis hostes. Regibus & Reipubl: injuriæ offensis estis offensi, nam tutores vestræ Patriæ fuistis & estis.

CONSILIORVM CONSERVATORES.

Olim Consilia sana & proficua super portas Ciuitatum, in turribus altis faciebant. Vnde & Ieremias lamentabatur: *Senes defecerunt in portis.* Antiqua verò consuetudo Polonorum fuit, ut consilia graua Regni aut Principatus in campis, & sub tentorio dicerent, statuerent. In armis vestris video turres & tentorium, quocirca conseruatotes consiliorum vos nominabo. Optimo consilio clarus manet vester Suientoldicius. Non minori præcelluit Alexander Kisiel, dum filijs suis villas Niskinice & Dorohinice regia benignitate concessas, promeruit. Quid referam de Adamo Kisiel Succamerario Czernihouien. Capit. Nossouien. Aulico Regio? Qualis hic indicendo consilio? Qualis in veritate indaganda? Qualis in iustitia inquirenda? Siuè in toga, siuè in sago virum dicentem audieris, stupefcit auditus, acuitur ingenium. Et quod maximè commendat Virum est, quod & multis Senatoribus charus, & militibus Cosacis verendus, & quod nulla Comitia Prouinciarum & Regni scientèr vel negligentèr dimittit, nec scit parcere sumptui, vbi hostem ingrauescere Patriæ senserit, viderit. Rectus vbique consultor, & pacis, & belli tempore. *Refert Alexander ab Alex. Genial. lib. 6. Cap. 4.* Quod Tirij Herculis simulachrum ne urbem defereret aurea catena deuinxerant. Dignum profectò ut Kisielos quos Serenissimi Reges bonis & titulis dotarunt, honorarunt, eadem regali benevolentia prosequantur. Exposcit eorum submissio, debita Regum obseruantia, sumptus & labor pro Patria.

FAMILIA KISIELORVM.

Suientoldycz, Volodimirij Monomachi tempore, Dux exercituum Ducatus Chijouienfis, qui (dum in Magno Nouogred residet Volodimirius) Picinigos obsidentes Chijouiam repressit.

Kisiel,

Kisiel, hoc cognomine appellatus fuit Suientoldycz à fermentata farina, quam adinuenerat reducendo demissum animum sui exercitus, & tali appellatione posteritas eius denominatur usq; in præsens, Andreas
Kisiel Praefectus Chijouiensis in expugnatione arcis à Polonis, occubuit in illo casu. Posteritas eorum Regno jam deuincta, Regibus fidelis extitit, à quibus & bona plurima possederant in Chijouiensi Palatinatu Volchinia.

Alexander Kisiel ex Czetuertinska natus, in bello Vladislai Iagello contra Suidrigailum occubuit. Eius filio Niskinice & Dorohinice bona in Chijouiensi Ducatu regia benignitate collata sunt.

Gnieuossius ex Misozanka natus Aulicus Sigisf. Primi ad Orsam occubuit.

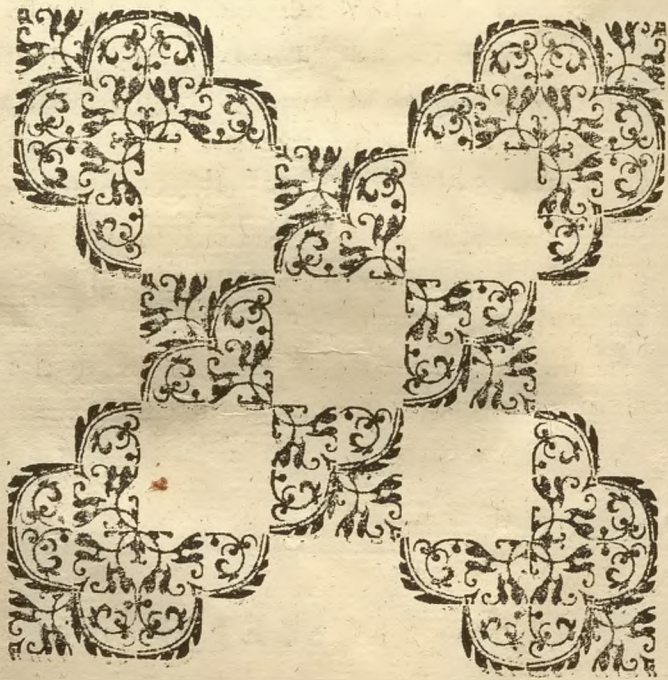
Demetrius Kisiel ex Chuleuiczowna natus in bello ad Socalum occubuit.

Chrechorius Kisiel ex Triznanka natus cum Gregorio Chodkieuicz in expeditionibus Moschouiticis strenuus Vir.

Adamus filius ipsius Succamerarius Czernichouensis, Capitaneus Nossouiensis, Aulicus Regius. In expeditionibus multis in Prussia, cum Zamoiscio in Cecora, Orinin. Chocin. cum Zolkiewscio, & Carolo Chodkieuicz. Hunc fama ipsi clariorem Regno in dies reddit & commendat.

Nicolaus germanus frater Adami, Rothmager in Prussiam ad Gniem. atq; in alijs expeditionibus clarus.

Dorohinnicij. Hi à villa Dorohinnice ita nuncupati, sed propriè sunt Kisielij. Paulus & Gabriel fratres in Prussia, Sigismundo III. regnante, occubuerunt in bello.

K I Z I N E K.

D E L I N E A T I O.

INtra scutum à leua parte in dexteram, jacens tuba nigra, vel cornu, ad morem lineæ diametralis, ad cuius medium, sunt tria lilia erecta, ad lineam rectam, aurei coloris, cum margaritis. In campo rubeo. Super galeam verò itidem tubæ seu cornua ad se magis grossioribus partibus juncta, cum iisdem lilijs ad extra dispositis.

O R I G O.

EX Silesiæ partibus in Regnum Poloniæ, allata fuere. *Paproc. & alij habent.* Etenim vnus Kizinekorum indigena Regno ascriptus, nobile officium & opus exercendo, suæ posteritati arma detulit.

T R O P H Æ V M V I C T O R I S.

Magnus ille Brenno Gallorum Rex, dum pactum cum Romanis haberet de reddenda Senonum Vrbe, & obsidione soluenda, conditione ista, vt Romani mille pondo auri penderent. In illa auri pensione Brenno Rex de altera lance, gladium, cingulumq; ferreum apposuit. Interrogante autem Sulpitio Romano. *Romani vi. Etora pendent. Opprobrium viliis.* Quid hoc esset?

*Branno gla-
dum in lance
ponit.*

*Templū mor-
taliū.
Feria Nobi-
liū.*

esset? Quid aliud, inquit, nisi opprobrium victis. Ita *Brusson. lib. 7. c. 8.*
Dum vestra mente reuoluo insignia o Kizinekij, meritò dicere animus
cupit. Esse trophæum victorum, & opprobrium victis; Hoc mihi An-
nales Silesiæ, hoc trophæa Caroli V. Imperatoris representarunt,
Cum & Principes vestros singulari affectu in pace & bello profecti
fuitis, & Caroli V. Imperatoris ac totius orbis luminis Christiani,
sub auspicijs Martis inuicti, victricia signa, cum applausu familie re-
stræ, deportastis. Apud Masagetæ fuisse locum deuotionis, dicente
authore Piaca noua, discursu 42. vocatum Templum mortaliū, ad
quod ordinati ingressus fuerunt ab omni plaga mundi, puta, ab orien-
te, meridie, occidente, septentrione. Hac nobili porta Orientis, ipsi
nobiles veri ingrediebantur. Quapropter super limina sol fuerat de-
pictus, quem gladius penetrabat. Cui Syngraphe additum, Virtute &
fortitudine, scilicet nobilitatem possidentibus, & ornantibus ingre-
sus patet. Maxima hæc fuit & legitima admonitio. Sed jam nostro in
Hemyspherio Polono & Silesiano superuacaneum erit, tot Syngraphis
deturbare lectorem, & ænigmatibus commouere, cum vna hæc muta-
tuba lilijs aureis vt margaritis adornata, ipsam virtutem & fortitudinē
sole clariùs in Nobilitate Kizinekorum expresserit. Igitur clarissimi
nobiles, si alij ad voluptatem declinant, vos ad virtutis ardua scandite,

BELLONA CHRISTIANA.

*Bellona Ro-
mana.*

*Modi indicē-
di bellum.*

*Hasta inji-
tur columnæ.*

*Murus ad
turbarum vo-
cem cadit.*

*Virgo cum
tuba.*

*Dux Præmi-
slai capitur a
virgine.*

*Tuba Chri-
stiana.*

Bellonam Romanam fuisse, antiqui referunt Romanorum scripto-
res, in cuius quidem columellam hastæ hostium deiiciebantur, &
contra hostes assumebantur. Equidem bellum Romani varijs
modis indicebant, nempe facibus, quas intra limites hostium iniicie-
bant; Veruecibus quos intra illorum pascua abigebant, & voce præ-
conum in castris ab utrinque positis, vt ex Lilio ceterisque rerum
Romanarum scriptoribus apparet. At primum & principale fuit, an-
te Bellonæ templum, columnæ Bellonæ injicere hastam. Postmo-
dum verò inualuit mos Bellonæ, non in columna, at in tubis. De
quibus in celebri victoria Iudæorum ad Hiericho, vbi præcinentibus
tubis murus cecidit voci, ac obsessos præbuit obsidentibus. Bellonam
Christianam inde deduco in tubis: In tubis inquam lilijs adornatis au-
ro & margaritis. Tandem enim bona causa triumphat. Lego tu-
bam ad dexteram virginis appensam, ad Virginum Castrum Libussæ
nomine pugnantem, quæ Præmissai Regis Bohemiæ Ducem (proxi-
mè ad tubam lagenam mulsi dum haberet) deceperat, vt *Bielscius*
& *Author corporis Historiæ Polonæ* referunt. Sed hæc tuba non est
tuba Christiana. Tuba Christiana est, non fraude ac stratagemati-

bus,

bus, sed Christi virtute ac nomine muniri, dicente Psal: *Hi in cur-
ribus, & hi in equis, nos autem in nomine Dei magnificabimur.* Habet
Fulgosius Domicianum successorem Vespasiani admonuisse ante ter-^{Cornix loqui-}
minum vitæ cornicem, dum lingua Græca diceret: *Erunt omnia benè.*^{tur.}
Pollicebatur quod mortuo Domiciano, & succedentibus Nerua &^{Erunt omnia}
Trajano Imperatoribus futura omnia bona. Similem adfero tubam^{benè.}
lilij conspersam & adornatam auro, Bellonæ Christianæ insigne;^{Bellona Chri-}
Quæquidem nec Clasicum injustum conuocare nec informe Reipub.^{stiana.}
aut proteruum Deo vel religioni infensum nouit. Lilia spirabunt
odorem famæ. Aurum præstabit commodum Reipub. Tuba præci-
net decorem Regno, quo & ciues fiant decori Regno, & Regnum ho-
nori ciuibus.

FAMILIA KIZINEKIORVM.

Kizinek Carolo V. Imper. præstantia militari & fortitudine dilectus.
Ex his in Regnum Polonia ex Silesia quidam indigena, Marte præcla-
rus. Ioannes Kizinek ingenio, moribus, & diuitijs clarus, reli-
quit filium Ioannem, cuius proles superuixit. Sed quisquis fueris, licet
habeas Aristidis iustitiam, Scipionis robur, Fabricij virtutem, Themis-
toclis prudentiam, Socratis sapientiam, Pompeij sublimitatem, Catonis
grauitatem, Trajani bonitatem, & quoscunq; enumeraueris Viros, eo-
rumq; spectabiles actus: omnium finis & terminus mors. Si verò Chri-
stianus Christiane vixeris, terminus tuus, ipse DEVS.

KLAMRI SEV ANSÆ FERREÆ.

DELINEATIO.

SVnt instrumenta Fabri lignarij quibus rectificat, & retinet arbores, dum illas disponit ad complanandum. Ansæ dicuntur ferreæ, dispositæ in modum crucis figuræ obliquæ. Acumina ansarum, quasi sursum sunt erecta. Super galeam sunt Pavonis pennæ, intra quas Arma Gozdaua seu lilia candida,

ORIGO.

ORiginem Armorum ansarum, Cholewa nominatorum superius expressam habes. Arma verò ansarum hæc, pro Armis Gozdawa suffecta fuere. Ita namq; conjector, quod Andreas Nimiera Nicolai Castellani Trocen. filius, cum in Russiam sese contulit, & diuersum cognomen à cæteris habere voluit, dum nobile cognomen Grzymaliorum in Nimiera mutauit, mutauit & arma Gozdawa in Ansas, occasione scilicet hac, vel quod illius terræ quæ sibi in possessionem obuenerat, fortis tutor fuisset, vel quod jura intulerint nobilium in Chijouien. oram.

ANSÆ

ANSÆ PIETATIS.

Quoniam pietati laus tribuenda summa est, ceu fundamento omnium virtutum, dicente Cic. pro Planc. consequenter pietatis ansæ non vnæ erunt. Volodimirio Russorum quondam Principi Magno, imago iudicii extremi, quam sibi Basilius Constantinopolitanorum Imperator, in auro exarata, transmiserat, ansa ad pietatem fuit. Quærebat namq; quid sibi hæc imago velit: Et cum didicisset à Catholico, quod Christi exararetur iudicium, quo reprobi in ignem & loca subterranea & diabolo destinata, in æternum condemnantur; boni verò ad cælestia regna sedem Dei, & Angelorum adjudicantur. Respondit: O quam malè illis, optimè istis erit, & indè ad religionem & pietatem aspirare coepit, prout & baptizatus fuit. *Imago Volodimirio Russ. Duci Iudicii Christi missa.*
Imago ansæ pietatis.
 Strykouijs. Cantipratanus quoq; imaginem crucifixi, ansam ad pietatem ponit in suo opere de Apibus. Puellus à matre primum in Ecclesiam conductus, ut vidit nudam figuram in medio Ecclesiæ appensam in cruce, quesivit à matre, Quis hic est? Et illa: Est Iesus Christus. Cui puer: Cur ergò tu parens mea sic ornata es, & tot pannos & vestes habes, & Iesus Christus nudus est? Ansæ ad pietatem erat imago Christi. Etiam S. Adalberto ansæ ad pietatem, horribilis obitus Episcopi Pragensis fuit, qui moriens exclamabat se à nigris spiritibus deportari. Multæ profectò sunt ansæ ad pietatem, nam sicut natura non deficit in necessarijs dùm ad aliquid disponit rem creatam, ita gratia minus deficiens est in medijs, quibus tam necessariam virtutem pietatis, singulis inculcet & ingerat. Vestra arma ò Niemiricijs ansas video, sed quoniam in modum crucis dispositas, ansas pietatis dicere, non ambigo. Vos enim estis, qui iustitiam, ex qua vna virtute, viri boni appellantur, mirificè in Chijouiensem introduxistis Palatinatum. Nam Iosephus vester Nimiricius, cum à Sigismundo Augusto latam ad Boristhenem impetrasset sibi ac posteris oram, iudicia Castren. & Terrestria primus induxit, ac Iudex Chijouien. extitit. Lego apud Dempst. ansam vocari, summam partem clauis seu gubernaculi nauis, quò scilicet nauis dirigitur & impellitur. Magnum profectò erat tantum clauum tenere & gubernacula iurium tractare. Ansam profectò solam decebat tantum opus, ut qui videret admiraretur, & prudentiam, & pulchritudinem virtutis. Verum fanestam ex ansis crucem, si infauit vocare nefas: in hanc obsecro pietatis conuertite ansam.

Vos crux mundanis separet à paleis

Vos crux horrendis separet à studiis,

Vos crux blasphemis, separet à populis

Vos crux Romanis, iungat & agminibus.

DECORVM LIBERTATIS, ET
HONESTAS PATRIÆ.

Magnum & fortem animum, hoc vno contendebat Cic: in Offic: declarare. Cùm scilicet persuasum haberet, aut admirari, aut optari, aut expetere oportere. At eximiori comparatione magnus & fortis animus est, cui decor libertatis nobilis & honestum Patriæ persuasum fuerit. Cæsar Ripa in prima parte Geneologiæ decorum ita delineauerat. Ponebat iuuenem pulchra & honesta facie, adornatum spolio Leonis, coronatum lauro, manu dextra palmæ expositum quadratum gerentem, de cuius superfigura Mercurij plantata crucis summitate apparet, in manu verò sinistra ramum Amarantinum cum tali Syngraphe. *Sic floruit decoro decus.* Nil nobilius describere potuit. Decorum enim ita iunctum est honesto, vt nec est honestum, nisi decorum, nec decorum quid, nisi honestum. Verum vt propositi rem habeamus, nec decorum libertatis nobilis, est sine honesto Patriæ, nec honestum Patriæ sine decoro libertatis nobilis. Vtrumque hoc in Armis præsentibus, ac tutoribus armorum Niemiricijs constanter apparuit. Nam Andreas Grzymalicius demùm Niemira cognominatus, in expeditione contra Moschos, cum Vitoldo Mag: Duc: Lith. Principe sordidam pacem duci oblatam vnus rescidit, dum hoste acclamante *Mir, Mir*, hoc est, pax, pax, Ille solus reclamauerit, *nie Mir, nie Mir*, hoc est, non pax, non pax, & prostratus hostis, amplius bellum non tentabat. En decorum libertatis nobilis, en honestum Patriæ. Quid de Nicolao resseram Dapifero Mag: Duc: Lithuaniae, qui forti pectore Scythas vltra Stuckum repræsserat, cui & Alexander Rex villas Kamionkam & Ploskouum contulerat, ac postmodum vt armis, ita consilio insignem Senatoria curruli Palatinatus Podlasen. ornauerat? Verè erat vir amans decorum, amplectens libertatem, magnificiens honestum Patriæ. Quid verò de suo germano Andrea resseram? Fama dicet. Incolamagnus Chijouien. oræ, cognomine iam à fortuna allato, Niemira vocitatus, viginti Leucis vltra Chijouiam Scythas persequendo, octo Millia prostravit, & Olzanicen. agrum viginti quatuor Millia hostium confecit. Sic floruit decoro decus; Quapropter duplici ornatu illorum virtus & amor in Patriam adhonestatur. Lilijs seu Armis Gozdaua, & ansis. Illis quidem dum in Plocensi Palatinatu, & Podlasensi postmodum, virtutis specimina exercebant. His autem cùm ad oram Boristheneam, munificentia Regum, ac millies protestato in hostes pectore, & in patriam amore, incolæ Chijouien. essent. Vnde

Grzymali-

Grzymaliciorum cognomine seposito, Niemiræ cognomen assumpserunt. Item ansas oræ nimirum sibi collocatæ, præcipua signa. In hoc igitur obsecro mihi gratificate;

Imitare mores

*Iusti genitoris. Hæc enim liberis est gloria
Pulcherrima: si quis bonis parentibus natus,
Moribus eos similibus referat, & patrisset.*

CONIVNCTIO FOELIX.

Modificari Planetarum asperitatem, Iouis benigno Planeta, Astrologi perhibent. Theologi verò omnem seueriorem conjunctionem, si in modum salutaris crucis fiat, in amœniorem commutari, perhibent. *Vnde D. Aug. Epist. 4.* Crux contra vitiorum oppugnationes est adiutorium. *Et Damasc.* Crux est omnium malorum auersio, omnium bonorum datrix. Ansas vestras in figuram crucis junctas, conjunctionem felicem in vobis prælagire video, Fortitudinis scilicet & Prudentiæ. Talem namq; conjunctionem in domo Nimiericiorum vidistis, talem & in modernis contemplamini. Talem porrexerunt Stephano Succamerario Chijou. majores, talem ille multo exercitio & peregrinatione adeptus, reliquit Georgio, qui Belgium armorum & literarum singularem, (modo palæ) stratu peragrando: magna indicia ingenij in discursu ad lucem exposito, de bello Moschovitico Anno 1632. demonstravit. Maximam verò spem fortitudinis, contra Abasibasium numerosa manu aduolando, omnibus reliquit. Quapropter sine inuidia, de tam felici conjunctione Astrologus Nicolaus Zorawsky sub armis subnotauit.

Difficile ex ferro ut possunt disrumpere ansæ

Quas junctim inter se vincula stricta tenent.

Sic tua Prisca domus Niemirycz firma manebit,

Quam cum Marte simul juncto Minerua tenet.

FAMILIA ANSARVM.

Grzimala de Dabsko & Dari, armorum Gozdawa in Plocensi Palatinatu. Andreas in expeditione contra Moschos cum Vitoldo, dum Moschus pacem petit, dicendo: Mir, hoc est, pax. Ille exclamauit, Nie mir, hoc est, non pax, prius experiamur vires, fortunam, æquum & justum, tunc pacem vocemus. Inito bello fusus & dispersus fuit Moschus. Et exinde vocitatus fuit Grzymalius, Niemira. Nicolaus germanus Andrea Castell. Trocen. qui primus fuit ut Casimirus Princeps Polonia,

nia, Dux Mag: Lituania inauguratus esset. Reliquit Nicolaum Scytharum expugnatorem & ad Slucko illorum stragem. Huic Alex. Serenissimus concessit villas Kamionkę & Płoskow. Et quoniam in Marte & fidelitate in Regem proficit, addit Rex pro meritis, in Mielnicensi districtu & Drobiten. plurimas possessiones. Et ex Dapifero M. D. L. Palatinum Podlasia praeficit.

Niemiera, Nicolaus filius dicti Nicolai, qui primam aetatem in curia semper Aug. Imperat. Maximiliani tam virtuosè peregit, ut milites creare in sua familia auctoritatem acciperet. Quem Sigismundus Primus Rex motus ingenij grauitate & ad Martem agili aptitudine, Marschalcum M. D. L. nominauit. Zbigneus filius illius, moribus & animi praestantia celebris, cui Illicz Palat. Smoleń. qui vnā filiā Chodkieuicio, alteram Wolscio, tertiam Duci in in Czar torysko in matrimonium dederat, illi vltimam filiam connubio detulit. Eius filius Stanislaus, filiam Petri Firlei Palat. Russia coniugem habuit. Andreas alter filius Nicolai Castell. Troceń. in Russia dum acquirit, ad Chiiouiam bona ibi sine addito, Niemiera vocabatur. Hunc Sigismundus primus, dum Palat. Chiiouia praeficit, octo millia Scytharum, viginti leucis ultra Chiiouiam, peremit. Et in Olsanicensibus campis, viginti quatuor millia eorum fudit, occidit. Iosephus Niemiercz. hic a Sigismundo Augusto Ducatum Czerniechouien. ad Boristhenem accepit, & iudicia Castren. seu Nobilium, cura propria Chiiouiam impetrauit, atq; primus ibidem Iudex fuit. Stephanus nepos Iosephi postquam cum literis militarem in Dania, Anglia, Italia, Germania exercuisset, Cubicularius Regius primum, post deputatus Iudiciorum Tribunaliciorum ex Volchinia, demum Succamerarius Chiiouia diligens & solers extitit. Reliquit Georgium Dominum in Czerniechow, qui iuuentutem in Belgio armorum & litterarum singularem in toto orbe palastram exercuit, illam quoq; discursu de bello Moschoautico edito celeberrimam demonstrauit. Peractis litterarum & armorum exercitiis, perlucēti ingenio in dicendis sententiis in Tribunali atq; in Comitibus Regni, magnam spem de se Patria reliquit, quam etiam bellando contra rebelles Cosacos ad Hornostaipole, mirifice coram ducibus exercituum, concipiendam demonstrauit. Adauget spem & suus germanus qui educatione & nobilitate par progenitoribus suis esse cupit.

KLINSKI.

DELINEATIO.

SVNT ansæ ferreæ duæ sub cruce positæ. crux autem figitur in Sphera mundi.

ORIGO.

Historiæ nil de illis retulerunt, sed puto quod in Prouinciam exteram munitos fortiter vt ansæ in se sunt ferreæ, hostes deduxerit feliciter Principem. Vnde orbis in signum Piræ; crux felicitatis: ansæ firmitatis conceduntur.

CRUX PROTECTIO FIRMA.

Galeam qui sibi in Symbolum sumpserant, præcipuè clausam clathris inscribebant illi. Adimo lucem & vulnera. Sed si galeæ militari hæc dignitas conuenit, nobilius me hercule conueniet Christianæ cruci. Ademit namq; hostibus lucem, & obtenebrauit visum in Christianorum gloriam licet in cælis apparuerat Constantini Magni tempore. Ademit & vulnera, nam crux est gloria orbis terrarum.

*Cruce hostibus
adimit lucem,
& visum ob-
tenebrat.*

E e e

*Cruz gloria
orbis terrarū,
Vna Salus.*

*Profectio fir-
ma.*

*Nobiles ex
virtute sunt
potē nobiles.*

rum. Sanctus Carolus Boromæus Cardinal. adscripserat ceruo tale lemma: *Vna salus*. Insinuabat vt existimo, quod ceruo aduersus venena anguium sit fons vna salus. Ita namq; Psal. *Sicut ceruus ad fontes aquarum*. At Christianis ipsa crux vnà est salus & ipsa protectio firma. Vnde Isa. *Haurietis de fontibus Saluatoris*. Hæc crux fortunam salutarem, hæc firmitatem roboris, hæc ansas infractas, contulit & Klinscijs, ideò cuneos hostium facile transeunt hostem, virtute & gloria spoliant, castra aduersa euertunt & trophæis potiuntur æuiternis. Hoc igitur medio verè facti sunt nobiles Klinscij. Nam & Aristoteles *Polit: lib. 4. ita de verè nobilibus reliquit*. Verè nobiles ex virtute, ubiq; sunt nobiles; qui verò tantum ex genere, domi solùm sunt nobiles.

Familiam horum gentilicium Palat: Chiciuiensis nouit, ex quibus Daniel Kliniski miles ad vitæ tempora in Filandia, Valachia, & Cecora, vt Epitaph. eius in Pawotocz refert.

KMITOW.

DELINEATIO.

SVNT vexilla bellica duo coloris albi nigris lineis distincta in extremitatibus & medio. Supponitur autem vexillum vexillo. Super galeam verò sunt quinque pennæ Strutij.

ORIGO.

O R I G O.

ADucibus Russiæ strenuo militi collata fuerunt, eò quod hostibus aduersis, signa bellica Marte furente, & vexilla ademerat; quò nedum confusus hostis, sed etiam victus succubuerat. Crediderim quod militi armorum talium merenti, cognomen fuerit Vorona, nam primitus ante denominationem Kmitarum, Voronouicios lego, vnde apertè colligitur quod deductum cognomen fuerit à Vorona. Confirmat dictum, quia in Russia & militi Russo, concessa fuerunt. In Podolia primitus, postmodum in Chijou: Palat: bona possederunt. Diuersi igitur erant Kmitæ isti ab illis in Polonia, quocirca & diuersa arma defferrunt, & cognomen ipsum hoc indicabit, dùm Kmitas Czarnobilscios legis, Augusto namque sceptrum tenente & moderante pro bonis in Podolia hæreditarijs, Castrum Czarnobil per commutationem acceperant.

Diuersi Kmitæ.

Castri Czarnobyla commutatio.

NEC MARS QUIDEM REPPELLE.

IN Romanorum bellicis vexillis si draco fuisset vel Elephas, cohortem fortissimam necesse erat inspicere, quapropter vexillum purpureum Draconis fuit, & milites Draconarij nuncupati, *Alexan. ab Alex. lib. 4. Cap. 2.* Arma Kmitarum Czarnobileñ. dùm video, non aliud suspicari licet, quàm viros fortes in bello victores triumphatores Dues, quorum scilicet audaciam, fortitudinem, robur in hostes nec Mars ipse retrusit. Iustitia nam ipsa cum illis pugnavit. *De qua quendam Propert. 4. Eleg. 6.*

Draconarij milites.

Frangit & attolit vires in milite causa

Quæ nisi iusta subest, excutit arma pudor.

Quonam pacto acquisita fuerint arma, demonstrat origo: quo autem pacto posteri tuerentur arma sua, historiæ referunt, ubiq; autem iustitia pugnant. Refert Petra Sancta in Symbolis, quod ex victoria non recedunt, nisi victores Mustella & Rhynoceros, sed mustella dùm contra bufonem procedit, in ore ramum rutæ defert, & sic vincit hostem, Rhynoceros verò nescit, de acie reuerti nisi victor. Quapropter hæc duo animalia in signa certa fortitudinis suæ domus Medicea & Duces Hettruriæ assumpserant, Franciscus Mustellam, Alexan. Rhynoceronem. Tam illustri familiæ Kmitorum victrici hostium fortitudine & iustitia, non conuenit minora tribuere, nisi nec Mars reprimet. Iagelloni namque dùm vires & omnia Chrehorius Woronouius consecrauit, filius eius exercituum Dux Suidrigellonis remansit, qui ex septem filijs dùm Matwieum, seu Matthæum for-

tem & foelicem virum in Podolia dexteritate & ingenio Kmita Polonico parem habuit, à Ruthenis Kmita Ruthenicus appellatus fuit. Hic dum magna contra hostes vita & fortitudine molitus fuit Capit. Vinnicen. accepit, & à Casimiro Chijouien. Palat. collatam habuit, sed morte Casimiri retardatus fuit. Post cladem verò Ducis Perecopfc. Mingerei ad Cerkasiam ab Alexandro Rege Capitaneatum Czerncen. & Lubecen. habuit, qui demum in Moschouia captiuus occubuit, reliquit filios Capitan. Ourucen. & Ducem exercituum Chijou. & Cerkasiorum. Quid vobis referam de Philone Kmita Palatino Smolensensi, Capitaneo Orsaciensi, quem satis historiae amplissimè commemorant? *Stricou. lib. 25. cap. 2. Sarnic. Bielsc.* Vnicum hoc de illo referam. *Vbiq. felix ductor.* Quam benè Lucianus:

Ductorq. placebit.

*Qui non præcipiti rapiet simul omnia casu
Sed qui maturo vellata, vel aspera rerum
Consilio momenta regens, nec tristibus impar
Nec pro successu tumidus, spatiumq. morandi,
Vincendiq. modum mutatis noscet habenis.*

PIETATIS DOCUMENTVM.

Seruire Principi, est summa prosperitas.

Patria, est eximia pietas.

Vexilla bellica, sunt pietatis documenta.

QViscunq. ille fuerit, qui distinctionem inter seruire Principi & Patriæ posuit, non quæro, sed distinctionem amplector. Seruire inquit Principi, est summa prosperitas: seruire verò Patriæ, est eximia pietas. Pietatis ejusmodi documentum vexilla bellica assero. An non summa pietas est, ut vbiq. vexillum militare conduxerit, ibidem & tota legio concurrat? Sit rapidissimum flumen, sit tormentorum bellicorum congeries, sit copia occisorum, sit vallus impenetrabilis, si ibi vexillum sese conuertit, citò conuertit & miles, & vitro ac piè pro Patria moritur & cadit. Sydus quoddam est Crater, qui inter defectiones majorum syderum & ecclipses oritur, ita pietas militis in patriam inter pericula vitæ, & extrema fortunarum tantummodo apparet. Quapropter vexilla bellica pietatis maximè documenta fuissent & esse censentur: & eò potissimum, quia non suscipiuntur bella ab optimo ciue nisi pro fide & salute, ut dicebat *Salustius lib. 4. de Repub.* Vexilla in armis habeo, quæ nedum militaria sunt, sed etiam vexilla Ecclesiæ in se lineis nigrescentibus repræsentant, quocirca aliqui & cruces illis apposuerunt, ideò documenta pietatis nominabo. Sed præcipuè hoc me mouet in hac Illustri familia Kmitorum, quod veritate cognita Dei, Schismata & irreptos errores fide, rejecerint, & ad fidem Catholicam Romanam & Ecclesiam humilem ceruicem reddiderint,

& quo.

& quoniam ardor crescens in corde Spiritus Domini semper operatur perfectiora, erigere Ecclesias Catholicas, Xenodochia ædificare instituerunt. Carol. V. Imperator assumpserat pro symbolo Solem in signo Zodiaci ascendentem, qui dum in summa altitudine circuli adhuc non reperiatur, subscripsit ei: Nondum in auge. Magna equidem res est, cito recedere ab errore, nam parvus error in principio, magnus est in fine. Sed major perfectio est, promouere virtutem nedum in semetipso, sed etiam in alio. Promouerunt Kmitones fidem & virtutem, in se & in alio. Nam inter Moschos & rebelles fidei Cosacos edificarunt Ecclesias, construxerunt Monasteria Czarnobilenſia; fundarunt & in numero sacerdotes & religiosos, bibliothecas, lectiones Philosophicas & Theologicas prouiderunt, sed hoc nondum in auge. Concesserunt promotionem Monasterij ac perpetuam tutoriam pijs & potentibus Sapiechis, Leoni Palat. Vilnen. & Supremo Præfecto exercituum M. D. Lit. atq; illius Successoribus legitimis. Jam igitur in auge. Construunt, ædificant, erigunt Ecclesiam ex firmo lapide, adornant eximio splendore altaria, addunt non minuunt Sacrificia & prouentus, ut honos maiestatis diuinæ sanctificari dignaretur in sempiternum. Jam igitur est in auge. Sit in auge coelesti Fundatrix nostra Illustrissima Palatinida Smolensceſi. Lucæ Sapiecha mariti dignissimi Coniunx. Sit in auge perfectionis Casimirus Sapiecha tutor, promotor, auctor. Sit in auge Kmitarum derelicta posteritas donec bellica dignitas florebit.

Ardor Spiritus Domini operatur perfectiora.

Paruum error in principio magnus est, in fine maior perfectio.

Per Kmitas ædificata Ecclesia inter Moschos & Cosacos. Constructio Monasteriorum Czarnobyl. Fundatio Sacerdotum & Religiosorum. Prouisio bibliothecarum & Lectionum Philosophicarum & Theologicarum. Sapiechia concessa promotioni & tutoria.

LINEA FAMILIÆ KMITARVM IN RVSSIA.

WOrona qui ex Podolia tranſtulit domicilium suum in Volhyniam ob crebras incursiones Scythicas in Podoliam. Chrechorius Woronowicz filius eius N. filius Chrechorij tranſijt in Lituaniā ubi Vladislao Iagiello obsequia consecrauit, atq; ibidem conjugium cum mansione elegit. Alexander eius filius in militari exercitatus, apud Suidrigailum exercituum Præfectus. Missus in Braclauien. oram in Podoliam Vinniciam erexit, ibiq; primus Capitan. Reliquit filios septem. Matthæus seu Matuius filius eius, magnus in re militari, qui primus vocatus fuit Kmita Capitaneus Vinnicen. à Casimiro collatum Palat. Chijouien. habuit, sed res præcisā morte Regis. Mingiereum Ducem Perepkopscen. inuasorem confinium Regni ad Chijouiam fortiter repressit ad Circassiā. Huic pro meritis Alexander Rex Sereniſs. Palatinum & Capitaneatum Czerniechou. & Lubecen. contulit. Moschorum Imperator ruptis fœderibus, dum Seueriæ Nouogrodum, Starodubum, Branscum &c. inuasit, Czernichouiam, & Lubecum obsedit,

ubi pugnantem Mattheum deuicit, & captiuum reduxit. Moritur in Moschouia. Christophorus Matthaei filius, Capitaneus Ourucensis, strenuus pugnator. Semion Kmita Matthaei filius, Praefectus exercituum in Chijouia & Cercasi Cosacorum, strages Tartarorum, aliter Anibal Carthaginensium fuit.

Woronowicij a Woronowice postmodum nuncupati. Georgius sic vocabatur patruus Philonis Kmitæ, nam Ruthenorum iste usus fuerat, ut si quæ recesserint ab aliquo bona, ab illis non denominabatur, quare unus Woronowicki, alter Kmitæ nomine vocabatur. Philon Kmita, qui postmodum ob commutationem bonorum hereditariorum, in Podolia pro Regalibus, in Palatinatu Chirouien. Czarnobyl, cum Serenissimo Rege Sigis. Augusto, Czarnobilski Kmita etiam in privilegio, denominatus fuit. Dum Capitaneus in Ostrze fuerat, Trecentis suis Moschorum duo millia ad Ostrze fudit 1552. Iterum ad Chirouiam plurimos occidit, dispersit. Tercio eademmet septimana, ad Chirouiam duo millia Moschorum, sexcentis quadraginta suis, cum Duce illorum Kniazio Micefcio deuicit. Et cum à Duce in Ostrog auxiliaribus copiis adiutus fuit, totam Seueriam ad Starodubum depopulauit, & ad Pocopow hostes fudit, Ducem illorum Kniazium Wolk occidit, Ciemkinum in captiuitatem accepit, cum octodecim milibus, & ducentis militibus. Ad Orsam stratagemate celebri deuicit Moschos: nam cum ad Vle Nicol. Radziuil. cum Ioannes Chodkieuius Castellanus Vilnensis, 25. millia Moschorum fudit, & Kmita registrum occisorum ad Orsam contra nouum exercitum Moschorum expectantem misit, ille literis conscriptis, quasi significando quod auxiliares copiae jam ex Regno veniunt, & occisorum registrum in Dburowno transmisit, ceperunt virum cum litteris Moschi, quibus lectis aufugerunt, quos Kmita insequendo debellauit. Plurima ipsius indicia bellica referunt historiae, cum Lesniouolscio Ioan. Chodkieuicz istius Kmita, ut Paproc. in Stemmatibus fol. 670. & in Nido virtutum 1183. Quapropter ut tanta merita in patriam, viri inuicti fortitudine sint premiata, Capitaneus Orsanensis, & Palatinus Smolenscensis, illi à Regibus collata fuerunt. Reliquit filiam Sophiam, conjugem Luca Sapiecha, matronam pientissimam, fundatricem Xenodochiorum & Conuentus Ordinis Predicatorum in Czarnobil munificentissimam, cui Dominus vnà cum suo marito & filio demortuis, concedat misericors lucem perpetuam.

KOILENCZIK ALIAS ZDAN.

D E L I N E A T I O.

Solea disposita admodum Pobog sursum latitudine, in summitate habet frameam nudam eleuatam in campo cæruleo.

O R I G O.

Aducibus Russiæ concessa militi in bello Scythico, dum hostem adoriretur vibrata framea, ipsorumq; exercitus ducem vitâ priuasset.

TUTOR PATRIÆ POLONÆ.

Gladius acutus, & ferro non molliter subductus equus, præstantia sunt arma Polonis, neq; gladius ideò tantum illis dilectus, quod plurimus ex omnibus armis illius sit vsus in bello: sed quia famam eburneam antiquitus cum Sarmatis gladio acquisitam nolunt reducere in plumbeam vaginam, sed ex eburnea pretiosiores formare. Et quoniam Sarmatæ gladio & equis ad montes glacies & saxa ferro exasperatis, pugnabant, & subsequens de gente progenies, gladium & soleas equi in prima & fælicia victoriæ signa conseruant & amant. Cui igitur concessa sunt hæc arma, solea & gladius, verus tutor Patriæ non dicere dubito fuit. Cùm Darius vaginam acinacis Per-

Gladium & solea præstantia arma Polonis.

Sarmatæ gladio & equis pugnabant.

Hæc arma cuius sunt con-

lico

fico ornatu conspicuam semper haberet, ignoro, quo delectu eam ornatu Græcanico communiri iussit, quod ut viderunt Chaldæi & interpretes rerum futurorum, dixerunt: Imperium quod Darius obtinet, in Græcorum jus venturum. Ex aduentitio vsu adornati gladij, quod potestatis Regiæ signum erat, ominati sunt aduersa & Regno periculosa. Quod si ita rectum erat, ominabor fæliciora ex insignijs his soleæ & gladio, nempe tutamen Patriæ Polonæ à domo hac, quorum hæc sunt arma, tum quod sunt communia Regno, tum quod sint certa indicia victoriarum Polonarum, tum deniq; quod præsidia singularia Regni. Hoc igitur vnicum reuoluite animo. Quod seruire Principibus est magna prosperitas, seruire Patriæ eximia pietas, seruire Deo summa fælicitas.

FAMILIA ARMORVM KOILENCZIK.

Koilenscij militari dignitati dediti.

Zdanus bellator eximius in expeditione cum Tartaris Anno 1577. occubuit. Quam benè jam sibi ascribendum erit illud Sophoclis: Nunquam appellato magnum antequam defunctum videris. Hic vir magnus fuerat intellectu, gloria & genere. I solem masculam non reliquit, fœmineam Matinscio conjugem obtulit.

Kozinscij similia arma deferunt. Chrechorius Kozinski Vexillifer Volhiniæ miles exercitatus. Iuanus eius frater honoratus vir. Tich-nus & Michaël militia dediti. Haurilius in bello Socaliensi occubuit. Eorum posteritas honesta, & Patriæ utilia moribus & amore testificantur.

KOLODINSKICH.

DELINEATIO.

Sunt arma quæ literam primam Alphabeti majusculam exprimunt, & in vertice armorum appenditur quasi accentus circumflexi nota. Iterantur autem omnes lineæ seu tracturæ armorum. Campus existimo albus, arma coloris nigri.

Litera prima alphabeti expressa maiuscula, in vertice nota accentus circumflexi.

ORIGO.

Aducibus Rusiæ collata fuerunt, ut Scriptores tradunt, vel quod peritus in literis Græcis, Ruthenis, & Latinis fuisset, quibus litera A. est in usu: vel quod initium alicujus strenui & prosperi bellici actus illorum prædecessor acclamatus fuisset. Antiquitatem armorum ipsa arma declarant, nam multa reuolutione annorum hoc elementum literarum, tali charactere ut sunt arma exprimebatur.

Litera A Græcis Ruthenis & Latinis est usu.

PRETIOSA FAMA.

In nummis antiquis ubi geminum AA. vel triplicatum exaratum fuerat, apponebatur & littera F. Et erat sensus: Auro, Argento faciunto. Hoc est, fiant ex auro & argento, res namq; dignæ perpetua

Exaratio Literarum AA & F. in nummis quid significabant.

F f f

tua

Actus fortissimi Imperatorum non solum in ere, sed etiam in auro & argento exarantur. Insignes commendatur Klodinsiorum fama. Littera Alphabeti A. sedem habet in baratro pectoris.

tua laude, & Imperatorum actus fortissimi & perpetui, nedum in ere, sed etiam in argento & auro exarabant & sculpebant. Geminata est littera vestra in armis, dicerem, quod facta majorum vestrorum digna in auro & argento fieri repræsentant. Dignius enim nil est quam merita præmiare. Sed altiora dicam. Ferunt famam vestram pretiosam & nobilitati Regnorum commendant. Dicunt namque. Sunt Atlantes Augusti. Sunt acierum acerui. Sunt amicorum amici. Sunt aduersariorum Agelastus. Sunt affabilitatis amatores. Et si quid optimi cogitare & legere in hac prima literarum tabula poteris, lege & scribe, ut verum & stabile. A littera Alphabeti in pronuntiatione habet sedem in baratro pectoris, quod si cognoscere vellis, admoue palmam ad pectus in ipsa enuntiatione, & trepidare illam senties. Ita de his quicquid dixeris boni, ex armis, in pectore illorum tua manu apposita senties.

CLEMENTIÆ PARENTES.

Insignum clementiæ, antiqui damnatis cenam lautam mittebant. Littera A apud Romanos signum erat clementiæ. Triangulus significat eum qui est Pater misericordiarum & Deus totius consolationis. Hac arma est triangulus Mathematicæ considerando.

Signum clementiæ & pietatis erat antiquis, ut damnatis ad mortem lautam cenam mitterent, ne cogitatione imminentis mali perempti, & inopia victus, in maledictionem dierum vitæ & abominationem deorum suorum obuenant. Majoris clementiæ signum fuit littera A. Romanis, nam si à majori parte Senatus in tabella scripta, & in urnam secretorum demissa fuerat, objurgatus libertate donabatur. Ex armis vestris patres clementiæ vos nominabo. Moueor ad hoc non modica expositione. Triangulus qui habet tres angulos rectos, significat eum qui est Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, nam sicut triangulus habet æquales tres angulos, vnius tamen est figuræ, ita Deus est vnius essentiæ, & trinus in personis. Arma vestra triangulus est, Mathematicè consideranti eum, sed Isoscelis dictus, unde appositè patres clementiæ vos nominaui, hoc præfagit vobis tegumentum illud ad arma in summitate positum, hoc moniti sunt feliciter pugnantes & vincentes, ut victis sint clementes, mortuos sepeliant, vivos humanitè licet captiuos pertractent.

FAMILIA ARMORVM.

Klodinscij in Volhinia antiqua & meritis clara familia.
Klodienscij ibidem Ducibus Russia maxime grati.
Puciatouie in Ducatu Litu. armis & honoribus florentes.

KOPASZY-

KOPASZYNA.

D E L I N E A T I O.

Sunt composita ex duobus fluminibus, inter quæ flumina, gladius ^{Fluvius cum} ~~gladio~~ squassatus erectus manet. Flumina verò sunt ita disposita, ut ab una parte dextra, videatur Szreniawa fuisse, ab altera Druzyna. De quibus fluminibus & armis, vide arma suis locis. Flumina alba sunt. Campus rubeus. Gallea tribus pennis Strutionis adornata.

O R I G O.

Copasinae armorum cognomen Diugos. habet. Historiæ, silentio familiam tegunt. In Priuilegijs Regni circa Annum 1249. Petrasium Copasinium militem legit Paproc. An istius familie, ignoratur. Sikorsecij in Podlasia, viri strenues & prudentes utebantur his armis, clari Marte & toga. Ex quibus quendam ingenio grauem, sed postmodum mente captum, Paproc. meminit, quem sorores distributis ad inuicem possessionibus, uti dilectissimum fratrem dolentes & reuerentes, ad extremum vitæ obseruabant & curabant. Concessa fuisse tempore Boleslai Audacis militi Copasino, redeunti è victoria cum squassato gladio, *Authores referunt.*

FLUVIUS CHRISTIANVS.

*Fluij cur
Tauro similes
dicantur.*

Varia sunt cognomina fluuiorum, nec sine proprio respectu taliter appellata. Tauros fluuios Poëtæ finxerunt, vel eò, quod cum impetu irrumpentes tauris similem edant mugitum, vel quia terram ceu boues sulcare apparent, vel quia circa ripas tauri mugire ob vberiora pascua audiantur. Verùm digniori vocabulo fluuios vestros ò Copasinij nominabo : Fluuios Christianos. Comprimunt namq; gremijs suis, crucem Christianam ex gladio formatam, ac in aëra tollunt. Vt nimirum Syngraphe apponas : Fluuius Christianus. Erat quondam cautum legibus, ne ad Iouis Olympij aram abluendam alia aqua præterquam fluminis Alpei introduceretur, *vt Porph. lib. 1. de sacrif.* Nec immeritò cautum, nam vim quandam præcipuam in purgando ille fluuius creditus fuit habere, purgabat namq; maculas quas Alphos vocabant, quocirca & Alpheus vocatus fuit, cum antea Ariger vocaretur, Quapropter nonnulli fluuiio statuum & aram communem cum Diannæ erexerunt. *Ita Nat. Com. Myt. lib. 7. c. 21.* vt apparet, fluuius erat quasi diuinus illis. Dicere audebo: Fluuius vester, crucem hanc quassato gladio dum efformat, an non veriùs & nobiliùs fluuius diuinus ac Christianus nuncupabitur? Arguit namq; iste gladius vester impietatem hostis ab vna parte, radicat & figit pietatem Christianam ab altera. Non enim gladius iste est, vt Politicum Schisma, gignet Ecclesiasticum, vel Ecclesiasticum Schisma, inuohet Politicum: cum pro calamis scriptorijs, hos gladios arripiant, & armis sententias dicant hosti perfido & infideli, diffuenti vt aquæ in latum & longum Deum insinuent, & Christi ac Christianam pietatem comendent, & ita commendent, vt hostes agnoscerent & probarent. Sennacherib statua inscriptum erat illo iubente, sed Deo cogente. In metuens aliquis pietatem disce. Ita vestris armis subscriptum maneat. In hæc aspiciens discat Christianam pietatem. Fluuius igitur est familia vestra Christiana, & Christum deferentia victorem. Echo sit:

Flumen Alpei unde dicitur.

Cur solus fluuius ad abluendam Iouem Alpheus.

Gladium trasformatus in crucem sic quatuor.

Sennacherib statua inscriptio.

Pietas unde discenda.

*O Rex per te creuerunt hæc omnia solum
Imperio superos qui regis atq; homines.*

GLADIUS GLORIÆ.

Gladius gloria.

Gladium in manu Scanderbergi natum.

Magnum quidem signum gloriæ & gladij in manu fuit Scanderbergi Huniadis, dum vix natus præsentat in manu gladium à natura sibi formatum: sine dubio, in signum gaudij & gloriæ. Terror namq; fuit totius Othomanicæ domus. Nam nec alicui detraxit

stavit pugnam, nec hosti terga quando vertit, nec in discrimine aliquo obuentus fuit, nec quando (nisi semel sagitta leuiter) vulneratus, plusquam duo millia suo acinate occidit, *vt Paul. Iouius.* Vestra arma dum contemplor ò Kopasini, non minori signo gloriam gladij vobis augurantur. Gladius enim est, & hic quassatus, ac inter duo flumina natans, aut certè transiciens. Quatuor modis traiciuntur flumina, *Flumina quatuor modis traiciuntur.* ponte, nauibus, fluminis in plures alueos deductione, & equitatu, qui ita infringitur retractus ab equis, vt pedites transeant. Verùm communes isti sunt traiciendi flumina modi. Singularis verò est, qui flumina in gladio quassato traicit. Excitij enim ille omnem molestiae sensum, qui ita traicit: comprobauit & suae nobilitatis stemma, & fortitudinis, neq; aliquam admisit maculam in gloriam suam. Talis & tam gloriosus fuit Gladius vester ò Kopasini, vnde & sanguine rubet, & acinate triumphat, & fluminibus latatur, & in trophaeum crucis erigitur, & strutionibus decoratur. Magna est gloria vestra, quae nullius vituperatione minuetur, omnibus laudibus honorabitur. Non sit igitur gloria vestra aurium inflatio, sed fortitudinis, pietatis, virtutis exemplar & declaratio.

INTER FLUMINA SALVS.

Admirabilem fontem Euripides in Bachis expresserat dicens:

*O Archeloi filia
Veneranda virgo Dirce
Olim tuis nam fontibus
Iouis cepisti filium.*

Quis non diceret Ioue considerato, ac filio suo totaliter capto, salutem sibi cruce cepisse? sed cedant ficta veris. Crux ex gladio inter flumina hinc & inde mollia, erecta & firmata: verè inter flumina salus. *Inter flumina salus.* Ante quidem salus fuit gladius Patriae: modo salus crux & gladius, salus Regni & Ecclesiae. Vt vestro victori scribenda in triumpho gratulatoria veniant:

*Tibi Duci strenuo Kopasino.
Quia Regiam Aquilam protexisti.
Quia patrios hostes prostituisti.
Quia Senatum populumq; nostrum decorasti.
Quia Catholicam fidem defendisti.
Hoc immortalis gloriae monumentum
Non in campis, sed in animis suis
Tui amantiissimi tibi obstrictissimi ponunt.*

*Lachryma,
flumina salu-
tis.*

Talem vobis ò Kopasini inter flumina ponimus salutem, sed neq; hanc habeat solum, verum & illam, quam Chrysostom. Hom. 4. affert. Ait enim: *Si gloriari cupis, gloriam despice, & omnibus eris gloriosior.* Est sensus. Gloriam veram esse vnde vera profuit salus, ita namq; omnium est gloriosior, si cum gloria habet salutem veram, salutem æternam. Immortalem habetis jam salutē, ac habebitis ex vestro antecessore, habebitis & æternam salutem ex successoribus. Nam nec paterna gloria vos reddit inglorios, qui ab eius vestigijs dissimilitudine non refilitis. Nec ad Deum sine fontibus lachrymarum acceditis, ad quem si quis ita accesserit, non recedit nisi quod postulauerit, acceperit. Ipse enim est qui consolatur flentes, dolentes curat, poenitentes informat, vt cognoscendo dicant. Inter flumina salus. Lego inter Romanas delicias sub statua Nymphæ in domo Iacobi Golotij ita scriptum.

Hujus Nympha loci sacri custodia fontis

Dormio: dum blande sentio murmur aquæ

Parce meum quisquis tangis caua marmora somnum

Rumpere: siue bibes, siue lauere tace.

Non alia de fontibus lachrymarum poenitentium dicendum erit: Nullus enim sic poenitentem turbabit rumor, licet ante bibisset peccata, & se lauisset iniquitate. Ita Echo Petri, ita gemitus Magdalenæ, ita Matthæi studia & Zachæi voces, dicunt, docent, sonant. Deuotis igitur scribite præcordijs inter flumina salus. *Oratio Deum lenit, lachryma cogit, hæc vngit, illa pungit.* Hier. super Isaiam.

COS GLADII FLVMEN.

*Rubiginis
mater.*

Q Vis diceret flumen dare id, quod ipsum nedum non habet, sed sua natura tollit? Rubiginis non acuminis est mater humiditas aquea. At non est mirandum. Fortuna sus de qua versat omnia: regalis tamen animi potentia ipsius fortunæ, sistit rotam, sed eo minus mirandum, cum flumen interdum inducit tantam potentiam ex alto. Mare rubrum dum Pharaonis exercitum demersit, aspiciente Israël, tot gladios, galeas, clauas aquis suffocatas, contra quosuis hostes aquis acuerunt gladios, & animarunt brachia. Apud Striconium Virgo ad rippas ornata deponitur, vt quali fugiendo hostem, impetraret ab aduersarijs ascensum in nauim, porrigunt catenam vt subducant ad littus, illa ligat ad palum nauim & tunc adcelerant hostes, & retentas naues insperate cum hoste possident. Dicite quis acuerat Lithuanorum gladios? Dicetis Naues. Virginem, ego dicam, & aquas. Gladium quassatum vestrum inter flumina video, vt acuatur, flumen requirite, mirabilis namq; acuminis ac virtutis securis fuit extractus ab aquis

*Virgo nauem
retineat.*

Proph.

Kopaszyna.

413

Prophetæ Elifæi. Verùm vt citiùs acquiratis tantæ virtutis flumen,
Flumen pietatis vobis propono. Codem gladij sincerè habebitis. Ha-
bet de pietate Ambros. super Beati immaculati. *Pietas est justorum tri-*
bunal, egenorum portus, miserorum suffragium, indulgentia peccatorum.
Concludam igitur Theocriti verbis:

Flumina pie-
tatis.

Pietatis di-
gnitas.

Iustorum soboles felix.

Infesta malorum.

FAMILIA COPASINORVM.

Copasinius. *vide originem armorum.*

Sikorscij in Podlasia. bello excellentes.

Audiant posterì, & imitentur. Non enim refert quo quid apparatus
fiat, sed quantum efficiatur, siquidem hoc speciosior victoris gloria, quo
minus habet presidij præter virtutem.

KORAB: ARCA NOË.

In Arma Korab.

Onauis scopulos ventis superato secundis
Quæ columen patriæ præsidiumq; vehis:

Donce

*Donec tua erit puppis erit iustumq; decusq;
Et lex Sarmatico Sanctior Imperio.
Diuitiis nam animosa tuis recreasq; fouesq;
Res populi, & longas posteritatis opes.*

D E L I N E A T I O.

Nauis Noë.

EST nauis Noë, ad summitatem puppis & proræ referens caput leonis, coloris flauis. Malum & vella grisea sunt, in campo rubeo. Verum modernis diebus loco mali, turrim de super dentatam ferunt. Super coronam verò, itidem eadem nauis.

O R I G O.

A Diebus Noë originem habere videntur: Vtebantur his, ut quidam alludunt Neptalius ac filij eius. Demum Lestrigon Italiae Princeps, at cum velo & malo. *Cathalogus antiquorem de Familia Corabitorum meminit, Anno 1120.* Ropecium seu Robertum Episcopum Wroclauien: sub Boleslao Monarcha electum, qui post modum Cracouien: Episcopus Anno 1141. ab Innocentio Secundo confirmatus fuit. Vbi & Ecclesiam Cathedralem in arce ampliauit, & ex lapide ædificauit. Vnde colligendum venit, & antiquiora multo in Regno fuisse, & multis titulis ac virtutibus claruisse.

A R M A R I V M H E R C V L E V M.

Classicū bellum quando.

Quantum nauale bellum à terrestri periculo differunt, tantum præcellere suo armario nituntur. Quod si plurimum bellum nauale periculum fouet, nobilius armarium, quam terrestre non immerito habebit. Arcam hanc & Korabum, Armarium Herculeum vocabo, ob Herculeæ arma, corda, media, & instrumenta, Romanis victoriosissimis cum defecisset modus contra Carthagineni pugnandi equis & terra, ad Punicum bellum primum nouum militiae genus Classicum admiserunt, sed multo exercitio præmisso, in ipsa ac sicca arena, ait *Polib. lib: 1.* Durum namque fuit ligno committere vitam, licet dulce bellum sit in expertis, ut *Iuuenalis Satyra 12.* scribit.

*Si nunc & ventis animum committe, dolato.
Confusus ligno, digitis à morte remotus
Quatuor aut septem. si sit latissima tæda.*

Sed ipsum nomen Armarium Herculeum repræsentat Korab, Nauis Noë. Ipse namq; Creator mundi, author & exemplar fuit, ad conferuandum

uandum genus humanum, & omne genus animalium gressibilibus, & volatilibus. Verè Corab & Arca Noë, Armarium Herculeum fuit. Hinc & Latini, magnum quid in naui significantes, à Nato vel Nauo deducunt, rectorem strenuum ac celerem deducentes, alterum scilicet nouumq; Herculeum præstantem & præsentem animo, virtute, prudentia. Talia Corabiorum arma sunt, vt Armarium Herculeum ob excellentiam & celsitudinem in eis Catholicæ fidei, generis splendorem, Patriæ amorem, Titulorum augmentum, sanctimoniam vitæ, pietatis odorem, dignitatum præstantiam, fortitudinis militaris exemplum, dicimereantur. Hinc de Roberto Episcopo Crac. Cathal. reliquit: Vir singularis probitatis, quem fecit celebrem bonitas famata per orbem. Et de Ioan. Radlica Episcopo Crac. Vir mansuetus, virtuosus, modestus & patiens in aduersis. Et de Ioan. de Laško, qui ex Petro Radlica originem ducebat, vt Epitaph. sui Proauis Ioan. Radlica demonstrat Crac. Ita Ianicius:

*Armarium
Herculeum
Korab.*

*Episcoporum
vita exem-
plar.*

*Religionis amor, Patriæ pater, auctor honoris
Gnesu tui: Castus cum pietate pudor
Lascius, o sanctæ mors sancta simillima vitæ
Sic o si est, sunt mea vota mori.*

*Ioan: Lascij
Epitaph.*

Fuistis in Regno verè summi Episcopi, cum & legati nati primum nuncupati, summi Senatores, cum nullus honorabesset à vobis. Summi consiliarij, cum toties à Regno & Rege maximi legati. Summi milites, cum baltheum militare alijs porrigebatis, alijs eripiebatis. Adalbertus Hieronymi Lascius, qui Palatin. Sandomir. sit vnus pro mille, qui & Despotum Principem Valachiæ constituerat, & Scythas è Podolia ad confines ipsos Oczakouios passim profligauerat, ac gloriose persequendo, sic triumphando redibat, vt spolijs onustus grosso arietem, floreno bouem, miles ipsius commutaret. Profectò Armarium Herculeum fuistis, & estis. Arca tuos veneror fasces, & nomen adoro.

*Hier. Laski
bellator pre-
nuus.*

ARCA GLORIÆ ET HONORIS.

Militares coronas scribit Agellius multifarias fuisse, præcipuæ tamen & nobilissimæ fuerunt: Triumphalis, obsidionalis, Ciuica, Muralis, Castrensis, & Naualis. Verum & inter has præcipuæ fuerunt coronæ, Muralis, Castrensis, & Naualis, nam postmodum ex auro fiebant. At superabat Naualis in hoc, quia hostium nauem vi armatus, primus pro consequenda corona transilibat. Vnde & ipsa corona, quasi nauium rostris insigniebatur, & nauis sua corona condecorabatur. Quocirca Poëta: *Et Nautæ læti imposuere coronas.* Has Corynthios vocitabant, quæ juxta Suidam, ex ramorum summitatibus

*Militares
Coronæ.*

Navis militaris arca honoris.

Legatus natus.

Insignia navium militarium.

tibus erant. Iuxta alios ex hoedera, sed tales coronæ ex hoedera ad portum jam manentibus, ita *Dempst. lib. 10. Cap. 26. & 27.* Erat ut apparet militaris navis, Arca quædam Gloriæ & Honoris, & ob coronam suam, & ob suum rectorem, ac dominum coronatum. Equidem in Familia vestra Navis nil aliud fuit & est, quàm Arca quædam gloriæ & honoris. Residet namq; in vobis vniuersa & præcipua Regni Gloria & Honos. Vobis namq; præcipuè Tyaræ, vobis Curillæ Senatoriæ, vobis insignia militum, vobis clauæ victorum, vobis Mars & Pallas dignitates & honores detulerunt. Et insuper quod nec ipsum Regnum prætendebat, nouos & dextros honores & titulos ex vestra hac Arca illi obtulistis. Honorem dico tituli Legati nati ex Concil. Lateranen. vobis ut præcipuis gloria & honore consecratis. Et quicumq; tantam ac splendens familiam vestram inspexerit. Non aliud animaduertet, quàm quod optimos ciues Patriæ, maximos Regni fautores concedet. Insignia navium (ut fertur) præcipua sunt, Harpagus seu longa pertica. Manus ferrea, qua scilicet detineretur hostium navis, Catharacta seu pons Corni, hoc est, trabes præacuto ferro ad insigendum naui hostili dispositi, & falces quibus ad perticam alligatis funes præcindebantur. At vestris nauibus & Armis Harpagus fuit loco perticæ longæ, Campos Oczakouien. infestare, loco manus ferreæ, Wojewodam Moldauiz in Principatu detinere. Loco Catharactarum, iter securum exercitui suo commenstrare. Loco cornium (in quibus duo præibant cum scutis, ut alij facilius insilirent nauem) suum pectus ut ducem strenuum decet, apponere. Loco falcium, breui gladio Herculeos nodos & vires præscindere. Tales eratis ò digni æuiterna memoria Lascij. Tales Karpinscij, Labęccij, Komorouij, qui iuvenem cum senecta bello & Marte Regi & Regno in campis Vkrainen. Valachicis, Moschouiticis, Pruthenicis, Scythicis consecratis, reddidistis. Ergo discite & docere :

*Quod non certanti nulla est speranda corona.
Palnam qua capitur gloria finis habet.*

NAVIS VIRTVTVM.

Cato Censorius tria pœnituit.

Avro tegendam nauem, si virtutis est navis. Plutarchum referentem in Catonis censoris vita habeo. Trium in vita pœnituisse, si quid arcani foeminae credidisset, si illi dies abiq; fructu effluxisset, si quopiam nauigio vectus esset. Vltimi ratio forte est, quam Plinius senior refert, quod maris nauigatio mortis causa foret. Sit pœnitenda res navis & mare. Sed Navis vestra dum virtutum Navis est, jam delectatio non pœna, fauor non furor, gaudij ratio non pœnitentia erit.

tiæ erit. Antiqui intra oculum, naus nomen inscribebant. Erant inquit *Demost.* oculus locus quidam in naui, cui nomen naus inscribatur. Profectò vt ad intentum nostrum dicamus, arma vestra Naus, Naus virtutum, intra oculos magnatum recondabantur. Hinc vobis Dominus pastorem curam animarum consecrauit, Senatoriam, Regalem in summa prudentia consiliorum firmauit. Hinc vobis veraciter populus scriptis & elogijs allusit:

Oculus nautæ.

*Omnibus hic vna jaceo priuatus in ora,
Nec aliud mea me quam benefacta jnuant.*

Lego nauem virtutum in Ecclesiastica Historia: Super pallium suum ad scipionem alligatum, & super æquora dispositum sexaginta miliaria itineris ante horam sextam spectantibus hominibus S. Raimundus Ordin. Prædicat. Magister confecerat. Quali modo & S. Hyacinthus

Pallium sanctæ nauis.

fratribus suis pontem exposito pallio super Vistulam exstruxerat, dicens: *Eja fratres charissimi sit iste pons nobis Iesu Christi.* Quis non exclamabit pontem virtutum pallium S. Iacynthi, nauem virtutum pallium S. Raimundi fuisse? Cessent hic joci Anacharsis, qui nauem illam securam appellabat, quæ extracta foret super arenam. Cessent & Calimachi insultus, qui jocundum esse dicebat mare, sed dum è terra illud

Nauis quæ secura.

contemplatur. Naus virtutum alio jure, alio honore gaudet. Ejus nauis & nauigatores, de tempestate non cogitant. His naufragium non est, non quod sciunt diligenter ventus obseruare, sed quod naues suas lilij castitatis, odore & ardore virtutis, Hyacintho altæ diuinorum contemplationis, adornarint, coronarint. Talia sunt vestra arma ò Korabij, sunt naues virtutum. Nam Petrus Radlicius Episc. Crac. ad caput S. Stanislai horas Canonicas, oblationes, & sacrificia incepit & instituit, ac suis fratribus & ouibus ipse odor virtutum remansit.

Quapropter in Capella Mansionaria Cracou: ascriptum illi legimus. Vir mansuetus, virtuosus, modestus, patiens in aduersis. Quid dicam de Roberto Archiep. Gnesnen. ? quid de Ioanne Laski ? eorum Elogia à Padniouio, Paprocio, Cromero descripta canunt, & promunt, manent eorum nomina in æternum.

MVNDI FIGVRA SALVTARIS.

Figura mundi vani.

VAriam & mundi salutarem figuram Cæsar Rippa habet, orbem cum cruce, orbem inter cornu copia. Sed inconcinne alius hoc modo. Inter suspirantem & inter lipporum oculorum viros dum sederet, quærenti quid faceret, respondit: *Inter suspirantem & lachrymas sedeo.* Profectò mundus (si rectè inspexeris) talis est, vt qui illum dignè pertransire vellet, suspirare & lachrymare deberet. Totus

namq; in maligno politus est, totus vallis lachrymarum est, nec optat aliud homini quam naufragium vitæ. Vnde D. Ioan. in Canon. ex- præse docuit, dicens: *Quidquid est in mundo, vel est concupiscentia carnis, vel concupiscentia oculorum, vel superbia vitæ. Quis igitur in* *Salutaris fi-* *tot ac tantis scopulis scilla & Charybdi multo pericul- sis non allidet? Sed* *gura mundi* *navis.* *Vlisses Syre-* *mas quomodo* *fugit.* *navis veltra salutaris est. Nouit & docuit fugere tot & tantos Cathara- ctarum & scopulorum vortices. Utuntur namq; iucundi medio. Vly- ses dum Syrenum cantus fugeret, obliniuit & obturauit cera aures ne audiret, pedes & manus alligauit malo ne procederet. Vos Christi co- rona texistis aures, ne mundi sybillos admittatis. Cruci Saluatoris cor, & manus perpetuo alligastis, ne quando vos à cruce vel crux à vobis separetur. Iocundum Siculi dictum & factum. *Bruson. lib. 4. C. 2. re-* *fert:* Per mare ficus vehebat, sed procella correptus naufragium fecit, saluus tamen cum redijt, & sederet ad littus, mare tranquillum conspe- xit, & dixit: *Noui quid vellis, iterum ficus, non habebis.* Non habet mun- dus à vobis ficus ò Korabij, sed omnia vestra Deo, & cœlis consecra- tis, idèò navis hæc vestra, est salutaris mundi figura.*

LINEA FAMILIÆ CORABIORVM.

Mijors Korab, cui hæc arma primitus juxta Dlugos. collata fuerunt. *Ropcius seu Robertus Episc. Vroclau. De hoc Cathal. & Dlugos. de Familia Corabitarum 1120. Translatus in Episc. Cracou. 1141. De illo Cathal. Vir singularis probitatis, quem fecit celebrem bonitas fa- mata per orbem, cujus optimarum virtutum fragrantia effecit, ut Ec- clesia Cracou. eum pro suo regimine depoposcerit, genus ducens nobile ex domo militum Polonia, quia Galeam seu nauem marinam pro insigni de- ferunt. De illo Kantscius:*

Fœlix qui pietate sacros mercatur honores

Non donis, precibus, sanguine, obsequijs.

Ioannes Radlica Episc. Cracou. ex nobilibus parentibus Michaële & Christina de villa Radlice propè Calissiam ex Cancell. Episc. Crac. 1380. Auxit bona Ecclesiæ Cracou. & horas diurnas & nocturnas, offertoria & oblationes ad caput S. Stanislai instituit, prouidit. Ioannes de Laszko Archiep. Gnesn. ei ut proauo suo epitaphium erexit. De quo Christoph. Kantscius:

Ars mihi donauit laudem, donauit honores,

Ars quoq; me Regis fecit amore frui,

Hæc eadem sacrum largita pedum, hæc quoq; vitam,

Dum mihi nec quicquam pota venena nocent.

Discite quorum animus, mensq; atria suspicit alta

Doctrina ad celsos est via prima locos.

Baldunus

Balduinus Gallus Episc. Cracou. de eisdem armis erat, ut ex Historia Gallica F. Antoninus S. T. Magister Ordin. Prædicat. adnotauit. De quo Kantscius :

Artibus ex varijs ingens, ex Iure sacrato

Balduino multo gloria major erat :

Vir bonus & facilis venientibus atq; benignus,

Insignis generis nobilitate sui.

Omnia pauperibus prompte donabat : auaris

Ingens Præsulibus Presbyterisq; pudor

Assumptus Anno 1103. sedit annis quinq.

Petrus Radlicius Castell. 1400.

Lasco Albert. Castell. Ladensis seu Lęcicen. Dlugos. 1417. Eius filius Stanislaus Vexill. Sieradien. Inde postmodum Lascij. Ioannes Arch. Gnesnen. 1510. ab Iulio 2. Summo Pont. Tit. Legati nati in Concil. Lateranen. adornatus. Vixit in munere Pastoralis annis 21. Ex Cancellario Regni ad Archiepisc. assumptus fuit.

Hieronymus Laski, de quo plurima Philip. Padniouius in Elogijs refert. Eius filius Adalbertus Palat. Sieradien. Despotum in sede Valachica constituit, & Scythas ad Oczakow inuasit, ut prædam boum floreno, ouem grosso venderent militum auriga. Stanislaus frater germanus. Nati fuerunt ex Lanczkoronska, reliquerat Incisorem Regni Nicolaum Capit. Krasnostauien. Horum Sorores & filie cum magnis & illustribus viris connubia celebrarunt, ut Paproc. habet.

Kowalscij in Sieradiensi Palat. Aliqui illorum militarem vitam exercentes contra Scythas, in Podolia domicilia elegerunt, ubi decorarunt domum non pretiosis ornamentis, sed inhabitantium virtutibus.

Lopateccij in Sierad. terra, Patriæ & Reipub. res graues & honestas amplexi sunt.

Pieczanowscij. Tria requiruntur ad omnes in repub. res & actiones perficiendas, administratio, obedientia, & victoria. His ipsi inuigilarunt, & proficiunt.

Gorzicij. Dicebat Democritus: In iustitia est facienda non facere, sed declinare. Fecerunt quod & quantum nobiles voluerunt.

Godziatkowscij. Est turpe rem loqui turpem, & quid facere! Cauti in vitio, solertes sunt in nobili officio.

Piatkowscij, ut bonus & honestis viris virtus est propria, ita otiosa & incontinens vita, malis est propria.

Lutenscij in Sierad. Viri fortes, quibus non est necesse mœnibus.

Czartkowscij in Sierad. Educati Patriæ. Illa autem Ciuitas non eget mœnibus, quæ iuuentutem alit bellis idoneam.

Ostrowscij in Sierad. Fortes dicimus: sed fortes sunt, non qui vitam quævis modo contemnunt, sed qui tantæ faciunt virtutem, ut hujus gratia vitam alioquin charam negligant.

Ruboccij. Caute procedere in bello sapientiæ est. Non enim fortitudinis sed amentia est, semet in vitæ discrimen conijcere.

Sliwniccj. Præpositum Posnan. Archidiaconum Gnesnen. Epith. Gnesna refert 1551. Alij in Calis. Palat. in Sliwniki Nicol. Alex. Petrus germani fratres. Petri filij, Petrus & Andreas Rothmag. contra Carol. Succia. Ex Losiecka reliquit octo filios, ex quibus alij religiosi, alij milites. Excelsi animi est, in gratitudine non aeterreri, à studio bene merendi de omnibus.

Poradowscij, de magna Poradij in Palat. Rauensi. Acceperunt pronomina hæc Grziuuie, Kogouie, Kiendouie, Bialuchouie. Valerianus Grziua strenuus miles Stephani & Sigismundi III. tempor. Cum Maximilianus Cracouiam exercitu cinxerat, ille Peditum Rothmag. cum 30. satellitibus transiliens muros Ciuitatis, duos Capitaneos & hostes inuasit, capit, & carceri mancipauit: pro quibus meritis Aduocatiale munus in Capitaneatu Biencensi accepit. Reliquit filium Andream vicegerentem Martini Kazanowscij copiarum in Moschou. Sigismundus Kog dictus Vicecapit. & Iudex causarum Castren. Leopold. per annos 20. Nicolaus Bialuch dictus Notar. Castren. Premisl. cujus filius N. strenuus miles sub regimine Nicolai Potocki, Campiductoris exercituum Regni.

Labeccij, qui diuisione bonorum cum Koualscijs, à Labecie dicti Labeccij, sicut illi à Kouale dicti Koualscij, in Sierad. Valentinus & Iacobus post militares fructus in Podolia domicilia constituerunt. Valentini Capit. Barenfis filium, Remianus usq. ad Senectam in Moschou. Prussia contra Scythas & Cosacos strenuus miles. Iacobus reliquit Petrum Rothmag. Fratres patruels horum Iacobus, Hieronymus & Stanislaus tenutarum Luczyncij in confinibus à Tartaris & Moldauis.

Karpinscij in Nurscensi districtu de Karpin. Relictis bonis in Karpin fratribus, Petrus in terra Lencensi Gutij emit. In Prussia ex Niedzwiecka reliquit Andream, Hieronymum, Sigismundum, & Iacobum, qui militaribus disciplinis eruditi, Carolo Curlandia & Sæpusia Dominis affecti & dilecti. Andreas ex Grabowska reliquit Simonem, qui in Poloniam adolescens deductus, à prima languine ad senium usq., ad Smolenscum cum Romano Hoijski, in Moldauiam cum Michaële Wisniowiecki, & Alexandro Palat. in Cecora contra Skinderbasam, contra Scythas ad Bednarow, contra Cosacos rebelles ad Krukow, & Cumeiki, atq. Starzec, indefesse pugnavit. Retulit ornamenta militiae suæ in pectore & fronte.

Karfcij in Sirad. N. Canonicus Pofnan. & Camenecen. *Mentis integritati habitus & cultus congruit.*

Korowieccij. Dąbrowfcij.

Galefcij. Nadflawfcij.

Radliccij. Woiflawfcij.

Animi robore, & vi natura magno ufui sunt Reipublicæ.

Skulfcij. Kucharfcij.

Milaczewfcij. Bobkowfcij.

Hi diuifione honorum à Radlicijs varia sortiti sunt cognomina. Sed quoniam atatem suã virtuti & Marti consecrarunt. majoribus euehendi sunt nominibus: cum virtus abudẽ sui fit præmium, quicunq; sequatur euentus.

Czacharowfcij in Califf. terra, digni suo honore, quorum quidem honos alit, non solum artem, sed & virtutem.

Pieruccij, agunt dignitati suæ congrua. Turpissimum enim est nobili secus viuere quam natus est.

Lobefcij in Pofnan. Palat. *Amicos sibi vita virtuosa, & moribus gratiosis compararunt. Vulgatum enim est, neq; solem, neq; aquam, neq; ignem magis utilem esse hominibus, quam amicos.*

Soboczciij adjuuant naturam compositis actibus. *Natura enim dat viuere, actus nobiles benè viuere.*

Garkowfcij in Pofnaniensi Palat. litteris & moribus, suis & Reip. dilecti. *Ex quibus Petrus, Balthasar & Albertus ad omnem vitæ consuetudinem honestam utiles.*

Bronowfcij in Cracou. Palat. digni laude excellenti. *Nam apud bonos in bona causa, superuacua est commendatio, quum ipsa res impetret, quod precibus exoratur.*

Zadzikoiiij, antiquæ familiæ. *Hos numerabo posteros quasi indices predecessorum claros in toga & Marte. Quorum Petrus Zádzik de magna Poradowo in Palat; Rauensi locata, transtulit habitationem in Satrapiam Siradiensem, Anno Domini 1471. domi & foris prudentia clarus, amicorumq; obseruator integerrimus. Reliquerat is ex Druzbin-ska filium Albertum, linguæ Arabicæ peritia clarum, militiaq; bonum. Atq; eam ob rem sæpius in causis Reipub. à Diuo Sigismundo Augusto in Thraciam missum. Is deinde duos ex Puczkowna filios susceperat, Stephanum Tribunum Syradiensem, qui steriliter decessit, & Ioannem virum animi generosi, & virtute propria magis, quàm opum amplitudine, maiorum suorum gloriam exornantem. Hic habuit in coniugem Borssa filiam Hedwigim, ex qua susceperat sex filios, & tres filias.*

Quarum prima nomine Anna, Alberti Sarnowski Vexilliferi Lencien-sis coniux fuit: hæc, præter filias, duos marito hæredes reliquit,

Iacobum

Iacobum Canonicum Crac: & Stephanum egregie indolis iuuenem. Altera nomine Catharina, quæ dum seruire Sponso Aeterno in castitate elegit, Ordinem S. Francisci de Obser: Crac: inter moniales amplexata est. Accepitq; nomen Tereffia in Religione, quam virtutis merita multorum matrem Religiosarum constituerunt. Tertia nomine prima Matris nostræ Eux insignita, Ioanni Lowicki Castellano Inowloctauienti in matrimonium data, inter reliquas soboles, filium ad omnem virtutem aptum, Albertum nomine genuit. De filiis verò Ioannis Zadzik primus erat Mathias, totus ad Martem natus, & qui in congressu bellico, regnante Sigismundo III. in urbe Moschouitarum metropoli, editis fortibus factis, ante oculos Ducis sui Alexandri Zborowski occubuit. Alter fuit Remigius, qui itidem ad militiam aspirans & Bellonam, Camenecij in Podolia vitam finiuit. Hieronymus verò, dum litterarum flosculis iuuentam adornare conaretur, ad nobiliorem speculationem superiorum translatus fuit. Prout & Stanislaus ab ipsa iuuentute armis deditus. Qui dum bella Moschouitica secutus Aquilam Regiam feliciter expediuisset ob animi fortitudinem & virium robur, Duci Exercituum Supremo Stanislao Zotkieuio, charissimus, Leopoli in Russia Eritis sublatus est. Quorum scuitia tandem & Ioannes minor natus castellus iam, cum & titulo Vexilliferi Syradiensis, & honore Aulici Regij gauderet, lustrassetq; castra, & exteras regiones. Tenuit coniugia sacra cum Theophila Kretkowska Palatini Brestensis filia. Quæ vidua relicta, residuum vitæ suæ in Ordine S. Tereffie religioso voto consecrauit.

Nunc periodum familiae claudit secundo genitus in ordine Iacobus Episcopus Crac: qui ut ipse virtute ornatam adolescentiam ad culmen laurarum splendide deduxit, ita Patriæ consultum esse cupiens & amicis, ut Zadzikorum nomen omnino interire videatur, Zadzikouianos Alumnos, in Contubernio Hierosolymitano, penes Academiam Cracouien. aternitati sacrauit, & ubi ipse olim bonarum litterarum progressus fecit, veluti filios conterraneos, suos omni disciplina & humanitate imbuendos, posteris ex fundatione magnifica, ad innouandam Zadzikouianam memoriam reliquit, melius in optimis ciuibus, quam in consanguineis hereditatem collocari existimans. Ipse olim iunior Astrea deditus, Perusij in Vmbria, honores & laurum promeruit, inq; Regia Sigismundi III. Secretarij Magni titulum compluribus annis gessit. Tandem Episcopus Culmensis renunciatus, Vicecancellarij atque demum Cancellarij Supremi gradum consecutus, pacem cum Moschouitis nomine Serenis. Regis Vladislai IV. tractauit, & perpetuam conclusit. Prout & cum Suecis in Prussia, primò inducias sexennales, iussu Diui Sigis. III. confecerat, deinde pacem longiorem annuente Serenis.

genis. Vladislao IV. qui nunc feliciter nobis præest, totiusq; Regni ciuibus. Quibus, ut per omnia industriam suam probaret & affectum, promotus ad Episcopatum Cracouiensem. & fabricas complures vsui publico extruxit, & pro anima sua in diuersis Ecclesijs foundationes fecit. Hoc unicum intendens, ut quàm maximè possit prodesse patriæ, defendere Rempub. tueri ciues suos, vitam sine libertate minimi facere, etiam præferre mortem seruituti. Hæc qui secum reputat, qui sentit, ille tibi præstans & magnus Ciuis videtur, ille dignus in quem vnum à sua patria omnia studia, omnes honestates conferantur. Atq; tandem cum Sanctis in gloria celesti, vita sempiterna.

Brzozowicij in Podlasia. Christophorus Succamerarius Podlasie. Sicut ratio vite, naturæq; nostræ ita comparata est, ut alia ætas oriatur ex alia: pari modo virtus ex virtute, & dignitas ex dignitate procedit.

Tarusowij in Podlasia in Bilscensi terra. Georgius reliquit Petrum & Iosephum. Petrus reliquit Adalbertum Vexilliferum Podlasie, & Stanislaum Succamerarium terræ Bilscen. qui Iudex Tribunal. & Nuncius in Comitij Regni multoties electus fuit.

Bojemscij in Liuen. terra. Omnia deflorescunt, sola virtus perenniter manet, quæ vobis arridet.

Laskowicij in districtu Varsauiensi. In vita nihil est nisi prorogatio miserrimi temporis, qui tamen bene illo vsus fuerit, felix & beatus erit.

Chojecij in Liuen. Matthias Thesaurarius Liuen. & Reipub. benè meritus. Quid pulchrius est quàm viuere optantibus cunctis?

Zdzienicij in Varsauiensi terra. Virtuti vestræ est qui inuidet. Vnde Seneca de beata vita: Vides tu istos qui eloquentiam laudant, qui opes sequuntur, qui gratiæ adulantur, qui potentiam extollunt? Omnes isti sunt hostes, vel esse possunt. Nam quàm magnus minantium, tam magnus inuidantium populus.

Chizanowicij: honesti cultor, virtute contentus.

Iankowicij in Masouia. Quisquis ad virtutem accessit, dedit generosæ indolis spem.

Czepiele: Nicolai est Epitaph. Cracouia in arce.

Omnibus hic vna jaceo priuatus in ora,
Nec aliud mea me quam benefacta iuuant.

Chrzanowicij in Varsauiensi districtu. Nunquam inutilis est opera ciuis boni, auditu, visu, nutu, incessu prodest.

KORCZAK Primo.

D E L I N E A T I O

Est Cyphus aureus intra quem canis caput, vel ut alij, sedens canis ora cyphi pedibus premens, coloris grisei, campus rubeus. Gallea adornatur Pauonaceis pennis, inter has sunt tria flumina coloris albi, ita ut vnum aliud longitudine superet, longior verò fluuius caput obtinet.

O R I G O.

Antiquam familiam in Regno Polonię Historici asserunt, & Principibus Sclauonię conuenientem primitus affirmant, demum Regno Vngarię, & inde defluxit in Regnum Polonię, Dignitas tamen majorum in Russia apparuit. Vnde Dlugossus: Genus Ruthenicam qui tempore prisco Cyphum & in eo canem sedentem deferabat. Et Christoph. Kantscius in vitis Archiep. & Episcop. Crac. de 23. Episcopo Cracou. ita refert: Procopius Ruthenus Episcopus Cracou. assumptus 1293. Alij 1288. Paproc. Cracou. sepultus, cujus munus & dignitatem ita descripsit:

Procopius R.
piscop. Crac.
Ruthenus.

*Hic binis tantum tibi Grachia presuit annis
Successus prospera morte trahente suos
Qualis vir fuerit, nescitur, tempore nobis
Si tamen ex nostra colligere ista licet*

Magnus

Magnus erat, magnis hoc tempore dantur honores.

Prudens & sapiens qui tenet alta satis.

Crom. lib. 9. & Paproc. & Bielsc. Consanguineum Monarchæ Leschi ex linea materna à Cristina Ruthena. Quocirca vocatus & Ruthenus à Diugofsio Cancellarius Leschi nigri. Sed quo pacto initia tantorum armorum in Vngaria contigerint, difficile indagare. Oritur namq; ex dictis originis apud historicos, à cane tali, & canina littera, & canina facundia. Verum quicquid dicant refero, tu collige cætera lector. Canina littera est, seu fabulosa & indignitatem referens, electio Regis Vngariæ, dum summa discordia votorum, in diuersas partes secaretur, tandem conueniunt, ut ille qui ingrederetur primus ad Electores Rex illorum fieret. Ingreditur (dum expectant) canis. Illi quasi diuinitus factum putantes, canem in Regem assumpserunt, præparant mensam Regiam, canis locum primum occupat. Incisor aptando carnes pro Rege, ossa in peluim deicit, sed mox canis ad os excurrit, indignatus incisor, amputauit cani caput, dicendo: Si Rex es, non sis canis. Insequuntur Vngari incisorem, at ille per tria flumina fugiendo, vitam seruauit. Huic postmodum illa flumina in Arma cesserunt. Canina verò *Flumina insigne.* facundia talis est. Zoardus Attylæ temporibus magnum exercitum pro Attyla in Apuliam & Calabriam deducebat, ut *Anonymus Vngarorum refert*, eius posteritas bellicosa diuersa Regna peragrauit, incoluit, maximaq; laudis specie adornauit. Pro insigni deferabant aureum *Cyphus aureus insigne.* Cyphum. Contigit verò ut post decessum Principis Vngarorum Zoardi Attauus, vel alius prædecessor locuples substantia, & clarus Marte, vnanimiter in Principem electus fuisset. At sagax & prudens vir inconstantiam illorum præ oculis dum habet, rationes excusabiles obtulit, & ne sibi deferant amplius, nominauit in Regem de Familia Canina strenuum virum, quem & antiquiorem multò familiam asseribat, sicut certè antiquissam esse referunt. Nam Osiris Chani filius, cane pro *Canis insigne* insigni usus fuit, cum lupo & vomere, & Anabin filius Osiri Cane ipso utebatur. *Vide Diodorum Siculum, & Syntagma de Symbolis stemmatum ad Alciatum:* Elegerunt igitur in Regem illum de familia Canina. Ac inde fabula mox excreuit: Vngaris canis imperat. Sed cum ille Caninus Tyrannicè regnum administraret, & opprimeret libertatem Vngaricam: imponunt tantæ oppressionis rationem Cypho, seu viro hoc signo insignito. Quapropter meditari cæpit de vita illius, quem & occidit, ac caput illius in Cypho Vngaris detulit, & reddidit. *Ite-Cyphus cum cane insigne.* Ite cum Rex eligitur, recusat. Alium eligunt, sed in æuiternam memoriam, quod Tyrannum occidisset de domo Canina, caput canis in cyphum illi pro stemmate detulerunt, sed ne quo modo fama læderetur sua in posteritate, addidit nouus Princeps illius armis flumina tria,

*Flumina tria
insigne.*

Danubium, Sauam, Cissam aut Drauam, ad quorum rippas plurimas de
hoste detulerat victorias, pro victricibus pennis super galeam.

STRENI MILITES.

*Miles ab a-
ratro.*

Diuersis modis strenuus miles efficitur. Romani ab aratro stre-
nuum militem vocabant. Non enim illis rubor fuit, eburneo
scipione deposito, agrestem aratri stiuam repetere. Sic Arlij
manus rustico opere attritæ, salutem publicam stabilierunt, ingentes
hostium copias pessundarunt, & quæ prius arantium bouum juga diri-
gebant, postea triumphalis currus habenas retinuerunt. Ponat ratio-
nem dicti Sen. Nullum laborem recusant manus, quæ ab aratro ad ar-
ma transferuntur; hinc miles fortior ex confragoso cum venit, atro-
tus & nitidus in primo puluere deficit. Sed quicquid sit de milite
strenuo, quomodo efficiatur, nostri propositi est, quo strenuus miles
insigniretur, adnotareturq; . Menapios & Tertiodecimanos insignes
Romanorum milites adnotatos fuisse lego *apud Pier. lib. 5. cap. 17. §*
18. imagine canis; multis profectò ex rationibus, vel quod canes inter
se rixantes, si illis offeratur fera illis inuisa, mox facta pace vnanimi-
tèr in feram conuertuntur. Hoc Dacorum Dux Cocis vel Cocio, aut
Scorillus (variè enim nominatur) populis inter se dissidentibus Ro-
manis in exemplum lupo dimisso ad rixam canum protulerat. Vel ob
magnanimitatem ipsis innatam, & hoc quidam Rex Albanæ testatus
est, qui Alexandro Magno canes miserat, qui in lupum, vrsum, & apru-
m nec mouebantur, visa enim erant parua animalia illis: leonem verò &
elephantum subito strabant, *Plin. lib. 48. cap. 12.* Vel ob quandam à
natura insitam canibus prudentiam: Nam Ægyptij canes ex fluuijs ne-
que cumulatim, neq; libere bibunt, sed coniectis in præterfluentem
oculis, aquam quasi suffurantes bibunt, & sicin restringunt, *Alian. de*
var. hist. lib. 1. Inde deducere liceat ex canum hac consuetudine &
natura, militem quoq; rejectis simulatibus & priuatis odijs debere in
hostem vnanimiter ruere, & hostem magnum paruis viribus tollere,
consilio magis quàm sanguine vincere, non spolijs, sed famæ incum-
bere debere. Demus igitur gratis, capem, strenui militis, lucidam ima-
ginem fuisse: at mihi videtur, imago fidelis & strenui militis præstan-
tior esse. Cyphus aureus cane & fluminibus cohonestatus. Quæ &
qualia militis strenui non cõmonstrauit officia inuictus Zoardus ejusq;
clara posteritas? Hoc nobis Regna Italiæ, Apuliæ, Neapolis, Cala-
bria, Ducatus Venetiarum, trophæa Attilæ, Polonia, Vngaria, Russia
referant. Hæc omnis strenuitas Cypho aureo prælucente illis obuenit.
Quid si tam splendenti Cypho aureo superaddantur flumina tria Vn-
garica?

*Canis signum
militare.*

*Canes rixan-
tes concordant
in lupum.*

*Canis ma-
gnanimitas.*

*Canis prudē-
tia.*

*Militis offi-
cium.*

garica? Quid si canis Tyranni insigne & libertas adscita adjungatur, quam strenuos milites nominabis? *Dicebat Aristot. Topic. 3. cap. 1.* Quod inest rei meliori, melius est. En aureo Cypho gentile caninum accessit, en his tria flumina, Danubius, Saua, Cissa, aut Draua adiungitur. Melius igitur strenuum militem arma moderna quam antiqua eliciunt & depingunt. At rursus ego strenuos milites te familiam Cyphorum, nedum ex armis, sed & ex indefessis pectoribus nominabo. Hoc mihi Procopius Capit. Rursiæ, Iurgius Capit. Zidacouiæ. Chodorowscij, Zorauinscij, Komorowscij, cæteræ quoq; amplissimæ domus, & familiæ Illustrissimæ vestræ insibillant & suggerunt:

*O genus Heroum, ò domus contermina Marti
Gesta foris celebros, sint potiora domi.*

*Melius est ab-
icere quid.*

*Strenuum mi-
les ex pecto-
re.*

VITA SOBRIA ET SOLERS.

E Quidem hoc titulo non solum solertia, sed & virtutum corona adhibenda venit. Hinc Apulejus sobrietatem, sapientiæ omnis primum esse fundamentum, quod in se virtutum omnium semina continet dixit. Et ratio inquit est, nam sobrietas est species temperantiæ, comes prudentiæ, inperspicientia veri & falsi fortis est. Quapropter & Plato in Gorgia. Qui sanus ac beatus esse velit, virtutem sobrietatis exerceat quia custos est vitæ hominis, addit in Charmonide. Cypho aureo maximè conuenit sobrietas, ad splendorem namq; potius quam ad sobrietatis ignominiam conficitur, hinc non popularis, sed Regum & Principum illius usus fieri solet. Sed, pro dolor, domui Cyphorum, sunt aliqui jam qui non Martem, sed Bacchum, non venationem, sed Venerem ascribunt. Deploranda sane esset tam odiosa degeneratio à virtute; deplorandum quod qui contra inimicos crucis vires exercebant, eorum posteris potibus, scortatione, ebrietatibus pugnant; deplorandum, inquam, nam vacantes otio, marcentes crapula, vitam degenerem ducunt, & nomen ac officium nobilitatis & militiæ dehonestando, æternum vix inchoant. Verum non desperandum. Scio namq; vota Reipub. & optimè affectorum, conceptam spem de vobis. Ajunt enim:

*Tempus erit quando vnus stupefacta vetustas
Totius voluet gesta, canetq; Domus.*

Idem vobis à Domino precor, ò clarissimi successores, sicut & solertem sobrietatem inscribo. Aduertite quod antiqui Baccho nunc capita papaueris, nunc ferulam adhibebant, manuiq; inferebant; sobrietati verò solerti dantur coronæ, lumina, palmæ. Indè Epiphanius. Sobrietas virtutum penè omnium seminarium est, quam vnam qui habuerit, &

*Sobrietas
quale bonū.*

*Ciphi aurei
usus cui con-
uenit.*

*Apostropha
inbibaces.*

*Baccho offer-
tur ferula.*

*Sobrietatis
encomia,*

*Solertia à
Djs.*

cæteras etiam facillimè habebit. Cogitate igitur, quanto sudore majores vestri tantos honores & titulos, quantoq; sanguine, virtute, & labore consecuti fuerunt, eos conseruauerunt, & posteritati reddiderunt. Profectò summa sobrietate, summa solertia. Ista vobis demonstrabunt Chodorousciorum sepulchra in Dominico Prædicatorum Leopoli. Ista docebunt insignia Strussorum Camenetia in Podol. hæc dicent Barzj, Goraiscij, Braniccij &c. Sesostrides solertiam & consilia à Mercurio, vt Ægyptij referunt, didicit: Ego verò hos vobis ob oculos pono, vt similem solertiam, sobrietatem & virtutem in eis vti in speculis contemplantes, ex illis discatis habeatisue.

FIDELITAS VERA.

*Fidelitas in
patriam be-
nedicuntur.*

E Nituerat maxima in Regnum & patriam fidelitas in Zoardo vestro atq; illius posteritate, & prædecessoribus, vnde plurima fidelitate commoti illorum Principes & nobiles ea sibi à dijs optabant & precabantur:

Ille habeat Natos, habeantq; nati nepotes,

Qui longa augmentent posteritate Lares.

*Fidelitas vera
qua.*

Adfuit Deus, & ad annum 1640. non indixit domui periodum, sed in multis familijs conseruat & multiplicat. Crediderim quod prouidentia & conseruatio familiæ à Deo, non alio stetit quam fidelitate vera. Vera autem fidelitas est primò, cùm scilicet totum in se habet homo, totum autem in se habet, cùm se habet; ipse autem se habet, qui Deum habet; Deum autem habet, qui eum credit & confitetur authorem, redemptorem, iudicem, & glorificatorem. Vera fidelitas secundò illa est, de qua *Cic. lib. 2. Rethor.* Fides sanctissimum humani pectoris bonum nulla necessitate ad fallendum cogitur, nullo corrumpitur præmio. Vre, inquit, cæde, occide, non prodam; sed quo magis secreta dolor quæret, hæc illa alius condet. Hæc ac tanta fidelitas regnat in strenua Ciphorum domo. Sunt fideles Deo, fideles Regi, fideles Patriæ. Quapropter illos tyara Episcopali, istos honore Palatinatus, Castellani, Succameralli, Capitaneali adornarunt. Cyphus vester tam admirando cane, ceu lilijs, vel margaritis adornatus, magnæ fidelitatis indicium fuit & erit, & si quæ celebris fidelitas canum erga Dominos qualis fuit illa Sabini, Iasonis, Licij, Lisimachi Regis, & Hieronis canum, de quibus *Fulgos. lib. 5. cap. 2.* Major vestra fuit erga Dominos & Patriam. Fuistis fideles in Senatu, fideles in iudicio, fideles in bello, fideles in pace. Ergo itote quam celerrimè, non potest enim iusta diligentia vnquam reprehendi.

*Cyphus si-
gnum fide-
litis & cum
suo cane.*

Familiam Armorum Korczak Primò post insigne Armorum Korczak Secundo lector videbit.

KORCZAK

K O R C Z A K   Secundò.

D E L I N E A T I O.

Sunt Arma in contrarium disposita à præcedentibus. Tenent in medio flumina tria coloris albi. Super galeam autem est ciphus cum medio canis. Similia arma deferunt nobiles Veneti præcipuè familia Donati. Eorum ex numero Paulus IV. Pontifex Maximus fuit, & Princeps Venetorum alter. Differunt tamen à nostris armis, alij namq; in galea ponunt rosam ad flumina, alij duas, alij tres Rosas, cum & Nobiles Neapolitani eisdem utantur. Secundò differunt quia illorum flumina coloris rubei, nec vnum est breuius alio, quapropter videntur maximè diuersa. *Flumina rubea
nos alia*

O R I G O.

In Armis superioribus multa de origine diximus. Addo hoc, quod post annos 120. permutatio armorum facta à Serenissimo Rege Ludouico Regnorum Poloniæ & Vngariæ in gratiam Demetrii The-saurarij Regni Poloniæ, *ut Dlugoffus refert* : & hoc ideò, quia fabula inualuerat, quasi aliquando canis Rex Vngarorum fuisset. *Transpositio
armorum
Korczak.*

FLVMI.

FLVMINA PARADISI.

*Flumina pa-
radisi symbo-
la fluminum
Paradisi ce-
lestis digni-
tas.*

Paradisum terrestrem flumina quæ alluunt maximi sunt splendoris, ex illis enim aurum bdellium & cætera pretiosa mundi leguntur. Verum multo nobiliora flumina in armis vestris video, quorum scilicet illa Paradisi symbolum quoddam & flumina erant. Flumina namq; sunt quibus fideles Christo ad verum æternum & sanctum paradisum appulerunt. Paradisum inquam, ad quem S. Bernardus aspirando & suspirando, ita cecinerat in Serm. *O beata regio paradisi, o beata regio deliciarum ad quam suspiro de valle lachrymarum, ubi sapientia sine ignorantia, ubi memoria sine obliuione, ubi intellectus sine errore, ubi ratio sine obscuritate fulgebit. Beati qui habitant ibi & laudabunt Deum in secula seculorum.* Flumina armorum vestrorum ad tam gloriosam demonstrant viam, ducuntq; paradisum, commutata namq; sunt in vobis nobilitate generis ac virtutis Christianæ splendore, in flumina limpidissima tria, charitatis, religionis, ac vitæ perfectæ. De quibus R. P. Regens Cracou. Bartholomæus Golankouius Ord. Carmelitarum, in typo sempiternæ felicitatis B. Andreæ Cursini Episcopi Fesulani Ord. Carm. ad Reuerendiss. Andreæ Archiep. Leopoli. Abbat. Siceiechou. vnum de Armis vestris ita dicebat.

*Flumina Pro-
chnicorum.*

*Flumina terna fluunt dum claro in stemmate claræ
Gentis Prochniciæ symbola terna nitent.
Est amor in Patriam Flumen pietatis aqua
Est generis sui flumen odoriferum.*

*Charitas po-
test quando
natura negat.*

Vt autem singularius quid de fluminibus his deducamus. Persuasum sit omnibus, quod charitas id potest quod natura negat, sicut D. Chrysost. Hom. 50. ad Populum Antiochenum. Refert Alianus de Var. Hist. lib. 12. Xerxem, cum inter alios comitatus magnificentia & ostentatione plenos sequerentur euntem ad bella, etiam aqua de Choaspo vehabatur. Cumq; in loco deserto sitiret, neq; siti remedium ullum inueniretur, proclamatum in exercitu est, si quis aquam ex Choaspo haberet, ut Regi eam dandam daret, & inuentus est quidam qui pauxillum haberet, idq; putridam. Bibit igitur illam Xerxes, & cum qui dederat, in benefactoris loco habuit, quoniam nisi illa fuisset inuenta, periisset siti. Me hercule aqua charitatis est tantæ virtutis, ut si quis ea vltus non fuerit periisse putandus. Hinc de illa August. *In charitate pauper est diues, sine charitate diues est pauper.* Et Hieron. in tantam laudem charitatem extollit, ut dicere audeat: *Non memini me legisse mala morte mortuum, qui libenter opera charitatis exercuit.* Quapropter tam præcellentis fluij Illustrissimus Andreas Prochnicky Archiep. Leopoli. maximè memor ad charitatis opera

*Sine charita-
te homo perit
cum charita-
te saluatur.*

opera

opera sese totus contulerat, Xenodochia, Ecclesias desolatas, aut fundacione vel sacerdote orbatas providere instituerat, captiuos redimere, milites afflictos iuuare.

Felix qui pietate sacros mercatur honores.

Non donis, precibus, sanguine, & obsequijs.

*Honor pietate
acquisitus.*

Fluuium religionis alterum significatum fuisse fluuij paradisi existimo. Nam religionis affectus non solum deuotione corporis, sed magis arcano geritur cordis, vt Cass. super Psal. 43. *Quapropter instar fluuij de-*

*Religio cor-
pore & corde*

cursum merita & premia confert. Hinc Petrus Chrysolog. de Religione dicebat: *Iuxta sententiam cordis mei. Si paradysus in hac vita præ-*

*Claustrom
& schola pa-
radysus.*

senti est, vel in clauistro vel in scholis est. Quicquid enim extra hac duo est, plenum est anxietate, inquietudine, amaritudine, formidine, sollicitudine, & dolore. Vbi per claustrum religiosè viuentes, per scholas disciplinatos in doctrina Christiana, accipere licet. Referam de Armis vestris Iose-

*Ioseph Weres-
cinsky.*

phum Wereszczinsky fluuium religionis. Cum namq; esset religionis Ruthenæ Fedorio Wereszczinsky, cui in matrimonium data fuerat Sosnowska eiusdem ritus, quæ Iwanum Wladikam Chelmensem fratrem habuit, & Chrehorium alterum qui se ad gremium Ecclesiæ S. contulerat, ac postmodum Sacerdos, Canonicus ac Officialis Chelmensis sub Episcopo Buccacio fuerat. Hic itaq; Canonicus, vbi filium soror enixa est, venit sub pretextu visitationis ad sororem, & filium in scijs parentibus baptizauit Andream. Vbi Wladika venit, & renunciatum est illi ac parentibus, quod iam baptizatus esset, non rectum affectum tam contra Officiale, quam contra puerum conceperunt. Sed Officialis aliud effecit; dum esset annorum tredecim, puerum à Wladika ad se allexit, qui nec recedere ab auunculo, voluit, sed in fide Catholica educatus, Ordines minores & Parochiam Olexouien. recepit. Verùm morte sublato Officiali, accepit sponsalia cum consanguinea Episcopi Posnanien. Branicij Iarosca, sed quando ad Obertinum bellum inchoatum fuit, factus miles, strenuè multa gessit, & inde ad suum patrem redijt: à quo & beneuolè & paternè susceptus fuit, & cum prolem suscepisset Iosephum, ad statum spiritualem dispositum, doctum & pium sacerdote n. post Sieciechouien: Abbatem Ecclesia S. sibi gratulata fuit. Reliquit pro fidei defensione non immodicos tractatus. De contemptu mortis. De purgatorio. De confessione. De matrimonio. Flumen quoque significatum fluuij paradisi vitam perfectam afferro. Nam Hesiodus postquam fluuiorum quorundam nomenclaturam absoluit, subiecit mox: hos esse qui mortale genus enutrient cum sole. Interpres addit: Aquæ & sol nutriendi vim habent, eorumque beneficio res aluntur & gliscunt. *Pier: lib: 44. c.9.* Quapropter & Catul. Dum mulcent auræ, firmat sol, educat imber. Hinc fluuius

*Andr. Weres-
cinsky,*

Vita perfecta

*Aqua & Sol
nurtiunt.*

*Boratynsky
Epitaphium.*

perfectam vitam significabit. Perfecta autem vita quæ sit, audi *Seneca. epist. 78.* Vita non est imperfecta si honesta est. Non est res magna viuere; nam & animalia viuunt, sed honestè viuere, magnum est. Tales erant ex Armis vestris Strussij tales. vt vltimi Epitaph: Camen: docet. Tales Boratynscij, sicut Crac. in ædibus Regijs de Castellano Belzen. Capitaneo Samborien. legitur: *Nobili ac bellica laude insigni, prudentia, eloquentia, animi magnitudine, ac cæteris omnibus animi ingenijq; virtutibus, domi & militia, publicis & priuatis rebus ac obeundis, ad extera nationes legationibus præstanti. Barbara Dziedoszycka merens marito posuit. Anno 1558.* Sic igitur sælices viuite Senatui, Paci publicæ, bonis omnibus ac suis, fluuius portum cælestis paradisi obtinebitis.

FLV VII HONORATI.

Fluuius honoratus Dorix.

Græci Cæsariem in flumina patriæ dēponebant. Capilli vestalium Lotos committebantur.

Simulachrum manu dat Hadriano. Nummus Hadriani Restitutoris Hispaniæ.

Barzj Epitaphium.

Honoratissimum fluuium in literis Sacris Doricem conspicio; nam ipse Saluator eo nuncupari dignatus fuit. Ego quasi Dorix fluuius. sed ne Comparatio hæc odium animis ingerat: Quis namq; sicut Deus? Fluuios honoratos vestros ex antiquorum honore desumam. Græci fluminibus patrijs cæsariē offerebant. Sicut namq; Romæ in maxima celebritate Lotos capillata fuit, cui Vestalium virginū capilli cæsi deferrebantur: ita Græcis tonsura puberum adolescentū & cæsaries fluminibus cōmittebantur. vt *Pier. Val. Hierogl. l. 52. c. 36.* Fluminibus vestris Respub. Polona, omnem Cæsariem, honorem, dignitatem, sibi conuenientem detulit & concessit. Nam Archiep. Episcopos Prochnicios, Abbates Weresczynscios, optimos & graues ex votis habuit. Militum Duces, & victores, Strussios, Boratynscios, Komorouios numerauit, Senatores dignissimos, consilio & Marte Barzios, Gorayscios, Droioŭscios admirata fuit. Vnde meritò vobis simulachrum memorabilis Nummi Hadriano Imperatori excusi, adscribendum se offert. Erat simulachrum quod flexo genu dexteram Hadriano stanti porrigebat, cui Syngraphæ additum fuit: *Restitutori Hispaniæ.* Plurimum namq; fluuijs vestris Respub. Polona debuit, plurimumq; quoque gratificata fuit, dum prosperis consilijs vestris, vigilantissimis armis, super effusa virium ac substantiarum copia pace & tranquillitate diuturna frueretur. Vnde posteritati vestræ ceu indice quodam demonstratur Cracouiæ in Arce Epitaph. hoc Barzj: *Illustris & Magnus D. Dominus Stanislaus Barzj, de Błozew, & in Wisnicz hæres Palat: ac Generalis Crac: Sniatiniē. Cap. vir pius & benignus, nec indifertus Senator, vitæ Catholicæque Religionis cultor, & pro sua dignitate gratiaq; principis florens obdormiuit, Anno 1571.* Sed ne ipso particulari exemplo moueamini, infinita profectò ex vestris collegissem atque prorsus idem statuerem axioma, sed adulatorum

dolatorum propria cauenda censeo. Honorati fluuij vt perenniter sint
vestri paucis docebo. Mala bonitatis ope superate: Superabitis verò
Horat: Epist: lib. 1. Ep. 16. docente.

*Mala bonita-
tis ope supe-
randa.
Vir bonus
quis.*

Vir bonus quis est?

*Qui consulta patrum, qui leges, iuraq; seruat
Quo multa magnaq; secantur iudice lites
Quo responsore & quo causæ teste tenentur.
Sed videt hunc omnis domus, & vicinia tota.
Introrsum turpem, speciosum pelle decora.*

FLV VII CORNIGERI.

Varia ex ratione Fluuios Cornigeros vocitatos fuisse scio, sed ce-
leberriorem ac vestris conuenientem armis nullam video. Ser-
uata namque fuit nobiliori tempori, Græcis familiare fuit Flu-
uios Cornigeros, Tauricornes, ac Tauricipites vocare, vnde *Virgi-
lius Æneid. lib: 8.*

Corniger Hesperidum fluuius regnator aquarum

Et gemina auratus Taurino cornua vultu. Eridamus.

Ratio dicti: Nam Taurus à Perello Phalaridi dono datus, Gelonis
fluuij i naginem gerebat, vt *Pindarus in Pythys*. Aut quia taurus il-
le ab Agrigentinis in mare proiectus fuit, ne qua tam sæui tyranni me-
moriam superesset, vt *Timæus refert*: Aut quod flumina Taurina spe-
cie fingi solita fuere, vt *Eurotas apud Laced.* *Cephisus apud Argiuos*,
quem tamen Athenienses humana facie figurabant cornibus, à fron-
te prominentibus, aut quod mugitum flumina cient taurorum instar,
vt *Festus ait*, siue quod cornua fluminibus à flexuosis eorum lapsi-
bus tribuantur. Ego verò fluminibus vestris cornua multò ob dignio-
rem rationem tribuam. Ob hostiles, inquam, impetus. Non qui-
dem ad pacem publicam destituendam, aut Rempublicam quomo-
dò à vobis infestandam. Mori enim satius est vitæ, quàm ferre pудо-
ren. Sed tribuo, ob hostiles impetus à Repub. per vos sublatos.
Hinc Strusios vestros, alias Komorowscios Podolia, ceu Decios Ro-
manos semper coluit. *Sicut Miechou: lib. 4. Cromer: lib. 30.* Fæli-
cem & Georgium memorando demonstrant: Admirandos verò Bo-
ratinscios quomodo inducam? cum nedum fortitudine sua Lanczko-
ronscium Ducem Exercitus è periculo Valachico liberauerit, sed vi-
ctorem quoque effecerit (Ioannem dico & Andream primos è fami-
lia ad Ecclesiam S. à Domino, à Schysmate euocatos) insuper per
Fluuium Dzwina ad Połoskum cælitus missus, vir habitu & equo al-
bus, contra Moschos Ioannem deduxerit, & victorem de septem
Millibus reducerit, vt *Cromer: in Orat: Funebral. & Paproc. in Stem-*

*Hostilis im-
petus.*

Strusij.

*Boratinscij.
Lanczkonscij.*

*Boratinscium
calitus addi-
tus.*

Coronati pugnant.

*Audacia Cel-
tarum.*

Trophæa morientium.

*Gladij contra
ignem, aquâ.*

*Viri fortis
Officium.*

*Vir bonus
qua amat.*

matibus. Audio *Ælium* lib: 12. Celtes omnium hominum ad subeunda pericula promptissimos fuisse, quapropter coronati pugnas ineunt, & in honorem illorum, qui in prælijs fortiter occubuerunt cantiones componunt, trophæa statuunt, monumenta posteritati relinquant, Qui nec ædi corruenti, nec igni circumuenienti, nec mari fluctuanti cedunt; sed gladijs euaginati & hastis vibratis, ac si terre re vel vulnerare possent contrastant. Tam ignominiosum erat eis fugere è periculo. Sed quomodo non audaciores vos Boratinscij purobo. Inducebat omnes fluctus suos hostis contra vos, & dicebais, Ecce ipse Deus meus & adiutor meus est, quare non amplius fluctuabo.

Magno animo fortis perferre pericula suevit

Ulo nec facile frangitur ille metu.

Sed se fortem manus Dei & auxilium efficit, Chydrum ille malorum citò leuabit. Studeant inde posterì, quod omnes viri boni æquitatem & ius amant, nec est viri boni errare, & diligere quod per se non est diligendum. *Cic: lib. 1. de Legibus.*

LINEA FAMILIÆ KORCZAK, SIVE CARRAFA.

ZOardus, *Attilæ* victorijs præclarus, in *Vngariæ* Regno, ut *Hist. Vngarorum* testantur. Eius posteritas *Venetis*, *Neapoli*, ac in tota *Italia* militia præcelsa diuersas mundi partes incoluit. Prædecessor Zoardi de familia *Ciphorum*, electus quondam in Regem *Vngariæ*, *Canina* familia cessit, quia antiquitate & meritis anteiret. Testatur antiquitatem insigniorum *Canis*, & *Diod: Siculus*, & familia *Venetis* *Donatorum*, eorumq; olim Princeps *Donatus Franciscus*, & clarissima familia *Carraphorum* in *Italia*. Sed præcipuè *Ioan: Petrus*, qui summus Pontifex creatus, *Paulus IV.* nuncupatus fuit.

Czàslowie, De hoc *Dlugossus*. Genus *Ruthenicum*, qui prisco tempore *Ciphum* deferabant, & in eo canem sedentem. *Procopius* *Russiæ* Capitaneus 1260. *Procopius* filius, ex *Vicecancel: & Præposito Sandomir*: atque *Canonico Crac. Episcopus Crac.* Erat *Lesci* *Monarchæ Pol.* consanguineus ex *Griffina* parente sua *Ruthena*, quapropter & *Ruthenus* ab *Historicis* dictus fuit, Sicut in *Stemmatib. dict.* & *Cromerus* libro 10. *Georgius* alter *Procopij* filius, arcis *Zydaouiensis* *Gubernator*, 1294. Ex *Georgij* posteritate descendunt ista familia.

Chodorowicij. In *Russia* per antiqua familia, qua *Russiam* & *Podoliam* splendida virtutum & morum forma, necnon heroica potentia, illustrauit, protexit. *Demetrius* de *Chodorow*, *Venator Leop.* prudentia in rebus agendis, & belli exercitio dexterrimus, 1436. *Hector* contra *Circiferos*

ciferos in Pomerania, pugnando ad Puckum, ubi duo millia hostium caesa, sexcenti in captiuitatem redacti, obiit ut Achilles. Bielscius folio 426. Felix, cuius filius non degener patri. Nicol: Vexillifer Halicien. Eorum Epitaph. Leopoli in Ordinis S. Dominici Ecclesia famam dicent. Simon ex Bodzanowska reliquit Christophorum, qui ex Oleśnicka suscepit Simonem, qui reliquit Franciscum, & tres filias. Ioannem, qui ex Babska suscepit Iudicem Belzen. & Martinum, qui ex Olizarowna reliquit filios. Gaspar alter filius, strenuus miles, in exteris nationibus tyrocinia confecit. Habuit matrimonium cum Anna Sulimianka. Tertius filius Felix fuit. Habet Paulum & Apoloniam. Ioannes verò frater illorum duorum ex Pretscowna habent filios.

Zorawinscij. Hi ijdem sunt cum Chodorowscijs, sed ex bonis diuisione acceptis Zorawno, dicti Zorawinscij. Icoulascus, bonorum plurimorum in Alba Russia possessor, suscepit Basilium strenuum militem, qui reliquit Marcum & Chreorium in bello Socalien. à Tartaris occisum. Michael Notar: M. Duc: Lit. qui reliquit Alex: Capitan: Luceorien. & pater creatus Wladika Luceorien. Alexandri filij ex Borzobochaczanka Armorum Ielita, reliquit Marcum & Basilium. Michael Alexandri germanus ex Zolkiewska suscepit liberos. Sebastianus Castel: Halicië. ex Kościelecka, reliquit Herbuthi & Lanckoronski coniuges. Stanislaus Castell: Belzen. Vir ingenio magnus, qui cum Osmano Turcarum Imp. ad Chotinum pacem conscripsit. Demetrius de Bozydar, Thesaurarius Regni, Ludouico Pol. & Vngar: Rege sceptrā tenente Anno 1370. Cui arma hæc quadam fabula commotus Ludouicus immutauit, & Scipphum cum cane super galeam posuit: flumina verò tria pro Armis detulit. Bielscius folio 244.

Derfniakouij de Rokitnice: Petrus ex Odrowazowna reliquit Barbaram Trzcinska, Annam Fredrowa, & Dorotheam Trzecieska. Nicolaus germanus Petri, Iudex Præmisł: terræ, reliquit Stanisł. & Ioannem steriles, Augusti Regis Aulicos, & Copiarum in Mosch. & Filand: Duces: Valentinus tertius frater ex Pieniaśkowna suscepit Stanisł. ad omnia Regni munia & commoda strenuum. Ioan: Succam: Præmisł. magnus ingenio & litteris. Anno 1120. Derfniak Boleslaum Kryuoustium contra Morauos pugnātem in casu minus felici defendit, ut Herbort. & Bielscius dicunt. Iuanum Wasilum diuisiones bonorum habent A. 1348. 1392. Petrus Trib. Sambor. Stanisł. Succam: Præmisł. Valentinus miles strenuus, reliquit Stanislaum.

Barzij. Notabant familiam suam ante à Blozwica, postmodum à Wisnicz. Stanislaus Palatinus Crac. de Blozew & in Wisnic hæret. Snatinen: Capitaneus. Vir pius & benignus, prudens nec indifertus Senator. Vitæ Catholicæ religionis cultor, & pro sua dignitate gratiaq; Principis florens.

rens. ita Epitaph. Crac. 1571. Ex filia Tęczyński Palat: Sandomir. Catharina, reliquit Ioannem. Andreas Erasmus & Petrus militia & ingenio excellentes. Isle ultimus Castell: Præmisl. Capitan: Leopold: fuit. In legatione Hispanica ab Augusto Rege missus, obiit. Ex Dzeduska suscepit prolem. Quos fortuna diffida infimæ vocationi concesserat, ut Bielscius folio 458.

Gorayscij de Goray perillustres & antiqua familia, haredes in Kraśnik: Christianus Vladislao II. disciplina generosa apprimè gratissimus, hostes patriæ ad Lublinum & Sandomir. forti pectore repressit. Iuonius lude terra Chelmen. Orator eximius Casimiro Magno Rege sceptrā tenente, in Tartariam Legatus missus, ferum bellum pace quietā complauit. Ita Io: Wrzesinius. Demetrius filius, Thesaurarius Regni, ingenio excelsus, Patriæ amator, qui viridi rerum progressu & successu obtinuit, ut filio suo Demetrio Ludouicus Rex supremum Marschali Regni honorem detulerit, & Dominium Szebrzesinense auiternē contulerit, quod & Sereniss: Rex Iagello priuilegio confirmauit. Hic tota liberalis extitit, ut ratione seruitij in terra Chelmen: Nobili Czark Prochanski, villas Gruszkę & Zapororze concesserit Anno 1399. ut refert Paproc. & Bielsc. fol. 272. Eius consilium sanum, quod Hedwigi Regine Virgini suavit. Sarnic. Albertum de Goray, amplum patrimonio meminit Paproc. in Stemmatis An. 1382. & alios quatuor Procop. Alexan. Andr. Nicol. Ex quibus subsequenti linea, magni hostium Reipub. defensores & Rothmag. Ioannes, Georgius, Adamus, extiterunt. Nulla equidem Patriæ negotia in pace & bello, domi & foris neglexerunt, sed quod optimi ciuis fuerat Regi & Patriæ reddiderunt. Adamus in Transiluaniam ad Sereniss: Regem Stephanum in Regnum inuocandum legatus missus cum Illustriss: Starzechowski, Tarto, Ostrog, Lezowiecki, fuit. Bielsc. fol. 725. Tanta dignitas familiæ Gorayscorum erat, ut pro honore & gratia illorum familiæ suas adiungere Magnates haberent. Vnde Samotulscij, Tęczynij, Olesnicij, Mieleccij, Ostrowscij, Tarnowscij, Krzepicij, atq; alia præclara ac magnifica domus, illorum sanguini coniunctæ manent. Ioannes filius primus, cui natura tantum præstiterat virium efficaciam, ut ferri laminas grossiores, cœu liquidam argillam in partes discerperet. Erat miles strenuus Stephani Regis tempore, nec expeditio militaris clara sine illo fuit. Ex Lanckoronska Cast: Vislicen: filia, suscepit Marcianum & Ioan: qui ex Nyszczycka Capit: Przasnicen: filia, suscepit prolem. Altera uxor illius Plazianka Magni gubernatoris Crac. & Capit: Lubaczouien. filia. Petrus alter filius, Aulicus Regius & Rothmag. victoriosus in Moschouia & contra Tartaros. In Rokosiano tumultu pacis cum aduersariis Reg: Maieſt. compositor. In iure & Comitij Regni acceptissimus. Ex Zelinſka reliquit Demetrium

metrium in exteris nationibus benè meritum, in patria optatissimum. Demum ex Lanckoronska suscepit Christophorum & Petrum. Adamus tertius filius Aulicus & Rothmag. Regius, cui iuuentus castra dulcia fecerat, prouectior ætas Senatum commendauerat. Hic ex Stupecka Castel. Lublin. filia suscepit Zbigneum, qui ad Chotinum contra Osmanum copias proprio sumptu cum tribus signis in castris tenuit. Demum Turciam Palestinam, & loca sacra peragrauit. Ex Lesczynska Palat: Belzeń. filia suscepit filium Raphaelem, non modicæ spei adolescentem.

Lipskij, Eadem domus cum Goraisciis, unde diuisa bona cum Goraisciis Ioannes Łyczkom vendidit, ut sub Goraisciis adnotauit Paprocius in Stemmatis. Ioannes de Goray & Nicolaus Lipski germani fratres moribus & ingenio excellentes. A tertio filio Iuonij referunt fuisse illos, & à Lipsko Lipskij dicti. Inferior ad Socalum diuisione bona acceperat, maior ex Stupecka prolem relinquerat.

Czurytowij, Lineam ex filio secundo Iuonij Historici dixerunt. Notabant familiam à Stoiance in districtu Præmisliensi. Martinus Czuryto totus Castris & Reipub. deditus, maxima indicia martis in iuuenili ætate, summos in prouectiori fructus belli edidit. In conspectu Ducis Magni exercituum Mieleccij Turcas & Valachos fortissimè repressit. Illius animi fortitudine Iaztowieccius exercituum Regni Dux Pal: Rus. allectus, filiam in Coniugem obtulit. Suscepit liberos militia strenuos, prudentia politica exemplares; Georgium qui ex Fredrowna reliquit Mariannam Castel. Camenecen. Stanislawski coniugem, ex qua Euphrosina Petri Potocki consors. Martinum, qui ex Firleionna reliquit Cathar. Nicolai Iarmolinscij coniug. & Barbaram Stadniccij Pocillat: Sanocen. consortem. Nicol. qui ex Lanckoronska reliquit Stanisł. Nicol. & filias & Andream.

Boratinscij de Boratyn, Demetrius Cancellarius Terrarum Russie, ut litteris comprobant. Anno 1374. Reliquit filios septem, qui cum diuisione bonorum diuersa cognomina sortiti sunt. Iurgi seu Georgius filius primus, qui à bonis Malczyce Malczycki vocatus, cesserunt in dote Tarto. Sienko seu Simeon, alter filius à Dubkouice Dubkowscij. III. Fedas seu Fedorius aut Theodorus à Tamanowicze Tamanowski. IV. Iwasko seu Ioannes à Tankowice Tankowski. V. Demko seu Demetrius à Micháłowice Micháłowski, qui reliquit Stanislaum & Georgium. VI. Filius Demetrius, qui cum ultimo fratre Basilio accepit Boratinum. Basilius duas filias habuit; Hasiām seu Elizabetham, quæ primum Cnazij Przedelnicij coniunx, demum Nicolai Krasnopolskij armorum Ascia fuit. Auus illius cum ab Andrea Boratinski dimidium Boratinij coëmisset, à Boratin familiam cepit notare. Altera

tera filia fuit *Margaretha*, virginem *Capit: Premisl. Krez* in tutoriam acceperat, sed patruus suus *Iwasko* recuperavit, & a *Patrua* *cha Constantinopol.* ut in coniugem illam habeat dispensationem obtinuit, ex qua suscepit filios *Steckum* & *Andream*, qui postmodum Catholicici facti, & *Stecko* *Ioannes* vocatus fuit. Erant viri *Mart* & *Patrua* consecrati. In *Valachia Sigis. Adalberto* regnante, Duce exercituum *Lanckorunski* de periculo saluarunt, & victoria occasionem acceperunt. In expeditione *Moschouitica* ad *Opocko*, rota molendinaria *Andreas* oppressus *Vilnae* occubuit. *Ioannes* vero ad *Poloscum*, duce ut fertur *Angelo*, vel *S. Casimiro*, septem millia hostium fudit, deiecit. In *Vngaria* vero, pro *Ioanne* Rege contra *Ferdinandum* pugnando, infelici praelio inter mortuos relictus, Diuina ope, collecta sanitate, *Cosciam* a *Magnate Vngarorum* conductus, melius conualuit, & in Regnum rediit. *Bielsc; fol. 523. Capit: Robatin: dicit.* Reliquit ex *Fredrowna Cathar: Orzechowska, Zophiam Zamiechowska, & Barbaram.* Filius erat *Petrus Castell: Belzen. & Capit: Sambor.* quem *Sigis: Aug.* cum parente Regina *Bona Barium* descendente miserat. *Iustitiam* quoque *Palat: Moldauiae* exposculante, Rege auctoritatem dante, administravit. *Isabellam Augusti Regis* sororem in *Vngariam* conduxit. De illo *Priluscus* in praefatione, erat *Vicesgerens Praefecturae Crac.* *Ioannes* filius *Petri Vexillif. Premisl: in exteris nationibus litteris & militari eruditus.* *Aulicus Augusti Regis*, habuit Coniugem *Barbaram Lisakowsa.* *Droiewscij in Premisl.* Terra per antiqua familia, toga & Marte celebris, regno & Reipub. proficua. *Ioannes* ex *Castel. Chelmen. Episcopus Caiaviae Bielsc: folio 589.* *Stanislaus Castell. Premisl.* optime meritis Reipub. utinam meritis & Ecclesiae Catholicae Rom. fuisset. Reliquit *Ioannem* ad exterarum nationes nuntium obseruantissimum Regiae auctoritatis & legum *Stephano* regnante. Alterum reliquit *Christophorum.* *Ioannes Thomas Cap: Premisl.* nullius expeditionis bellicae neglector, *Stephano* Rege castra mouente, ad *Galliae Regem & Magnum Turcarum Ducem Amurathem* legatus fuit; linguarum externarum peritissimus, *Biel: 758.* *Kilianus germanus* suus ex *Sobkowna* reliquit prolem. *Ioannes Christophorus* eorum tertius frater, *Secret: S. R. M.* obiit in aetate florida. Sorores eorum *Cathar: Herbuthoma, Castell: Sanocen. Capit: Premisl.* Regina *Krzechowska & Anna Wasuicowna.* Permanet usque ad dies modernos haec celebris familia consilio pPibus clari, sed Ecclesiae Romanae aduersi.

Strusouij qui primitus *Komorowski* a *Komorow*, sed in *Russia & Podolia*, ut contra hostes fortiter agendo pugnarunt ac quasi ferrum & gladios hostiles deglutierunt *Strusij* nuncupati sunt, tum a castro *Strussom* ita appellati, occisos a *Tartaris Magnificos Strussos* viginti quatuor ad sua

sua tempora Paprocius in Nido virtutum numeravit. Felix & Georgius decus Russicæ nobilitatis dimicando contra Bogdanum Moldaviæ Principem Pocutiam occupantem Alexandri Regis iussu, ille in prælio cecidit, iste fratri per medios hostes opem ferendo captus, & à Tyranno cum aliis octo capite plexus est. Cromer: lib. 30. Bielsc. fol: 500. Mars favorabilior die sequenti stetit; nam inito prælio cum Valachis Burcolabius Chotinen. occubuit, exercituum Dux Kopacz fuga vitam salvavit, Bogdanus supplices litteras ad Alex; Serenissimum Regem misit, libellum concordia postulavit. Stanislaus Strus à Tartaris in Rastauicensibus campis oppressus, hunc Nicol. Sempa de Armis Iunioris carmine celebravit. Reliquit ex Wilckowna duos filios Iacobum Capitaneum Chmielnic. maximum & felicem bellatorem, qui ex Potocka reliquit prolem. Alter Georgius filius, Asia terror, Africa & Europa amor fuit. Nicolaus ex Potocka quis qualisq; fuerit ex illius Epitaphio, in Camenecia Podol. disce.

Accede huc Christiane miles

Et quem referat hæc tabula vultum, intuere.

Talis erat ex vetustissima Strussiorum prosapia Illustr: Nicolaus de Komorow Strus, qui à natura prius ad macheram, quam ad cochleam extendere manus edoctus, statim à mamillis ad armillas, à lacte ad luctus instructus. Postquam varios undiq; terrarum hostes, Liuones, Hunpos, Valachos, Gethas, Moldauos, Othomanos ad Boristhenem, Istrum, Prut, Danubium fluuios maximè semper terruisset; indomitis Moschis strictum lupatum iniecisset, diuersis hostibus ex amore patriæ pro incatenato obside deuenisset, tandem lubrica bellorum vota in patriam redux, pro tot præclare factis à Serenis: Sigis. III. Halicien. Sniatinen. Colomien. Chmielnicen. Lubacou: Capit: nec non Senatoria dignitate cumulatus. Cum verò plus suis viribus Terra non sufficeret, ad caelestia cum summo Ecclesiæ, Patriæ, Senatus, militum mærore Anno 1627. die 7. Ian: Ætate 50. accersitus abiit. Reliquit duas filias, unam quæ Adamo Kalinowski Bractau. Vinnicen. Lubecen. Loiou. Cap. primum nupta fuit, postremo Illustris: Duci in Wisniowiecz Palatino Russiæ. Altera filia Sieninska, habet filias.

Komorowscij de Komorow, generis nobilitate, ac plurimis heroicis virtutibus insignes. Iacobum Komorowski, pugnantem pro Suidrigailo 1431. Bielsc: fol. 338. refert. Petrus qui ob præclara merita in Vngaria septem arces loco præmij tenebat, quæ omnia bona, vt Cromer. lib: 27. sub Anno 1472. refert, quia filium Regis Casimirum receptauerat, ultore Vngarorum Rege amiserat. Hos Serenissimi Reges amplis ditionibus & honoribus, dum ex Regno Vngariæ in Regnum Polonia deueniunt, condecorarunt. De beneuolentia Petri in Casti-

K k k

mirum,

mirum, Bielsc: fol. 455. Christophorus filius Petri heres in Zywiec Castel: Sadecensis, qui in dies maiorem affectum, tam belli quam pacis interstitio Regibus præstiterunt, reliquit filios duos, illius germanus erat Pocillator Cracouiensis, sororem Orliko in Coniugem dederant. Retinet pro sinceris actibus benedictionem Domini, usq; in præsens horum Komorouiorum domus. Stephanus cum in Ciechanouien districtum eius prædecessores venerunt, ille posteros bene Marti deditos in Russiam, Podoliam, Lituaniam, uti possessores transiit. Ita viro præstanti quæuis terra patria est. Fundauit in Sonsk Ecclesiam Parochialem ubi & sepulti quiescunt. Andream reliquit strenuum militem, ex qua Ioannes Falk, ex illo Andreas cum ætate militarem ducit annis 30. Miles Vexillifex loco tenens Rothmag. ducum campi Kazanow Potoccy. Clarebit familia Komorowsciorum in castris & bello. Nam Petrus Ordinatione Regia Cosacorum Boristbeneñ. vigilantissimus gubernator, & Commissarius generalis, illam sanguine Scythico & hostili irrigare & promouere non desinit.

Prochnicij de Prochnik in Præmisl: Terra. Maximi in Regno & Ecclesia. Putabat magnum quondam Socrates nasci hominem eumq; Græcum, idq; Athenis; at maius existimo nasci Polonum Equitem, idq; ex Ducum antiquissimorum: Nituntur Prochnicij Ducum de Bibel Russiæ sanguine, ut ex Priuilegio Casimiri de data Sendomir: in die S. Iacobi Apost: 1361. patet, ubi dicitur: Significamus tenore præsentium vniuersis, quod veniens ad nostram præsentiam, Generosus ac Magnif: Demetrius Chotko Dux de Bibel. Monstrauit Maiestati nostræ Ducis Leonis & cæterorum Ducum prædecessorum, super bona hæreditaria Oppidum, & villam Bibel, cum adiacentibus villis, quod quidem Priuilegium Vladislaus Rex ad petitionem Andr: & Chricko Ducum de Bibel, Cracouiæ feria quinta post Dominicam Reminis: A. 1406. confirmauit. Et hoc Oppidum Bibel hæreditas Prochniciorum ad ætatem nostram fuit, licet ab arce Prochnik, Prochnicij nuncupentur. Modo transiet in alienas domos. Andrea Vargocij iudicium fuit. Quod post oppressam à C. Iulio Cæs: Romanam libertatem & euersam Rempub: quidam Ciues ab eo Dictatore pulsati alij metu Tyrannidis, Italiam deseruissæ. Ita Miechouius lib: 4. c. 39. & superius lib: 2. c. 8. Cromer l. 3. Florus lib: 4. c. 1. Pulsus ex Etruria Libo, ex Vmbria Termus, ex Corsino Domicius. Et Plutar: eiectum à Cæsare Bibulum refert Lucium. De his passim Cic: ad Atticum. Venerunt Pisis solucentes per mare Tyrrsenum ad occidentem, & per occidentalem Oceanum ad Balticum mare appulerunt, & littora Samogitia & Curlandiae amplexi sunt, ubi Ciuitates extruxerunt, Romnoue, Liba, Bibel in Liuania, demum ad Carpasum montem erexit oppidum

pidum Bibel sedem Prochniciorum vsi sunt pro armis Carrafa, à quibus alij in patriam reuersi Bibuli, Carrafa vocitati fuerunt. Ita ille, ut in bello de familia Prochniccia in bibliot: Patrum Soc: Camenetia in Podolia patet. Demetrius Chotko Dux de Bibel, Andreas & Chricko germani fratres. Kudin cuius filius Procopius, Dußyn, Batko, Ia. ochno, Alexander Skoruta. Hi omnes conscripti sunt cum familiis & successoribus suis in Ecclesia Ruthena monasterij in Chorodisko propè oppidum Bibel, nam erant Schismatici, sepulti ibi numero 402. Daniel filius & successor ex Alexandro Skoruta factus Catholicus Romanus, ante ducentos octodecim annos, à quo defluit nobilissima Prochniciorum prosapia. Nicolaus Prochnicki Cast. Premisl: Senator grauissimus sapientissimus, 1451. Andr: Metropol: Chijou. Nicolaus Episcopus Camenecén. plurimis legationibus ad varias nationes celeberrimus, Vladislai Casimiri III. Regis Pol. fratrem Regem à Bohemis electum Pragam deduxit. Ioannes itidem Episcopus Camenecensis.

Dum currunt, amnes splendet crux infula fulget,

Prochnicijs magnis Sarmata magnus erit.

Andreas & fratres illius Reip. honori atq; militiae consecrati. Addit Laurentius Swieckouius Notarius Leop. Petrum amatorem patriæ & fidelissimum protectorem, de quo Canon: Leop. Scrobisouus. Pugnante Ioan: Tecinio ad Seretum contra Turcos, Valachos, & dissipato exercitu Polono Prochnicius Tecinio pedester gradienti equum offerebat, qui cum nollet dicendo, vita nolo priuare egregium militem, ille dimisso equo pedester cum duce ibat, & ambo in hostium manus venerunt. Quo cognito hostes virtutem admirati in patriam dimiserunt. Ioannes Andreas apud Philip. 3. Regem Cathol. octennio internunciatus, demum illustris: Cardin: Radziuilij iudicio Canon. & Præl: Cathedral. Crac: post Abbas Sieciechou. Mox Episcopus Camen: & Illustris Melitensium ordinis per Regnum Pol. & Ducat: Litu: protector, ad vltimum Archiep. Leop. Senator à Regia maiestate tertius omnium applausu nominatus datusq; fuit. Quem ita Archipræsulum Leop.: collector extollunt:

Orbatum clerum populumque dolore leuasti

Succedens magno magnus & ipse viro.

Ovtinam Deus adnumeret tibi tempora multa

Conatusque tuos posteritate iuuat.

Extat Prochnicia domus in præsens & domi Reip. proficua, & in militaribus campis strenua, & in exercitio animi studiosa. Vnde virebit, virebit seculis & celo.

Krzecowscij alias Sieniomscij, ut ex Actis Premisl: colligitur à Sieniom.

ubi feria 3. proxima post Festum Omnium SS. Anno 1438. Sienko de Sienow, Castel. Leopold. & Succam: Præmisl: beneuolè recognoscit, quod villam Borbka in Præmisl. Terra, quæ sibi cessit iure propinquitatis post Nob. Wasco Nicolao Tlocimost, pro ipsius fidei seruitio obligat & inscribit &c. Sed anno 1541. successor Tlocimostij adicitat pro cuius ne Andr. Krzeczowski Viceiudicem Præmisl. Excelsa virtute, consilio moribus manet & floret hæc familia. Vnde Mart: Kazanowski Campestris Regni exercituum filiam dedit Krzeczowio in coniugem, Halicien, Dapifero.

Werescinscij in Chelmen. Terra. Fedorius ut antiquitate generis, ita & præstantia actionum celebris, ex Sosnowska suscepit Andream quem Sosnowski germanus coniugis Werescinscij, Gregorius factus Catholicus & Bucaccij Episcopi Chelmensis promotione Officialis & Canon: in fide Catholica contra fratris sui Vladica Chelmen. intentum, baptizauit, educauit. Andreas post educatam iuuentutem litteris, in bello ad Obertinum feliciter, & cum lucro famæ & honorum, martis trophæa retulit. Accepto vinculo matrimoniali, cum filia Nicolai Loski armorum Ramicz, consanguinea Episcopi Posnaniensis. Braniccij, ad parentes gratus hospes redijt. Sic namq; euenit, quod bona causa tandem triumphat. Chelmensis terræ Viceiudex fuit. Ioseph filius And. Abbas Sieciechou. probitate & sanctitate vitæ maxime commendatur. Scripsit opuscula de contemptu mundi, de purgatorio, de confessione & communione. Proficuum Ecclesiæ, pauperum patrem & humanissimum finis vitæ inuenit. Erat Werescinsky Episcopus Chiouiensis, à quo & Oppidum Faustauia erectum Werescinum nuncupatum fuerat. Felix pastor, in quo cum magna grauitate coniuncta humanitas, mira in obscuris cognoscendis prudentia, matura in arduis diiudicandis sapientia.

Wasiczinscij de Wasiczyn, qui unicuiq; hoc exemplariter in se declararunt, quod non sibi netipsis nati fuissent, sed quod ortus illorum partem patriæ, partem amici vendicare deberet. Gaspar Wasiczinsky post militares conatus, cum Castel: Chelm: filia Lysakowska fedus matrimonij suscepit, & reliquit posteros. Sciborius frater ex patre quem procreauit Polanowska, soror illorum Elisabeth optimè educationis & grauissimis moribus Belzeccij consors erat. Christophorus qui ad conflam ætatem castris & militiæ deditus speciosam sui nominis famam reliquit. Nulla fuit expeditio bellica cui non adfuerit: Reliquit ex Cætherowna filios & filias.

Braniccij. Multorum mores hominum conspexerunt & vrbes. Sebastianus Episcopus Posnaniensis. Sigismundo Augusto Regi affabilis, & Elizabetha Regina Insignitor præsentialis, vixit Anno 1543. Paproc: in Stem-

Stemmat: fol. 546. Bielsc: fol. 584. In Confirmatione Priuilegia-
rum Ordinis Pradic: Carmen: ponitur idem Reuerendissimus præsens,
Skorutouij, Skoruta Alexander ex Ducibus Bibel, in Prochniciorum
familia ostendimus. Ex his in Premisliensi Terra antiqua domus, ex
quibus Historici Stemmatum nobilium, Georgium à quo posteritas nu-
meratur, & Ludouicum fratrem memoria prodiderunt. Ludouicus
ex Paniem'ska Capit. Zydaou: filia reliquit pignora, quod Eduar-
dus Anglorum Rex ita magnificet, ut moriendo dixisset: Ista pignora
erunt mihi eburnea palatia, in quibus habitabo quoad stabunt.

Lachodow'scij in Russia, Hos ante Wankowie appellabant, dum Græco
ritui deuotum animum offerebant. Wanko Strumieto Zamoiscio Ca-
stel: Leopold. vendidit villam Winniki, antecessor eorum & villam
Czyſki, quam Patres S. Francisci Leopold: tenent fundatione, habuit.
Hieronymus à Lachodow Lachodowski Castel: Volhinia, reliquit Sta-
nislauum excellentem in militari & Rothmag. quem germani fratres,
Marcus & Nicolaus occiderunt, quartus filius erat Andreas, Anna
filia Succam: Nurscen. Brzuska coniunx.

Krupscij in Chelmenſi Terra, in bello contra Bogdanum victor Georgius
Castel. Betzensis, Bielsc: folio 514. qui postea Castel. Leopold. Cap.
Hrodelen. &c. Idem folio 537.

Drzemlikowie in Chelmenſi Terra, Regius miles ad Pſcouiam, Bielsc:
folio 782. Drzemlik.

Łuscew'scij ibidem, desijt familia quam & Strusij colebant, Paproc: fo-
lio 543. in Stemmat.

Chrysaw'scij ibidem.

Saporow'scij in Chelmenſi Terra.

Mogilnicij.

Solomon'scij.

Oscislaw'scij in Premisl.

Biernaw'scij in Premisl.

Rocimir'scij.

Smiotankowie in Russia, antiqua familia in Podolia erat celeberrima
domus, fortitudine, diuitijs, honore. Lukianus ex Buczacka natus,
à Vladislao Rege Poloniae & Vngariae, in præmium Biatobuzniciam
obtinit. Ex Bachanska suscepit Iuanum, qui ex Potocka reliquit Ni-
colaum militem strenuum, & Chriſt. Cieklińska cum Hedwig Budzi-
sowska, qui ex Strusowna suscepit Helenam Dominici Brzeski coniu-
gem, ex Laszczowna Tucapska, suscepit Stanislaum Alexand. obierunt
in pralio cum Valachis, & filias Margar. Potrikowska, Hedwig. Cho-
cimirska, Annam Ieziorkowska Ensifer Podol. Iste Nicolaus à Schi-
smate recessit.

Ostrowscij in Russia, Ioan: Rothmag. in Moschouiam Capit: Dimen: nunquam occasionem belli contra Tartaros & Moschum deperdidit. Cum Serenissimo Stephano in Liuania, ad Gedanum, Polociam, ad Lenarthum, Ascaradum infractus & indefessus miles. Nec dissimilis ei germanus frater Fœlix fuit. Optimum militem in Liuiam ad Kieſi in Moschouiam quoq; deducebat, quapropter gloriosè & cum triumpho de gladij arena recedebat.

Rynkouij in Podolia. In priuilegio Boleslai alias Suidrigalio dato Conuentui Camenecen. in Podolia Ordinis Prædic: in villam Zubrowce, Anno 1401. Rinká ponitur de Sokolec.

Korburth antiqua domus.

Chanscij in Chelmen.

Herodiscij ibidem.

Balaban. Antiqua familia foris & domi. Scandeburgi bellum cum Turcis deductum, fortitudine animi & solertia illorum prosperum exitit. Hic motus belli & gloriæ desiderium, ex Albania in Russiam eos reduxit, quod Historia Roxolana testantur. Hedion seu Gedeon Wladika Russia ritus sui promotor ardentissimus, sed in schisma suum cecutiens. Basilus suus germanus rei militaris studiosissimus, & victoris fortuna receptator. Reliquit optima indolis prolem. Ioannes surdus quidem & murus, sed fortunati belli subiectum convenientissimum, Mieleccius si uixisset, apertius referret. Georgius in Lith: Ducatu statum & mansionem elegit. Alexander natus ex Zolkiewska, trophæis illustrando familiam, Capit: Winnicen. Rohatin. Trebowliensem in premium habuit. Cognouit pro Patria Scythicam captiuitatem ex Cecora expeditione. Reliquit ex Iarmolinska de Sutkowna filios, Georgium Capit: Trebowl. perpetuum S.R.M. Rothmag. & Alexandrum, qui in Italia lumen fidei receperunt.

Cuper. Hic in unione M. Duc: Lit. cum Regno Polonia accepit hæc Arma quibus nunc utuntur Woynowie. Bielscius fol: 313. sed fallitur. nam Tubis tribus pro armis & insigniis Woynowie in Lit. utuntur & gaudent.

Iarmolinscij, Antiqua familia, ut ex multis priuilegiis colligitur. Chodko Croata de genere Despotorum primus Iarmolinski venit in Regnum Polon. Vladislao Iagel. regnante: anteriora obsequia Regibus Vngaria oblata dum deserit, à Rege Vladislao cui seruitia militaria dedicauerat, villam Iarmolince ad Smotrycz oppidum & fluminis initum iacentem & pertinentem accepit. Priuilegium Ruthenico charactere in pergameno reseruant de Data Cracouia 1407. Extant confirmationes Regiæ priuilegij per Cancell: Ioan: Ocieski, & Valentinum Dębinski, obij in quo-

in quodam bellico congressu Chodko, dum reliquit filium Olechnum seu Alexandrum militem celeberrimum, & Regibus fama & virtute commendatum. Hic erexit oppidum Iarmolince ex villa, & à Casimiro ius Teutonicum impetrauit, ubi hæc in Priuilegio posita leguntur: Nos magna altaque merita Generosi D. Olechnonis de Iarmolince, fidelissimi, dilecti, quibus Maiestati nostræ singulariter placere meruit, compensare volentes, &c. Dat. in Ciuitate Torunen. 1455. Ex Kalenniczanka districtus Cremen. (iam mascula deest Kalennikow familia, & possessiones ad Iarmolincios & Sienutas coniugio reuolutæ sunt) suscepit Basilium, qui sterilis decessit. Dachnum, qui diuisione bonorū heres in Iarmolince factus. Fedorium, qui heres in Sutkowce, à quibus et Sutkowski denominatus fuit. Est horum memoria in Castro Camen.

Anno 1476.

Sutkowscy, alias Iarmolinski Fedorius, reliquit filios Dachnum et Basilium. Referunt hoc Acta Terrestr: Camen. 1534. Dachno reliquerat Iwanum, et in hoc linea mascula defecit. Filie Iwani Sutkowskie, Barbara Mag. Alexandri Bataban Roth. S. R. M. Vinnicen. Rohat. Capit: confors. Catharina G. Adriani Iacimirski Pocill: Podol. confors fuit. Dachno Iarmolinski, filius Olechnij habuit in coniugem Woskam filiam Alexandri Wronowicki Capit: Winnicen. cui inscripsit reformationem super Iarmolnice: Dat. Cam. in Terrestr. 1456. suscepit ex illa filios Iuchnū Seuerinum, Vasilum seu Basilium, cum quibus Sigismundus I. Rex. bona sua Regalia Napolne, Loskowice, pro bonis illorum villa Hermaki commutauit Anno 1538. Dat. Crac. Seuerinus erat vir militaris et bellicofus, Præfectus copiarum Ducis Demetrii Wiśniewiecki. In bello Valachico occubuit. Basilus post militarem peractam, curam domesticæ familiæ accepit, & coniugio celebrato filiam Margaretham quam post Andr. Czolhanski coniugem fecit. Iuchno post actus strenuos militares ex Kornalowska districtus Premisl. suscepit Romanum & Matthiā. Romanus cum Tysarowska habuit Andr. & iste ex Mikulinska Georgium, illustrarunt castris vitam. Mathias ad martem quasi natus fuit, multoties copias sub auspiciis Ducum in Ostrog deduxit, quapropter summè dilectus Basiliam & alia bona ab illis tenuit. Et quia sub suo regimine Moldauios, Scythas, Lituanos, Polonos tenuit, diuersimode ab illis nominabatur. Scythæ & Valachi vocabant illum Aga, hoc est Rothmagister, Præfectus copiarum. Hinc obtinuit nomen Agis, & ita plerumq; ab Historicis nominatur. Paproc. in Stemmat. fol. 1577. & sub Armis Korczak. Grauitè afflixit Tartaros aliquoties ad Krasitow. Ex Marianna Dziusanka reliquit hos filios, Hieron. & Venceslaum, qui steriles decesserunt. Nicolaum & Constantinum. Nicolaus non degener militia patri, à prima ætate in castris educatus, miles cum Illustriss:

striff. Sieniawski exercituum Regni Gen. tandem & copiarum Praefectus Illust. Ducum Constantini & Ianusij, cum Illust. Stan. Zolkiewski Cantimirum Scytham ad Vdycz repressit, ac primus iussu Praefecti Geney. arma cum hoste conseruit. Ex Catharina Iatowicka suscepit Nicolaum & filias, Barbaram Maximil. Tripolscij, & Zuzannam Domest. Strybol consortes. Ex altera uero consorte Margaretha Knazij Skoliscij filia, suscepit Georgium, & Annam, quae in uirginitate obiit. Nicolaus Nicolai Aui & Patris imitator in bello & Reipub. negotiis. Postquam aetatem iuniorem litteris excoluit, primum commilito vexilli Illust. Sieniawski exercit. Gen. demum Illust. Zolkiewski sub quo & Iudex atq; arbiter causarum in castris fuit, mortuo Zolkiewski factus est commilito filij illius Rubiesou: Capit. Prouecta aetas fecit virum expertum in sago, et in toga grauissimum, ad obeunda Reipub. & Palat. Podol. munia dignissimum, erexit propugnaculum in proprio solo Iarmolince, ex Cathar: de Goray, Martini Czurylo ex Iazłowiecka filia, suscepit Michaëlem, Annam, Zuzannam, Elizabeth. & Ioannam. Georgius uero frater Nicol. post adolescentiam litteris ornatam, miles sub vexillo Praefecti Gen: Zolkiewski, tandem contra Osmanum ad Chotinum Procopij Sieniawski, Vexillifer stipendia Regni promeruit. Ex Kalinowska Alberti Venatoris Podol. filia suscepit filios et filias. Isti duo fratres fidem Catholicam Romanam amplexati sunt. Constantinus uero alter Matthiae filius dignus memoria miles & Scytharum strages ex Bochouitinowna in Pal. Volhineñ. reliquit Ioannem strenuum fortitudine & peritia militari. Ex Cathar: Strybulowna sperat benedictionem prolis, nam filias solum habet ex quibus aliqua factae sunt moniales ritus Graci, Marianna uero facta est coniunx Georgij Puzyna Succam: Volodimir. Nobile sic uestrum munus iuuenescat in auum, Annos Arcadij ducite recti, pij.

Włododijowscij de Włododijouice in Podol. Ex Moschouia uenerunt uir priuilegiis Vladislai demonstrant, Thomas ex Sutkowska prognatus, reliquit ex Lasłowiecka Constantinum continuum militem. Hic cum Piasiecka habuit Fridericum Iazłowieccio Duci peramabilem & strenuum militem, cuius filius Petrus in captiuitate Scythica vitam finiuit. Alterum habuit Georgium cum Serenis. Stephano ad Polociam, Gedanum pugnatorem, hic ex Chodiowska reliquerat Petrum & Matthiam, qui cum Stephano Potocio in Valachia à Tartaris oppressi sunt, Christophorus cum Duce Coreccio & Anibali militiae operam dederat. Paulus militarem cum Herbort Cast. Camenecen. Potoccio Andrea, Lanckoronscio profitetur. Simon illorum germanus Domino seruire, sub paupertate S. Francisci elegit.

Szumlanſcij de Szumlány, Marcus cum Lahodowska reliquit filium Maximum, qui omnia bona parentum ob necem Saporowski & Turecki amiſit. Reliquit ex Opryſowska filios nouem, qui dum ſolum villas quatuor patrimonij haberent, animum ad militarem totaliter applicarunt. Alexander vnus ex illis & ſortem ſuam in villis, inſeruiendo Reipub: amiſit. Petri filij, Iuanus in Valachico pralio occiſus, Paulus in Moſchouia, Andreas ad Smolenscum cecidit, Stephanus ſuperuixit. Ex illa ſunt Iuanus & Paulus, vnus ex his nouem filiis Paulus ubiq; terrarum miles in Prussia, Moſchouia, Moldauia, vſq; ad ſenium honorifice militat Rothmagiſter.

Ziolkowſcij, Zbigneum Canon: Crac: Epitaphium Cracouia dicit 1583.
Zoratincij in Ruſſia.

Serebczyſcij in Chelmenſi Terra.

Zaranek in Breſtén.

Stawſcij in Chelmenſi Terra.

Drzewincij in Volhinia.

Serebryſcij. Qui ob ſingulares virtutes & debita in patria obſequia in ſuo Territorio officiis diuerſis fungebantur, nouiſſime verò duo fratres vnus Notarij Terreſtris, alter Pincernæ Chelmen. officia obtinebant: quorum filij ſuperſtites militaribus ſtudiis occupati, in diuerſis expeditionibus huius temporis, bonum nomen ſibi compararunt, & vnus ad præſens Adalbertus Serebryſki Canonicum Cracouiensem agit, & in Collegium Secretarium Regiorum cooptatus, vir ingenij acri & iuris patrij peritia præſtans, tum diuerſorum negotiorum tractatione Magnatibus chariſſimus.

Czernieioſcij in Ruſſia, qui & ob litterarum peritiam, & iurium notitiam, & virtutum excellentia Succamer: Leopol: Iudices Tribunalicij atq; alij officiales Regni iuſtiſſimi fuerunt.

Drohoioſcij in Præmiſl. Terra.

Mleczkouij in Podlaſia, Grimislaus Mleczko Capit. Kobrineń. Miecislaus Capit: Mielniceń. Iudex quoq; ſimul Terreſtris Droicen. vir ingenio & ſacundia magnus. Attendite ò nobiles, Quid

Fama perit nunquam Lethæis inuida lymphis
Æternum nomen, qui benè vixit, habet.

K O R N I C.

Błogosław Hospody. Biesowie.

D E L I N E A T I O.

*Cruz cum
panibus.*

IN petra ad tres gradus efformata est Cruz admodum literæ Græcæ Tau erecta, ad cuius ramos seu extremitates sunt duo panes affixi, seu extremitatibus impositi. Campus est rubeus. super galeam sunt quinque pennæ Strutionis. Petram verò grizeam, Crucem autem albam colorabis. Panes Ruthenis communes filigineos, colore castaneos deduces.

O R I G O.

ADucibus Russiæ ortum inde pater quod Dlugossius refert. Genus, inquit, Ruthenicum Dominis suis fidum. Concessa fuerant militi sic dicto, ob fortem cum hostibus tam gentis quàm fidei congressum. Quapropter & Kornic vocantur. Sed quia posteritas maiorum facta ardentius imitabatur, post hostium varios congressus additi sunt Crucis extremitatibus panes, cum benedictione Ducali à Domino inuocata, more Rutheno *Hospody btohostawi*. hoc est, Dominus benedicat. Quare & secundo cognomine *Hospody btohostaw*, hoc est, Dominus benedicat, vocata fuere. Verùm nequitia temporum, & fortunæ instabilis fraude, dum hosti percrebrescenti cedendo, proprias sedes dereliquissent, & in Silesiam recessissent, ibique iam incolæ facti, more suo inobedientes seruos, & subditos sapius hoc vocabulo *Biesy*, id est, Dæmon, increpassent, vocati sunt *Biesy*. Vnde & arma illorum *Biesowie*, appellata fuerunt. At communissime vocantur Kornic.

AVREA

AUREA LIBERTAS NOBILIVM POLONIÆ.

A Ntiqui libertatis dignitatem efferendo, illam Deam vocitarunt, ac ipsi templa & atria publicis quoque sumptibus post Publium Victorem, post consecratam ipsi domum Ciceronis in exilium à Publio Clodio Tribuno plebis acti ædificarunt. Attamen libertas ab eis exulabat, nec auream libertatem Nobiles veraciter tenebant. Lego apud Alciati interpretem Embl. 151. quòd in templo Feroniæ, quæ libertatibus Dea erat, Tarracine sedile fuisset lapideum, in quo incisum erat: *Bene meriti serui sedeant, surgant liberi.* Mixta quædam libertas Romanis fuit, si liberi seruis loco cedebant. Auream libertatem illam vocandam, quam Iustinianus Instit. lib. 1. Tit. 3. sic describit: *Libertas est naturalis facultas eius quod cuique facere libet, nisi si quid cum aut iure prohibetur.* Vel ut Cicero pro Cluentio: *Liber est in cuius potestate est arbitrio suo vivere, eatenus tamen ut lege instituto permissum fuerit.* Sed si lex fuerat plurima, quæ vix non omnia vetat, aut fuit ab vno in præiudicium alteri, equidem nec libertas vocanda est. Lycurgus tulerat legem, ne mulieres in festo mysteriorum curru veherentur, aliàs mulierum luerent. Nonne præiudicium honoratis? Quare ut iniquam tulit fortuna, eidem vxor primò deliquit aduersus hoc psephisma, & damnata est. Perycles Athenien: legem posuit, ne ciuis sit in Repub. nisi utroque parente ciue natus. Tulit fors, ut nothum superstitem haberet. Clisthenes primus exilium introduxit, & eo primus damnatus fuit. Zeleucus Locrensibus legem de adulterio tulit, & filio suo oculum ac sibi alterum primus lege seruata eruit. Nobilitas Polona verè Aurea libertate gaudet, non vnus sed omnes vnanimi consensu legem statuunt & abrogant, nec aliquod præiudicium admittunt. Hinc Kornicio in libertatem adscripto Crux conceditur, panes adduntur, pennæ Strutionum adhibentur: horum verò fundamentum stabilis petra, hoc est nunquam violata libertas. Vocauit namq; tantam libertatem sanguis effusus pro patria, honestis in moribus virtus in amplexu, fidelitas in Regem, & eundem firmant, eadem ac stabiliunt. Hanc inflexibiles Kornicij acquisiuitis libertatem, vnde Senatorum titulis honoribus donati permanetis. Ut igitur libertas vestra sit in æuum permanens, Seneca ep: 47. libertatis Encomium obseruate. Libertas est nulli rei seruire, nulli necessitati, nullis casibus, fortunam in æquum reducere.

*Libertas Dea**Libertati idola.**Meriti serui. Libri cadunt seruis.**Leges in præiudicium lata**Lex ab omnibus ordinibus statuta libertati haberi.*

REGALES MANVS.

O Primum Ciuem manum Regiam esse, qualibet Respub. affirmabit. Eorū namq; non alia vox est, quàm illa, de qua Virg. II. Æn. *Oremus pacem, & dexteras tendamus inermes.*

Etiam optamus manus Regi.

*Optimus Ci-
uis in quo.*

*Tapetes viri
boni.*

Kornia.

*Somnia du-
plicia.
Manus mil-
ia somnium
bonum.*

Neque in alio Cicero Ciuem optimum ac proficuum patriæ & Regno ponebat. Ita namque ait Orat. pro Sest. Hi & audaces, & mali, & perniciosi Ciues putantur, qui incitant populi animos ad seditionem, aut qui largitionibus cæcant mentes imperitorum, aut qui fortes & claros viros, & benè de Repub; meritos in aliquam vocauit inuidiam. Qui vero sceleratorum impetus & conatus represserunt, qui auctoritate, qui fide, qui magnitudine animi, consilijs audacium resisterunt, ij boni ciues semper habiti sunt. Et lib. 9. ad Attic. ait: Quis in tanta malorum colluue bonus? Phanicem appellem hominem, cui Cinnamonæ subster- nam & aromaticas menses. Vestris armis encomia ista ô Kornicij, conueniunt. Regales manus estis, nam Regis regum insignia manibusque illius consecrata tenetis, & munificentiam regalem panibus vestris exprimitis. Ac inde vos Regales manus nominabo, quod Regni Polonia Historici Ducibus vos Russiæ ac Dominis suis fidôs primùm nomina- runt, & Reges fideles sibi cognouerunt. Quapropter Casimirus Rex, Anno 1343. cum à Duce Zegan armis territorium cum ciuitate Wischo- wa, & Castro Cieniawá recuperasset, ibi Georgium Kornicz militem Nobilem præfecit, qui ita fidelis Regi fuit, vt nisi iam quieto & placato. Rege, compositisq; cum hoste rebus inde reuocatus cesserit. Ita Alber- tus Strepa in sua Chronica. Quis igitur vos Regales manus esse nega- bit? Si aliquis plures se habere manus somniauerit, refert Pier. l. 35. c. 29 potest prospera expectare. Id enim protendit, & clientum & amicorû & pecuniarum prouentum exuberantem. Effectus omnis in vobis ap- paret. Somnium si adfuerat, ignoro. Sed si somnium & vigilantium est, (spes enim tale quid esse dicitur) vigilante Rege, à vobis non dormien- tibus non modica spes, dum tot honoribus præditi, tot titulos confer- tis, vobis admissa circumspicitur.

*Cinge comam Kornicz geras nunc solus honorem
In nostro non sit æmulus orbe tibi.*

ABUNDANTIA PANIS.

*Sacci cum
frumento &
auro.*

S Accos plenos frumento & auro reuerfi ad Iacob filij ex Ægypto à Ioseph, dum præsentant suo genitori, quis non abundantem pa- nem diceret? Sed abundantiores eorum sacci pane non erant, quàm cum in medio frumenti patera auguriorum instrumentum vt fe- rebatur, inuenta in saccis fuerat. Sed concedamus mysterij gratiâ. Ego quidem Arma hæc vestra Kornicij, pro omine certo habeo, quod sint symbola quædam abundantia panis in domo vestra. In cruce namque vniuersorum Dominus, & recreator IESVS omnium auguriorum bonorum, & omnium gratiarum appendit, quapropter crucem hanc vestram panibus adornatam omen abundantiæ panis meritò vocitabo.

Celebra-

Celebratur Octauij Cæs: principatus aquilæ ostento notatus, cum
 enim in via Campana pranderet, Aquila ex improviso panem ei arri-
 puit de manibus, & leniter deinde reddidit. Magis celebrandum ve-
 nit quod ad tam salutifera signa Armorum vestrorum panis superaddi-
 tus fuerit, signum enim erit quod à tempore quo vobis redditus iste
 panis fuit, in tempora à vobis non eripietur. Quocirca figendus e-
 rit vobis æneus titulus, in quem & panis modus & præcipientis nomē
 incidatur. De Ragonio Celso Vincentino habet Commentator Al-
 ciati lib: 7. C 36. Cuius accessus ætatis amplissimi honoris & quod
 solet senioribus prouenire ornamenta promeruit: Nam rexit Annona-
 riam potestatem vrbis æternæ, ea æquitate, vt inter omnes qui ad eum
 animo litigantis intrassent, parentem plerumque magis, quam iudi-
 cem præbuisset, hinc factum est vt nos voti compotes abiremus. O-
 ptimus titulus viri, vester verò titulus erit, vt abundantia panis fæli-
 ces permaneatis.

*Panis ab a-
 quila acce-
 pit redditus.
 Octauus Cæ-
 sar pane Im-
 perator augu-
 rator.*

*Ragonij Epi-
 scopus.*

Eleemofina.

Mittere triticeos in pastum plebis accruos.

Nec aliam cælum postulat inde notam.

FINIS OPTIMVS RERV M.

EX optimo principio optimus sperandus finis; Nam dimidium
 facti qui benè cæpit habet. *Quare Alciatus Embl. 127.*

*Finis optimus
 ab optimo
 principio.*

Auspiciis res capta malis, benè cedere nescit

Fœlici quæ sunt omine facta iuuant.

Quicquid agis, mustella tibi si occurrat, omitte

Signa mala hæc sortis bestia praua gerit.

Sed quomodo principium optimum constituemus? Sophocles ita
 statuit.

*Principium
 optimū unde.*

Quicunq; rem recta ratione incæperit

Bonum illius certò sperabis exitum.

Plautus verò duo hac in parte statuit: Primò.

Si quam rem accures sobriè aut frugaliter

Solet illa rectè sub manus succedere.

Secundo.

Si malus aut nequam est, male res vertunt quas agis.

Sin autem frugi est, eueniunt frugaliter.

Demosthenes verò 1. Olinth: Si initio statim prudenter & diligen-
 ter administraremus omnia, res nostræ meliore loco essent, & mole-
 stijs quas parit socordia careremus.

Sed omnium nobilius Cic: 2. de Legibus. A Dijs immortalibus sunt
 nobis agendi capienda principia. Nam Deo demonstrante principium
 nullus officit obex.

*Crux infide-
lem conuertit
Imagines in
Crucē.*

Optimus profectò finis vos manet, ô Kornicij, nam optimè incipistis à Deo & Christo, Crucem assumendo in Arma. Nullum enim felicius auspiciū esse potuit Crucē, cedit his omnis mustella: *Council Nican. 2. refert*: quendam sibi formandam crucem ē ligno genūli conuulisse, vt fecit; ex vna parte imago apparuit Crucifixi cum titulo *Emmanuel*, ex altera imago Michaelis Archangeli, cum titulo *Quis ut Deus*. In tertia imago Gabrielis Archangeli, cum titulo *Fortitudo Dei*. Hæret & tremit artifex, ferro displodere satagit attonita manus conuertitur, & credit Christū Deum & Redemptorem. En quā auspiciatum principium Crux & Deus. Optima principia vestre ornatapane, ornata pennis, solidata in visceribus petreæ, optimus quoq; & finis vester.

*Ædepol vt quisq; rem accurat suam
Sic ei procedunt post principia deniq; fines.*

LINEA FAMILIÆ KORNICZ,

DLugossus Kornicij genus Ruthenicum dominis suis fidum. Georgius Kornicz, Anno 1343. Albertus Stropa, his verbis de illo. Dux de Zegan territorium Regni Pol: cum Ciuitates Cieniawa, Vschow. à temporibus multis occupatum tenebat. Casimirus Rex Anno 1343. ciuitatem vallauit, acquisiuit, ibiq; Georgium Kornicz militem nobilem prefecit. Bielscius folio 229.

Inualdscij in Zatorien. & Osuiencin. districtu. Nam vt Paprocius in Nido virtutum refert: Kornicij ob continua bella in Russia, in Silesia domicilia sub Ducibus elegerunt, & cum tempore cognomina alia assumpserunt. Ioannes Tribunus Osuiecim. Stanislaus similiter Tribunus Osuiecimen. sed hæc familia steriliter iam decessit.

Biesowie Kornicij cum propria Russis lingua maledictionem Biesi nomine repeterent, à tali vitio Biesowie nuncupati fuerunt.

Porebscij ibidem, tam probitate vitæ, quam dignitate scientiarum dignissimi. Ioannes Tribunus Osuiecimen. Baltazar Tribunus Crac: vir magni Iudicij, reliquit tres filios Nicolaum Castellatum Zaichosten. Christopherum Vexilliferum, Andream Iudicem Terrarum Zatorien & Osuiecimen.

Iarobewscij in Craconiensi Terra, Erasmus militia, Ioannes doctrina præclarus.

Szczepanowscios de Szczekoćin, aliqui sub his quoq; armis ponunt.

Iasienieccij in Volhinia: maluerunt mori, quam in seruitutem venire.

Docti verbis Menandri; vnum hoc tibi pronuncio, ne ad seruitutem vnquam viuus libens accedas, si liceat tibi libero oppetere mortem.

Fridrychowscij in Ducatu Zatorien: & Osuiecim. qui non tantum ex carne

carne & sanguine sed etiā multò magis ex virtute & amore erga Rem-
pub: vere nobilitatis formam & characterem sumunt, & ideo magnis
Principibus & Regni Senatoribus semper dilecti & chari. Ioannes
Frydrychowski S. R. M. Secretarius Canonicus Crac: & Sendomirien.
Zupparum Vielicien. Administrator, hic in Ecclesia Cathedrali Crac.
sepultus in Capella Maćieuiorum ad pedes sui benefactoris, & promo-
toris, cui erat charus & inprimis suæ ætatis Thesaurarius Eminen-
tissimi Cardinalis SS. Ioannis & Pauli Archiepiscopi Gnesnien. Bernar-
di Maćieuiowski. Huius Ioannis Frater vterinus, sub hoc idem tempus
egit officium Tribuni Osuiecim: Alter Ioannes in re militari præclarus
& ideo Regi Sigismundo III. in cuius peditum militum Capitaneatum
longo tempore gessit, & Generali Exercituum Duci Ioan: Zamoyscio
charus, ac magno illi suo tempore Palatino Crac: & Generali Capit:
Nicolao Zebrzydowski, in cuius aula diu laudabiliter cum honore suæ
familiæ versatus in Vicecapitaneatus Osuiecimen. officio vitam finivit.
Extant & huiusq. huius familiæ præclari viri, inter quos in iure muni-
cipali Regni peritissimus, vir magni iudicij & Consiliorum Tobias Fry-
drychowski Vicenotarius Castri Cracouien.

Eodem stemmate vtuntur multæ familiæ in Silesia, vt Sokotouij,
Goreccij, & suorum insigniorum nomen retinentes Kornicij, cuius te-
stis est in Ecclesia Porubensi in Duzatu Oppauien. Epitaphium.

Hic Adami Kornicij
Comitis sunt ossa pij
A Russis qui ortum duxit
Templum hoc deuotè struxit
Trecentis annis post mille
E viuus decessit ille.

KORONY seu Coronæ Regales.

D E L I N E A T I O.

T Res coronæ Regiæ, duæ in rectam lineam positæ, & tertia sub
ijsdem ponitur, coloris aurei, in campo albo, intra scutum mi-
litare,

O R I G O.

E X Gallorum Regno in Regnum Poloniæ defluerunt cum Aa-
rone Archiepiscopo Cracouiensi Gallo temporibus Casimiri
primi Regis Poloniæ deuotissimi & inuictissimi Anno 1055. vel
vt Kantscius Anno 1046. inter Episcopos Cracouiens. adnotauit. Huius
familiæ dum indigena in Regno nullus relictus foret, Capitulum illu-
stre & excellentissimum Crac. à suo pastore pro successoribus & filiis
legittimis, tanti tamq; pij pastoris illis uti, magni honoris duxit. Con-
sequenter dum per inuictissimum Regem Poloniæ & Magnum Ducē
Lithuanie Iagelonem fides in Lithuanorum oris reffloruerat, Capitu-
lum Vilnen. eisdem gaudere deuotissimè cepit. De quo ita Kantscius:

*Adduxi fratres Tincen. primus in arcem,
Mox rexi populum Vandalis ora tuum.
Multæ sacræ per me sunt additæ & aucta Cathedra,
Multa monasterio dona dicata meo.
Fungor & ad Sanctum oratoris munere Papam,
Hincq; fero Sedis pallio sacra mea.*

OMEN FÆLICITATIS ÆTERNÆ.

*Corona Rega-
les omnia sūt
fælicitatis.*

E Quidem abscondito suo decreto contexit ab æterno Deus fæli-
citatem æuiternam hominis ab intellectu discursiuo: verum o-
mina

mina tantæ felicitatis depromperat misericorditer in sibi dilectis & electis multipliciter. Quid namque aliud est sanctificatio Ican-
nis Baptista in vtero? quid examen apum in infante Ambrosio? quid
insolita ieiunia in Nicolao? quid lumina caelestia & stellæ in Domini-
co? Hæc & horum similia erant certa quædam signa, & omnia eorum
felicitatis æternæ. Coronas Armorum dum contemplor vestras, omi-
na felicitatis æternæ vel inde speculabor, quod coronæ singulæ, quas
& summi Pontifices mittunt Regibus & Imperatoribus: & Reges alli-
gant suo consensu Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, signa sunt e-
videntia magnæ cuiusdam felicitatis, & ne dum magnæ ex suo princi-
pio, sed multo magis magnæ ex fine; conuertuntur namq; in limpidif-
sima omnia felicitatis æternæ, à summo & maximo rerum auctore
Deo, præcipue si spirituales meditari non desistant, non tam gestare
pedum quod est facile, quam reddere de animabus sibi commissis
(quod est intentum Dei & Ecclesiæ) rationem. Sæculares verò si re-
miniscantur verborum Magno Alexandro quondam à Garamanta sa-
piente prolocutorum; Non esse perfectos Reges, qui multa vident,
multa audiunt, multa cognoscunt, multa possident, multa possunt,
multisq; imperant: sed qui voluntati parent nutuique Deorum. Qua-
propter coronas has Armorum sine iniuria Lamniscos quosdam vici-
tabo antiquos, Lamniscos, inquam, quibus ceu fasceolis quibusdam
à fertis dependentibus coronæ capitibus Regum lanæ alligabantur
ne deciderent, sicut refert Polydorus: Alligarunt namque hæ aureæ
fasciolas sacris capitibus vestris, sanctorum lumina aureolas & Regna
beata. Sed quod solennitatis tantæ antecedens fuit, omen felicitatis
inde deducam, quod Armorum istorum Archiepiscopus Cracou:
Aaron primus vobis ô Cracouien. intulerit Pallium, qui quidem du-
raturus in æuum, vos feliciores fecisset, nisi subsequenter Lamberti in-
curia an fortuna infesta eripuisset. Sed parce precor verbis amice meis.

*Decreta Dei
viator non no-
uit.*

*Signa decre-
torum Deum
significamus.*

*Corona omi-
na felicitatis,
& felicitatis
æternæ.*

*Quando Deus
signa in omni-
na vertit.*

*Omen bonum
coronæ Regie
quando sunt.
Lamnisci co-
ronarum.*

*Coronæ digni-
tatis fasciola
sunt coronarum
caelestium.*

IPSA ET VERA GLORIA.

COronas fuisse quondam veræ & ipsius gloriæ Symbola, nemini
non exploratum est. Vnum ego Bernardum Ducem Saxonum
in medium afferro; *Hic ut refert Erant: lib: 5. Sax. Hist: c. 25.*
dum à Friderico primo Romanorum Imperatore obnixe postularer,
ut arma Ducatui suo veræ & magnæ gloriæ signum conferre dignare-
tur, quibus tum à cæteris tum ab vterinis fratribus dignosci possit v-
nus Dux & Dominus Saxonum, ille super scutum ipsius, coronam
ruthæam à suo vertice resumptam iniecit, ita ille summæ & veræ glo-
riæ Saxonum nobile obtinuit, alio medio vestris fuisse inditum armis
ipsam veramque gloriam contemplor. A cæterorum namque coro-

*Coronæ Sym-
bolum gloriæ.*

*Coronæ addi-
tur ruthæa
pro ducibus
Saxonie.*

M m m

nis non

*Corona circa
quatuor lilia
& quatuor
cruces.*

*Corona Capi-
tuli Crac. &
Vilnen. qua-
tuor lilia &
quatuor cru-
ces virtuales
insunt.*

nis non viridi ac ruthea discriminantur facie, sed discriminantur per-
fecto numero coronarum. Et à numero coronarum Gallis proprio,
discriminantur iam, & salutari littera & candido lilio. His enim Il-
lustria Capitula Cracouiën. & Vilnen. notant & inuoluunt, tam præ-
tiosa sua monilia. Narrat Hector Boët: lib: 2. Quod Carolus Magnus
Francor: Rex & Imperator Romanorum Coronæ circa quatuor li-
lia & quatuor Cruces efformauerat, existimo significandi gratia, quod
quatuor orbis partium decor & odor: & quatuor partium orbis victor
in Domino, & Christianæ fidei promotor, præcipuè post Constanti-
nopolitanum & Orientis Imperium esset ac iuste nominaretur. Ve-
stris in armis Illustrissima ac Reuerendissima Regni ac Lituania Capi-
tula, extensiuè quidem & de plano cruces & lilia fortè non apparent,
at intensiuè & radicaliter non aliud quam lilia spirant, & crucem Do-
mini extollunt. Cruces virtute prominentes in coronis vestris sunt;
pati libenter pro Deo, pro Ecclesia, pro Rege & Patria. Primum ge-
nerat in vobis pietas, alterum officium, tertium curilis Senatoria,
vltimum amor insignis Patriæ. Lilia vestra sunt, fides infracta, con-
siliu fidele, veritas consumata, honestas vitæ. Quos vt Illustres ac
Empireos demonstrem sæculo Capita sanctitatis, probitatis & excel-
lentia Capitulorum Reuerendissimorū vestrorum per ordinem pono.

Archiepiscopi Episcopi Crac:

*Prochorus Italus.
Proculpus Italus.
Lamberthus Italus.
Poppo Italus.
Gompo Italus.
Rachelinus Italus.
Aaron Gallus.
Lambertus Zula Polonus.
S. Stanislaus Martyr.
Lambertus Polonus.
Balduinus Gallus.
Maurus Gallus.
Gaudentius Polonus.
Robertus Korab.
Matthews Choleua.
Gedeon Griffa.
Fulco Mzurá.
Vincentius Kadlabcus.
Iuo Odrouasius.
Vislimirus.*

*Prandota Biataczouius.
Paulus Przemankouius.
Procopius Ruthenus.
Ioannes Muscata.
Naclerus Silesius.
Ioannes Grot.
Petrus Falcouius.
Bedzanta Iancouius.
Florianus Mokysko.
Zauissa Curosuancius.
Ioannes Radlicius.
Petrus Wiß.
Albertus Iastrzebecius.
Sbigneus Olesnicius Cardinal: Dux
Seueriensis.
Thomas Strampinius Dux Seuer:
Iacobus Sienieski Dux Seuer:
Ioannes Gruszczyński Dux Sen:
Ioannes Lutco.
Ioannes Rzesouius.*

Fridericus

*Fridericus Cardinal:**Ioannes Konarski.**Petrus Tomicki.**Ioannes Latafski.**Ioannes Chyrinicki.**Petrus Gamvatus.**Samuel Maćiejowski.**Andreas Zebrzydowski.**Philippus Padniowski.**Franciscus Krasinski.**Petrus Myskowski.**Georgius Radziwił Cardinal:**Petrus Tylicki.**Martinus Szyskowski.**Andreas Lipski.**Ioannes Albertus Cardinalis, Prin-*
*ceps Pol.**Iacobus Zadzik.*

K O R S Z A K.

D E L I N E A T I O.

Apparent esse duo lilia ad modum Gozdawa armorum, coloris nigri in campo albo, in medio liliorum est annulus, sed Bielscius dum meminit Korsakorum familiam fol: 743. Non lilia illorum arma nominat, sed cuiusdam acinatis defendicula. Etsi consideraeris attentè ad delineationem illorum, antiqua defendicula ensis ferrea speciem repræsentabunt. Familiam illorum ad præsens non habeo, à qua certior fierem de illorum armis: Sed puto quod defendicula vulgò Ielca sint, & quia à lateribus admodum crescentis lunæ scissa imò & supernè & infernè crucem efformant.

O R I G O.

In bello acquisita constat, pugnabat quoad fractus gladius à capuo quoque & manubrio dissolueretur, quare signa optimi & strenui bellatoris, laminam in modum latæ crucis scissam & efformatam, quæ manum ad manubrium defendebat pro sentilijs accepit.

CONSTANTIA MILITARIS.

Deorum inter-
larium deli-
neatio.

Viri constan-
ti & cordati
Arma.

Milescōstans
pila bellica
declatur.

Framea seu
gladius ad la-
tus signum e-
rat honoris.

Ex bello redi-
re sine gladio
vel scuto dū-
honor.

Cum gladio
scuto honor.

Cum gladio
quassato seu
scuto transfi-
xo summus
honor.

Familia Kor-
sakorum cru-
ce ensis & la-
mina gladij
insignita.

Constantia
Korsakor: in
obsidione ad
Potockum.

DEos tutelares antiqui cum armis Pilarum delinearunt. Mi-
randum planè quid firmitatis & tutoriæ pila repræsentet? Pue-
ris non dijs, exilibus non tutelaribus pila conuenit. Vegetius
resoluit & constantis viri atque cordati arma fuisse deducat. Missi-
lia inquit exercitus pedestris pilla vocabantur, ferro subtili præfixa,
quæ scutis infixæ non possent abscindi & loricam faciliè perumperent.
Dempstr: lib: 10. ad Caput 10. de Paralel: Arma igitur bellica & fortia
licet pilæ fuerunt vnde & dijs tutelaribus ascripta, consequens igitur
erit vt constantem militem pila bellica declaremus. Sed si talem &
tantum militem pila demonstrant, iam potius gladiatorum cruces en-
sium tesseræ capulus & manubrium mucronis constantem in bello vi-
rum demonstrabit. Framea ad latus vel gladius, erat honoris & di-
gnitatis signum. *Ita Martialis Epigram: 32.*

Militiæ decus hoc & grati nomen honoris

Arma Tribunicium cingere docta latus.

Ita ex bello redire sine gladio vel scuto maximus dishonor fuit, re-
dire cum scuto & gladio maximus honor, redire cum rupto septo tras-
fixo scuto gladio quassato, rupto, disiecto, summus honor fuit,

Bellorum exuuiæ truncis affixa trophæis

Lorica & fracta de casside buccula pendens

Humanis maiora bonis creduntur.

Talis erat estque familia Corsacorum, quæ sola cruce ensis & lami-
na gladij insignatur. Procedebant non recedebant in bello, pectore
non tergo pugnabant: vnde militares titulos Vexilliferri & Rothma-
gistri detulerunt. Nota est illorum constantia militaris ex fortitudi-
ne ad Potockum in obsidione ab Iuano Wasileuicio Moschorum Du-
ce 1563. vbi cum Ioanne Chlebowic & Dowoina Pallatino strenuè
contra Moschum & laudabiliter pugnabant, nec recedebant, nisi
multitudine superati, vna cum alijs in captiuitatem deducti.

Sunt sacri celebresq; viri quos laude serena

Scutum vel gladius mundo facit esse verendos.

FAMILIA KORSZAKORVM.

KOrszak. In Samogitia antiqua familia bello & castris clarissima. Ra-
phael Metropolita Ecclesiarum vniatarum Chijouien. & Halicien. vi-
tus Græci. Martinus de Poczapow post heroicos in Moschouia actus,
celebrauit matrimonium cum Alexandra Czarkowska, reliquit filios
Christophorum, Stanislaum, Heliam & Ioannem. Numerosam fami-
liam Corsakorum Palatinatus Nouogroden. Polocen. Vitepscenfis, &
Tribunalia Vilnensia vsq; ad præsens demonstrabunt. Bellatores Cors-
kos Stricou. meminit l. 25. c. 1. & Bielsc: fol. 742.

KORWIN.

KORWIN seu Coruus.

D E L I N E A T I O.

EST Martis avis, seu Coruus niger, vel specie similis Coruo; stans utrisque pedibus super lignum à frondibus abruptum, armis scilicet Ostrzewa similem, rostro aureum annulum gerit, in campo rubeo, super galeam tres pennæ Strutionis.

O R I G O.

A Coruinis Romanis profluxisse nullus Historicorum negat. Ibi namque primo insignijs Corui vsus etiam in nummis fuit. Et *Valerius Messala. Valachia ante Valeria.* Valerium Messalium Coruinum Tiberij Cæs: Rom: temporibus qui Alpinos Pannoniosque populos superavit, & à quo Prouincia Valeria, quam nunc Valachiam dicimus vocata fuit. In Epidaurum Dalmatiæ quam Raguseam nunc vocant maxima in statuis veteribus & ædificijs monumenta spectantur. Sed ad Regnum Poloniæ, ex Pannonis nostri Scriptores originem ponunt, & ante plurima tempora, quam Ioan: Huniades quibus etiam vsus erat in Regno Poloniæ fuerunt, vt ex litteris Slepowron, à Conrado Duce Mazouiæ datis Vartislao Curia Præfecto patet Anno 1224. Vnus namque illorum dum in Regnum appulit Arma hæc natia detinuit, Coruum scilicet in trunco stantem rostro aureum anulū ngestantem. Alter verò Wawrzetá

wrzęta scilicet hæredisam de armis Pobog in matrimonium dum accepit, arma sua armis eius adiunxit, ac super crucem solæ coruum cum annulo posuit, eademq̃ne super galeam monitis Ducis Masouizæ exposuit, sicut patet in Armis Slepowron apud Paproc;

IAM AVSPICATVM ANIMAL.

Corum inauspicatum animal.

ITA Coruum nigrum inauspicatum animal anteq̃ referebant, quod etiam inauspicatissimo oraculorum auctori Apollini in hostiam donaretur. Imò tam inauspicatum animal fuit, vt si aliquis in facie hominis color corui apparuisset, illum à natura notatum referebant, vnde Horat:

Hic niger est, hunc tu Romane cauto.

Corum niger malos significat.

Corum Infortunij signum.

Corum auspicatum animal.

Corum album

Corum cum Sole habet aliquid.

Quocirca interpres Alciati Ioannes Thuilius Emblem: 37. per nigros seu coloratos vt coruos, homines improbos & impostores, moribus infames & perniciosos intelligit. Ex his vt puto Cæsar Ripa in sua Teonologia, Infortunium depinxit: Hominem in veste longa talos versus sed vndiq̃ue lacera, nudis pedibus & brachijs sine pileo, vna manu dextra tenet cornucopia ad terram obuersa & vacua, in sinistra coruum. Sed Armis contemplatis vestris, iam auspicatum est animal cum & annulo ex auro, & albis Strutionum pennis adornata maneat, vt licet nigrum videas coruum, iam tamen illum nedum album, qualem Britanorum Rex Alphonsus Siciliae Regi dono miserat contemplaberis, sed aureum vocabis & intelliges. Quapropter si hanc specialem nostræ dignitatem in coruo. *Pier: Hieroglif: lib: 23. Cap. 33.* aduertebat inquiens, peculiare aliquid cum Sole habet, nam præter cæterorum animalium naturam medijs æstiu temporis feruoribus, solis beneficio fretus pullos excludit suos, *De quo Petronius.*

Si contra rerum naturæ munera nota

Coruus maturis frugibus oua refert.

Corum panem porrigit & aurum.

Corum enim natura inauspicatum.

Color aliter venerationi.

Io. Huniades Coruinus.

Iam profectò specialius quid coruo tribuendum venit, dum annulum & aurum rostro porrigit. Porrexerat panem Octauio militum duci, & mox ex pane porrecto Cæsar significatur, eligitur, assumitur, proclamatur. Porrigit modò annulum & aurum, ergò ex inauspicata auspicatissimum animal concipe. Neque enim coruus natura sua est auis inauspicatus, nam in operibus Dei aliquod informe & malum animaduerneremus, sed quia à Pòetis pro inauspicato & signo infortunij assumebatur, vt Cæsar Ripa optimè notabat. Quocirca Brachmanæ colorem atrum inprimis venerabantur. Et prudentissimus Salomon in Canticis ait: *Crines eius vt abietes, nigri vt corui.* Auspicatissimum vobis o Coruinum animal est. Vnde Coruinus ille Vngarorum Io. Huniades fortunatissimus & auspicatissimus nedum terror

Othoma-

Othomanicæ domus, ac potentia Asiaticæ fuit, sed totius & amplæ fortunæ suæ vnicus ac formatissimus faber fuerat. Tales vos in Regno vidit, habuit, adorauit Terra Polona. Tales & feliciter conseruet auspice Deo ac fortuna stabili amplectente in æuum.

ORNATVS REGNI & PATRIÆ.

Celebris viri Hieroglyphicum Coruum esse *Pier: lib: 23. Cap: 32.* *Casserit.* Vnde Adagium: *Boni corui bonum ouum, mali corui malum ouum.* Quapropter ad demonstrandam celebritatem Coracis eximij Rhetoris Metellus Diodorus gratus discipulus ejus sepulchro imposuit. At celebritas eximia viri, cui non solum patria, sed qui patriæ suæ decor est, nobilius non potest exprimi coruo, quam si rostro aurum deportet. Sic namque nullo illidetur scommate. Illū namque lapideum detorserat Cicer. dicens: docuit enim dicere vel volare discipulum. At talem iam coruum eiusue virum ornatum regni & patriæ indubiè asseret. Dum originem annulorum considero; ferunt Promothæum ob ignem à dijs surreptum, & mortalibus communicatum, rupi Caucaſi montis ab Ioue alligatum fuisse, & post solutum, in cuius beneficij memoriam vnum ex illis catenæ annulis, cum saxi portione ex rupe sumpta digito alligasse. Inde post annulorum & lapidum mos emanauit, Romanis igitur solus ferreus annulus in vsu fuit: Antiquus ferre vsus est annulorum, sed quia notam infamiae cuiusdam secum fert ferreus, aureus annulus maiori ornamento erit, & præcipuè quem coruus rostro demonstrat; ex multis quidem ornatus Patriæ & Regni colligitur, at potissimum ex vigilantia custodia & florenti virtute. Quis vigilantem custodiam coruo negabit? cum coruus Corpora SS. licet natura ipse rapax defenderit, sicut de S. Vincentij corpore 22. Ianuarij legimus. Quis & virtutis normā in eo non considerabit? sobrietas virtus non immodica est, & licet coruus sit natura siticulosus, attamen per dies sexaginta æstatis, quibus profluui laborat, potu abstinet, vt aluum sistat, quo sobrietatem homini commendat. *Pier: lib: 23. Cap: 34.* Quid de prudentia illius dicam, qui vt cisternæ aquam acquirat, lapillos tamdiu iniicit, donec ascendat aqua, & mitiget illius sitim, *sicut refert Paradinus in Symbol:* Talis erat ornatus vester Regno & Patriæ à vobis inuectus. Custodia vigilans in exercitio diuturno Martis & Palladis quibus sana consilia nascuntur, ac dextera fidelis crescit: & florida virtus, qua totum Regnum Kochanoui vester sua pòesi ac Oratoriæ facundia adornauit, & resplendere fecit, vt ipsi subscribere illud Alciati liceat.

Bellerophon vt fortis eques superare Chimeram.

Et Lycij potuit sternere monstra Soli.

Coruus celebris viri Hieroglyphicum.

Coruus lapideus super Rhetorem.

Annulorum origo.

Ferreus annulus.

Ornatus Patriæ & Regni & custodia & virtute.

Coruus custos corporis S. Vincentij.

Coruus sobrietas Symbolum. Prudentia corui.

Kochanoui.

Sic

*Sic tu Pegaseis vectus petis aethera pennis
Consilioq; animi, monstra superba domas.*

NESTOREA ÆTAS.

Numerosos computant annos, qui Nestoris dies considerant.
At Christianorum non ita computantur diuturni ac felices anni, sed cum virtute vitam colere. Quapropter & Tullius lib:

8. Rhetoric: inquit: *Qui nihil habet in vita iucundius vita, is cum*

Vita sine virtute non est vita.

Coruum de ludere hianē

virtute vitam colere non potest. Nescio qua venustate adagium de coruo inualuit, Delusit hiantem coruum. Sed spirituali sensu habet energiam facundam, quam etiam Alciatus Embl: 173. insinuauerat *dicens:*

Raptabat volucres captum pede coruus in auras

Scorpion, audaci premia parta gulæ.

At ille infuso sensim per membra veneno

Raptorem in Stygias compulit ultor aquas

Orisu res digna: alis quas fata parabat,

Ipsē perit, propriis succubuitq; dolis.

*Coruus à Scorpione occiditur.
Coruus est Damon.*

Delusit hic iuxta literam Scorpion hiantem coruum, verum spiritualiter coruus est dæmon iuxta Salomon: Prouerb: 6. Effodiant eum corui de torrente, quod Eucherius de abominoso, contemptibili & abiecto dæmone exposuit. Hunc hiantem coruum deludit, qui vitam virtuosè agendo, plusquam Nestoream in cælis consequitur. Vos estis qui coruum hiantem delusistis, dum rostro corui vestri aurum apposulistis, meritorum scilicet bonorum operum, quapropter Dominum inuocate, qui subministrat cibum pullis coruorum suorum.

FAMILIÆ ARMORVM KORWIN.

Korwini. In Rom: Repub: sicut & imagines in nummis illorum antiquis testimonia præbuerunt, summa dignitate viri his gentilitiis visi fuerunt. Valerius Messala Coruinus Tiberio Casare, Alpinos Pannoniosq; populos superauit, Dalmatiæ montes asperos peruios fecit, ultra Danubium ex nomine suo Prouinciam Valeriam stabilivit, collegit. Quapropter alij cognomen à Valerio Coruino desumptam clarè scripserunt. In Epidauro Dalmatiæ maritima vrbe quam Raguseam Itali vocauere, huius nobilitatis insigne in veteribus statuis & aedificiis apparet. S. Stephani Regis Vngarorum pientissima consors, his armis utebatur. Dubrauius lib: II, folio 96. In Pannonia, his Armis multis centenariis abhinc utitur Illustris familia. Patet indè, quod Gentilitia Slepowron, quæ suam originem habent ex Coruinis, in Regno Polonia antiquam ferant notitiam. Conradus enim Mazouia Dux Dominus

Dominus & heres Plocen. Cernen. Rauen. &c. qui militi & praefecto Curiae suae Vratislao ius teutonicum, & alias immunitates Varaviae, Anno 1224. concessit, veritatem confirmet. Et Bassko Historicus Custos Poznañ. Waurzetam Ducem Conradi à Clemente Palat. Cracou. deui- dum 1224. refert. Si igitur arma haec ex Pannonia antiquissimis diebus in Regnum Poloniae illata sunt, quam antiquitatem in Pannonia habebunt Arma Coruinorum? Ioan. Huniades Gubernator & Dux

militiae Vngarorum, genitor Regis Matthiae Vngarorum his armis utebatur, & ita utebatur, quod sanguine Turcico & hostili luna clariores effecisset.

Ex his duo in Regnum Poloniae Coruini venerunt, & unus retinuit arma gentilicia, alter generosae familiae de armis Pobog dum virginem in coniugem accepit, armis Pobog addidit arma Coruinorum, quae postmodum à successoribus corrupto verò idiomate Slepouron nuncupata fuerunt.

Kochanowskij, in Palatinatu Sandomir. Ioannes excellentissimus Poëta Graecus, Latinus, Polonicus, nec inter Poëtas idiomatis Polonici maior illo fuit, unde parens linguae Polonae meritò nominatur. Celebratur excellentia illius à Bielicio & Sarnicio lib. 7. fol. 400. Vnde Echo illius fama per Poloniam, Lituaniam & Russiam spargitur. Propter artem familiares mihi comparavi multos, propter mores verò plurimos amicos. Filij ex fratre illius Marti & Mineruae dediti, iudiciorum terrestrium & tribunaliciorum honore, alijsq; in patria titulis condecorati fuerunt. Malacencij suae Maleczenskij in Sandomiriensi Palatin. Erant Martinus, Ioannes, Christophorus & Adalbertus castris intenti & militaris gloriae cupidissimi. Dicebat Euripides ad militem cupidum laudis & victoriae documentum.

Vnus iustus infinitos iniustos vincit.

Deo & iustitia adjuuantibus.

Pawlowkij in Palatinatu Lublinensi.

Iagodinckij suae Iahodinckij in Russia, gens utriq; Palladi apta, multi eorum in varijs munijis obeundis virtutem suam probarunt. Sed in litteris praeter reliquis Stanislaus Iagodinski multa specimina ingenij expresso & suppresso nomine edidit. Tum verò Cantiones Catholicas nuper reformatas Latinopolonicas & Polonolatinas omnibus pijs & deuotis applaudentibus in lucem emisit. Cui tali epigrammate Ioannes Iasinski alludens in Stemma applaudit:

Stemma stirps nigrum defert Iagodinckia coruum,
Coruinam vnde domum fama vetusta canit,
Sed morem & vocem Coruus mutasse videtur,
Dulciter vt dulcis dum Philomela canit,

Quid canit? Auditur Iagodinscia Musa per orbem
Illius cantus audit & ipse Deus.

Mlodnicij in Rauensi districtu & Palatinatu.

Bienkowski, in Ciechanouiensi terra.

Sarnicij in Plocensi terra. Iacobus Aulicus Regius Legatus in Scythiam
ut linguae illorum peritus Valachos cum Steph. Palat. grauitè repressit
in Bucouiensi bello. Accepit pro benè meritis villam Stepcze in Belzen.
terra, & Scultetiam Krczonouiensem. Reliquit ex Heduigi Piatkowska
Andream comitem itineris & belli Strussorum, cuius ex Tarimirska filij
in Tehinensis campis aduersis telis occubuerunt. Stanislaum qui ad
Neuct arcem sub signis Goraiski Ioannis occubuit. Ioannem qui ex Gork-
kowska reliquit Stanislaum, Annalium de Origine & rebus gestis Polo-
norum & Lituanorum scriptorem. Ita in suo Indice, sub littera Lipsia
Rusia, retulit.

KORZBOK aliàs Carpiones.

DELINEATIO.

Sunt Carpiones tres, quasi distinctim natantes, aurei coloris in cam-
po albo, super galeam quinque pennæ Strutionis.

ORIGO.

Ab exteris nationibus Silesiam aut Germaniam confinem accipe
in Regnum Poloniae aduenere. Sub Annum 1500. Epitaph. Wlo-
clauæ

clauis Petrum Korzbok Canonicum meminit, statua Domus Witkowo nominabat, vt Cracou. Epitaph. habet. Est domus clara in Silesia, neque degeneres illis in Polonia incolæ fuerant. Hinc Paprocus addit: Erant locupletes satis, & de Repub. optimè meriti.

FORTVNA AVREA.

Nimiam fortunam quis non dicet auream? verùm ex exili si fit summa, ex summa verò si crescat in reuerentem, quomodo non auream nuncupabis? Vnde sapienter admonebat Poëta:

*Fortunam reuerenter habe, quicunque repente
ab exili progrediere loco.*

Fortunam vestram in immensum deductam, aurum demonstrat, deducendum quoque aurum admonet, considero imagines nobilitatis. Inter illas hanc iconem habeo. Pingitur matrona in veste pretiosa longa & auro distenta, in cuius fronte stella, manu sceptrum gestans. Vestis

*Nobilis viri
imago.*

graues mores & actus expostulat longa, qua Romani nobiles ad differentiam ignobilium tali vsi fuerant, stella quia actiones nobilis ex nobili ingenio, sceptrum quia nobilitas ex animo descendens in corpus conseruatur bonis externis & mundanis. *Cæs. Ripa in Iconol. parte secunda.* Videte dignitatem, & igitur non vos ad tantum generosum animum & splendentes opere actus, excitet. *Marius*, non aliquis alienus, sed vestra excitent arma, splendeat vobis aurum. Pisces soli, cuius-
cunque denominationis fuerint, sunt animalia ignobilissima; *Philo in sua Cosmopœia considerabat, dicens:* Primos inter animalia creatos esse pisces, vltimò hominem, quod scilicet illorum anima est ignobilissima, sicut hominis nobilissima. Ergò inter animantes Deus primos condidit pisces, magis corporis substantiæ quàm animæ participes, & quodammodo animalia & non animalia, mobilia in anima, atque ad ipsam solam corporis conseruationem Deus illis indidit spiritum animale, seù (vt dicitur) sal carnibus inspergitur, ne facilè putrescant. Auro igitur & pennis Strutionis carpiones vestri fulgentes, optimè meritos vos patrie, summè meritos Deo & Ecclesiæ efficiant. Nam

*Pisces animalia
ignobilissima.*

Illā pios recta celi deducit in axem

Et læsis adfert artibus antidotum.

ARMA SEIANA.

Seanum equum volubilis fortunæ imò allegati cuiusdam infortunii fuisse dicunt, de quo alias diximus. Arma Seiana non ob diuersum sensum, & hæc vocitabo. Nam licet sint aurei pisces, sed iam in quibusdam fumum redolent. non illum quidem qui ob antiquitatem imaginibus Nobilium ascribitur, quibus scilicet opponuntur subitæ

Seiana Arma.

*Fumosa ima-
gines.*

imagines ac nuper natae, seu etiam non diu duraturae, ut *Plin. lib. 8. Epist. 101.* Sed qui materiam risus inuenit ad omnes occurfus hominum, ut ait *Satiricus*. Nam cum nobiles essent, degeneres facti sunt, & in quibus Mars laudabatur, laudatur *Bachus & Epicurus*. Ut non immerito *Albius* *Emb. 41.* formauerit in desciscientes, dicens:

*Nobilis fa-
ctus ignobilis
caprae similis.*

*Quod sine egregios turpi maculaueris orsus
In noxamq; tuam verteris officium.
Fecisti quod capra sui mulctralia lactis
Cum ferit, & proprias calce profundit opes.*

FAMILIA KORZBOK

KOrzbok, notabant aliqui familiam suam à *Vitkouo*. Erant tum probitate vitæ, tum obsequio patriæ ornatissimi. *Ioannes Decanus Gnesnensis, Scholasticus Plocensis, Canonicus Cracou., singularis Studiorum & Academiae Cracou. patronus.* *Petrus Canonicus Wladislau. ut ibidem testatur Epitaphium Anno 1500. Bielsc. fol. 340.*

Rybiensci, in Maiori Polon. Eorum studia, mores, fortitudinem, consilia, amorem Reipub. obseruant tam in Regem si consideraueris, magnam illis partem gloriæ conferres. Præcelluerunt enim sapientia & virtute. Meminit Rybienscium Gotardum Bielsc. fol. 423. Castellatum Sochacou. sed Raduan armorum fuisse refert. Sufficit, Ribienscios magnos fortuna fauente & celebres fuisse.

Zaiglicij in Silesia his armis vtuntur, quorum aliqui & in Regnum Poloniae venerant. Ioannes litterarum maximus cultor: sed postmodum dignitatem nobilem & libertatem, leuioribus factis & conditionibus depresserunt. Illorum negligentia & aduersa fortuna respectu, admonetur nobilis vir & miles.

KOS quasi Merula.

D E L I N E A T I O.

Est Scutum, in quo alternatim sex statuuntur campi, tres coloris rubri, & tres albi.

O R I G O.

Vt sole lucente, nullo dubio dies est; ita ex scuto & campis Marti conuenientibus, bello rem actam & viriliter peractam, meritò suspicamur. Diuersis igitur prelijs in Prussia peractis, tali monumento à Principe honorati fuerunt.

H O N O R A T V S C A M P V S.

Erat Romanis honorificentissimum, florentem belli fructum, honorare areis sacris, & campis dijs dedicatis. Insuper litteris honorabant magnificis bellicos actus. *Vnde Cicer. ad M. Cælium Epist.* Oppugnaui quinq; & viginti diebus aggeribus vineis, turribus oppidum Pindenissum munificentissimum, tantis operibus vt mihi ad summam gloriam nihil desit nisi nomen oppidi. Arma vestra deferunt honoratissimum campum Martium & Martialem. Non illum dico Martium campum Romanis notum, nec Martialem illum, quem Romea iuuentus quotannis obseruabat, nam ille campus nomen quandoque scelerati ferebat, iste verò campus Martialis Equiria sola repræsentabat. Sed vocabo arma vestra campum Martium & Martialem, quia militarem & bellicam fortunam alto, forti, magnoq; pectore retinistis, quam nec papyrus referre, nec calamus exarare sufficit. *Æternam Sarmatarum & Getorum famam & laudem aliqui describebant, dicit Sarnicius libro 2.*

*Campus
Marticus.*

*Sarmaticæ maior Geticæq; frequentia gentis
 Per medias in equis itq; reditq; vias
 In quibus est nemo qui non Coryton & arcum
 Telaq; vipereo lurida felle gerat
 Vox fera, trux vultus, verissima mortis imago
 Non coma, non vlla barba resecta manu.*

Habent & arma vestra non modicam commendationem, nam & scutum representant bellicum, & pugnae atræ atque infælicis aduersariorum clara indicia, & lætæ victoriæ aperta signa ostendunt & deducunt.

Ex hac Familia meo tempore fuit Samuel Kos Suecamerarius Vendensis, vir bellicis artibus & doctrina insignis. Felix Kos Abbas Peplinensis, vir meritis in Ecclesia Dei, & erga Sereniss. olim Sigism. III. conspicuus. Ioannes Kos Vexillifer Culmensis, Capit. Borzechouien. Aulicus Sereniss. Vladislai IV. vir qui pariter integritate & meritorum laude maiorum suorum gloriam adequauit. Alij Chodkieuicio Magno ob varias virtutes erant dilecti.

Osiowscij in Prussia simili vtuntur stemmate.
 Kosak in Prussia eisdem armis gaudet.

*Sarmata des-
 cribitur.*

KOSCIESZA alias Strzegonia.

DELINEATIO.

EST sagitta lacera per medium vsque ad medium, incipiendo ab auricula. Coloris albi cum ample extento ferro antiquis conuenienti, nam antiqui opera nimis materialia diligebant, forte ad proportionem staturarum, nam homines tunc ferebat tempus, altos
 statura

statura & robustos, supra verò laceraturam ponitur crux gladij seu en-
sis coloris albi. Supra galeam tres pennæ Strutionis.

O R I G O.

Militi dicto, Koscieszâ Anno 1072. in bello ad Sniewsko in præ-
sentia Regis Boleslai Audacis fortiter agenti liberaliter conces-
sa fuerunt. Hac occasione. Dum fortuna fauente triumphasset
exercitus, spolia in vnum conferebant. Accessit & Koscieszâ miles, vt
redderet spolia requisitus, & ille sagitta intra pedem defixa & dislacera-
ta, ostendendo vulnera ingentia in capite, & manibus detexit, depo-
suit, & medium gladij fracti, & dixit: Hæc sunt spolia nostra, vt inter
alia recipiantur, & connumerentur obsecrabat Edepol, quasi secreto
diceret. Ego pugnabam cum hoste, vt vos spolia colligeretis, solers in-
genio & inuictus Rex, cognita re, militi tam glorioso sagittam lace-
ram, & crucem gladij, in æuiternam memoriam & laudem ascriptit,
& amplos prouentus commonstrauit.

SAGITTA SALVTIS.

O Re S. Prophetæ Helizei sagitta Regis Israël, accepit tale enco-
mium, Sagitta salutis seu salutaris. Verùm Kosciesijs non dedi-
gnabor tantum encomium aureis etiam litteris inscribere. Sed
in primis ratione hac moueor, quod Kosciesio primitus talia arma ces-
serunt, cuius progenies in diem præsentem amplissima in Regno, gra-
uissima in Senatu, numerosa in exercitu, laudabilis in vita, conspicitur
& apparet. Longobardorum erat hic vsus solennis, vt nobilitatem ca-
pientibus sagitta porrigeretur, tali cum orationis modo: Dij te hac sa-
gitta nobilitent, conficiantque vbi patriæ ac principi fueris infidelis.
Nec alia arma nobiles Longobardi sciebant, nisi vnâ sagittam: *Olaus*
lib. 8. c. 10. Inde iam, ò Kosciesij liquet, quales vos Regi, quales patriæ
quales Deo obtulistis, dum mutatio temporum, tantaque inuolucra
rerum vos non absorbuerunt, nec profundarunt. Profectò sagitta ve-
stra est sagitta salutis. Sagittam lego salutis in Bauaria sancta. S. Capi-
stranus dum tremendum sacrificium pro statu Christianissimo contra
Turcas offerrebat altissimo, è coelo cecidit sagitta in qua aureis litteris
scriptum fuit: *Esto constans Ioannes.* Præibat ergò exercitui Christia-
no, & hostes cadebant. In sagitta vestra dum crucem iam video, non
aliud contemplanor, quàm esto constans, sagitta tua est sagitta salutaris.
Quapropter Reges & Principes considerantes quantam salutem Re-
gnum ex vobis sumeret, multa & magni ponderis Privilegia vobis ac
possessiones contulerunt. Extat priuilegium Semouiti Mazoviæ Du-
cis, vbi ait: *Diligenter inspectis fidelibus & constantibus seruitijs quibus*
se nobis

*Eritne sagitta
magis sa-
lutaris?*

se nobis nobiles viri de Genealogia & Clenodio Kosciessa à multis retroactis temporibus promptos exhibuerunt, omnes ideò liberamus, eximimus, absoluius ab omni potestate & jurisdictione, &c. Et Anno 1190, Casimirus Suleslaum Kosciessa villa Szerinij donat, quod iterum confirmauit Vladislaus Anno 1440. Erit sagitta vestra salutis sagitta, eiusq; dum contra Syriam & rebelles, non contra Deum, Ecclesiam & Pastores pugnabit.

INSIGNE AVGVRII MAGNI.

Sagittam, viris bellicosus augurij loco & excellentis appropriam fuisse, sacra pagina testatur, Ezech. 21. *Diuinationem querens commiscens sagittas.* Si modum diuinationis inquirimus, hic duplex erat. Othomana domus exprimit primum: Cùm namq; ex Arabia cæterisq; regionibus expulsi manerent, inito consilio, caput statuere sibi & eligere conarunt. Ponunt modum vt capita turmarum vnum eligant virum, quem vellent in suum gubernatorem habere. Electis igitur quinquaginta viris receperunt à singulis sagittam, factaq; commixtione puerum constituunt, vt quam ille attolleret sagittam illius Dominus sit Rex & Caput omnium. Cecidit fors in Othomanum à quo vsque nunc Turcæ imperant. Alterum modum D. Hieron. in Ezechielis locum adnotat: Nabuchodonozor regiones illas vbi mittere manum cogitabat & expugnare, sagittis conscripsit, in vna scripsit Ierusalem, in altera Chaldeam, in alia Arabiam, aut Rabath, commixtis inuicem, quam primitus è Pharetra educebat, contra illam Regionem procedebat. Est & Saluti Scytharum Ducis non leue augurij exemplum, dum moribundus filijs 12. inuictam potentiam quodam modo ominabatur, & facilem omnium iacturam diuinabatur. Sagittæ 12. non facile simul franguntur, ita vos 12. fratres si concordēs fueritis inuicti manebitis, si verò discordēs, sicut sagitta vna facile frangitur, ita & vos discordēs facile famam, patrimonium amitteretis. Fuerat ergo sagitta insigne quoddam augurij magni. Vestram sagittam candidam iamq; cruce ornatam ex ferro, ligno, & gladio iunctam, antiquam & tamen recentem magni augurij insigne ò Kosciessij video. Augurata namq; est in familia vestra Magnos Senatores, quocirca figuram litteræ Pithagoricæ quodam modo exprimit, si inuersam inspexeris. Augurata magnos duces Exercituum, quapropter militaria signa sagittam & gladium representat. Augurata magnos in Ecclesia S. Pastores, vnde si sagittam hanc terræ infixeris, antiquum pedum Episcopalem efformabis. Auguratur magnos toga, & Marte, quare & spirituale signum crucem, & Martialem figuram, sagittam continet. Hinc vestris armis subscribunt Magnum Ioannem Carolum Hodkieuicium Palat. Wilnens. Exercituum tam Regni, quam

M. Duc.

M. Duc. Litu. ducem supremum. Subscribunt vigilantem Pastorem Leonardum Słonczewium Episcopum Camenecen. Subscribunt Adamum Mniszewsky, Cancellar. Conradi Ducis Mazouia. Subscribunt tot & tantos Rothmagistros Wodinscios, Milosewcios, Pudlowscios, Gniewofzos, Szulifewscios, &c. Vnde de domo & familia vestra illud Ezech. 27. recensebo: *Pigmei* (quod juxta Hieron. bellatores ad bella promptissimos significat) *qui erant in turribus tuis, pharetras suas suspendebant in muris tuis per gyrum, ipsi compleuerunt pulchritudinem eius.* Vos namq; in turribus Regni tam consiliorum, quam munitionum sagittis vestris, sanis scilicet consilijs & fortitudine pectoris pulchritudinem ampliastis, addidistis, conseruastis. O quam

Optimus est ille qui sibi cuncta prospicit

Sapiens, quæ in posterum quoque & ad finem potiora sunt. Dixit Herodotus.

ARMORVM KOSCIESZA LINEA.

Koscieszā, cui primum à Boleslao Audace arma hæc ad Snouianum bellum concessa fuerunt, Anno 1072. Sulislao Casimirus 1190. villam Szerzin donauit, Timconem Priuileg. Tremesen. habet 1260.

Kosciescij in Masouia & Cuiauiā. Ex nomine namq; suo villas Kosciesse nominarunt.

Wodynscij. Nicolaus qui ex Kosobucka suscepit filium Ioannem Castellan. Liensem 1578. Palatinum Podlasie meminit Pater Olšovski in Predicatione funebri Coniugis Sapieha Marschalci M. D. Lit. Vbi dicit Grizella Wodynska nata fuit ex Patre Palat. Podlasie, & Matre Zophia Pallat. Lublino. Sobieska. Iste Palat. erat Ioannes ex Castellano Podlasie factus Palat. vir iustus & pius. Marcum Castell. Podlasie reliquit & Andream.

Hem quam tumulus nos claudit, quos vix magnus mundus capit.

Seuerus in Spartiano.

De posteris, vide inferius familiam Mniszowsciorum.

Strzegomia, Dobieslaus per antiqua familia: quapropter hæc Arma etiam Strzegomia vocantur. In Sedomiriensi terra ex cognomine suo fundauit villam.

Daluicki, Gniewossus 1386. Pœnitentiam eius ponit Cromer. lib. 15.

Gniewossuij de Daleuicze, vnde ab aliquibus Daluiccij vocati, Succam. Cracou. Bielsc. fol. 269. 307. Contra Gedanen. ducunt legionem, Bielsc. 746. & supra 486.

Słonczewscij, Leonardus Episc. Camenecen. in Podolia, Anno 1400. Eius Epitaph. in Cathedrali Ecclesia.

Occidit ante suam Leonardus Slonczouius horam
 Præsule quo fælix terra Polona fuit.
 Quum patriæ fidus Regiꝫ; fidelis amicus
 Tum præco sancti doctus Euangelij.
 Quæ velut hic homini dotes cita fata tulère,
 Sic vitæ in cælis præmia digna ferent.
 Votis Christe Deus te quæsumus annue nostris,
 Si nece confusus concidit ille tua.

Mniſewſcij de Mniſſeuo, Iacobus, hunc Semouitus Dux Maſouie Prin-
 ceps Plocen. Sochaczou. Rauen. Goſtineen. Plonen. & hæres Viſnen. cum
 alijs quorum familia ſequentur armorum Koſcieſſa, exemit ab omni pote-
 ſtate & juridiſtione, & ab omnibus vexationibus. Eius filius Adamus
 Cancellarius Principis. Alter filius Benediſtus reliquit Petrum, qui di-
 uiſione bonorum dum accepit Koloſabum vocata fuit poſteritas Koloſab-
 ſcij. Reliquit & Ioannem qui à bonis Wodynie vocatus fuit Wodynſki.
 Varſauia eorum ſepulchra dignitates referent in Eccleſia Maiori.
 Koſakowſki de Koſakouo Priticius. Alij ad Lomzenſem diſtriſtum.
 Zerzinſcij de Zerziny: Bobuchualus. Lucas in Palatin. Lublinenſi.
 Miroſewſcij de Miroſſeuo: Vſeborius ad Varſauiam.
 Kobylſcij de Kobile in Ciechanou. Troianus.
 Mecziniſcij de Meczini: Sobieſlaus. Reperiuntur & in Volhinia.
 Zakrzewſcij de Zakrzeuo: Zdiſlaus. Hoſ omnes Priuilegium libertatis Se-
 mouiti meminit. Datum in Plocko, Anno 1400. in Cerſcen. diſtriſtu.
 Rakowſcij in Premisl. terra ex Maſouia.
 Szuliſewſcij in Sendomiriænſi Palat. Stanislaus exactor contrib. Regni in
 eodem Palatinatu Szuliſewſki.
 Chodzicij, Albertus Caluus capite fores erumpebat, Zborouiorum miles
 & familiaris.
 Grziwowie in Rauen. Palatin. Caſtris addiſtiſſimi.
 Zalufcij in Ciechanou. diſtriſtu.
 Praweccj in Lencicen. Palatinatu.
 Zdychowſcij qui demum Praueccij Iuribus dediti & virtuti.
 Chrzæſtowſcij in Podgoria; Nicolaus. Bielfc. fol. 288. 373.
 Wolfcij in Varſauien. terra: Ioannes iuuentutem ad Azacum inter Coſacos
 peregerat.
 Targowie in Lomzen. Vnus ex illis in Ruſſia dum Bauorouio obtulerat ob-
 ſequia, reliquit prolem.
 Iaworowie militia excellentes & doſtrina.
 Salapſcij in Varſauienſi diſtriſtu, vi. tutem cum litteris habent.
 Rzezenſcij in Varſauienſi terra.
 Miłoſewſcij in Ciechanou. diſtriſtu, Stanislaus Cubicularius Sigismund
 Aug.

Aug. Regis, hunc pro benè meritis in Samogitia villa Iasoni prouiderat. Venator erat terræ Bielsceń., sed magis venabatur virtutem & calum. Ex Talczewska Capit. Kobrzineń. & Pinsceń. filia reliquerat filios & filias. Iacobus suus germanus Thesaurarius Curia, Tribunus Ciechanou. morabatur in Lublinensi Palatinatu.

Pudłowscij ex Masouia ad Syrad. Palat. duo venerant, quorum filij, unus in Premisl. terra statiuā suā & Coniugium elegit, & notat domum ex Mokrzani, alter verò Ioannes cum Tarnowski & alijs militarem vitam ducendo redijt ad Syradiam. Hic ex Vrsula Bogusławska armorum Prus vel Kosy suscepit optimos Reipub. filios. Malcherum electum ludicem terrestrem, qui ex Bialinska armorum Iastrzebiec reliquit prolem. Stanislaum qui steriliter decessit, & Ioannem Militem Sepulchri Christi Hierosolimitanum, & per Poloniam Terræ sanctæ Syndicum. Ab Henrico & Stephano Regibus ob virtutes in Secretarium susceptus. Cum Zamoyscio Ioan. Cancell. & exercituum Regni Generali in tribus expeditionibus operam suā summa diligentia, fide, & dexteritate nauauit. Huic pro tantis meritis ad pennas Strutionis tres, duas albas & tertiā in medio rubeam, in galea, Stephanus Rex, duas palmas circa mediam pennam, in laudem Malcheri & Ioannis superaddidit, in castris ad Pscouiam 1582. Eidem Ioanni idem Steph. Rex Tribunatum Sochacouien. contulerat.

Chodkieuicij in Mag. Duc. Litu. Nobilissima Familia. Hos aliqui Boreikouios, post Chodkios, demum Chodkieuicios appellarunt. Sed ob antiquitatem familiæ difficile originem domus inuestigare. Stricouius in Chronica carmine edita à Paganorum Dynastis educit in Ducatu Litu. eorum antiquitatem. Ioannes Chodkiewicz, Casimiro Regnante Palat. Vitepsensis & Dux exercituum in Bohemiam 1454.

Hieronymus Comes Sacri Romani Imperij in Skłow & Myś. Castell. Vilnen. Filius eius Georgius Dominus in Ros reliquit Basil. Hieron. Georg. Secundus filius Ioannes Castell. Vilnen. Capit. Samogit. Supremus Marschalc. M. D. Litu. Administrator & dux exercituum Liuania. Murus & antemurale totius Lituaniæ à Moschis, Liuonensibus, Prussis, &c. ut ex titulis illius patet, fuit, & esse, posteritate commendauit. Reliquit ex Christina Zborowska Palat. Cracou. filia Hieronymum Castell. Vilnen. Alexandrum post tot honoratos titulos Palat. Troceń. qui ex Sieninska suscepit filium Primum Felicianum, & filiam Procopij Sieniamski coniugem, ex quo suscepit Hieronymum domus & familiæ Sieniamsciorum unicum virentis spei flosculum. Erat Alexander voto quodam religioni Dominicana singularissimus Patronus & fundator, ut in armis Chodkieuicz deduximus. Tertius filius Ioannis erat Ioann. Carolus. Hic ex Pincerna M. D. L. Dux Campestris, Castell. Samog. Commissarium Liuania, demum Palat. Vilnen. & contra

Osmianum ad Chotinum supremus Dux exercituum Regni & M. D. L. Fundavit in Cretinga P. Bernardinos magnifice. In Bickon Canonicos regulares opulenter. In Patres Soc. Iesu amplissime. Fortuna belli illius talis fuit, Venit, Vidit, Deus vicit. Testis Volmarium, Parnau, Rega, Dinamuntum, Derptum, Bialokamienium. Testis & Carolus Princeps Sudermania, Testis Moschouia, Rokossun, Chotiria. Ex Zophia Mielecka, filia Palat. Russia & supremo Generali exercituum Regni, & Ducissa in Stuck, suscepit filium Hieronymum, sed obiit in florenti iuuentute. Altera conjunx relicta Vidua, quæ voto castitatis obligavit Deo dies vitæ suæ, erat filia Alexandri in Ostrog Ducis, Palatini Volbunia. Obijt in Castro Chocinenſi in Valachia, Anno 1621. Sepultus in Ostrog. Filia eius nupta Sapiha. Horum Comitatus iam periodum sensit. Sorores Ioannis Ducissa Czartoriska, Lesniewolska, Pacoma. Et Caroli Sorores Anna & Zophia.

Chodkieuicij qui non erant Comites Imperij, adæquarunt officio & titulis omnes titulos externos. Chreborius Castell. Vilnen. M. D. Lit. supremus exercituum. Alexander eius filius Castell. Vilnen. Capitaneus Grodzinen. Andreas alter filius Dapifer M. D. Lit. sed hi decesserunt steriles, quapropter bona Chodkieuiciorum cum filia Chreborij, ad Ducem Romani Szangusko transferunt. Pax vobiscum sit viri fortissimi. Ex Hieronymo Castell. Vilnen. Christophorus Castell. Vilnen. reliquit ex Kiszanka Ioann. & alios duos filios.

Naruitouij, ut genere ita rebus bellicis clarissimi, ex districtu Grodzinenſi.

Tronowſcij ex Duc. Lit. venerunt ad Palat. Belzen. Iosephus in aula Ostrogiorum duxit emolumenta virtutum. Reliquit Petrum militie studiosum Ioan. filius in expeditionibus Prussica, Moschouitica Kazanuij Campiductoris loco tenens signi bellici prouisus ad Starobub a Sereniss. Rege.

KOSY FALCES.

D E L I N E A T I O.

Diversimodè pinguntur Arma. Alij namq; falces fenarias pingunt, acuminibus inuicem admodum crucis junctis, aut lignis falcium in crucem dispositis, qualia arma Ioannes Fox Archidiconus Crac. deferebat. Alij falces lupinarias recte torto vel ferro in capite colligatas, ac in circulum diductas, quarum acumina in modum crucis disponuntur. In campo rubeo, *ut patet ex Paprocij Stemmatis in Armis Prus tertio*. Falces coloris albi, super galeam quinque pennarum Strutionis, sicut collector Armorum Regni Poloniæ adnotabat.

O R I G O.

Concessa sunt à Ducibus Masouia. Nam illi Duces his armis usi fuerant, *ut notat Paproc. in Stemmatis sub armis Prus secundo*. Cum enim Maslai Ducis Mazouia exercitu vir de armis Prus dux exercituum Casimiri Regis Maslaum iterum atq; iterum gloriose fuderit, illi filiam Maslai relictam Rex in matrimonium concessit. Et quia verò Maslaus falcibus uteretur pro insignijs, in æternam memoriam falcibus arma sua adjunxit, quæ nunc Prus vice secunda vocantur. Concedebat verò Dux arma propria alijs, vel ob sanguinis coniunctionem, vel ob astutum progressum in bello.

ARMA SAPIENTIÆ MILITARIS.

Non quamlibet falcem tantis titulis honoro. Est namq; falx *Arma sapientie*, quam Saturno tribuunt, sed messoria, ille namque eam adinuenit in insidias patri, *ut Pier. Hier. lib. 42. c. 74*. Est falx graminea, *Falx triplex*.

*Falx lupina-
ria falx sapi-
entia.*

nea, sed hæc tribuitur mortì non vitæ. Est falx lupinaria, quæ lupis insidiantibus pacifico gregi insidiatur. Et de hac in Armis Prus tertio dicitur à Paprocio. In Armis Prus differentias armorum videmus, at idem omnium nomen. Equidem *Historicus antiquus Basiko* quendam ex Prus Burzuma vocat, sed quem ex illis non exprimit. Sed posteritas secundorum Prus vocitant sua Falces Lupinarias, & Prus in nuptias. His igitur falcibus titulum sapientiæ tribuo. Nec solum ob cautum & gloriosum in bello progressum, quo illi astutos hostes, & in prædam cum vita hiantes fortiter inuasent, disperferant. Effugierant enim tanto progressu illud Plauti in Captiuis.

*Qui cauet ne decipiat, vix cauet cum etiam cauet,
Etiam cum cauisset ratus sæpe is cautor captus est.*

Nouerant namque maiores horum armorum illud sapiens axioma: Omnes qui magnarum rerum consilia suscipiunt, æstimare debent, an quod inchoatur Reipub: utile, ipsis gloriosum aut promptum effectu, aut certe arduum sit. Adjiciant ne periculum suum, & si fortuna captis adfuerit cui summum decus acquiratur. Neque solum tantum titulum tribuo, ob sapiens in bello consilium, de quo Comicus:

Omnia prius sapientem experiri, quam armis decet.

Superauit namque quoscunque gladios audaces sua prudentia & ratione, ne vel à paruo vel à magno hoste comprehenderetur, sed omnes comprehendat, sed inde magis tribuo, quia ardua sæpe sectatus fuerat, quo altum culmen honoris ascendat. Vt quidam monebat:

Ardua se ceteris scansurus culmen honorum.

*Falces Militares.
Falces ad
entium.*

Verè namque istæ sunt falces militares, quibus nec Gelones, nec Getae usi fuerant. Militares falces in Belgia fuisse dicit Dempster. *Antiquit. lib. 10. c. 10.* Sed curruum falces seu vehiculorum, in pugna Parthica, ubi duo viri armis & ferro induti, & posterior pars currus cultris in orbem extantibus communiebatur, ne ascensus præberetur à tergo, & axibus aptabantur acutissimè falces, quæ machinæ funera hostibus immittebant, & turbatis ordinibus strages efficiebant. Digna res memorizæ at dignior laude falx est vestra cum apertè ipsis notatur hostium terror, Patriæ pax, Ecclesiæ decus, Dei honos. Quapropter Arma sunt sapientiæ militaris.

Laus est virtutis prosperitate frui.

FALX GLORIÆ.

Non sine graui ratione Bion Boristenites gloriam, matrem annorum esse dicebat, ut *Laert. lib. 4. c. 7.* Sed neque deest quod moueat, ut gloriæ falcem ponamus. Xiphiam piscem quam Latini falcem vel gladium dicunt, ob robur rostri insolenter in mari grassari

grassari, vt etiam balænis sit formidabilis, nam naues quoq; rostro perforando in periculum submerſionis deducit, ſed tanti roboris piſcis ab infecto animali æſtro ſeu aſylo percitus in rabiem agitur, ſæpe in nauem terram exilit, & immenſos cruciatus cum morte commutat. *Refert Oppianus & Æleneus lib. 7.* Vnde Xiphia æſtrum, erit falx, at eius cuiuſdam gloriæ. Falces has veſtras lupinas falces gloriæ dico. Magnorum namq; erat Ducum, magnorum ſunt & virorum, vt dicere liceat, ſunt falces & murales, de quibus meminit *Dipſter. in Antiquit. Rom. fol. 984.* & militares vt dicebamus, & Senatoriæ, vnde falces gloriæ erunt. Verum quia falx demetens gloriam propriam quandoq; inuenitur, ne quid vobis aduerſum contingat falces quærite non Coſſos. Hoc enim de Coſſis *lib. 17.* reliquit, quod ex his vermiculis culices generantur. Quapropter Ægyptij agmen infeſtum aliquod exprimentes, Coſſos dicebant. Fugite igitur paruam grammaticationem, doctos namque & ratione pollentis benignè Senatus expoſcit. Fugite paruam militiam. Gloria namq; ſtrenuos & graues ſequitur milites, parua vero militia falcem ſæpe acuit in propriam gloriam, non vos Coſſos habeant, ob infeſtos mores & atros. Sed ita ſitis falces vt & faces ſimul ac lumina gloriæ ſuæ vos conſpiciant & teneant.

ARMORVM FALX SEV FALCES NOBILITAS.

Mallaus Dux Maſouia Armorum falces uſus pro inſigni. Hic magnis & bellicofis viris, quorum infractum pectus in bello, & in aduerſis belli nouerat, ſimilia arma conceſſit. Ita & antecelltores ſui fecerunt. Quapropter in Maſouia multa ſtemmata falcium reperiuntur. Pruſſia habuit quoq; plurimos incolas, qui in Regnum Polonia ob irratam Principum faciem venerant, & militari toto pectore incumbentes, hærediffas in conjuges conceſſas à parentibus habebant, imò poſt cladem Maſlai, Caſimirus Rex victor in triumpho filiam Maſlai deductam Duci Prus armorum ſuo, illam in conjugem conceſſit. Hinc falcium diuerſa arma obtulerunt, ſed hoc videre in Prus armis licebit.

F Alcibus ſenarijs cum manubrijs diſpoſitis in modum crucis utebatur Ioannes Foxius Iuris Vtriuſq; Doctör, Prothonotarius Apoſtolicus. Hunc Georgius Radziuil Cardinal. Dux Seueriæ & Episcopus Cracou. in Canonicum Cathedralem Cracou., & Petrus Tylicki in Oculum ſuum ſeu Archidiaconum Cathedræ Cracou. nam per talem cura Episc. ſollicitudinis releuatur, elegit, conſtituit, creauit. Inter Principes Velleris Aurei Don Matthæus Princeps de Conca, Comes de Palena Admiralis de Naples circa arma ſua hoc ſingraphe poſuit: Negligit ima. Me profe-

Etò qui

*Etò qui falces fenarias & mortis arma pro symbolo sibi & nota momenti
assumpsit, jam ille neglexit ima, amplexus est suprema, cogitat mortem,
meditatur vitam.*

KOT siuè Cattus Marinus.

DELINEATIO.

Cattus erectus & quasi sedens, caudam intra pedes posteriores complicatam gerit. Alij Cattum simplicem & domesticum cui cum muribus deliciae sunt, *ut ex Nido virtutum Paprocij constat*, alij Cattum Marinum esse volunt, *ut Dlugossus*. Coloris grisei ponit *Paproc. in Stematibus*, at in *Nido suo* coloris albi statuit. Sed in hoc mos gentis seruandus. Diuersae enim familiae, diuersis coloribus utebantur. Est autem Zona aurea cinctus & lata in campo rubeo. Super galeam in *Nido Paprocij*, apparent tres pennae Strutionis.

ORIGO.

Antiqua in Regno Arma omnes referunt, sed quonam pacto concessa & cui, nemo meminit. Vnum tamen colligitur ex armis, quod dum antiqua sunt ab antiquis Romanis originem habent, quibus usus erat exercitus: præcellentem adnotare Catto, *ut Pier.*

Pier. lib. 14. c. 43. Vnionis tempore Regni cum Ducatu Lituanorum, fortes prælio arma hæc gerebant; quocirca à Woysnaro Wilkolewicz amplexata fuerunt.

FÆLICES SENATORES.

DVobis fælices dixissem fieri Senatores, Prudentia nimirum & virtute, seu Toga & Marte. His namq; duobus quodcunq; Regnum si valuerit, illud nedum habere fælices Senatores, sed parentes quoq; ipsos facile dicemus. Quapropter D. Ambros. de Offic. lib. 2. *Talis debet esse (puta fælix Senator,) ut dum consilium dat, se ipsum formam alijs ad exemplum bonorum operum exhibeat in doctrina, in integritate, in gravitate, ut sit eius sermo salubris atq; irreprehensibilis, consilium utile, vita honesta, sententia decora.* Et quoniam Senatus à senibus dicitur, veniunt in mentem Fælices Seniores, hos cum Romani plurimo honore donabant, præsidij quoque summi loco habebant, si Seniores in Castris quoq; versarentur. Quapropter insigne illis Cattum rubeum in parma punicea dilutiore, quod à margine rubro surrectus, pedibus ad lufum compositis blandiretur, cum tali Syngraphe porrexerunt Felicium Seniorum, *Pier. Valer. Hier. lib. 3. c. 44.* Me, hercule, nil prohibebit tantos Seniores, Senatores fælices & fælicissimos nuncupari. Non sine graui animaduersione Seneca Epist. 12. de senibus dixit: *Amplectenda est & amanda senectus, plena est voluptatis si illa scias vti.* Iam profectò si Senes sunt milites, & milites pedites, ut Romanis his fuerant; Sciebant sine dubio optimè sua senectute vti; Nec eorum senectus ita ex canitie capitis quàm ex industria eorum iuventutis atque laborum prætentorum stipendijs metiebatur. Dum igitur Arma vestra Cattus sint, & his fælices Seniores utebantur, utebantur verò in Castris, & Castris Romanorum inuictissimorum: iam vos non tantum fælices, sed fælices Seniores & Senatores nominabo. Monet hoc antiqua ætas familiæ vestræ, monent amplissimi Senatores prædecessores vestri, monet antiqua vnio Regni Poloniae cum Ducatu Magno Lituaniae, vbi arma hæc vestra & insignia insignia nobilis animi sui & splendidæ domus Woysnarij in delicias vocare, & amplecti consultò voluerunt. Quocirca ò Nobilis Senator,

Ingentes spes

Viuens incipe

Moriens doce.

Omnia vitæ negotia esse

Conceptus inchoatos

Perficiendos in calis.

Felix Senator.

Cattus signum militum senatorum felicium.

Senectus plena voluptatis.

Senectus unde merienda.

LIBERI BARONES.

Catius Deus
unde, h. l. l.

Catius signum
militare.

Libertas qui
c. 2.

Liberi Baro-
nes inde.

Cattus Ro-
manarum le-
gionum insi-
gne.

ARma hæc, dum interius ceu specubum quoddam, aut limpidi-
mum fontem inspicio antiquorum deus Catius dictus seie obtu-
lit, quæro deriuati cognominis originem. en Latinorum sacratio-
rum scriptor *S. August. lib. 4. de Ciuit. c. 21.* prodit. Catius dictus quod
homines Catos, id est acutos faceret. Attendite Liberi Barones, ve-
stris commodis indagatio subseruit. Nam si malum sit ex quoq; defe-
ctu: ne aliquo defectu vel appposito nouiter, vel non sublato aliquo in
libertate vestra nobili malum & inconueniens coalescat, Catum fieri
oportet. Sed verè cati estis, nam non immeritò Catum desertis. Hic
enim priscis Alanis & Burgundionibus teste *Methodio* decori fuit, ut
militaribus signis exponeretur; nec alio quidem gnomone, quàm quod
sit animal carceris impatientissimum, libertatis amantissimum. Quo
significabant appetentiam summam libertatis suæ. Maximum namque
bonum libertas est. Vnde *Cicer. in Parad. penult.* Quid est libertas?
potestas viuendi ut velis. Quis igitur viuit ut vult, nisi qui recta sequi-
tur? Sed soli hoc contingit sapienti, ut nihil faciat inuius, nihil do-
lens, nihil coactus. Talem familiam Cattorum accipite. Non Baro-
nes liberos dixi à defectu, quasi sint liberi, hoc est sine lege à conscien-
tia: sed ab efficientia liberos dico, quod aureæ libertatis & legum qui-
bus libertas honesta fulcitur, fuerint supremi defensores & Patroni.
Ita namq; Romana Respublica dicendum suadet. Quæ cum libera-
tem tuendam constituerat, Cattis illam commisit. Elegit namq; co-
hortes. Augusteam & Alpinam, quas ob insinuandam illis solertem
vigilantiam, Catti imagine insigniuit. Sic igitur liberi, sic Barones, le-
ges & libertatem tuendo, promouendo, seruando, constituti, ipsam ut
pupillam obseruate.

FAMILIA ARMORVM CATTVS.

Romani cohortes ex senibus congregatas in bello, imagine Catti insigna-
bant, & inscribebant. Fælices Senatores, *Pier. Val. li. 13. c. 44.* Similiter
Augusteam & Alpinam cohortes, imagine Catti ob solertem vigilantiam
insigniuit. Alani & Burgundiones antiqui in militaribus signis Cat-
tum deferebant, refert *Methodius*. Et quoniam Cattus Maximus
est, ab exoticis partibus venit in Regnum, ubi nimirum inueniuntur eius-
modi animalia. In Regno maximè vigiles contra hostes & hostium
stratagemata fuerunt, quibus talia arma concessa aut confirmata erant.
Docet *Galenus*. Opere precium est, optimum Medicum meminisse præ-
ceptorum *Matheſeos* quibus confortatur virtus attractiua, retentiua, di-
gestiua, expulsiua. Si hæc optimum Medicum decent, jam & nobilem
aliqua

aliqua conuenient, quibus conseruet augeatq; decorem nobilitatis. Hæc autem erunt. Virtus, Conscientia, Amor patriæ & militiæ. Sanguine namq; & hostium strage nobilitas creuit.
Woyfnar in Ducat. Lit. Hic in vnione talia Arma pro se & familia sua accepit, Paproc. in Stemmat. fol. 575. Bielsc. fol. 313.

KOTFIC seu Kotwicz Primò.

D E L I N E A T I O.

Pingitur in campo albo, campus rubens sanguine in medio, ad latitudinem palmæ inter lineas rectas, super galeam & coronam armata manus diducta & extensa gladium strictum elatumq; gerit.

O R I G O.

Delatum fuit hoc Nobilitatis insigne in Regnum Poloniæ ex Germania Regno proxima, quod vel inde patet, quod Domus Austriaca & eminentissima eisdem armis, inter cætera armorum illustria gaudeat, sola hac differentia posita, quod in rubeo campo, campus albus assignetur. Vnde insinuatur ornatos ab Archiducibus Austriæ, atq; ad arma admissos fuisse, specimen verò meriti satis liquidè in animoso milite exprimitur, dum super galeam tam fortis animus & brachium cum impauido corde exaratur. Primus verò qui insignia hæc adiunxit nobilium insigniis in Regno, fuit Ioannes Pochnerus Anno 1281. vt authenticis demonstrant posterì.

Kotficz's arma sunt ab Austria Archiducibus.

setur in Regno, postquam matrimonio in terra Schouensi domum ac familiam stabiliuerat. Sciendum namque venit quod terminos Regni Poloniae Wroclauiae Ducatus, pars Silesiae & Morauiae non immo- dica constituebat, *lege Historicos*. Quapropter dicimus in Regnum Poloniae delata fuisse, licet Pochnerus cum Henrico Wroclauiae pugna- set contra Regem Poloniae, nam postmodum deuictus in Regnum Du- catus adnumeratus fuit. Denominatio autem armorum genuina non est Kotficz, sed forte aliam apud germanos inuenies, hæc namq; à fun- data villa & tali nuncupatione Kotficz propriam denominationem comportat, vt in Kotficz secundò videre licet.

GLORIA VERA ET MAGNA.

Admonerebat quondam Plato : *Non vita maximi est facienda sed bo- na vita*. Ita nunc nobilem monere decet. Non gloria sed vera & magna gloria paranda est. Quæ quidem gloria, cum nulla- tenus pecunia comparari potest, jam sola virtute paranda venit, & vir- tute inquam, quæ nobilibus congenita & connaturata videtur. Expli- cet illam nobis Hermi campus, de quo Serapio lib. 13. apud Stob. Ser- mone 8.

*Ac re robur pectoris : quando in prima acie
Furebat, atq; sanguinarij in pugna belli
Acerba per vim repellentis hostium tella.
Non enim illo hostium alius præstantior vir
Erat, percurrento pugnae valida
Opus, quam diu læce fruebatur solis velocis.*

Sed quid ego oblitos vetustate dierum in medium voco? Occu- pent medium armorum Kotficio- rum Pochneri, eorumq; clara poste- ritas, quibus proprium & singulare fuit veram gloriam venari & ma- gnâ in lumina sæculis diffundere. Tam namq; illorum ingens glo- ria fuit, vt superarent Ombricos, licet illi in pugnis aduersus hostes tur- pissimum ducebant victos viuere : sed necesse erat aut vincere, aut mo- ri. Superabant & Platonis doctrinam qua affectum aduersus calamita- tes talem tenere oportere docebant, vt prouideat ne incidat in eas : Si tamen inciderit, condemnationem etiam sui non curet. Eorum enim gloriæ ingens Musonij dogma fuit. Arripe mortem honestam dum li- cet ne paulò post mori quidem tibi necesse sit, at honestè non amplius liceat. Mors quidem hominibus est vitæ terminus etiam si quis inclu- sum in cauea sese seruet, oportet autem bonos viros semper omnia bo- na capeffere bona spe fultos, & ferre interim quicquid Deus dederit for- titer, vt *Demosth. in Oratione de Corona addidit* : Erat vitale Pochneris purpureum campum recenti sanguine hostium quotannis bis & ultra con-

*Mors & in
cauea inclusos
premit.
Boni viri offi-
cium.
Pochneri.*

conspargere acinatem, viribus hostium acuere, manum ferream non
ita metallo, quàm fortitudine & audacia, non infractam restituere, &
niueum campum, nec quidem atomis nigris non commaculare. Hoc
vobis Dfusij antecessores vestri reliquerunt, ad hoc vos Kriccij admo-
nuerunt, in hoc vos Grodlinscij, Goliccij, &c. vocarunt. Respondebitis
verò, & suauiter respondebitis, si Hieroclis propositum animis & oculis
obiiceritis. Est patria per Iouem velut alter quidam Deus, & primus
maximusq; parens hoc clypeo protecto, hac spe inuicti antecessores ve-
stri ibant, itote & vos. Nam vnum augurium optimum pugnandum
esse pro patria Homerus ipse dicebat.

*Campus pur-
pureus san-
guine hosti-
um consper-
gatur.*

*Patria alter
Deus.
Augurium o-
ptimum pro
patria pugna-
re.*

LYDIUS NOBILITATIS.

Veritatem auri Lydius lapis declarat & probat. At si diligentius
inquirendum est rerum aliquarum aliquod experimentum &
proba. profectò nobilitatis Lydius & proba inuestiganda erit.
Tum quia nobili animo nil inæstimabilius esse potest, tum quia nobi-
litas ipsa maximè decorum maximèq; honestum quod infert & dicit, vt
non immeritò insinuauerit Euripides in Archelao:

*Nobilitas ma-
gnum bonum,*

*Non parum adfert momenti si nobilis exercitus dux fuerit, & glorio-
sa fama insignis.*

Sed quid in lydium nobilitatis vocabimus? Alij vocant in lydium pa-
rentes. Nec refugit Euripides in Hecuba: *Egregia & insignis est in-
ter homines nota bona stirpe nasci: & successus augetur.* Propter nobili-
tatis nomen hominibus dignis. Et in Heraclide:

*Parentes pro-
ba sunt nobili-
tatis.*

Nil est tam honorificum liberis

Quam honesto & bono patre natos esse.

Vnde & Sophocles:

Quod si generosus es, ut ais

*Indicato, quis & vnde sis oriundus. Nam honestum genus, nullo ser-
mone potest contaminari.*

Alij vocant in lydium, liberos, nec aduersatur Euripides in Archelao.

In liberis etenim virtus nobilium

Concipitur: & generosa nuptia præstant opulentis.

*Liberi proba
nobilitatis.*

Equidem lydius est ipse parentes nobiliores reddens, & filios in spe flo-
renti constituens. Verum quia persuasio ista, patribus filios esse simi-
les sæpè falsa in liberis apparet, ipse Phocylides testatur, dum inquit:
*Plurimos esse genere nobiles, quos neque dicendo, neque consulendo vlla gra-
tia sequitur.*

Aliud ergo in lydium Nobilitatis vocemus. Alij vocant in lydium
bona propria virtutum. Vnde Menander & Epichar:

*Virtuosa ope-
ra proba No-
bilitatis,*

Exitiale mihi genus erit ne quæso mater commemoros

*Genus tuum in singulis. Nam quicumque natura
Nullum habuerint sibi bonum proprium,
Illi confugiunt ad monumenta.*

Genusque suum, & auorum recensent numerum.

Nec immodica est proba hæc Nobilis. Tum quia Anacharsis Scythæ cuidam dicebat: In te qui propriam virtutem non declaras, iam finita claritas domus, in me autem inchoata manet. Tum quia de Antigono Homer. Odiss. 2. refert. Quod adolescenti parum bono militi existimato, & ex strenuo parente nato, dum stipendia patris peteret, responderit. Atqui ego adolescens non paternæ sed propriæ fortitudini mer-

In Deum reuerentia, in patriam obsequium, munificencia in seipsum, sunt Lydius Nobilis. Promptus animus ac religiosus in Deum.

cedem ac præmia largior sit hæc proba nobilis. At nobilis Christiani Lydius est, si in Deum est reuerendus, si in patriam obsequens, si in seipsum munificus sit. Hic est Lydius nobilis Christiani. Quapropter primum collaudando Seneca animosam Demetrii fortissimi viri vocem lib. de prosperitate infert: *Hoc unum (inquit) Dij immortales de vobis queri possum, quod non mihi ante voluntatem vestram notam fecistis. Prior enim ad ista venissem ad qua nunc vocatus adsum.* Magna reuerentia in Deum, sed quæ addidit, audite: *Vultis liberos sumere: illos vobis offero. Vultis aliquam partem corporis, sumite. Vultis spiritum, nullam moram facio, à volente feretis quicquid petieritis.* Dicebat quondam Saluator: *Non inueni tantam fidem in Israël.* Et nos Demetrii vocem pensitantes dicamus. Rara hæc reuerentia inter Christianos ad Deum. Quod verò in Lydium Nobilis secundò vocavi. Ratio est, nam qui in patriam obsequens est, metuenda contemnit, cupienda fastidit, ac demum triumphator æterna fama non moritur. Adducam Domaratum Arcadicorum lib. 2. sicut refert Stob. Serm. XL. *Cum Tegeatis bellum esset contra Pheneatas & acies utrinque diu starent instructæ, consultatum est de mittendis trigeminis fratribus, qui pro victoria pugnarent: qua sententia recepta utrinque Tegeatæ Rheximachi filios miserunt, Pheneatæ, Demonstrati itaque commissa pugna duo Rheximachi filiorum occisi sunt, tertius autem nomine Critolaus hoc stratagemate vicit aduersarios. Simulata fuga singulos persequentium seorsim omnes occidit, ita potitus victoria letus rediit.*

Pugna per tres fratres commissa à partibus.

Patria seruans liber à crimine.

Cumque eum omnes per quam humaniter amplecterentur, sola Soror ipsius Demodice non congratulata est ipsi, occiderat enim desponsatum sibi maritum Demodicum. Hoc ægrè ferens iuuenis virginem occidit: unde cadis à matre accusatus, absolutus est crimine. Quid ex tanto decreto concluditis? Ego concludam quod obsequium in patriam sit Lydius quidam seu proba Nobilis Christiani. Etiam probam Christiani militis verissimam esse, si quis in seipsum munificus fuerit, sed munificentiam introrsus considera. Fulgere vos oportet, sed non fulgetis extrinsecus, bona nostra introrsus obuersa sunt, & intus posita, ut Seneca de prosperitate vita.

*Ita fulgebat quondam de Armis Kotwicz Ianislaus Archiepisc.
Gnesnen. de quo Ianicius in Epitaph.*

*Excepit reducem patriæ fauor, ob quod & illam.
Ille vir in numeris extulit officijs.*

FAMILIA ARMORVM KOTWIC PRIMO.

P Ochner, Ioannes Kotficz 1281. Liber Baro ex familia Austriaca.

Kotficz Ioannes. Casimirum Iagellonis filium dum refert Cromerus lib. 24. ibidem Ioannem Kotficz habet, quem cognominat Romno, à Civitate fundata Kotficz accepit appellationem. Henricus filius à quo

Ianislaus Episcopus Poseniensi. 1312. Qui Auenione post mortem Borislai Archiep. Gnesnen. à Clemente Papa huius nominis quinto Archiep. Gnesnen. consecratus fuit dum ibi esset præsens. Sed quoniam à Petro

Cardinali Hostiensi Auenione consecratus fuit, constat nondum fuisse Episcopum Poseniensem. aut nondum consecratum. Fundauit Ordini

Prædicator. in Znin Ecclesiam & Monasterium, Deus sit illi in præmium. De hoc Ianicius:

Borisslaus obiit, Clemens, Cape, dixit. Ouile,
Ianissae tui cum tuius Domini

Excepit reducem patriæ fauor ob quod & illam
Ille vir innumeris extulit officijs.

Obijt Lencicia plenus honorum operum, & magnus Reipub. & Ecclesie amator & defensor.

Talia Pontifices vestris monimenta Cathedris

Linquite: perpetuum talia nomen habent.

Kotficz in Polon. Maiori & in Palat. Cracou. ut rebus bellicis clari, & Regie Curie obseruantissimi, ita & magnis honoris aucti. Quapropter Branickijs sanguine iuncti.

Krziwicki in Maiori Pol. Andream Krzicki Catalogus ex Cancell. Reginae Barbara, & Secretario Sigism. Regis, primo Episcopum Premisl. tum demum Archiep. Gnesnen. meminit, qui Rempub. & Ecclesiam contra Lutheranos, & alias pestes hæreticorum ope opera & inuictis calamo egregie tutatus est. De illo Ianicius:

Omnia solus erat Cricius quem forsque Deusque

Certabant summis vincere muneribus.

Sors tandem indoluit quod erat contempta sub illo

Maturamque virum sustulit ante diem.

Heu

Quæ restituent misero mihi secula talem.

Hunc & Bielsc. fol. 553. 559. meminit. Stanislaus Krzicki post perfectas legationes ad Henricum Regem, & alia prudentiæ ac fortitudinis indi-

indicia Palat. Masouia, Stricou. lib. 25. Bielsc. fol. 652. Paprocius, ab Henrico Ioan. Pohner filio deducendo lineam successores Henricum, Nicol. Conrad. Frider. Zaifredum, enumerat. A Nicolao Ioan. Succam. Posnañ. relictī filij sex, a quibus longa successit familia.

Dluscij qui à Nicol. filio Ioan. Pohner directè procedunt. Posteritas illorum magna numeratur in utroq; sexu, ornata multis honoribus, & coniuncta magnis familijs. Talis erat Andreas eius filius Petrus, cuius filius Nicolaus multorum mores & castra nationum vidit nec dissimilem reliquit Albertum. Optimè Euripides in Heraclio:

Nihil est tam honorificum liberis

Quam honesto & bono patre natos esse

Et ingenuas vxores ducere : nam successus augetur

Propter nobilitatis nomen hominibus dignis.

Zgorfcij. Considerant quod nulla nobilitas inter malos est, sed apud bonos tantum viros. Ex Friderico Friderici Criccij familiam deducunt.

Henindowscij in Maiori Polon. Diogenis dogma est, qui sint nobilissimi. Contemptores dixit opum gloriæ voluptatis & vitæ. Sed non ille posteritatem respexit, gloria relictā & vita speciosa nobilissimos facit.

Wryskolscij quos Kotficios vocant. Faciunt initium ab eo quod inprimis utile est familiæ.

Wilkowscij. Quis patriæ mereri potest? Docet Petrus Chrysolog. serm. 101. quod ille quem inter amicos Christus ascribit. Vnde dicit: Christus eos in amicorum jura transcribit, qui studio triumphi, qui amore libertatis sanguinem cum gaudio & sine trepidatione fuderint.

Grodlinscij Fortes in bello. Igitur rebus fortiter gestis contingat honesta commemoratio, ut optabat Epimamondas.

Węzykowscij: Lucam in Castro Cracou. juri Nobilium intentum optimè spei adolescentem, Paproc. meminit.

Golyczccij. Ciues patriæ optimi. Chæronidas justissimum ciuem & sanctissimum æstimatur, in quo non reperitur deorum contemptus, parentum afflictio voluntaria, principum legumq; neglectus, & voluntaria aduersus justitiam ignominia.

Smolik Caspar in Cracou. Palatin. Quis felicior nobilium sit, ita decernbat quidam: Feliciores sunt qui fortiter moriuntur, quam qui prospere viuunt. Haben. Smolicij utrumq;.

Kaleczcij. Matthiæ epitaphium Pultouia legitur Rñdus D. Matthias Kaleczki, Cantor Plocensis, Præpositus Pultouien. Canon. Vilnen. Parochus Macouien. Secretarius Regius. Vir singulari eruditione, humanitate, munificentia in suos & egenos, vixit annis 78. Obijt penultima Decembris 1576.

Radomiccij Milites strenui. Nam pro patriâ mori honestius ducitur quam viuendi

uiuendi cupiditate patriam & honestatem deferere. Præstat enim honeste mori, quam uiuere turpiter & cum opprobrio.

Hieronymus de Radomicko Radomicki, Palat. In outodztau. re non verbis amator patriæ, fortitudine animi & munificentia auita in maiorum suorum vestigijs reperta, quam manus illa non contracta, sed deducta super galeam gladium extentum tenens, repræsentat a suctus tueri Rempub. tutaturus etiam consilio Senatoriam dignitatem à Sereniss. Sigism. III. accepit, quæ ille prudentissimis suis consilijs cōdecorare satagit, paratus semper pro salute Regis, Regniq. sanguine proprio campū Martiū purpurare

KOTFIC Secundò.

DELINEATIO.

E Adem sunt arma ut superius, at super galeam pro gladio loricata manu erigit medium molaris lapidis.

ORIGO.

Germanos fuisse fratres, Ioannem de quo supra diximus in origine, & Henricum refert Paproc. at ob diuersa specimina fortitudinis Ioannigladius strictus super galeam, ob res in hostes strenuè factas, datus fuerat: Henrico verò ob insolitum robur in dextra, qua medium lapidis molaris ingentis super caput efferebat, uti viro bellis claro: intra galeam pennæ strutionis nigræ, & supra has manus elata cum molari lapide addita fuit. Et quoniam statua sua elegerat ex contracto matrimonio in terra Lusensi, oppidum sibi erexit quod vocitauerat Kotficijs nomine, & propter arma sua & ipse Kotficus vocatus fuit. Vel si ab armis vocauit & Oppidum, ille demùm ab Oppido, Kotficus dictus fuit. Quapropter dum alij Henricum descendantem à Nicolao Ioannis, horum armorum ponunt Dominum: iam non facile concordabitur diuersitas horum armorum. Asserendum itaque alios ab Ioanne, alios ab Henrico descendisse. Demùm Henricus ob dissidentes cum Ducibus Morauie Margrabie in Silesiam celsit, ubi & posteritas Kotficatorum clara remansit. Vide Cromerum lib: 24. folio 542. *Kromno, Kotfic.*

Molaris lapidis medium manu extollit

OPVS FORTITVDINIS ADMIRANDÆ.

Si quod est excellens opus & supra ætatem, & supra naturam in homine: nec in progressu adiuuari, nec in defectu diminui, nisi quadam admiranda manu potuit. Porphirius vim naturæ & animæ dum considerat, ait: Quod natura ligauit, id natura soluit: & quod anima ligauit, id ipsum rursum soluit. Ligauit autem natura corpus in anima, anima seipsam in corpore. Natura igitur corpus ab anima soluit: anima verò seipsam soluit à corpore. Sed non tetigit Porphyrius tertiam, quod scilicet nec natura, nec anima ligat, ligatum tamen quandoque in homine apparet, quis illud ligauerit, & quis soluturus sit ab homine, pro-

fectò vt Deus creando ligat, ita annihilando hominem soluit. Ren. drani pisciculum paruum corpore, maximum fortitudine quis ligauit? Deus. Quis soluet vires illius? Deus. Ita mirandum hoc opus tam vastum lapidem & grauem, vt leue quid attollere, quis homini concessit? Deus. Attollit enim vt ostendat familiam se velle attollere: & deprimet nullus, nisi ipse Deus depresserit. Profectò Kotficz, familiæ vestræ tam mirandæ fortitudinis opus concessum fuit. Sed Cricio vestro Andræ datum inprimis, vt mirandus sit opere & opere excellenti. Quapropter de illo Poëta Ianicius:

*Remedium ab
adulterio mo-
duso ad tem-
perantiam
aliasque virtu-
tes.*

*Omnia solus erat Cricius quem forsq; Deusq;
Certabant summis vincere muneribus
Sors tandem indoluit quod erat contempta sub illo
Maturamq; virum sustulit ante diem.*

Remedium sæculo ab adulterio & modum ad temperantiam aliasque virtutes ponebat Plutar. in lib. contra diuitias famem & inopiam. *Fames (inquit) nunquam produxit adulterium: neq; pecuniarum inopia luxuriam. Breuis quædam est temperantia, paupertas: & compendiosa legum obseruatio, penuria.* Aliter Cricius noster processit, medijs in diuitijs, amplius in dignitatibus, maximis in honoribus, castus temperans & iustus. Nam operam suam consecrabat Domino, offerebat altari, Regno & Reipub. subministrabat. Ille enim contra Lutheranas hæreses & alias pestes, tum ope, tum opera, tum inuictò calamo egregie tutatus est.

Heu quæ restituent misero mihi secula talem.

ARMORVM KOTFIC SECVNDO FAMILIA.

Henicus Pochner germanus Ioannis de quo diximus superius Principi Wroclauia, ex familia Austriaca, contra Polonos arma dederat, in Lusensi terra constituerat statua cum matrimoniali ligamine, sed dum cum Principibus Margrauiæ non cõuenit, in Silesiam sese transtulit, ubi posteritate relicta, gloria militari imbutos, in Regnum Polonia, & partes transire ostendit.

Kotficz, Tali cognomine ab Armis posteritas in Silesia illius, donata fuit. Unde & in Regno Polonia Kotficz si qui fuerunt vel sunt Kotficz vocantur.

KOTFIC Tertiò, aliàs Strzalin.

DELINEATIO.

Similia arma præcedentibus, hoc differentia ab illis, quod campus rubeus illorum per medium inter lineas rectas ducitur: horum verò armorum campus rubeus inter lineas perpendiculares splendet. Super galeam verò ponuntur tres pennæ Strutionis.

ORIGO.

O R I G O.

DVm clypeus, gladius, campus militaris ponuntur pro armis, heroicum opus antecessisse existimandum. Nam talia arma, non mollem, sed strenuum, non retro sed ante respicientem, pectore non dorso pugnantem demonstrant. Campum militarem declarat sanguis & arenam Martis. Concessa igitur sunt primò ob Martialia facta. Ad Regnum verò Poloniae ex Silesia, & Ducatu Raciboriensi deueniunt. Regnante Wladislao Jagellone per Petrum Strzala postmodum heredem in Sosnowica, quem Rex Jagello tanti faciebat, quod nec de Regno reuer-
 ti ad suas ditiones in Silesiam permitteret. Eorum ditiones sunt oppidum Laznice in Ducatu Raciboriensi.

GRAVIS EXCELLENTIA MILITARIS.

EXcellit inter lineas Geometricas linea perpendicularis, continet namq; in sui natura & lineam rectam, & lineam diametralem, & superaddit hoc, quod à cælo incipit, & ad terram definit. Quàm habet excellentiam linea ad alias lineas, eandem campus militaris habebit ad alios campos militares, si campus fuerit suus inter lineas perpendiculares. Tanta namq; dispositio campi militaris non accidentaliter obuenit, sed quid speciale in protomilite exprimit & ostendit, scilicet Grauem Excellentiam militarem. *Vegetius* excellentiam militarem in tribus constituit, in velle, obedire, & reuereri. Vbi igitur velle maius in milite, vbi reuerentia Ducis & obedientia maior in eo, ibi est excellentia militaris; vbi verò illa desunt, deest & excellentia in milite. Agesilaus quoq; Lacedæmoniorum Rex interrogatus, quas res Imperatorem habere oporteat, dixit: Aduersus hostes audaciam, erga subditos beneuolentiam, in opportunitate verò rationem & consilium. Ex his excellentiam militarem in duce colligo, vbi tria hæc fuerint excellens Dux, vbi defuerint, nullus Dux. Grauis excellentia in Kotficijs fuit. Quia excellentia militaris fuit, quæ & Ducem strenuum, & militem officio solertem detinebat. Qualem profectò Gregor. Nazianz. ita depinxerat: *Militis Christiani est tueri Ecclesiam, impugnare perfidiam, sacerdotium venerari, propulsare injurias pauperum, dilatare imperium, pro patria sanguinem fundere, & si opus est vitam ponere.* Quæ quidē omnia in milite, nisi velle, obedire, & reuereri prius in eo radicetur locum, non habebunt. Nec in Duce locantur, nisi prius in eo audacia, beneuolentia, & ratio locetur. Habent excellentē in hoc laudem Kotficij. Vnde & Serenissimus Rex Jagello Anno 1419. in Octaua Assumpt. vsq; Decreto facto in noua Ciuitate Kerczyn per Iudices Sendomiriens. Petrum Kotfic detinuit in Regno. Habet tenor; Serenissimus Princeps & Dominus, D. Wladislaus Rex Poloniae Noster Do-

Strzala;

Linea excellit lineam.

Campus militaris excellit campum. Excellentia militariam tribus.

Excellentia Ducis in tribus.

Militis Christiani officia.

Strzalam Rex in regno suo decreto tenet.

minus graciosus, nollens Nobilem Petrum Strzala in Sosnouice heredem de regno dimittere, sed illum pro suo terrigena habere. Et licet Conradus Princeps Raciboriae factus amicissimus Strzalia, multis bonis concessis auocaret illum, Rex tamen non permittebat discessum. Quid cau-
sæ? non alia quam grauis excellentia militaris; quæ in illo sedem sibi elegerat. Notabis igitur illud Pithagoræ:

Robur, & murum, & arma sapienti prudentia præstat.

ARMORVM KOTFIC TERTIO SEV STRZALIN FAMILIA.

STrzaliij in Raciboriensi Ducatu, hæredes in Lazine & Wierzch. Ex illo Ducatu Wladislaus Jagello regnante Petrus Strzala venit in Regnum, quem noluit Rex de Regno dimittere, sed pro suo terrigena habere, ut litteræ in Noua Ciuitate Korczyn feria secunda proxima in Octaua Assumpt. data, Anno 1419. testantur. Hos cum Duce Conrado contra quem Petrus Strzali sapius arma & victor mouerat, componere in lite Zbigneus de Brzezic Marschalc. Regni sollicitus fuit in Niepołomice, Anno 1421. Nicolaum testantur litteræ clara tumbæ. Georgius fecit reformationem in Castro Cracou. Barbara Nicolai Slupski filia, 1464. Ioannem litteræ compositionis cum Duce Opauia meminere, 1482. Ioannes Vice Capit. Cracou. dum Kmita Præfectus Cracou. fuit. Eius filius Michael Capit. Tyssouicén. & Incisor Serenis. Regis Aug. Petrus alter filius Ioan. Burgrab. Cracou. & Exactor contribut. Regalis ex Dębinka suscepit filios. Hieronymus tertius filius hæres in Benczin, reliquit ex Taszycka Georgium qui in exteris nationibus studia militaria collegit. Ex Dębinka Subiudicis Cracou. filia reliquit prolem.

Chmielikowie, quos à Capite crispo parentis, ita in Silesia vocauerunt, Chmielikowie.

Silchanouij, qui in Bitomia Ducatu residentes, acceperunt tale cognomen ob luscus oculos, qui sic ut plurimum ibi nascuntur. Erant Iudices quasi succedentes in illo Ducatu Silhanouia.

K O W N I A.

D E L I N E A T I O.

Gladij tres vnicum punctum suis cuspidinibus efformantes, vt quasi ex gladijs & puncto triangulum oblongum figurares. Campum habet rubeum quadratum, circumductum circulo Augustorum, seu torque aureo, desuper & infra ligaturæ diducuntur.

O R I G O.

P*Apoc. in Nido* refert Stemma, sed originem non adnotat. Suspiciatur tamen & satis profundè, quod militi exercitato & probato fuerint concessa. His namq; conueniunt gladij acuti & limati.

B R A C H I V M   D A V I D I C V M.

Imperium, virum ostendit, *dicebat Pittacus*. Ita dicendum, vbi gladij militares splendent, Gladij sunt. Maximum igitur robur adest. Scandebergo Pannoniorum Duce nato, in manu dextra gladius ita efformatus visebatur, vt manu factum existimares, *Refert Paulus Iouius. Gladius in manu.* Dicite quis fuit effectus gladij. Iste. Nulli detrectauit pugnam, nunquam hosti terga vertit, in nullo discrimine versatus, gladio non vulneratus,

plus quàm duo millia suo gladio hostes occidit & barbaros. O nati sub tribus & cum tribus gladijs, quod robur vos non manebit? Quæ gloria non vestra erit? Gladij vestri, sunt gladij virtutis & gloriæ, gladij brachium Dauidicum, & fælix repræsentantes. Lego Scipionem apud *Ælianum lib. de Var. Hist.* Cui dum quidam scutum eleganter efformatum ostenderet dixisse: At qui Romanum ciuem par est in dextra spem ponere non in sinistra. Iam si tres gladij in Stemmata vobis cesserunt, dextra vos decet non sinistra. Brachium norit barbarus vestrum Dauidicum Goliathum prostermentem. Quondam Alexandro Magno vt hostes noctu aggrediretur amici suadebant, sed respondebat. Non est regum victoriam furari. Erat vox viri iuxta vires brachij. Me hercule gladij vestri non aliud annunt, quàm parentem vestrum, semper cum hoste, aperta non furata, sperata non fugata processisse victoria. Est Ducum commune contra impetus hostium in societatem quos vellent vocare, licet hoc sæpius infidum & inuidum sit. Exemplo est Magnus quondam Græcis Aratus Dux Acheorum, qui multoties victor, dum victus audaciam Cleomenis & robur Laconicum metueret ad belli societatem Antigoni Regem Macedonicum inuitauit, sicut & vicit prælio Cleomenem & in mortem accelerauit. Sed filius suus Philippus, multis injurijs permisis Aratum cum filio necauit veneno. Quare dum sanguinem Aratus vomeret, præsentibus amicis dicebat: Hæc sunt præmia Tyrannicæ amicitiae. Vt videtur contra hostes in societatem vocare, periculosum, *Carrion lib. 2.* Hoc vobis vnicum ò Kownij Arma vestra oinantur bonum contra impetus hostium, propriæ vires vestræ sufficient, si gladij sufficiunt. Qui enim dedit hoc vobis habere, dabit & velle, dabit & posse, cum & natura non deficiat in necessarijs. Quapropter vnum obseruare hic Homerum *Iliad. 2.* *Non oportet noctem integram dormire consiliarium virum sui commissi sunt populi, & tantæ res cura sunt.*

ARMORVM KOWNIA LINEA.

Cum differenter delineantur hæc arma, difficile notare familiam sub illis. Alij namq; vtuntur gladijs nudis in campo rubeo. Alij subponunt lunam acuminibus gladiatorum. Alij inter gladios & manubria ponunt stellas, & sub luna tertiam stellam pingunt. Hos tamen notabo qui nominant se notatos fuisse Armis Kownia. Dlugossus sub his armis meminit Stanislaum de Paszochow in Russia, quem & militem strenuum dicit. Pracek in Præmislien, terra. Abusus enim est armorum propriorum, dum gladios infixos pomo ponunt. Sukrajewscij in Præmisliensi terra. Pacholowieccij in Podlasia, His armis usus fuit N. ex ipsis antequam à Stepheno Rege ad Psconiam mediam aquillam cum dentibus lupinis Batoriorum insignijs donatus fuisset. Turo-

Turowie. *Martinus hæres de Baranki Secretarius Regius & Tribunus Brzestensis.*

Lofniewscij in *Russia ad Trebowliam militia clari.*

Domaraccij in *Russia. In jure & Castris periti. Optimum quidem est nobilem virtute, calamo, & armis fulgere.*

KOZIEŁ seu Caper vel Hircus.

DELINEATIO.

Caper albus super firmum tribus pedibus stans, eleuato pede à terra leuo cum cornibus binis & barba. Campus rubeus. Super coronam medius caper.

ORIGO.

EX Silesia in Regnum introducta existimo, nam in Ducatu illo plurimi ex his armis & potentes opibus & honore excellentes vsque modo inueniuntur. Ex qua verò ratione collata fuerint scriptores non referunt, sed cum in Stemma nobilitatis vocatus fuerit, & ab antiquis diebus Caper non suspicandam rationem mediocrem. Nam hoc vnum experientia didicimus quod :

Ingenium, pietas, modestia, virtus,

Excelsum nominant nobilitate genus.

Vnde Augustus Cæsar cum sub Capricorno progenitus fuisset, & Augustus sub
Mathematicus Theagenes genituram eius erexisset, exiliuit, & regio mo-
re ado-
*Capri orno
progenitus.*

re adorauit ipsum. Accepit cum adoleuit in tantum fiduciam geniturae suae Augustus sub tali signo, ut in nummis argenteis caprum caelestem ex una, faciem suam ex parte altera excudi iusserit, *Sueton. in Augusto c. 94.* Optima igitur Origo armorum vestrorum coniicienda, optima familia numeranda, optimo omine exemplificanda venit.

RVINA VITIORVM.

Est axioma Aristotelis. Deus & natura nil faciunt frustra. Videas velim quot Deus produxerit scorpiones, serpentes, & reptilia venenata, quot produxerit herbas nociuas homini & viuientibus, quot eleuauerit ingenia, in gladios formandos, bumbardas & tormenta bellica excogitanda, machinas & machinationes ad separandam vitam hominis permiserit, hæc tamē omnia bona nedū creata bona sed optima, vitæ hominum, & vtilia & utilissima. Adducam igitur rem ad propositum. Caper videtur quidem nil boni præſagire, quocirca caper Baccho mactabatur, sed litteræ diuinæ quarum veritas infallibilis est, ruinam vitiorum caprū depinxit, *Leuit. 16. cap. Statuet ante aram hircum, posita manu super caput eius confiteatur omnes iniquitates filiorum Israël. &c.* Vnde Adamantius dixit: *Cum ad martyrium duceris Hircum obtulisti, quia scilicet auctori peccati Diabolum occidisti.* Firmabit propositum nostrum Xenophon, qui refert quod Athenienses dum Persas cum ingentibus copijs Athenas deleturi in fines eorum inuaserant, fecerunt votum tot Dianæ capros immolaturos quot hostes vicerint. Ruinam igitur vitiorum in familia vestra vester vobis hircus promouebit.

*Caper pro vitio
est a Baccho
mactabatur.*

*Caper ruina
est vitiorum.*

MODVS RVINÆ VITIORVM PRÆSCRIBITVR.

Qui dedit dentes dabit & panem, Vilnæ in Lituania idiomate Lituanico super lapideam scriptum legi. Habet fundamentum. Nam qui dedit esse, dabit & consequentia ad esse. Caper vester qui ruinam vitiorum in vobis monet, etiam modum innuit. Non ducam in medium illud Poëticum diæterium ad propositum, nempe Hercules domuit caprum, fert namq; immorigerum sensum *apud Pier. Valer. Hierog. lib. 10. c. 12.* Sed inducam speciem quandam capri Orygem dictum: Oryx namq; perpetuam sitim perfert, cum tamen ex natura loci potu omnino careat, remedium tamen sitientibus ex se præbebant, liquorem scilicet haustu saluberrimum, *Pier. lib. 10. c. 16.* Remedium igitur deduco. *Sobrii estote & vigilate, quia aduersarius vester diabolus tanquam leo circuit.* Aliud quoq; medium quod Ægyptijs Regium planè fuit. Insanos & dementes homines euitare, ad quod insinuandum pingebant Elephantum cum capro, probatum enim ab illis, quod Elephas viso capro quàm primum fugit. Tantum inter illos est naturæ dissidium. *Idem lib.*

lib. 2. c. 8. Fugienda est vobis pessima conuersatio, nam bonus cum bono, peruersus cum peruerso iucundè conuersantur. Virtus enim vitium tollerare non potest. Nec dedignor id vobis proponere, nam caper nedum per nares, sed etiam per aures spiritum recipit & emittit : quocirca hominem auditu præpollentem hieroglyphicè significabant, vt asserunt Archelaus & Alcmaeon grauiissimi authores: Arrectis igitur auribus dignum percipite, quod *Silius Poëta Italicus* dixit.
*Nec ira Deum tantum, nec tella, nec hostis,
 Quantum sola nocet animis illapsa voluptas.*

Conuersatio pessima semper est fugienda. Virtus non potest tollerare vitium. Caper non solum per nares sed etiam per aures spiritum recipit & emittit.

FAMILIA ARMORVM KOZIEŁ SEV HIRCVS.

Wilczek. *De his Historici* 1239. *Nicolaus Palat. Sendomir.* 1364. *Varceslaus* Iudex terræ Sendomirię. vt terrestria acta ibidem testificantur. In *Silesia* claret familia hac, quæ ex Regno ibi cum bonis acquisitis remansit. Notabit diligens lector alias familias nobilium, cum ob distantiam loci non potui habere claram certitudinem.

KROIE seu Crepidarii Cultelli.

DELINEATIO.

Sunt cultri tres curui sine manubrijs, cuiusmodi vsus est ad incidendum corrigium calceorum artificibus, sed deniq; inducuntur ad incidendas delicatas carnes ad mensam Regiam in Gallijs. Disponentur crassioribus summitatibus quasi punctum in vnum, vt tali modo
 R r r suis

fuis acinatibus efformant quandam stellam. Campus est rubeus, cultus albi, super coronam pennæ Pauonis.

O R I G O.

*Deductio ho-
rum insignio-
rum a Piaſto
Principe &
Matre Larif-
ſa.
Antiquitas
eorundem.*

Antiquissima arma in Regno acquisita. Vnde *Dlugoffus ait de illis*: Genus Polonicum manluetum. Antiquitatem armorum & inde colligere licet, quod ex his armis arma Rola ortum habeant, ut in origine loco suo patebit. Et quoniam *Paprotius in Nido virtutum* Dobrogostum Rola Supremum exercitus Curia Regia sub Anno 1058 posuit, jam si ex illis originem hæc arma deducunt, quàm antiqua fuerint in Regno insignia Kroie non erit difficile asserere. Quapropter antiquitatem insigniorum aliqui à Piaſto Principe deducunt, quasi illi familiaræ descendenti à suis prædecessoribus & successoribus. ex parte hæc arma contulisset, descendentibus verò à matre arma Larissa dicta, ita *Paprotius in Stemmatis*. Nec annus fallit, nam tam horum armorum quàm Larissa vnus ponitur annus 1058. Sed si intimius perspexeris, & arma Larissa à Boleslao mouente bellum pro Iaromiro contra Vratisslaum Silesie Ducem, concessa post hanc victoriam viro Larissa fuisse, arma verò Rola concessa à Casimiro Rege animaduerneris, licet anno eodem hæc arma duo antiquitatem habebunt, antiquiora jam arma Kroie vtrisque his armis erunt, licet deducere an à Piaſto concessa fuerint, sit perdifficile. Vocantur ab aliquibus hæc arma Dria, quasi tria, quod scilicet ex tribus cultris componatur insigne hoc gentilicium. Sed si arma nobilitatis ob numerum ternarium Dria vocari necesse. Arma Grotij Bersteñ. necessario vocanda quoque esset Dria. Vnde abusus appellationis tollendus erit.

PACIS TVTORES.

*Cultellus est
signum pacis.*

Cultellos pacis Stemma esse vsus ipse edocet. Hoc namque instrumentum ex natura sua est pacis non belli, conuiuij non iurgij, Cereris non Martis. Hinc cultelli sunt consecrati ad victimas & destinati, ut 3. Reg. 18. habetur. Sacerdotes Baal non exauditi à dijs, feriebant se cultris. Et Sacerdotes Bellone seipsos cultris feriebant, & sanguine proprio numen placabant, ut *Tertull. in Apol. Lactant. lib. 1. Diuin. Institut.* Pacis igitur signum est cultellus, hinc & amicis & hospitibus receptis in domo ad panem præbetur. *Herod. lib. 1.* meminit enigmaticum oraculum Delphis datum. Contra Spartanos (inquit) Tegeatis pugnando, semper victi recedebant & confusi à Tegeatis. Vadunt igitur Delphos quærant modum vincendi, respondet: Si desertis ossa Orestis filij Agamemnonis in vestram patriam. Et quia locum nesciebant, quærebant vbi posita fuerint, quibus sic enarrauit.

Est pars Arcadia Tegea in regione patenti,

Hic

*Hic duo stant venti vi peruehemente conati
Forma hostis formæ & plagæ superindita plaga,
Hic Agamemnonides terra anni parente tenetur
Quò tu sublato Tegea sperabere victor.*

Quæsierunt illi miris modis ejusmodi sepulchrum sed frustra. Tandem casu venit quidam Spartanorum ad Ferarium, & ut vidit ventus flantes ad ignem vehementes, & incudem audiuit cum maleis fabri. Admonitus subito, Spartanis significauit. Veniunt, ossa quærunt, & inuento prægrandi homine Orestem putantes in patriam reduxerunt, & sic victores semper & triumphatores Spartani remanserunt. Traho oraculi rem ad propositum, nempe quod cultelli sint signa pacis & tutores, nam panem tuum cultello tuo qui degastauerit hostis amicus efficietur, aut deesse hostis cogitur. Vnde Sacra scriptura Prouerb. 23. dicit. *Quando sederis ut comedas cum Principe, diligenter attende quæ apposita sunt ante faciem tuam, & statue cultrum in gutture tuo, si tamen habes animam in potestate tuam, ne desideres de cibis eius in quo est panis mendacij.* Cultelli igitur vestri meritò pacis tutorios vocabo, aut vno verbo Delphicos gladios dicam. Illi enim & ad sacrificandum Deo victimam & ad dandam vitij poenam erant apti & destinati, vestri verò cultelli & gladij ad panem scindendum dispositi: habent modum victimæ: apti verò inducendam ingratam & inimicis mortem ferunt rationem poenæ.

*Cultelli sunt
signi pacis
interos.*

Cutcelli apri
ad sacrifican-
dum Dei vi-
ctimam Et ad
dandam vi-
tius penam.

BELLI ACVMINA PRO PATRIA.

Prasagium acuminis belli, contra hostem patriæ ex cultris his non est impossibile assumere. Nam si eos tantum acumen dare cultro, non potest ut possit cotem ferire, tamen acumen tantum cultri legimus ut nedum cotem per medium secet, sed etiam incudem fabri. Hinc culter Philosophicus, asseritur. Ex vestris cultellis acumen belli conijcio, nam si Paulus Aresius Episcopus Tortone, in vigesima impres-
sa cultrum cultro acui docuit, & subscripsit. *Alter alterius puta acumen.* Multò securius vestros cultros in insigne nobilitatis vobis concessos ac-
mina belli pro patria vocitabo. Arridet proposito nostro *Eccl. 39.* ubi necessaria vitæ humanæ enumerat, & acmina quædam fortis rationalis
commonstrat. *Necessaria* (inquit) *rei vitæ hominum aqua, ignis, ferrum,*
&c. Cur non enumeravit aurum vel argentum, sed ferrum? Diceret a-
liquis illud Poëtæ.

Culter Phil^s
sophicus.

Culiri acumi-
na belli &
sortis ratio-
nalis.

Quis fuit horrendos primos qui protulit enses

Quam ferus & verè ferreus ille fuit.

Quam ferus & vere ferreus ille fuit.
Sed velim os obduret spiritus, dum ubi loquitur, necessarium ferrum
ad vitam hominis, quo innuitur necessarios & cultros ad vitam hominis.
Quapropter Indiæ nouæ, pro cultris vsum illorum in scindendo admi-

*India nova
pro culiris co-
piam auri po-
nebant.*

rando copiam auri ponebant, ut *Aresius refert lib. 3. Impresa 20. discursu 1.* Non minori fortuna Reipub. & patriæ estis. ò cultores horum armorum Kroie. Necessaria acumina estis pro patria in bello. vnde antecessori vestro nedum hi curti gladij, ut strenuo in hostes militi pro patria, sed etiam subsequenter ex illo, corona cum diuitijs, & matrimonialis generosa copula concessa manent vsq; in præsens, ac in armis Rola representantur. Ut medium verò aperiam, quonam pacto acumina belli pro patria maneatis, hoc epigramma. adferro de reformatione:

*Quos ratio mores docet & lex, prauus abusus
Deformat, longa diminuitq; die,
Hic velut arboribus latè ramalia crescunt,
Nec matura suo tempore poma ferunt.
Sic vana exurgunt vitiorum germina & alta,
Virtus humano in corpore pressa jacet.
Noxia rerum igitur fortis censura recidat,
Ut vitæ redeat splendida forma nouæ.*

FAMILIA ARMORVM KROIE.

K Rzeß, Comes & Palat. Lenciciæ. Hic villam Krzesów seu Krzeszyn fundauit. Sunt etiam Krzesij, sed armorum Osioia.

Krzesów scij à villa Krzesów. Et quoniam sunt antiqua arma, puto his Nobilium familias plurimas insignitas fuisse: sed quia ex his creuerunt arma Rola successu temporis ab his armis ad arma Rola posteritas recessit. Non mirandum igitur si pauci crepidarijs cultellis pro armis vtuntur, pluri verò armis Rola.

K R O M E R.

D E L I N E A T I O.

Arma sunt composita ex gentilitijs Regni & Imperij. Medius Campus superior coloris rubei, repræsentat mediam aquilam albam extensis alis & collo, ornatur collum corona viridi. Inferior deinde campus, retinet in scuto medium campum coloris albi in lineam rectam à leua ad dextram in campo rubeo. Super galeam verò est caput aquilæ biceps cum pectoris medio, puto coloris nigri.

O R I G O.

Martino Cromero magno prudentia & litteris collata fuerunt. Sigismundus Aug. in rebus gerendis Regni & Reipub. dexteritatem in viro admiratus, aquilam sibi & posteris concessit. Imperator vero Ferdinandus legatione audita & experientia incredibili in componendis Imperij & Regni causis, accepta gentilitium Austriacæ domus, ad insigne nuper à Sigismundo Rege concessum adjunxit:

Si rectè sapias per omnia beatus eris.

PVLCHRVM EX PVLCHRO.

*Pulchrum est
gratiosum.*

Non est spernendus Homerus, qui suos hæroas à dignitate vultus ipsaq; pulchritudine commendat, & Achillem omnium pulcherrimum facit. Pulchrum namq; est veniens gratiosum est.

Gratior est pulchro veniens è corpore virtus.

*Pulchritudo
res est diuina
& ab omni-
bus suscipitur
Virtus in pre-
tio quare ha-
betur & ho-
noribus affi-
citur.*

*Pulchrum ex
pulchro pro-
cedit.*

Vnde Isocrates in laudatione Helenæ pulchritudinem rem diuinam statuit. Nam illa contemnimus in quibus nulla est pulchritudo, pulchra autem ab omnibus suscipiuntur. imò virtus non alia de causa in pretio est, & summis honoribus afficitur, nisi quod pulcherrima quædam res sit. Pulcherrima est fortitudo apud Principes, & superat omnia, sed quia à pulchritudine superatur, vt patet in Holoferno & Iudith: pulchritudo & diuina quædam res est & pulchrum ex pulchro. Arma hæc vestra dum à Cromeri inspecio, tam pulchra & pulcherrima, ceù in speculo pulchrū ex pulchro processisse video. An non pulchrum ex pulchro est, dum vos ex nobilibus nati parentibus vestris & ab annis antiquis. (nam pater vester ex gente Pierschalia & Osmorogia, mater ex gente Ramultorum & Iastrzembecia) ita nobilem & splendidam familiam vestram, nedum speciosam virtute, sanguine, prudentia, doctrina reddidistis, sed nouis clodijs Regijs & Cæsareis illam adeò illustrastis, vt nedum vobis relictis gentilicijs, sed etiam à se partis gaudere & honorari liceat. Addam pulchrum ex pulchro in vobis, quod & Senatus & Ecclesia, & miles & populus, & sapiens & historiae amator, specimina virtutis honesti & fortitudinis quoad Regnum Lechicum firmatur & stabit, ex historia lecta quam descripsistis colliget tenebitque. Reliquit Virgil. de Aenea.

Ipse ante alios pulcherrimus omnes

Infert se socium Æneas atque agmina iungit.

*Cromer Le-
gatus à Re-
gno & Ora-
tor.*

*Exemplum
gratitudinis
in aquila.*

Idem de vobis dicendum erit ante alios doctissimus prudentissimus officiosissimus omnes. Nam Martinus Cromer ad Summos Pontifices, ad Imperatores, & ad Concil. Trident. Legatus & à Regno Orator. Pulchrum ex pulchro. Cauendum igitur vobis ne sicut pulchrum vitrum facile rumpamini. *Dicit Fulgos. lib. 5. cap. 2.* quod in vrbe Sesto aquila à virgine nutrita, vt educationis gratiam referret, aues quas captabat ad virginem deferrebat, & cum postea virgo decessisset, & rogo ardebat vitro in eum deuolans cum virgine combusta est. Vos adornati estis clodijs nobilioribus quàm virgo, deferunt vobis omnes honores, titulos, sed rogos libidinum, auaritiæ, superbiæ, impietatis cauendus vobis est, qui hoc id totum destruit atq; consumit.

FAMILIA KROMERORVM.

Kromer Martinus cui ex familia Pierschala talia arma concessa fuerunt à Sigismundo Aug. & Ferdinando Imperatore. Vir litteris honoratissimus

mus, & obdignitatem litterarum à multis dilectus Regibus. Ex Coadjut. Episc. Varmien. Hosij Episcopus ibidem. Historicus rerum Polonarū. Erat Legatus ad Carolum V. Imperatorem, ad Ferdinandum Regem Roman. ad Paulum III. Pont. Max., ad Regem Bohemiae Ferdinandum, & in Concilium Tridentinum. Bartholomaeus eius germanus ingenio & dexteritate magnus. Reliquit filium Sebastianum, & filias tres.

*Regulus est Aquilæ auxilio defertur in auras,
Sic quisquis docti nititur ingenio.*

K R V P E K.

D E L I N E A T I O.

Sunt duo lilia penes se in rectam lineam disposita, eiusdem qualitatis ut armorum Gozdaua, coloris albi in campo rubeo, super coronam liliū inter duas tubas.

O R I G O.

Blazovius qui Historiam Cromeri Polonice idiomate interpretatus est, ex Franconia Originem ponit, fol. 570. Vocata verò sunt ab Arce possessorum Krukberk. Intulit verò in Regnum Petrus Krukberk in terram Cracou. Sed interuallo temporis & euphonia Polonica vocatus fuit Krupka, & ab aliquibus Krupski. Posteritas tamen magis accepit vocabulum Krupka, quasi ad originale cognomen magis acco-

accomodatam quàm Krupski. Sacra Cæsaræa Majestastalia arma illis concessit pro optimè meritis in bello, in quo coronam militarem exercitui, & odoriferam famam promeruerunt.

SPES PVBLICA AVGVSTA.

Flos hieroglyphicum est spei, sicut spes expectatio boni.

E Quidem flos omnis hieroglyphicum est spei, nam sicut spes est expectatio boni, ita & flos in frugibus & arboribus apparens, nos in spem messis futuræ & fructuum erigit, sed ex floribus symbolum spei (vt veritate ipsa vincamur) lilio, non nobilius erit. Vnde & antiqui in monumentis cum inscriptione spei, lilij potius figuram, quàm alterius floris speciem exarabant & ostendebant. Hinc Apollonius omnes flores lilia vocauit.

Pulchra fremunt vt apes pascentes lilia circum.

Polyd. in Anglica historia in vita Guillelmi Norbi.

Arma vestra lilia sunt, quæ vt in Regibus Christianissimis à tempore Clodouei Regis Francorum noui tunc Catholici, Glonidis suasu confortis lectissimæ, & hæc pro Regno insignia suscipientis spem augustam dicunt & publicam: ita & in vobis non aliud commonstrant & suadent. Admouet calamum vester Krupka, quem *Cromerus lib. 29.* Crupscium notauit, qui Ioan. Adalberto electo Regi Vngariæ, & pugnanti minus feliciter contra fratrem Vladislaum Regem Bohemiæ, qui prætendebat quoq; coronam Regiam, gladium dum fregisset Rex proprium, addidit quo & persequentes se hostes interemit:

Inter eximios numerandus ciues.

Seruis boni domini, & domini serui beneuolunt sunt.

Nam si iucunda res est seruis bonos dominos nancisci, & dominis seruum beneuolum, vt adnotauit *Euripid.* iucundius & sanctius est ciues optimos Principi habere.

FORTIS MVNITIO REGNI.

V Idetur non delicatus esse miles, qui pro fossis, vallis, & muro lilia in propugnacula ponit, etsi vicerit, adscribenda illi encomia Maronis?

Si qua fata aspera rumpas,

Tu Marcellus eris: manibus date lilia plenis.

Castra Polonorum quomodo in campis firmantur.

Vsus equidem militaris est, non floribus vel lilijs munire castra. Nam si castra sunt in syluis, compedibus munienda sunt, hoc est sectis arboribus & in terram dejectis, aut facile deiiciendis, qualiter strages iteratis vicibus in Valachia ad syluas Bucouianas: vt Historici referunt, Regni venerat. Si verò castra in campis firmantur: fossa vallo muniuntur. Sed firmitus non fiunt munita, quàm si in coronam tormentis bellicis & cuniculis in terra defossis muniuntur. Ita fecerat Osmanus Imperator Turcarum ad Chotimum. Sed non cuiq; datur adire Corinthum.

Firma-

Firmamus igitur fortiter castra in campis & munimus fossas & val-
 los, si illis coronas liliatas & lilia sparsa adhibuerimus. Quapropter ^{Romanorum}
 Romani ad munitionem & defensionem lilijs inter cippos & ceruos ute- ^{us ad muni-}
 bantur, cerui erant stipites præacuti quibus ascensum prohibebant. Li- ^{tionem ac de-}
 lia vero stipites à summo præacuti ad similitudinem floris liliorum, non-
 dum apertorum, qui tegebantur virgultis in fossa. Cippi verò erant sti-
 pites tripites, vel quadripites. De hoc *Dempster. libro antiquitatum*
Romanorum 10. cap. 16. Admirandam fortitudinem & munitionem Rei-
 pub. ex lilijs veltris declarastis ò Krukberkij, dum tot strenuos duces,
 milites, bellatores Regno ex vestra familia reliquistis. Vnus Conradus
 de Przeclauice Aulicus Regius sit pro forti inductione. Hic dum lega-
 tiones in Prussiam & Turciam cum Petro Zborouio Palatino Sendomir.
 Stobnic. Camien. Capitaneo perfecisset, (litteræ datæ Varſauiz 1571. te-
 stantur) atq; plurima tam in toga quàm in sago specimina declarasset, à
 Sereniss. Regibus in terra Cracou. & in Palatinatu Russiæ opulentam be-
 nē meritorum testificationem, vt in linea familiæ deducetur, accepit.

LINEA ARMORVM KRVPEK.

Krukberk aut Kruzberk, Petrus Sigismundi Regis tempore ex Franco-
 nia in Regnum venit.

Krupka Filius eius Georgius, sed corrupto cognomine Krukberg Krupka vo-
 catus fuit. Reliquit Paulum Aulicum Regis Augusti, qui habuit Annam
 Cikowska mater Castell Sadecñ. & Castell. Bieceñ. Alter filius erat
 Petrus de Parua Ksiaz. Reliquit Barbaram Kotkowa. Ioannes
 Krupka filius tertius, qui reliquit Malcherum, hic ex Mezykowna reli-
 quit Stanislaum, & Nicolaum, & Annam Stanislai Morski conjugem.

Erasmus quartus filius, qui mansit in Sendomir. terra, ex Brzeska ar-
 morum Ciolek, reliquit Christophorum Aulicum Steph. virum moribus
 compositum, & dignum laude. Conradus à quinto filio Petri in Cra-
 cou. terra de Przeclauice notabat familiam. Reliquit Conradum Secret.
 Regium, Legatum in Prussiam & Turciam. Hunc Reges Henricus &
 Steph. magnis beneficijs dotarunt in Palatinatibus Russiæ & Brastia. Ex
 Philipowska natus est Conradus. Huius germani fratres erant. Hiero-
 nymus qui celebrauit matrimonium cum Niewiarowska. Ludouicus alter
 frater. Sorores erant Heduigis Szczepanowska, Anna Czuritowa, secun-
 do matrimonio Czepielowska, Catharina Kowalewska, Zuzanna Drohe-
 ska, Helisabeth Glinſka.

K R V P S K I

D E L I N E A T I O.

Leo erectus ad dexteram anterioribus pedibus, erecta ad confictum cauda.

O R I G O.

EX Moschonia ortum habet. Nam Andreas Krupski Dux exercituum Moschouiae victor multoties hostium, sub Tyrannide Ioan. Wasilewicz Moschorum Dynastæ. Ob Tyrannidem Ioannis licet sanguine propinquus, secesserat in Regnum Pol. ad Sigismundum Aug. Regem, quem & honore digno suscepit & promouit, ac possessionibus prouidit, *Bielsc. fol. 616.*

MAGNORVM VIRORVM INSIGNE.

Agamemnonis & Pompeij magni Stemma Leo.

Krupscius prouectus in Regno linguam latinam didicit.

REx inter animalia leo cum sit, si cui in gentilicium insigne venerit, magnæ fortitudinis virum, & singularis prudentiæ commonstrabit. Hinc Agamemnonis & Pompeij magni Stemma esse dicitur Leo. Magnus profectò Krupscius fuit, nam & sanguine magnus, si Ioanni Moschorum Duci affinis, & officio magnus, si copiarum Moschouiae Dux supremus, & virtute magnus si tantorum victor hostium, & fortuna magnus, si à Rege Augusto exul & profugus magnificè suscipitur; & ingenio magnus, nam breui tempore linguam latinam ante sibi ignotam paruo interuallo prouectus in annis, in Regno didicit. Fingunt Poëte quasi Liciæ Regis Amilodari fuissent filij Leo & Draco, & Soror illorum Chimera, *ut Comment. Alciati refert*; quos nemo debellare potuit. Ipse Belle-

Bellorophon Chimeram solam injecto faucibus plumbo deuicit. Hæc ergo & tanta insignia non decent nisi fortissimos, inuictissimos, continuos triumphatores. Tales hic leo effert & profert fuisse Krupscios. Nam de illis dicendum non hæsitante venit:

Longa dies homini docuit parare leones

Longa die molli saxa pereunt aqua.

Et nedum leo magnanimos viros significat, sed quicquid leonis nomen Herbarum leonarum assumpsit, non modicam fert sui æstimationem. Vnde herbarum leoninarum mira naturas mira refertur esse natura, & inter cælestia sydera non sine graui Leo inter cælestia sydera maiestate leo adnumeratur. Restat igitur quod qui signo leonis insigni- adnumeratur tur, maxima præstantia à natura, à fortuna donatus maneat. Sed vnum Signo leonis vestram fortitudinem leoninam frangit. Ignis nimirum. Ignem enim inignitus ma- leo maximè aduersatur, vt deducunt Peripatetici & Homerus. Ignis igi- xima præstan- tur vobis Venereus cauendus, libido coercenda quæ fortes omnes debi- tia donatur. litauit. Hoc claro versu ipse Homerus omnibus ad instructionem testa- Leo ignem tus est: aduersatur.

Ardentesq; faces quas quamuis scuiat horret.

Ignis venere-
us cauendus.

TYRANNI DEIECTIO.

Leo insigne si victori quando debetur, victori tyrannorum potissimum deberetur. Testis erit Hercules Ægyptius qui cum Osiride Leo insigne tyrannibus Italiam ab amarissimo Gigantum iugo liberauit, victoria parta leo- debetur. nem primus in gentilicium accepit. Hinc proverbium: *Herculanus Leo.* Leo Hercula- Si quando Krupscijs conuenit leo, certè tunc conueniet, quando jugum nus. tyranni Moschouix Ioannis è ceruicibus excusserunt. non enim maio- rem poenam & incommodum Regnum Moschouiticum cogitauit & sen- sit, nisi quando tantus Hercules, Senator, & rerum Moschouiticarum maximus indagator, vasallus & subditus Regis Poloniæ stetit. Cogita- uit die & noctu Tyrannus de Krupscio & illius leone, & quoties in nocte representatum sibi per phantasiam vidit, exhorruit. Nam

Visa leonum imagines noctu, indicant occisionem ab hostibus.

Leo si quando vulneratus fuerit ab aliquo, mira obseruatione percussio- Leo vulnera- rem nouit, & in quantalibet multitudine vnum appetit, vt scilicet illum is nouit per- laceret, discerperet. Sensit hoc & expertus est Iuba Maurorum Rex, cussorem etiã quem dum per deserta Africæ eundo sagitta percussisset, anno sequenti dū in magna redit Iuba, leo in tam magno militum numero Iubam velocissimo cursu multitudine. hostiliter aggressus est, & miserabiliter omnibus alijs dimissis dilacerauit. Exemplum in Nullus me hercule jugum libenter fert, & multò magis tyrannidem do- Iuba Mauro- mini sui: Non igitur aliquis impudenter Krupscijs inferat, quod relicto rum Rege di- tyranno, pacificum Regem & dominum, pium Senatum, & quietam lacerato.

Rempub: elegerit, cupierit. A tyranno enim iusti & innocentes plerunq; interimuntur. Hinc quidam:

*Plures lutra neeat pisces, quàm condant in alium
Sic rabie tumidus seu tyrannus agit.*

Familia Krupsciorum armorum leo jam fortè non extat. Reliquerat Andreas filium non dissimilem actibus generosis sibi, qui habuit quoq; masculam prolem, sed steriliter decessit, vide Bielsc. fol. 616.

K R Z Y W D A seu Iniuria.

D E L I N E A T I O.

Est solea inferius calcibus disposita, intra quam est crux, supra soleam est crux truncata in parte transuersa, in campo ceruleo, alba solea & cruces, supra galeam tres pennæ Strutionis.

O R I G O.

Ex armis Lubicz habet suam originem. Quod autem trunca crux ponitur, differentia ab armis Lubicz esse declaratur. Et sicut ad soleam gladius loco crucis quondam appositus fuerat, & arma ideò vocata Zasloba quasi pro capite, quia scilicet frater fratrem occiderat, ita hic à Lubic pars crucis ablata notabit defectum in persona quadam descendente à Lubicz, quia scilicet injuriam fratri vel diuisione bonorum

rum vel imponendo crimen fecerat. Et inde dicitur Krzywda hoc gentilicium. Vide Orationem funebralem Ioan. Rozycki Prapof. Szemsczen. & Koscién. in funere Alberti Głębocki Pocillatoris Calis. Aulici Regij & Secret. R. M.

CONCORDIA FOELIX.

E Quidem foelix est concordia, nam parvæ res per illam in maximas & honoratas crescunt. Ferdinandus I. Imperator ad denotandam intentionem in gubernatione Imperij symbolo utebatur, ponebat litteras per ordinem eiusmodi A. I. P. Q. N. S. I. A. Varij variè hæc interpretabantur, sed rarus ad sensum proprium & nullus ad intentionem, tandem ipse sensum aperuit: *Accidit in puncto, quod non speratur in anno.* Petra Sancta in Symbol. Duplicem potest ferre sensum ista propositio. Primus in bonum. Dat enim sapè vna hora quod totus denegat annus, sit testis horum latro in cruce, cui dictum fuit: *Hodie mecum eris in paradiso.* Accidit ergo in puncto, &c. Secundus sensus in malum. Quia bonum non fit nisi ex integra causa, malum verò ex quocunq; defectu, jam accidit in puncto, &c. Testis sit grauis sententia Patrum, qui dicunt: *Qui in vno deliquit præcepto, omnium factus est reus.* Arma hæc dum inspicio Krzywda seu injuria nuncupata, ad malum detegendum in fratre directè & primario posita sunt, ex obliquo verò admovent posteros concordiae foelicis, ne de concordia fratrum spargatur amplius rumor. Rara Phænix in mundo. Hoc igitur vobis remedium relinquam ad concordiam foelicem. Hercules Gonzaga Cardinalis nulli spontè nocere, nisi grauitèr lacepsitus dum cupit, cygnum sibi pro symbolo assumpsit, nulla equidem auis est mansuetior cygno, nec alicui nocere cupit, lacepsitus tamen ab aquila, tantam prorumpit in rabiem, vt deuida aquila illam in frustra discerpat. *Idem ibidem.* Docet tali gestu, parere prostratis, & debellare superbos. Nunquam tamen discerpit pullos lacepsitus cygno, sed eos quos vna mater genuit, sanguine, amore nutrit. Inscribite igitur animis vestris Polyb. dogma. *Duo sunt quibus omnis Respub. seruatur, in hostes fortitudine, & domi concordia.*

Concordia
res pauca cre
scunt.

Accidit in
puncto quod
non speratur
in anno.

Bonum fit ex
integra causa
Malum ex
defectu.
Qui in vno de
liquit omni
um factus est
reus.

Remedium ad
concordiam
foelicem.

Omnis Res
pub. duobus
seruatur.

LINEA FAMILIÆ KRZIWDA.

I Azowscij in Drohicien. districtu. Andreas Vicecapit. & Iudex causarum Wotkouisiensis.
Kiebkowscij in Radomiensi terra.
Swiecicij in Vielunensi districtu.
Pogorzelscij in Masouia.
Danowscij in Viscen.
Sankowscij.
Sienicij.

KVR. Gallus gallinaceus.

D E L I N E A T I O.

E St Gallus coloris albi in campo rubeo, exprimitur gallus tanquam vigil.

O R I G O.

*Gallorum
usus.*

E Rat antiquus vsus galli gallinacei. Vtebatur illo Idomeneus Mionis nepos Cretensium Rex in scuto bellico. Et Cyrus Persarum Rex coloris aurei gallum super hastam affixam lanceæ ferebat. Iste tamen gallus in Regno Poloniæ acquisitus est ob vigilantem solertiam in defensione Aquilæ Regiæ, ideò coloris albi vt Aquila remansit. Antiqua arma in Regno, Historici asserunt.

D E V O T I D E O.

*Deuotos Deo
Gallus signat.*

*Gallus Iouis
sacer.*

*Intestina gal-
li.
Nepotum
Dea.*

D Vm confidero qua ex ratione Cretensium Rex Idomeneus gallum gallinaceum pro celebri delineamine scuti assumpsisset, animi submissionem ad deos contemplor. Ait namq; *Pausan. lib. 4. 3. cap. 12.* quod in sacris deæ Phrygiæ quæ Matura & Mater Deum dicta est, galli gallinacei exsecta membra secabant, ad cuius ædem Nepotes bona supplices exoptabant. Loquamur indè ad sensum nostrum. Nepotes sumus nedum filij Dei, sed filij si in charitate perfecti, nepotes si in peccatis, jam enim abjecti sine gratia vt nepotes, exsecta igitur membra cordis nostri suspirio, poenitentia, contritione socemus, & Matri Deum B. V. Mariæ.

Mariæ. Maturo licet incunabulis Christo offeramus, sic deuoti Deo permanebimus. Talem refert ex vestris Armis Epitaph. Cracouien. in arce Anno 1517. Gallum Dalmatam. *Venerabilis Vir Dominus Bernardinus.* Pridem igitur obseruatores mandatorum Dei & Ecclesiæ estis ac Deuoti Deo. Hinc gallum album meritò exprimitis.

SVNT PVGNA, VICTORES.

VT vigilantia ita victoria signum gallum gallinaceum Cyrus Rex aurea pompa & alta erectione edocuit. Neq; immeritò. Legi in historia Atheniensium & Pergamorum, sicut *Æ Alex. ab Alexan.*

lib. 5. cap. 8. narrat. Pugna apud illos gallinaceorum & coturnicum tantum decoris erat, ut ad illud tanquam gladiatorium munus effusissimum studio omnes conuenirent. Quis aliquando existimabit in tali pugna non gallum victorias retulisse, Nisi fortè multitudine & turba obruatur, trophæa semper referet cantando. Quapropter Themistocles in bello contra Barbaros ita animabat suos milites: Proposuit eis duos gallos qui inter se subito acius pugnabant, & dixit: Isti pugnant inter se non ob patriam, injuriam, deos, gloriam, sed ob solam victoriam, nobis verò ob patriam, aras, & patrios focos. Certant galli inter se studio gloriæ, nos certemus cum Barbaris studio patriæ, *Cælius Rodig. lib. 9. cap. 46.* Domitianus instituerat certamina, interq; ait *Sueton.* Instituit (*inquit*) quinquennale certamen Capitolino Ioui triplex. In hoc certamine Luc. Valerius in annis tredecim fuit coronatus. Erat ibidem huiusmodi inscriptio:

*Pugna galli
cum coturnice*

*Gallus inci-
tamentum
militis.*

Luc. Valerio L. T.

Pudenti.

*In annis 13.
coronatus.*

Hic cum esset annorum XIII.

Romæ certamine Iouis Capitolini.

Lustris Sexto, claritate ingenij coronatus est inter Poëtas Latinos,

Omnibus Sententijs ludicum.

Huic plebs vniuersa Histoniensium Statuam

Ære collato decreuit.

Videte certamen, videte honorem certaminis, ò insigniti tam candido stemmate. Victrix pugna contulit vobis arma, victrix pugna conferret trophæos & triumphos, si à iuuentute, Martem & Mineruam, in omni ætate Iouem & Ianum tripersonatum colueritis.

FAMILIA ARMORVM KVR.

KVr seu Kurek.

Kurfcij seu Kurskich familia.

Kurzescij.

KVRCZ.

K V R C Z.

D E L I N E A T I O.

Est littera Pithagorica, discrimine secta bicorni, & cruce gladij in medio, loco pedis & fundamenti habet ansam obuersam acuminibus ad litteram, intra crucem verò & ansam ex vna parte dextra ad stipitem litteræ est luna, ex altera parte est stella.

O R I G O.

Aducibus Russiæ Vothiniam gubernantibus pro maximis in bello & castris meritis Kniazij collata fuerunt. Verè ipsa delineatio armorum commonstrat & fortes in bello, & graues meritò milites.

F O R T V N Æ D O M I C I L I V M.

Fixerunt Poëtæ virginem Pandoram, cui dij & deæ munera sua affectim contulerunt, vnde, quod sigillatim erant multi virtute & munere dij, illa vna id totum erat. Quocirca non obscure occupabitur domicilium fortunæ. Arma hæc cum in se exprimant litteram Pithagoricam, secretorum virtutum & vitiolorum non modicam regulam, demum salutarem crucem ex offendiculo gladij ad vltimum lunam, stellam, ansam, quæ omnia & singula nobilitatis gentilitium sunt: opportunè fortunæ domicilium nuncupabuntur. Hinc insignitos Kurcij armis jam conspicere licet, directos regula Pithagoræ, ad gremium Ecclesiæ Romanæ nunquam aberrantis, jam litteris claros & doctos, jam iura tuentes & libertatem, jam lucere virtute & exemplo vt luna & stellæ, nedum in Vothinia, sed & in Magno Ducatu Lituaniæ videmus & gratulamur. Inter insignia gentilitia Equitum Ord. Velleris aurei à Ioanne Iacobo Chiffletro de

*Secretorum
virtutum &
vitiolorum re-
gula.*

tro descripta, Philippus Boni Princeps Ordinis, ad arma sua adscripserat ab vna, *Meum gaudium nobilis Ducis*. Ab altera parte, *Non aliud habebō*. Puta Symbolum. Ita & vos ò Kurcij conuenit, vt gaudium vestrum sit gaudium Ducis, nec aliud habetote gaudium. Nobilis Dux vester Sere-
nissimi Reges, à quibus diuerſi scelus. Nobilis Dux vester, est Deus vester, quo nil melius nec esse nec cogitari potest, ab illo recedere, sum-
mè nefas, Iurate igitur & profitemini. Aliud non habebō, in ore, cor-
de, actu, quàm reuerentiam Regi, honorem Deo. Sic ipsi vobis & ali-
menta laudis, & domicilia fortunæ construetis.

*A Deo recedere est grande nefas.
Honor Deo, reuerentia Regi semper debetur.*

FAMILIAM ARMORVM KVRCZ VOLHINIA
ET LITVANIA REFERAT.

BVla Kniazius' Kurcz.

Kurczenicz Demetrius excelsus in castris & contra Paganos miles.

Alexander eius uterinus frater non dissimilis animo & fortitudine à fratre. In Ducatū Lituaniæ excellentes in Iure reperiuntur vsq; in præsens. Iudicis Terrestris Nouogrodensis posteritas nobiles actus paren-
tis sui reflorescere curabunt.

K V S S A B A.

DELINEATIO.

MOla asinaria, cum ferro in medio molæ, circa quod vertitur superior mola: coloris est grizei lapis, in sua circumferentia debita. Super galeam verò & coronâ sunt capita caniolina numero octo.

T t t

ORIGO.

*Nomen filios
vno partu.*

IN Silesia ortum habuit. Accidit namq; vt subdita quædam tres filios simul peperisset viro. Nobilis Domina id vitio subdite vertit & adulterium objecit, asserens impossibile quod ab vno viro simul essent. Subdita dum graui ignominia objurgata à Domina multa patitur, Deo causam commisit. Vltor Deus, nouè filios parere vno partu nobilem Dominam permisit. Quod vt vidit, hinc peccato agnito, hinc poena concepta, mergere pro fluuio obstetrici filios octo iussit. Obedit vetula, deportat, & ecce obuium habet ipsum parentem. Quærit quid ponet, respondet, caniotes venaticos, vult videre, & filios advertit. Fateetur obstetrix, & quod sint vxoris suæ filij, enarrat. Obstringit iuramento vetulam, de silentio seruando, & tradit molitori educandos, quos in annis aliquot vxori reddidit, tantum scelus exprobrando. Molitori verò fideli Arma ista contulit, & loco filiorum octo, caniotes octo in galeam adsciuit.

CORONATA VERITAS.

*Corona tri-
umphalis.*

*Mendacium
non dicendū.*

*Rota molen-
dini.*

*Veritatis de-
lineatio.*

*Veritatis col-
locatio inter
Deos.*

*Tituli ob ve-
ritatem &
Dei timorem.*

ANimus, ne dum prophana scientia deterfus, veritatem coronat, sed sacra etiam pagina. Vnde de fortitudine disputantibus in palatio Regio, Rex coronam triumphi illi concessit, qui veritatem fortorem esse omnibus asseruit. Clarius autem Sapiens de veritatis corona à Deo Prouerb. 3. dixit: *Abominatio Domini est omnis illusor.* Assignat rationem August. Epist. 8. *Mentiri non licet, nec pro Dei laude.* Et Iliod. lib. II. de Summo bono: *Quæcunq; arte verborum quis juret, Deus tamen qui conscientia testis est, sic illud accipit, sicut ille cui juratur, intelligit.* Coronata etiam veritas his armis exprimitur, nam & libera innocue objurgata remansit, & procax iudicium fuit punitum, & mendacium eriminosum est detectum, & filij veritate n patris coronarunt. Refert *Petra Sancta in Symbolis*: Clotarius Rex Francorum in symbolum sibi rotam molendini assumpserat cum hanc inscriptione: *Conuertunt non euertunt, putata aquæ rotam molendini.* Ita planè est & cum veritate, qui vult illam evertere, conuertit illam vt magis pateat. Hinc Cæsar Ripa in sua Iconologia Veritatem ita depingit: *Extollit virgo dextra manu solem, leua tenet librum apertum cuius ramo palma, dextro pede retrudit orbem mundi.* Quasi dicat: Veritas est amica lucis, aperta, non cedens alicui, pretiosior rebus omnibus mundi. Explicauit Menander in Nannis: *Est veritas in celo habitans digna inter Deos collocari.* Tales vos ò Kufabij dicam Coronatos, scilicet veritate: quocirca magnos honore & titulis considero, confirmo dictum meum Soceri Moylis verbis: *Proinde autem (inquit) ac omni plebe viros timentes Deum, in quibus sit veritas, & constitues ex eis Tribunos, Centuriones, Quinquagenarios, & Decanos.*

LIBE.

LIBERALITAS BENEFICA.

Solis proprietatem Aloysius Cardinalis Estensis tali lemmate expressit. *Non exoratus exorior.* Nemine enim rogante sol oritur, & splendet super iustos & iniustos. Magna liberalitas in sole adnotabatur, non minorem video in Principe & Parente horum filiorum morti datorum, infantes vix nati non exorarunt liberalitatem & beneficium parentis sui, & tamen ille non exoratus illis vitæ beneficium præstitit. Nec molendinarius nobilitatis iura & libertates quando cogitavit, apperijt, rogavit: ille tamen Princeps non exoratus ei hæc contulit. Considero & præcordia matris filiorum quæ misericordia esse debebant. Dicebat fortè cum Gallorum Regina Henrici Secundi coniuge demortuo. *Hinc lachryma, hinc dolor.* Tenere tot filios peccati mei testes lachrymæ sunt, dare neci filios, dolor est. Sed hanc meliorem fortunam notabo, pereant. Liberalitas autem & beneficentia patris. Vivant, nec tu pereas. Liberalitatem ita aliqui depinxerunt: Virgo super caput tenet aquilam, una manu effudit cornu copia plena auro, margaritis, coronis, torquibus, altera tenet cornu plenum. Pulchra quidem est hæc delineatio liberalitatis, sed dùm liberalitatem huius parentis erga matrem, filios, molendinatorem conspicio, apparet hæc delineatio nulla. Sic vos liberales assero ô Kuszabij, liberales estis in Patriam, Ecclesiam; pauperes, consilio, sumptu, pectore. Quidquid enim est homo, Deo & Patriæ debet, quia ab illis habet omnia quidquid potest genio, ingenio, stylo, manu, cum desiderio, & libenter his præstare debet, quia illis natus est, illis vivere & mori debet.

LINEA FAMILIÆ KVSZABA.

KVSZABA Denominatio nobilitas ab Armis.

Warszewicij in Masovia antiqua Familia. Stanislaus Palatinus Masovia, Anno 1501. Ioannes Castellanus Varavia. Cuius Filij Stanisl: hic ut regnet cum DEO servire Christo elegit in Societatem IBSV, vir literis & pietate magnus. Illius frater Christophorus, iuventutem cultam in exteris nationibus ita moribus perfectam reddidit, ut maturior ætas Specimina literarum & morum aliquis reliquit. Scripsit plurima opuscula & orationes excellentes. In lingua Germanica, Italica, Gallica perfectissimus fuit, in Latina verò excellentissimus. S.R.M. Secretarius, Stephano sceptræ Regni gubernante. Manet illius memoria in Republica in ævum. Refert de illo Bielscius fol: 719. 790.

Potrikowscy in Palat: Masovia, in districtu Czerscensi, Varsaviæ: & in Podolia. Antiqua clara tropæis in Castris, & meritis gloriosis in Repub: Familia. Hi ante cognominati fuerant Potrukowskj, ut ex diuisionibus bonorum in Actis Terminorum Czerscen: apparet. Originem quidem ex Silesia hæc Familia demonstrat: quæ Silesia Regnum Polonia antea fortitudine, iuribus & potentia defendebat, ornabat: sed quia aliqui contra Prussos gentiles militaris gratia pro Ducibus Masovia in Poloniam descenderant, atq; strenuam nauarunt operam, a Ducibus Masovia in Cerscensi districtu multis possessionibus remunerati fuerunt. Derslaus Potrikowski circa Annum 1460. Oratoris munus ad Genuenses Theodosiam dictam nunc Capham peregit. Testantur hoc notata Familia eorum. Filij ipsius 1. Derslaus Succamerarius Leopoli: ut Acta testantur. 2. Bartholom: Rot: contra Matthiam Hungaria. 3. Nicolaus Pincerna Cerscensis, cui Consors erat Hedwigis Oczosalska gente Kussabia, ex qua Stanislaus, cuius filij Nicolaus & Ianussius. Ille reliquit Christophorum & Bartholom: ex quibus bares in Potrikowy, Lipie, Wolká, Bykowko. Alter verò reliquit Martinum, Andream & Stanislaum. Martini filij erant Ioannes, Paulus & Severinus. Andrea verò Ioannes miles strenuus in Confinibus Regni, contra Tartaros & Osmanum. Hic ex Smiotanczanka reliquit Mart. num eximium militem, non parcentem vitæ, sed Patria omnia consecrantem.

crantem. Stanislaus vero tertius eorum Germanus, ex Boguska Iudicis Rauensis filia, armorum Ráwicz, reliquit Patria defensores, qui sanguine fidelitatem obtestati sunt. Bronislaum, qui in Moschouia occubuit. Martinum, Adamum, Petrum, qui in diuersis expeditionibus cadendo à vita, Familia sua nomen celebrè retinuerunt Ianusum. Hic ex Człobowska suscepit Paulum S. R. M. Secr. S. T. D. Archidiaconum & Officiale Pustouiensem, Canonicum Płocen: Posenien: Custodem Crusvicensem: virum Ecclesia & Republica ad obsequia ordinatum. Valerianum in Comitibus Regni & Tribunalibus iudicio grauem. Alexandrum, cuius opera in bello Ducibus militia cum Valachis & Tartaris clara extiterunt, qui spectantibus Ducibus occubuit. Arnolphum, qui ex Nieborowska armorum Prądnicz suscepit Ioannem & sex filias. Hic Ioannes ex Pikarska armorum Putkozye, reliquit Nicolaum militem, Stephanum. Zacheum, & Valerianum, qui duo ultimi Nomen DEO & Religioni in Prædicatorum Ordine consecrarunt.

Dąbrowskiej, Hi sunt Kussabij, sed à bonis Dąbrowskâ denominati Dąbrowskiej. Primus Martinus Dąbrowski Iudex Terra Cerscensis fuit, qui Kussaba Dąbrowski sese Actis inscripsit. Germanus illius Adamus miles strenuus. Quorum Patruelles Gabriel eius filius Stanislicum Palatin: Posenien: Gostomski bellator fortis, & Andreas Canonicus Poseniensis, Parochus Sobicon: & Chinow: vir pius. Eorum encomia in Sobikow. Martini Kussaba ex Zgorzelska filius Paulus conspicuus in militari, eximius in hospitalitate. Ex Brzeska habuit liberos, Gaspar alter filius à Valentino sortem in Dąbrowskâ acquisiuit. Eorum soror Omieczkiej coniunx. 24. filios & unam filiam habuit. Pauli progenies filij 5. filia 3. 1. Ioannes in Suecia gloriose obiit. 2. Stanislaus miles cum Alexandro Zborowski, captus ibi, & liberatus. 3. Laurentius, qui post nobiles actus, ex Zawiszkâ Kamińska suscepit Adamum optimum & strenuum militem, ad Duces in Czatorysko & Korec. Ioannem, & Sigismundum. 4. Adrianus, hic tyrocinia militaria cum Constantino Plichta Palatin: Masouie in Moschouia incipit. Contra Tartaros & Moldauos cum Samuele Korecki, contra Osmanum cum Carolo Castellano Volbinensi perfecit. Cum moderno successore Castellani finire ad extrema vite desiderat. Hunc ita Illustr: Koniecpolski commendauit literis. Excipio à milite bona Dąbrowskiej ab omnis plurimis celeberrimi militis, qui pro integritate Patrie mori paratus est. Ex Regina Ioan: Chotub, suscepit Gabrielem, Ioannem, Alexandrum, & filias Annam, Marinam, Catharinam, Helenam. 5. Gaspar qui cum Duce in Wisniowiec Michaële à Turcis captus post 18. annos redijt. Obijt Rothmęgi: peditum Ducis Caroli Korecki. Hi adhuc uiuens Pater bona diuisit, inscripsit. Filia Pauli erant Sophia Stanięwska, & Catharina Ięzierzyńska, & Swińska. Viuete DEO & Patria.

Lubowieckij, in Dobrzynensi Terra, Marti & Republica vitam & substantiam consecrarunt. Matthia Epitaphium Wto. lat: Hic situs est Matthias Lubowiecki clarus fortuna, sed varia, 1552. In Cracouien: Palatinatum aliqui eorum venerant, & magnis possessionibus celebres manent. Bartholomaeus ut ingenio, ita domus gubernatione summus. Ex Borzykowska suscepit filios Adrianum, Bartholomaeum, Felicem, Stanislaum, Ioannem, & filias Catharinam Maciejowskâ, & Helizabetham Puczkowâ.

Siekluciej in Podlachia. Ad negotia Reipub: & militarem aptissimi. Vnde & in Castris, & in negotijs Patria prudentissimi.

Scrulieniej in Podlachia.

Lochowiej in Masouia. Stanislaus de Lorchow Notarius Castren: Opocznen: Vir pius.

Iwicz in Lenciciensi Palatinatu. Nicolaus dum militarem exercebas, Scythica multitudine adstrictus in captiuitatem venerat, post aliquot annos liberatus fuit.

Grochowiej in Lenciciensi Palatinatu

Zupek in Sandomiriensi Palatinatu ad Visliciam.

Ganowiej.

Nieprzeccij in Maiori Polonia.

Grodzyniej.

Zberkmulowij in Silesia, & alij ibi plurimi his armis utuntur.

K A L I N O W A.

D E L I N E A T I O.

Sunt arma Kalinowsciorum. Sagitta ferrum habet coloris aurei, per medium apparet discerpta, ad discerptam auriculam, sunt singulae stellæ coloris aurei, ipsa sagitta est coloris albi, in campo rubeo. Super galeam sunt tres pennæ Strutij, per quorum transuersum, eadem arma apparent.

O R I G O.

Acquisita arma per fortia bellica gesta die & nocte Regibus & Patria declarata, nemo est qui inspectis armis dubitet. Docent hoc stellæ, demonstrant ruptæ sagittæ. Erat illorum promeritor infractis viribus & fortis animo. In Silesia acquisita fuerunt sicut priuilegia Kalinowsciorum testantur, in bello cum Gothis & Vandalis, ubi & in præsens usum sagittarum familia Ausiorum testatur. Post annum millesimum trecentesium Kalinowscij in Regnum Poloniæ descenderunt, primum strenui milites, postmodum optimi Patriæ ciues, & Senatores, ut ex linea familiæ patebit.

H O N E S T V M P A T R I Æ.

Nil præstantius claro & illustri viro esse potest, quàm honestum patriæ & cura illius. Patria enim per Iouem est velut alter quidam Deus, primus maximusq; parens, *ut dixit Heroclis*. Arma

hæc vestra ò Kalinowscij sunt honestum Patriæ. Adornastis namq; primitus Silesiam tam præcellentibus meritis, vt tanta insignia mereretur. Adornastis & Poloniam dum hæc insignia splendida Regno intulistis: at maior nequit esse ornatus patriæ nostræ à vobis, quàm dum patriam istam honesto virtutum agmine, bellico & triumphali splendore adornatis. Meritò id de vobis Ioannes Cynerski Cracou. Collegij Professor reliquit:

*O quoties rupit Kalinouius aureus heros,
Spicula contortis fortia in agminibus.
Aureus illi animus, mores, candorq; fuere,
Aurea nec nisi mors traxit ad astra virum.*

Dicebat quondam Cornel. Tacit. in bello Germanico cum Vandalis. *Sola spes eorum in sagittis quas inopiâ ferri ossibus exasperant.* Nec alia vox, nomen, & votum in Pocutia & Confinibus Regni nobilium sub varijs Tartarorum incurfionibus gementium fuit, quàm sola spes in sagitta Kalinouij. Quapropter sine inuidia aureis litteris in tabula argentea Nesteruari in sarcophago legitur:

*Perennitati sacrum
Adamus de Vsiat in Kalinowski, Braclauiensis, Vinniceñ. Lubecen. Lom.
Capitan. Religione in Deum, amore in Patriam clarus.
Cuius bellicam virtutem
Ophomanicæ, Scythicæ, Sueticæ, Kosacorumq; Phalanges suo malo expertæ
sunt, & genuerunt.
Debellare hostem semper nouit, vinci nunquam, Decies in pralio victor trophæis reportatis.*

Dum igitur in vobis honestum Patriæ perenniter hospitare curatis: jam vt amari ab omnibus possitis, dignos vos præstitistis.

FOELICITAS DOMVS.

*Sagittarius
in Zodiaco.*

Foelicem domum Altitonantis Dei, illustant menti humanæ post Planetas orbium, mirifica Zodiaci imago. Et quoniam inter alias imagines intellectui nostro & sublunaribus omnibus Sagittarius cum arcu ac vibrata sagitta exponitur, profectò Sagittarius ille fælicitatem domus altissimæ, consequenter domus nobilis fælicitatem, demonstrabit. Insinuat fauendo proposito interpres *Alciati Emblem.* 146. Sagittarius iste Chyron nuncupatur, qui nedum rerum cælestium erat peritissimus, sed & herbarum naturæ peritissimus, & Cithareda nobilissimus, & iustitiæ sanctæ obseruantissimus fuit. Hinc Euripides Iphigenia in Aulide, dum Chyronem Achillis præceptorem refert, ita loquitur voce Achillis:

Chyron quis.

*Ego viro à pio educatus sum puer
Chyrone, mores simplices tantum imbibì.*

Domum

Domum igitur foelicem in sublunaribus significabit Sagittarius Zodiaci. Confirmabit dictum magnus Ecclesiastes & Orator Corn. Mussus in sermone de Natiuitate Domini, qui de foelicitate domus nobilis disseruit:

Quae inquit foelicitas in hac Vrbe nostra esse potest stantibus mœnibus, ruentibus moribus. Confirmat & B. Nilus Episc. & Martyr in sentent. Tropo- *Quae domum foelicem facit.*

logicis. Ait ille: *Cunctis igitur rebus anima praeferatur, & virtutis cur- sus indefatigate consumabitur.* Tales vos ò Kalinouij semper referam, in

quibus & consilij grauitas, & fortitudinis robur, & virtutis specimen, sua domicilia fundarunt.

Talem in vobis Martinum Kalinouium Castell. Syradensem iuxta annum 1413. viuentem referam, quem tot priuilegia Regia mirificè atq; Historici commendarunt.

Talem Ioannem Kalinouium quem ante 160. annos Acta Leopoliens. Castrens. referunt.

Talem sanctimonia celebrem Alexandri conjugem domus Strussorum referam. Talem auum & proauum progenitorem posteriorum referam.

Huic namq; & animus à Deo inflexibilis, & habitus morum & honestatis, grauisimus fuit, quem omnes boni obseruabant, & mali & incompi moribus formidabant.

Tales plurimos in familia vestra adnotare licebit, qui nedum Ecclesiarum Catholicarum erant magnifici fundatores, & religiosissimi cultores, verum etiam qui Pocutiam, Podoliam

Confinia Regni, sacra religione & obseruantia pietatis, florentem virtutibus reddiderunt.

Hinc in laudem Adami Kalinowski in exequijs adnotatum fuit:

Tibi Adamo Kalinowski olim magno in finibus Regni Capitano, nunc fundatori munificentissimo.

Quia Aquilam Regiam protexisti,

Quia patrios hostes extinxisti,

Quia inimicis tuis pepercisti,

Quia Catholicam fidem ad limina Othomanica feliciter extendisti.

Quia vitam cum morte pijsimè commutasti,

Hoc immortalitatis monumentum vouemus & reddimus.

REGNES CVM CHRISTO IN AETERNVM.

INFRACTVS MILES.

Infractum militem filios dum Scilurus Scythia optabat, hoc medio illos commonuit. Fasciam sagittarum obtulit vni filiorum, quam frangere iussit, qui dum impossibile affirmasset, obtulit alteri, hic idem cum referet, recepit fasciam, & singulas sagittas porrexit, quas & fregerunt. Tunc adjecit: Ita vos si vniti inter se fueritis, nullus vos frangat, nec superabit, si verò diuisim & disrupti manseritis, quiuis debilius vos vincet, prosterneat. Non est hoc aspernendum medium, tum quia vnita virtus est fortior, tum quod concordia paruae res in immensum crescunt,

Sciluri fasciae

Fauore cœli
& venio miles
vultus.

crefcunt, difcordia magnæ res in nihilum dilabuntur. Verùm licet in-
fractum animum & militem deducere, fagitta Kalinouiorum ponenda eft
in medium. Infractus miles erit, fi arma & fagitta illius cœlefti fauore &
regio adornabitur, ficut hæc arma ftellis & auro adornantur. Fracta qui-
dem hæc fagitta eft, fed his infracta jam manet, difcerpta per medium eft,
at his jam consolidatur in æuum. Retulit *Plin. lib. 18. cap. 26.* Quod in
fine Capricorni fagitta in cœlo apparet ex quinque ftellis compofita.
Quid indè colligendum fit in aëre, Aftrologis committo. Mihi miran-
dum indè venit. Sagittam illam ex ftellis habere conformitatem ad fa-
gittam Kalinouiorum ftellis & auro ornatam. Proindè deducere licebit,
fauere illis cœlum Dei ministerio, fauere Regem auri indicio. Talis ani-
mi erat Ioannes Kalinouius, de quo Cromerus ipfe teftatur. Talis animi
erant Kalinouij ad campos Obertinenfes, vt ipfa fepulchra referunt. Ta-
lis erat Alexander Valentinus Kalinowski, ficut bellum ad Guzow vbi
pro Regia Majeftate pugnavit, teftatur. Reducam igitur in mentem ve-
ftream o Kalinouij *Ifocratem in Cypr.* Æmulamini non opulentiffimos,
fed nullius criminis fibi confcios, cum hac enim fortuna fuauiffimè quis
quis vitam agere potelt.

LINEA FAMILIÆ KALINOWSCIORVM.

Kalinowski Martinus de Kalinow, aut Kalinowa, erecta namq; villa in
oppidum fluentibus feculis fuit. Meminit illius Priuilegium Regni, in
quo Alexander alias Vnoldus M. Dux Litu: de confenfu Sereniffimi
Principis Domini Vladislai Iagellonis Regis Poloniae fratris fui nobiles Li-
tuaniae, ad arma & clenodia Regni Pol. præsentabat. In illo namq; Pri-
uilegio fubfcripfit Martinus Kalinowski Castel. Syradien. de Kalinowa,
Anno Dñi 1413. Refert tale Priuilegium Ioannes Iánnſowski, in ſuo ſta-
tuto. Ioannes Kalinowski cognomento Łopátá: Hic pro Vitoldo cum Ca-
ſimiro Duce Maſouiae, & Samotulio Castel. Miedzirziceń. Duce Exer-
cituum oppugnabat, Nouogrodum & Polociam, vnâ cum aliis Rothma-
giſtris Polonis, Anno 1428. De hoc Cromer lib: 19. Hic vt opinor ex an-
nis fuit poſtmodum Castel: Sadecen. qui priuilegium pacis & concordie
Vladislai Pol. & Vngariae Regis datum Breſtiae in Cuiavia, cum Paulo de
Rudorff, Magiſtro Pruſſiae ſubſcripfit, Anno 1436. Retulit tale priui-
legium in ſtatuto, Ioannes Iánuſowski folio 860. Laurentius Kalinow-
ski Castel. Syradien. qui Priuilegium datum Ducibus in Czartoryſke, Leo-
ni Alexandro & Michaëli à Vladislao Pol. & Vngariae Rege, in quo cen-
ſanguineos ſuos aſſerit, & vt equo cui vir armatus inſidet gladium euagi-
natum in manu tenendo pro inſigni teneant, ſubſcripfit Anno 1442. Re-
fert priuilegium Paprocus in Stemmatibus folio 644. Andreas Káli-
nowski, in bello Valachico ad Obertinum occiſus, vbi & tumulus Kalinow-
ſcij

scij nuncupatur. Ioannes & Adrianus germani fratres, in dispositionibus Leopoli & Halicia memorantur. Christophorus Ioannes & Martinus germani fratres, filij Ioannis, qui in Pocutia ad Colomiam villas Dziatkowice, & Kámionki pro bene meritis acceperat, Chocimirscium citant de reddenda villa Działkowice, patet in terminis Halicien. particularibus ante festum S. Dorotheæ, Anno 1579. Christophorus prænominatus de Kámionki in Miriszczou, post bellica trophæa Rothmagister strenuus, ab exercitu Serenissimum Regem Stephanum venientem ex Transilvania in Regnum oratione eximia salutavit. Cum Margaretha Swierska de Romanow Andrea Tribuni Tremboulieñ. filia celebrauit matrimonium: Reformatio Leopoli Anno 1557. declarat, reliquit filios quinque.

I. Nicolaum strenuum militem sub signis Ioannis Potocki Generalis Podolia, occisus à Scythis in villa Kámionki. Habuit filium ex Drogomirzowna, Adamum eximium militem in Valachia, & Moldauia, Rothmag. in Moschouia militauit sub signis Strus, Capit: Chmelniceñ. cum quo & in captiuitatem Scythicam venit, ut redijt post nouem annos ex captiuitate Rothmag. ducentos Cosacos contra Osmanum sub Chotinum adduxit. Reliquerat filiam Krusselniccij coniugem.

II. Valentinum Tribunum Halicien. militem ad Gedanum cum Serenissimo Rege Stephano. Ex Eua Dworzycka, suscepit filios Iacobum & Ioannem, ille miles cum Radziuilo & Potoccio in variis expeditionibus, ex Heduigi Smiotanczanká Vexilliferi Podolia filia, reliquit Valentinum Ioannem, habuit in præmium meritorum à Serenissimo Rege Podwysokie, honoratus titulo Tribuni Czeruonogrodeñ. Iste verò post militaria exercitia, locotenens signorum Palatini Czerniechouieñ. captus in Cecora à Turcis sub signis Capit: Camenecceñ. ibi contra Persas pugnavit, eliberatus verò pro patria constanter pectus obiecit, honoratus titulo Gladiferi Braclauieñ. accepit à Vladislao IV. Serenissimo Rege pro bene meritis Werbni ki cum aliis bonis in Seueria.

III. Adalbertum militem cum Ioanne Potocki Venatorem Podolia, habuit in coniugem Heduigim Lanckoronska, cum qua in Podolia villas Boriskouce, Kálinie & alias acceperat, quæ ex parentibus hæreticis nata, cura mariti fidem Catholicam amplexata est. Reliquit filios Albertum, qui in bello cum Schinderbasa ad Cecoram occubuit, & Andream, qui ex Kopyczynska Barbara duas reliquit filias. Sorores horum erant Zophia Skotnicij coniunx, Marianna Choćimirscij demum Bogusij, Zuzanna Iarmolinscij.

IV. Bartholomæum strenuum bellatorem, cum Potoccio, ex Sophia Wierzbowska Rothmag. filia, reliquerat filium qui in bello captus Cecoriano, redemptus non modica pecunia à Scythis. Sorores illius Anna Zlocouij, Catharina Blazeiouij, Marianna Kiewlicij, Eua Kamienieccij, con-

iunx. Sorores horum Kurzanska, Stárzicka, Swoſowska, Vlánicka.

V. Martinum qui in Moschouia, Sigismundo III. Serenissimo Rege exercitum ducente, obiit. Ioannes alter frater Christophori totus militia deditus, filiam unicam habuit, quam Prusinouio in coniugem concessit. Martinus tertius illorum frater germanus, post militares strenuos actus, cum Iáztouieccio, hereditaria bona in Podolia acquisiuit, & ex Pocutia in Podoliam sese transtulit. Hæres in Humince, Nefedowce, Demankowce, Patet in Termin: Terreſt. Camen. post festum S. Petri vinculati 1574. Habuit in coniugem Sophiam Andreæ Sicciech de Horodnicá, Tribuni Camen. filiam, cum qua & bona terrestria accepit & acquisiuit, patet ex Actis Camenecen. Anno 1596. Hic primus Dominus in Husiatin familiam suam adnotauit. Repreſſit ingruentes Scythas in Husiatinum, & senio cōfectus occubuit. Reliquit filium Valentinum Alexandrum, qui Illustrē Kalinowſciorum familiam crescenti fama illustrauit, contra rebelles S.R. Maieſtati Rokosanos, sumptibus propriis mille & quingentos milites adduxit, ubi in prælio à Guzow commisso signo perpetui affectus in Regem vulnere graui in manu reportato demonstrauit. Nullam occasionem bellicam prætermisit, ubiq; latus pugnaui. Honoratus titulis Capitanei Camenecen, Laticou. Bráclau. Vinnicen. & Generalis Podolia. Obijt in bello una cum Zolkiewski Supremo exercituum Duce in campo Cecoriano, dum Palatinum Moldauia Gratianum defenderet. Reliquit ex Helena Strusowna pientissima fœmina, quæ Domino dies uitæ suæ omnes consecrauit, filios tres.

I. Adamum Braclauien. Vinnicen. Lubecen. Loiouien. Capitaneum. Fundatorem Ord. Prædicatorum Nesteruari. Cujus strenuos actus epitaphium ibidem offerat.

D. O. M.

Laceſſita mors inter arma

Pacatum Domi suæ

Lethali consumpsit pleurytide

Illustris. & Magnif. Dn. D. Adamum de Husiatyn Kalinowski Braclau.

Vinnicen. Lubecen. Loiou. &c. Capitaneum,

Quem

Auita generis claritudo ex utroq; parente ut gloriosi sanguinis sic hæredem virtutis togatæ & sagatæ effecerunt

Pro Deo, Ecclesia, Lege, Patria, Rege.

Contra Osmanum Turcarum Imperatorem ad Chotinum,

Chamum, Cantimirum Scytharum Dinastas ad Smankouce, Czarkouum, Haliciam, Leopolum, Burſtinum,

Rebelles Cosacos ad Crucouiam & Vrsinas paludes,

Gustauum Sueciæ Tyrannum ad Dersouiam,

Abasium

Abasium Pasam Turcici belli Ducem ad Camenecum
 Decies heroicum objecit pectus,
 Stipatus fortissimorum globo militum ductu & sumptu suo
 Absq; præmio in terris, sed non in coelis.
 Erga Deiparam Virginem apprimè deuotus,
 Erga clerum & religiosos munificus,
 Erga milites peregrinosque hospitalis,
 In ipso virilitatis flore
 Anno salutis 1638. die 2. Maij, Ætatis suæ 36.
 Decessit.

II. *Georgium Virum ingenio & iudicio magnum, dignum Patriæ & Reipub. ciuem, qui dum cum Varszycka connubia celebravit, sterilis, fortune suæ & expectationis gloriosæ, finem imposuit.*

III. *Martinum, qui dum iuuentutem suam una cum fratribus in diuersis nationibus excoluit, Marti adolescentiam suam consecrauit, reddidit. Videbat infractum illius pectus Scythæ, Valachus, & Turcæ; videbat & Moschus ad Smolenscum, ubi cum detrimento vitæ hostium viribus sese objecerat. Testantur hoc globis confixi pedes, & non inuidus miles. Honoratus tot & tantis titulis Succamératus Podoliæ, Castellani Chijoniæ, Capit. Braclau. Palatinatus Czerniechouiensis, meritorum suorum excellentiam demonstravit. Continuus miles, Ecclesiarum Patronus, religiosorum parens, boni Patriæ amator, altiora meretur præmia. Suscepit unicum filium ex Ducissa in Korzec, cui sit benedictio in æternum. Melior est enim vnus timens Deum, quàm mille filij impij, ut dixit Eccles. 16.*

KITA seu Crista.

D E L I N E A T I O.

M Anus dextra hominis armata cristam coloris nigri representat in campo rubeo. Supra coronam eadem manus cum crista.

O R I G I N E M ita Iagodynski:

*Stemmata Krzysciadum quod portat dextera viflam,
Victoris vires denotat illa viri.
Clarus erat regno Krzicki stratiore Bohemo,
Stemma cui priscum Crista decoro fuit,
Acri sed pugna fortem congressus ut hostem,
Arma armumq; hostis fregit & eripuit.
Fortia facta stupens Virtus & Fama dederunt
Pro palma et Cristam Krziscia dextra ferat.*

F O R T I T V D I N I S P A L M A.

*Armata ma-
nus cum an-
nulo & floscu-
lis.*

Q Vocunq; in hemispherio appareat Sol, lucem conspiciere necesse prouenit. Ita vbicunq; manus victrici ferro armata conspicitur, palmam fortitudinis conijcere indubiè licebit. Quapropter manus armata, licet sit cum annulo, est symbolum gentilitium Schonen-beckieorum in Brunsvigia, & licet sit cum flosculis, est gentilitium Donder.

Donderfforum in Franconia, vt author Tesseræ Gentilitiæ collustrat. Sed referant secula illorum famam. Præstabant plurimum fortitudine, fidem & amicitiam patriæ obtulerunt, odorem suaueolentem domui reliquerunt. Mihi tamen manus armata acinatem vel gladium gestans liquidè fortitudinis & virentis palmæ, monumentum est, vt primo aspectu digna sit laude, trophæis, calamis, fama, tam à suis, quàm ab exteris. Vnde Cicer. 2. Orat. *Magna laus & admirabilis videri solet, tulisse casus sapienter aduersos, non fractum esse fortuna, retinuisse in rebus asperis dignitatem.* Quod quidem talis dextera gladio minanti de semetipsa exprimit. Liceat tamen mihi obsecro dexterae gladium ferenti, dexteram cristam deferentem præferre. Quid namq; fasciculus iste pennarum prominentium in forti manu prætendit? Copiam Honoris & Oneris, Odorem floris & oris, pharetram armorum & amorum, est fortitudinis palma & alma. Gestamen namq; & decor capitis Regij, cessit in manus bellatoris, in perpetuæ fortitudinis notam & honorem. Tales vos ò nobilissimi Krziscij meritò Respublica Polona miratur & obseruat; quod vt in æuum vobis gratuletur, æstimate prius animi affectus domare, ne illud Mantuani de Hercule obueniat. Omnia cum domuit, Veneri ser- uiuit & iræ.

*Manus arma
ta cum gladio*

*Laus magna
que?*

*Pennarum fa-
sciculus quid?*

*Domandus a-
nimi affectus.*

EXOTICVM ROBVR.

Antiquæ & sacræ litteræ maximum & exoticum robur in Samfone demonstrarunt. Pastor abegit lupum & vrsū à gregibus, atque eripiebat ab eis de faucibus oues David. Veniebat Leo, discerptus fuit ab eo, columnæ machinis onustæ leuiter attractæ cadebant, portas vrbs funditas mouebat, tollebat Samson. Conforme in parte ad robur exoticum erit, trabes vni viro tollere, quos triginta tollere non valebant, sicut refertur in Historia Polona. Rumpebant alij per medium bina equi solea, & laminas ferri inspiram conuoluebant, sunt alia multa roboris exotici exempla, sed palmam eripuit promeritor armorum præsentium, qui cum hoste congressus, nedum arma sed armum quoq; hostis fregit & eripuit, vt Historia Bohemica testatur. Refert *Fulgosius*, quod Probus antequam ad Imperium eueheretur, in Africa Proconsul Aradionem fortissimum virum singulari certamine interemit. Profectò armorum præsentium parens, ad certamina aptus. Dicunt quod Achil-
lus miles Belisarij Romæ ad portam solus impetum Gothorum repres-
sit. Dicerem tantum bellatorem Cristam, quod occasione porrecta idem fecisset. Vt enim magnus gubernator & scisso nauigat velo, etsi infæli-
citer exarmauit, tamen reliquias nauigij aptat adcursum; ita fortis & in-
uictus animus, in rebus aduersis erigit animum, atq; insuperabilis manet,
& quo magis sauit fortuna, hoc est erectior. Vobis iste honos porrigi-

*Vnus repres-
sit hostem.*

*Nauigator
bonus vt bo-
nus miles.*

tur ò Krzicij. Optat ephippia bos piger, optat arare caballus, præripere palmam non permittatis, nam fortuna fortes metuit ignavos premit. Lego dexteram armatam in Petra sancta, sed pro gladio vel crista, stringit flagellum, quod quidem insigne gentilitium est Palleotæ in Piceno. Quæ sit ratio gentilitiorum non requiro, at inde colligo, degenerem moribus & meritis primorum, ablata crista, & flagello imposito meritò puniendum. Pelle igitur moras, brevis est magni fortuna fauoris.

LINEA CRISTARVM.

K Rzicij. *Adamus de Bysouiec Aulicus S. R. M. Vladisl. IV. Capit. Eysyffensis, multoties in Comitibus Regni Legatus & consultor, & Iudiciorum Tribunaliciorum æquus iudex legumq; observator.*

K O R I B V T H.

D E L I N E A T I O.

E St media luna cornua ad sublunaria dirigens, intra quam est clarissima stella. Desuper est crux triplicata prout Ducibus Russiæ erat in usu. Obducitur parma supra quam est tyara Ducalis. Alij intra pectora Aquilæ in scuto reponunt talia arma, neq; sine graui respectu, gloria enim parentum descendit in filios, & gloria fratris est fratrum corona. Erat Koributh germanus Iagellonis Regis Poloniæ, qui gentilitio relicto, viri armati super equum phaleratum, Aquilæ utebatur: adjuncti hi Regno Poloniæ fratres, meritò aquila intra cuius pectora sua essent arma propria vti deberent. Et ne quid dubij oriatur, cur his armis potius

tus quàm gentilitio Magnorum Ducum Lituaniæ Koributhij vterentur, in discursu ad arma probabili ratione deduximus.

O R I G O.

O Riginem Armorum Korybuthorum partem in familia Illustrissimorum Ducum in Corec, partim inferius videre licebit. Ardua per preceps gloria vadit iter. Aduertendum venit, quod tam Illustris & clarissima familia Korybuthorum, vt ad gremium Ecclesiæ Romanæ à ritu Græco deuenit, morem in crucibus Ruthenum rejecerunt, & vna ac simplici cruce vti cæperunt, imò & stellam à luna amouerunt antiquum potiùs morem, quàm aliquorum in additione fauorem, tali in gentilitio obseruando. Hinc in Oratorio Ducum in Zbaraz Korybuthorum ipsa luna cum simplici cruce supra circumferentiam lunæ Cracouiæ conspicitur.

RERVM STRENVE GESTARVM NOBILISSIMVM
PRÆMIVM.

M Eritò strenuis nec impigrè operam suam Reipub. commodantibus præmia conferuntur. Erat hic mos & antiquis, & benè ordinatis Regnis & populis. De L. Sicinio Dentato qui pugnasse in hostem centum viginti prælijs dicitur *Agellius ex veteribus Annalibus lib. 2. cap. II.* quo præmium tantum meritum penlatum fuisset, refert. *Donatus* (inquit) *fuerat coronis aureis octo, obsidionali vna, muralibus tribus, ciuicis quatuordecim, Phaleris donatus fuerat quinques viciesq̃, Torquibus tribus & Octuaginta, Armillis plus centum sexaginta, Hastis duo de viginti.* Refert & *Liuius* de L. Papirij Coss. præmijs, & *Suetonius* de præmijs Augusti Cæs. quibus scilicet eorum præclara gesta præmiarentur, coronarentur. Hæc arma vestra Illustrissimi Duces in Wisniowiec referam ego symbolum esse præmij rerum à vobis magnificè gestarum. Nam dum ex antiqua Ducum Origine in M. Duc. Litu. profluxeritis, qui pro insigni gentilitio virum armatum in equo gladium euaginatam in manu tenentem deferabant, sola indelebili hominum memoria & æuo, talia arma seruanda concessistis, meritorumq̃ suorum clarissimorum, virtute, robore & Religione perillustrium, viuum specimen in arma gentilitia appropriastis, magnas Turcarum & Scytharum clades fortissima manu agnibus eorum illatas media luna expressistis, fide verò Christiana & Catholica perlustrati crucem apposuistis, & quia seditiones inter Bohemos, Moschos, Lituanos domuistis, triplicata cruce id testificati estis. Et quoniam nullus Wisniowiecciorum à fide & fidelitate defecit, sed à diebus Olgierdi Litu. Principis ad Iagellonidis sceptrà moderna Wladislai IV. manu moderata, semper lucere fama, vita, sumptibus nititis stellam

Philippus
Boni.
Non aliud
habebo.

Iam antiquitus promeruistis. Est igitur gentilitium vestrum Illustrissimi Duces strenuè rerum gestarum nobilissimum præmium. Dicat igitur qui velit optando sibi maiorem gloriam: *Nondum in auge.* Illustrissima Korybuthorum familia, jam est in auge. Sunt in ea Duces Lituaniæ, Duces Nouogrodi, Duces Seueriæ, sunt Reges Bohemiæ, Principes Volhyniæ, Principes in Wisniowiec & Zbaraz, sunt exercituum Duces, Castrorum Præfecti. Patriæ amatores, magni Senatores. Quapropter si eques Ordinis Velleris aurei, Philippus Boni ad insigne lemma aureum appendere hoc ausus fuit: *Aliud non habebo.* Iam vos Illustrissimi Duces qui intra Aquilam Regiam lunam & cruces cum stella desertis, eoq; in auge jam constituti manetis, vestris insignijs subducite: *Aliud non habebo gentilitium.* Maneat vos vltima cœlo, gloria, fama.

VIRENS GLORIA.

Mater anno-
rum.

Columna pro-
sper.
Cupressus &
Palma.
Ramus mor-
tis & vite.

GLoria, si annorum mater, à Biante, eò quod honesta memoria hominis in multa sæcula propagatur, rectè nuncupata fuit, profectò virens gloria annorum mater rectius dicenda erit. Quid enim æquiùs est, quàm ut virtutem sequatur honos, virentem gloriam sequatur merces. Prosper Columna quo tempore Rauennatis Reip. Præfectus urbem obsessam defendebat, duplicem ramum pro symbolo circumtulera, alterum è Cupressio, alterum è Palma, subscripsitq;: *Erit altera merces.* Insinuare cupiebat, per ramum mortis, & ramum vitæ in ea expeditione sibi certissimum vel mori, vel vincere; vbi quicquid horum accessisset, pro mercede gloriam virentem anteponebat, & matrem annorum expostulabat. Virens quidem hæc gloria fuit, sed desiderata & pennicillo efformata, Ducum Korybuthorum virens gloria manet realis, vera, & in effectu, tam ab antiquo, quàm in æuum. Quis Narimundum, Witenem, Olgierdum, Jagellonem, gloria virentes, ex quibus & cum quibus descendunt successores Korybuthi, non affirmabit? Quis Fedorios, Dascones, Demetrios, Sigismundum, Constantinum, Alexandrum, Andream, Michaëlem virentes gloria non referet? Erant Hercules Regni, militum coronæ, ornamentum Patriæ, Reipub. tutores. Carolus Lotharenius Cardinalis, quomodo virentem familiam nomine, gloria, fama conseruaret, tali declarauit symbolo: *Extruxerat altam pyramidem cui haderam apposuit cum Hemistichio: Te stante virebo.* Vox quidem apponitur haderæ, quæ sine fulcro virefcere nequit. Domus Illustrissima Wisniouecciorum sine fulcro viret, virebitq; donec totum luna illorum impleat Orbem. Hoc nobis in posteritate relicta persuadet Illustrissimus Palat. Russiæ, Constantinus Dux in Wisniowiec. Hoc in sua posteritate promittit Ianusius Korybuth in Zbaraz Wisniowiecki, Præfectus Stabuli Regni, Capit. Cremenecensis. Hoc in se demonstrat Illu-
strissi-

Strisimus Ieremias Koributh Wisniowiecki, Cosacorum rebellium flagellum, Abazæ domitor, Patriæ gloria. Quod fælix faustum sit, virtute duce, comite fortuna. Sicut Nicolaus Laurinowicz, S. Th. D. Ord. S. Francisci, postulabat. Nil Koributhæo facis atra ecclipsis in orbe. Quadruplex axem crux vice Solis obit.

LINEA ILLVSTRISSIMORVM DVCVM IN WISNIOWIEC KORIBVTHORVM.

Koributh filius Olgerdi, M. Ducis Lituaniæ, qui filius Gedimini tertius fuit. Quorum Vithemenon auus & Proauus.

Ex his venerare, & admirare,

Stirpem,
Virtutem,
Eruditionem,
Dignitatem,
Religionem.

Nam qui Heroes Wisniowieccij sunt: Eminere, Præesse,
& Regere nati.

Fedorius Koributhi filius, Ducis Seueriæ in Litu. Princeps in Nieśwież. Ab isto in Podolia & Wolhinia oppida cum munitionibus Winnicia & Zbaraz, fuerunt erecta, sicut Paprocus refert in utroque stemmatum opere, quod etiam Albertus Czarnocki Societ. Iesu in sermone nuptiali Illust. Hieremiæ Wisniowieceñ. Ducis cum Grizelda Zamoyscy Magni Cancell. Thomæ filia asseruit. At Stricouius lib: 14. cap: 2. aliter refert, & possibilis iuxta temporum ætatem videtur. Vitoldus, inquit, ad Demetrium Koributh, cuius erat Nouogrodum Seueriæ, iuxta diuisionem cum fratribus, nuntios misit, ut subiectiones & tributum ex Seueria summam assignatam sibi transmitteret. Negauit Demetrius, & propiorum se esse ad Magnum Ducatum Litu. possidendum asseruit. Congrediuntur igitur ad Niedocudouiam amborum exercitus, at superatus Koributhus in Nouogrodum recessit. Insequitur Vitoldus, & captum cum coniuge Alexandri Ducis Rzezaneñ. filia Vilnam conduxit. Liberatur intercessione & fideiussoria prædicti Ducis Alex. & Cholchæ, quorum litteræ in archiuio Cracou. ait Cromerus lib: 15. Hoc igitur tempore Ducatus Seueriæ cum Bransco ad Vitoldum transijt, & Demetrio in Podolia Braclauiam, & Vinniciam, Socoleciam, & Cremeneciam concessit. Postmodum ipse Demetrius Arcem in Zbaraz & Wisniowiec cum oppidis extruxit.

Dafko seu Dániel, ut exponit Stricou. 497. fol. filius Fedorij, vir clarus Marte, ut Paproc. meminit in Nido virtutum, fol. 1147. Conuenit enim omni ratione & arte amantes patriam, salutem eius moliri, ut monet

Euripid. *Basilus filius Dasconis, quem ita in prole benedixit Deminus, ut posteritas eius aeterna gloria gaudeat. Descendunt namq̃ ab illo sole clariores familiae, Ducum in Wisniowiec, Ducum in Zbaraz, Ducum Porecciorum, & Voroniciorum. Demetrius ergo erat huius Basilij seu Vasilij filius, qui loco motus fuerat à Vitoldo, cuius posteritas ob diuisionem bonorum, Duces in Wisniowiec & Zbaraz cognominati fuerunt. Nam si Fedorius Koributhi filius erexit Vinniciam & Zbaraz, ut ait Paproc. velim ostendat aliquis, quid haberet Niesuiesia Dux ad Volhiniam, quem lato nomine Podoliam vocitamus? Salutarius igitur dixit Stricouius. Sigismundus filius Demetrii, ut Stricou. fol. 497. quem Vitoldus in Regnum Bohemiae miserat. Hic quanta ibi praelia confecerit, Anno 1422. Miechowius lib: 4. cap: 46. referat, ubi promotionem illius registrat. Sigismundum Koributh, Lituaniae Ducem, Nepotem Regium germanum, Rege VLADISLAWO consentiente, & approbante, ad acceptandum Regnum Bohemiae, nomine Vitoldi, cum frequenti & valido exercitu expeditum misit. Qualis & quantus fuerat vir in pace & bello, satis ex hoc uno colligat lector. Et sicut creuit in augmentum & incrementum Clarissima haec domus, ita crescet & exurget in omnem aeternitatem. In bello pro Smidrigailo ad Vilkomiriam captus, & à Sigismundo Kiejsztouicio aquis suffocatus fuit. Stricou. fol. 553. 497. Biell. 321. 329. Fedorius alter Demetrii filius, & frater SIGISMUNDO Sereniss. Regi Iagelloni, dum bello aduersatur, deuictus Anno 1430. Dedit in conditionem pacis Regi Cremenetiam & Braslauiam, fortè & Vinniciam, ipse contentus possessionibus in Wisniowiec & Zbaraz, cum Kolodno & Snuliznice. Stric. 497. fol. Demetrius Maximus Reipublicae tutor, & hostium illius perpetuus hostis, quo nomen aeternum & gloriosum laudem sibi & suis comparauit. Verus profecto successor praedecessorum, & zelantissimus Senator. Nouerunt fortitudinem illius, Moschus, Scythas, Valachus & Turca, ac rebelles Cosaci, quorum audaciam, fortitudinem, maxime represserat. Tandem fraude aliquorum detentus, Valachis missus, qui in Turciam delatus, ignominiosam à Tyranno mortem, lucenti fama & gloria illustrauit. Sed si vita hominis est:*

Somnus, bulla, vitrum, glacies, flos, fabula, faenum,

Vmbra, Cinis, punctum, vox, sonus, aura, nihil.

Gloriae studendum, & fame perenni magnorum parentum filio, ut docuit clarè Demetrius Wisniowiecki. De illo Stricouius in bello Tamerlani, fol. 509. Paproc. in Stemmat. fol. 649. Constantinus Wisniowiecki Corona militum, Parens & tutor. Ex Swierczowna, quae secundo matrimonio Ostrogij Capit. Stężycen. erat coniunx, reliquit prolem. Obijt 1574. Paproc. in utroque opere. Michael Wisniowiecki, tertius frater, Praefectus Circasiorum.

Alexan-

Alexander quartus frater, terror Scytharum, & Regni hostium strages. Paproc. in Stemmat. fol: 649. Hunc innata gloria quemuis perferre laborem suavit, & induxit noctes vigilare Serenas. Andreas quintus frater Palatinus Volchiniae, publici boni amator pientissimus. Quem Paprocus Herculem Volhinae & Cocletem in Nido virtutum fol: 1148. appellauit. Optimè igitur Sarnicius in descriptione Pol. Lit. Russiae de Wisniouieccjs. Quorum fama & decus bellicarum virtutum impleuit Europam ita ut ubiuis locorum cantilenis eos celebrent. Aduertendum venit, quod in gloriam perpetuam Koributhorum Stricou. fol. 510. refert. Anno 1399, in bello Vitoldi contra Tamerlanum. Obijt ibi Demetrius Koributh Wisniouiecciorum & Zbarasciorum antecessor, & filij Demetrii Koributh, Iuanus, Scinderus & Andreas, Bielscius quoque de Demetrio Principe Seueriae & Starodubi fol: 272. 275. meminit. Lector si placet, videbit. Hac adnotare volui donec ad Superstites & proximè demortuos descendero Wisniouieccios, qui & Schysmata repudiarunt, & fidem Catholicam promouerunt, & Rempub. auxerunt. Quae ipsis laus tototerrarum orbe laudum est maxima atque clarissima. Michael Wisniowiecki Castell. Chiouien. magnus ingenio & fortitudine, contra quemlibet hostem Reipub. & Regni Studiosissimus & promptissimus, uti qui parcere sumptibus & vitae abhorruit. Georgius filius eius, qui ingenio & moribus expressit in se templum virtutis & honoris, prudens erat in consilio, magnus in Senatu, hinc frequentissimus in Comitibus, & Tribunalibus Regni Iudex & censor. Et quia rectum & salubre consuluit, Castellania Chiouien. decoratur. Fidem Catholicam Romanam, quae est fulcrum & basis omnis probitatis & verae vitae, reiecto ritu Graeco, erroribus haeticorum in Russia ingrauat, amplexatus est. Fundauit Monasterium Buscense Ordini Praedicatorum amplissimum. Ex Czaplitzowna suscepit filiam, quae in annis aliquot vitae inter Angelos à Salvatore collocata fuit. Sepultus in Zatosce cum tali Epitaphio.

Illustris. & Mag. Dominus Dux in Wisniowiec, Georgius Koributh. Castellanus Chiouien. id quod mortalitatis habuit, hic deposuit.

Viator Vale, & bene precare.

Adamus Wisniowiecki qui ex familia Chodkieuicia coniugem habuit bonorum & filiae derelictae, Georgij tutor. Ianusius Constantini Palatini Russiae filius, Stabuli Regij praefectus, Capit. Cremenecen. &c. Optimus ciuis patriae, tam in sago, quam in toga. Reliquit ex Tyskieuicowna filios & filias. Alij fratres Ianusij filij Palatini Russiae sunt, Alexander magnus vir in bello, obiit in ipsa florenti etate. Alter illius germanus, celebrauit connubia, cum filia Castellani Tarnau. Tarnawska, quem protegat, & conseruet Maiestas diuina. Ieremias Wisniowiecki corona familiae Illustrissimae Wisniouiecciorum, domitor rebellium

Kosacorum ad Starzec, in cuius pectore Mars cum Minerva domicilium fecerunt. Cum Griselda Magni Cancell. Regni Thomae Zamojskij filia suscepit heredem procul dubio virtutum & actuum heroicorum amplectorem.

*Magnum iter ascende cum dat tibi gloria vires,
Non iuuat ex facili lecta corona iugo.*

LINEA ILLVSTRISSIMORVM DVCVM IN ZBARAZ KORIBVTHORVM.

Zbarasckij Principes à Zbaraz Arce munitissima in Volhinia, quam sibi ad nomen munitiois Zbaraz in Lituania erexerant, nuncupati sunt, sicut à Wiśniowiec Wiśniowieccij, iam in superiori linea declarauimus. Stephanus Zbaraski Palat. Troceń. Augusto Rege sceptris Regni gubernante, contra Moschum ad Vitepscum fortissimus, prudentia, sumptu bellico praestantissimus. De hoc Stricou. lib. 14. Cap. 4. Progenitus ex Demetrio, vt Stricou. fol: 503, & Herburthi filia, vt Paproc: in Nido virtutum. Coniunx prima illius, ex Iaunuto Principe Litu. Ioan. Moruid. filia ditissima in possessionibus. Paproc. in Stemmatibus 657. Altera, Firleij Castell. Lublineń. Praefecti Sandomir. filia. vt Paproc in Stemmatibus fol: 649. retulit. Vitepscensem arcem per Vitoldum disruptam reparauit. Stricou. fol: 503. Nicolaus germanus frater, Capit. Cremenecensis, qui pro amore Reipub. & religionis multarum expeditionum, contra Paganos & varios patriae hostes particeps illustris fuit. Vladislaus Zbaraski. Maximus imitator antecessorum, tam in bello, quam in pace, propriis expensis copias deducebat, nullamq; expeditionem neglexit. Reliquit liberos. Georgius non dissimilis successor, tam in bonis quam in perpetua gloria. Reliquit posteros qui tuerentur nomen & famam. Soror istorum, ex Herbuti filia omnium horum progenitorum. vt Paproc. in Stemmatibus fol. 652. Barbara primum Bauoronij postmodum Valentini Strzinski coniux fuit. Ianusius Zbaraski filius Nicolai, Palatinus Braclau. Capit. Cremenecen. Erat iste salus & ornamentum familiae Zbarasciorum. Ad Iuanum Vasilij filium Moschorum ducem, legatus. Ad Velicolucum Praefectus exercituum, Stephano Rege spectante solertissimus, victoriosissimus. Quid de bello ad Sokoliam, quid de expeditione illius ad Toporciam referam? Fortia actus illius Historiae referant, dum signa bellica cum capitibus Serenissimo suo Regi adduxit, reddidit. Accepit à Serenissimo Rege tam salutare elogium. Regio imperio dignus. Ioannes Bandorkouicz in Calend. Paprocus in Stemmat. fol. 650. Stricou. lib. 25. Cap. 1. Bielsc. fol. 521. 622. Reliquit ex Ducissa Czetuertineń. Georgium, Virum, armis, prudentia, & consilio magnum, nam heroicarum virtutum domicilium factus, religionis & Reipub. amantissimus fuit. Hinc ad quamcunq; expeditionem,
numero

numero & robore ingenti procedebat, & mori pro patria non dubitabat. Quapropter honoratus fuit à Regibus titulo Pocillatoris Regni, & Præfectura Pinscen. Sokalien. Deinde primus Senatorum, Castellanus Cracouiensis fuit. Multis dignus encomiis. Sed nulla potest virtus tam fausto tramite duci, quam nemo plane vellicet. Sepultus Cracouia in Capella propria apud Prædicatores. Christophorus germanus frater, post adolescentiam litteris & claris virtutibus ornatam, aula Regiæ Sigism. 3. Pol. & Sueciæ deditus fuit. Dum viri atatem attigit, cum Sereniss. Rege ad Smolenscum, & in Rokoso, miles vitæ & sumptibus non parcens. Contra Osmanum copias ingentes suis expensis deduxerat. Legationem Turcicam post Osmani obitum ad Mustapham dignissimè obiit. Detentos ex clade Cecorensi proceres Regni ex captiuitate liberauit. Pacem Regno à Turca, confirmatis pactis, detulit. Pietate, eleemosyna, deuotione, conscientia, amore patriæ, præstantissimus & eximius. Obijt exemplo moriendi omnibus dato, piè, deuotè, lachrymabiliter. vt à R. Pr. Fab. Bircou. in Conc. funeb. Eius Epitaph. Cracou: apud Prædicat:

Hospes

Disce sortem tuam fato magnorum Virorum,
Christophorus Dux in Zbaraz Supremus Regni
Stabili Præfectus hic situs est.

Quem

Ad summas ciuiles ac bellicas virtutes natum vitæ
Ad fortunarum omnium pro salute Reipub. prodigum

Frater natu maior

Heu infelix ordine inuerso Superstes vltimus familiæ suæ
Castell. Cracou. coactus ipse à Superis in mille ærumnas
Viueret tota lugente Reipub. quæ illius ope tum vel maxime indigebat
Prior iuniorem mæstissimus tumulauit, Anno 1627. Ætat. 47.
Poryccij etiam Zbarascij sunt, sed ob diuisionem in bonis, aliud sortiti fuerunt cognomen. Papr. in Nido virtutis, fol. 1148. Alexander, qui licet non Orator à natura vel fuerit, sed optimus ciuis patriæ & protector illius strenuus ex familia. Ex Scythiis ad Visogrodum Russiæ dignissimè triumphauit. Reliquit ex Baworowska armorum Prus, prolem. Obijt Poryccius Dux, dum proprio sumptu ad Supremum Ducem exercituum Zolkienium militem deducebat ad Castra in Orinino, oppressus multitudine Tartarica cum Soltan Galga. Extant Poryccij Duces in Volhinia, Regi & Patriæ fideles, quorum soror Koniecpolscio, Vexillifero Regni, Capit. Striensi, in coniugem data est.
Woroneccij. Hi descendunt à linea Koributh, vt & Wisniowieccij, cum Zbarascijs, sicut Papr. in vtroque opere demonstrat. Andreas Woroniecki acutissimi ingenij & lepidi, Regibus & Senatui ex dictis suis

gratissimus. Prædicator iucundus, dum animam ad spirituales vitam adiecerat. Iacobus Woroniecki, sed in eo capit deficere familia ob sterilitatem. Dicebat Cardanus: Eclipsis in florentem arborem incidat, eius fructus eo anno affert penuriam.

K O N C Z Y C, Aut Pennæ Camelostrutionis.

D E L I N E A T I O.

Delineatio Armorum Konczyc diuersa est. Nam ante Carolum Magnum Imperatorem, vna penna Strutionis maiores tantorum gentilitiū insigniebantur. Regnante verò prædicto Imperatore, sex pennæ Strutionis fuerunt additæ, quomodo nunc Konczycij insi-
gniuntur. *Meminit Paproc. in Nido virtutum, fol. 112 l.* armorum trium pennarum Strutionis, & antiqua in Regno asserit, sed sunt differentia ab istis, cū sint coloris albi, hæ verò nigri. Disponuntur in modum mediæ lunæ crescentis, sursum summatibus ad differentiam caudæ aquilinae, qua Principes Capadociæ & Philistinæ utebantur, vt refert Berosus. Campus est sanguineus, supereminet verò corona aurea preciosis lapidibus adornata, ex qua prominent eadem pennæ nigræ Strutionis.

ORIGO.

O R I G O.

Pennæ aut plumæ maximæ fortitudinis indicia & signa fuerunt. Quapropter Alciatus Emb. 14 *Pegaseis vectus petis atera pennis.*

Dantur huic Strutij pennæ, quia ita conficiebat hostem & prostrabat, ut strutio ferrum. Facta autem additio à Carolo Magno Imperatore Occid. cum Vandalinus Mnischeck Ducem exercitus ageret, & septem currentibus annis hostem victorioso repressisset. Addidit igitur sex pennas quibus septem anni victoriarum illius exprimerentur, super addidit & coronam auream, gemmis aut lapidibus preciosis distinctam, in honorem æternum. Insuper Comitem Imperij declaravit, in Konczyce & Olsownica. Quapropter arma hæc Konczyc, vocata fuerunt à magna Konczyce Comitatus sui, qui distat à Fristat sesquimiliari versus Pragmam, habet munitissimam arcem. Nicolaus Mnischeck circa annum 1513. Ferdinandi Imper. offensam declinando in Regnum Pol. discedit, quem dam Sigismundus August. honorificè suscepit, constituit in animo Regni indigenatum, quo cognito Imperator, reuocare contendit, at ille cum retulisset gratias, & recusaret commendatum Serenissimo Regi, promouendi dedit non modicam occasionem. Eius merita & virtutes, in linea Konczyciorum videre licebit, sicut magnorum quoque prædecessorum illius.

7 penna Bru-
rij unde po-
nuntur.

KONCZYCII IVSTITIÆ CVLTORES.

TAm excellentissimis Strutionum & numerosis pennis, excellentissimam virtutum annumerare condecet. Qualis est Iustitia. De hac namque ita Aristoteles. 1. Ethic. *Necq. Hesperus ita, neque Lucifer admirabilis, sicut iustitia, quæ præclarissima virtutum persæpe videtur.* Vnde & Menander de Iusto & Iustitia. *Si iustus fueris, mores habebis tanquam leges.* Nec modica ex ratione pennæ Strutionis iustitiam significant. Tum quod præter aliarum avium morem, æquales omnes pennæ inter se sunt, quo æqualitatem & iustitiam erga omnes significant, ut Homerus apud Ioan. Pier. lib. 25. Cap. 2. *habet*, tum quod in nummis ubi iustitiæ caput exaratum est, adduntur capiti pennæ æquales Strutionum cum subscriptione tali, IVSTITIA. Cum igitur iustitia adornatur pennis Strutionum, & ubi pennæ exarantur similes, exaratur & iustitia: rectè Iustitiæ cultores, pennis Strutionum adnotabantur. Iustitiæ illius, inquam, de qua Hesiodus dicebat:

*Iustitia Virgo est Ioue prognata,
Casta & veneranda, diis calicolis
Et quando quispiam læserit, oblique iniuriam inferens,
Statim apud Iouem patrem Saturniam sedens.*

Iniustam

*Iniustam narrat hominum mentem, donec luat
Populus peccata regum, qui male sentientes
Alio deflectunt iura, oblique interpretantes.*

Vobis, ô Illustrissimi Mnizkoui, hi ac tales conueniunt tituli, Cultores iustitiæ in regnis clarissimis Bohemiæ & Poloniæ semper fultis. Et plus, hæc vnica virtus honoris & præmij, famæ vestræ incorruptæ intulit, quàm præterfluens gratia Principum & Regum, cessistis nativo loco, cessistis hereditate, ne cederetis iustitiæ, vel vt planius dicam, ne iustitiæ cultum desereretis. Hinc Echo relictæ Patriæ ab Illustrissimo Nicolao, eo vsque insonuit. Dicebat namque suspirans illud Orpheæ hymnis de Iustitia:

*O Nemese, aduoco te Dea, regina maxima
Cuncta videns, inspiciens vitam hominum, per varias gentes
Æterna veneranda, sola gaudens iustis:
Veni beata, sancta, semper opifera mistis,
Da verò mentem bonam vt habeant, extinguens odiosas
Cogitationes profanas, nimis superbas, ac scelestissimas.*

Et breui interuallo reddit Ferdinandus, cultori iusto Nicolao, religatas ab inquieto affectu, floridas palmas ac victrices pennas. Veltrum recentiori medio cultores vos ô Mnizkoui affirmabo, cum ab anno 1534. maximi Iudices, Senatores Regni, Capitanei altissimarum Vrbiû fieri incepistis, & quasi interuallo nunquam interrupto, ad annum præsentem 1638. eiusmodi titulis & honoribus, vt veri & legitimi iustitiæ cultores, Regum beneuolentia, ac vestris dignissimis meritis, permanetis. Quapropter illud tritum Emblemata Nemesis seu Iustitiæ, quæ vna manu stateram, altera gladium tenebat, innuendo videlicet quod iustitiæ munia in duobus consistant, in tribuendo cuicunque quod suum est, ac in puniendis facinorosis: iam conuertere liceat, in vestras pennas Strutionis, atras delictis, lætas honoratis. Fulistis enim omnes quotquot adulti eratis, semper iudices, semper amplissimi Capitanei & Senatores. Pergite igitur, iustitiam animo complectentes, memores summi Iouis & inclytæ familiæ vestræ. Et vos Musæ Pierides audite me precantem: *Felicitatem à Diis immortalibus illis præbete, & ab hominibus optimam gloriam.*

HOSTIVM TERROR ET STRAGES.

Titulos superbos, & maximos victoriarum fastus, in Tamerlano, Baiazete, & Turcarum capite dum recolo: reiecta omni mora, terrorem omnium hostium, ipsam quoque stragem, ex illis con-templor. Quid enim est. Sum flagellum Dei, sum orbis Dominus & sol, sum terræ & maris alter Deus. Si tam superbis vocibus apposuerimus.

*Sceba &
Turca hostiū
terror.*

mus sacculos aurium Sarmaticarum, & modios annulorum Romano-
rum, de quibus Historici referunt, si non conformabuntur in toto res
tantis vocibus, profecto obligabunt sibi titulos nostros, hos inquam,
Sunt hostium terror & strages. Sed cedant iam victores victis, Turcæ &
Scythæ Christianis. Iniquissimum enim videtur ait *Isochr. ad Nicoclem.*
bonos & improbos in eadem reputatione esse. Constituit nos Seruator
mundi sua opera & Euangelio, uti bonos, ita victores hostium & trium-
phatores, dicente Psal: 19. *Hi in curribus, & hi in equis, nos autem in nomi-
ne Domini Dei nostri inuocabimus. Ipsi ceciderunt, nos autem surreximus &
erecti sumus.* Quapropter si fidem Politicam Cato ita magnificiebat, ut
diceret: *Maximum maioribus nostris telum fides, ex qua plures pace susce-
pit, quam bello gentes fuerunt deuictæ.* Fidem Christianam multo altius
ponendam. Est namque & fuit summum Christianis telum. Sed iam ad
vos, o illustris Familia Mnizkonum rem deducere animus cupit. Pen-
nis vestris, & pennis Strutionum nigris, terror conuenit, & hostium stra-
ges alludit. Duobus namque hostes in terrorem, & stragem deducun-
tur. Si dux scilicet belli sciat inuadere, & euadere, Strutio vester, & nullus
illo aptior, & ad inuadendum, & ad euadendum. Deglutit ille ferrum,
deglutit ut Marc. Ant. Zimara in *problem.* refert, & aurum & vtrumque
digerit. Tantæ quoque pedum pernecitatis est, ut equites venantes desi-
stere & desperare faciat sicut Xenophon de Cyri militibus ad Euphra-
tem refert. Est & ipse terror Strutio camelus, nam sua magnitudine ses-
sorem cum equo superat simul bos & auis est, crura namque & ungulas
habet bouillos, & plumas atque alas ut volucer. Vnde Strutio optimi
Ducis speculum est, qui & inuadere, ac deglutire hostem nouit, & eua-
dere hostium vires, & consulta didicit. Quomodo hostium terror &
strages, fieri incipit, sed licet ex vngue cognoscitur Leo, & ex pennis
Strutionum cognoscitur Strutio, ne tamen aliquis neget ascensum à
pennis ad Strutionem, ac dicere id de domo pennarum, quod in natu-
ra Strutionis contemplamur recuset, tunc ex ipsis pennis Strutionum
hostium terrorem & stragem venabor. Habent innatum pennæ Aquil-
larum, ut columbinis appositæ, eas conterent & deuorent illas, sed si
casu aquila, suam deglutiret pennam, penè & digereret. Verum Stru-
tionum pennæ, hoc habent singulare, ut licet Strutio digeret ferrum,
digerat & aurum, suam tamen pennam nunquam digerere potest. Vn-
de de pennis Strutionis Marc. Ant. Zimara in *Problem.* Nullum ani-
mal digerere plumas, quia indigestæ efficiuntur, & omnino siccæ sunt,
& ineptæ ad alimentum.

Sit igitur quicumque hostis patriæ, siue intus, siue extra, siue cre-
scat manu ex terra, siue ciuili, & rustica, pennarum filij, non digerentur.
Indigestibiles pennæ sunt, sed sit quicumque hostis, ab illis deglutietur,
digeretur.

*Christus bo-
nos & trium-
phatores nos
effecit.*

*Fides est ma-
ximum telum.*

*Terror in ho-
stes duobus sit.*

*Strutio deglu-
tit & digerit
ferrum & au-
rum.*

*Strutio bos
& volucer.*

*Strutionis per-
nitas, magni-
tudo.*

*Strutio specu-
lū optimi du-
cis belli.*

digererur. Magni illius ac Illustrissimi Palatini Sendomirię. Georgius Mnišek Capitan. Samborien. & Leopolię. &c. rem afferre liceat, qui cum Demetrium Moschouiticum olim Ducem cui filiam in matrimonium concesserat in Moschouiam deduceret, tantus rebellibus ac Macenati suo renunciantibus Moschis horror stragesque remansit, ut totam ferre Moschouiam deglutiret, sedem Cæsaream, Boiarios, ac omnem nobilitatem digereret. Eius nomen & fama ut quondam Alexandri, dicente Q. Curtio lib. 5. omnes in fugam conuertebat, maximumque in bello & pace momentum fuit. Imo:

Adhuc Achilles viuit in penas Moschi.

Contulerant ante se & sua cum Regno Vladislao Sigismundi III. Regis Poloniae filio, moderno Inuictissimo Regi nostro. Contulerunt nunc Ducatus Smolenscē. Nouogrodeņ. Czerniechouien. sed necdum finis. Indigestibiles pennae sunt Strutionis, Praesagunt ornatum patriae, victricia signa & triumphos de Moschis. Viuunt in penas Moschorum pennae Strutionum.

Cinis ipse sepulti.

In genus hoc pugnat. Pugnabit donec fateantur quod Senec. 9. Cont: 5.

Tumulo quoque sensimus hostem.

DECVS PATRIÆ ET REGNI.

*Felix Alexander. quomodo
Felixitas ci-
uis & Senato-
rum sicut decor
Patriæ.*

*Augere bona
sua est decor
Patriæ.*

*Augere bona
ex magistratu
est perfidia &
iniustitia.*

Summam felicitatem Alexandri Magni Demost. Epist. I. in hoc ponebat. Quod agendo & laborando & gaudendo, non desidendo, felix fortunatusque fuisset. Sit hæc felicitas in Rege Regumque votis, at in ciue optimo, in Senatore grauissimo summa felicitas erit, si decor patriæ extiterit. Quapropter ipse Demosten. in Orat. funeb. Non solum ad Patrem & maiores suos viritum genus, ortumque suum referre unicuique licet, sed ad totam communiter Patriam. Sed dicam ab eo. Quod centrū est decoris patriæ? An ex Reipub. gubernatione, suam rem augere? Ita quidem de Themistocle Critius affirmat qui antequam ad Rempub. accederet trium talentorum rem hereditatis habuit, post centum talentorum facultas sua reperta fuit. Similiter Cleon, antequam Rempub. capesseret, non habuit libero homine substantiam, post vero Quingentorum Talentorum rem reliquit. Non est hoc decoris centrum, sed vel perfidia. Qui vero in patriam perfidi fuerint, nihil eis tuto credi potest, vel iniustitia. Nullus autem eorum qui beati sunt & felices, terminum aut finem habet cupiditatem habendi ait Demosth. Orat. con. Aristogil. Centrum decoris patriæ est, pro patria mori, ei se totum dare, & pro illa omnia sua ponere, & consecrare. Nobilissima hæc Arma pennarum, clarissima quoque & Illustrissima Mniškonum qui eis vtuntur

tuntur familia & domus decor patriæ, & decor Regni fuit, est, & erit. Pennarum enim Strutionum usus, ipsos conos bellicos, & galeas adornandas, & apud veteres Samnites, & Romanorum Coruinos, & apud nostros fuit. Docent Gallia, Anglia, Dania. Dabantur quoque plures & variæ pennæ pro varijs & plurimis contra hostes virium audaciæ & sagacitatis demonstratis testificationibus. At vobis septem & coloris nigri, non nisi ob magnum decus per vos Patriæ & Regno oblatum, concessæ fuerunt. Non immodicum decus Bohemiæ Regno obtulistis, dum vos hæredes tantorum bonorum Reges illi effecerunt. Non immodicum decus & Regno Poloniæ obtulistis, quibus tanti viri Regni Palatini & Magni exercituum Duces, Cracoviæ & Russiæ &c. filias concesserunt & Reges in suos Senatores digne elegerunt. At superat hoc omne, quod vestris initijs ac fortitudine, Vladislaus quartus Rex Poloniæ, Electus Moschorum Dux magnus nominaretur. Decus hinc Patriæ, decus & regni extitistis, superabit verò in ævum, quod omnia mala Patriæ in se transferre, libera sit vt patria, prompti & alacres esse desideratis. Ex vobis igitur studeant quod virtute ornatus prius ipse debet esse, quicumque non sibi tantum, ac suis, sed patriæ & Regno decor esse voluerit. Cæterum erit cubile draconum & pascua Strutionum.

Pennastrutionum ornant galeas.

Penna varia & numerosa unde veniunt. Domus Mniskorum in decus Patriæ.

LINEA ARMORVM KONCZYC.

Mnischek, quos in Regno Poloniæ vocarunt euphoniæ gratia Mnisek.

Familia per antiqua longè ante tempora Caroli Magni Imperatoris, in Imperio. Wandalinus, quem Carolus Magnus, pius & inuictus Imperator, Ducem militum, consiliorum participem, periculorum socium, victoriarum adiutorem, elegerat: cuius merita dignis præmijs decoravit & auxit. Diximus in origine armorum. Walerianus Mnisek. In bello Ottonis III. Imperat. contra Crescentium Romanum Præfectus, ubi & occubuit. Illius coniunx cum ob internecionem mariti, tristitia consternata, & lugubriter vestita, cum filiis Casari obuiam venisset, Casar his verbis merentem consolatus est. Ob mortem tam illustrem mariti tui, qui ad Imperatorem Summum fortis miles perrexit, vt diuina luce fruereetur, indignum est talia vestimenta deferre: congratulari eius felicitati equius censeo. His dictis, præciosas vestes offerri iussit vidua & filiis, quos tanquam suos fuit, Comitatum in Magna Konczyca & Ossounica confirmavit. Hac ex antiquis autoribus Imperij & Regni Bohemiæ in Calendario Herbipoli typis mandato, Simon Wedzicki Doctor Philosophiæ, & Decanus Iaslensis.

Nicolaus Mnisek, qui primus ex Imperio in Regnum Pol. descendit, Sigismundo I. Sceptra gubernante, Anno 1508. Qui tam genere nobili quam actibus sirenuis & virtuosus ita Serenissimo Regi gratissimus fuit, vt Camera suæ primum Officialem præficeret.

Promeruit florentissima atas, & animi prudentia, ultiores honores: nam Dux militia Supremus & Palat. Podoliae Nicolaus Kamieniecki, filiam in coniugem obtulit, & Serenissimus Rex altas Praefecturas adscripsit. Hoc Cracouia in arce ex Epitaphio apparet.

Hic sepultus iacet strenuus ac Generosus Dñus Nicolaus Mnišek, de Magna Konczyce & Ossounica hæres, Serenissimi D. Sigismundi Augusti Regis Pol. Archicamerarius, Burgrab. Cracouien. Lucouien. Socaliensisque Capit. Obijt 1551. 22. Iunij, agens annum 69.

Ioannes filius primus Nicolai ex Barbara Kamieniecka. Non dissimilis parenti filius, at strenuus morum & virtutum cultor & imitator. Difficile enim est, ut animaduertebat Cicer. Mutare animum viro, & si quid est insitum, moribus id subito euellere. Quapropter Serenissimus Rex Sigismundus Augustus, Praefecturam Crasnostauien. & Iastersem illi contulerat. Inijt matrimonium cum filia Palat. Cracouien. Eriey Heduigi, ex qua susceperat Nicolaum, Capit. Crasnostau. & Hieronymum. Georgius alter filius Nicolai, hic post consecratam Palladi inuentutem, Marti adolescentiam, Ioui prouectiorem aetatem, Incisor Regi & Praefectus Sanocen. à Sereniss. Sigism. Aug. institutus, à Sereniss. Stephano Castell. Radomscen. intitulatus, à Sereniss. Rege Sigism. III. Palat. Sandomir. Capit. Generalis Leopold. Sambor. Sanocen. Socalien. Medinien. Zupparius Terrarum Russiae intitulatus fuit. Maximus erat in toga, sago, Vir & Senator. Qui dum Moschorum legitimo Imperatori Demetrio filiam Marinam in coniugem dederat, occasionem obtulit Moschouiam Regno Pol. adiungendam, nam post fata Demetrii Boiarij Moschorum iure iurando, VLADISLAVM Sigism. III. Regis Pol. filium, nunc nobis feliciter imperantem, in Caesarem suum elegerant, susceperant. Confido quod fortuna adhuc Regno suppedabit talem effectum, quem hæ exprimunt voces:

Mox discet Moschus, quam non sibi Numen amicum

Spiret, & iratum senserit esse Polum:

Et sortes, tua quæis tumuerunt Sceptra, Polonis

(Experiere) Aquilis se dare Mosche volent.

Celebrauit matrimonium cum Heduigi Tarlo filia, ex qua susceperat Ioannem & Stanislaum filios, Capitaneos Sanocen. Secundo matrimonio cum Zophia Otowczynska, Ducissa ex M. D. Litu. filios & filias Nicolaum. Sigismundum, magnæ spei ab Adolescentia virum. De cuius indole quondam Andr. Leachijs Scotus in Anagram.

Impiger inceptæ calca virtutis arenam,

Sisq̃ue olim Laribus tu decus omne tuis.

Franciscum, cuius miratus senium in puero Leachius ita de illo reliquit:

Corpore penè puer plusquam grauitate senili

Augurio haud impar Dotibus esto tuis.

Stanislaum Bonifacium Capit. Leopolién, virtute, doctrina, & experientia militari clarissimum. Vrsulam filiam coniugem Ducis in

Wisniowiec. Marinam coniugem Ducis Moschorum Demetrii.

Annam. Christinam. Euprosinam. Nicolaus Mnisek tertius frater, obseruantissimus ciuis patriæ & morum, Capitaneus Lukouien. ex

Zophia Działyńska suscepit Georgium Capit. Lucouien. Paulum Ca-

pit. Lucouien. Michaëlem. Christophorum. Andream, Capit. Ostro-

lecen. & filiam Helizabeth.

K I E Y S T V C Z.

DELINEATIO.

DVcum Magni Ducatus Lituaniæ, vt ab origine Principibus, conueniunt insignia Kieystucijs Ducibus in Troki, Samogitia, Grodno, qui ex Monuid progeniem habet filius vltimus, *Stricou. fol. 463. De morte illius idem, fol. 467. reliquerat filios sex:*

Y y y 3

1. *Vitoudum*

1. *Witoudum*, cuius fama lippis & tonsoribus nota, quam nullus historicorum praterijt. *Variam illius fortunam* Stricouius fol. 468. descripsit. *Durum affectum in Narimundum*, idem fol. 488. declarauit. Reliquit duas filias, *Anastasia* Basilij Moschorum Ducis coniugem, de qua Stricou. in prodromo virtutum Anno 1406. *Racam alteram Kormult Dinastæ in Litu. coniugem*, à quo *Włodkiewiczij* originem deducunt. Paprocus in stemmatibus fol: 666.

2. *Patrykieium*, qui sine prole decessit. Paprocus in Nido virtutum fol: 1141.

3. *Sigisdum* siue *Sigismundum*, qui à Duce in Czartoryjsko occisus fuit, eo quod militarem virum penitus extirpare conatus esset, sicut Paproc. in Nido virtutum fol: 1141. & Stricou. in prodromo virtutum, ad Annum 1440. referunt.

4. *Tochtylum* siue *Totiuium*, qui oppugnando arcem Vilnensem, quam tunc Nicolaus Moscorowski Praefectus Vilnens. defendebat, occubuit. Stricouius fol: 488.

5. *Wolzynum*.

6. *Woidatum*, vt Paprocus in Nido virtutum fol: 1141. Hic postmodum Andreas nominatus fuit cognominatus verò gibbosus, erat *Potocen. Dux*. Stricouius fol: 464.

DVCVM KORiat. LINEA.

Koriat Gedimini Vitenesouicij filius minimus, iuxta Stricouium, lib: 11. cap: 8. Habuit enim Gediminus hos septem filios: *Montiuidum*, *Narimuntum*, *Olgiardum*, *Kieystutum*, *Lubartum*, *Iaunucium*, *Koriatum*. Hos dum Gediminus bonorum suorum hæredes instituebat, *Koriatum* hæredem & Principem *Nouogroden. Ducatus in Litu. & Dominum in Wolkowisko Mscibohou* constituit. Stricou. lib: 11. cap: 8. Reliquit filios quatuor: *Alexandrum*, *Constantinum*, *Georgium*, & *Fedorium*, qui cum *Olgiardo* tres Tartarorum Principes, Anno Dni. 1331. cum toto exercitu fuderunt, occiderunt. Hos *Olgiardus* in *Podolia* à *Scythis* purgata præfecerat, Stricou. fol. 416. & seq. Quomodo *Podoliam* auxerint, munierint, ædificauerint, ibidem refert. Sed saniori iudicio committo, vt *Cromerus* lib: 15. lumen subministrat legenti. *Alexander* gubernator *Podoliæ*, *Volhiniæ*, *Pocutiæ*, &c. à *Casimiro* Polon. Monarcha obtinuerat arcem *Olesko*, & *Volodimiriensis* oræ partem. *Cromer.* lib: 12. Stricou. fol. 418. *Constantinus*, qui à Patruo diuisa bona à *Scythis* acquisita cum *Alexandro* tenuit, dum à *Casimiro* Rege *Oloscum* &c. accepit, & totam *Podoliam* &c. gubernauit. Hunc *Casimirus* Rex, postquam *Gedimini* filiam *Annam* in coniugem accepit, & sterilem à filio vidit, *Candidatum* in Regem voto suo effecit; sed ritum proprium magis illo ample.

amplexatus fuit. Refert ex manuſcriptis Ruthenorum Stric. fol. 427. Georgius tertius eorum Germanus ex Podolia, in Palatinum Moldauiae & Valachiae electus, Socauia Coronatus fuit. Verum inconstantia Valachorum Socauia veneno extinctus est. Sepultus in Vaslui ultra Berladum. Stricou. fol: 418. Cromer. lib: 15. Fedorius eorum frater, Hic poſt Parentis ſui Koriati obitum, à nobilitate Nouogroden. ex Podolia vocatus, Olgerdi Patruſi bono affectu, Nouogrodenſem Principatum obtinuit. Stricou. fol: 418. Demum poſt obitum Constantini fratris ſui, & Gubernatoris Vniuerſalis Prouinciſarum acquiſitarum à Scythiſ per Olgierdum Ducem Litu. conſenſu Patruſi vnus in gubernatione Podoliae &c. ſucceſſor fuit. Verum potentia & ditione elatus, Olgierdo tributum recuſauit, contra quem dum arma Olgierdus mouit, in Vngariam ad Carolum Regem, reductiſ ſecum preſioſioribus, ſeceſſit: atque ibidem vitam finiuit. Stricou. fol: 428. Fedorius ſeu Theodorus filius vnus horum, Dominus Podoliae, à quo Vitoldus tributum ex Podolia exigebat. Stricou. lib: 14. cap: 2. Conſtat namq; pulſum Fedorium ab Olgierdo ex Podolia in Vngariam, non fuiſſe iſtum, à quo Vitoldus tributum requirebat. De quo clare & Stricouius, dum Vitoldi oppugnationem in Fedorium Koriatum deſcribit, refert fol: 499. Primus igitur Fedorius eiectus fuit ex Podolia ab Olgierdo Anno 1339. alter verò Fedorius eiectus ex Podolia, Anno 1395. vt addit Stricou. fol: 500. Et in hiſ perioduſ familiae ſtetit.

Adnotauit Paproc. in vtroq; ſuo opere, quod ex Koriato deſcendant Duces in Rozyno, ſed ex Epitaphio illorum Chiouiae in Eccleſia Ordin. Predic. conſtat, quod fuerint poſteri Narimundi Gedimini filij. Conſtat hoc & ex diuiſione bonorum inter Koriatum & Narimundum fratres. Nam Koriat Nouogrodi erat Princeps in Litu. Narimundus verò cum Pinſcenſi ora, tenuit quae fuerant inter Pripec fluuium & Dneprum, & quacunq; Gediminuſ acquiſerat bello à Wlodimirio Duce Wlodimirienſi. Ita Stricouius fol. 407. Quapropter ſub Narimundo vel Rozynſcio, loco ſcilicet proprio, arma gentiliſia Rozynſciorum deducemus.

K O S E R.

LINEA DVCVM IN KOSER.

Lvbardus Gedimini filius, tres filios procreauerat: Michaellem, à quo sunt Duces in Czartorysko. Alexandrum, à quo sunt Duces Sanguscijs. Iuonium, à quo sunt Duces in Koser. Paproc. in Nido virtutum 1143. In stemmat. 648.

KOSERSCHII DV CES.

Andreas Sanguskowicz Dux de Koser, Ioan. Ianißowski, in Priuilegio, vbi districtus Bielsceñ. Iuri Polonico adscribitur, fol. 837. Sarnicius verò in suo Statuto Capitaneum Luceoriensem nominat, fol. 1036.

Sed hac familia Ducum, quia eadem est cum Sanguscijs, ibi clarius de illa dicemus, dum eorum familiam adnotabimus.

D. KORECCII ACHILLES REGNI
& REIPUBLICÆ POLONÆ.

Fortissimos præliatores atque solius Martis præcipuos bello filios *Achilles qui?*
 Achilles nominamus. Superant namque quosuis milites audacia, fortitudine, sapientia, ceu illi qui nedum tenere sed etiam regere campum cum exercitu ubique norunt. At inter Scutatos hastatos aliosque ex forti experientia præstantes honore milites equitibus Cataphractis, *Cataphractus miles.*
 qui nedum gladio & ferro sunt milites, sed ipso pectore animo & manu, Achillis nomen cum dignitate tribuendum. Erat namque & est Sacramentum militum Cataphractorum nunquam se terga daturus externo hosti, unde ab illis non in vno loco Britones profligati, Galli cæsi, pulsi deuictique Germani, Hispani fusi, Allobroges Anglique deleti. Hinc in Italia Sfortianus Bracianusque miles, hinc tot clarissimi Imperatores, & Duces, Franciscus Sfortia, Nicolaus Picininus, Federicus Urbinas Dux, Robertus Santoseuerinas, & innumeralij floruerunt. *Testantur hoc Egnatius lib. 2. Cap. 2. Platina in Bonifacio IX. Fulgos. lib. 2. Cap. 2. Iouius in vita Magni Sfortia.*

Z z z

Cæterum

Cæterum quia omne honoratum augetur contemptum autem imminuitur; equitum Cataphractorum honos & in hoc auctus fuerat, ut equites Cataphracti, Regnorum & Reipub. sint præsides, tutores, parietes. Cuius rei gratia, Narimundus M. D. Lit: Princeps, dimissis antiquis gentiliis, Magni Ducatus Litu: Centauro, Cataphractum militem super velociter calcaria mouentem equum cum gladio districto assumpsit. Insinuabat spectatoribus non aliud, quàm quod virum omnis Respub. requireret, qui nedum fortiter tueretur & dilataret, commissum regnum, sed etiã promoueret subditos ad diuersa studia, conuenientem singulis dignitatem tribueret, & ciuitatem optimis virtutibus impleter. Igitur iure meritò equites Cataphractus Achilles Regnorum vocabimus. D. Korecciis à Magno Olgerdo, Achille Litu: gentis descendens, hic titulus conuenit. Erant enim & erunt Domino calorum fauente, Achilles Regni & Reipubl. Polonæ. Considera Demetrium Buthaunum, speculare Iuanum, vide Fedorium, mirare Bochusium, & quod Achilles fuerint Regni & Reipub. Regibus fideles & dilecti, vero veritas affirmabis.

Annumerabo nostris temporibus, virum Koreccium ex Ioachimo Samuelem, qui se totum Marti & Reipub. Polonæ consecrarat, neque pro patria mori formidabat. Ille dum nullam expeditionem recusauit, contra quemlibet hostem patriæ processit, proprio sumptu contra Moschum, Scythas, Valachos, Turcas, Cosacos pugnavit, meritò & ille Achilles fuit. Quocirca tale Epitaphium in Ecclesia S. Francisci in Korec, illi appensum fuerat.

D. O. M.

*Clara ducum soboles Olgerdi sanguine cretus,
Princeps militia & dum vixit gloria gentis,
Lechiacæ, Moschi terror terrorq; fugacis
Tartariæ, æquales tantum virtute feroci
Exuperans, quantum te Cynthia vincit Apollo
Lumine, vel quantum magno concessit Achilli,
Hector Dardanius, vel quis de gente Pelasga.
Præsidium patriæ magnum, magnum & incrementum
Victor Moldau Tomissa Busiridis atri
Korecki Samuel, quem Turcis iussu Tyranni
Sanguine conspersum inde heu funere merfit acerbo.
Germani Caroli cura ast auctus ab oris
Turci, hac exiguâ exuias heu ponit in urna.*

TRIUMPHATORES PERPETVI.

*Hæne pellis
intrepidum*

Graci ut Hieroglyphicæ triumphatores perpetuos significarent, chænam ponebant. Vnde Orus Apollo Niliacus, ut interpretatur

atur Bernardinus Trebatius Vincentius lib: 2. Hierogl. C. 545. Si quis hye-^{inter hostes}
 næ pelle succinctus medios feratur in hostes, à nullo læditur & intrepide ^{ponit,}
 præterit. Oculi tamen ad veritatem directis, nullo magis triumphato-
 res perpetui significatur, quam equite Cataphracto pernici equo eum gla-
 dio extento assidenti. In hoc namq; & fortitudo conspicitur, & mors ho- ^{Catholici}
 nestæ speratur, quæ fortibus, ^{et} ^{us eques.} ut Isocrates ad Dæmonicum notauit, tantum-
 modo propriè à natura tributa est. Tales erant Duces Koreccij, quibus
 ceu triumphatoribus, magnificas laudes & præmia, Serenissimi Reges,
 Sigismundus primus, Sigism: August: Steph: Sigism: Tertius refere-
 bant. Vixissent Fedorius, Bohusius, Samuel, ut Leonem Alexandrum
 Basilium taceam, quibus Serenissimi Reges, & laureas triumphales, &
 victorica omnia scribebāt precabanturq;. Sint indè ut exopto triumphato-
 res perpetui Korecci, sed aliud quoq; ad tantum honorem & titulum
 calcar mihi addidit. Triumpharunt D. Koreccij, nedum de hostibus
 corporis, sed etiam animæ: Cum enim graui Schysmate detinerentur,
 & in captiuitatem hostibus obuenerent, fidem Catholicam Romanam
 votis conceperunt, & liberati fuerunt. Samuel Korecki in captiuita-
 tem Turcicam deductus, agnouit Constantinopoli veram fidem, & Or-
 dini S. Francisci ubi liberatus extiterit, erigendam & fundandam Eccle-
 siam in Korec vouit, & breui temporis spatio eliberatus fuit. Quidam
 iterum ex Cecora Constantinopolim reducitur, multis persuasionibus &
 donis ut à fide recederet, & Turcarum Dynastæ supremi militarem ex-
 haberet, impetitus magis mori quàm fidem abijcere elegit. Carolus
 Korecki, dum in Holandiam bellici exercitij gratia, per mare iter diri-
 git, à Sudermanorum Duce ac Tyrano Suetiæ quinquennio detentus,
 dum hæreticorum dogmata repudiasset, Schysma Russorum abiecit, ac
 veram & sanctam Catholicam fidem amplexatus fuit, atq; ubi in patriam
 redijt primus Ecclesiam in Korec ut vouit erexit. Hinc tale Epitaphium
 in Korec legimus.

D.

O.

M.

*Ataus editus Regibus,**Clarum Olgerdi a stipite genus.**Clarus Dux in Korec,**Maior suis maioribus**Primum ob susceptam à se Orthodoxam Religionem**Cuius ubiq; acerrimus propugnator Vindex & Parens,**Metropoli in suo Ducatu Catholici templi fundator.**Cuius inuictissimum herois animum,**Non carcer quinquennalis Suecorum immanium infregit,**Non illecebræ exterarum nationum abduxerunt.**Non charissima Patria, ciuem mortuum expectauit.*

Zzz 2

Profuit

Profuit egenti sago & toga.

*Volhynia maturo consilio prudentissimus Castellanus,
Contra Osmanum tetra minitantem.*

Aluit plurima centena veteranorum militum.

H V I V S,

Illustrissima prosapia Samuel & Eufrosina

V T

*Mortalibus immortalibusq; sidus Coreccianum luceret,
Hoc tropheum virtuti & gloriae defixerunt:*

LINEA ILLVSTRISSIMORVM OLGERDO-
VICIORVM DVCVM IN KOREC.

D. Koreccij, originem lineæ natalis à Magnis Duc: Litu: Olgerdo parente, Geaimino Auo, Vithene Proauo retinent. Commonstrant hoc Priuilegia in Archiuo Ducum in Korec consignata, quibus cum filiis Olgerdi D. in Korec, ex Demetrio Buthauo defluentes bona, tam in M. D. L. quam in Volhynia in hæreditatem diuisione receperunt, possederunt. Commonstrant & literæ Vitoldi sui Suidrigelonis, & Casimiri Ducum M. L. Ducibus in Korec & hæredibus consignatæ. Insuper Serenissimorum Regum Ducibus in Korec, priuilegia & literæ conscriptæ, Casimiri Magni Sigism: Primi, Sigism: Augusti & Alexandri. Demum, ubi Regum Cancellariæ charactere latino litteras mittebant, illos Duces Coreccios nominabant. Ita Henricus Rex, Stephanus Rex, Sigismundus III. Rex & Vladislaus IV. Rex, quem nobis diuina maiestas diu incolumem conseruet, Quapropter insignis gentilitiis ab antiquo M. D. Litu: conuenientibus, equite scilicet cataphracto vtuntur, prout clarissime demonstrant antiquæ litteræ, dispositiones, contractus.

Demetrius Olgerdowicz quintus filius Olgerdi, ex Maria Ducissa Treueren. à quo bellicosissimi Duces in Korec descendunt. Hæc ad verbum Stricou: lib. 12. Cap. 13. folio 461. At hæc omnia ex Priuilegiis patent. Cromerus dum prisca solum nomina gentis Lituanæ lib: 14. filiorum ex Olgerdo memorat aperte à quo descendant, non expressit, sicut nec aliorum; sed non difficile est intentum (dum Buthauum ultimo loco posuerit, ac per hoc iuniorem inter fratres fuisse assignauerit) colligere. Computemus velim filios Olgerdi ex Maria Ducissa Treueren. iuxta compurum Stricouij, & luce clarius Buthauum quem ultimo loco Cromerus posuit, quemq; penultimum Stricouius inter filios Olgerdi nominauit, verè Demetrium fuisse conspiciemus. Filij inquit ex Maria fuerunt Jagello, qui nominatus in baptismo Vladislaus, Skirgello qui nominatus Casimirus, Suidrigelus nominatus Boleslaus, & Leo, vt in Constitutione Lubline. dicitur. Korybuth nominatus Demetrius, Vigundus nominatus in ritu Græco Vasilus.

Vasilius, in Romano Alexander. Restat igitur quod penultimus Olgerdi filius, quem Cromerus ultimum posuit & Butchauum nominauit, post susceptum Baptisma Demetrius nominatus fuerit. Neq̃ mirandum quod duo germani fratres idem nomen assumpserint, nam & fratres qui cum Jagellone ad sacrum baptisma Skirgello & Korigello accesserunt, unico quoq̃ nomine Casimiri insigniti fuerunt. Suscepit autem Buthaus sacri fontis gratiam in Prussia, in terra Sambien. in celeberrimo Promontorio Regiomonti, sicut Miechouius lib: 4. Cap. 28. fol: 246. adnotauit.

Demetrius Buthaus Olgerdowicz, hic præter bona in M. D. Lit: dum in Volhinia accepit diuisione oram ad fluuium Korec, ubi in fluuium Slucz illabitur, conspecto ibidem loco eminenti, petra & præterfluenti à natura munito arcem erexit, & à fluuiio Korec, ibidem nominauit. Obijt Demetrius Olgerdowicz in bello Scythico, dum Edzga Dux Tamerlani cum Vitoldo, Anno 1399. arma conseruit. Plurimi namq̃ Olgerdowicz in hoc bello præcipue Demetrii, cum aliis Ducibus ab Historicis nominatis & innominatis occubuerunt. Vbi & Demetrius Buthaus cum filio occubuit, unde Stricouius dum folio 509. dixisset Demetrii obierunt cum filius suis, dedit intelligere sensum folio 499. Obijt Demetrius Korybut cum duobus filiis, ubi dum hic duos nominat & ibi tres filios, constare docuit alium quoq̃ Demetrium ibidem obiisse cum filio suo, quem non iam alium intelligere licebit, quam Demetrium Butchauum Olgerdowiczum.

Alexander Dimitrowicz Olgerdowicz. Hunc expresse Priuilegium Suidrigelonis datum Basilio seu Vasilio Alexandri filio in Boiaros & Curia seruos circa Korec statua tenentes, meminit. Inquit enim, Vasilio Duci omnem exhibete obedientiam prout parenti ipsius Alexandro exhibuistis. Datum Luceoria 9. Nouemb: Indictione 7.

Vasilius Alexandrowicz Olgerdowicz. Hic à Casimiro Rege confirmationem Priuilegiorum, tam à Vitoldo & Suidrigailo, quam ab ipsomet Casimiro, dum M. D. Lit: fuisset datorum, accepit. In quo quidem priuilegio primus Coreccium à Korec nominauit. Hinc Vasilus Alexandrowicz Olgerdowicz Korecki, ad maiorem differentiam ab aliis filiis Olgerdi & successoribus nominari cepit.

Iuanus Wasilewicz Olgerdowicz Korecki, constat filium fuisse Vasilij ex quibusdam litteris contractus cum Bochdano Sienkiewicz Hoiski, datis in Wosiepsze, 20. Iulij, Indict: 5. Qui post exercitia bellica vinculi in matrimonium cum Vasilissa Kniazij Chleb Lizinosowicz celebrauit, & cum posteritas alia non superesse litteris Alexandri Regis Vilna 18. Febr. Ind. II. datis, omnia bona demortui Lizinosowiczj possedit & obtinuit. Suscepit ex illa filios quinque viros fama & bello conspicuos, Fedorium, Iuanum, Vasilium, Leonem, & Alexandrum. Declarat progeniem diuisione bonorum, nam amicabili compositione, M. D. Iuanus Puciatycz Czetwertinscij,

Et Czaplicz bona Iuani Wasilewicz, his quinque filiis diuiserunt. Quorum diuisionum litteras Et parens eorum Vasilea proprio sigillo communiuit.

Fedorius Iwanowicz Korecki. Hic toto ferme tempore uita semper in castris pro Rege Et lege, ut ex multis litteris ad eum per Serenissimos Reges, Sigis: I. Sigism: August. hostilis impetus Et incursionum in negotio datis, latissime apparet. Accepit pro bene meritis 21. Iulij, 1520. ad Luceorium Targouiciam arcem cum villis plurimis in perpetuam hereditatem. In quorum priuilegio ita Serenis: Rex ad eum Et illius germanum, Quoniam quotidiana experientia certificati sumus, nullum Reipub. negotium uos intermisisse, sed contra quemuis hostem uerè, sincerè, Et alacriter processisse, ut aptiores Et promptiores uos redderemus, arcem nostram Targouiciam, cum villis Lichacowka, Woynica, Rudlow, Bialoboki, Bialybrzeg, Rudlowiec, uobis euiternè damus, Et c. Habuit in coniugem Annam Kniazij Zyzemscij filiam, quæ erat consanguinea Bogdani Kniazij Putywleñ. ut ex testamento Bohusij Korecki filij eius apparet.

Iuanus Iuanouicius Korecki alter filius Vasilij, strenuus Et perpetuus patriæ defensor, Et Maiestatis Regiæ obseruantissimus. Quapropter ita ad eum Sigis: I. Sicut in omni occasione erga nos Regem, Et Rempub. nostram planum affectum sincerè Et promptè offertis, ita nunc in hostem ingruentem excurrite, profligate. Gratia nostra regia præmiaturi, Dat. Cracou: 7. Martij 1539. Habuit unicam filiam Annam Iuani Wasilewicz, Masalski coniugem.

Vasilius Leo Et Alexander fratres horum Et filij Iuani Wasilewicz, post spectatam in castris virtutem Et turmarum hostilium stragem, conubia celebrarunt. Sed quia steriles in alteram vitam transierunt, bona illorum ad Fedorium Et Iuanum fratres redierunt. Fertur quod ad Socalum cum Constantino Duce in Ostrog pugnando cum Tartaris gloriosum finem oppetierint. Extant illorum memoria Chijouia in Piecarensi Russorum Oratorio. Horum soror unica erat Anna, coniunx Michna Zbrochowicz Hulewicz, ut dos illius Et reformatio edocent.

Bochusius Federowicz Korecki, Palatinus Volhynia, Luccoria Vinnicia, Brastauia, Zytomiria Praefectus. Quantus hic in bello uictoris Et trophæis fuerit, consinia Regni Et Palatinatus Volhynia usque modo testantur. Ipse Sigis: August. summas illi retulit gratias, quod Scythicam manum e finibus Regni propulsaucris, atque plurimos neci Et captiuitati commiserit, Anno 1549. atque iterum, Anno 1550. Illius fortitudinem in bello ad Vle, Stricou: lib. 25. Cap. 2. retulit. Magnus erat vir in Marte Et toga, maximus in Volhynia, Et in consinibus Regni, unde Sigism: August. ita in litteris suis: Generose, fidelis nobis dilecte Dux. Erexit ex commissione Regia arcem Vinnicē. Anno 1571. Et Bractauicē. Anno 1550. Habuit in matrimonium Andrea Ducis in Kosyr filiam, prout Sigism:

primi

primi litteræ 1541. Vilnæ data testantur. Qua steriliter fatis sublata, accepit in coniugem Mariam Vasili Szpanowski Czaplicz filiam, ex qua suscepit Georgium, qui ante virilem ætatem obiit, & Ioachimum filios. Proximus verò morti, equum bello generosum Serenissimo Regi legauit. Filium verò Ioanni Chodkiewicz Hieronymi filio, Castel: Vilneñ. Capit. Samog. & Kaunen. Marschalco M. D. Litu. Administratori & Duci exercituum Liuania, atq; Michaeli Alexandrowicz, Duci in Czartorysko & Holscio, cum Myski tutoribus assignatis, reddidit. Mortuus Luceoria, præ concepta vniione iuxta adhortatorias Regias, quapropter in testamento consistitur. Credo Sanctam Ecclesiam, & in ea morior, quam quatuor Patriarchæ gubernant & administrant, sepultus Chijouæ in æde B. V. M. Piecareñ.

Ioachimus Bohusowicz Korecki Palatinides Volhinia. Qui à tutoribus precipue verò ab Ioanne Chodkiewicz post litterarū studia in militari dignitate instructus, in Moschouiam & contra Scythicas incursiones manum non modicam proprio sumptu deducebat, & pro Maiestate Regia contra Rokosanos numerosum militem cum vita profudebat. Declarant hoc litteræ Regum, & Registorum numeri. Demum ubi connubia cum Anna filia Ioannis Chodkiewicz sui tutoris celebrauit, iura diuersa compe-scuit & finiuit, posterisq; suis bona acquisiuit & auxit, reliquit filios & filias. Samuelem & Carolum, quibus ubi virtutis tyrocinia cum litteris commonstrauit, ob honorem magnificæ familiæ & Reipub. maius emolumentum, illos ad exterarum nationes linguarum exoticarum, & maioris experientie in litteris & armis gratia transmisit. Filia illius erant Leuinia Adalberti Radziuilij Domini in Klecko & Grodek Sacramento matrimonij coniunx. Marcibella Ioannis Chlebowicij Castel. Vilneñ. consors, Isabella Nicolai Czartoryski Ducis in Kleuan. Castel. Volhynia coniunx. Helena Martini Kalinowski Palat: Czerniechou: Bractaw, Litineñ, Lubecñ. Loiou: Præfecti consors. Zophia Seraphina monialis ritus Græci in Korec, sepultus est Ioachimus more Russorum in Oratorio in arce Coreceñ.

Samuel Olgerdowicz Korecki, hic primam ætatem ad martem & virtutem à natura dispositam, dum in exteris nationibus excellenti studio morum & armorum excollisset, maximam spem ipso in egressu suæ patriæ de semetipso declarauit. Subitò enim maturam iuuentutem ad martem contulit & ita consecrauit, ut Achilles quidam & prædecessorum imago viua extiterit. Cognouerunt virtutem illius phalanges Scythicæ, Moschouiticæ, Turcarum, Valachorum, Cosacorum. Quapropter Sigisf. III. dum animi fortitudinem & familiæ Corecciorum decus Samuelem animaduertisset hanc sibi epistolam miserat. Instat bellum Turcicum, dum & Otuinuius legatus noster Constantinopoli spernitur, litteræ nostræ contemuntur, pacta fraude celantur. Et quoniam magnificentie tuæ virtus
& forti-

Et fortitudo, quàm toto pectore Et prompto nobis Et Reipub. multoties obtulit, maxime nota est, paratam esse ad bellum volumus Et presentibus inuitamus. Quapropter ab omnibus impedimentis iurium eximimus, quandoquidem cohortes nostra voluntate Et consensu ad tuendos Regni Et Reipub. fines deducis, Dat: 1619. Adferam Et Illustris. Stan Zotkiewski, Magni exercituum Praefecti litteras, quibus compellit orando contrabelles Cosacos ad Rasteuiciam procedere. Illustris Et Magn. Dux in Korec, ceu nobilem patriæ ciuem, Et cupidum immortalis famæ Et laudis, inuito Et expecto. Erat igitur Koreccius Samuel, vir martis Et vir Catholicus. Reddidit ille patriæ Et Regi quod optimo Duci competebat, fecit ille quod Olgerdouicium spectabat, obseruabat ille quod verum patriæ ciuem Et obsequentem S. R. M. conueniebat. Habuit in coniugem Catharinam Ieremiæ Mohylá, Palat: Moldauiæ filiam, quam optimus maritus Et à Schysmate retraxit, Et unitam fidei Rom: Orthodoxæ reddidit, sicut declarant hoc litteræ Et gratiæ Pauli V. Pont. Max. Suscepit filiam Annam Andreæ Leszczynski Comititis in Lesno coniugem, cui ad prolem mortuæ licet alienus à fide Catholica Rom: erexit Ecclesiam in Czartorysko Et decem millibus fundauit. Obijt in captiuitate Tureica occisus, dum iterata vice contra Skinderbasam Et Tartarorum Dynastas, cum Zotkiewski Supremo Duce exercituum in Moldauiam processisset, Exuuiæ illius Coreciam deportare fuerant. Recte ad sepulchra vestra exaratum manet. Et venient tandem sub mea sceptrâ Duces.

CAROLVS OLGERDOWICZ KORECKI
CASTELLANVS VOLHINIÆ.

Qui dum litterarum summa exercitia domi Et in exteris nationibus ferè cõpleuit, animum ad militarem quæ cuiuslibet Reip. ornamentum Et praesidium est, adiecit. Quod ut perfectius nedum tanquam miles, sed Dux quoq; perficere posset, in Holandiam ubi belli iura cum præceptis tunc florebant iter accepit, sed inuida Marti fortuna illius interrupit intentum. Carolus Sudermanorum Princeps, qui tunc Neptuno rates concrediderat, vellis remigantem versus Amsterdamum, quia Caroli Chodkiewicz triumphatoris ex milite Suetico nepotem fuisse accepit, Socolmum detinendum remisit. Quinque annis innocens, ætate Et moribus Dux carcerem perpessus, hoc medio libertate donatur. Fecit votum Domino, quod si me ab hoc carcere gratia Dei liberauerit, uti inter medios hæreticos Et in carcere repudio hæresim, ita abnegabo Schysma Græcorum Et fidem Catholicam Romanam toto pectore amplectar Et totis viribus promouebo. Fecit tale votum, Et diues in misericordia Dominus suscepit innocentis ac veridici mentem, Et mox inter Principes ordinauit, ut Ponthus Caroli Sudermanorum nothus pro Coreccio liberationis gratia concedatur. Redijt in patriam,

triam, & primus inter Duces Coreccios Catholicus factus, Ecclesiam illico in Korec erexit, fundauit. Martia tamen facta ut in effectum deducta promoueret, nulla intermisit castra nec hostiles repellendi incursus. Ille confederatos in Rempub. & in Comitibus Regni honore militari degradatos Lisowscios, forti dextera cum Duce illorum Wierzbowsco ad Tuczy-num oppressit, debellauit. Et dum alternis vicibus Vsciam inuaderent, vires eorum discerpsit & fregit. Ille contra Osmanum numerosum militem pro Rege & Patria deducebat, sed porrectis & firmatis pactis cum Tyranno & Turca regredi coactus fuit. Matrimonij Sacramentum cum Anna Potocka Andr. Castel: Camenecen. filia, iam ex Stanislao Golski Palatina Russia & vidua, obseruauit & coluit. Erat hac matrona pia & religiosa, quae inter haereticos patre & nouerca educata, dum virago graui infirmitate oppressa fuisset, fidei sacrae Catholicae Romanae protestationem publice, arguendo imperterritè haeresim pronunciauit, & duos fratres germanos Georgium & Iacobum ad gremium Ecclesiae reduxit. Quae ut aliis proficue & sibi salutariter superuixit; ita etiam cum optima spe salutis vitam cum morte commutauit. Huic Epitaphium in Korec maestus & derelictus Dux & maritus in argentea lamina litteris aureis inscripsit:

Deposuit hic quod mortalitatis erat, Anna de Potok Potocka, perpetuum monumentum sibi & posteris. Dux & maritus reliquit & esse voluit. Obijt Aetat: 30. Christi 1623. 4. Martij. Requiescat in sancta pace.

Suscepit ex illa praeter demortuum Alexandrum, Samuelem Carolum, qui in exteris nationibus Dux & Parens, dum praeuit occasionem litterarum & virtutum, maximam spem Reipub. domui Coreccianae non immodicum decus, Ecclesiae verò ornamentum eximium reliquit. Quem sicut in Tribunalicijs Regni iam Iudicem causarum & Tribunalitiorum legum conspiciamus, ita inter grauitatem Senatus utinam admiremur. Det tibi Regum altissimus, una cum letissima sorore & Ducissa Euphrosina fontem benedictionis & gratiam. Sic enim benedicatur homo, qui timet Dominum.

K A R A alias Obroná.

D E L I N E A T I O.

EST Cor hominis per medium sagitta antiqua scissum, ita quod vix partes cordis sibi adhæreant, ponitur in scuto, Pennæ tres Strutij decorant galeam cum corona. Campus erit sanguineus seu Martialis.

O R I G O.

IN bello pro Magno Ducatu Lituaniæ contra Moschum pugnando acquisita fuerunt, vel vt alij ex Moschouia originem deducunt, in bello pro Moschis contra Scythas & Tartaros Kazaneñ. pro libertate pugnando collata fuere. Vbi enim in congressu belli primus insigniorum parens ducem cum valida hostium manu ingruentem interemit, strages hostium, & magnus liberator suorum nuncupatus fuit. *Hinc Strucouius in idiomate Lituanico exposuit: Aksak Obroná, hoc est liberatio & defensio.*

N O N C V N C T A N D V M.

Alexander Magnus à quodam Regum interrogatus, quomodo tam breui tēpore totius orbis imperium obtinuisset, respondit: Nihil cunctando, id est celeritate Optima grauitas belli. Nam licet ma-
ximæ

ma prudentiæ & obseruationis sint istæ doctrinæ: *Nil temerè, Festina lente. Dat citò si sat benè &c.* In congressu tamen belli, iam cunctatio generabit cladem, celeritas verò victoriam. Tum quia tempus consilij & resolutionis disrumpitur, tum quia fortitudo hostium annihilatur. Hostes autem hoc pacto vehementissimè læduntur, si quæ maximè illis terribilia sunt exercentur. Hinc Demosthenes contra Philip. *Turpe est se ipsos decipere, ac omnia quæ difficilia fuerint differendo in rebus omnibus nimis esse tardos: & ne hoc quidem intelligere posse, quod oporteat illos qui rectè bellum gessuri sint, non sequi res & occasiones à tergo, sed ipsas antecedere.* Stob: serm. 54. Hinc & Ferd. I. assumpsit pro Symb. *Accidit in puncto, quod non speratur in anno.* Ita planè parens armorum & liberator suorum processit, non militem sed ducem; non multitudinem, sed singularitatem speculando, ipsi exercituum ductori in summa vitæ lethalem infixit sagittam, quapropter Akfak hoc est liberator nominatus fuerat. Dicebat aliquando *Thucydides lib. 4. in Concio: Hermocratis, solet humanum genus perpetuò cedentibus imperare, cauere autem à resistentibus & præstantioribus.* Sed vobis iam contrarium euenit, imò proprium & singulare fuit resistere præstantioribus in bello illosq; debellare. Vndè si relucet exemplum, posteritas imitetur. Nam & Sophocles dixit.

*Virorum fortium pectus non languescit
Quisquis audacter periculum adit.*

LINEA FAMILIÆ KARA.

Akfak qui primus tale cognomen accepit in Magno Ducatu Lituanie, pro rebus strenuè gestis in bello, cum Moschis, dum & hostem profligauit, & suos ab ingenti clade Deo auxiliante liberum reddidit. Quapropter Stricouius fol: 511. cognomen Akfak eliberatorem & eliberationem exposuit. Horum aliqui in Polesiam deueniunt, multisq; annis tenutarij Norynsij fuèrunt, posteritas illorum vsq; in præsens benedicetur à Dño.

Ioannes litteris & iuri cum iuuentutem apprime adornaret, ex milite idoneo in Moschouia & Liuania compatriota Palatinatus Chiouien. factus, Vicepalatinatus officium assumpsit, quod quidem officium in M. D. Litu: & ubi iura Lituanie Ducatus recensentur non modicè authoritatis est. Dexteritas sua effecit, quod grauis iudex causarum terrestrium constitutus, nullius sententiæ suæ ex appellatione, à Tribunali & Regio iudicio, repulsam passus fuerit.

Michael germanus Ioannis, dum defendit fortiter natiua patrimonialia ad Vlanniki à Tartaris occisus, ibidemq; in loco prælij sepultus quiescit.

Marcus filius Ioannis, ex Barbara Klonfska, strenuus miles in quacumq; expeditione.

Stephanus filius Ioannis alter, qui post studiose tractatam iuuentutem

optimus miles demum Iudex causarum Terrestrium Chijouien. & Capit. Ostrzen. & Bobrouicien. Ex Zophia Lusczanká Marschalci Mozyren. filia, suscepit Ioannem & Gabrielem. Ex Catharina verò Czothanska, altera coniuge suscepit Michaelem & Alex: & filias tres.

Michael tertius filius, qui post exercitia litteraria eximius miles. Demum cum Ziemblicka celebrauit matrimonium. Soror illorum, coniunx Grabij quæ post decessum mariti dies suos cōsecrauit Domino Leopoli in habitu religioso Ordinis S. Dominici, ad ædes S. Catharinæ Senensis.

K R O C I I, alias Strocii.

D E L I N E A T I O.

Tres lunæ.

SVNT tres lunæ vna supra alteram in lineam rectam seu perpendicularem, in campo caelesti lunæ albæ intra scutum, in fascia per medium muricata.

O R I G O.

Krocij Strocij.

EX Italia in Regno Poloniæ originem habent. Retinent autem talia arma Strotij & familia Naræ, sed in hoc differunt, quod Strotiorum familia defert lunas in lineam diametralem dispositas, Naræ verò in lineam perpendicularem, sicut Petrasanta è Soc: I E S V inter Tesseras gentilicias folio 450. obseruauit. Quoniam verò Krocij seu Strocij cum Serenissima Regina Poloniæ Bona Sfortia in Regnum venerunt, vbi gratia Regali bona & possessiones ad Volodimiriam obtinuerant, sicut eorum priuilegia commonstrant, ideò corrupto sermone Krocij pro Strocij appellati fuerunt. Et quia etiam tale cognomen ali-

quid

Krocii alias Strocii.

SSS

quid in idiomate Polono & Russo implicatum deferebat, ex nomine Anibal^{is}, qui hic primus venerat, & successores postmodum Anibalowie^{Anibal.} nominati fuerunt.

VSVS ET EXPERIENTIA DOCENT.

HAnibal elatus quondam multis trophæis, cum aliquando audisset cuiusdam Stoici argumenta quibus probabat solum sapientem imperatorem esse, risit: existimans fieri non posse, ut militaris scientia paretur sine usu & experientia in rebus ipsis. Nec immerito. *Experientia enim est rerum magistra.* Quapropter Ioan. Francisc: Gambara Cardinalis eminentissimus vomere in Symb. posito adscripsit. *Longo splendet in usu.* Sicut in Symb. Petrasanta videmus. Quod ad culturam animi referendo Plato dicebat: *Otio labores anteponite, nisi fortè rubiginem splendori prestare existimatis.* Dum porrigo mentem ad insigne Strotiorum in Regno, non imerito tres lunas contemplor. Collegerunt enim meritis præmia dignitatis & virentis famæ die & nocte, usum & experientiam practicando in castris & militaribus campis. Henricus filius Francisci Regis Gallorum, quia crescere omni laude & magnanimitate parentis cupiebat, assumpserat symbolum lunam crescentem cui & subscripsit: *Donec totum impleat orbem.* Hoc est ita crescere cupio, ut laude & fama totum impleam orbem. Lunæ Strotiorum non erunt dissimiles, creuerunt enim in immensum & totum ferè orbem, gloriosa nec immortalis impleuerunt laude, Nouerat eos Roma, nouerat Neapolis, Mediolanum, Italia, nouit nunc Polonia, Rursia, Prussia, Liuania, Moschouia, Moldaui, Tartari, Turcæ ob bella & exercitia militaria Marti & Bellonæ iucunda & victricia.

*Luna subscrip-
prio.*

Aggredite igitur agenda, & aggressa agite constanter.

FAMILIA KROCIVM seu STROTIVM.

STrocij in M. Ducatu Florentino vulgo nuncupati Strozze.

Anibal qui cum Regina Bona Sforcia in Regnum Pol. venerat una cum fratre Nicolao.

Nicolaus in Curia Aug. Regis Pol. eximius Legatus à Rege in Galliam. Ad Volodimiriam bonis & possessionibus, à Serenissimo Rege benè prouisus fuit. Ex Chotowinska suscepit liberos.

Ioannes qui contra Rokosanos pugnando pro Rege ad Guscuiam obiit.

Nicolaus S. R. M. Rothmag. in bello ad Lubnie à Cosacis occisus fuit.

Ex Zorawinska reliquerat filiam coniugem Baranowski.

Iacobus qui etiam à Cosacis occisus.

) (3

Iosephus

Iosephus Rothmag. ad annum 80. in castris continuus, in variis expeditionibus plurima indicia fortitudinis reliquit & retulit. Ad Radulium Moldaviae Palat: nuntius fuit, & ducentorum pedum caput.

Albertus & Hieronymus continui milites, cum Herburth Castell. Cameneceñ. Capit. Scaleñ. & Siekierzynscio.

K R O K W Y seu Cantheri, aut Tigna fastigii domus.

DELINEATIO.

SVNT fulcra ad tegendam casam seu domicilium exile, cum signo bellico desuper extento, in campo ceruleo. Apparent fieri ab Abdank iuxta aliquorum existimationem, vnde & coloris albi, in campo ceruleo pinguntur.

O R I G O.

Postquam ad classicum personuit echo tubæ contra hostem patriæ in Ducatu Chijouieñ. & Russorum, ille dum intendit domum erectam & ab hostibus ante quassatam cooperire, reiecit intentum cum incepto opere, & erecto signo belli collegit manum, & cum Principe victor euasit. Quapropter ponuntur fulcra cum signo bellico, euerfa tamen, quia ob amorem pacis & patriæ protinus reiecta fuerant.

O P T I M V S C I V I S E T M I L E S.

VNicum est quod optimum tam ciuem, quam militem statuunt. Nimirum prodesse patriæ & cominus & eminus. Nam sicut hosti patriæ

patriæ cōuenit, optimo ciui & militi semper & vndequaq; obesse, ita bono ciui conuenit patriæ semper prodesse. Quapropter Ludouicus duodecimus Gallorum Rex, dum assumpserat Echinum in Symbol. subscripsit, coninus & eminus innuendo quod suis aduersarijs sit hostis, tam ex propinquo, quàm longinquo loco. Optimos ciues Patriæ & milites ô Holubonicij, iam vos declarastis in primo hoc vestro parente qui plus bonum commune, quàm particulare amplexatus fuerat, & magis patriæ, quàm sibi prodesse elegerat. Declarastis & in vobis metipsis, nam qui & quales fueritis in bello & in Regno historiæ plurimæ retulerunt. Nam vt sol nullas exhorrescit tenebras, ita veritas nullis opprimitur incommodis. Lego Clotharium Regem Francorum in Symbol. Petrasantæ, quilibet rotam molendini, quàm aquæ rotant & inuadunt in Symbol. acceperit, *Rota molendini aquæ.* tamen subscripsit: *Conuertunt non euertunt.* quasi dicat, præbent exercitum non exitium. Ita optimus ciuis Patriæ & miles, qui magis mori pro Patria, quàm viuere ingruente malo in eam eligit, licet appetatur iniurijs, tumuletur inuidijs, nunquam tamen euertitur, sed magis conuertitur; nec quando exitium plus, quam exercitium virtutis, inde moderatur & cogitat. Hæc vestra fuit semper intentio, hic amor in patriam hoc desiderium in Principem; vt prodesse non obesse, veri non ficti, ciues & milites haberi & fieri concupieritis. Mori enim cum laude mauultis, quàm viuere cum ignominia.

FAMILIA CANTHERIORVM.

Holub. Quidam ex illis Kleščzeium ducem exercitus Moschorum in bello aggressum Serenissimo Regi captiuum conduxit, reddidit, cuius rei gratia & bene remuneratus accepit bona & possessiones in Volhynia. Extat eorum priuilegium inductum in Actis Chijouiensibus. Manet eorum familia vsq; in præsens.

Holubek diminutiuum ab Holub, vel ob staturam mediocrem, vel ob affectum optimè alijs merentem.

Haurilius Holubek, sub Vielicoluki oppressit Tartaros cum Volminsci o Georgio Castel. Polocén. filio, sub Rabstino magna specimina fortitudinis declarauit. Occisus in bello ad Bycinam 1588. Cui Stanislaus Grochowski in suo poëmate Epitaphium non vulgare conscripsit.

LAVS DEO & VIRGINI MATRI.

TESSERÆ GENTILICIÆ IN REGNO POLONIÆ & M. D. LIT.

A BD ANK alias Skubow.	1. Dambrowskich	138. Iunczyk	
Abdank secundò.	13. Dębno	141. Iunofśa.	352.
Aichiger vel Aichinger.	15. 18. Dęborog	148. K Aluśomfciorum	354.
Alabanda vel Alba Luna	20. Dolegá	150. Kierdeia	371.
Alamani.	23. Dolinwá	158. Kietlicz	373.
Amadei.	26. Dria	197. Kinigla	380.
Aries vide Iunofśa.	Drogomir	171. Kiśiel	384.
Arca Noe vide Korab.	Drogostaw	176. Kizinek	387.
B Auorfciorum	30. Donhoff	170. Koilenczyk	391.
Beliná	32. Drużyna	180. Kotodyensciorum	401.
Betty	38. Drzewicá	188. Kopaśyna	407.
Berſten	41. Dub	191. Korab	409.
Bialina	43. Dulicz	198. Klamry	411.
Biberſtein	46. Dziatośa	195. Klinfciorum	414.
Bodutá	49. Erinaceus	345. Korczak	416.
Bogoria	52. Fogeluander	200. Kornic	424. 429.
Boycá	57. G ES	203. Korony	443.
Bonarowa	59. Geometer	206. Korśak	454.
Boncza	62. Godziemba	211. Kornwin	457.
Boża Wola	67. Gotobok	216. Korzbok	459.
Boże zdarz	72. Gozdawá	220. Kos	464.
Boktiow	89. Głaubicz	208. Kościeśa	467.
Bratczycze	71. Grabie	229. 239. Kosy	468.
Brochnicz	74. 76. Griff	237. Kotfic	475. Kotb 478.
Brodzicz	79. Grizima	249. Kownia	481. 487. 488.
Brog	82. Groty	253. Koźieł	491.
Bronic	92. Grzymatá	255. 258. Kroie	493.
Boleśyc vide Iaſtrzębiec.	Gallus vide Kur:	Kromer	495.
Budziś vide Ggś.	H Abdank	1. Krupek	499.
Báran vide Iunofśa.	Hotobok	216. Krupski	501.
Bzurá vide Lis.	Hamius	275. Krzywdá	504.
C Hodkieuiciorum	95. Haratinow	276. Kurcz	506. Kur 508.
Cbolewá	102. Helm	278. Kuśábá	510.
Chrynicciorum	275. Helt	282. Kálinowa	511.
Cielatkowa	106. Herburth	286. vide Paweża. Kitá	512.
Ccharatinouiciorum	276. Hotouinfciorum	295. Korybutb	514.
Cwtek	108. Hippocentaurus	292. Konczycz	524.
Columna	117. Horologium vide Zegar.	Kieiftucz	532.
Cruczyn	127. I Atouiciorum	297. Koriath.	539.
Czerwnia	126. Ianina	299. Kofer	540.
Campus vide Ianiná.	Iaſienczyk	308. Korecciorum	543.
Caper vide Kozieł.	Iaſienieckich	314. Kára	552.
Ceruus vide Brochnicz.	Iaſtrzębiec	315. Krocj	554.
Clauis vide Iaſienczyk.	Ielita	335. Krokny.	556.
Catus marinus vide Kotb.	Iez	346. Kudbryn vide Iaſtrzębiec.	
D Ambowa	128. Iezierza	347. Kozlarogi vide Ielitá.	
Dambrowa	128. Ilgonſkich	351. Kaniowa vide Iaſtrzębiec.	

INDEX TITVLORVM ET DISCVRSVVM.

A VREA vita	239.	Chodkieuiciorum dig.	96.	Fortitudo inuicta	286.
Auxilium inſperatū	279.	97. 101.		Fortitudo teuthonica	207.
Academia gloriæ	19.	Clariffimorum tit :	191.	Fortitudinis fama	522.
Amor Dei & Patriæ	57. 71.	Claſtrum Religioſ.	265.	Fortis munitio Regni	502.
Amatores Patriæ	106.	Crux protectioſit.	399.	Fortunæ domicil.	510.
Amazonicum robur	139.	Crux ornat vincit	93.	Fortunæ domus	58.
Amabiles Deo	152.	D EVS Tutor	298.	Fortunæ theatrum	126.
Amicitia fida	71. 178.	Deo deuoti	508.	Fortunæ virtus	93.
Ambroſiæ fructus	193.	Dimidium nobile	217.	Fortuna inuiolata	177.
Animus generoſus	39.	Diuitiarum centrum	33. 31.	Fortuna lubrica	60.
Animæ triumphus	118.	Theſaurus i 24. Cardo	168.	Fortunæ latus	189.
Animi nobilis ſignum	198.	Domus fortunæ	58.	Fortunarum maxima	149.
Aniæ pietatis	395.	Domus ſolida	296.	Fortuna aurea	465.
Arca gloriæ & honoris	415.	Domus ſanctimonia	309.	Flumen ſalutis	411.
Armorum ſpirit : ſacrar :	172.	Domus ſælicitas	516.	Flumen cos gladij	412.
Armariū Hercul.	414.	Domiciliū pietatis	77. 382.	Fluuius Chriſtianus	410.
Arma Sejana	465.	Documentum pietatis	402.	Flumina paradifi	430.
Achilles Reg. & Reip : Pol :	543.	E cceſſiæ ſplendor	143.	Fluuij Cornigeri	433.
		Eccleſiæ ornatus	359.	Fluuij honorati	432.
B elli acumina	497.	Equites liliati	222.	Fluuius fortitudinis	181.
Belli iuſti duces	42.			Flagellum impiorum	373.
Bellona Chriſtiana	392.	F ama	33.	G Alca ſalutis	280.
Bellum expertum	174.	Fama fortitudinis	522.	Generoſitas ſumma	33.
Beneficentia	42.	Fama precioſa	407.	62.	
Benedictionum fons	142.	Famæ odor bonus	75.	Generatio caſta	222.
Boni tripl. Cuſtodes	317.	Famæ Oceanus	180.	Generoſitatis ſpecimen	316.
Bonitatis nora	293.	Familiæ magnanim :	39.	Geſtorum ſtren. præmi.	525.
Brachium David	491.	Fauor cæli	189.	Gloria perennis	117.
C altimonia vitæ	378.	Fax gloriæ	109.	Gloria ipſa vera	455.
Campus honoratus	467.	Falx gloriæ	476.	Gloria magna	482.
Cæli fauor	189.	Fælicitas domus	516.	Gloria virens	526.
Cedo nemini	150.	Fælicitas	27.	Gloriæ fax	109.
Cedunt ficta veris	201.	Fælicitas perpetua	90.	Gloriæ robur	213.
Ceruina admonitio	75.	Fælicitatis æternæ om.	454.	Gloriæ ſpeculum	295.
Certaminis præm :	211.	Fælices Senator.	479.	Gloriæ piſcator	314.
Columna liliorum	221.	Fæſtina maturè	217.	Gloriæ falx	476.
Concordia fælix	507.	Ficta veriſ. ced.	201.	Gloriæ gladius	410.
Coniunctio fælix	399.	Fidei propagatio	21.	Gratiarum actio	80.
Conſiliorum conſeru.	389.	Fidei Oratorium	107.	Gratiarum cumulas	229.
Conſilij viſ	249.	Fidelitas vera	428.		
Conſternet nemo :	279.	Finis optimus	451.	H Amus aureus	352.
Coruus auſpicat	460.	Firmitas perpetua	68.	Hæſtæ ſalutares	339.
Corona fortitudinis	85.	Firmitatis centrum	192.	Hæſtæ publicæ	340.
Correctum viger	218.	Fortitudo	24. 33.	Hercules Polonici	355.
Cos gladij flumen	412.	Fortitudinis viror	49.	Honos a Deo	73.
Cuſtodia pacis	177.	Fortitudinis fluuius	181.	Honos virtuti deb.	73.
Cuſtodes tripl. boni	317.	Fortitudo vera	102.	Honos ſummus	253.
Cubicularij Regnorum	310.	Fortitudinis opus	487.	Honoris corona	85.
Chriſtus ſcopus	348.	Fortitudo infracta	264.	Honorati fluuij	432.
				Honoris	

((

I N D E X.

Honoris firmitas	213.	Militiæ decus	127.	Patriæ amatores	106.
Hostium terror	196.	Militiæ icon.	133.	Patriæ decus	536.
Hostium strages	212. 534.	Momentum Christianit.	122.	Pietatis tabula	300.
Hostium victores	250.	Monumentum perpet.	230.	Pietatis document.	402.
Hostium lusus	385.	Mors cita sed beata	55.	Pietatis domicil.	77.
Hospitium Sanctorum	256.	Mors in vitam	160.	Pietatis sanctuarium	135.
I ESVS Christus vobisc.	45.	Mundi figura	417.	Piscator gloriæ	314.
Iustitia æqua	91.	Mundo terribiles	152.	Polonici Hercules	355.
Iustitiæ cultores	533.	N Avis virtutum	416.	Pomilegium festum	289.
Insigniorum nobilitas	41.	Nobilitas vera	68.	Porta Principum	298.
Intentio in Conf. Nob : arm.	73.	Nobilis animi signum	198.	Potentia fastigium	713.
Ingenij operositas	103.	Nobile dimidium	217.	Potestas viua	238.
Iter virtutis	533.	Nobilis natura optim.	28. 29.	Potestas alta	308.
L Aus maxima	171.	Nobilitatis erugo	105.	Potestas diua	336.
Labor in virtute	16.	Nobilitatis veræ Symb.	140.	Pugna facit victores	509.
Labor augustus	42.	Nobilitatis germen	206.	Pulchritudo peren.	262.
Labor saluificus	112.	Nobilitatis medicina	234.	Pulchrum ex pulchro	500.
Libertas aurea Nob.	449.	Nobilitatis Lydius	483.	Pulcherrima accip.	288.
Libertatis decor	398.	Nobilitatis Pol. aur. lib.	449.	Pudicitia flos	49.
Liber militaris	301.	Nodus gordius	381.	Præsidium regni	260.
Liberi barones	480.	Non cunctandum	552.	Præsidium diuinum	79.
Liberalitas benefica	513.	O ptimus ciuis & miles	556.	Præmium certamin.	211.
Ligatura salutaris	383.	Oceanus famæ	180.	Præfecti magni	33.
Liliorum columna	221.	Opus regale	195.	Prosperitas secura	235.
Liliati equites	222.	Opus altum	237.	R Egnorū Cubicularij	310.
M Aximi in Regno	3.	Opus inæstimabile	275.	Regum Secretarij	3.
Mars non repellat	401.	Oratorium fidei	107.	Regales manus	449.
Mars vltor	298.	Oracula regni	356.	Regale opus	195.
Martis torax	209.	P Ax victoriarum term :	256.	Regno maximi	3.
Manus regales	449.	Pacis prognost :	230.	Regum delitiæ	159. 258.
Malum irretitum	318.	Pacis firmamen :	110.	Regius sapor	218.
Memoria æterna	351.	Pacis custodia	177.	Religionis vigor	80.
Medicina nobilitatis	234.	Pacis tutores	496.	Religione summi	5.
Mens bona placabilis	378.	Palma virtutum	4.	Robur exoticum	523.
Meta salutis	199.	Palestra virtutum	209.	Religiosum claustrum	265.
Miles infractus	517.	Panis domus	83.	S acramentum pietat	135.
Miles eruditus	348.	Panis abundantia	450.	Sacramentum salutis	84.
Milites strenui	426.	Parentes clementiæ	408.	Sagitta salutis	283. 469.
Militaris excell.	489.	Paradisi flumina	430.	Sagitta fortis	284.
Militaris constantia	458.	Patriæ ornatus	461.	Sagitta ardens	285.
Militaris sap. arma	475.	Patriæ ornament.	167. 18.	Sagit : aug. insigne	470.
Militaris liber	301.	Patriæ salus	143.	Sagittarum infrac. anim :	53.
Militia fortis	128.	Patriæ murus	256.	Salus inter flumina	411.
Milit : fort. ex milit.	129.	Patriæ odor	376.	Sapor regius	218.
Milit : fort. ex disc. mil.	130.	Patriæ tutores	388.	Sapientia vis	253.
Milit : fort. ex audac.	131.	Patriæ honestum	396. 515.	Sapientia vera	310.
Milit : fort. ex equo	132.	Patriæ vellera	358.	Socraticum robur	281.
Milit : fort. ex ar mis	133.			Saturni merities	283.
				Seiana arma	265.
				Senatores falices	465.

Secre-

I N D E X.

Secretarij regum	251.	Vitæ odor	159.	Anser silentij notn	204.
Silentij gravitas	204.	Vitiorum ruina	494.	Apes rosas cognos.	201.
Solertia in reb. agend. i	5. 16.	Vnum & magnum	346.	Aqua à corde	289.
Socraticum robur	281.	Vulnus melleum	338.	Aqua vt oleum	181.
Scientia maximi	4.	Vfus & experientia doc.	555.	Aquila sig. Felicit:	27.
Scopus Christus	348.	~~~~~		Aquila cum corona ann.	26.
Spes in Deo	45.	A L P H A B E T I C V S		Aquila sine cauda	27.
Spes publica aug.	502.	R E R V M.		Aquila sedens & vol.	27.
T Abula pietatis	300.	A. Litt. resonat in pecto	408.	Aquila ad natum Alex.	27.
Teuchonica fortitudo	207.	AA. quid significat	407.	Aquila calcat fulm.	27.
Theaurarij illustr.	265.	Abdank vnde	2.	Aquila Pyrrhus dict.	27.
Thesaurus diuitiar.	124.	Abdank ante Skubow	2.	Aquilam depluma corui	196.
Terminus victoriarum	256.	Abdank leo tenet	13.	Aquila consec: Aug.	263.
Temporis lucrum	182.	Ab eo ad eum	36.	Aquila panem erip.	451.
Timoris domini domicil.	77.	Accidit in puncto quod non	507.	Aquila in quercu quies	192.
Tyranni delectio	505.	Achilles Atheniens.	63.	Aquilæ gratitudo	500.
Tituli clarissimor.	191.	Achilles quis	543.	Arbor generat mel	182.
Titulorum generos.	173.	Accipiter	315.	Arma Polon. ad bellum	405.
Torax Martis	209.	Accipitro omnia cedu.	317.	Arma gentis mut: mal.	406.
Tutor patriæ Pol.	405.	Ademit lucem & vuln.	399.	Arma minima mul. sig.	172.
Triumphatores hostium	63.	Adulterium punitum	90.	Arma spirit.	172.
Trophæum victoris	391.	Agamemnonis clipeus	316.	Arma Christiana	261.
Triumphatores perpetui	544.	Agnus Stem. Abr. Patr.	359.	Arma mil. victor fort:	133.
V Alor insignis	167.	Agnus paschalis	359.	Arma, veni cape	133.
Vellera patriæ	358.	Agnus è cera	359.	Arma nob. piet. spec:	135.
Vellum transparens	300.	Agni coloris virid.	358.	Aratrum cum tribus rotis	43.
Veritas coronata	512.	Agna præcidanea	357.	Arabat Angelus pro hom.	43.
Victoriarum triumph.	110.	Agessilai admon. milit.	40.	Aristidis laus	168.
Victoriarum terminus	256.	Agriculturæ fructus	83. 84.	Aries grosso venditur	315.
Victores pugna	509.	Ala virtutis	195.	Arena exerc. milit.	414.
Vigilantia solers	204.	Alamanorum hercul.	28.	Aræ milit. ad præl.	467.
Vigilantia in bono	385.	Alphabetum milit. Chr.	301.	Arietis dorsum nob. equit.	359.
Virtutis iter	261.	Amandus S. in bap. Amen	379.	Arietinum oraculum	355.
Virtutis monitoriū	112. 144.	Amasonicum robur	139.	Arx claustrum	265.
Virtutis solidæ stemma	151.	Amicitia utilitas	71.	Arx Sauonæ	265.
Virtutum laurea	49.	Amicitia non rump.	72.	Arx ab Arcadibus	265.
Virtutum palestra	209.	Amicitiam quæ rump.	72.	Arx ab arcanis	265.
Virtutum naus	416.	Amicitia fidelis	178.	Arx munita potior	265.
Virtus excelsa	277.	Amicorum parent.	179.	Ascia in nummis & Capit:	90.
Virtus monstrosa	292.	Amor patriæ	77.	Ascia cum Autum. & Ver.	90.
Virorum magnor. infig.	504.	Amor Christi mai. patr.	94.	Ascia & securis in sep.	42.
Vita tuta	201.	Animare ad bellum	54.	Ascia fabrilig. cum cruce	89.
Vita aurea	239.	Annulus Secret.	177.	Attila flagel. Christ.	373.
Vita sobria solers	427.	Annulus nobil. sign.	198.	Aurum comit. auro	2.
Vita honesta	42.	Annulus cum sagit.	176.	Aula vitanda	22.
Vita utilis	42.	Annulus medius	138.	Auri pondus	31.
Vita delectabilis	42.	Annulus causa mortis	167.	Aures demissæ erectæ	78.
Vitæ cursus	54.	Annulus cum horologio	349.	Audacia dea	131.
		Ansa cum gladio	102. 104.	Audacia sine desperat.	132.
		Ansa pietatis	395.	Aurum pro honore abiec.	151.
		Ansa naus	395.	B Acho ferna offer.	427.
		Anser honori	203.	Balistarum spicul.	38.
		Anser vigilantia nota	204.	Baptismo loq. remou.	142.
		Anserum iecinora	204.	Baptisatus resp. Amen	379.
				Barba aenea os fer corplum	81.

I N D E X.

Bellum errorem non	218.	Cervorum cornua	77. 46.	Colus cum fuso	253.
Bellum dulce in exp.	174.	Corui castrorum munit.	77.	Color albus vitæ	73.
Bellum quom: indiceb.	392.	Cerua cornuta	77.	Commodus cur incom.	29.
Belli exercitium	24.	Cerua ex tonitru part.	77.	Conatus hominis	74.
Belli vir in primo congr.	24.	Cervus amicitiz	78.	Concordia	11.
Belli dux annorum 9.	255.	Cervi aures demiss. erect.	78.	Columna Thæsei	97.
Bellicæ virtutis laus	103.	Cerni cornu cum ala vult.	195.	Columna cum corona	117.
Belli tempore potior	126.	Cervi castrati	47.	Columna intra aquilam	117.
Bellica gloria quo	54.	Cervi cornu serp. toll.	47.	Columnæ inscrip. plus vlt.	118.
Bello bis peccare	296.	Cervi cornu sig. fort.	47.	Columna cum luna hæd.	118.
Bello quis aptus	254.	Cieklinscii Epitaph.	10.	Columna ferea	119.
Bello nulla salus	256.	Cicadæ ad capillos	106.	Columna latericia	119.
Bellatori non semp. ced.	173.	Ciphus cum cane	425.	Columna Bellonæ	93.
Bellonæ columna	98.	Ciphus aureus	425.	Columnæ æteæ	100.
Benè omnia	393.	Civis optim. manus Reg.	449.	Culter Philosoph.	497.
Benedictio Asser	91.	Civis quis bonus, malus	450.	Culter auro præciosior	947.
Benedictione panis	86.	Corvinus Val. Mess:	459.	Cultellus signum pacis	49.
Benedictionis fons	142.	Corvus in auspic. anim.	460.	Cupressus & palma	516.
Beneficentia	43.	Corvus albus	460.	Chmielecii Epitap.	64. 66.
Bernardi S. arma	167.	Corvus cum Sole quid	460.	Christi corpus verum	84.
Bibacium damna	427.	Corvus panem porrigit	461.	Chodkievicii laus	3.
Bylinæ Archiep. Epitaph.	34.	Corvus viri celeb. hier.	461.	Chodkieviciorum dign.	96.
Bialobrzescij laus	10.	Corvus lapideus	461.	Chodkievicii col. fidei	94.
C alissæ turres	266.	Corvus sobri prud. Symb.	461.	Chodk. animus in host.	97.
Campus Martius	467.	Corvus SS. custos	461.	Chod. oratio	98.
Campus purpureus	483.	Corvus à scorp. occ.	461.	Chodk. murus patr.	99.
Canis nobile sign.	425.	Corvum deludere	462.	Chodk. vires mors mir.	99.
Canis in Cypho	425.	Corvinus Huniad.	460.	Chodk. fundat Eccl.	100.
Canis prudentia	426.	Corui aquilam deplum.	196.	Chodk. fortunatum germ.	100.
Canes rixant lup. conc.	426.	Corui hostium terror	196.	Christiani nob. præba	484.
Capilli vestiarum	432.	Corvus boni signum	349.	Christiana terra	107.
Capricorni natiuit.	493.	Cor cum liliis & imag.	222.	Christi minist. latr. n. tim.	11.
Caper Bachii victima	424.	Cor in ventre	209.	Cruces tres in campo	79.
Caper ruina vigior	494.	Cor hirsutum	90.	Crux omnium secur.	80.
Caper cum elephan	494.	Corrige vigebit	218.	Crux in grat. act. ere	80.
Caper Oryx	494.	Corpus Alex. M. honor	75.	Crux è terra subleu.	44.
Carolus V. scept. pon.	5.	Corporis Christi dies	86.	Crux habet primas om.	44.
Castanea	16.	Corona graminea	85.	Crux preit exercitui	45. 93.
Castitas quo servatur	222.	Corona fortitud.	85.	Crux spes omnibus	45.
Cassia ad Centrum tend.	193.	Corona quercina	194.	Crucis potestas pro nob.	45.
Cassis cum lancea	279.	Corona ruthea	455.	Crux quo fine in armis	57.
Castri inscriptio	309.	Corona cum liliis à cruc.	456.	Crux Athenien. infort.	57.
Cattus sig. boni exerc. 478.	480.	Corona gloriæ Symb.	455.	Crux ante & post Christ.	57.
Cattus Deus	480.	Coronæ regales	454.	Crux quæ signif.	58.
Cataphractus miles	543.	Coronati pugnant	434.	Crux plenit. virt.	58.
Catena herculis	389.	Coronatio in 13. ann.	509.	Crux causâ beat.	58.
Catena virtutum	4.	Cornix loquitur	393.	Crux in cœlo	58. 59.
Cæsarum gloria vana	296.	Cossorum agmen.	477.	Crux alba rub. virid.	59.
Centaurus	293.	Cocles Horat.	298.	Crux meta salut.	199.
Cœlum & oratio hab. ment.	22.	Constantia Capistrani	469.	Crucis beneficentia	71.
Cœli signa in Corp. Aug.	309.	Consilia in tentorio	389.	Crux & palm. & Cupra	71.
Celtæ nulli cedunt	434.	Concordia parva Cres.	507.	Crux testamen. legat.	73.
Cervus cum corona	75.	Concordia quom. par.	507.	Crux cum liliis	73.
Cervina admonitio	75.	Conversio pec. ad tonit.	78.	Crux supra asciam	90.
Cervinum cor	76.	Consilia fiteantur	205.	Crux digne portand.	91.
Cervus serpent edue.	75.	Consilium in senibus	207.	Cruce lib. à latr.	91.

I N D E X.

Crux militi donum B. V.	122	Diuina sine lum. non que.	104	Falx piscis	476
Crux fastigium potentia	123	Diuitiarum domus	166	Falces militares	476
Crux à corona Vngar.	124	Drzeuieccii Epitaph.	116	Falces ad currum	476
Crux in porta	125	Diuitia vera	168	Falces murales	476
Crux eccles. lumen	143	Doctus & pius differ	315	Fama manet fam. tran.	75
Crux cum filiis	144	Domus consecratio	296	Famæ stimulus	125
Crux solida virt. stem:	151	Domus vt conseruet	61	Fasces ad direption.	119
Crux hostium strages	348	Domus panis bened.	86	Fax die media	2
Crux ab Angelis def.	348	Domus sapientis	93	Feci fregi	39
Crux signum vitæ fut.	348	Domorum inscript.	123	Felix nemo per omn.	60 218
Crux adimit vulnera	399	Dormiens nulla re dignus	17	Felicitas in quo conf.	28
Crux cum panibus	448	Dux crucifixus	80	Felicitas vera quæ	90
Crux in fidelem conuert.	452	Duce militia fortis	129	Felicitas perp. vnde	91
Crux cum imaginibus	452	Ductor belli quis felix	402	Felicitas Syllæ	99
Cruce signati vincunt	124	E cho Charatinoui.	277	Felicitas domus vn.	517
Crucis serui beati	134	Ecclesiam reparat. gen.	260	Felicitatem sig. aquil.	27
Crucis blasphemæ pere	145	Ecclesiarum fundat.	101.	Fenestra ad vitia	16
Crucis significatio	122	Ecclesiæ splendor	143	Ferrum non aurum præf.	5
Crucifixus dux belli	80	Educatio honesti cust.	417	Ferrum parturit. auru.	31
Cruces tres in stipite	57	Educatur puer. in Gall.	376	Fætus spiritual.	78
Cracouia arx thesaur.	266	Elezmosina fort. &	86	Festina lente mat:	217
Clipeus est liber	301	Ensis acut. dat regna	258	Feudaliū obligatin.	19
Claui aurei	308	Epitaph. Zamoiscii	268	Ficus bonæ	288
Claue subditio facta	309	Epitaph. Naraiousc.	305	Ficus non habeb. mare	418
Claui cum cespere terra	309	Epitaph. Slomou.	4	Fides Deo & hom. seru.	81
Claues arma Noe	309	Epitaph. Hoinascii	4. 8	Fides duplex	107
Claues dii eum se is inue	309	Epitaph. Konarski	5	Fides promouenda	107
Claui in manu Ianit.	309	Epitaph. Bialobrze.	10	Fides quid est	21
Claue findere ligna	310	Epitaph. Rogoſcui	11	Fides quo propag.	21
Claui cum serpente	310	Epitaph. Pampouf.	224	Fidelitas vera quæ	418
Claues regnorum tres	311	Epitaph. Rob. Arch. Gnes.	109	Fides telum Christia.	535
D EVS adiutor boni	265	Epitaph. Vitellii	112	Filiorum amor patr. min.	77
Deus tutor	298	Epitaph. Macieion.	114	Filiorum legitt. proba	77
Deus adest in felicibus	54.	Epitaph. Drzewiec.	116	Filii damnant ob pat.	112
Deus max. Zamolxius	338	Epitaph. Srzensci	152	Filii cum cruce	144
Deus non repudian.	511	Epitaph. Episcopi Posnan.	152	Filii nouem partur.	512
Deus tardit sup. grau. com.	373	Epitaph. Falconii	159	Folia ad scrib. arbor	4
Deus in omnibus	19	Epitaph. Vincent. Archiep.	161	Fornix cristallina	2
Deus faueas	72	Epitaph. Socolouii	221	Fortis in aduersis	14
Deus fortuna fortun.	149	Episcopi vita exemp.	415	Fortis à fortibus	24
Deus mera salutis	199	Episcop. sedit ob sen.	7	Fortis in tabula	300
Dei presidium quan.	3	Erinaceus scit diff. part.	346	Fortis viri desider.	33
Dei amor præ omnib.	119	Erinaceus præsent. peric.	346	Fortis quis	47
Deo & Regi honorem	511	Error in pric. mag. in fine	271	Fortis viri palmæ	71
Deo nil melius pot. cog.	21	Equus opt. signum militi	21	Fortis in bello quis	134
Deo adhærescere	55	Equus signif. cupiditat.	21	Fortem faciunt tria	207
Deum sub vmbra cole	84	Equus candid. pro atro	22.	Fortitudinis corona	85
Deum & patriam cole	201	Equus incitatus	132	Fortitudinem adu. parit.	94
Decus floret decore	315 136	Equus Seianus infel.	132	Fortitudinem quæ requi.	103
Decoris imago	398	Equus Sabaritar.	132	Fortitudo via regia	102
Dembrotas	141	Equus donatur remu.	194	Fortitudo orat iung.	103
Desidia improba Syren.	40	Equi boni alendi ad vitæ	142	Fortitudini sap. iung.	254
Dialogismus Fori & Adr.	105	F aber lign. dux Regi	102	Fortuna in summo	48
Direptione falces dati	119	Falco in scuto	316	Fortuna quand. fraud.	73
Dilector vltim: ref.	173	Falx lupinaria	476	Fortuna quom. vna	48
Discipuli tria hab.	204	Falx sapientia	476	Fortuna ciuitat. impell.	33

I N D E X.

Fortuna volubilis	48	Gladius per solem	391	Iouis dominium	191. 213
Fortuua Agawemmonis	93	Gladius ad lat. honor.	458	Iudicis condiciones	91
Fortuna instabilis	189	Gladius quassat hon.	458	Iudicii Christ. imago	395
Fortuna fortunar.	149	Gladius amiss. in bel.	458	Incus fortem sig.	151
Fons benedictionis	142	Gladius bonus	337	Incipe & perfice	213
Foribus inscribe	262	Gladii in pomo	286	Indulgentia parent mala	68
Fulgur in scuto	316	Graminea corona	85	Infringit solido	151
Flos campi	159. 161	Gratiarum pullus	78	Intestina vituli	111
Flos spem signif.	502	Gratiarum actio crux	80	Intercessio fil. pro patre	112
Flos res caduca	377	Gratiarum Deo semper dan.	80	Intuens piet. disce	410
Flumen in quo formæ rerum	181	Gratiarum cumulus	230	Imperii additamen	81
Flumen in quo aurum	181	Gratias & laudes	230	Imolare boues	112
Flumen Dei	181	Griff fortid. sign.	98	Iustitia aqua	91. 92
Flumen Alph. ad sacr.	410	Griff quale animal	236	Iustitia salurata	91
Fluvius dat colores	181	Griff cum cauda drac.	237	Iustitiæ quærimonia	140
Fluvius fortitudi.	181	Griffæ dignitas	237	Iustitiæ pennis ornata	513
Fluvio lota saxeæ fac.	181	Griff. potestatis imago	238	Iustitiæ emblema	514
Fluvius interficiens	182	Griff. ob nasum	239	Iuventus senilis	4-1
Fluvius non obru. Eccl.	182	Griffina regina	239	Ira refrenanda	378
Fluvii Tauri	410	H abenæ mentis	22	K Azanopiorum laus	272
Flumine cap. filius	411	H abitus Comit. Sabau.	19	K Kisieli unde nominat.	387
Fluvii paradisi quid sig.	430	Haliciensæ bellum	253	Kiszkorum laus	131
Fluminibus Cæsaries	432	Hamus arma	275	Koreccii Epitaph.	546
G aleata familia	279	Hamus aureus	325	L Abor pro amico	179
Galea cum cornib.	278	Hasta proba equi Trai.	207	L Labor adomina	16. 17
Galea cum coruo	279	Hasta pura quid	253	Labor saluificus	112
Galea ex corticibus arb.	280	Hasta arma præcip. Pol.	255	Labor pro patria	144
Galea salutis	280	Hasta centum viralis	336	Labarum à labore	244
Galea superaltare	280	Hasta vt Deus	337	Lachrimæ ante Deum	412
Galea in capite	281	Hasta sceptrum	339	Lachrimas inter & suspir.	417
Galeata facies	281	Hasta quæ bona	337	Lachrimæ hinc & dolor	513
Gallus pro stemmate	508	Hasta publica	34	Lamperti Episcopi Epitaph.	5
Gallus Ioui sacer.	508	Hasta salutis	339	Lancea sancta	207
Galli intestina	508	Hasta non lyra viden.	264	Laus non indetr. aliis	39
Gallus deuotum sig.	505	Hasta in cruces fort. Teut.	207	Laus Iulii Cæs.	97
Gallus incitament. mil.	509	Hasta cassidem quatit.	279	Laus Archiep. Viliba	123
Galli pugna cum coturn.	509	Hastarum spicula	252	Laus magna quæ	523
Gaudium nobilis ducis	511	Hatto Episcopus -	117	Laus non omnis app.	265
Gaudia humana vana	54	Hospitalitas bestiis grata	27	Lapis vt Lyra sonat	167
Generositas non comp. pec.	62	Hospitium SS. mundus	258	Lapides cum imag. Iesu B.V.	169
Generosi animi signa	177	Hominis vera æstim.	136	Lapides tres prætio	166
Generosus quis	317	Homo seipso reuerera	140	Lapis cleopatæ	165
Globi bellici in armis	24	Homo vanus	108	Lapis Pyrites	167
Gloriæ studium quid	16	Honestas Christiana	152	Lapis mergitur & natat.	383
Gloriæ fax	109	Honestum & laus	109	Lapis pretios. mort. caus.	167
Gloria & honest. non com.	109	Honestæ petenda	152	Lapides erecti in troph.	99
Gloriæ desider.	113	Honor auro præst.	151	Latine senex dedit	505
Gloria perennis	118	Honoris pictura	371	Leo cum flamma	93. 316
Gloria in arduis	253	Hostium sanguis	386	Leo quorum stemma	504
Gloria mater annor.	526	Hippocentaurus	292. 293.	Leo herculanus	505
Gladius brevis in bel.	83	Herbuth	287. 291	Leo datur victo tyranno	505
Gladius piscis	34	Humiliū exaltatio	125	Leo nouit semper percuss.	505
Gladio quan. ben. vt	104	Hyenæ pellis	544	Leo herba	505
Gladii & ansarum prop.	104	I ESVS Christus vobiscum	45	Leo cum aurea facie	13
Gladii annulo signati	133	Iesus quando nobis	45	Leo hercules Alaman	25
Gladius appon. auro	391	Iesus domui scribe	123	Leones cur alunt Boii	25

Leones

I N D E X.

Leones alere, gignere	25	Luna æuum signif.	21	Militis officium	426. 489
Leonis spolio vulpina	251	Lunæ vestatio	69	Militaris excel. tribus	489
Leonidæ dictum	40	Luna cum stellis	106	Militaris virtus præst.	103
Leokieret peregrin.	26	Lunæ cœlum	107	Militum oecup. in Cast.	103
Leopolis turres	266	Luna manibus affect.	107	Militum otium	104
Lepus nobilium insign.	385	Luna stemma Rom.	140	Militum præsidia	104
Lepus lusus hostis	385	Luna cur cum stella	190	Militemus, laboremus	127
Lepus se sanguine ting.	386	Luna nunquam decref.	189	Militia duce fortis	129
Lepores triplices	386			Militia fortis milite	129
Leporinus pelliceus	253	M Litt. magnum sig.	3	Militiæ rectæ capit.	130
Lex est libertas	449	M Maciejowski encomia	109	Militum ordo Tribaliis	130
Lex in præiudicium	449	Magnus vir cogn. ex vultu	3	Militia fortis ex discip.	130
Liber quis	449	Maltensium religio	316	Militia fort. ex audac.	131
Liberi surgant, serui fideant	449	Malum vniuersale	378	Militum concordia	263
Libertas Dea	449	Malum triplic. proue.	318	Myfzkouius occ. D. Zator :	317
Liberi vt permaneant	449	Malum superandum	433	Myfzkouiorum laus	318
Libertas quid	207. 480	Malum pro bono non	73	Murales coronæ	266
Liberi Barones quid	480	Malisouij laus	213	Mundi honor labilis	377
Libertatis delineatio	513	Manus aurea	33. 75	Mundi figuræ	417
Liber arma Abdank	5	Manipulus in quo fulm.	86	Munitio castr. torm.	502
Liber Euangelii	55	Manus armata cum gladio	523	Mulieris inuict. animus	77
Libri regibus legendi	59	Manus arm. cum annulo	523	Muri ciuitat. quo firmi.	98
Libido quo fit	222	Manus somniata	450	Murus patriæ	98. 99
Ligatura Iulii Cæsar.	383	Manus cum picto gladio	410	Murus æternus	99
Lilia cum consolida	221	Mars vltor	298	Murus patr. ferrum	254
Lilia ex sepul. S. Vital.	221	Mars non repellet	401	Mundus est hospit.	256
Lilia sig. fortitud.	50	Martis cum Ioue coniu.	40	Musicus Nero periit	104
Lilia sig. virtutem	51	Martis cum Iou. domin.	213	Mulieres ornat silent.	204
Lilia columnæ quæd.	221	Martis filii Regum del.	258	Mors bonis bona	160
Lilia non sunt in solit.	222	Martinus Arch. Gnes. Bon. sep.	49.	Mors cita ob peccat.	160
Lilia castit. signif.	222	Mariti admonitio ab vxor.	75	Mors ad vitam quib.	160
Lilia manibus plenis	223	Mariæ imago cum cor & lil.	222	Mors in præmium	53
Lilia cum corde & B. V.	222	Matronarum virtus	223	Mors cita beata quib.	55
Lilia sues non am.	222	Medium tenere beati	218	Mors miratur viri vite	99
Lilia sanant fatores	222	Merces erit alia	526	Mors Aul. Vitel.	110
Lilia regius flos	49	Melius est altero quid	427	Mors pulchra	339
Lilia pudicitiam sig.	50	Memoria æterna	351	Mortuorum statua	135
Lilia cur flor. in die S. seu.	51	Meridies nox media	284	Mortis causa annulus	167
Liliorum armis qui vtun.	377	Mentis habena	22	Mortuus & otiosus diff.	16
Libido quo fit	222	Midas aures asininas	81	Morauia in tres. p. d.	39
Lingua aduritur secret.	81	Miles Christianus à non	260	Molendini rota	512
Lineæ sese secantes	4	Miles verus, fortis,	208	Molaris manu toll.	487
Lingua coarctans	5	Miles bonus sine peric.	260	Mons vnde	298
Lingua turbat pacem	113	Miles delicatus	254	N Atus cum gladio	40
Litteræ VV quid	1	Miles effeminatus	197	N Nauis cum oculo	417
Litteræ A. M.	3	Miles ab aratro	178. 426	Nauis sanc. pallium	417
Litteræ X. K.	143	Miles occisus pug.	99	Nauis Ifidis	69
Litteræ ND. NL. VE.	277	Miles strenuus	127	Naves quæ securæ	417
Litteræ in scutis	301	Miles plus tim. duc. quam host.	131	Nauigator bonus	523
Litteras instabilis nesc.	311			Nauium instrumen.	416
Lucem addere	2	Miles solidæ virtutis	151	Naturæ mirand. opus	221
Luna cum capite equi	20	Miles summum bonum reip.	347	Negligit ima.	477
Lunæ quæ supra profic.	21	Miles stren. expect.	427	Nepotum dea	508
Luna alba serena	21	Miles inuictus	518	Nec sorte nec fato	281
Luna Persis opt. sig.	21	Militiæ Christ. alph.	301	Neronis palatium crist.	2
Luna soli propior min.	22	Militares coronæ	415	Negotia quom. tract.	16
Luna est speculum rani	22			Ne quid nimis	58

Nemini

I N D E X.

Nemini cedo 150
 Nodus gordius 381
 Nossus captus 381
 Nobilitas bona bonis 383
 Nobilium porta oriens 392
 Nobiles veri 400
 Nobilis viri imago 465
 Nobilis ignobilis 460
 Nobilitas mag. bonum 19. 483
 Nobilis proba 483
 Nobilis medicina 235
 Nobilis moribus gen. 201
 Nobilitas cui debetur 199
 Nobili auro & verbo cred. 199
 Nobilitatis bonum 140
 Nobilis de generatione 104
 Nobilis quo degener. 100
 Nobilis non sit degen. 100
 Nobilis curæ occup. 103
 Nobilis labore in hon. 68
 Nobilis tres virt. exer. 64
 Nobilis natura in nobili. 28
 Nobilem quæ conuen. 29
 Nobilis hæres fort. & virt. 29
 Non putaram 218. 281
 Nomen nouum 85
 Nomen & mores conu. 69
 Non exoratus exorior 513
 Nummus Pyrrhi 27
 Numeri 7. 8. quid sig. 31
Octo numerus obliuio 81
 Oculi omnium in vnum 168
 Oculus in nau. 417
 Offensa condonari. 378
 Olesnecii laus 143
 Oleum virtutis 143
 Opera præstant. verb. 54
 Opes sine auro 84
 Opes in pectore 81
 Opes expetendæ 280
 Opes Regni quo accum. 202
 Optimum quod est 108
 Oppugna & defende 130
 Operandum quomodo 152
 Oratio humilis 58
 Orationis malleus 118
 Oratio præcedit gra. 149
 Oratio exercit. iuu. 289
 Orata piscis 276
 Ornatus gra. & leu. 93
 Ossa Orestis quom. iuu. 597
 Otiosus & mort. idem 16
PAX cum Deo & hom. 111
 Pax vera 112
 Pax violata 145
 Pacis custodia 177

Pacis signa rastrum 230
 Pacis firmament. 110
 Pallas armata 253
 Pallas Dea sap. 254
 Palatii inscriptio 257
 Palmæ excellentes 4
 Palma & cupressus 71
 Palma sig. virum fort. 71
 Partus cum sonitu bomb. 294
 Partus pilosus 294
 Partus cum lapid. 294
 Panis azimus in coron. 86
 Panem aquil. erip. 451
 Panis domus non aur. 84
 Panis & vin. ad sacri. 85
 Patientiæ gradus & præ. 94
 Patriæ ethymon. 106
 Patriam omnes amant 107
 Patriam non vnifor. am. 107
 Patria defendenda 107
 Patria anteponenda 77
 Patria victrice beati 77
 Patriæ salutis genit. 144
 Patriam defend. augur. 34
 Patriam saluam cogit. ciuis 388
 Patriæ seruire 402
 Patriæ & Deo omnia 513
 Pauo cum sagitta 52. 53
 Pauonis pennæ ex turr. 262
 Pauonem abire 261
 Pauo Augustarum conse. 263
 Pauo concordiam sign. 263
 Peccatoris conuersio 78
 Pedes cum ocreis 171
 Pedum ablutio 173
 Pedagog. instructio 376
 Pellis asinina 279
 Pennæ variæ vnde 537
 Pennarum fasciculus 523
 Pennæ faci : volare 39
 Penitentia vera comp. 182
 Pestis cruce curatur 58
 Peregrinatio Lokietk 26
 Perfidia mac. semp. 31
 Præmium pro re mala 111
 Precatio bona 281
 Pictores Xeuxis 300
 Pietatis dignitas 413
 Pietas Catonis 382
 Pietatem discere 410
 Pius & doct. diff. 315
 Piscis Orata 276
 Piscatio gratiæ præc. 314
 Pisces aurei 465
 Piscis nobilitat. arma 209
 Piscis natans 208

Piscis virt. magist. 209. 210
 Piscis percuss. tunc coqui 218
 Piscem enixa mulier 209
 Pyrrhus cur dic : aquil. 27
 Pyritis lap. vis 167
 Pinum è terra erip. 211
 Pinus in hortis 211
 Pinus excidium sig. 211
 Pinus ornata gemmis 211
 Poeticus lusus 190
 Pomum pro boue imm. 187
 Pomum interficiens 187
 Pomum cum oracul. 288
 Poma Sodomitica 290
 Poma quæ mors auf. def. 290
 Pomorum vnicum 289
 Pomorum folia med. 288
 Poma cœli 288
 Poma valde bona 288
 Poma in statua Herc. 287
 Pomarius medicus 289
 Pomicoronarium 289
 Poma benedictionis 288
 Posnania turres 266
 Potestas viua 238
 Potentis deiectio 125
 Porta Princip. 298
 Porta aperta pac. sig. 256
 Portarum cognom. 298
 Porus Indorum Rex 173
 Pugna sub vmbra telor : 40
 Pugnandum non teme. 132
 Publica spes fulciend. 151
 Pulchrum non omnib. 264
 Pulcherrima famil. 288
 Pulchritud. res diuina 500
 Pugnare pro patr. opt. 483
 Planetarum modific. 397
 Plus ultra 118
 Principia à Deo 451
 Precatio bona 281
 Princeps mag. pro bell. 22
 Principis loco dign. 47
 Principibus docum. 111
 Præmium pro bono 111
 Proximi adiutorium 81
 Psarcei commend. 5
 Princeps & sen. qual. 212
 Psionorum laus 301
Quadrigas vitare 379
 Quercus fulcrum Mar. 193
 Quercus terebintum 193
 Quercus Ioui dicat 191
 Quercus cnm aquil. 192
 Querci ramus 191
 Querci dignitat. 191
 Querci

I N D E X.

Quercus fructus panis.	192	Sagittam vibrat Deus & hom.	53	Scutum quid repres.	300
Quercus fructus ambro.	193	Sagittis domus	470	Scutum cum umbili	300
Quercus cum aquila	192	Sagittarius in Zodiac.	56	Scutum est deditio	301
Quercus turissima	192	Sagittarii admirand.	53	Scutum cum fulgur.	316
Rastrum Symb. Henr.	8	Sagittarius plus quam scorpio ti-		Scutum cum falcone	316
Rastrum vnum	229	mend.	151	Sciurus	15
Rastrum tria	214	Sanguis hostil. gen. fac.	174	Sciurus castan. aperit	16
Regna cum transfer	282	Saturni & Mart. diu eff.	123	Sciurus tranat.	15
Regnum aliud quere	382	Salmonum lusus	217	Scribendi velocit.	377
Regis peccatum	378	Salmo ex dul. aq. non reu.	218	Scholaribus cauenda	377
Reip. cui bene sper.	267	Salpo percussus coqu.	218	Sciluri fascia	517
Regum controu. Arm.	68	Salporum genera	218	Spes in Deo	3
Remus ardens.	127	Sapor tyranni sang.	219	Spes pro fortitud.	50
Respub. duob. seru.	507	Sapor in ore & aure	219	Spes sign. per florem	502
Responde ad necess.	135	Secretorum regula	510	Spofa regis atern.	50
Regum del. filii Mart.	258	Securis cum fasciis	71	Spica vna duo mill. gra.	94
Rhinoceros non vincitur	63	Securis iudicatur	72	Strutio spec. ducis	535
Romanorum munio lilia	503	Securis ad aram	72	Strutii pennæ	537
Romani victori pendent	391	Securis cogn. Balduini	91	Stemmate quid innu.	19
Roma dignit. antiq.	236	Secretorum Regula	510	Stemmata sunt libri	19
Rosa aurea	75	Seminarium pro nob. ignob.	28	Stella piscis	42
Rosa fit quod calco	159	Seminatur in februar.	84	Stella quatuor	200
Rosa scarab. enec.	159	Sepulchrum vict. orna.	265	Stella crinita	203. 215
Rosa ex fam. nata	159	Senectus plena volup.	479	Stella sign. nobilitatis	202
Rosa regina floru.	159	Senectus vnde metiend.	479	Skubow	2
Rosa concil. amor.	159	Seruus Domino amabil.	502	Skarbek	2
Rosa flos campi	159	Serpens est homo	47	Sues ob lilia non in Arab.	222
Rosa sanat vuln.	159	Sententia digna memor.	75. 76	Tabula rasa	300
Rosa sanata Reg. spon.	160	Seruendi Deo Viltrudis del.	124	Temere nil	16
Rosa tres	158	Sepulchrum virt. orna.	265	Themistocl. troph.	16
Rosa cito decid.	160	Syrenæ fugiendæ	418	Tellus inpeata	40
Rosa verè fictè	201	Silentij nota anser	204	Templum mort.	392
Rosa vngu. enec. vultur	195	Silentium duci exer. nec.	205	Tempus medicina	234
Rota variè	41	Silentium ornat mulier	204	Tempus quo de Deo	21
Rota ab aratro	41	Solea militiæ signum	133	Temporis lucrum	182
Saydaci	284	Solea inuentæ	316	Theatrum fortu.	126
Sacrificans fugit.	60	Solea cum tribus cruc.	128	Testante virebo	526
Sanus miles	335	Sol respicit, statua loquitur	167	Tentoria Tamerl.	589
Sanitatem. origo	336	Sol & Luna in palat. Nero.	2	Tentoriis victor	389
Sagitta artificiosa	44	Sobrietas	427. 428	Tentorium ad consil.	389
Sagitta in ore pauo	52	Sol numdum in auge.	403	Terra tactu non contra.	34
Sagitta fracta	52	Sol transfixus gladio	392	Terra Christiana	107
Sagitta vrens	53	Sol cur proximus marti	57	Terror in host. quo	535
Sagitta triumphat.	53	Soltani Turcæ Mater Cathol.	348	Titulus hominis Dei	262
Sagitta è cælo	469	Solertia in rebus agendis	15	Torax Sarmat.	209
Sagitta nobilitans	469	Solea lignæ	33. 34	Torquatus Manli	172
Sagitta ardens	285	Solea cum gladio	32	Tormentor. bell. inuent.	24
Sagitta in columna	287	Solea cum sagitta	44	Tuba in cælo	139
Sagitti pores in cælo	283	Soliferea	68	Tuba cum liliis	392
Sagitta per aërem	282	Solikowskij Epitaph	65	Triumphus antiq.	63
Sagitta colub. pater	284	Solis liberalitas	5. 13	Triumphus Pomp.	119
Sagittare Parthi ab inc.	283	Sceptrum illesum ab ign.	123	Valachia ante Valeria	459
Sagitta in vindict.	284	Scutum nudum	126	Vanitas	5
Sagitta spes	416	Scutum album	93	Ve, quibus	277
Sagittis diuinitio	470	Scutum abiectum	127	Veritas dicend. Regi.	382
Sagitta tincta	285	Scutum est vellum	300	Veritas coronatur	512

((((

Veritas

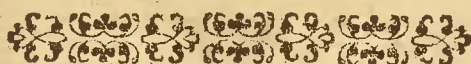

I N D E X.

Veritas delineatur	312	Virtus omnia	42	Vitam glor. seq.	391
Veritas inter deos.	512	Virtus emergit	51	Vita casta signa	378
Veritatis catena	4	Virtutes quo fiunt	74	Vita bona	452
Vena nobil. laudab.	177	Virtutis circulus.	103	Vitis cum botro ad col.	117
Via Traiana	42	Virtutes in fin. bos.	112	Voluicij Epitaph.	55
Via ad inferos	100	Virtus & vitium.	113	Vota quæ super plac.	315
Via Berstena	42	Virtutis iter	262	Voluptas nocet	495
Victoria quo fortuna	2	Virtus insuperab.	281	Vulpis astutia	250
Victoriæ proba	24	Virtutis ligatura	383	Vulpis conculeatur	251
Victor duce fort.	33	Virtus acq. tripl.	383	Vulpes secretariæ	251
Victoriæ auctor	40	Virtute & fortitud.	392	Vulpes domesticæ	251
Victoriæ annulus.	177	Vir bonus quis	433	Vulpis clauis fert.	251
Victoria alata	196	Vir aut angel. dux	533	Vulpis fingit se mort.	251
Victoria tria milit.	251	Viri cordati arma	458	Vulpes triplices	250
Victores continui.	401	Virt. & vit. reg.	510	Vulpes victoriam	250
Victis opprob.	391	Vir opt. Reip.	108	Vulpina pellem	250
Vigilare ad Domin.	204	Virum quæ decent	75	Vultus ad sidera	22
Vigilantiæ nota	204	Virgo cum laureis cor.	23	Vultures augur. reg.	196
Vigilan. sign. lepus	385	Virgo cum tubis	138	Vultur moritur à rosa	196
Vilibandi laus	123	Virgo dux belli	139	Vultures terror host.	196
Vilnensis Cathed. stem.	454	Virgo capit ducem	392	Vulnus melleum	338
Vir & homin. diff.	262	Virgo tenet nauem host.	412	Vlisses quom. Achil. cog.	254
Virtutis Symb.	261	Virus sensibus præstan.	237	Vranoscopus	21
Virtutis imago	16.	Vitellius	108	Vxoris admonitio	75
Virtuti quæ dulcia	20	Vitellinorum laus	110	Vna salus ceruo	400
Virtutem seq. gloria	24	Vitulus in Fano	111	Zamoscii laudec. 335. 329. 341	
Virtutis quæ pot. glor.	25	Vitulus victima pat.	112		
Virtutis dignitas	42	Vitulus fugit à sacrif.	122		

GNOMON NOBILIVM IN HOC TOMO PRIMO.

A ICHINGER	17 20	sed cum ex Masouia transie-	Buczacki Abdank	9	
Akšak arma Kara	552	runt in Volhiniam à possessio-	Budziszczenski Abdank	13	
Ankwicz Abdank	11	ne Bylce Byleccy vocati fue-	Bukowski Boncá	67	
Anibal Krocij	554	runt, armorum Iastrzebiec.	Bukowiecki Drogostaw	179	
Alabanda	21	Bieganowski Brog	88	Budkowski Iastrzebiec	330
Alameni	25	Biedzienski Iániná	303	Budziński Dabowa	137
Amadei	29	Bielski Iasienczyk	313	Brodá	81
Anſzewski Ielita		Bieganowski Grzymatá	270	Bronicki	94
Aruchowski Grabie	233	Bielanski Iastrzeb.	324	Bracieiński Boncá	66
B abecki Cholewá.	105	Biedziſławski Iastrzeb.	330	Bruckowski Brochwic	78
Babinski Boyca	59	Bielenſki Iunoſá	370	Bránicki Gołobok	219
Babicki Dolegá	156	Bieckowski	163	Bránicki Gryff	242
Bal Gozdawá	225	Biatobrzeſki Abdank	12	Bránicki Iániná	307
Balenski Iastrzebiec	332	Boiemſki Korab	422	Brudnicki Iastrzebiec	333
Baczalſki Gozdawá	226	Borziminski Abdank	12	Brzeziński Iastrzebiec	334
Baranowski Grzymatá	270	Borzykowski Abdank	11	Brzeſki Ciołek, Niclaus erat	
Barzi Korczak	435	Borzymowski Byliná	36	Cap. Cam. & Gen. Podol. ex	
Balaban, Korczak.	444	Bronowski Korab	421	Dawidowska ſuſcepit Domi-	
Baranowski Iastrzeb	327	Brzozowski Korab	422	nicum, qui ex Smiotamczan-	
Biatobrodcki Iániná	307	Boratinſki Korczak	437	ká reliquit liberos	116
Białkowski Biberſtein	48	Bránicki Korczak	442	Brzeziński Doliwá	165
Barczykowski Iasienczyk	312	Bodulá	51	Brulenſki Kolumná	120
Bartoſewski Boncá	67	Bogoria	56	Brátnicki Dolegá	151
Baworſki	31	Boyca	59	Błotyſki Biberſten	48
Beſowſki Abdank	11	Boner	61	Błotnicki Doliwá	164
Betman	16	Boncá	65	C Harzewski Druzyná	187
Beſzecki Iastrzeb.	325	Boniecki Boncá	65	Charatinowicz	277
Beſki Iastrzebiec	330	Bonikowski Brodźic	82	Chaweilowicz	299
Belkowski Iastrzeb.	327	Bokiiow	92	Chadyzewski Iunoſ	371
Biberſten	46	Boglewski Ielita		Chanſki Korczak	444
Beikowski Iastrzebiec.	327	Borzobohaty Ielita		Chodorowski Korczak	434
Biernawſki Korczak	443	Borecki Gołobok	219	Chodowski Paparona	205
Bylina	32	Bolko Działoſa	196	Choćimiſki Grábie	236
Bies Kornic	453	Boczkowski Gozdawá	228	Chorcenſki Iastrzeb.	330
Biernkowski Kornwin	464	Bobowski Griff	247	Chodecki Iunoſá	361
Bieſiad Ielita		Boski Iasienczyk	313	Chorynſki Abdank	12
Biſonſki Iastrzebiec	329	Bobrowski Iastrzebiec	330	Choiński Abdank	4
Bylicki Brodźic	81	Boruta Iastrzebiec	333	Chochorowski Beſty	40
Biſtrzeiowski Abdank	11	Borowski Iastrzebiec	333	Charleski Boncá	66
Bielenſki Abdank	11	Boguſławski Iezierza	349	Chodkiewiſz	95. 473
Bidziński	61	Boiánowski Iunoſá	369	Charſowſki Cholewá	105
Biernie Gołobok	220	Bobkowski Korab	421	Chodzicki Koſcieſa	472
Bierecki	225	Bozeiowski Dria	169	Chadzeński Ciołek	116
Bykowski Gryff	245	Bobrownicki Doliwá	164	Cholewá	105
Bylecki qui proprie ſunt Saſiný,		Boruchowſki Doliwá	165		

)( )(z

Cholu-

I N D E X.

<i>Cholabicki Korczak, sunt in Vol-</i>		<i>Ciemniowski Dolegá</i>	153	<i>Dria</i>	164
<i>hynia, tam in iure, quam in</i>		<i>Czerny</i>	155	<i>Drogomierz</i>	175
<i>dignitatibus conspicui.</i>		<i>Czyndacki Dolegá</i>	157	<i>Droiwski Korczak</i>	438
<i>Chrysienski Korczak</i>	443	<i>Czyzowski Dria</i>	170	<i>Droboth Doliná</i>	165
<i>Chylenski Iastrzebiec</i>	330	D <i>alspicki Kościeśa</i>	471	<i>Drzewicki Drzewicá</i>	190
<i>Chycki Gryff</i>	247	<i>Danowski Krzywdá</i>	507	<i>Działosza</i>	197
<i>Chrynicki</i>	276	<i>Dambrowski Kuśabá</i>	513	<i>Dzierzanowski Gozdawá</i>	224
<i>Cbutkowski Iastrzeb.</i>	332	<i>Dambrowski Abdank</i>	12	<i>Dzierek Nieczuń</i>	224
<i>Chrościeiowski Bonca</i>	66	<i>Dambrowski Daboná</i>	137	<i>Dzierzgowski Iastrzeb.</i>	323
<i>Chraplewski Kolumna</i>	121	<i>Dambrowski Drogośtan</i>	179	<i>Drozdowski Iastrzeb.</i>	329
<i>Chłapowski Dria</i>	169	<i>Dambski Godziembá</i>	215	<i>Drohowski Iastrzeb.</i>	330
<i>Choszczewski Iastrzeb.</i>	333	<i>Dambrowski Iastrzebiec.</i>	332	<i>Dziegelowski Iastrzeb.</i>	332
<i>Chwaliboski Iastrzeb.</i>	332	<i>Dambrowski Korab</i>	421	<i>Dziebakowski Iastrzeb.</i>	331
<i>Czyby Godziembá</i>	215	<i>Dabrowski Dabrowskich</i>	138	<i>Druzicki Iunośa</i>	370
<i>Cebrowski Gotobok</i>	220	<i>Dabrowski Ielita</i>		<i>Dziusa Kierdei</i>	379
<i>Czarnowski Grabie</i>	233	<i>Daszko</i>	528	<i>Dziduski Ielita</i>	
<i>Chamiec Gryff</i>	247	<i>Damiszewski Cholewá</i>	105	<i>Dzieciatkowski Ielita</i>	
<i>Ciepiel Gryff</i>	241	<i>Dersniak Korczak</i>	435	<i>Dziugłowski Ielita</i>	
<i>Czapski Grzymać</i>	270	<i>Dębicki Gryff</i>	246	<i>Dziechtarski Dria</i>	170
<i>Czernicki Iastrzeb.</i>	324	<i>Dębonski Iastrzeb.</i>	333	<i>Dziedzicki Dolegá</i>	51
<i>Czeżowski Iastrzeb.</i>	329	<i>Dębonski Ielita</i>		<i>Dziublewski Dolegá</i>	157
<i>Ciotkowski Iastrzeb.</i>	332	<i>Dersprugowicz Hippocent: Stri-</i>		<i>Działinski</i>	88. 141
<i>Cudzinowski Iastrzeb.</i>	333	<i>co</i>	246	<i>Dzik Doliná</i>	164
<i>Czaiaká Iastrzeb.</i>	333	<i>Dedinski Gozdawá</i>	225	<i>Drzemlik Korczak</i>	443
<i>Cieśninski Iunośa</i>	371	<i>Dęborok</i>	148	<i>Drzewinski Korczak</i>	447
<i>Czartkowski Korab</i>	419	<i>Dębno</i>	145	F <i>aniel Ielita</i>	25
<i>Czermiński Ielita</i>		<i>Diminski Dolegá</i>	156	<i>Falencki Byliná</i>	27
<i>Cieśanowski Ielita</i>		<i>Dyssel Gozdawá Papr.</i>	674	<i>Falecki Brog</i>	88
<i>Czaśa Korczak</i>	434	<i>Domikowski Abdank</i>	11	<i>Falecki Iastrzeb.</i>	334
<i>Czuryto Korczak</i>	437	<i>Bobrzycki Brog</i>	89	<i>Firlei</i>	61. 153
<i>Cuper Korczak</i>	444	<i>Dobrośielski Cholewá</i>	195	<i>Fogelwänder</i>	202
<i>Czernieowski Korczak</i>	447	<i>Dobrzyniecki Ciołek</i>	114	<i>Fredro Bonca</i>	65
<i>Chrzastowski Kościeśa</i>	472	<i>Dolegá</i>	152	<i>Fridrichowski Kornic</i>	452
<i>Chmielik Kotfic</i>	49	<i>Dobrzykowski</i>	154	G <i>aiowski</i>	17
<i>Cieklinski Abdank</i>	10	<i>Doliná</i>	161	<i>Ganowski Kuśabá</i>	514
<i>Czarkowski Abdank</i>	11	<i>Dobrogowski Grabie</i>	233	<i>Garnaski Grzymać</i>	267
<i>Cielarycki Abdank</i>	12	<i>Dobek Gryff</i>	246	<i>Gatęski Korab</i>	421
<i>Czechowski Byliná</i>	38	<i>Domaśowski Iastrzeb.</i>	331	<i>Gasecki Bożawola: Hi in Palat:</i>	
<i>Corski Bogoria</i>	56	<i>Dobrzski Iastrzeb.</i>	331	<i>Ploc. à Gaski, in Ciechano-</i>	
<i>Chmielecki Bonca</i>	66	<i>Doranski Iastrzeb.</i>	332	<i>uieh. à Gascyn vocantur,</i>	
<i>Czermiński Cholewá</i>	105	<i>Domin Iunoś.</i>	371	<i>semper militia pracelfi, Andr.</i>	
<i>Ciołek</i>	114	<i>Dobrzynski Ielita</i>		<i>cuius filij Albert. Stanisł. Ioan.</i>	
<i>Czarnołoski Ciołek</i>	116	<i>Domaracki Kownia</i>	493	<i>Petrus hoc testificati sunt san-</i>	
<i>Cieciśewski Kolumná</i>	120	<i>Dulicz</i>	198	<i>guine in diuersis expeditioni-</i>	
<i>Ciośnowski Kolumná</i>	121	<i>Dubkowski Iunoś.</i>	371	<i>bus. Extant Petri filij Chri-</i>	
<i>Columná</i>	121	<i>Dłuto Abdank</i>	11	<i>stoph. Ioan. Martianus.</i>	155
<i>Cruczynski</i>	125	<i>Dłuzniowski</i>	154	<i>Gatęmski Dolegá</i>	208
<i>Czermiński Dębno</i>	147	<i>Dłuski Kotfic</i>	486	<i>Geometer</i>	
<i>Czaikowski Dębno</i>	147	<i>Drzewicki Ciołek</i>	116		
<i>Czyminski Dębno</i>	147				

I N D E X.

Giedroc lineam familia à Duc:	Gładysz Gryff	246	cum Kálinowska celebrauit	
M. D. L. deducunt, erant ma-	Głoskowski Iastrzëb.	327	matrimonium.	
gni honoribus & titulis, con-	Glinski Iastrzëb.	332	Helt	282
tra patria hostes propriis sum-	Grzymatà	257	Helm	282
ptibus copias deducebant, ar-	Grudzinski Grzymatà	258	Hincza Dziatosa	197
ma Hippocentaurus	Grzymutowski Grzymatà	268	Hotowinski	297
Giganski Iunosa	Grabowiecki Grzymatà	269	Hobolewski Iastrzëb.	333
Gizycki Gozdawà	Grebecki Iastrzëb.	330	Hotowiecki Korab	421
Golicki Grzymatà sine viro.	Grásimowski Iastrzëb.	331	Horyszewski Iunosa	371
Golecki Iastrzëbiec	Grabowski Iastrzëb.	331	Hoski Kierdeia	379
Goslynski Iastrzëb.	Grzebski Iastrzëb.	333	Hotab Krokwy	557
Gostkowski Iunosa	Grzywienski Iastrzëb.	334	Hotubek Krokwy	550
Gorzicki Korab	Grochowski Iunosa	362	Horodynski Kur	444
Godziatkowski Korab	Grzymatà Klamry	392	Hornostai Hippocentaurus	294.
Godaczewski Gozdawà	Gruščzenski Bylinà	37	Hi à Ducibus Kiouien, origi-	
Gosciminski Bozawola	Grodecki Bylinà	38	nem precipuè ab Olekone o-	
Gomolinski Ielità	Grabania Brochwic	78	scendunt, Iuanus erat Sigisf.	
Golecki Ielità	Gwiazdowski Bogoria	56	I. Thesaurar. M. D. L. qui fa-	
Goleniewski Bylinà	Grabski Dolegà	157	cta ratione, de perceptis ple-	
Gozimirski Bonca	Grodziecki Dria	160	nissima bis centum mill. S. R.	
Gorzyzewski Ciotek	Groth Gozdawà	228	M. obtulit de proprio. Vnde	
Gorecki Dolegà	Grabià	231	Palat: Nouogrodi, & M. D.	
Gorski Dolinà	Gryzimà	252	L. Marschalcus, & confinium	
Gorzycki Dolinà	Groth	254	Regni ad Cerkasi & Kamou.	
Gorecki Dria	Grzywa Kościeśà	372	Prasectus & tutor renuncia-	
Godziambà	Grodzinski Kotfic	486	tur. Reliquit Gabr. Palat:	
Gorzicki Drogostaw	Grochowski Kusabà	514	Bresten. Capit: Minscen. &	
Golobok	Grodzinski Ex quibus Georgius		Cameneceh. & Hieronymum	
Gorzowski Godziembà	munificentissimus Fundator		qui Tartarorum copiam ad Ka-	
Golanski Iastrzëb.	Conuentus Ordinis Pradica-		mienicà fudit. Samuel Chor-	
Golicki Kotfic	torum Seinen: in Litb: ubi &		nostai Succamerarius Cijou:	
Gozdawà	Regularis obseruantia, & stu-		ex Goraiska Droboiowscij &	
Gozdowski Gozdawà	dia Philosophica, & Theologi-		Leszczynscij reliquit coniuges.	
Godlewski Gozdawà	ca vigent. Arma Kusabà.		Humnicki Gozdawà	227
Golebiowski Gozdawà	Gdeszynski Gozdawà	227	Humiecki Iunosa	365
Gosciminski Grabie	Gnielow Kościeśa	471	I axa Gryff	239
Goslynski Gryzimà			Ianik Iunosa.	302
Goraiski Korczak	H atto Kolumna	120	Ianika Gryff	240
Gorecki Kornic	Hanski Gozdawà	227	Iasztowiecki Abdank	9
Gumieniecki	Henindowski Kotfic	486	Iasczutowski Bylinà	37
Gulczewski	Herstowski Drogostaw	179	Iazwiecki Bibersten.	48
Gulinski Bonca	Herburt Auenium occisum à Va-		Ianusowski Dabowa	137
Gutowski Brog	lachis Anno 1495. Stricou:		Iarmutt alias Mlecki Dolegà	156
Gutowski Ciotek	fol. 674. meminit. Ioan. Ca-		Iastrzëbski Dolegà	156
Gluski Ciotek	stell. Camen. Prasectus Sca-		Iasienski Dolegà	156
Gluchowski	len. reliquerat ex Przerebska		Iaruntb Gozdawà	224
Głowacz Dębno	Nicol. Castel. Camen. & Pras.		Iarżabkowski Gozdawà	227
Głębocki Dolinà	Scaleh. eximium viru in bello		Iackowski Gozdawà	528
Glaub Glaubicz	& Senatu, qui ex Zolkiewska		Iasienski Gozdawà	228
Głubinski Godziembà	suscepit filias. Germanus eius			

I N D E X.

Ialbrzyk Grąbie	233	Kaluśowski	373	uienti Terra, in Simidienfem
Iatowicki	299	Karmiewski Dabowa	137	Palatinatum possessiones suas
Ianikowski Iániną	306	Kamocki Ielita		translulerunt, semper vero
Iárośowski Iániną	306	Kamiński	154	virtutis sua, tam in ira quam
Ianowski Iániną	307	Karnkowski Iunośa	361	extra patriam insignia dede-
Iaśienczyk	311	Kalecki Kotfic	486	runt documenta, propter quod
Iábłoński Iaśienczyk	313	Kądtubski Doliną	165	etiam Principibus chari, ab
Ianowski Iaśienczyk	313	Kacki Brochwic 78. Ex quibus		ysq; magnis officiis praefecti,
Iaśieniecki	314	eximij milites extant in Podo-		preclare se gesserunt in omni-
Iaśtrzębiec	319	lia ad Camenecum, quorum		bus. Est etiam protum excu-
Iankowski Iaśtrzębiec	330	consanguinea est in Ordine		rum numero in aula Illust.
Iadámowski Iaśtrzęb.	333	Praemonstratensium Abbatissa		Ducis in Ostrog, Mari. Kob-
Iánwor Kościeśa	472	Cracouia in Zwierzyniec ab		lecki cuius virtus annos supe-
Iármolinski Korczak	444	annis 50 exemplaris vite.		rat, iudicium quoq; & expe-
Iárośewski Kornic	452	Kępski Iaśtrzębiec	324	rientia ex longa peregrinatio-
Iaśienicki Kornic	452	Kieński Gryff	247	ne contracta laudem meren-
Iągodyński Korwin	463	Kierdei	375	tur ab omnibus.
Iaśiński	463	Kietlicz	380	Kowalewski Dolega
Iaikowski Ielita		Kiśiel	387	Kościelecki
Iezierski	61	Kizinek	393	Kośka Dabowa 136. Ex hi
Iemieliński Bożawola	69	Kiśka Dabowa	137	Christophorus a Palatino Po-
Ierzmánowski Dolega	157	Kieśkowski Krzywdą	507	merania descendendo, reliquit
Iezewski Iaśtrzęb.	323. 324	Kieśtuc	539	Nicolaum, Raphael Stanisla-
Ież	345	Koniespolski 146. 186	245	Thesaurarium Prussiae, Geor-
Ieżierza	347	Konarski Abdank	5. 6.	gium Palat: Malborg. Pre-
Iordan	61	Kotaczkowski Abdank	7	bislaus quoq; Conradi Mas-
Iodłownicki Iaśtrzęb.	334	Kowalski Abdank	11	uia Ducis exercituum Prae-
Iunczyk	353	Kolanowski Bogoria	56	etus Iacuingos fudit, ut Biel.
Iunośa	360. 370.	Koźietulski Abdank		fol. 173. Exstat posteritas ex
Iurkowski Iaśtrzęb.	334	Koźiką	36	Ducissa in Ostrog. & Pocilla-
Iugośewski Abdank	11	Kościelecki	61	toris Regni Siemawscy coniu-
Izycki Bonca	66	Kościminski Bożawola	69	gibus. Alij superstities optime
Izyron Gryff	240	Komorowski Bożawola	69	de Rege & Patria meriti,
Iłowski	351	Koniecki Brodzic	82	vitam & qua habent effunde-
Iwicki Kuffaba	514	Kosucki Brog	88	re parati.
K Arniowski Bersten.	43	Kozuchowski Kolumną	120	Kormanski
Kazimirski Biberstien.	48	Korniakt Krutzyn 122 125. Hi		Kotfic
Kargowski Bonca	67	in exteris nationibus Marti &		Konarski Gryff
Kalinowski Kalinowa	515	Palladi dediti, ut in Regnum		Kobylnicki Grzymala
Kamienomoiski Gęs	205	Polonia adsciti fuerunt, cum		Kotaczkowski Iániną
Kazanowski Grzymala	271	alta prosapia consanguinitate		Koruzwiecki
Kaśewski Iániną	306	gaudent, posteritas eorum		Kosmaczewski Iaśtrzębiec
Kanski Iániną	307	patriae existimationem de se		Kozłowski Iaśtrzęb.
Karczewski Iaśienczyk	312	reliquit.		Koźiebrodzki Iaśtrzęb.
Karski Iaśtrzęb.	331	Kobylecki Godziembą 215. Hi à		Konarski Iaśtrzęb.
Kamiński Iaśtrzęb.	333	Lubransciana prosapia, meri-		Koperny Iaśtrzębiec
Karnicki	351	tis in Rempub: & pietate in		Konopnicki Iaśtrzęb.
Kamiński Cholewá	105	Deum ex antiquo celebri or-		Kosmaczewski Iunośa
Karpinski Korab	420	tum ducentes, postea ex Cuia-		Koźinski Kierdei
				Koileński

I N D E X.

Koileński	405	Krzeczowski Korczak	441	Ligeża	219
Kowalewski Iunoſſa	368	Kriski Kita	524	Lipski Grąbie	231
Kolodinski	407	Krzicki Kotfic	486	Lichowski Iaſienczyk	313
Kalowski Korab	419	Krzeſſ Kroie	498. 345.	Lisakowski Iaſtrzeb.	330
Korab	418	Kromer	500	Lisowski Iez	346
Kopafyna	409	Krukberk Krupek	503	Lipnicki Iunoſſa	366
Kobiernicki Dolega	155	Krucberk Krupek	503	Lipowiecki Ciotek	116
Kobierowski Dolega	156	Krupka Krupek	593	Liſiecki Dria	170
Kolo Iunoſſa	360	Krupski	506	Lipski Korczak	443
Kozłowski Ielita		Klonowski Bonca	66	Lobeski Korab	421
Koriko Ielita		Klonowski Brog	88	Lochocki Iunoſſa	365
Kokłowski Koſcieſſa	472	Kliczewski Brodzie	82	Lochowski Bylina	37
Kobylski Koſcieſſa	472	Kroczeński Grąbie	233	Loſ Dabowa	137
Korabok	466	Krzyſewski Gryff	248	Loſniewski Komnia	493
Komorowski Korczak	439	Kraiowski Iaſoenczyk	312	Lochowski Kuſaba	514
Korbut Korczak	444	Kraſowski Iaſtrzeb.	339	Lubowiecki Kuſaba	513
Kornic	453	Ktebowski Iaſtrzeb.	332	Luſzczewski Korczak	493
Korſak	458	Krzywanski Iaſtrzeb.	332	Lubrzański Godziemba	214
Korwin	462	Krzeſimowski Iaſtrzeb.	333	Lubieniecki	226
Koſcianowski Korwin	463	Klinski Iunoſſa	368	Lutomirski Iaſtrzebiec	324
Kos	468	Krzikowski Iunoſſa	371	Lugomski	270
Koſak	468	Kretkowski	152	Luczelinski Ielita,	
Koſciſki Koſcieſſa	471	Kliczewski Dolega	156	Lutenski Korab	419
Korbut	526	Kłoczewski Dolina	163	Lubicki	66
Korecki	543	Klechowski Dolina	165	Lubſtonski Brog	88
Koriat	540	L askowski Korab	322	Lubomski Brog	88
Koſyr	542	Laticzynski Gotobok	220	Lubienſki Dolina	162
Koſcieſſa	471	Lanckoronski	320	Lutostawski Drogomir	175
Kukłowski	146	Laziemski Iaſtrzeb.	333	Lubomirski Druzyna	184
Kurdwanowski Iunoſſa	371	Lazicki Iaſtrzeb.	332	M achowski Abdank	14
Kuſkowski Iunoſſa	371	Laski Korab	419	Malczewski Abdank	12
Kucharski Korab	421	Labecki Korab	420	Malecki Ielita	
Kuzmicki Iaſtrzeb.	334	Laſochomski Ielita		Mazowiecki	56. 154
Kukowski Iaſtrzeb.	334	Lacki Ielita		Malonowski Cholewa	105
Kuczkowski Iaſtrzeb.	331	Latoſynski Gryff	36. 244	Marſewski Cholewa	105
Kuropatwa Iaſtrzeb. 328.		Laskowski Brog	88	Macieſowski Ciotek	114
rum familia iux privilegia		Lacki Columna	120	Makowiecki Dolega	155
unionis cum Lit. D. clara an-		Laſocki Dolega	162	Malieſewski Godzemba	215
te Iagel. tempora.		Lapka Druzyna	186	Maleſowski Gryff	248
Kucharski Iaſtrzeb.	324	Laskowski Druzyna	187	Macieſowski Ianina	304
Kuklinowski	224	Lachodowski Korczak	443	Maier Iaſtrzebiec	323
Kucharski Godziemba.	216	Lazniowski Krzywd.	587	Macieſowski Iaſtrzeb.	327
Kulik Drogomir	175	Leſniowski Gryff	245	Manikowski Iaſtrzeb.	329
Kurzaſkowski Brodzie	82	Lęcki Ianina	306	Malewski Iaſtrzeb.	330
Kunicki Abdank	12	Lelowski Iunoſſa	372	Malicki Iunoſſa	370
Kur	509	Lewikowski Abdank	11	Marſki Korab	421
Kurſki	509	Leſzczynski Abdank	13	Makowski Ielita	
Kuſaba	513	Leſniowski Columna	120	Mataciowski Korwin	463
Kurzeſki 509.	Kur 511	Lezenski	152	Męciński Koſcieſſa	472
Kurczewicz	511	Lipnicki Gotobok	219	Milkowski Abdank	2

I N D E X.

Mikolajowski Abdank	11	Narzimski Dolegá	153	Ostrowski Korab	421
Minowski	56	Narajowski Iániná	305	P alczycki Iástrzéb.	331
Mitenski Iástrzéb.	333	Natko Doliwá	159	Pac Gozdawá, Papr.	674
Milanowski Iástrzéb.	333	Nasiegniewski	324	Paniowski Godziembá	214
Milaczewski Korab	421	Nadstawski Korab	421	Páczanowski Ielita	224
Mickatowski Ielita		Narwitowicz Kościeśa	474	Pampowski Gozdawá	78 169
Mirzenski Iástrzéb.	333	Nęc Iástrzéb.	334	Palecki Brochwicz	4 169
Miłosszewski Kościeśa	472	Niezwojenski Gotobok	220	Padriewski Abdank	33
Myśczewski Columná	120	Niemierza Gozdawá	228	Pakoś Iástrzébic	49
Myśkowski Iástrzéb.	152.322.	Niśczycki	326	Páprocki Ielita	49
Myskowski Grabie	233	Niedroski Iástrzéb.	330	Pantowski Korwin	33
Mysliśowski Iástrzéb.	328	Nieśmierski Iástrzéb.	331	Pácholowiecki Kownia	33
Misiewski Ielita		Niewiegtowski Iástrzéb.	333	Páprocki Iástrzéb.	18
Miłosławski Doliwá	161	Niemierza Iezierza	348	Pekosławski Abdank	101
Mierski Ielita		Niemiera Klámry	397	Pęczyński Cholewá	339
Miiakowski Iasienczyk	311	Nowowieski	312	Pęczłowski Iástrzéb.	304
Mirowski Kościeśa	472	Nowomieyski Iástrzéb.	332	Pelká Iániná	114
Mysliborski Ielita		Nowiewski Iástrzéb.	328	Pęczyci Columná	197
Mogilnicki Korczak	443	O Borski Abdank	12	Piánowski Iunośá	226
Mokrzanowski Bogoria	56	Oborski Columná	120	Piaskowsky Iunośá	228
Moraczewski Cholewá	105	Obłon Iástrzéb	331	Piotrowski Iunośá	419
Morawski Dabowá	137	Okun Byliná	37	Pieczanowski Korab	421
Monstewitb Dolegá	150	Ochowski	56	Piatkowski Korab	66
Mokrzanski Brochwicz		Orzelski Brochwic	75	Pierucki Korab	331
Mosczynski	154	Omtęćński Iunośá	372	Piora Bonca	33
Mostonowski Dolegá	155	Osmolski Bonca	65	Pierschblenski Brog	114
Mosciś Ostoia	163	Ościśłowski Korczak	443	Pilecki Ciolek	197
Modrżewski Dria	140	Ostrołęcki Ciolek	114	Pieniażek Ielita	226
Moikowski Iástrzéb.	330	Oleśnicki Dębno	146	Pieczchojski Gozdawá	228
Modrzewski Ielita		Otocki Dolegá	156	Piotrowski Gozdawá	304
Mokrzanski Brochwic	78	Ofowski Dolegá	156	Piiakowski Ielita	331
Moranicki Ielita		Ofowski Kos	468	Pieczkowski Ielita	33
Mokrski Ielita		Ostrowicki	157	Piaścki Iániná	246
Młynkowski Abdank	13	Osiecki Dria	170	Pilchowski Iástrzéb.	33
Młochowski Byliná	37	Osuchowski Gozdawá	227	Pieśkowski Iástrzéb.	246
Młodzianowski Dabowá	137	Osowski Griff	245	Pilchowski Aichinger	331
Mlicki Dolegá	156	Otwinowski Griff	246	Podoski Iunośá	420
Mstowski Druzyna	187	Ostrowski Griff	248	Polikowski Iunośá	37
Mniśkowski Drzewica	191	Ostrowski Korczak	443	Porádowski Korab	37
Mniśewski Grzymatá	270	Oleśnicki Grzymatá	267	Postękałski Ielita	37
Mscui Iástrzéb.	319	Oleski Grzymatá	270	Porudenski Byliná	37
Mniowski Iástrzéb.	334	Olbiecki Iániná	306	Podborecki Byliná	37
Mleczo Korczak	447	Osoliński	321	Podleski Bogoria	37
Młodnicki Korwin	447	Ostrowog	321	Pokrzywnicki Bonca	37
Mniśewski Kościeśa	472	Ociecki	325	Postruski Bonca	37
Mniścheck Mniśek Konczyc		Orłowski Iástrzéb.	327	Polomski Brochwic	37
537		Orłowski Iunośá	367	Politowski Brodzic	37
N aropinski Byliná	36	Ostrzanowski Iunośá	368	Ponętowski Brog	37
Nadolski Columná	121	Oparski Iunośá	370	Poswinski Ciolek	147
Nadkowski Dębno	147	Osinski Iunośá	371	Potworowski Dębno	

I N D E X.

Bożowski Dębno	147	Rádlicki Korab	420	Rzeßowski Doliną	163
Potrikowski Drogomir	175	Rádzieiowski Iunoßa	367	Rzezenski Koścießa	472
Popławski Drzewicą	190	Ráiski Kietlicz	384	Sabinek Glaubicz	210
Polánowski Pobog	219	Radzánowski Abdank	11	Sapiecha	215
Popomski Gozdawá	228	Rádzieiowski Bibersten	48	Sadowski Drogomir	175
Pobiedziński Griff	246	Ráymir Abdank	12	Saporowski Iunoßa	360
Potulicki Grzymatá	257. 267	Radawiecki Bonca		Sadzinski Iástrzéb.	330
Podłodowski Iániną	303	Rádziminski Brodzic	82	Sankowski Krzywda	507
Potocki Iániną	306	Rádecki Dria	170	Saporowski Korczak	443
Polikowski Iástrzéb.	332	Rátutowski Działoßa	97	Sarnicki Korwin	464
Ponczowski Iástrzéb.	332	Radowski Iásienczyk	313	Satapski Koścießa	472
Porebá Iástrzéb.	333	Rádliński Griff	248	Szczukocki Ielita	
Páprocki Iástrzéb.	333	Rádowski Brodzic	82	Segromski Iunoßa	368
Porebski Kornic	452	Rádecki Godziembá	215	Sepichowski	163
Poebner Kotfic	485	Reklewski Gozdawá	228	Sebienski Biberstein	48
Pogorzelski Krzywda	507	Rebieski Iástrzéb.	331	Secigniowski Ielita	
Potrikowski Kußabá	514	Risfert	17	Siemicki Bonca	65
Porycki	531	Rásienski Brog	88	Sypniewski Ielita	
Puciata Kołodyn	408	Richárski Dolegá	157	Sieromski Brodzic	82
Pudłowski Koścießa	473	Rikowski Doliną	163	Sieistrzenitowski Brog	88
Promieński Ielita	345	Rybski Grzymatá		Sieminski Dębno	146
Przedziński Iunoßa	368	Rytwiński Iástrzéb.	320	Siemianowski Grzymatá	269
Przeznicki Abdank	11	Rychłowski Iástrzéb.	329	Siedlecki Grzymatá	271
Pfarski Abdank	12	Rynká Kroie	443	Siemietkowski Iástrzéb.	331
Pracek Amadei	29	Rybienski Korzbok	466	Sierákowski Dolegá	156
Pfciński Brog	88	Rostoecki	159	Sielnicki Doliną	163
Prusłowski Columná	120	Rozycki	159	Siemicki Krzywda	507
Prouana Columná	121	Rozemberski Iástrzéb.	333	Sieklucki Kußabá	514
Pfrokowski Gęs	205	Rościßewski Iunoßa	420	Sotomonski Korczak	443
Przetanski Glaubicz	210	Rogowski Iástrzéb.	333	Sokot Kornic	453
Przedborski Gozdawá	226	Romißowski Ielita		Sobocki Korab	428
Pfucki Grábie	231	Rogowski Abdank	11	Sokolowski Gozdawá	227. 56
Prochanski Griff	242	Romanowski Bonca	67	Sotowski Gozdawá	227
Pfsonká Iániną	303	Rogozinski Abdank	12	Sobocki Doliną	162
Przezwocki Iániną	306	Roßewski Ciotek	116	Sokot Gozdawá	228
Przeracki Iásienczyk	312	Roskowski Dotęga	157	Solikowski Bonca	65
Prunski	321	Romatowski Drogomir	175	Sobek Brochmic	76
Pfarski Iástrzéb.	329	Rogowski Działoßa	197	Sobieński Dolegá	153
Przedpielski Iástrzéb.	330	Rokutowski Działoßa	197	Soiecki Grzymatá	271
Przeracki Iástrzéb.	330	Rosá Gozdawá	228	Sołomiej Hippocentaurus	Ex
Pniewski Iástrzéb.	331	Rozen Gryff	243	his ex Moschouia Plescouiam	
Pruchnicki Korczak	440	Rozrázewski	321	ad castra Steph. Regis transie-	
Prawecki Koścießa	472	Rodecki Iástrzéb.	332	rat. Acceperat pro benè meri-	
Ptacek Kownia	492	Roznowski Iástrzéb.	332	tis villam in districtu Vpicensi	
		Roćmirski Korczak	443	reliquerat filios Theodorum &	
R Adomicki Kotfic	486	Ruśiecki Korab	420	Ioannem, qui ex Strawinska	
Rákowski Koścießa	472	Rupniewski Drużyná	187	suscepit Troianum, Petrum,	
Ráćibor Iástrzéb.	333	Runowski Dria	170	Alexand. Quorum posteri-	
Ráiski Ielita		Ruśinowski Godziembá	216	tas digna virtuti, fortitudini	
Raczyński Iástrzéb.	333	Rzeczkowski Bożawola		molitur.	

)( )( )(

Sobieski

I N D E X.

Sobieski Iániná	304	Smolski Iastrzéb.	331	T Argo Kościeśa	474
Sołomirecki	325	Sniechiiowski Bety	40	Tarnowski Ielita	
Sokolnicki Iastrzéb.	331	Snosowski Godziembá	216	Taruz Korab	421
Suskráiewski Kownia	492	Szczekowski Doliná	161	Tanski Iastrzéb.	333
Sutkowski Korczak	445	Szremski Drobośtan	170	Taránowski Byliná	31
Suchodolski Abdank		Szredziński	36	Tárnáwski Iániná	225-307
Suskráiewski Amadei	29	Strzeżkowski Bonca	65	Tęczynski	202, 322
Sulimá	155	Strzebiecki Bonca	66	Tegoborscy	107
Sulimowski Dębno	147	Stroikomski	66	Tymicki Iastrzéb.	331
Suchywilk Grzymatá	267	Strumienski Ielita		Tylicki	31
Suchodolski Iániná	306	Stuzenski	244	Tyráwski	31
Sulaczewski Iastrzéb.	331	Stániśtáwski Gryff	247	Tomaśewski Bonca	11
Suchodolski Iunośá	367	Studzienski Griff	248	Tur Kownia	401
Skarbek Abdank	2. 3. 6.	Stárzinski Grizimá	252	Turski Griff	246
Skorośewski Abdank	12	Stoieski Iániná	306	Turkowicki Gozdawá	227
Skupienski Byliná	37	Strupiechowski	313	Turski Dolegá	157
Skokowski Bonca	66	Strzembos Iastrzéb.	328	Tłubicki Iastrzéb.	330
Skoczewski Bonca	67	Staśkowski Bogoria	56. 154.	Trzcinski	316
Skarśowski Brog	87	Stokowski Ielita		Trzepiński Iastrzéb.	318
Skulimowski Brog	88	Stoienski Dębno	147	Troian Iunośá	131
Skronski Dębno	147	Strzezowski Iastrzéb.	331	Tłuchowski Cholewá	101
Skubaiewski Iastrzéb.	324	Skrzetuski Iastrzéb.	331	Trzecki Doliná	164
Skrzetuski Iastrzéb.	331	Stemczenski Doliná	162	Trapcenski Dria	120
Skorośowski Iunośá	372	Stronski Doliná	164	Truśko Drogośtan	179
Skudziński Kietlicz	384	Stawski Korczak	447	Trzeciński Griff	243
Skulski Korab	421	Strzegomia	471	Troiecki Gryff	264
Skąśowski Grábie	232	strzátá Kotfic	490.	Tronowski Kościeśa	
Skotowski Dolegá	157	Strusienski Kuśábá	514	V Byś Cholewá	105
Skepski Doliná	164	Stawiski Iastrzéb.	332	Vbniemski Iunośá	371
Skotnicki Drużyná	186	Strus Korczak	438	Vbach Iastrzéb.	331
Skorutá Korczak	443	Stryzowski Gozdawá	226	Vlinski Dolegá	155
Słomowski Abdank	10.	Sworcz Bozeczdarz	75	Vrzazowski Iániná	306
Słupski Brog	88	Swidriger Grzymatá	267	Vnieśowski Iániná	306
Słowski	312	Swiecicki Krzywdá	507	Vienusowic Kintarus, cuius fi-	
Sławecki Iastrzéb.	331	Swiecicki Iastrzéb.	334	lius Swintoroch: Stric: fol.	
Słuskowski Iunośá	370	Swierkowski Grábie	233	344.	
Sławnicki Korab	420	Swiezewski Grábie	233	W Asczynski Korczak	44
Słazowiecki Dolegá	156	Szczemski Iastrzéb.	331	Warszewicki Kuśábá	114
Słucki Dolegá	155	Szerzinski Iunośá	367	Warszycki Abdank	
Słoneński Kościeśa	471	Szarzenski Iunośá	367	Warzycki Abdank	
Słeszyński Doliná	165	Szaniáwski Iunośá	368	Wazenski Abdank	
Szczypierski Grábie	223	Szydtowiecki Geś		Warpes Iasienczyk	313
Sczyński Doliná	163	Szalowski Brochwic	78	Wawrowski Iastrzéb	333
Szczukocki Ielita		Szumieński Brog	88	Wangrowski Byliná	37
Szczepanowski Kornic	453	Szulenski Iastrzéb.	324	Wafniemski Bonca	67
Smotanka Korczak	443. 236	Szomanski Iastrzéb.	330	Walewski Columna	120
Smolik Kotfic	486	Szumlánski Korczak	447	Waldowski Dolegá	157
Smietowski Brog	88	Szerebciński Korczak	447	Weresczynski Korczak	442
Smerzenski Grzymatá	268	Szerebriski Korczak	447	Wężykowski Kotfic	486
Smogulecki Grzymatá	273	Szulisewski Kościeśa	472	Węgierski	

I N D E X.

Wojewski Bylina	38	Wozuński Godziemba	215	Zaliński Iunośa	367
Wojewski Brog	88	Wolicki Ianińa	307	Zaleski Ielita	
Wojewski Godziemba	214	Wojsławski Iunośa	368	Zaraniek Korczak	447
Wojewski Bersten	43	Woleki Iastrzeb.	331	Zakrzewski Kościeśa	472
Wojewski Bialina	45	Wolski Iunośa	371	Zatuski Kościeśa	472
Wojewski Bęza	67	Worona Kmitow	493	Zaiglicz Korzbok	466. 61
Wojewski Bratczyce	72	Woronowicz Kmitow	404	Zakrzewski Ielita	4
Wojewski Brochwie	78	Woysławski Korab	421	Zerzyski Kościeśa	472
Wojewski Cholewa	105	Wołodjowski Korczak	446	Zeligowski Bylina	38
Wojewski Cholewa	105	Wodyński Kościeśa	471	Zelenski Ciolek	116
Wojewski	169	Wolski Kościeśa	472	Zerzyski Ianińa	306
Wojewski Dria	16	Wojsnar Kot morski	481	Zegocki Iastrzeb.	333
Wojewski Drogoślan	179	Woroniccki	531	Zerowski Ielita	
Wojewski Drużyna	186	Wskrzenski Grzymala	368	Zelazo Iezierza	348
Wojewski Godziemba	215	Wroblowski Iastrzeb.	329	Zawibunt Hippocent Stric: fol.	
Wojewski Godziemba	225			246. Cuius filius Kukouorus	
Wojewski Grabie	233	Z amoski Ielita	66. 340	Stric: fol. 282.	
Wojewski Gozdawa	228	Zamoiski Grzymala	268	Zydowski Dolina	163
Wojewski Gryff	246	Zadzic Korab	421	Zielecki Dolina	164
Wojewski Gryff	248	Zawacki Brodzic	82	Zierniecki Dria	169
Wojewski Griff	248	Zagorski	61	Zielenski Ciolek Pal: Ploc.	116
Wojewski Ianińa	302	Zaleski Dolega	156	Zielinski	345
Wojewski	323	Zabieński Dolega	157	Ziotkowski Korczak	447
Wojewski Iastrzeb.	330	Zacharzewski Dolina	164	Zochowski Brodzic	82
Wojewski Iastrzeb.	331	Zaiackowski Drzewica	190	Zoladz Dub	194
Wojewski Iastrzeb.	332	Zawisa Sulima	243	Zorawinski Korczak	435
Wojewski Iastrzeb.	334	Zaklika Topor	245	Zeratsinski Korczak	447
Wojewski Iunośa	367	Zaporski Gryff	245	Zupek Kusaba	514
Wojewski Kierdeia	379	Zamiechowski Gryff	246	Zulicki Ianińa	307
Wojewski Brochwie	78	Zaduski Ianińa	305	Zukowski Iastrzeb.	333
Wojewski Kownia	495	Zawieprzki Ianińa	306	Zbaraski	530
Wojewski Kotfic	486	Zawadzicki Ianińa	306	Zborowski Iastrzeb.	320
Wojewski Kotfic	486	Zarczynski	326	Zbroski Iasienczyk	313
Wojewski Abdank	11	Zakrzewski Iastrzeb.	329	Zberkmur Kusaba	514
Wojewski Abdank	12	Zalesicki Iastrzeb.	330	Zdychowski Kościeśa	472
Wojewski Abdank	13	Zawidcki Iastrzeb.	331	Zdziarski Gozdawa	226. 82
Wojewski Bylina	38	Zawadzicki Iastrzeb.	332	Zdumowski Iastrzeb.	330
Wojewski Begoria	56	Zawistowski Iastrzeb.	332	Zgierski Dabowa	137
Wojewski Brochwie	78	Zadorski Iastrzeb.	333	Zgorski Kotyc	486
Wojewski Brog	88	Zawłocki Iunośa	368		
Wojewski Ciolek	116	Zatuski Iunośa	371		
Wojewski Gęś	205	Zawac	386		

Errata sic corrige.

Numerabis folium, numerabis & versum, vel à principio vel à fine.

Folio 5. versu 15. scriptum lege strictum.

11. v. 2. & lege ex v. 3. Adde Natus.

14. v. 2. manet l. manet.

20. v. 8. Arripel. arripere. licet l. liceat.

24. v. 15. à nobis l. ab omnibus. v. 2. à fine cohonestari vt fuerint l. cohonestare non fuerunt.

30. Baworowscij lege Bauorfcij.

37. v. 22. produxit, l. productio. v. 33. ex patre & matre, adde, terra & peccato. Hoc eos &c.

59. v. 10. à fine, quis l. quidam.

40. ad finem Gorgius lege Gordius.

47. v. 16. Achaïas l. Achaïcis.

v. 22. Micander l. Minander.

v. 11. à fine memorans l. memorandum.

54. v. 23. de filio l. de filo.

55. v. 11 infelices l. felices.

58. v. 13. à fine. Heraclum l. Heraclius.

v. 12. interrogabat l. in terra orabat.

71. v. 9. videlicet adde & cupressi.

22. Bozezdarz Deus fauet l. faueas.

83. v. 4. à fine adde, Nunquam satis dicitur, quod nunquam satis discitur.

84. v. 14. à fine, talenctis l. talentis.

34. v. 9. per auia l. inuia.

v. 10. post l. per

102. v. 9. à fine equo l. equi

101. v. 19. à fine Chodkieuiciorum, adde dices. An non germen fortunarum Chodkieuiciorum est cum adolefcetem &c.

104. v. 14. à fine causam l. casum.

118. v. 1. excellentibus, lege excellentes & ingenio præditi.

135. v. 5. peridum l. periodum

139. v. 10. annorum l. armorum

207. v. 15. à fine, pectoris l. pectusque

311. v. 6. allendo l. alludendo

422. v. 14. à fine, vt legene.

Cetera Errata prudens Lector animaduertet.